

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKÉJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV JANUÁR – FEBRUÁR 2003

ROČNÍK VII. č. 1–2 / 2003

Akademický senát PU rozhodol o voľbách

Prvé zasadnutie AS PU v tomto roku ✦ AS schválil zásady voľieb do AS PU ✦ Voľby rektora sa uskutočnia 26. februára 2003 ✦ Voľby kandidáta na rektora realizuje terajší AS PU

Prvé zasadnutie AS PU v tomto roku sa uskutočnilo 27. januára 2003 v zasadačke Rektorátu PU. Zasadnutia sa zúčastnil aj rektor PU **prof. Karol Feč**. Otvoril a viedol ho predseda AS **prof. Ján Birčák**.

Na úvod rokovania v mene svojom a celého AS pozdravil jubilanta – rektora PU **prof. Karola Feča**,

ktorý sa v januári 2003 dožil 60-tých narodenín. Poprial mu veľa dobrého zdravia a úspechov pri riadení univerzity a dobrú spoluprácu medzi vedením a akademickým senátom. Rektor sa za **blahoželanie poďakoval**. Potom nasledovala kontrola plnenia uznesení z predošlého rokovania AS. Bolo konštatované, že uznesenia boli splnené. AS po-

tom pokračoval vo svojom programe. Najprv schválil zásady voľieb do AS PU a potom Rokovací poriadok AS PU. Po schválení Rokovacieho poriadku, ktorý bol schválený jednomyseľne, uskutočnila sa voľba člena Správnej rady PU. Zvolený bol primátor mesta Prešov **Ing. Milan Benč** a to na uvoľnené miesto pána **Lacha**, ktorý sa členstva v Správnej rade vzdal.

Najviac sa diskutovalo k zásadam voľieb do AS PU a k vyhláseniu voľieb kandidáta na rektora PU. K týmto problémom zaujímali stanoviská **prof. Dupkala**, **doc. Kancír**, **doc. Liba**, **Tomáš Malý**, **Ján Benko**, **Ján Mojdis**, **František Dancák** a dôležité slovo mala v nej aj univerzitná právnička **JUDr. Božena Pancuráková**, ktorá podala k týmto otázkam právny výklad.

Z týchto zásad vyplýva, že voľby členov AS PU organizuje a zabezpečuje ústredná volebná komisia. Voľby študentov do AS PU zabezpečuje volebná komisia zložená zo študentskej obce AS PU. Volebné komisie si volia predsedov. Členstvo vo volebných komisiách je nezlúčiteľné s akademickou funkciou. Členovia volebnej komisie môžu voľiť, nemôžu byť volení.

(Dokončenie na 14. strane.)

K jubileu rektora PU

Jubilant **prof. Karol Feč**

V čase keď sa ovzdušie naplnia jarou, dožil sa 4. januára 2003 v dobrom zdraví, plnom pracovnom tempe a optimizme šesťdesiatich rokov **prof. PhDr. Karol Feč, CSc.**, rektor PU, vysokoškolský pedagóg. Šesťdesiatiny sú životným míľnikom, ktorý nie je súdený každému. O to viac úprimne teší, že sa ich dožil človek, ktorý celý svoj doterajší život zasvätil výchove mladých pedagógov a po profesionálno-odbornej stránke formovaním a rozvoju športu. Výrazné pedagogické – profesijné majstrovstvo **prof. Feča** je všeobecne známe.

Iste je pre neho satisfakciou, že aj študenti, tí skôr narodení, z ktorých sú už dnes úspešní pedagógovia, vynikajúci športovci či tréneri, ale aj ich nasledovníci – vždy uznávali nielen odborné kvality **prof. Feča**, ale aj jeho ľudské vlastnosti.

V tejto súvislosti treba povedať, že jubilant stále prejavoval empatie a porozumenie so starosťami a problémami študentov. Tok času je neúprosný a neunikol mu ani náš jubilant. Je nám potešením ho pri tejto príležitosti pozdraviť, a pozastaviť sa nad jeho životným dielom, prácou a úsilím.

Karol Feč, ako ho všetci familiárne voláme, je medzi spolupracovníkmi známy svojou rozvážnosťou, pracovitou a organizačnými schopnosťami. Narodil sa 4. januára 1943 v Prešove, kde prežíva podstatnú časť (Pokračovanie na 5. strane.)

prof. Karola Feča

PRESEDA AKADEMICKÉHO SENÁTU PU PROFESOR RNDr. JÁN BIRČÁK, CSc., BLAHOŽELÁ REKTOROVÍ PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY PROFESOROVÍ KAROLOVI FEČOVI K ŠESŤDESIATYM NARODENINÁM

S prof. J. Birčákom o fyzike a senáte

Na sklonku minulého roka na Zemplínskej šírave bez väčšej publicity sa uskutočnilo slávnostné zasadnutie prírodovedných katedier FHPV PU pri príležitosti 50. výročia ich založenia. Ako sa dívate na túto udalosť?

Päťdesiatka je vždy udalosť, ako v živote človeka, tak aj v živote katedry. Prírodovedné katedry boli zriadené v Prešove za účelom vysokoškolskej prípravy učiteľov jednotlivých predmetov. Za toto obdobie katedry prírodných vied pripravili stovky učiteľov matematiky, fyziky, chémie, biológie, geografie, pracovnej výchovy, ktorí významnou mierou prispeli k zvýšeniu kvality výučby týchto predmetov aj v najodľahlejších kútoch nášho regiónu.

Polstoročná cesta týchto katedier bola skôr trnitá ako rovná. Po počiatočnom úspešnom rozvoji v polovici 60-tych rokov sa stali súčasťou UPJŠ a v prítomnosti lepšie vybavených sesterských katedier Prírodovedeckej fakulty UPJŠ existencia našich katedier bola značne spochybňovaná. Nie

Na otázky redakcie odpovedá prof. Birčák (na obrázku)

ktoré z nich (katedra chémie a biológie) boli zrušené a ďalšie (okrem katedry geografie) boli pripravované na likvidáciu. V značne zredukovanej podobe tie pracoviská, ktoré prežili rôzne likvidačné či už integračné, alebo diferenciacne vlny, boli doslova „temperované“ až do vzniku PU.

Z toho vyplýva, že na väčšie oslavy ani príliš veľa dôvodov nebolo, ale na ponaučenie takéto obhliadnutie ponúka veľa podnetov.

V posledných rokoch ste sa často verejne vyjadrovali o nutnosti rozvoja prírodných vied na PU. Je podľa Vášho názoru tento rozvoj primeraný potrebám PU a nášho regiónu, resp. súčasným ekonomickým možnostiam spoločnosti?

Likvidačné snahy niekdajších vedení UPJŠ vo vzťahu k prírodným vedám na bývalej PdF UPJŠ boli motivované aj tým, že pestovanie rovnakých odborov a udržiavanie paralelných katedier pod strechou jednej univerzity sa im javilo neúnosné a nepotrebné, tým viac, že išlo o experimentálne a teda aj materiálno náročné odbory.

Prešovská univerzita vznikla na báze humanitných odborov UPJŠ so zvyškami prírodných vied, ktoré ako-tak prežili obdobie UPJŠ. Vtedy sme žili v nádeji, že staronová univerzita sa bude úspešne rozvíjať, že vzniknú nové fakulty a odbory. Nestalo sa. Práve v tom čase na Slovensku vrcholil proces extenzívneho rozvoja vysokých škôl a MŠ vyhlásilo moratórium na zriadenie nových fakúlt. Aj z tohto dôvodu sa doteraz na Prešovskej univerzite nepodarilo realizovať väčší vlastný rozvojový zámer.

Čo sa týka prírodných vied, tak počas existencie PU pribudla katedra ekológie, doteraz však nemá katedru chémie, a žiaľ, sme azda jediná univerzita v SR, ktorá nepripravuje odborníkov z in-

formatiky. Preto doterajší rozvoj prírodných vied nekoreluje s poslaním PU, lebo napríklad neza- bezpečuje potrebu učiteľov všetkých týchto predmetov v regióne ani na úrovni základnej školy.

Primeraný rozvoj prírodných vied na Prešovskej univerzite je jeden z mála reálnych prostriedkov zväčšenia jej nedostatočnej univerzality, ktorá môže rozhodujúcou mierou ovplyvniť jej budúcnosť.

Dobre viete, že v súčasnosti je o štúdium prírodných vied, konkrétne aj fyziky, oveľa menší záujem ako o štúdium humanitných disciplín. Nemyslíte si, že je správnejšie vytvárať podmienky na uspokojenie tohto záujmu, ako vynakladať veľké prostriedky na to, o čo je malý záujem?

Áno, treba vytvárať lepšie podmienky na štúdium toho, o čo je veľký záujem. Ale záujem o štúdium musí byť vyvážený aj dlhodobšími záujmami a objektívnymi potrebami spoločnosti. Múdra univerzita a jej vedenie musí vidieť ďaleko za obzor jedného-dvoch funkčných období.

Zasadnutie prírodovedných katedier FHPV PU pri príležitosti 50. výročia ich založenia

Keď ste spomenuli fyziku, tak treba pripomenúť, že z dvanástich najvýznamnejších objavov 20. storočia, ktoré majú civilizačné dôsledky, sedem pripadá na fyziku, päť ďalších na biológiu a medicínu. Po tom, keď fyzika vstúpila do ekológie, stáva sa z nej veda o prežití ľudstva, o záchrane prírody. Možno očakávať, že tento trend sa zachová aj v najbližších desaťročiach.

A keď je naozaj taká dôležitá fyzika ako veda, tak o to dôležitejšia je pre nás jej popularizácia, jej výučba. Aby som umocnil túto požiadavku, opriem sa o myšlienky dvoch významných Američanov. 1. „Fyzika tvorí jadro humanitného vzdelania našej doby“, povedal laureát Nobelovej ceny (1944) Izidor Rabi a 2. „Kozmos sme prehrali s Rusmi v školských laviciach“. Túto historickú frázu vyriekol prezident USA John Kennedy na začiatku kozmickej éry.

Nesporne aj v školských laviciach sa rozhoduje o budúcnosti mladého človeka ale aj spoločnosti, ak je tam zabezpečené kvalitné vzdelanie s nezastupiteľnou prírodovednou zložkou a ak je tam prítomný kvalitný učiteľ.

Ste profesor z fyziky polovodičov. Povedzte, aj vaša veda ovplyvnila stav súčasnej civilizácie?

Nesporne. Veď práve polovodiče, lasery, supra- vodiče určujú stav súčasnej techniky. Výsledky fyziky polovodičov spôsobili rozvoj „zázraku“ zvaného polovodičová elektronika, a súčasná elektronika, to je pôsobivý príklad aplikácie kvantovej fyziky v praxi. Aký by bol náš život bez súčasnej elektroniky (bez počítačov)? A jej možnosti nie sú zďaleka vyčerpané. Možno povedať, že fyzika polovodičov spôsobila aj zmenu sociálnej štruktúry spoločnosti. Vznikla a neustále sa zväčšuje tá skupina obyva-

teľstva, ktorá sa zaoberá získavaním a využívaním informácií.

V posledných dvoch-troch číslach našich novín sme akosi Akademičkému senátu PU nevenovali veľkú pozornosť. Čo v práci senátu dominovalo v uplynulých mesiacoch?

Ako je každému dobre známe, v minulom roku vstúpil do platnosti nový zákon o vysokých školách, ktorý priniesol mnohé zásadné zmeny fungovania univerzít. V jesenných mesiacoch AS PU schválil okolo 30 legislatívnych dokumentov, ktoré upravujú chod našej univerzity, jej fakúlt a pracovísk. Medzi najdôležitejšie patrí nový Štatút PU. Akademičský senát sa podieľal na tvorbe úplne nového orgánu univerzity, ktorým je Správna rada PU. V súlade so zákonom v trinásťčlennej rade naša univerzita má aj jedného člena z radov jej interných zamestnancov. Po viackrát opakovaných voľbách AS PU zvolil doc. PaedDr. J. Pavelku, PhD., za zástupcu PU v jej správnej rade.

Pred polrokom ste rozšírili AS PU o ďalších členov. Osvedčilo sa to?

Vyššie zastúpenie študentov v senáte predpiso-

val nový zákon o vysokých školách. Keďže podľa iného článku tohto zákona každá fakulta musí mať rovnako početné zastúpenie, v našich podmienkach bolo možné rozšíriť študentskú časť senátu minimálne o päť zástupcov. Keďže v tom čase AS PU sa pripravoval na schvaľovanie veľkého počtu dôležitých materiálov, rozhodli sme sa rozšíriť senát aj o jedného zamestnanca za každú fakultu. Tento vynútený krok vniesol do práce senátu novú dynamiku.

Podľa nového Volebného a rokovacieho poriadku AS PU nový senát bude menej početný, napriek tomu, že v ňom už bude mať zastúpenie aj Fakulta zdravotníctva PU.

Blíži sa záver funkčného obdobia AS PU, ale aj rektora a ďalších funkcionárov univerzity a fakúlt. Zvolebnieva sa. Aké úlohy čakajú senát v tomto období?

Okrem plnenia bežných povinností v najbližšom čase AS PU ukončí proces schvaľovania legislatívnych noriem vyplývajúcich z nového zákona, vyhlási voľby do AS PU, voľby kandidáta na rektora PU, vyhodnotí svoju prácu za posledný rok a koncom marca t. r. ukončí svoju činnosť. Všetky tieto úlohy sú dostatočne jasne definované v zákone a v Štatúte PU.

Otázky kladol doc. Rusinko

Záber z praktického vyučovania fyziky

Z rokovania

Kolégia rektora PU

Dňa 3. februára 2003 v malej zasadačke Rektorátu PU sa uskutočnilo zasadnutie Kolégia rektora Prešovskej univerzity. Na programe bola kontrola plnenia úloh a uznesení a informácia o kritériách rozpočtu na rok 2003, ktorú podal rektor PU prof. Karol Feč. Prof. Belejkanieč informoval kolégium o zavádzaní kreditového systému na PU a na záver kolégium si vypočulo informácie členov vedenia PU.

O kritériách rozpočtu na rok 2003 a harmonograme zavádzania kreditového systému na PU budeme informovať našu akademickú obec v nasledujúcom vydaní nášho periodika.

Na záver rektor PU **Karol Feč** informoval kolégium o záveroch rektorskej konferencie, ktorá sa konala 3. februára 2003. Zdôraznil, že minister školstva Franc potvrdil zvýšenie plátov pedagógom. Ďalej hovoril, že prevádzkové náklady vysokých škôl sa v dôsledku nárastu cien za energiu zvýšia v priemere o **14 až 18 miliónov korún**. „Slovenským univerzitám tak v tomto roku chýba na energie približne 600 miliónov korún“ uviedol viceprezident Slovenskej rektorskej konferencie **Vojtech Kollár**. **Prof. Feč** ďalej informoval, že nárast miezd vysokoškolským pedagógom si vyžadujú ďalších **300 miliónov**. Podčiarkol, že minister školstva **Martin Franc** garantoval zamestnancom vysokých škôl zákonné mzdové nároky. **-R-**

Záber zo stretnutia predstaviteľov mesta a PU.

Rokovanie

medzi mestom a PU. Za PU stretnutia sa zúčastnili rektor PU prof. Feč, prorektori a kvestor PU. Delegáciu mesta viedol primátor Ing. Milan Benč. Na stretnutí sa hovorilo o spolupráci pri tvorbe projektov, spoločných aktivitách, najmä poriadaní kultúrnych a športových podujatí. Rezovali aj také otázky, ako čo najlepšie rozšíriť kontakty s partnerskými mestami mesta Prešov. Dohodli sa aj na pozývanie vzájomných oficiálnych návštev mesta, vzájomnej informovanosti a pod. Neopomenuli ani také otázky ako je podiel na propagačných materiáloch a neopomenuli otázku zastupovania učiteľov, ktorí sú na dlhodobej PNS, študentmi Prešovskej univerzity.

Obidve strany vyslovili presvedčenie, že táto vzájomná spolupráca prinesie svoje ovocie pri rozvoji mesta a Prešovskej univerzity.

Podrobnejšie s prijatými zásadami, ktoré vyústia do spoločnej dohody, budeme našu akademickú obec informovať v najbližších vydaniach nášho periodika.

o budúcej spolupráci

Doc. Ing. dr. Róbert Štefko, PhD., členom poradného orgánu Akreditačnej komisie

Akreditačná komisia si na odbornú prípravu svojich rokovaní schválila pracovné skupiny v súlade s článkom 6 odstavec 1 Štatútu akreditačnej komisie. Na základe uvedeného vymenovala za člena pracovnej skupiny Akreditačnej komisie na oblasť ekonómie a manažmentu s pôsobnosťou pre študijný odbor 3.3.14. doc. Ing. Dr. Róberta Štefka, PhD., z Filozofickej fakulty PU.

Čo očakávate (PU) od spolupráce s mestom?

Do Mestského zastupiteľstva mesta Prešov boli zvolení za PU piati poslanci a to: Ing. Igor Gula, kvestor PU, PhD. Štefania Andraščíková, prodekanka Fakulty zdravotníctva PU, doc. Viera Bebčáková, Katedra telesnej výchovy FHPV PU, Viera Czatyryová z FHPV PU a Ivan Benko, riaditeľ ŠD.

Prvých dvoch, Ing. Gula a prodekanu Štefaniu Andraščíkovú, sme požiadali, aby sa vyjadřili, ako si predstavujú spoluprácu medzi Prešovskou univerzitou a Mestským zastupiteľstvom v Prešove. Prodekanu **Andraščíkovú** uverejňujeme na inom mieste.

Ing. Igor Gula, kvestor PU:

V prvom rade chcem zdôrazniť, že PU je inštitúciou, ktorá čo do veľkosti sa radí na 8. miesto spomedzi dvadsiatky univerzít pôsobiacich na Slovensku. **Máme 6 fakúlt, vyše 900 zamestnancov** a v tomto akademickom roku bežmá **9000 študentov**. Je to obrovská koncentrácia mladých ľudí s vysokoškolským vzdelaním, a pre mladých pri primeranom rozvoji mesta a hlavne s ohľadom na možnosti zamestnania a bývania, môže byť mesto Prešov konečnou stanicou.

Moje poznatky zo zahraničia o koexistencii univerzít a mestských samospráv sú jednoznačné. Každé mesto, ktoré sa chce presadiť

a byť relevantným spoločníkom v partnerstve regionálnych sídiel, musí disponovať výraznou vedecko-vzdelávacou inštitúciou, akou je univerzita.

Dovolím si, ako člen vedenia PU, vysloviť svoj subjektívny názor, že doterajšia spolupráca magistrátu zaznamenala len veľmi málo výraznejších prvkov spolupráce, inými slovami bývalé vedenie magistrátu nedocenilo význam a možnosti Prešovskej univerzity, ktoré boli mestom využívané len v nepatrnej miere.

Súčasnú vedenie magistrátu, aj keď je konštituované len niečo viac než mesiac, dohodlo sa už na pracovnom rokovaní s vedením univerzity a našu formálne deklarovанú dohodu o spolupráci by sme mali rozmeniť na konkrétne

ne aktivity v dlhodobom ale aj krátkodobom horizonte. Veď tým je neúrekom, napríklad:

- spracovanie projektov pre získanie dotácií z Eurofondov aj v spolupráci PSK a podnikateľskou sférou v čom už máme skúsenosti a úspešné projekty
- významné ovplyvňovanie kultúrneho života v meste
- v spolupráci s našim inštitútom turizmu a hotelového manažmentu oživiť cestovný ruch
- previazanie našich a mestských zahraničných partnerov do silnejších partnerských celkov atď.
- spoločná podpora kultúrnych a športových aktivít
- ukončenie prístavby Základnej školy na Ulici 17. novembra a s tým súvisiace rozšírenie priestorových kapacít PU v uvedenom strednom trakte
- možno zisk majstrovského titulu volejbalistov PU

Tých možností je mnoho a zároveň postavenie univerzity v mestskom zastupiteľstve, kde z **31 poslancov** má Prešovská univerzita piatich, predurčuje našu inštitúciu k špecifickému partnerstvu s Mestskou samosprávou, ale i zodpovednosťou univerzity pred mestom i celým regiónom.

Našu deklarovанú dohodu o spolupráci medzi PU a mestským zastupiteľstvom uverejníme v najbližšom vydaní nášho periodika.

REKONŠTRUKCIA OBJEKTU

Investičné oddelenie PU organizačne začlenené do úseku kvestora PU Ing. Igora Gulu zabezpečovalo v roku 2002 celý rad úloh v oblasti realizácie investičnej výstavby, drobných stavebných úprav a chodu jednotlivých pracovísk univerzity. Nemenej dôležitou náplňou činnosti je zabezpečovanie zákonného postupu pri výbere zmluvného partnera na dodanie tovaru, prác alebo služieb podľa zákona č. 263/1999 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov. Sledovanie spotreby elektrickej energie, plynu, vody a ďalšie energetické náklady na objektoch PU sú pri dnešných cenových reláciách mimoriadne dôležitou nákladovou položkou. Preberanie prác vo vecnom a finančnom vyjadrení je zabezpečované výkonom činnosti stavebného dozoru na základe odbornej spôsobilosti v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Prioritnou stavebnou akciou oddelenia je rekonštrukcia zakúpeného objektu pre FZ PU na Partizánskej ulici v Prešove. Na predmetnú stavbu bolo v roku 2002 účelovo pridelených z rozpočtu MŠ SR 40 mil. Sk na materiálne, priestorové a personálne zabezpečenie fakulty.

Z finančných a technických dôvodov bolo potrebné zadať spracovateľovi projektovej dokumentácie požiadavky na priestory požadované zamestnancami novozriadenej FZ tak, aby bola daná I. etapa výstavby do užívania ako samostatná funkčná časť. V tejto etape je potrebné vyzdvihnúť veľmi dobrú spoluprácu medzi zainteresovanými stranami pri tvorbe priestorov seminárnych miestností, posluchární, kancelárskych priestorov a iných nevyhnutných miestností, chodieb a manipulačných priestorov. **Stretnutia, za účelom podrobného vypracovania vnútorného vybavenia v časti interiérov a návrhu dispozičného riešenia priestorov spĺňajúce požiadavky kladené na výučbu, inicioval prorektor pre rozvoj PU doc. PhDr. Jozef Pavelka, CSc., v spolupráci s poverenou dekankou FZ PhDr. Eliašovou, PhD. Ďalšími účastníkmi pracovného rokovania boli – riešiteľ projektu arch. ateliér pod vedením Ing. arch. Lieskovského, technický námestník SZŠ Ing. Fedor a ved. invest. odd. PU Ing. Karol Gabányi. Výsledkom spolupráce bola uzatvorená zmluva o dielo na dodanie projektu interiérov. Projekt bol odovzdaný v celom rozsahu t.j. I. etapa a ďalšie možné etapy roku 2002 tak, aby začiatkom roka 2003 bolo možné zadať a vyhlásiť verejnú súťaž na dodávku školského a iného nábytku, vrátane mobiliáru.**

Vítaz výberového konania a realizátor stavebných prác firma Unistav, s.r.o., Prešov v týchto dňoch finišuje na prácach v súlade s harmonogramom výstavby. Doposiaľ boli zrealizované všetky búracie práce, odvoz stavebnej suti, demontáž technologických zariadení, realizácia nových priečok, elektrickej inštalácie a ďalších energetických rozvodov a stavebných prác. Práce pokračujú na vnútorných omietkach v objekte, realizácie technologického zariadenia kotolne. Obyvatelia mesta Prešov a zamestnanci PU si isto všimli realizáciu vstupného schodiska vrátane rampy a vybúvanie nového vstupu do objektu. Realizácia tohto statického nosného prvku preverila organizačné schopnosti vedenia stavby. Nájazdová rampa vytvára možnosti pre pohyb osôb so zníženou možnosťou pohybu a bude v budúcnosti pôsobiť ako

významný priestorový prvok pri pohľade na objekt z Partizánskej ul., konečnú úpravu zvýrazní navrhovaná parková úprava popínavou zeleňou a výsadbou. Súbežne so stavebnými prácami prebieha výmena schátralých okien za nové spĺňajúce prísne tepelnotechnické normy. Okná spolu s ďalšími úpravami zabraňujúcimi úniku tepla prinesie v krátkej budúcnosti výrazné finančné úspory v spotrebe plynu, vody a tiež v nákladoch na bezproblémovú údržbu.

Zo sústavy objektov rekonštrukcie bol koncom roka daný do užívania objekt: Realizácia novej vodovodnej prípojky progresívnou metódou – bezv-

bývalých Duklianských tlačiarňí v Prešove pre účely FZ PU pokračuje

kopovou technológiou. Takto za minimálneho rušenia okolitého prostredia a obmedzenia dopravy na Partizánskej ulici investor stavby v spolupráci so zhotoviteľom stavby zabezpečil projektované parametre a požiadavky prívodu vody aj pre požiarne účely, ktoré doposiaľ jestvujúca prípojka

Ing. Karol Gabányi, ved. invest. odd. PU

nezaručovala. V týchto dňoch stavbári pri realizácii prác sa stretávajú s nepriazňou počasia, ktoré im však neuberá na odhodlaní splniť požadovaný záväzok. Postup, kvalita prác a najmä súlad s projektovými parametrami je kontrolovaná cestou stavebného dozoru. O celkovom priebehu výstavby je pravidelne informovaný rektor PU prof. PhDr. Karol Feč, CSc., a vedenie PU, prostredníctvom ved. investičného oddelenia.

Doposiaľ veľmi dobrá spolupráca všetkých troch účastníkov investičnej výstavby t.j. objednávateľa, zhotoviteľa a projektanta na všetkých článkoch riadenia podporená štatutárnymi zástupcami strán je zárukou úspešného odovzdania diela do užívania.

V týchto dňoch hýbe celou našou spoločnosťou zvyšovanie cien v oblasti energií vo všetkých druhoch. Významné je aj zvýšenie sadzieb DPH. Aj naša univerzita je značným spotrebiteľom plynu, elektriny, vody a ďalších činností a zároveň je vynikajúcim partnerom dodávateľom médií v oblasti pravidelných platieb. Činnosť jednotlivých prevádzok PU v oblasti médií je zabezpečovaná súhrm investičného oddelenia s ekonomickým oddelením úseku riadeného kvestorom. **Pre porovnanie v číslach náklady za jednotlivé média v roku 2002 boli vo výške cca 13 mil. Sk a v r. 2003 na univerzite predpokladajú do výšky cca 21 mil. Sk podľa avizovaných navýšení v percentách.**

Nárast je spôsobený aj zakúpením nových objektov do vlastníctva PU a to spomínané bývalé Duklianske tlačiarne a zakúpenie objektu slobodárne OZKN pre potreby zariadenia ubytovania študentov.

Uvedená finančná čiastka nikoho nenechá na pochybách, že referát energetiky PU v nových ekonomických podmienkach

musí nabrať novú tvár a vážnosť. Činnosť energetika, jeho organizačné schopnosti, predvídateľnosť v spotrebe a v cenotvorbe, samostatnosť v navrhovaní racionalizačných opatrení a v iných činnostiach môže silne ovplyvniť úspory finančných prostriedkov. Súčasťou jeho práce je predkladanie návrhov dodatkov zmlúv uzatvorených s dodávateľmi médií pri každej zmene cien na všetkých objektoch PU, sledovanie regulačných opatrení, odsúhlasovanie faktúr v platných cenových reláciách a ďalšie pridelované úlohy. Významnou mierou sa na úspore bude naďalej podieľať zavádzanie nových moderných technológií v oblasti vykurovania. Oddelenie pre skvalitnenie svojej činnosti

v oblasti riadenia spotreby v kotolniach univerzity zahájilo vypracovanie výhľadovej koncepcie energetického dispečingu kotolní. Koncepcia predpokladá vytvoriť z kotolní inteligentnú územnú zónu, kde všetky kotolne v jednotnej koncepcii budú technicky upravené na systém DDC (priamej číslicovej) regulácie s možnosťou diaľkového prenosu na centrálny dispečing, aby takto vznikol dvojúrovňový systém plnoautomatizovaných, bezobslužných kotolní prepojených jednotne na centrálny dispečing. Vybudovaním centrálného dispečingu bude možnosť diaľkovej kontroly a riadenia t.j. s možnosťou priameho vstupu z dispečingu hlavne v oblasti:

- Odberu historických dát tej-ktorej kotolne na centrálnu registráciu
- Prenosu signálov na prestavovanie žiadaných hodnôt systému
- Prenosu signálov na zmenu útlmových režimov tepelných zdrojov
- Prenosu rôznych kategórií prevádzkových a alarmových signálov
- Prenosu štatistických údajov – množstvo vyrobenej a distribovanej tepelnej energie, spotreby vody, plynu i počtu ubehnutých prevádzkových hodín agregátov a pod.

Druhá úroveň sa vytvorí v priestoroch Rektorátu PU, kde centrálu bude tvoriť PC v prevedení pre nepretržitú 24 hod. prevádzku, periférie a prenosové zariadenia. Zabezpečenie takéhoto riadenia je podmienené pridelením finančných prostriedkov pri tvorbe rozpočtu a zatiaľ je v štádiu návrhu.

Vykonávanie revíznej činnosti na elektrických rozvodoch a zariadeniach na objektoch univerzity vlastným zamestnancom si vyžaduje v priebehu roka plne sa venovať predmetnej činnosti. Povinnosť vykonávať pravidelné periodické revízie je daná všeobecnými právnymi predpismi a vyhláškami.

Objekt tlačiarňí v januári 2003

K jubileu rektora PU

Od roku 1962 študoval na **Fakulte telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského** v Bratislave, ktorú úspešne ukončil v roku 1967. V tomto období bol juniorským reprezentantom ČSSR v športovej gymnastike. Po absolvovaní základnej vojenskej služby v roku 1969 pracoval ako učiteľ na Katedre telesnej výchovy **Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove**, ktorá bola v roku 1997, po rozdelení UPJŠ, pretransformovaná na Fakultu humanitných a prírodných vied PU. V roku 1974 obhájil rigoróznú prácu, a v roku 1980 kandidátsku dizertáciu a o 3 roky neskôr bol menovaný za docenta. Ťažisko jeho aktivity bolo v pedagogickej činnosti, kde sa špecializoval na športovú gymnastiku. Z prednášaných disciplín napísal tri učebné texty, veľa rokov sa aktívne podieľal na príprave úspešných účastníkov celoštátneho kola **ŠVOČ**. Je zároveň školiteľom doktorandského štúdia na Fakulte telesnej výchovy a športu UK v Bratislave. Je spoluriešiteľom úloh štátneho plánu výskumu, spoluriešiteľom a vedúcim riešiteľom grantových úloh.

Ako vysokoškolský učiteľ prešiel viacerými riadiacimi funkciami na katedre a fakulte. Bol vedúcim katedry telesnej výchovy, prodekanom pedagogickej fakulty pre výchovnouzdelávaciu činnosť. **Zastával funkciu aj dekana fakulty. Od 1. januára 1997 vykonával funkciu splnomocnenca vlády SR a štatutárneho orgánu PU.** Za toto obdobie **Karol Feč**, spolu so svojim malopočetným tímom vykonal značnú prácu spojenú s uvedením novej univerzity do riadneho chodu a konštituovaním jeho orgánov. Aj tu preukázal veľmi dobré organizačné a riadiace schopnosti.

Aj v druhom volebnom období **prof. Feč**, ako rektor, úspešne pokračoval v rozvoji PU vo všetkých jej oblastiach, a jej integrácii do európskych štruktúr a na zvyšovanie kvalifikačnej úrovne v našom regióne (svedčí o tom aj zriadenie fakulty zdravotníctva).

Rektorovi PU **Karolovi Fečovi** zblahoželal k jubileu aj primátor mesta Prešova, **Ing. Milan Benč** a jeho zástupcovia **Stanislav Kahanec** a **Milan Laca**. Na tomto prijatí vy-

slovili spoločne presvedčenie, že rozšíria vzťahy medzi Prešovskou univerzitou a mestom.

Pán profesor, všetci tí, ktorí Ťa poznajú a vážia, Ťi prajeme do ďalších rokov pevné zdravie a veľa životného elánu.

Doc. M. RUSINKO

Primátor mesta **Ing. Milan Benč**, za prítomnosti svojich zástupcov **Ing. Stanislava Kahanca** a **PhDr.**

Milana Lacu prijal na radnici pri príležitosti významného životného jubilea – 60 narodenín, rektora PU **prof. Karola Feča, CSc.**, s manželkou (tiež jubilantkou). Zaželel mu všetko najlepšie, pevné zdravie, rodinnú pohodu a veľa tvorivých síl. Ocenil jeho doterajšiu zásluhnú pedagogickú, vedeckovýskumnú činnosť, ale i podiel na poli rozvoja kultúry a športu. Zároveň vyjadril presvedčenie, že vzájomná spolupráca medzi PU, touto významnou vzdelávacou vedeckou inštitúciou a mestom, nadobudne ešte dynamickejšie kontúry, bude naďalej vychovávať odborníkov, ktorí sa pričinia o krajší, modernejší a atraktívnejší Prešov. **Prof. Karol Feč** poďakoval za úprimné prijatie slovami ocenenia jeho práce, a poďakoval potrebu hľadania ciest ešte užších kontaktov medzi PU a mestom Prešov. Foto: Viktor Zamborský

Z výrokov rektora PU prof. K. Feča

Pri jednej príležitosti prof. Feč povedal, že hlavným poslaním našej univerzity je rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry a zdravia pre blaho nielen regiónu, ale celej spoločnosti, ktorá má ambíciu byť súčasťou Európskej únie.

V tejto súvislosti chcem poďakovať skutočnosť, že univerzita v rámci svojej pôsobnosti bude pokračovať v poskytovaní vysokoškolského vzdelávania, v tvorivom vedeckom bádani, resp. v tvorivej umeleckej činnosti. Chceme rozširovať spoluprácu s domácimi i zahraničnými vysokými školami, vedeckými a výskumnými inštitúciami, ako aj inými právnickými osobami. Univerzita je pripravená podporovať spoločné medzinárodné projekty a vytvárať podmienky pre účasť členov akademickej obce na tejto spolupráci. Formy a spôsoby tejto spolupráce budú naďalej upravované konkrétnymi zmluvami.

– Spolupráca so zástupcami VÚC a členmi pracovných skupín z fakúlt PU pri tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja (PSK).

– Pracovné stretnutie dňa 9. 1. 2003 so zástupcami odd.

Aktivity oddelenia rozvoja PU

regionálneho rozvoja PSK a pracovníkmi PU, ktorí participujú na vypracovaní

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK.

– Vypracovanie Dohody o vzájomnej spolupráci na r. 2002 medzi mestom Prešov a PU spolu s prílohami RUC, RSČ.

– Spracovanie rámcového projektu Fakulty zdravotníctva, pracovné stretnutie s vedením SZŠ, členmi Akreditačnej komisie, komunikácia s MŠ SR, MZ SR.

– Dopracovanie Dlhodobého zámeru PU.

– Spracovanie prehľadu o podnikateľskej činnosti na PU.

– Ústav pedagogiky a psychológie PU – v zmysle návrhu zriadiť Ústav bola vykonaná analýza identických katedier pedagogiky a psychológie na fakultách PU na základe uväzkových listov, uskutočnili sa spoločné rokovania s vedúcimi katedier pedagogiky a psychológie na fakultách PU.

– Zosumarizovanie projektov za fakulty v oblasti IT.

– Zriadenie hlavného uzla SANET pri rektorate PU.

– Zavedenie AIS.

– Poverenie zamestnancov PU pre prácu s osobnými údajmi.

– Spolupráca so zástupcami VÚC a členmi pracovných skupín z fakúlt PU pri tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

– Vypracovanie Štatútu správnej rady PU, ktorý bol 27. 1. 2003 jedným z bodov programu zasadnutia Akademického senátu PU. AS štatút jednoducho schválil.

– Koordinovanie prípravy vzniku a realizácie kurzu Projektový manažér v spolupráci so zástupcami VÚC a garantmi projektu.

– Spracovanie materiálu Tézy dlhodobého zámeru Prešovskej univerzity v Prešove MŠ SR.

– Príprava podkladov pre vypracovanie Výročnej správy PU za r. 2002 v spolupráci s členmi vedenia PU, ktorú je potrebné zaslať v zmysle zákona o VŠ, MŠ SR do 31. 3. 2003. JP

Slávnostné verejné zasadenie VR PU

19. december 2002 bol dňom slávnostného zasadenia Vedeckej rady Prešovskej univerzity. Totiž v tento deň na jej verejnom zasadení prorektor PU prof. dr. Vladimír Leško, CSc., z poverenia rektora prof. K. Feča, odovzdal dekréty novým docentom a diplomy doktorandom, ktorí obhájili dizertačné práce a vykonali predpísané dizertačné skúšky. Slávnostné verejné zasadenie otvoril a viedol prorektor PU prof. ThDr. Imrich Belejkaní, CSc. Po privítaní akademických funkcionárov a ostatných prítomných ujal sa slova doc. PhDr. Teodor Hrehovčík, ktorý predstavil nových docentov. Po odporúčaní VR PU vymenoval rektor prof. Karol Feč týchto docentov:

PhDr. Květoslavu Perečinskú, CSc., rodom z Kyjova, pre odbor športová edukológia, ktorá úspešne obhájila habilitačnú prácu pred VR FHPV PU na tému: „Akceleračné procesy a športová úspešnosť v gymnastike“.

PhDr. Jozefa DARMA, CSc., rodom z Libichavy, pre odbor história, v ktorej úspešne obhájila habilitačnú prácu pred VR FF na tému „Historiografia slovenského novinárstva v mediálnej transformácii“.

PhDr. Vladislava Dudinského, CSc., rodom z Trebišova, pre odbor dejiny filozofie, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred VR FF na tému „Antropokozmické motívy v ruskej filozofii“.

Dr. Wojciecha SLOMSKEHO, rodom z Varšavy, PR, pre odbor dejiny filozofie, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred VR FF na tému „Personalistyczna wizja wolności“.

PaedDr. Daniela Šimčíka, rodom z Ražnian, pre odbor teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii: teória vyučovania predmetov na 1. stupni základných škôl, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred VR PF na tému „Vlastná cesta pedagogickej interpretácie hudobného diela“.

PhDr. Michala Tokara, PhD., rodom z Vyšného Slavkova, pre odbor teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii: teória vyučovania predmetov na 1. stupni základných škôl, ktorý úspešne obhájil habilitačnú prácu pred VR PF na tému „Obrázkove príbehy“.

Promócie doktorandov

Eva Frühaufová, rodom z Prešova, v odbore slovenský jazyk, ktorá v externej forme, po úspešnom vykonaní dizertačnej skúšky a obhajobe dizertačnej práce na tému: „Interferencia vo fonických novínach slovenčiny a romániny“, úspešne ukončila doktorandské štúdium.

Mgr. Anna Klimčuková, rodom zo Slavuty na Ukrajine, v odbore

slavistika – slovanské jazyky, ktorá v dennej forme po úspešnom vykonaní dizertačnej skúšky a obhajobe dizertačnej práce na tému „Ruská pravoslávna kázeň z pohľadu komunikácie“, úspešne ukončila doktorandské štúdium.

PhDr. Tatiana Soroková, rodom z Kamiienky, v odbore slavistika – slovanské jazyky, v externej forme po úspešnom vykonaní dizertačnej skúšky a obhajobe dizertačnej práce: „Pragmatylistické, ideografickolingvistické a vektorovokomunikačné metódy výskumu textu“, úspešne ukončila doktorandské štúdium.

Na obrázku zľava prof. Belejkaní, prorektor PU, prof. F. Mihina – dekan FF PU, prof. Leško – prorektor PU a promótor doc. PhDr. T. Hrehovčík, CSc.

PhDr. Pavol Zubaľ, rodom zo Spišskej Soboty, v odbore literárna veda, ktorý v externej forme po úspešnom vykonaní dizertačnej skúšky a obhajobe dizertačnej práce na tému: „Podoby vizuality a spirituality v literárnych textoch nemeckého romantizmu“, úspešne ukončil doktorandské štúdium.

Účastníci slávnostnej promócie

Doc. PhDr. Sergej Makara, rodom z Michaloviec, v odbore literárna veda, ktorý úspešne obhájil dizertačnú prácu na tému: „Harmónia v disharmónii“.

Dekréty novovymenovaným doktorom odovzdal prorektor PU **prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc.**, v zastúpení rektora PU **prof. Karola Feča**.

Na záver slávnostného verejného zasadenia VR k dosiahnutiu vedecko-akademických titulov v mene VR PU úprimne blahoželal a poprial veľa zdravia a nových tvorivých úspechov **prof. Belejkaní, CSc.**

Novovymenovaní docenti a doktorandi po prevzatí dekrétov a diplomov. Aj my v redakcii vyslovujeme presvedčenie, že od tejto chvíle to bude pre vás novým povzbudením vo vašej tvorivej práci, že budete svojim konaním šíriť dobré meno PU. Blahoželáme.

Z prejavu prorektora PU prof. Leška

Dnešné verejné zasadenie VR PU pri príležitosti slávnostnej promócie novovymenovaných docentov a absolventov doktorandského štúdia je významnou akademickou udalosťou. Som úprimne rád, že sme sa tu dnes spolu stretli a že môžeme spoločne prežívať akademické chvíle, ktoré patria v živote vysokej školy a vysokoškolského učiteľa k tým určite najvýznamnejším.

Rok 2002 bol šiestym rokom samostatnej existencie PU v rámci štruktúry vysokých škôl SR. Ako taký, mal mnohé znaky hľadania nových ciest a mechanizmov v školstve ale aj v širších medzinárodných kontextoch. Významný osobný úspech, ktorí ste dosiahli úspešnými habilitáciami a obhajobami doktorských prác, by sa mal stať novým stimulačným motívom vo vašej ďalšej vedecko-výskumnej a pedagogickej práci na prospech prehlbenia kvality prípravy absolventov našej univerzity.

Želám Vám, vážení novovymenovaní docenti a doktori, veľa zdravia, veľa pracovného elánu. Nech sa Vám darí vo vašom osobnom živote, vedecko-výskumnej a pedagogickej práci na prospech rozvoja vysokého školstva na Slovensku vôbec a Prešovskej univerzity zvlášť.

Za nositeľov nových vedecko-akademických hodností predniesol krátky ďakovný prejav **doc. PaedDr. Daniel Šimčík**. Na záver slávnostného zasadenia VR PU zaznelo niekoľko skladieb v podaní gitarového tria.

NAŠE INTERVIEW

s právničkou Rektorátu Prešovskej univerzity JUDr. Boženou PANCURÁKOVOU

Podľa nového pracovného poriadku našej univerzity vedúci zamestnanci, majú povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od vymenovania do funkcie a do 31. marca kalendárneho roka počas výkonu funkcie.

- Z ustanovenia § 10 ods. 2 zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov vyplýva pre vedúcich zamestnancov povinnosť deklarovať počas vykonávania funkcie svoje majetkové pomery do 30 dní od vymenovania do funkcie a do 31. marca každého kalendárneho roka počas vykonávania funkcie. Táto povinnosť vedúcich zamestnancov je zakotvená aj v čl. 7 ods. 1 písm. g) Pracovného poriadku Prešovskej univerzity v Prešove.

V zmysle úlohy č. 10 príkazu č. 1/2002 rektora Prešovskej univerzity v Prešove zo dňa 28. 3. 2002 bolo na podmienky našej univerzity vypracované usmernenie, v ktorom je uvedený okruh povinných osôb, termín a miesto podávania majetkových priznaní, druh majetku, ktorý má vedúci zamestnanec deklarovať, ako aj právne dôsledky uvedenia neúplných alebo nepravdivých údajov v majetkovom priznaní. Do konca januára 2003 oddelenie personalistiky, ekonomiky práce a mzdovej účtárne oboznámi s usmernením, ktorého súčasťou je vzor majetkového priznania a vzor čestného vyhlásenia, vedúcich zamestnancov všetkých súčasti univerzity.

Vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva štatutárneho zástupcu a vedúci zamestnanci, ktorých funkcie sa obsadzujú výberovým konaním, nesmú podnikáť, alebo vykonávať inú zárobkovú činnosť a byť členmi riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť (zákaz členstva v riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánoch právnických osôb sa nevzťahuje na rektora).

- V ustanovení § 10 ods. 1 zákona číslo 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov sú uzákonené obmedzenia pre vedúcich zamestnancov pri podnikaní alebo vykonávaní inej zárobkovej činnosti a zákaz členstva v riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánoch právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. Kým vedúci zamestnanec, ktorý vykonáva funkciu štatutárneho zástupcu nesmie podnikáť alebo vykonávať inú zárobkovú činnosť, ďalší vedúci zamestnanci, u ktorých to určí pracovný poriadok, okrem zákazu podnikania alebo vykonávania inej zárobkovej činnosti, nesmú byť ani členmi riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť.

Tieto povinnosti vedúcich zamestnancov boli zakotvené v Pracovnom poriadku Prešovskej univerzity v Prešove, pričom v súlade s rozhodnutím vedenia Prešovskej univerzity sa obmedzenia vzťahujú na tých vedúcich zamestnancov, ktorých funkcie sa obsadzujú výberovým konaním.

Vedúci zamestnanci majú povinnosť oboznámiť sa s pracovným poriadkom PU a s jeho obsahom oboznámiť aj svojich podriadených a vyžadovať jeho plnenie.

- Pracovný poriadok je významným vnútorným predpisom univerzity, ktorého účelom je konkretizovať ustanovenia Zákonníka práce a zákona o verejnej službe v súlade s právnymi predpismi podľa osobitných podmienok univerzity.

Zákonník práce a zákon o verejnej službe podmieňujú platnosť pracovného poriadku predchádzajúcim súhlasom príslušného odborového orgánu, z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b) zákona o vysokých školách vyplýva, že pracovný poriadok schvaľuje na návrh rektora akademický senát univerzity. Pracovný poriadok Prešovskej univerzity

JUDr. Božena Pancuráková

v Prešove bol prerokovaný a schválený na zasadnutí vedenia univerzity dňa 11. 11. 2002 Radou Základnej organizácie odborového zväzu pri Prešovskej univerzite v Prešove dňa 12. 11. 2002 a Akademickým senátom Prešovskej univerzity v Prešove dňa 13. 11. 2002. Schválený pracovný poriadok bol zaslaný na všetky fakulty univerzity. Z čl. 1 ods. 2 pracovného poriadku priamo vyplýva povinnosť vedúcich zamestnancov oboznámiť s ním svojich podriadených zamestnancov.

Poukazujem na znenie § 33 ods. 3 písm. b) zákona o vysokých školách, podľa ktorého fakulta môže vydať štatutárny poriadok fakulty, ak rozhodne, že potrebuje na vlastné podmienky podrobnejšie upraviť pracovný poriadok univerzity.

V tejto súvislosti chcem informovať zamestnancov univerzity, že dňa 1. januára 2003 nadobudla platnosť Kolektívna dohoda na rok 2003, ktorá zmenila niektoré ustanovenia pracovného poriadku. Usmernenie rektora, týkajúce sa týchto zmien, bolo zaslané na všetky súčasti univerzity a vedúcim zamestnancom útvarov rektorátu Prešovskej univerzity.

Budova v ktorej sídli Katedra manažmentu – turizmu FF PU

Odborný garant je doc. Ing. dr. Robo Štefko, PhD. (na obrázku)

nažmentu – dvoch najaktívnejších osôb, ktoré organizačne zabezpečili podmienky kurzu, na

Záber z otvorenia Centra prípravy projektov PU

Začal vzdelávací kurz Manažment projektov

Centrum prípravy projektov Prešovskej univerzity pri Katedre manažmentu Filozofickej fakulty v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom. (PSK) začal vzdelávací kurz Manažment projektov. V tejto súvislosti sme sa opýtali doc. PaedDr. J. Pavelku, CSc., prorektora PU a doc. Ing. dr. Róberta Štefka, PhD., vedúceho katedry ma-

hlavný cieľ vzdelávacieho kurzu. **Obaja nám spoločne uviedli:**

- Učebné osnovy umožnia účastníkom kurzu oboznámiť sa so základnými pojmami v oblasti tvorby a manažovania projektov a zabezpečia oboznámenie účastníkov so širšími súvislosťami štandardných projektov a klasickými postupmi ich vypracúvania. Inými slovami,

cieľom vzdelávacieho kurzu je nadobudnúť teoretické vedomosti i praktické skúsenosti zamerané na prípravu projektov orientovaných na rozvoj PSK, zvýšiť stav pripravenosti frekventantov na možnosť získavania finančných prostriedkov z predvstupového a štrukturálnych fondov EÚ.

„Odborným garantom kurzu je doc. Ing. dr. Róbert Štefko, PhD., organizačným garantom PhDr. O. Srebala, CSc.,“ dodal doc. Pavelka, CSc., prorektor PU.

Otvorenie MULTIMEDIÁLNEJ

Po takmer ročnom úsilí bola dňa 4. decembra 2002 slávnostne otvorená Multi-
mediálna a databázová študovňa UK PU. Túto študovňu dala do prevádzky Uni-
verzitná knižnica Prešovskej univerzity vďaka spolupráci s Fakultou humanitných
a prírodných vied, predovšetkým s Katedrou hudobnej výchovy.

a databázovej študovne UK PU

Za účasti predstaviteľov akademickej ob-
ce PU študovňu slávnostne otvoril dekan
FHPV PU doc. Ing. Peter Kuzmišín, DrSc. So
slávnostným príhovorom vystúpil prorektor
PU pre vedu a doktorandské štúdium prof.
PhDr. Vladimír Leško, CSc., ktorý vyzdvihol

spoluprácu fakulty a Univerzitetnej knižnice. Kultúrnym programom otvorenie obo-
hatili študenti Katedry hudobnej výchovy FHPV PU (gitarové trio súboru Camerata
Academica, Miešaný zbor PU), pod odborným vedením Mgr. art. Karola Medňan-
ského a Mgr. Tatiány Kanišákovej.

Hlavným iniciátorom vytvorenia tejto študov-
ne bola doc. Mgr. art. Irena Medňanská, CSc.,
ktorá podnietila spoluprácu s Univerzitnou
knižnicou. Okrem štandardných služieb, ktoré
doteraz zabezpečovalo Bibliograficko-informač-
né pracovisko UK, multimediálna študovňa bude
poskytovať aj audioslužby a hudobné databázy
pre svojich používateľov. Ďalší, výtvarný rozmer
študovňa dostala vystavením piatich olejoma-
lieb bývalého študenta FHPV Mgr. Erika Korfan-
ta, ktorých tematika a súborný názov „Hector
Berlioz – Fantastická symfónia“ priam predurču-
jú k vystaveniu v tejto študovni. Dielo vytvoril
autor ako diplomovú prácu pod vedením Mgr.
art. Prokopa Kolisnyka.

Týmto počínom sa vyplní jedna z medzier
v poskytovaní služieb UK PU, čím sa opäť po-
zdvihne ich kvalitatívna úroveň. Netreba však
zabúdať, že zatiaľ bola realizovaná len úvodná
etapa a je potrebné naďalej pracovať na jej po-
stupnom vylepšovaní.

V dňoch 3.
až 20. 12. 2002
bola v požičov-
ni Univerzitetnej
knižnice PU
inštalovaná vý-
stava výtvar-
ných diel peda-
góga Katedry
výtvarnej vý-
chovy **Fakulty
humanitných
a prírodných**

vied PhDr. Jána Bartka. Na výstave s názvom PRIE-
SVITY SVET(L)A autor prezentoval svoje diela z posled-
ného obdobia v dvadsiatich maliarskych kompozíciách
(pastely, oleje). Tematicky vytvárajú jeho obrazy dva zá-

Ján BARTKO: PRIESVITY SVET(L)A

kladné okruhy – námety z prostredia **Slovenska a Gréc-
ka.** Aj štýlovo vytvárajú dve základné skupiny. Sám au-
tor o tom hovorí:

„Akoby jestvovali dve cesty k obrazu. Tá prvá má po-
dobu klasickej výtvarnej práce. Začína vnútorným poci-
tom, ktorý sa pokúšame spredmetniť. Skicujeme, robi-
me návrhy, hľadáme kompozičné varianty a občas sa aj
hráme. Môžeme racionálne experimentovať alebo sonda-
vať vo vlastnom podvedomí ale aj tak s výsledkom ne-
musíme byť spokojní.

A potom sa stane, že na výlete alebo cestou do práce
sa vám do mysle vkradne vnem, predstava, ktorú stačí
„hodiť“ na papier alebo plátno.

A máte obraz.
To je tá druhá cesta.

P.S.: Poznám miesta a krajinu, kde sa na „druhej ces-
te“ ocitám často.

Výstavu uviedla jej kurátorka **PhDr. Edita Vološču-
ková.** Na

vernissáži
výstavy sa
zúčastnili
nielen stu-
denti a peda-
gógovia uni-
verzity, ale aj
početní hos-
tia mimo PU,
ktorí ocenili
autorovo
umenie.

DAR PERIODÍK PRE UK

Doc. Ing. Pavel Prokopovič, CSc., ktorý je členom
redakčných rád časopisov v **USA**, Austrálii a na Slo-
vensku, je členom Research **Board of Advisors** a **Board of Governors of the ABI** v **USA**, čestný Zástupca
generálneho riaditeľa IBC, **Cambridge, Anglicko**, vy-
znamenán striebornou medailou **UNESCO** a zlatou
medailou **USA** za rozvoj vysokého školstva a spoloč-
nosti dodáva z titulu uvedených a iných čestných
funkcií v zahraničí do Univerzitetnej knižnice Prešov-
skej univerzity pravidelne aktuálne odborné a vedecké
periodiká. Tieto a iné periodiká odovzdáva ako dar
do vedeckých a univerzitných knižníc Slovenska. Jed-
na sa o periodiká, ktoré pre nedostatok finančných
prostriedkov na Slovensku prestali dochádzať na Slo-
vensko. V našej Univerzitetnej knižnici PU sú k dispozi-
cii tieto tituly, ktoré sú predmetom daru **doc. Proko-
poviča PU:**

**European Journal of Teacher Education, JET Journal
of Education for Teaching: International Research and
Pedagogy, School Leadership and Management, Tea-**

**ching Education, Mentoring and Tutoring, ICS Journal
of Curriculum Studies, Teaching in Higher Educations,
Teachers and Teaching (Theory and Practice), Reflective
Practice, The Curriculum Journal, Asia-Pacific
Journal of Teacher Education, International Journal of
Leadership in Education (Theory and Practice), Global
Journal of Engineering Education a Educational Man-
agement Abstract** kde sú reserše a informácie (adre-
sy vydavateľov) ďalších niekoľko sto titulov z uvede-
nej problematiky a periodika **Senzor (v slovenčine)**
ktorého vydávanie **doc. Prokopovič zabezpečuje sú-
kromne na Slovensku už deviaty rok (venovaný je aj
pedagogike a informatike).**

V uvedených odborných a vedeckých časopisoch
z oblasti pedagogiky, manažmentu vysokých škôl
a iných oblastí, ktoré sú predmetom štúdia poslucháčov
a doktorandov a vedeckej činnosti pedagógov
na PU nájdete mnoho zdrojov pre diplomové práce,
podklady pre PhD. a pod. alebo len pre bežné štú-
dium a získavanie poznatkov z celosvetového hľadiska.
Doporučujeme Vám zoznámiť sa s touto ponukou
odborných a vedeckých časopisov v Univerzitetnej kniž-
nici PU.

**Stranu pripravil
riaditeľ Univerzitetnej
knižnice Prešovskej
univerzity
Ing. Peter HALKO
(na obrázku)**

Sieťová infraštruktúra a sieťové služby

Integrovaný informačný systém PU je budovaný na trojvrstvovej architektúre klient/server s prepojením všetkých prvkov cez počítačové siete a sieťové služby. Priložená zjednodušená schéma zobrazuje súčasný stav vzájomného prepojenia objektov PU a správcov ich lokálnych sietí.

Integrujúcim prvkom je sieťové centrum CVT PU (sieťové centrum univerzity), ktoré plní viacero úloh - vzájomné prepojenie lokálnych sietí fakúlt a pracovísk univerzity, riadenie a diagnostika tokov dát, pripojenie celej PU na vysokorychlostnú sieť SANET 2 a Internet, správa centrálnych serverov a smerovačov.

Sieťová infraštruktúra univerzity je postupne prebudovaná na rýchle metalické a optické spoje. Dochádza k výmene starých spojovacích technológií tak, aby sa umožnilo splniť požiadavky v najbližšej budúcnosti a začať využívať nové sieťové služby (napr. videoprenosy).

Pokiaľ od vzniku univerzity až do roku 2001 bola realizácia sieťových projektov na PU financovaná len zo zdrojov univerzity, v neskoršom období prispelo MŠ SR formou financovania vybraných infraštruktúrnych projektov cez stálu oblasť v rámci podporovaných rozvojových projektov slovenských vysokých škôl. Takto sa podarilo získať ďalšie finančné zdroje pre viaceré lokálne projekty fakúlt a centrálné projekty a výraznejšie akcelerovať túto oblasť na PU. V minulom roku pribudlo aj financovanie projektu metropolitnej optickej siete v Prešove prostredníctvom SANETu.

Okrem budovania pasívnych a aktívnych sieťových rozvodov dochádza aj ku skvalitňovaniu samotných sieťových služieb a tým k vytvoreniu nevyhnutných podmienok na kvalitnú prevádzku lokálnych, ale najmä centrálnych sieťových informačných systémov (knižničný IS, akademický IS, informačný systém pre univerzitný manažment a v tomto roku aj nový ekonomický IS a identifikačný IS). Okrem spomínaných informačných systémov k najpoužívanejším sieťovým službám patria:

Elektronická pošta

Patrí k najpoužívanejším službám na PU. Hlavný poštový server Šariš prešiel koncom minulého roku výraznými inováciami. Vďaka projektu z veľkej časti financovaného MŠ SR bol zakúpený profesionálny server SUN Enterprise 250 a tým nahradené neznámkové PC, na ktorom bol doteraz prevádzkovaný. Zároveň bol na Šariši prvýkrát v histórii zavedený komerčný centrálny antivírusový systém RAV AntiVirus pre kompletnú kontrolu spracovanej pošty. Dá sa tak zachytávať až niekoľko stoviek zavírených e-mailov denne a tým znižovať riziko napadnutia siete PU. Ako všetky antivírusové systémy, ani tento však nemôže poskytnúť 100% ochranu (najmä pri nových vírusoch trvá nejaký čas, kým výrobca zapracuje ochranu do antivírusového systému), ale umožňuje výraznú redukciu rizík. Zároveň bol na Šariši zavedený aj nový komfortný Webmail (rozhranie pre prácu s poštou prostredníctvom WWW prehliadača). Nájdete ho na adrese <http://mail.unipo.sk/>, alebo napr. cez stránky CVT PU - Služby - Webmail.

WWW stránky

Tvoria základnú technológiu pre získavanie informácií na Internete. PU má vytvorenú pomerne rozsiahlu kolekciu týchto stránok s množstvom informácií. WWW stránky v súčasnosti slúžia aj ako vstupný portál a komunikačné rozhranie pre prácu s viacerými informačnými systémami na PU (ALEPH, AIS, ISUM atď.). Centrálny WWW server PU Dubník tiež prešiel

koncom minulého roku rozsiahlou inováciou, keď takmer 6-ročný server SUN, bol opäť z projektu financovaného MŠ SR nahradený novým, výkonnejším. Zväčšila sa aj pamäťová kapacita servera, ktorá tvorí rezervu aj pre budúcnosť.

Záverom možno konštatovať, že vďaka nemalej aktivite a úspešným projektom všetkých výpočtových stredísk na PU (CVT PU, CVT FF-PU, LVT FF PU, UK PU a PF PU), ako aj vďaka podpore zo strany vedenia PU a vedení súčastí PU a v neposlednom rade aj vďaka získaniu finančných zdrojov z MŠ SR a cez SANET sa našej univerzite darí v tejto oblasti držať krok so súčasnými požiadavkami a trendmi v sieťových technológiách.

Ing. V. Pisarský
riaditeľ CVT PU

Nové technológie v technickej výchove

Tak ako v iných študijných odboroch, tak aj v technickej výchove je inováčný proces podporený informačnými a komunikačnými technológiami. Katedra technickej výchovy vedená prof. Ing. Michalom Šefarom, CSc., hľadá možnosti, ktoré prispievajú k rozvoju nových kompetencií študenta technickej výchovy. Jednou z požiadaviek profilovania študenta technickej výchovy je aj kompetencia prezentovať počítačové programy používané v technickej praxi. Vo forme daru od spoločnosti Parametric Technology Corporation za účasti Ministerstva školstva SR a v spolupráci s firmou RAND Technologies naša univerzita získala moderný vývojový produkt a konštrukčný systém - program Pro/ENGINEER - CAD/CAM/CAE systém (v celkovej hodnote cca 8000 USD s prísľubom bezplatnej dodávky budúcich nových verzií).

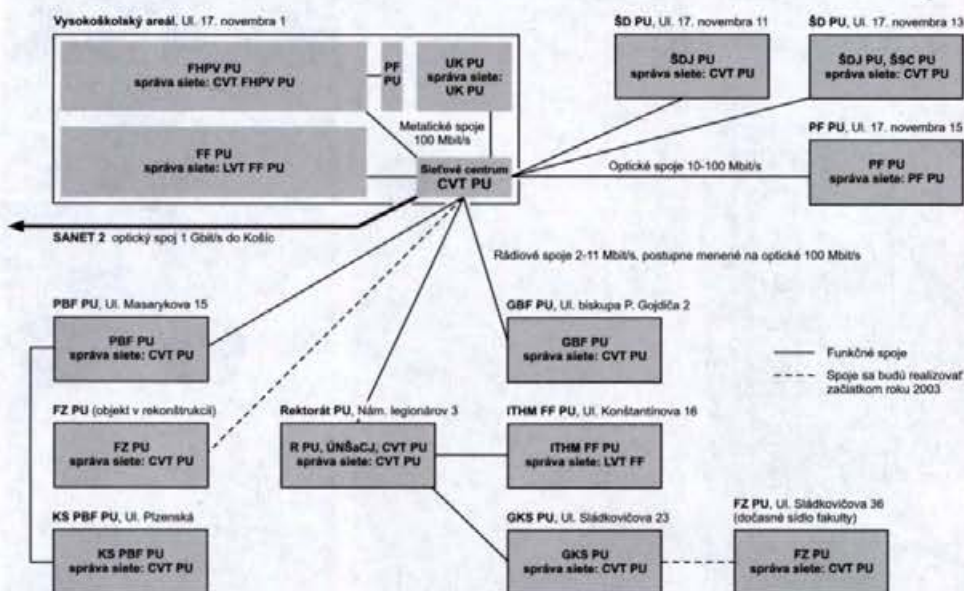
Program Pro/ENGINEER je inovatívny, profesionálny konštrukčný, modelovací a technologický systém, ktorý umožňuje zvyšovať kvalitu vysokoškolskej prípravy študentov v oblasti grafickej komunikácie. Využíva-

niu uvedeného programu v edukačnom procese predchádza príprava, na ktorej sa po obsahovej stránke podieľa PaedDr. Peter Beisetzer, PhD., a realizačnej Ing. Jana Burgeřová, PhD. (na obrázku).

Systémové uplatnenie programu Pro/ENGINEER na katedre technickej výchovy je súčasťou inovácie profilu budúceho učiteľa technickej výchovy.

Schéma sieťového prepojenia objektov PU a správy sietí

Fakulta zdravotníctva bilancuje

Každoročne na prahu nového roka bilancujeme čo dobré sme urobili, čo sa nám podarilo, čo nie a prijímame predsavzatia do nastupujúceho roka. Aj ja by som rada urobila odpočet za uplynulý rok. Od nášho vzniku uplynulo 5 mesiacov. Na našej fakulte študuje 247 študentov, ktorým sa začalo skúšobné obdobie. Ku koncu roka pracuje na fakulte zdravotníctva 39 interných zamestnancov a 24 externých zamestnancov, z toho 54 učiteľov.

Uskutočnili sa voľby do študentského parlamentu, bol zvolený akademický senát a oslovili sme významných odborníkov, aby sa stali členmi našej Vedeckej rady.

15. 1. 2003 NA PRVOM ZASADNUTÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU FZ PU BOLA 12 HLASMI (TEDA 100%) ZVOLENÁ ZA DEKANKU FZ PU PhDr. ANNA ELIÁŠOVÁ, PhD. (NA OBRÁZKU) K TEJTO VÝZNAMNEJ FUNKCII PANI DEKANKE BLAHOŽELÁME. Dr. ELIÁŠOVÁ JE AUTORKOU TOHTO ČLÁNKU.

sme chceli realizovať od septembra 2003. Čaká nás výberové konanie na funkciu tajomníka fakulty, vedúcich katedier a funkcie vysokoškolských učiteľov. Tešíme sa všetci na novú budovu, pretože zápasíme s nedostatkom priestorov. Máme aj veľa problémov, ale boríme sa s nimi statočne a snažíme sa ich riešiť v rámci našich možností.

Dovoľte mi na začiatku roka poďakovať sa všetkým pracovníkom Prešovskej univerzity za pomoc pri zriadení a ďalšom fungovaní našej fakulty, poďakovanie patrí aj mojim kolegyňam, kolegom a ostatným pracovníkom fakulty zdravotníctva za svedomitý prístup k plneniu si povinnosti.

Želám Vám všetkým v novom roku veľa úspechov v osobnom a pracovnom živote, veľa entuziazmu, šťastia, pozitívneho myslenia, ale hlavne nech Vám všetkým slúži zdravie.

V týchto priestoroch, skoro neviditeľných za stromami, sídli Stredná zdravotnícka škola v Prešove a dočasne aj Fakulta zdravotníctva PU

Dnes môžeme so spojkosťou konštatovať, že našu ponuku prijali také osobnosti v ošetrovatelstve ako p. prof. Staňková z KU v Prahe, prof. Farkašová, dekanica FZ na SZU v Bratislave, doc. Musilová, prodekanica FZ na SZU a dr. Závadná, PhD., z MZ SR, dr. Biroš, riaditeľ FNŠP, dr. Soták, námestník riad. FNŠP a ďalší. Prvý februárový týždeň 22 študentov našej fakulty odchádzalo na 5-týždňovú stáž do 4 nemocníc v zahraničí: ČR – Praha, SRN – Frankfurt nad Moh., Rakúsko – Bruck nad Murom. Zahranická stáž sa realizuje už druhýkrát v rámci projektu Leonardo.

Pracujeme nad študijným programom letného semestra, pripravujeme študijný program pre diaľkové štúdium, ktoré by

Fotoreportáž z volieb do AS FZ

Perspektívy Študentského servisného centra PU

Náš rozhovor s riaditeľkou Mgr. Silviou Truchanovou

Študentské servisné centrum Prešovskej univerzity (ďalej iba ŠSC PU) má za sebou vyše dva roky úspešnej existencie. Ako hodnotíte výsledky dosiahnuté v roku 2002?

ŠSC PU začalo svoju činnosť 15. novembra 2000, kedy bolo oficiálne otvorené rektorom Prešovskej univerzity. To znamená, že v novembri 2002 vstúpilo do tretieho roku svojho fungovania. Môžeme konštatovať, že v roku 2002 začali študenti omnoho intenzívnejšie využívať naše služby. Návštevnosť centra sa viditeľne zlepšila aj vďaka tomu, čo sme študentov začali o službách ŠSC PU informovať už pri zápise, takže najmä študenti prvého ročníka považujú služby centra za úplnú samozrejmosť počas ich päťročného štúdia na univerzite. Študenti si zvykli využívať aj počítače, ktoré sú pre nich v centre určené. Môžu si písať rôzne seminárne práce, diplomové práce, vyhľadávať informácie na internete. Keďže interiér ŠSC PU je vhodný aj na trávenie času medzi vyučovacími hodinami, študenti radi zavítajú posediť si v centre a preštudovať rôzne informačné materiály. K dispozícii je literatúra o pracovných, študijných a jazykových programoch a letných brigádach v zahraničí, ako aj rôzne užitočné informácie pri hľadaní zamestnania (rady ako písať životopis a sprievodný list, ako zvládnuť prijímací pohovor atď.)

Mohli by ste bližšie konkretizovať ako sú v ostatnom čase využívané jednotlivé služby študentmi PU?

Už počas letných prázdnin študenti vyhľadávajú v centre ponuky súkromného ubytovania, ktoré sú v ŠSC PU v tlačenej podobe, ale prístupné sú aj na internetovej stránke: <http://ssc.unipo.sk>. V tomto smere nám množstvo ponúk súkromného ubytovania zvýšila dosť rozsiahla kampaň venovaná tejto problematike v miestnych médiách. K najvyhľadávanejším službám patrí aj poskytovanie informácií o brigádach a pracovných príležitostiach, ktoré sa zväčša týkajú najrôznejších druhov prác od manuálnych až po odborné ako je zastupovanie učiteľov na základných a stredných školách počas ich práceneschopnosti študentmi vyšších ročníkov. Taktiež sa študenti rozhodli viac využívať poradenské služby, z ktorých počtom odkonzultovaných prípadov vedie psychologické poradenstvo. Okrem toho študenti využívajú aj právne, finančné a duchovné poradenské služby, ktoré sú pre nich poskytované zdarma. Študijné poradenstvo o možnostiach štúdia v zahraničí v rámci programu **Socrates-Erasmus** pravidelne poskytujú pracovníci oddelenia pre zahraničné vzťahy rektorátu univerzity v centre, takže študenti majú tieto informácie takpovediac bezprostredne.

Organizuje ŠSC PU aj nejaké skupinové stretnutia so študentmi alebo funguje iba na báze individuálnych konzultácií a poradenských služieb?

ŠSC PU usporadúva takzvané „sedenice“ pre študentov, vždy podľa aktuálnej tematiky. Pre tých, ktorí majú záujem ísť študovať na zahra-

Mgr. Silvia Truchanová, riaditeľka ŠSC PU

ničné univerzity sme zorganizovali v zimnom semestri informačné stretnutie k pobytom cez program **Erasmus**. Pre študentov, ktorí by radi vycestovali na pracovný pobyt do zahraničia bolo niekoľko stretnutí venovaných zasa tejto problematike. ŠSC PU spolupracuje s niekoľkými agentúrami sprostredkujúcimi štúdiu a prácu v zahraničí. Za všetky spomeniem napr. **PTK Echo a Student Agency**, ktorej pracovníci poskytujú konzultácie pre študentov priamo v ŠSC PU v dohodnutom čase a termíne. V minulosti sme intenzívne spolupracovali s dobrovoľníkmi ame-

rických mierových zborov (Peace Corps), ktorí pracovali v centre ako poradcovia pre študentov v oblasti štúdia a pobytov v zahraničí. Bohužiaľ, organizácia **Peace Corps** skončila v júli 2002 svoju činnosť v Slovenskej republike. V súčasnosti hľadáme iných adekvátnych partnerov.

Na čo by ste chceli v tomto roku zamerať svoju pozornosť? Aké úlohy si dalo centrum za cieľ?

V rámci vymedzeného priestoru uvediem iba niektoré. Ak vychádzame zo všeobecne pozorovateľných trendov na podobných pracoviskách v zahraničí, dôležitou súčasťou vysokoškolského vzdelávania na zahraničných univerzitách je aj takzvaná „gramotnosť“ v oblasti zamestnania – kariéry, financií, osobnostných zručností a interpersonálnej inteligencie. Ide o vedomosti a praktické zručnosti, ktoré sú poskytované formou tréningov práve takými pracoviskami akým je na Prešovskej univerzite **Študentské servisné centrum**. V budúcnosti by sme sa teda chceli viac zamerať na tzv. kariérne poradenstvo v rámci ktorého by mali študenti možnosť doplniť si vedomosti a získať užitočné schopnosti potrebné pre praktický život. K tomu by nám mala dopomôcť aj účasť v medzinárodnom projekte Leonardo da Vinci, ktorý sa týka rozvoja kariérneho poradenstva pre mladých ľudí.

Za rozhovor redakcia ďakuje

Súčasnému ľudstvu najviac chýba človek

„Súčasnému ľudstvu najviac chýba ČLOVEK. Chcel by som ho ľuďom darovať, ale nie som si istý v tom, ako sa to robí.“

Milan Rúfus

- Zamýšľa sa občas aj pedagóg vysokej školy, ako sa to robí?
- Rozdáva okrem svojho umu i dobro svojho srdca?
- Dláždi úprimným vzťahom k okoliu cestu k študentovej duši?

Do spoločenskej miestnosti onkologického oddelenia nemocnice prichádzajú pacienti, v očiach smútok – **Vianoce prežijú?!** v sterilnom prostredí uprostred flašiek a hadičiek...

A vtedy zazneli akordy Tichej noci a kolied, vianočných piesní, spirituálov. Hla-

sy speváckeho zboru naplnili priestor a na chvíľu odtisli ťažké myšlienky, obavy a úzkosti z budúcnosti. Prišiel Človek. Priniesol dar. Cez krásu umenia s otvorenou dušou plnou krásy, chce ním potešiť blížneho. Pomôcť mu v najťažších chvíľach jeho života. Presmerovať jeho popoludňajšie rozhovory od injekčných striekačiek ku usmiatym tváram mladých ľudí, ich optimizmu, vôľu žiť a rozdávať sa.

Odmena? Cítiť ju v atmosfére slz vďaka za okamihy krásy.

To je šťastie?

Mladý človek stojí pred dilemou. Výber bude ťažký, veď ešte neutíchlí ovácie víťazovi **Matičkej súťaže** speváckych zborov v Spišskej Novej Vsi, neprestali gratulácie skladateľov pri prezentácii Novej slovenskej hudobnej tvorby v Bratislave, obdiv a uznanie za koncerty v Senátorovi či v **Dóme sv. Mikuláša**, veselé pokriky sympatií mladých na námestí v predvianočných vystúpeniach.

Dostal som viac, než som dal – a k dosiahnutiu méty ČLOVEK som opäť trochu bližšie. Vďaka, pani dirigentka!

Mgr. Eva Zacharová

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,
my odpovedáme

MOTTO:

Nikto nesmie mať prospech z vlastného protiprávneho konania, niekto ho však má!

Ústava SR

harmonicky spája princíp národný, občiansky, európsky i medzinárodný

Začiatkom t. r. si aj členovia AO PU pripomenuli 10. výročie samostatnej SR, a to predovšetkým v kontexte, že

- v nadväznosti na prebiehajúci proces prípravy rozdelenia ČSFR novozvolená SNR prijala 17. júla 1992 Deklaráciu o zvrchovanosti SR, v ktorej sa na základe medzinárodne uznávanom prirodzenom práve národov na sebaurčenie vyhlasuje zvrchovanosť SR ako základ suverénneho štátu slovenského národa,

- proces tvorby ústavy národnej republiky sa začal skôr na Slovensku ako v českých krajinách,
- návrh ústavy bol predložený na prerokovanie SNR 28. júla 1992 ako vládny návrh,

- po búrlivej diskusii bola navrhnutá Ústava SR veľkou väčšinou poslancov schválená 1. septembra 1992 a slávnostne podpísaná na Hrade v Bratislave 3. septembra 1992,
- Ústava v Zbierke zákonov bola publikovaná pod číslom 460.

Ústava SR je teda právnym vyjadrením dlhoročného politického a duchovného úsilia slovenského národa o vlastnú štátnosť. Slovenský národ ako štátoprávny subjekt spoločne s ostatnými spoluobčanmi prostredníctvom svojich zástupcov v najvyššom zákonodarnom zbore SR sa rozhodol pre koncepciu zvrchovanej slovenskej štátnosti. Nevychádza pritom len z národného princípu. Ústava artikuluje občiansky princíp, a to slovami: „Teda my, občania SR, uznášame sa (...) na tejto ústave“. Úvodné slová preambuly prezentujú, že Ústava SR harmonicky spája princíp národný, občiansky, európsky i medzinárodný. Ústava SR tak a) vytvára ústavné podmienky existencie a foriem prejavu zvrchovanosti štátu, b) vyjadruje a garantuje právny základ národného, občianskeho, spoločenského sociálneho a kultúrno-duchovného života občanov SR i spoluprácu s inými štátmi. Je zdrojom právneho poriadku, kvalita ktorého závisí od jej axiologickej úrovne. Ústava sa stala i metodologickým základom a nositeľom demokratického ducha interpretácie a aplikácie aj takých zákonov, ktoré majú svoj pôvod ešte v období česko-slovenského unitárneho i federálneho štátu. Princípy a články ústavy anticipujú a reálne zabezpečujú rozvoj spoločnosti a individuálneho človeka. Sú zárukou uplatňovania jeho subjektívnych práv a slobôd. V oblasti ľudských a občianskych práv a slobôd sa uplatňuje princíp priority medzinárodnoprávných noriem zakotvených v medzinárodných zmluvách zaväzujúcich a vyhlásených na území SR. Tým sa vlastne postavenie občana a jeho právna ochrana v oblasti ľudských a občianskych práv a slobôd internacionalizuje. Ústava upravuje štruktúru i kompetencie • zákonodarnej; • výkonnej; • súdnej moci, ako aj • prá-

vomoci a funkcie iných orgánov, • vzťahy všetkých a každého k všetkým, vrátane • národnostných, národných, vnútroštátnych, politických, medzinárodných a medzishátnych vzťahov. I preto študenti v rámci štúdia na Prešovskej univerzite dostávajú predovšetkým vo výučbe právnych disciplín adekvátnu sumu vedomostí z Ústavy SR s akcentom na správnu interpretáciu a aplikáciu príslušných článkov pre ich terajší i budúci život.

CENZÚRA SA ZAKAZUJE

Podľa Ústavy SR (čl. 26) sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory

- slovom,
- písmom,
- tlačou,
- obrazom alebo
- iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať ne povolenie štátu (podmienky ustanovuje osobitný zákon). Cenzúra sa zakazuje. Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť iba zákonomi, a to vtedy, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na obranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu zdravia a mravnosti. Orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku (podmienky a spôsob vykonania ustanovuje osobitný zákon). V kontexte napísaného žiada sa dodať, že sloboda prejavu patrí k tradičným ľudským právam a nie náhodou je zaradená na čelo politických práv. Je totiž základnou podmienkou modernej demokratickej spoločnosti, na jej základe sa dá rozvíjať politický pluralizmus, ktorý je podstatou moderného štátu. Cenzúra predstavuje osobitný druh (spôsob) obmedzenia slobody prejavu. Cenzúra je taký zásah do slobody prejavu, ktorý urobil orgán verejnej moci kvôli obmedzeniu politického pluralizmu. Takýto zásah orgánu verejnej moci je ústavné zakázaný! Pre potreby zákona o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch sa cenzúrou rozumie akékoľvek zásahy orgánov verejnej moci proti slobode slova a obrazu a ich šíreniu hromadnými informačnými prostriedkami. Európsky súd pre ľudské práva považoval za cenzúru napr. aj sankcie uplatnené proti novinárom pre kritiku, ktorú publikovali proti významnej politickej osobnosti (Lingers, 1986). Podobne postupoval aj v ďalších veciach...

Ústavná ochrana proti diskriminácii v zamestnaní

Znamená zákonom (ZP, o VS, ŠS a i.) zabezpečenú a) rovnakú možnosť prístupu k zamestnaniu, b) rovnosť pri zaobchádzaní so zamestnancami v pracovnoprávných vzťahoch (bez akýchkoľ-

vek obmedzení) a c) rovnakú odmenu za rovnakú prácu (čl. 36). Požiadavka právnej úpravy práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky zamestnancov je obsiahnutá aj v celom rade dohovorov Medzinárodnej organizácie práce, ktorými je SR viazaná, či už ide napr. o úpravu pracovného času, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, odmeňovanie a pod. Závazky z týchto medzinárodných dohovorov sa realizujú predovšetkým pracovnoprávnymi predpismi, ktoré musia dodržiavať osobitne nariadení, a tak vytvárať pozitívnu atmosféru na pracoviskách, že sa právne predpisy vypláca rešpektovať.

Pri ukladaní povinností nadriadený nemôže postupovať ľubovoľne

Povinnosti (čl. 13 Ústavy SR) možno ukladať len na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. A medzi základných práv a slobôd možno upraviť len za podmienok ustanovených ústavou, len zákonmi, pričom zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky. Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí tiež dbať na ich podstatu a zmysel (takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ústavný cieľ). Z napísaného o. i. vyplýva, že povinnosti nemôžu byť ukladané na základe podzákonných právnych predpisov, ale len na základe zákona. To znamená, že je tu výhrada zákona, ale iba ako základu pre stanovenie povinností. Samotnú povinnosť teda môže uložiť zákon alebo na základe zmocnenia zákona tak môže urobiť aj podzákonný právny predpis, ktorý sa však môže pohybovať iba v medziach tohto zákona. Inými slovami, ukladanie povinností je v ústave ponímané ako obmedzenie slobody človeka (fyzickej osoby, zamestnanca), pričom ústava ich limituje tým, že pritom musia byť zachované základné práva a slobody. Konkrétne to znamená, že nielen zákon ale aj nadriadený nemôžu ustanoviť povinnosti ľubovoľne, napr. v zázpisnici z pracovného rokovania! Zjednodušene vyjadrené, určenie povinnosti preto nemôže negovať (likvidovať) žiadne základné právo zakotvené v Ústave, resp. v medzinárodných zmluvách, ktorými je SR viazaná! Takže akýkoľvek (ľubovoľný) postup je protiústavný, resp. protizákonný.

Súdy poskytujú poučenia účastníkom v občianskom súdnom konaní

Zákonodarca zákonom č. 501/2001 Z. z. zmenil a doplnil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov o. i. aj v § 5. Podľa dikcie tohto paragrafu súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní (teda aj pri prejednávaní pracovnoprávných sporov) poučenia o ich procesných právach a povinnostiach (nie však o právach a povinnostiach vyplývajúcich z hmotnoprávných predpisov). Súdy túto povinnosť nemajú, ak je účastník v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom alebo komerčným právnikom.

Zvýšená právomoc Centra pre medzinárodnú právnu ochranu detí a mládeže

Podľa platnej právnej úpravy (§ 26 Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení) Centrum pre medzinárodnú právnu ochranu detí a mládeže

(pozri tiež § 65 ods. 2 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov) môže zastupovať maloletého účastníka v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých s cudzím prvkom. Ak prevezme Centrum pre medzinárodnú právnu ochranu detí a mládeže zastupovanie, poverí niektorého zo svojich zamestnancov, aby za zastúpeného v jeho mene konal.

Súd je viazaný tiež rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva

V intenciách § 136 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, že určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je SR viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania (tu pozri § 161 ods. 5 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z.). Súd však nie je viazaný rozhodnutím v tzv. blokovom konaní.

Tri pohľady na problém korupcie

Vo Vysokoškolských učebných textoch – Čo by mal občan vedieť o korupcii (Editori: Jozef Lisý, Branislav Malík, Peter Švaral)

Vysokoškolské učebné texty boli vydané v Bratislave (2002) TIS CPHR – Transparency International Slovensko. Autori sa v nich pokúšajú o systematickejší rozbor korupcie, lebo malá pozornosť je venovaná práve systematickému skúmaniu takého rozšíreného javu, akým je korupcia na Slovensku. Nenáročujú si však podať ucelený výklad tohto fenoménu. Ich ambíciou je podnietiť diskusiu. Text je určený predovšetkým poslucháčom vysokých škôl. V troch kapitolách ponúkajú autori tri pohľady na problém korupcie: fenomenologický, politologický a právny. Prístupy autorov sa navzájom dopĺňajú a ponúkajú pomerne komplexné vymedzenie javu. Pre našich čitateľov sme vybrali dve ukážky.

Prvá – NEPOTIZMUS – je takým prípadom korupčného správania, keď osoba vo verejnom postavení zvyhodňuje (protežuje) určité osoby na základe príbuzných vzťahov či inej podoby medziosobných spriazneností. Ide najmä o zvyhodňovanie alebo uprednostňovanie príbuzných, osobitne pri prijímaní na žiaduce posty. Asociuje sa takými výrazmi ako

- RODINKÁRSTVO
- BRATRÍČKOVANIE...

Výraz reprezentuje také usporiadanie medzifudských vzťahov, kde sieť rodinných vzťahov profiluje všetky ostatné

- ekonomické vzťahy,
- sociálne vzťahy a
- politické vzťahy.

O nepotizmus sa jedná všade tam, kde rodinné (rodové alebo kmeňové) vzťahy a medzi osobné putá primerane regulujú prístup členov určitého spoločenstva k verejným statkom a službám. Ešte i dnes platí, že slávne alebo známe priezvisko život uľahčuje. Pomáha otvárať pre iných uzavreté dvere. Mnohí majú len vďaka svojmu menu, cestu na výhodné akademické či politické posty už vopred vyšliapané. Dnes sa obsah tohto slova rozšíril. Ro-

zumie sa pod ním „pomoc“ svojim najbližším a najdrahším (známa je aféra komisárky EÚ Edity Cressenovej, ktorá dala prácu svojmu zubárovi). Nemusia to byť teda len príbuzní, ale aj iné kategórie spriaznených osôb, akými sú napr. „priatelia z detstva“, bývalí spolužiaci, priatelia zo susedstva a pod. Táto podoba nepotizmu sa často nazýva KRONYZMUS (do slovenčiny možno tento výraz preložiť ako PRIATEĽČKOVANIE, KAMARÁDIČKOVANIE). Tento výraz je odvodený od anglického slova CRONY, ktoré pôvodne označovalo dlhoročného priateľa zo školských lavíc. Dnešný význam tohto slova má už výslovné záporné konotácie korelujúce s korupčným správaním. Jedná sa o prax rozdeľovania funkcií prípadne verejného majetku nielen medzi blízkymi príbuznými, ale aj medzi svojich OBLÚBENCŮV a SYMPATIZANTŮV... Nepotizmus je hodnotený negatívne najmä preto, že o redistribúciu postov, moci a bohatstva nerozhodujú

1. shopnosť, 2. kompetentnosť, 3. všeobecne záväzné právne normy (predpisy) či trhové princípy ale to, ako sa človek volá, k akému rodinnému či klanovému zoskupeniu patrí. Členovia rodiny a spriaznené osoby môžu byť nekompetentné alebo dokonca lenivé, ale aj napriek tomu sa im prejavujú úľavy. Problémy spôsobuje najmä to, ak jednotlivé spoločenské sféry nie sú od seba dostatočne oddelené, ale sú navzájom prepojené pokrvnými či manželskými zväzkami, či iným typom askriptívnych vzťahov...

Druhá ukážka – KORUPCIA MÁ SVOJE PRAVIDLÁ A NORMY – KTO SA NA KORUPCIU PODIEĽAŤ ODMIETA, JE POKLADANÝ NIELEN ZA „ČUDÁKA“, ALE DOKONCA ZA HLUPÁKA, ALE AJ ZA NEBEPEČNÉHO, ALEBO ZA ZRADCU. Korupcia je vždy viacčlenným vzťahom. Minimálne ide o vzťah medzi

- a) korumpujúcim a korumpovaným,
- b) medzi tým, kto nekalý návrh dáva a medzi tým, kto ho akceptuje. Na druhej strane však nikdy nie je vzťahom verejným. Skôr naopak – korupčné transakcie prebiehajú vždy utajene, skryté pred zrakom verejnosti (často sa im dáva prívlastok „zákulisné“).

Korupcia má svoje vlastné pravidlá a normy. Hovorí sa dokonca o tzv. korupčnej „morálke“. Charakterizuje ju určitá inverzia hodnôt, v dôsledku ktorej v horšom svetle vyzerá ten, kto sa na korupcii podieľať odmieta. Je pokladaný nielen za „čudáka“ alebo dokonca za hlupáka („kto neupláca je hlupák“), ale aj za nebezpečného alebo za zradcu (ak odmietne participovať na týchto praktikách alebo podá o nich svedectvo). V mnohých prípadoch môže byť dokonca takýto jedinec ostrakizovaný svojim okolím. Dať alebo prijať úplatok sa pokladá za niečo normálne, dokonca za vec slušnosti a „dobrého vychovania“, a naopak – odmietnutie úplatku sa pokladá za úražku... Zľahčovanie a benevolentné postoje k problému korupcie nevyvolávajú žiadny tlak na zmenu a tak prispievajú k udržiavaniu status quo...

Poznámka: Text možno nájsť aj na internete: www.transparency.sk

Zamestnanec má aj zákonnú povinnosť upozorniť vedúceho zamestnanca na hroziacu škodu

Z dikcie § 178 nového Zákonníka práce o. i. vyplýva, že ak hrozí škoda, zamestnanec je povinný na ňu upozorniť vedúceho zamestnanca (najvhodnejšie písomnou formou). Ak je na odvrátenie škody hroziacej zamestnávateľovi neodkladne potrebný zákrok, je povinný zakročiť. Túto povinnosť nemá, ak mu v tom bránia dôležité okolnosti alebo ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo

bo ostatných zamestnancov, alebo blízke osoby. V tejto súvislosti dávame do osobitnej pozornosti ustanovenie § 181, podľa ktorého od zamestnanca, ktorý vedome neupozornil vedúceho zamestnanca na hroziacu škodu alebo nezakročil proti hroziacej škode, hoci by sa tým zabránilo bezprostrednému vzniku škody, môže zamestnávateľ požadovať, aby prispel na úhradu škody v rozsahu primeranom okolnostiam prípadu, pravda, ak ju nemožno uhradiť inak. Pritom sa prihliadne najmä na to, čo bránilo splneniu povinnosti a aký je spoločenský význam škody, ako aj na osobné a majetkové pomery zamestnanca, ktorý povinnosť nespĺnil. Náhrada škody nesmie však presiahnuť sumu rovnajúcu sa trojnásobku jeho priemerného mesačného zárobku. Tu nemožno neupomenúť, že v intenciách § 180 zamestnanec, ktorý je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, len ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť následky svojho konania.

Zamestnanec, ktorý sa uvedie vlastnou vinou do takého stavu, že nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť následky svojho konania, zodpovedá za škodu v tomto stave (napr. pod vplyvom alkoholu alebo po požití omamných látok alebo psychotropných látok).

ÚRADNÍCKA ČESŤ Z POHLĎADU MINULOSTI?

Úradnícka česť je všeobecná mienka iných, že muž, ktorý zastáva istý úrad, má na to skutočne všetky požadované vlastnosti, a že vo všetkých prípadoch si presne plní svoje úradné povinnosti. Čím dôležitejší a väčší je okruh pôsobenia muža v štáte, teda čím vyššie a vplyvnejšie je postavenie, ktoré zastáva, tým väčšia musí byť mienka o intelektuálnych schopnostiach a morálnych kvalitách, ktoré ho na to uschopňujú... Spoločenský stav určuje osobitný stupeň cti, hoci je modifikovaný schopnosťami más posudzovať dôležitosť stavu. Vždy sa však priznáva viac cti tomu, kto má zvláštne povinnosti a plní si ich, než obyčajnému občanovi... Úradnícka česť vyžaduje ďalej, aby ten, kto zastáva istý úrad, sám udržiaval úrad kvôli svojim kolegom a nástupcom v úcte práve presným plnením svojich povinností, rešpektovaním princípu vlády práva... V opačnom prípade mal by zväziť svoje ďalšie zotrvanie na úradníckom poste. Platilo pravidlo, že kto porušil dôveru tým, že bezpodmienečne nerešpektoval práva každého, používal nespravodlivé alebo zákonom zakázané prostriedky vo svoj prospech, ten dôveru stratil navždy, aj keby robil čokoľvek, aj keby bol ktokoľvek a trpké plody, ktoré táto strata so sebou prináša, nevystanú. Zjednodušene vyjadrené, pokiaľ napríklad slávu treba najprv získať, česť však vyžaduje iba, aby sme ju nestratili. Inak povedané, nedostatok slávy je teda čosi negatívne, nejasnosť – nedostatok cti je hanbou, t. j. čosi pozitívne. Česť pochádza totiž iba zo subjektu (úradníka), spočíva teda na jeho počínaní, nie však na tom, čo robia iní a čo sa subjektu prihodí; je teda priradené k tomu, čo závisí výlučne od nás... Red.

Akademický senát PU rozhodol o voľbách

(Dokončenie z 1. strany.)

Voľby AS PU sa uskutočnia najneskôr do 30 dní pred uplynutím funkčného obdobia AS PU. Volebná komisia oznámi akademickej obci termín a spôsob volieb najneskôr 15 dní pred dňom volieb. Voľby sú organizované po okrskoch (FHPV, FF, GBF, PBF, PF, FZ, Rektorát).

Kandidátov do senátu môže navrhnúť každý člen príslušnej akademickej obce písomne príslušnej volebnej komisii v stanovanej lehote, ktorú určí volebná komisia. Volebná komisia zverejní zoznam kandidátov najneskôr 3 dni pred termínom volieb.

Členovia AS PU sa volia spomedzi navrhovaných kandidátov priamym a tajným hlasovaním osobitne v každom okrsku. Zvolení sú kandidáti s najväčším počtom hlasov. Pri rovnosti hlasov má prednosť ten kandidát, ktorí dlhšie pôsobil na PU,

a študenti s lepším prospechom. Predseda ústrednej volebnej komisie zvolá do 15 dní po ukončení volieb prvé zasadnutie zvolených kandidátov, na ktorom sa zvolí predseda AS PU. Ak zaniklo členovi AS PU členstvo pred skončením funkčného obdobia, zvolí príslušná časť akademickej obce na uvoľnené miesto nového člena, ktorého funkčné obdobie trvá do konca funkčného obdobia člena, ktorému členstvo zaniklo.

Na záver rokovania AS schválil do Vedeckej rady PU dekanku Fakulty zdravotníctva PU PhDr. A. Eliášovú, PhD., a vypočul si informatívnu správu prof. Šefaru o záveroch zasadnutia Rady vysokých škôl.

Na realizáciu volieb kandidáta na rektora senát zvolil volebnú komisiu zloženú tak, aby v nej mala svoje zastúpenie každá fakulta. Predsedom sedemčlennej komisie sa stal doc. Ján Mojdis, z FF PU a členmi sú prof. Šefara, Mgr. F. Dancák, PaedDr. D. Šimčík, Lenka Almášiová, Tomáš Malý a Ariana Štefanová.

Voľby rektora

sa uskutočnia 26. februára 2003 o 14. hodine v zasadačej miestnosti Rektorátu PU na Námestí legionárov č. 3. Voľby kandidátov na rektora realizuje terajší AS PU.

Záber z rokovania AS PU

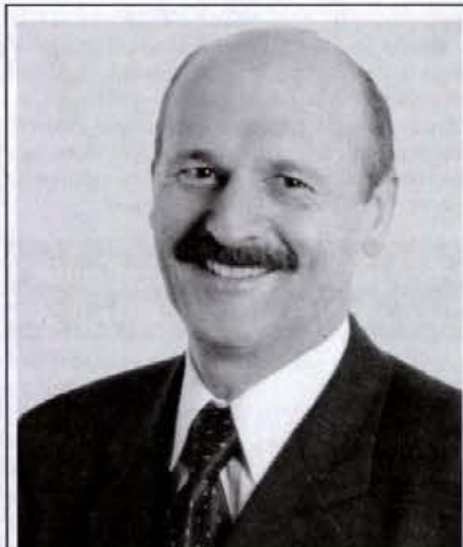
• Nadriadení voči mojej osobe už dlhší čas používajú metódy, ktoré aj podľa názoru viacerých zamestnancov sú považované za diskriminačné. Napríklad zvyhodňujú podriadených poslušných a rovnakého odborného zamerania tým, že im pridávajú lukratívnejšie úlohy, vytvárajú im nadštandardné pracovné podmienky, vrátane exkluzívneho vybavenia kancelárií, nerešpektujú rozhodnutie komisie o opodstatnenosti mojej sťažnosti v mzdových otázkach, šikanujú ma príkazmi na časté sťahovanie sa v rámci pracoviska, neposkytujú mi také informácie o činnosti na pracovisku ako ostatným zamestnancom. Ktorý zákon upravuje konkrétnu problematiku zákazu diskriminácie a ako môžem postupovať pri ochrane svojich práv?

– Predovšetkým treba vysloviť poľutovanie nad konaním vašich nadriadených. Zdá sa, že majú deficit v poznaní zásad nového Zákonníka práce, v zmysle ktorých zamestnanci majú napr. právo na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky bez akýchkoľvek obmedzení a priamej diskriminácie alebo nepriamej diskriminácie (pozri čl. 1) s výnimkou prípadu, ak to ustanovuje zákon alebo ak je na výkon prác vecný dôvod, ktorý spočíva v predpokladoch alebo požiadavkách a v povahe práce, ktorú má zamestnanec vykonávať. Zrejme nerešpektujú, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi (nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov). Opomínajú, že zamestnanci majú právo

na pravidelné informácie o činnosti zamestnávateľa a na informácie o zásadných otázkach súvisiacich s ekonomikou a rozvojom činnosti zamestnávateľa (čl. 4). Z čl. 9 potom vyplýva, že zamestnanci, ktorí sú poškodení porušením povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov, môžu svoje práva uplatniť na súde, pričom zamestnávateľia nesmú znevýhodňovať a poškodzovať

Zákaz diskriminácie zamestnancov

zamestnancov preto, že zamestnanci uplatňujú svoje práva vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov. V nadväznosti na uvedené dávame do vašej pozornosti tiež ustanovenie § 13 Zákonníka práce – „zákaz diskriminácie“. Podľa odseku 1 zamestnancom patria práva vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov bez akýchkoľvek obmedzení a priamej diskriminácie alebo nepriamej diskriminácie podľa pohlavia, manželského stavu a rodinného stavu, rasy, farby pleti, jazyka, veku, zdravotného stavu, viery a náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia okrem prípadu, ak to ustanovuje zákon alebo ak je na výkon prác vecný dôvod, ktorý spočíva v predpokladoch alebo v požiadavkách a povahe práce, ktorú má zamestnanec vykonávať. Na účely princípu rovnakého zaobchádzania (ods. 2 § 13) podľa odseku 1 § 13 je nepriama diskrimi-

Akademická obec Prešovskej univerzity blahoželá Ing. Milanovi Benčovi k zvoleniu za primátora mesta Prešov. Želáme Vám, pán primátor, veľa dobrého zdravia, pracovného elánu a úspechy pri plnení náročných úloh, ktoré stoja pred mestom, nech sa Vám darí vo Vašom osobnom živote, pri rozvoji nášho krásneho mesta Prešov.

Členovia Akademickej obce Prešovskej univerzity

nácia navonok neutrálny pokyn, rozhodnutie alebo prax znevýhodňujúce podstatne väčšiu skupinu fyzických osôb, ak tento pokyn, rozhodnutia alebo prax nie sú vhodné a nevyhnutné a nemôžu sa ospravedlniť objektívnymi skutočnosťami. Aj v ods. 3 § 13 sa akcentuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto (ani vaši nadriadení) nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov (nesmie sa zneužívať dôstojnosť zamestnancov na pracovisku). Zamestnanec má právo podať zamestnávateľovi sťažnosť v súvislosti s porušením práv a povinností ustanovených v odsekoch 1 až 3 § 13; zamestnávateľ je povinný na sťažnosť zamestnanca bez zbytočného odkladu odpovedať, vykonať nápravu, upustiť od takého konania a odstrániť jeho následky (ods. 4 § 13), čo dáva do vašej osobitnej pozornosti. Rovnako je pre vás dôležité aj ustanovenie § 13 ods. 4, podľa ktorého zamestnanec, ktorý sa cíti poškodený v dôsledku nedodržania podmienok ustanovených v odsekoch 1 až 3 § 13, môže sa domáhať svojich práv na súde, vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (zamestnávateľ je tu povinný preukázať, že nedošlo k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania). Napokon zákonodarca upravil, že zamestnávateľ nesmie zamestnanca postihovať alebo znevýhodňovať preto, že zamestnanec uplatňuje svoje práva vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov (porovnaj odsek 6 § 13). Prevzaté: HN č. 249/2002

Učiteľská mobilita

Zahraničné oddelenie Rektorátu Prešovskej univerzity v spolupráci s národnou kanceláriou programu SOCRATES v Bratislave každoročne ponúka pracovníkom našej univerzity možnosť zúčastniť sa učiteľskej mobility. Pravidlá pridelenia Socrates/Erazmus grantu na tento typ mobility sú presne vymedzené národnou kanceláriou programu Socrates.

Učiteľská mobilita je špecifickou možnosťou získavania nových informácií, sociálnych skúseností a testovania "vlastných limitov". V rámci nej je pedagógovi - pracovníkovi univerzity ponúknutá možnosť pobudnúť (na základe bilaterálnej dohody medzi zúčastnenými univerzitami) na partnerských univerzitách v celej Európe. Je lákadlom a výzvou zároveň. Týždenný pobyt učiteľa na partnerskej univerzite je zmluvne viazaný vyučovacou povinnosťou - prednáškovou činnosťou - v rozsahu 8 hodín, v prípade dvojtýždenného pobytu - 16 hodín atď. Výučba hosťujúceho pedagóga musí byť integrálnou súčasťou študijného programu na hosťujúcej univerzite. Vyučovacia jazyk je pochopiteľne determinovaný regionálnym a národným kontextom tej-ktorej krajiny.

V priebehu trojročnej intenzívnej jazykovej prípravy som sa častokrát pohrávala s myšlienkou a predstavou účasti na učiteľskej mobilite. Táto predstava zaznamenala množstvo metamorfóz od úplného zavrnutia (z pozície typickej predstaviteľky "bezjazykovej generácie") až po nesmiernu odhodlanosť popasovať sa s nemožným. V mojich predstavách boli učiteľské mobility výhradnou záležitosťou jazykových kateder. Po trepezlivých a odborných radách zahraničného oddelenia Rektorátu našej

univerzity, informáciách o miestach možného medziodborového kontaktu (v mojom prípade pedagogika) som nadviazala spojenie s kontaktnou osobou pre učiteľské mobility na univerzite, ktorá spĺňala kritériá pre bilaterálny kontakt. Bola to Katolícka vysoká škola v Thielte v Belgicku.

Internetový kontakt s koordinátorom pre učiteľské mobility na spomínanej vysokej škole umožnil v krátkom čase dohodnúť prednášané témy, a to systémom - ponuka viacerých možností z mojej strany - výber do úvahy prichádzajúcich a s učebným plánom korešpondujúcich tém zo strany partnerskej katedry. Nasledovalo obdobie prípravy - odbornej, jazykovej, vybavovanie administratívy. Táto fáza bola mimoriadne dôležitá a náročná, vyžadovala dôsledne držať sa kréda - nevzdávaj sa. Po nej už nebolo možné cúvnuť, aj keď pochybnosti vo vlastné sily, osobitne jazykové, boli obrovské.

V priebehu samotného pobytu v Belgicku som si uvedomila aktuálnosť Komenského výroku o nevyhnutnosti ukončenia vysokoškolského štúdia niekoľkokrátým cestovaním po Európe. Počas kognitívne nasýteného týždňa som:

- zažila pocit, čo je to pariť sa z hlavy,

- mala sny v angličtine,

- avšak cítila ústretovosť partnerskej strany,

- vnímala intenzívny záujem belgických študentov o pedagogiku, našu univerzitu a Slovensko vôbec,

- získala nesmierne veľa - v rovine neprenosnej sociálnej skúsenosti a odborných informácií i intenzívneho pocitu, že prehľad o historických, ekonomických a politických súvislostiach slovenského ale aj európskeho kontextu okrem jazykových dispozícií je nevyhnutnosťou.

Belgiciania sa totiž pýtali na všetko!

Iveta Kovalčíková, Katedra pedagogiky a psychológie PF PU (na obrázku)

Doteraz sa objavujú na stránkach mnohých bieloruských periodík materiály, venované jubileu slávnych autorov, klasikov bieloruskej národnej literatúry Janka KUPALU a Jakuba KOLASA.

Výstava kníh bieloruských klasikov v UK

Na tento dátum sa však nezapadlo ani na našej Prešovskej univerzite.

Vďaka snahe študentov-slavistov, pod vedením bieloruského lektora Mgr. V. I.

Maslovského a v spolupráci s vyučujúcimi Katedry slavistiky FF PU, bola zorganizovaná výstava kníh týchto autorov. Za pomoci riaditeľa univerzitnej knižnice Ing. Petra Haľka a jeho spolupracovníkov, bola v študovni knižnice vytvorená malá expozícia, venovaná 120. výročiu narodenia bieloruských spisovateľov.

Z kníh, ktoré boli na výstave predstavené, si osobitnú pozornosť návštevníkov, študentov i vyučujúcich získali faksimilné vydania prvých poetických zborníkov „Zalejka“ J. Kupalu a „Pesni žalby“ J. Kolasa.

Zaujímavosťou bola aj kniha J. Kupalu len s jediným veršom „A chto tam idze?“, preloženým do sto svetových jazykov. Ako aj zbierka vybranej poézie J. Kolasa s autogramom jeho syna Danila Mickiewiczza, ktorú ešte začiatkom 80-tych rokov v Minsku, daroval slovenskému prekladateľovi bieloruskej literatúry Jurajovi Andričovi.

Pre mnohých návštevníkov výstavy to bolo ich prvé stretnutie so životom a tvorbou bieloruských spisovateľov. Napriek tomu, táto, aj keď rozsahom malá výstava, bola jedným z dôležitých krokov k spoznaniu bieloruskej literatúry na Slovensku.

Ivana Džundová
študentka III. roč. FF PU

Mzdy vysokoškolských pedagógov sa nebudú zvyšovať na úkor učiteľov ZŠ a SŠ

Mzdy pedagogických a vedecko-umeleckých pracovníkov vysokých škôl sa nebudú zvyšovať na úkor plátov zamestnancov základných a stredných škôl. Vyplýva to z vyhlásenia Ministerstva školstva SR, ktoré poskytla jeho hovorkyňa Michaela Bolečková.

Vysvetlila, že minister školstva ani nikdy nena-vrhoval, aby boli na zvýšenie miezd pedagogických a vedecko-umeleckých pracovníkov vysokých škôl použité prostriedky z rezervy v tzv. všeobecnej pokladničnej správe pôvodne určené na valorizáciu plátov pre zamestnancov základných a stredných škôl. Riešenie situácie by mali podľa Bolečkovej navrhnúť šéfovia rezortov financií, práce a sociálnych vecí, zdravotníctva a školstva.

Na zvýšenie miezd vysokoškolských pedagógov od januára 2003 bude treba 1,1 miliardy korún. Podľa šéfa rezortu školstva Martina Fronca by mohli univerzity na vyplácanie miezd použiť časť z 500 miliónov korún, o ktoré bol navýšený ich rozpočet.

Naopak, na tento účel by sa podľa jeho názoru nemali použiť peniaze pôvodne určené na rozvojové programy a skvalitnenie vysokoškolského vzdelávania.

Michal Otčenáš – ŠTRBSKÉ SRDCE – Peter Kocák

Básne o každodenných i sviatočných životných radoostiach a starostiach súčasníka obsahuje zbierka Štrbské srdce, ktorá bola prezentovaná 17. decembra 2002 v študovni Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity. Napísal ju Michal Otčenáš, básnik a vysokoškolský pedagóg na Katedre slovenských dejín a archívniectva FF PU, ilustráciami ju vybavil Peter Kocák, žiak Albina Brunovského a vysokoškolský pedagóg na Katedre výtvarnej výchovy FHPV PU, a edične exkluzívnou formou publikáciu pripravil Peter Haľko, riaditeľ UK PU. V knižke sú uvedené aj posudky Ladislava Šimona, Imricha Vaška a Michala Tokára. Na vydanie finančne prispeli Spolok slovenských spisovateľov a Obecný úrad v Štrbe.

Okrem tvorcov publikácie sa na podujatí so sprievodným slovom, ukázkami z poézie a hudbou predstavili Juraj Rusnák, Slávka Otčenášová, Igor Šabek a Martin Michelčík.

Na prezentácii sa zúčastnili učiteľia, študenti a viacerí záujemcovia o literatúru a umenie.

(red.)

PREČO RVŠ SR NEPREROKOVALA „METODIKU ROZPISU PROSTRIEDKOV ŠTÁTNEHO ROZPOČTU VYSOKÝM ŠKOLÁM NA ROK 2003“?

(Exkluzívny rozhovor s prof. PhDr. R. Dupkalom, CSc., členom RVŠ SR, predsedom AS FF a členom AS PU v Prešove)

Zúčastnili ste sa rokovania Rady vysokých škôl SR, ktoré sa uskutočnilo 24. 1. 2003 v Bratislave. Je známe, že súčasťou programu rokovania RVŠ SR bolo aj prerokovanie materiálu - „Metodika rozpisu prostriedkov štátneho rozpočtu vysokým školám na rok 2003“. Našich čitateľov by zaujímalo, prečo tento materiál RVŠ SR nakoniec neprerokovala?

- Áno, máte pravdu. K dominantným bodom programu ostatného zasadnutia RVŠ SR patrila aj „Metodika rozpisu prostriedkov štátneho rozpočtu vysokým školám na rok 2003“. Napriek tomu, že zasadnutia RVŠ SR sa zúčastnil aj minister školstva **Martin Fronc** a generálny riaditeľ sekcie VŠ Peter Mederly, RVŠ SR vyššie uvedenú Metodiku ... neprerokovala.

V uznesení RVŠ SR k tomuto bodu programu sa konštatuje, že **RVŠ SR tento materiál neprerokovala preto, lebo:** „v materiáli nie sú definované finančné vstupy, ani konkrétne návrhy na riešenie zvýšených prevádzkových nákladov vysokých škôl v roku 2003 a ďalších problémov z titulu dopadov zdravotníckej tabuľky, zvýšených cien energií, zvýšených vstupov do systémov sociálneho a dôchodkového pripojenia a nie je riešená problematika odpisov.“

Z tohto dôvodu RVŠ SR požiadala MŠ SR o dopracovanie Metodiky rozpisu prostriedkov štátneho rozpočtu vysokým školám na rok 2003 a o predloženie metodiky a rozpisu dotácie zo SR vysokým školám na vyjadrenie RVŠ SR. Myšlienku, (pochádzajúcu z dielne ministerstva financií), - „riešiť nedostatok peňazí na (nové tarifné) platy vysokoškolským pedagógom tak, že sa odsunie termín valorizácie miezd zamestnancov vo verejnej službe“ (čo by sa dotklo predovšetkým učiteľov základných a stredných škôl) RVŠ SR razantne odmietla.

Ďalej RVŠ SR požiadala MŠ SR o predloženie odpočtu čerpania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu za rok 2002 v členení podľa VŠ, v štruktúre podľa programov, podprogramov s rozpisom na jednotlivé podpoložky, vrátane odpočtu použitia prostriedkov vyčlenených na rezervy MŠ a použitia prostriedkov pridelených na realizáciu zákonných úprav.

Počuli sme, že RVŠ SR sa vyjadrila aj k materiálom, ktoré vypracovala a do RVŠ SR predložila Akreditačná komisia. Ako dopadlo prerokovanie tohto bodu programu?

Áno, RVŠ SR sa vyjadrila k materiálom Akreditačnej komisie, ktoré sa týkajú posu-

dzovania spôsobilosti vysokých škôl. V tejto súvislosti RVŠ SR konštatovala, že predložené materiály:

- zvyšujú transparentnosť a podporujú nadviazanie partnerstva AK a vysokých škôl,
- zavádzajú nové prístupy, ktoré smerujú k princípom uplatňovaným v rozvinutých štátoch,
- podporujú zavádzanie vnútorných systémov hodnotenia na univerzitách.

Zároveň však RVŠ SR zdôraznila, že k predloženým materiálom má tieto výhrady:

- materiály sú vo viacerých prípadoch terminologicky nesprávne a nepresné, mnohé použité termíny umožňujú rôzny výklad,
- nerieši sa problematika malých odborov (nereálne požiadavky na personálne zabezpečenie),
- chýbajú kritériá a postup, ktorý sa bude uplatňovať pri transformácii študijných a vedných odborov na študijné programy v novej štruktúre študijných odborov a jej časový harmonogram.

Rozhovor s prof. Dupkalom pripravili M. Rusinko a J. Roháč

AKTUÁLNA INFORMÁCIA ZO ZAHRANIČNEJ CESTY

Prešovská univerzita pokračuje v participácii na realizácii nového projektu v rámci EÚ

Doc. Hrehovčík, prorektor PU, ktorý nám poskytol informáciu zo svojej cesty v Bulharsku

V dňoch 23.-26. januára 2003 sa v Bulharskej metropole Sofii uskutočnilo prípravné stretnutie partnerov projektu Leonardo da Vinci, ktorý nesie názov: „Rozvoj profesionálneho poradenstva a služieb pre mladých ľudí“. Prešovská univerzita za do tohto projektu zapojila v roku 2002 spolu s ďalšími deviatimi partnermi z Európy a na spomínanom stretnutí, kde sa prediskutovali konkrétne kroky a aktivity jednotlivých pracovných skupín, ju zastupovali **doc. PhDr. Teodor Hrehovčík, CSc.** - prorektor pre zahraničné vzťahy PU a **Mgr. Silvia Truchanová** - riaditeľka Študentského servisného centra PU.

Cieľom projektu je zmapovať situáciu v posky-

tovaní profesionálneho poradenstva v jednotlivých partnerských krajinách a vyvinúť poradenské materiály spracované za pomoci najnovších technológií (virtuálne kariérne centrum, CD-ROM, internetové stránky, elektronické manuály atď.), ktoré budú obsahovať najrôznejšie informácie ohľadom prípravy na povolanie, hľadanie zamestnania, zdokonaľovanie osobnostných zručností potrebných pre úspešnú kariéru berúc do úvahy potreby trhu práce v Európe. Jednotlivé materiály budú spracované v angličtine a preložené do jazykov partnerských krajín. **Hlavným koordinátorom je Student Computer Art Society a Sofijská univerzita z Bulharska.** Okrem Prešovskej univerzity sú partnermi tohto projektu aj rôzne neziskové a vzdelávacie organizácie z členských i asociovaných krajín EÚ ako **Švédsko, Írsko, Španielsko, Taliansko, Grécko a Litva.** Projekt má trvanie dva roky a mal by skončiť v októbri 2004.

Pri tejto príležitosti boli zástupcovia Prešovskej univerzity prijatí **konzulom Slovenskej republiky v Bulharsku JUDr. Dušanom Garbarčíkom**, s ktorým prerokovali možnosti ďalšej spolupráce medzi Prešovskou univerzitou a niektorými univerzitami v Bulharsku. -red-

V dňoch 8.-10. decembra 2002 predstavitelia PU na čele s rektorom prof. **Karolom Fečom** navštívili Univerzitu v Pardubicích a dňa 9. decembra bola rektormi Karolom Fečom a rektorom prof. **Miroslavom Ludwigom** podpísaná dohoda o spolupráci najmä v kultúrnej a ekonomickej oblasti, ale najmä v oblasti školstva. Tento záber je z návštevy **Pardubickej univerzity**, kde o spomínaných otázkach rokujú obidve delegácie. ➤

V poslednom čase sa opäť rozprúdila debata, či sa majú študenti zúčastňovať na financovani štúdiá.

Vyjadriť sa k tomu už veľa ľudí, mnohí povedali svoj názor, a tak chceme

prezentovať aj postoj Študentskej rady vysokých škôl (ŠRVŠ) SR ako najvyššieho zastupiteľského orgánu študentov vysokých škôl. ŠRVŠ zastupuje záujmy študentov navonok a podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách je spolu s Radou vysokých škôl a Slovenskou rektorskou konferenciou reprezentantom vysokých škôl.

Zhromaždenie ŠRVŠ diskutovalo o tejto, pre študentov závažnej otázke, (vlani) na svojom novembrovom zasadnutí, pretože platenie sa bytostne dotkne nie pánov politikov, rektorov či profesorov, ale študentov, a najmä ich rodičov a rodinných rozpočtov. Väčšina študentov je totiž aj počas štúdiá na vysokej škole finančne závislá od rodičov a vracia sa zo škôl či internátov nie do vlastných bytov, ale najmä do bytov svojich rodičov.

OTVORENÍ DISKUSII

Preto ŠRVŠ prijala uznesenie, že je proti spoločnosti študentov na financovaní ich vysokoškolského štúdiá, pričom sa v budúcnosti nebránime diskusiám o spolplatení, ale len v prípade existencie funkčného systému sociálnej podpory študentov.

ŠRVŠ berie totiž do úvahy aj zhoršujúce sa sociálne postavenie študentov a upozorňuje verejnosť a kompetentné osoby, že v súčasnosti neexistuje dostatočne efektívny systém sociálneho zabezpečenia študentov, ale ani komplexná analýza súčasnej sociálnej situácie študentov, a to ani po zohľadnení

Podmienkou je systém sociálnej podpory študentov

Ján Benko

možného zavedenia poplatkov za vysokoškolské štúdium.

Nielen na akademickej pôde, či na pôde parlamentu, ale v celej spoločnosti by sa najprv mala začať diskusia o tom, ako vôbec Slovensko chápe vzdelanie! Z tejto diskusie by mali vyplynúť hlavne odpovede na dôležité otázky. Napríklad či je vzdelanie biznis, alebo nie je; či majú študenti pracovať, alebo študovať; čím a ako sa zlepši úroveň a kvalita štúdiá na vysokých školách; aký by mal byť systém sociálnej podpory študentov – pôžičky, štipendiá, forma ich získania, čas a forma ich splácania; ako zabezpečiť kvalitu vysokých škôl tak, aby boli perspektívou a lákadlom pre kvalitných ľudí (nielen študentov, ale aj profesorov – takže je potrebné riešiť nielen sociálny systém študentov, ale aj potreby zamestnancov VŠ. A na veľa ďalších otázok.

NÁKLADY NA ŠTÚDIUM RASTÚ

Ustavične sa tiež zvyšujú náklady na štúdium – študijné materiály, stravu a od 1. januára 2003 aj cestovné a podľa vyjadrení kompetentných v blízkej budúcnosti máme očakávať aj zvyšovanie cien za ubytovanie v internátoch, ktoré sa len nedávno zvyšovali. To všetko už dosť zafarbuje rozpočty rodín, ktoré majú medzi sebou čo i len jedného vysokoškolača.

Študentské pôžičky a štipendiá sú nedostačujúce, nízke a nepokrývajú ani desatinu súčasných vysokoškolských študentov (napríklad Študentský pôžičkový fond poskytuje pôžičku päťtisíc študentom po 20-tisíc korún ročne, pričom peniaze nedostanú naraz).

To nás, ako zástupcov študentov, ktorí majú obhajovať ich práva a postoje, priviedlo k pevnému

rozhodnutiu byť proti „ďalšej“ spoločnosti študentov na financovaní ich štúdiá. Pravdaže, ŠRVŠ si všima aj situáciu ohľadom financovania vysokého školstva na Slovensku a konštatuje, že je nepostačujúca a že Slovensko zaostáva vo výdavkoch v pomere k HDP na vysoké školstvo v porovnaní s členskými krajinami EÚ aj napriek tomu, že vláda zvýšila rozpočet školstva.

Metropolitovi Nikolajovi Rad sv. Cyrila a Metoda

Na svätej liturgii, ktorá sa konala v katedrálnom chráme svätého kniežata Alexandra Nevského v Prešove z príležitosti životného jubilea Jeho Blaženosti Ni-

kolaja, arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska, sa zišli významní hostia na čele s prezidentom SR Rudolfom Schusterom. Pripomenúť si 75-ročné životné jubileum vladkyu Nikolaja prišli generálni konzuli Českej republiky a Ukrajiny, zástupcovia krajskej a miestnej samosprávy, štátnej správy, zástupcovia Prešovskej univerzity, členovia Posvätej synody.

Metropolitovi Nikolajovi v chráme pozdravil z príležitosti jubilea biskup František Tondra za Konferenciu biskupov Slovenska, sídelný prešovský biskup grécko-katolíckej cirkvi Mons. Ján Hirka a biskup evanjelickej cirkvi Igor Mišina. Ako prvý sa však k oslávencom prihovril prezident SR R. Schuster, ktorý ocenil konštruktívny prístup arcibiskupa Nikolaja k riešeniu problémov, ktoré sa vyskytli v minulosti.

Na záver svätej liturgie arcibiskup pražský a českých krajín Krištof odovzdal metropolitovi Nikolajovi Rád svätého Cyrila a Metoda I. stupňa. Arcibiskup Nikolaj je 38 rokov na čele prešovskej pravoslávnej eparchie a 2,5 roka je metropolitom českých krajín a Slovenska. (suš)

Informácia z otvorenia Biologického laboratória na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove

Dňa 23. januára 2003 sa uskutočnilo vo vysokoškolskom areáli Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity otvorenie Biologického laboratória za prítomnosti akademických funkcionárov Prešovskej univerzity na čele s jej rektorom prof. PhDr. Karolom Fečom, CSc. Prítomných hostí privítal prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc., vedúci Katedry biológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU, ktorý vo svojom príhovore privítal účastníkov a poukázal na to, že pred piatimi rokmi sa na danej katedre otváralo laboratórium Molekulárnej genetiky, ktoré vzniklo z prostriedkov grantov EÚ PECO a z projektu aplikovaného výskumu „Štúdium etnogenézy, somatických a zdravotných špecifík rómskeho etnika“. Laboratórium sa podieľalo na získaní originálnych výsledkov so širokým aplikačným dosahom pre spoločenskú prax. Originálnosť a význam dosiahnutých výsledkov tohto laboratória potvrdzuje ich výber na prezentáciu najvýznamnejších výsledkov slovenskej vedy a techniky SR pod názvom „Slovakia in European Research Area“ v EÚ v Bruseli 17. a 18. 10. 2000, na ktorej prezentovalo svoje výsledky 15 najvýznamnejších výskumných pracovísk na Slovensku. Dnes v rámci plánovaného rozvoja prírodných vied na Fakulte humanitných a prírodných vied PU otvárame Biologické laborat-

rium s univerzálnym využitím, ktoré vzniklo zo združených prostriedkov Prešovskej univerzity a grantu aplikovaného výskumu „Štúdium etnických špecifík rómskeho etnika zo sociálneho, antropologického, zdravotného a výchovno-vzdelávacieho aspektu“. Laboratórium bude slúžiť pre skvalitnenie praktickej výuky poslucháčov biológie a ekológie, pre plnenie cieľov výskumných projektov a v neposlednom rade na zapojenie sa do riešenia 6. rámcového programu EÚ tematického okruhu „Genomics and biotechnology for health“, ktoré je viazané na najmodernejšie prístrojové vybavenie. V súčasnosti prístrojové vybavenie laboratória

v celku spĺňa kritériá, kladené na štúdium ľudského génomu modernými metódami molekulárnej biológie a po dokončení genetickým analyzátorom bude významným príspevkom k získaniu štatútu Výskumnej univerzity v Prešove.

Prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc.

Záber z otvorenia Biologického laboratória. Zúčastnil sa ho aj rektor PU prof. Feč (na obrázku štvrtý zľava).

Ako si predstavuje spoluprácu poslankyňa Mestského zastupiteľstva v Prešove, prodekanka FZ PU Š. Andraščíková, medzi mestom a FZ PU

V decembri, v komunálnych voľbách, ste sa stali poslankyňou mestského zastupiteľstva. Máte predstavu, ako by ste z tejto pozície mohli pomôcť vzťahom Prešovská univerzita Fakulta zdravotníctva – mesto Prešov i jeho občanom?

– Predstavy určité sú, ich implementácia do praxe a teda do konkrétnych činov si vyžaduje určitý čas a adaptáciu na podmienky a potreby nášho mesta. PU je „alma mater“ veľmi početnej, niekoľkotisícovej skupiny študentov, ktorí tvoria mladú, aktívnu a tvorivú súčasť obyvateľov nášho mesta. Ich životný entuziazmus a kreatívny potenciál síl a schopností je a bude možné využiť pre pulzovanie života, nových nápadov a podpory aktivít, ktoré určite môžu pomôcť zatriktívniť a zmodernizovať mesto Prešov napr. aj prostredníctvom kreovania študentského parlamentu v meste, ktorého myšlienka je už tu, a kde by dôležitú tieňovú úlohu zohrávali práve mladí ľudia.

Môžete konkretizovať niektoré predstavy alebo snahy budúcej spolupráce?

– Keďže som členkou komisie školstva nielen v mestskom zastupiteľstve ale aj v zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja, rada by som vynaložila snahu na prepojenie vzťahov medzi základnými a strednými školami v meste **Prešov tak, aby vznikli patronáty SZ nad ZŠ**. To znamená, aby si stredná škola tzv. „adoptovala“ jednu ZŠ a venovala jej pozornosť a podporu najmä v oblasti kultúrno-sportových a mimoškolských aktivít, kde by sa **žiaci ZŠ a študenti SŠ dokázali obohatiť o záujmové ale hlavne ľudské stránky mladého dospievajúceho, vyvíjajúceho sa človeka**. Myslím, že na jednej strane sa dajú nájsť pozitívne vzory správania a konania stredoškôľakov a na strane druhej by možno mladí ľudia objavili skryté rezervy „výchovných a tvorivých“ aktivít, ktoré budú mať kde realizovať, možno aj ako budúci študenti niektorej z humanitných fakúlt PU.

A čo Vaša Fakulta zdravotníctva a mesto?

– Tu zase vidím hneď niekoľko ciest spolupráce. Opäť spomeniem materské a základné školy, kde je obrovský priestor pre zdravotno-výchovné a preventívne aktivity našich študentov. V súčasnosti už beží projekt „Zdravý úsmev“, na vybraných ZŠ, kde sa naši študenti intenzívne venujú prevencii zubného kazu u školskej mládeže a túto aktivitu chceme rozšíriť na ďalšie základné i ma-

terské školy po veľmi dobrých ohlasoch. Budeme sa ale venovať zdravotnej výchove nielen mládeže, ale aj u dospelých a to v rôznych oblastiach a snažiť sa dvíhať povedomie občanov v starostlivosti o vlastné zdravie, lebo naše mesto potrebuje zdravých, vzdelaných a produktívnych ľudí. Naším študentom to nakoniec vyplýva z obsahu odborného vzdelávania a budovania dobrého mena a kreditu prospešné nielen pre našu fakultu, ale i univerzitu a samozrejme mesto.

Ďalšou príležitosťou, ktorá sa ponúka mestu a jeho občanom, je spolupráca FZ so špecifickými komunitami, sociálnymi skupinami a klubmi, (napr. Klub občanov so sklerózou multiplex, onkologický Klub Venuša, Domov dôchodcov atď.), kde sme ochotní a schopní pomôcť odbornými ra-

dami, zvyšovaním informovanosti, ľudskou podporou občanom, ktorým môžeme pomôcť skvalitniť, spríjemniť a sprístupniť možnosti a služby, ktoré im naše mesto ponúka.

Mestskej radnici zase chceme ponúknuť spoluprácu pri uvítaní novorodených občanov do života, ktorú by si zobrali pod patronát študentky odboru pôrodná asistencia, ktoré sú často práve pri zrode nového života a bolo by milé, keby ich mohli uvítať aj v prvých chvíľach „spoločenského“ života v meste.

Možností na spoluprácu a prepojenie života medzi našou fakultou, PU a mestom je veľa a mohli by sme o nich ešte dlho rozprávať, ale nechajme za nás hovoriť činy, a to dúfam už v blízkej budúcnosti. **-R-**

PRVÉ VOĽBY DO AS FZ PU

Mgr. Slávka Kapová

PhDr. Iveta Ondriová

PhDr. Klaudia Valdmanová

Mgr. Jana Bačišínová

Mgr. Andrea Pakánová

Mgr. Silvia Žltáková

Danka Petrufová

nených voličov za kategóriu A sa volieb zúčastnilo 27, čo činí 93,1 %. Za kategóriu B sa zúčastnili všetci oprávnení voliči v počte 10. Volebné lístky spĺňali všetky náležitosti, aby mohli byť považované za platné.

Prvé voľby do AS FZ PU sa konali dňa 16. 12. 2002 v budove SZŠ v Prešove. Voľby prebiehali v učebni č. 18 od 10.00 do 15.30 hod. Členovia akademickej obce volili kandidátov do zamestnaneckej časti AS v dvoch kategóriách. **Kategória A** – vysokoškolskí učitelia a **kategória B** – ostatní členovia akademickej obce okrem študentov. Voľby prebiehali v pokojnej atmosfére, nevyskytli sa žiadne rušivé momenty. Do volebnej miestnosti mali prístup aj nezávislí pozorovatelia, ktorí túto možnosť využili. Boli nimi zástupkyňa SZŠ, zástupca študentskej časti AS **Ivan Bugel** a ostatní študenti prítomní v priestoroch SZŠ: po uzatvorení volebnej miestnosti o 15.30 hod. za prítomnosti všetkých členov volebnej komisie sa pristúpilo k sčítavaniu hlasovacích lístkov. Volebná komisia skonštatovala, že z celkového počtu **29 opráv-**

nených voličov za kategóriu A sa volieb zúčastnilo 27, čo činí 93,1 %. Za kategóriu B sa zúčastnili všetci oprávnení voliči v počte 10. Volebné lístky spĺňali všetky náležitosti, aby mohli byť považované za platné. Po sčítaní hlasov kandidátov a viacnásobnom prekontrolovaní hlasovacích lístkov volebná komisia skonštatovala nasledovné výsledky – do zamestnaneckej časti AS FZ PU boli zvolení za odbor ošetrovateľstvo:

1. Mgr. Slávka Kapová
2. PhDr. Iveta Ondriová
3. PhDr. Klaudia Valdmanová
4. Mgr. Jana Bačišínová
5. Mgr. Andrea Pakánová

Za odbor pôrodná asistencia boli zvolení nasledovní kandidáti:

1. Doc. MUDr. Mirianna Brtková, CSc.
2. Mgr. Silvia Žltáková

Do zamestnaneckej časti AS FZ PU za kategóriu B bola zvolená: **Danka Petrufová**.

Po zverejnení výsledkov volieb do AS FZ PU neboli registrované žiadne výhrady voči priebehu volieb.

FOTOMONTÁŽ Z NIEKTORÝCH AKTIVÍT PU V ROKU 2002

STRETNUTIE DÔCHODCOV

Už tradične tri základné organizácie nášho odborového zväzu usporadávajú stretnutie dôchodcov bývalej Pedagogickej fakulty UPJŠ. Stretnutie sa odohráva v predvianočnom období a zvyčajne je spojené s pozvánkou na Vianočný koncert niektorej z následných fakúlt (FHPV, PF). Tentokrát sa dôchodcovia zúčastnili koncertu PF PU. Podujatie má svoju viacročnú tradíciu a teší sa živému záujmu našich bývalých spolupracovníkov. Každoročne sa ho zúčastňuje okolo štyridsať pozvaných. Na poslednom stretnutí, ktoré sa odohralo 17. 12. 2002, privítal prítomných doc. PaedDr. Ján Kančík, CSc., (predseda ZV FHPV PU, na obrázku) a slávnostný prípitok za zamestnávateľa predniesol prof. PaedDr. Ján Junger, CSc. (prodekan FHPV PU).

Je málo pracovísk, v súčasnej realite nášho života, ktoré podobné podujatia organizujú. Je to sympatický akt vyjadrenia vďaky našim bývalým kolegom za roky práce, ktorú odvedli pre našu univerzitu. V mene všetkých účastníkov si dovoľím vyjadriť veľké poďakovanie organizátorom tohto veľmi milého podujatia s hlbokou ľudskou dimenziou.

**akt vyjadrenia vďaky
naším bývalým kolegom**

Zábery zo stretnutia dôchodcov

Študenti, učitelia
a priatelia školy
Pozývame Vás na
**Veľký
univerzitný
ples**

28. 2. 2003 v Mestskej hale
v Prešove

Za doktorom Jozefom Petrovičom

Doc. František Ruščák, vedúci Katedry SJAL FHPV PU vyriekol toto svedectvo nad hrobom zosnulého kolegu pána doktora Jozefa Petroviča

Vážené smútočné zhromaždenie,

dnes sa naposledy lúčime s človekom, o ktorom chcem – lebo tak mi káže moje svedomie – v mene jeho bývalých kolegov a kolegyn vyrieť toto svedectvo.

Pán doktor Jozef Petrovič, odchádzaš od nás ako človek, ktorý nám zanechal najmenej dve nemerateľné hodnoty:

- skromnosť, ako znak múdrych ľudí,
- múdrosť, ako znak skromných ľudí.

Nechcel si viac, stačilo Ti to. Bože, kiež by sa nám – živým – ako posolstvo Tebou vyslané – podarilo osvojiť si ho.

S týmito vlastnosťami si nenápadne, nevtrieravo a bez lesku a svetskej slávy vstúpil do našich duchovných poryvov tak, že sme Ťa mali naozaj radi – tá radosť prýštila zo zázraku poznania nepoznaného či vzdialeného, ktoré si nám v pokojne naladených rozhovoroch vždy načas, ochotne a rád odovzdával.

Bolo to najmä vtedy, keď sme nevedeli, ako ďalej. Na dvere Tvojej pracovne sme neraz aj zaklopali – a nečakal si za to nič. Chodil si ticho, zádumčivo, akoby si sa bál, že vyrieknutou pravdou sa niekoho dotkneš. Ďakujeme Ti, že sme mohli s Tebou i pri Tebe pracovať.

Budeš nám chýbať stále, natrvalo. Múdrych zo skromnosti a skromných z múdrosti nieto veľa na tomto svete. Boh je spravodlivý, nezabúda na nich. Pán doktor, ďakujeme Ti za to, že skrze Teba (už) vieme, ako je to odísť k Pánovi po čistej ceste, ako je to odísť tak, že si symbolickú ruku na rozlúčku mohol podať každému – vždy a všade.

Toto i mnohé inšie sme sa od Teba učili. Bolesť je odchod takých ľudí, ako si Ty, pán doktor, lebo niet ich veľa.

Odpočívaj v pokoji, zbohom, pán Profesor.

František Ruščák

Záber zo seminára, ktorý sa uskutočnil na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte PU. O záveroch seminára prinesieme informáciu v ďalšom vydaní.

Nové lexikografické dielo

Vo vydavateľstve Filozofickej fakulty PU v Prešove vyšiel prvý Ukrajinsko-slovenský frazeologický slovník doc. PhDr. Márie Čizmárovej, CSc.

Slovník verne zachytáva obraz súčasnej ukrajinskej frazeológie v porovnaní so slovenskou a je určený prekladateľom, lingvistom, študentom a všetkým tým, ktorí si chcú osvojiť frazeologické bohatstvo ukrajinského spisovného jazyka v konfrontácii so slovenským. Recenzentkami predkladaného slovníka sú PhDr. Adélie Kundraťová z Prešovskej univerzity a PhDr. Jana Skladaná, CSc., z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave. Vydaním slovníka sa čiastočne zaplňuje medzera v slovenskej lexikografii, v ktorej existuje niekoľko inojazyčných-slovenských frazeologických slovníkov, ale chýbal medzi nimi ukrajinsko-slovenský frazeologický slovník.

Mgr. Michal Andrejco

ACTA
FACULTATIS
PHILOSOPHICAE
UNIVERSITATIS
PREŠOVIENSIS

Mária ČIZMÁROVÁ

UKRAJINSKO-SLOVENSKÝ
FRAZEOLOGICKÝ
SLOVNÍK

AKADEMICKÝ

Akademický Prešov 2002, priam až neuveriteľný 36. ročník, Súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska sa uskutočnil v dňoch 10. – 13. novembra 2002 v troch kategóriách: pôvodná literárna tvorba (poézia, próza), umelecký prednes a študentské divadlo.

Priebeh podujatia, zdá sa, naberá druhý dych. Potvrďuje to už samotná atmosféra festivalu: neformálna tvorivosť účastníkov, bohatá účasť najmä na divadelných podujatiach, v hľadisku i na javisku, skvelé večerné súťaže v improvizáciách, špičkové literárne i recitačné výkony, inšpiratívne tvorivé dielne, vedené viacerými renomovanými umelcami – režisérmi, pedagógmi, lektormi (R. Ballek, V. Kozmenko-Delinde, P. Lančarič, R. Šveda, I. Barla, M. Kasprzyk, L. Tarbajovská, M. Pukan, J. Gbúr, K. Horák). Potešiteľná je skutočnosť, že sa aktivizujú vysokoškoláci vo viacerých vysokoškolských centrách na Slovensku (Bratislava, Nitra, Banská Bystrica), pričom aktivita prešovských vysokoškolákov je v tomto smere neodškrípateľná (Štúdio Soul – M. Ošková, Art Club – P. Kočíš).

Osobitnú pozornosť si zaslúži tento ročník festivalu vo vzťahu k umeleckým tvorivým divadelným dielňam. Pre účastníkov, z prevažnej väčšiny prešovských a košických fakúlt, zohrávajú dielne výnimočnú príležitosť stretnúť sa v tvorivom kontakte s režisérmi, pedagógmi či lektormi, pričom možno konštatovať, že na jednej strane viaceré dielne mali svoju prehistóriu pol roka pred otvorením 36. ročníka AP a ďalej pokračovali v rámci tohto študentského podujatia, na strane druhej niektoré z nich vznikli tesne pred festivalom a v jeho priebehu sa formovali do relatívne uzavretého inscenačného tvaru s väčším či menším úspechom. Ich umelecký výsledok nemusí byť vždy ideálny – "donosené" umelecké dielo. Ťažisko spočíva predovšetkým na procese tvorby či tvorenia a na tom, že daná produkcia môže ďalej dozrievať a uvádzať sa ako repertoárové číslo (R. Ballek – Divadelné dielo ako výsledok umeleckej tvorby profesionálnych a amatérskych tvorcov, L. Maľufka s variantmi futuristického textu v rámci performance – K. Horák, Delindeho dielňa Shakespeare

Do redakcie sme dostali reakciu na článok Zuzany Mikuščíkovej Na margo: Štátne skúšky, ktorý bol uverejnený v čísle 9–10/2002, na ktorý reagoval doc. PhDr. Milan Darák, CSc., vedúci Katedry FHPV PU. Redakcia na jeho reakciu prinesie stanovisko v ďalšom vydaní nášho periodika.

v alternative, ako aj intermediálna dielňa R. Šveda a pod.).

Za špecifikum podujatia možno považovať "zahrievacie kolo" Akademického Prešova, ktoré, ako to už býva zvykom, sa odohráva večer pred oficiálnym odštartovaním festivalu, kde sú pozývaní divadelní hostia, zväčša súbory alternatívneho typu. Tohto roku to bol hradecko-kráľovský súbor DNO s improvizovanou sériou niekoľkých scénických miniatúr (Ryža, Operetka, Rýchle šipy, Oslík, Goméz...). Počas trojdňového divadelného maratónu sa všetky pro-

PREŠOV 2002

dukcie odohrávali na pôde vysokoškolského areálu FF Prešovskej univerzity (Pochádzkové divadlo na úvod) a ďalšie tvorivé divadelné experimenty v Dome kultúry (opätovne jeden z primárnych priestorov AP) a v Divadle Alexandra Duchnoviča. Tým sa celý chod podujatia výrazne zdynamizoval, čo sa odrazilo aj na minimálnych programových kolíziách, hoci náklady na prenájom priestorov vzrástli.

Podujatia sa odohrali vďaka podpore PRO SLOVAKIE, no najmä Rektorátu PU a realizačnému úsiliu KE a VOU a jej študentov s príspevom odborných pracovníkov Katedrie slovenského jazyka a literatúry FF a FHPV. M. P.

Alexander Duchnovič sa narodil 24. 4. 1803 v Topoli v rodine gréckokatolíckeho farára. Chcel byť „zememeračom“, avšak skoro osirel a tak musel ísť tradične za farára.

Základné vzdelanie – doma, ako 9-ročný – Mestská škola v Užhorode (latinčina, maďarčina), po dvoch rokoch – Užhorodské gymnázium. Od roku 1821 – dvojročné filozofické štúdium v Košiciach, po ňom – Bohoslovecké seminárium v Užhorode. V r. 1827 bol vysvätený a určený na prácu v kancelárii prešovského gréckokatolíckeho biskupa. Tu nenašiel pochopenie, prechádza preto do Užhorodu, kde sa stal učiteľom syna užhorodského podžupana Štefana Petroviča. Prešovský biskup si ho vyžiadal späť a určil ho farárom do obce Komloša (teraz Chmeľova), neskôr – do Biloveže. Odtiaľ znovu odchádza do Užhorodu a zastáva funkciu biskupského notára. V r. 1844 sa po tretíkrát musel vrátiť do Prešova, pracoval na biskupskom úrade, bol kánikom biskupa a mal možnosť sledovať i ovplyvňovať spoločenský život Rusínov-Ukrajincov Slovenska.

Aktívne pracoval tiež v slovenskom prostredí, najmä v župe, bol poslancom bratislavského snemu za Východné Slovensko (1846–48), spolu s A. Dobrianskym bol spoluzakladateľom Matice slovenskej, vyučoval na gymnáziu v Prešove a veľmi aktívne spolupracoval s vtedajšími slovenskými kultúrnymi dejateľmi.

Rok 2003 – Rok Duchnoviča

k 200-tému výročiu jeho narodenia

Duchnovič začína ako spisovateľ, píše maďarsky a latinsky, neskôr používal starosloviencinu, avšak už pred revolúciou prešiel na ľudovú reč miestnych Rusínov-Ukrajincov, a v tejto reči napísal všetky svoje práce.

Veľkú pozornosť venoval výchove mládeže, najmä školám, sám založil 71 škôl, pomáhal však aj v sociálnych záležitostiach, pomáhal ľudu vykúpiť sa z nevoľníctva a dostať pôdu i lesy. Zorganizoval prvý spolok ukrajinských spisovateľov „Literaturnoje zavedenje Prjaševskoje“ (Literárny spolok Prešovský, mal 72 členov, boli medzi nimi aj Slováci), vydal prvé literárne almanachy ako aj prvé ľudové kalendáre s mnohými potreb-

nými materiálmi pre dedinský ľud.

Alexander Duchnovič nebol ženatý, venoval sa iba práci pre svoj ľud. Najvýznamnejšou je jeho vlastnecká organizátorská činnosť pedagóga, duchovného dejateľa, autora učebníc a kníh pre potreby dedinského ľudu, jeho snahy o založenie ľudového divadla a múzea o živo-

te a kultúre ľudu, vytrvalý boj proti maďarizácii a za zachovanie východného obradu kresťanského náboženstva. Táto jeho činnosť bola tak rozsiahla, tak obetavá a významná, že v mnohých aspektoch nielen že neustratila na aktuálnosti, ale nebola doposiaľ ani prekonaná, pretože nik z dnešnej inteligencie už nehorí takou láskou k ľudu a takou obetavosťou bojovať za jeho potreby, akou prekopával a bojoval on – Alexander Duchnovič, najvýznamnejší a najzaslúžitejší človek spomedzi celého ukrajinského Zakarpatska v priebehu celých jeho dejín.

Prof. Juraj Bača, hovorca výboru pre oslavu

Jedna otázka pre dr. Tarjányho, vedúceho RUC PU

O programe vystúpení na rok 2003

Musím podotknúť, že sa to bude odvíjať od financií. Závisí to od toho ako bude schválený finančný rozpočet univerzity na príslušný rok, či komisia MsZ pre kultúru, šport a zahraničné projekty pri MsÚ schváli nejakú korunu navyše. Vedúci umeleckých súborov majú za úlohu z posledného zasadnutia RUC spracovať plán aktivít na rok 2003 a predložiť finančné požiadavky. Zo strany umeleckých vedúcich bol vznesený jednotný návrh, aby aktivity, ktoré sú vysokoškolského charakteru boli financované, resp. aby bola vytvorená samostatná položka z rozpočtu. Jednalo by sa o Akademický Prešov, Akademická Nitra, Akademický Zvolen, Akademická Banská Bystrica, Moyzešiána.

Aj keď finančná situácia v umeleckej oblasti nie je uspokojujúca, najvyšším ohodnotením pre umelecké súbory je pocit dobre vykonanej práce, pocit z dobrého umeleckého zážitku a ocenenie publika potleskom a uznaním za ich výkon.

V závere by som chcel upozorniť, že na základe podkladov a poskytnutých materiálov umeleckých vedúcich súborov spracoval som v júli tohto roku „Ponukový program umeleckých súborov PU“. Program je obohatený o fotoalbum, ktorý upravil Mgr. L. Krajňák. Ponukový program je dostupný aj na univerzitnej internetovej stránke: Veda a výskum – umelecká činnosť.

FOTOREPORTÁŽ

V poradí III. Vianočný koncert umeleckých súborov Prešovskej univerzity v Prešove sa konal 11. decembra 2002 v PKO – Čierny orol Prešov.

Koncertná sála PKO sa na večernú chvíľu premenila na malý Betlehem, ktorým zneli „anjelské hlasy“ kolied a vianočných piesní. V jasličkách leží, V deň Božieho narodenia, Spinkaj že, Ježiško, Dobryj večir tobi, pane Hospodarju, Nová radosť stala, Blahoslavi duše moja, Chvalite imja Hospodne. Pripomínalo to a umocňovalo v divákoch štedrovečernú náladu, predstavu

Pod naštudovanim dirigentky zboru predstavil sa prekrásnymi koledami a ľudovými melódiami. Jeho umelecká hodnota vystúpenia bola ozdobou večerného programu.

„Vinčujeme Vám“ – folklórne pásmo kolied zo Šariša v podaní mužskej a ženskej speváckej skupiny, členov tanečnej zložky a ľudovej hudby folklórneho súboru Torysa dominovalo v druhej polovici programu, pod ktorú sa podpísali umeleckou prípravou PaedDr. J. Hrušovský a F. Novotný.

Pod režisérskou taktovkou Dr. Jozefa Hrušovského a jeho asistenta PhDr. Viliama Tarjániho, Vianoce dýchali z každého kúta sály, atmosféra v sále pripomínala, akoby sa stretla celá rodina.

Moderátorka Katka Krasnecová, študentka PU FF, zhostila sa svojej úlohy veľmi dobre a prispela k peknému umeleckému zážitku.

Z Vianočného koncertu Prešovskej univerzity

vianočného stromčeka jagajúceho sa ozdobami a žiarivými sviečkami.

Tento „náboj čara Vianoc“ uniesli medzi poslucháčov Spevácky zbor sv. Romana Sladkoveca GBF, Spevácky zbor PBF a hosť večera, Komorný zbor univerzity z Rzeszowa z Poľska.

Koncertný program bohosloveckých zborov bol originálny. V ich podaní zneli spevy z ktorých vyžarovalo duchovné povzbudenie, integrácia veriacich. Hosť z Poľska sa uviedol sólistkou zboru sopranistkou O. Popowicz, ktorá zaspievala piesne od I. J. Paderewského za klavírneho sprievodu A. Hoszowska-Jablonska.

Komorný zbor univerzity z Rzeszowa bol založený v roku 1988. Od svojho vzniku sa zúčastňoval koncertov, súťaží a festivalov doma i v zahraničí (Česko, Belgicko, Rakúsko, Slovensko, atď.). Zbor je laureátom mnohých ocenení. V roku 2000 získal 1. miesto na zborovej súťaži v Prahe. Od roku 1999 je dirigentkou Božena Stasiowska-Chrobak, vedeckodidaktický pracovník Hudobného inštitútu Rzeszowskej univerzity, absolventka Hudobnej akadémie v Krakove.

Koledy, ich tematika sa viaže na narodenie Krista a vinšovačky sú zasadené do rámcu pastierskeho života.

Pred nami oživali staré zvyky a obyčaje našich predkov, vianočný kolorit. Postupne sa v pásmo zobrazili dni Spasiteľovho narodenia: anjel, valasi Fedor a Stacho, smiešny Kubo, Cesta do Betlehema a obdarovanie Ježiška. Na záver zazneli koliedy a tancoval sa odzemok.

Podakovanie: Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave propagácie III. Vianočného koncertu PU v Prešove. Zvlášť poslucháčovi 2. ročníka PU FHPV, študijného programu výtvarná výchova, MILANOVI LADYKOVÍ za hlavný námet a grafické spracovanie programu. PhDr. ALICI VOJČÍKOVEJ-GABZDILOVEJ, odbornej asistentky KVV PF, doc. Ing. Petrovi GALLOVI, CSc. Za technickú (počítačovú úpravu) Ing. Ivete BAČINSKEJ, zamestnankyni CVT PU. Úprimne Vám ďakujem.

STRANU PRIPRAVIL:
PhDr. Viliam TARJÁNYI,
tajomník RUČ PU

Umelecký dojem – 6 Technická hodnota – 6

„Čas vianočný, plný čarodejných krás prináša nám mnoho svetla, do duše pokoj, lásku a jas.“ (Úryvok z básne J. Hudákovvej.)

Zásluhou prof. PhDr. Vladimíra Leška, **CSc.**, prorektora pre vedu a doktorandské štúdium a zároveň predsedu Rady pre umeleckú činnosť PU v Prešove sa podarilo začiatkom novembra minulého roku na stretnutí s generálnym riaditeľom Bardejovských kúpeľov dohodnúť na koncertnej činnosti, reprezentácie umeleckých súborov PU počas sezóny november – jún 2002/2003.

So svojím celovečerným programom sa 4. 12. 2002 v hoteli Astória kúpeľným hosťom predstavilo Komorné vokálne združenie Piano-Vocal PU PF v Prešove. Dramaturgia a scenár programu PaedDr. Líviu Kalmárovou, umeleckou vedúcou súboru, bol postavený resp. rozdelený na

Recitáciu básne „Pokoje Vianoc“ od Dr. J. Hudákovvej sa začala druhá časť programu Piano-Vocal. Diváci sa započúvali do lyrických a radostných tónov melódie ľudovej koledy Búvaj dieťa krásne a vianočných piesní.

Veľmi pôsobivo vyznela skladba F. Schuberta „Ave Mária“ – začiatok tzv. anjelského pozdravenia.

Lahkosťou, nasadením, vžitím sa so svojím prednesom umocnili študenti PU PF medzi poslucháčmi radosť z prichádzajúcej neobyčajnej atmosféry vianočných sviatkov.

Záverečná Tichá noc, ktorú zaspievali všetci účinkujúci na konci koncertu, stála skutočne za to.

Večerný pohľad na budovu Rektorátu PU

dve časti: 1. časť zmes muzikálových a operetných melódii, 2. časť bola ladená v predvianočnej nálade.

Úvodným slovom PaedDr. Daniel Šimčík, Ph.D., prodekan pre vedu, výskum a doktorandské štúdium PU PF, predstavil poslucháčom umelecké teleso, zaželal pekný umelecký zážitok a všetci sa na chvíľu preniesli do sveta muzikálov, operiet a čara Vianoc.

Príjemnú náladu navodili piesne z tvorby G. Dusíka, ktorého postupne vystriedali ukážky z muzikálov West Side Story od L. Bernsteina a Music Man od J. Kerna.

Sólisti, resp. interpreti, naplno prejavili širokú škálu, rozsah, polohu a farbu hlasu. Dominovala čistota, dynamika, precíznosť a súhra kolektívu.

Koncert dopadol naozaj výborne a diváci si vyžiadali prídavok. Termínom hodnotenia v krasokorčuľovaní by Komorné vokálne združenie dostali t. j. umelecký dojem 6 / technická hodnota 6. O tento úspech sa zaslúžili: Alena Ščerbová, Lucia Koverová, Natália Petrášová, Rozália Jágerová, Imrich Paczes a Vlado Kubovčík.

Na záver sa mi žiada prehovoriť úryvkom z Vianočnej úvahy od prešovskej poetky J. Hudákovvej – „Čas pre dušu“.

(Vianoce sú) ...ČAS NA POKOJ V DUŠI
Radosť vyjadrená veselými ozdobami,
Zlatom, červeňou, či svetlami
Prináša pastvu pre oči
Oči – zrkadlo duše.

PhDr. Viliam Tarjány, tajomník RUČ PU

FILANTROPIA ŠTUDENTOV PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

Študenti Prešovskej univerzity v predvianočnom období prejavili svoju ochotu pomáhať ľuďom v núdzi.

Prváci študijného odboru sociálnej práce **Filozofickej fakulty** uskutočnili finančnú a materiálnu zbierku pre resocializačné zariadenie v Zakarovciach. K nim sa pridali aj študenti **Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty**, pre ktorých sa filantropia stáva poslaním. Výsledkom akcie bolo nákladné auto ošatenia a finančná výpomoc v hodnote viac ako päťtisíc korún.

Už tradične, ani študenti **Pravoslávnej bohosloveckej fakulty** nezaostali za svojimi kolegami a pripravili podujatie pre deti z Detského domova na Požiarnickej ulici a pre obyvateľov Domova dôchodcov na Veselaj ulici v Prešove, ktoré bolo príjemným spestrením života obyvateľov obidvoch domovov.

Sme veľmi radi, že mladí ľudia dnes dokážu vidieť potreby iných ľudí, ktorí potrebujú našu pomoc. Chceme vyjadriť poďakovanie všetkým, ktorí svojou pomocou prispeli k zabezpečeniu spomínaných podujatí a vyjadrujeme želanie, že podobné akcie budú patriť do pravidelného zoznamu činnosti našich študentov.

PhDr. Beáta Balogová, PU

Naša stáž v Kyjeve

Je to veľmi dobré, keď naše univerzity udržiavajú kontakty nielen s inými slovenskými, ale aj zahraničnými univerzitami. A hlavne vďaka týmto dobrým stykom našej univerzity s Národnou pedagogickou univerzitou **M. Drahomanova v Kyjeve** sme sa mohli my, študenti ukrajínistiky 3. a 4. ročníka, zúčastniť mesačného študijného pobytu na Ukrajine.

Po 23-hodinovej ceste vlakom sme plní očakávania dorazili 16. 9. 2002 do nášho cieľa - **Kyjeva**. Milo nás privítali tamojší študenti, ktorí nás odpovedali do vynoveného a vkusne zariadeného internátu. Neskôr nás privítal aj dekan fakulty a vedenie školy nám pripravilo rozvrh hodín.

Museli sme si privyknuť na mnohé nové veci - jazyk, spôsob jednania s inými ľuďmi i na samotné veľkomesto - ulice a trhy, metro, ...no rýchlo sme si zvykli a cítili sme sa tam skoro ako doma. Vyberali sme sa na rôzne poznávacie výlety organizované školou, ale čoskoro aj na vlastnú päsť.

Medzi prvé ozajstné zážitky patrila balet **Labutie jazero** v Národnom divadle **T. Ševčenka**. A stálo nás to v prepočte asi 40 Sk! Všetci sme navštívili aj skanzen blízko mesta, ktorý bol naozaj dômyselne usporiadaný. Každá časť skanzenu predstavovala jednu oblasť **Ukrajiny**. Sprievodkyňa nám zaujímavo priblížila život, obyčaje a múdrosť ukrajinského ľudu. Takisto sme boli v **Múzeu literatúry Ukrajiny**, kde sme videli starožitné knihy a predmety nevyčísliteľnej hodnoty. Krásne boli aj chvíle strávené na Hore pod Kanevom - mieste večného odpočinku najvýznamnejšieho ukrajinského spisovateľa **Tarasa Ševčenka**. Nezabudnuteľnou bola aj prehliadka Ševčenkoveho múzea, ktoré sa tiež nachádza na tejto Hore.

Videli sme ešte mnoho významných pamiatok a výstav, viackrát sme boli v divadle, kde sme videli vo vysokoprofesionálnom prevedení najkrajšie drámy a komédie ukrajinských autorov. Prekrásne boli aj starobylé chrámy, ktorých je v Kyjeve okolo 80. Dokonca sme sa dostali aj do podzemných hrobiek **Kyjevsko-Pečerskej Lavry**, kde sú uložené telá asi 30 svätých mníchov.

Na brehu Dnepra

Boli sme aj na výstave voskových figurín, v zábavnom parku, na najväčšom trhu kníh - Petrovke, na krásnom hlavnom námestí, no po mesiaci sme zistili, že sme videli len malý zlomok veľkomesta. Naozaj mali pravdu tí, ktorí nám hovorili, že na dôkladnú obhliadku Kyjeva by nám nestačilo ani pol roka.

Posledné dni sme strávili horúčkovitými nákupmi kníh a darčkových predmetov a potom sme sa spokojní a plní zážitkov vrátili domov.

Tento pobyt nám priniesol mnoho nových vedomostí o krajine a ľuďoch, ktorí v nej žijú a o ich krásnom kultúrnom dedičstve. Veríme, že sa do **Kyjeva** niekedy dostaneme a spoznáme tak veľa z toho nepoznaného.

Naša vďaka patrí predovšetkým vedúcej **KUJL doc. Ľ. Babotovej, doc. J. Kundrátovi** a **Mgr. M. Andrejcovi**, ktorí sa osobitným spôsobom a v najväčšej miere zaslúžili o to, že nám všetko bez problémov vyšlo; **Mgr. P. Hurajčíkovi** a **dr. V. Juríčkovéj**, ktorí nás do **Kyjeva** sprevádzali a pomohli nám pri jeho spoznávaní a samozrejme vedeniu FF PU v Prešove a Národnej pedagogickej univerzite **M. Drahomanova** v Kyjeve.

Študenti **KUJL 3. a 4. ročníka**
FF PU v Prešove

Náš jubilant Dr. HUGEC – 60-ročný

V minulých dňoch oslávil svoje životné jubileum učiteľ Pedagogickej fakulty PU PaedDr. Juraj HUGEC.

Počas svojej 30-ročnej práce na vysokej škole oslávenec pracoval nielen na úseku pedagogickom, ale významná je najmä jeho práca vo vysokoškolskom športe. Bol pri zrode volejbalového klubu PU, ale jeho práca sa v prevažnej miere orientovala na študentský volejbal. So študentmi Pedagogickej fakulty PU sa zúčastnil na významných študentských turnajoch v Grécku, Holandsku, Poľsku, Maďarsku, kde študenti pod jeho vedením získali popredné umiestnenia. Je organizátorom tradičného medzinárodného volejbalového turnaja ku Dňu študentstva (10. ročník) a organizátorom vysokoškolskej ligy vo volejbale.

V súčasnosti je členom Akademického senátu PU.

Na obrázku: Dr. Hucec (vpravo) odovzdáva cenu najúspešnejšiemu trénerovi na 10. ročníku volejbalového turnaja ku Dňu študentstva Mgr. J. Kaminskému z TU Košice (2-krát 1. miesto).

Počas oddychového času na 10. ročníku medzinárodného volejbalového turnaja v novembri 2002

Zábery z 10. medzinárodného volejbalového turnaja 2002

Reprezentanky PU vo volejbale, ktoré obsadili 2. miesto

EXTRALIGA VOLEJBALISTOV

VK PU Prešov – Púchov 2:3

VK PU Prešov – Nové Mesto nad Váhom 3:1

V štrnástom kole extraligy volejbalistov sme sledovali kvalitné volejbalové predstavenia. Hlavne v piatkovom zápase prešovských vysokoškolákov s lídrom najvyššej súťaže si diváci prišli na svoje. Videli kvalitné výkony, zaujímavé a dramatické momenty. Fanúšikovia prešovských volejbalistov, napriek prehre po päťsetovom boji, odmenili potleskom, lebo zverenci trénera Richarda Vlkolinského sa vyplli k parádnemu výkonu, vynikli obetavosťou a bojovnosťou.

V prvom sete Púchovčania dobre blokovali a útočili, viedli v ňom 14:11 a 16:13. Prešovčania obetavou hrou vyrovnali stav na 18:18, 20:20 i 21:21, ale v koncovke setu sa presadili hostia. Druhý set začal Prešov veľmi dobre – viedol 4:1, 10:5, 20:15. Naši volejbalisti pridali na razantnosti a daril sa im aj servis. V dramatickej koncovke druhého dejstva hostia skorigovali stav a prehrávali 23:24, ale rozbehnutí vysokoškoláci si ho nedali vziať. V treťom sete bolo niekoľko zvrátov, v jeho zaujímavej a príťažlivej koncovke sa z úspechu tešili hostia. Bravúrnny výkon podali Prešovčania v štvrtom sete – lídrovi extraligy v ňom nedali žiadnu šancu. Zaujali oduševneným výkonom. Reprezentanti Prešovskej univerzity dreli aj v tajbrejku, stav 3:9 skorigovali na 12:14, skúsenejší

hostia so silnejšou lavičkou však v ňom mali navrch. Publikum ocenilo kvalitný výkon našich extraligistov zaslúženým potleskom. Prešovčania nezaváhali ani v súboji so stále sa lepšiacim Novým Mestom nad Váhom, ktorý posilnil český legionár Petrucha. Domáci tím ťažil z rýchlej razantnej hry, dobrých blokov a servisu.

„Bol to veľmi dobrý volejbalový zápas“, podotkol na margo duelu tréner Prešova Richard Vlkolinský. „Bolo v ňom minimum chýb, mal veľmi vyrovnaný priebeh. V štvrtom sete sme získali výrazný náskok. V tajbrejku hostia nastúpili v najsilnejšej zostave, ktorá sa im vykrystalizovala počas štyroch setov. O jeho osude rozhodli prvé tri výmeny, v ktorých boli úspešní hostia, my sme potom len doťahovali ich náskok. Treba povedať aj to, že Púchov má kvalitnejšiu lavičku ako my. Roman Ondrušek nastúpil so sebazaprením“, dodal Richard Vlkolinský.

VK Prešovská univerzita Prešov – Mator Púchov 2:3 (-23, 23, -23, 15, -12) a VK PU Prešov – Flaga Nové Mesto nad Váhom 3:1 (18, -25, 20, 21). VK PU: Kempa, Gešperík, Sopko, Škvarek, Červeň, Špaček (libero Ondrušek, Váhovský, Varchol, Tholt). Pred 400 divákmi rozhodovali Servický a Höger.

Reprezentanti PU na 10. ročníku medzinárodného turnaja vo volejbale, ktorí obsadili 2. miesto

Záber z turnaja volejbalistov a volejbalistiek

Vydáva: **Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov**

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. Členovia redakčnej rady: prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Haľko, PhDr. Viliam Tarjányi, Mgr. František Dancák, doc. Ján Zozulák, doc. Milan Portík, CSc., PhDr. Ján Bartko, Andrej Bañas – výtvarník, Mgr. Lubomír Krajňák – fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKEJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV MAREC–APRÍL 2003

ROČNÍK VII. č. 3–4 / 2003

AS PU zvolil prof. F. Mihinu za kandidáta na rektora PU

**Prof. František Mihina do funkcie nastúpi 1. augusta 2003
po skončení volebného obdobia doterajšieho rektora PU prof. Karola Feča**

Po voľbe kandidáta na rektora PU sa uskutočnili aj voľby dekanov jednotlivých fakúlt * **Dekani boli volení akademickými senátmi jednotlivých fakúlt *** **Za dekana FF PU bol zvolený prof. PhDr. R. Dupkala, CSc. *** **Za dekana FHPV PU profesor RNDr. J. Bernasovský, DrSc. *** **Za dekana PF PU doc. PhDr. M. Portik, CSc. *** **Za dekana GBF PU ThDr. V. Boháč, PhD. *** **Za dekana PBF PU prof. ThDr. P. Kormaník, PhD. *** **Za dekanu FZ PU PhDr. A. Eliášová, PhD. *** **Krátke životopisy a vyhlásenia v skratenej forme jednotlivých dekanov prinášame na nasledujúcich stránkach**

Z volebného projektu kandidáta na rektora PU Františka Mihinu:

Úlohou vedenia univerzity je stabilizovať PU v systéme univerzít Slovenska. Vďaka svojim fakultám však PU nie je slabá. Obidve jej teologické fakulty sú v sústave vysokých škôl SR jedinečné, zo zákona majú osobitý štatút. Historicky patria k najstarším vzdelávacím inštitúciám na našom území. FF, FHPV a PF sú dobre ukotvené vo svojich skupinách príbuzných fakúlt. Fakulta zdravotníctva je oživením PU, má síce len 8 mesiacov za sebou, no dúfame, že dlhý život pred sebou.

Akademická pôda by mala byť oázou rozvoja kritického myslenia charakterizovaná tvorivou činnosťou, kde vedenie univerzity sa stará o rozvoj akademických foriem komunikácie. Problémom

Prof. F. Mihina

však je asymetria podmienok a požiadaviek. Vedenie PU musí zabezpečiť, aby sa podmienky pre prácu univerzity približovali stále náročnejším výkonnostným kritériám, ktoré sú na vysoké školy z hľadiska ich transformácie kladené.

Rektor už nemôže byť len *spiritus agens* či *monsieur le recteur*. Mal by byť skôr manažérom, inšpirátorom, podnecovateľom, ktorý dokáže presvedčiť iných, ale ktorý sa s inými vie aj poradiť. Rektor musí byť počúvaným hovorcom záujmov vlastnej univerzity v (na Slovensku) širokej aréne ostatných univerzít, vo vzťahu k rezortu, regiónu, ale aj k zahraničiu.

Existencia PU je nesamozrejmalá. Aj keď sme regionálnou, nechceme a nemôžeme byť provinčnou univerzitou. Chceme byť funkcionálne vyváženou VŠ, t.j. vzdelávanie nemôže nebyť úzko prepojené s výskumnou aktivitou nielen univerzity ako celku, jej fakúlt, ale aj katedier a jednotlivých učiteľov. Musíme byť aj štruktúrne vyváženou univerzitou, ak máme na mysli prítomnosť fakúlt v zväzku univerzity, optimalizovať svoje vnútorné i vonkajšie vzťahy – tu máme veľa nenaplnených a možno i deformovaných väzieb. Je potrebné prekonať partikularizáciu vo vzťahu PU a jej štruktúrnych zložiek, predovšetkým fakúlt a celouniverzitných pracovísk, prejsť na vektorový rozvojovo-stabili-

(Dokončenie na 2. strane.)

Zábery z predstavenia kandidáta na rektora PU

Z volebného projektu kandidáta na rektora PU Františka Mihinu:

(Dokončenie z 1. strany.)

začný model fungovania, teda všimnúť si nielen veľkosť, ale aj smerovanie univerzity. Univerzita sa delí na časti, fakulty, pracoviská – časti môže mať však iba to, čo je celkom. Ak častiam prislúcha pomenovanie, prislúcha im aj určitá autonómia v rámci celku.

Na Slovensku je nateraz 137 tisíc študentov D + Ext. štúdia. Na PU študuje zhruba každý **165. vysokoškolský študent Slovenska**. Je to nízky podiel. Záujem o štúdium je pritom dostatočný. Tento podiel treba zvýšiť na cca 10 – 12 tisíc študentov. Ako? Predovšetkým bez zvýšenia relatívnej personálnej náročnosti výučby definovanej počtom učiteľov, racionalizáciou rozptylu vyučujúcich, otváraním štud. odborov, ktoré umožnia väčšiu relatívnu koncentráciu študentov, väčším uplatnením prierezového modelu vzdelávania, odstránením edukačnej duplicity, zvýšením podielu univerzitných prednášok, otvorením kreditového systému, ktorý by znamenal výraznejšiu racionalizáciu.

Študent ako program – podstatne zvýšiť podiel na organizácii štúdia zo strany študenta, optimalizovať časové rozloženie prítomnosti študenta na P/S a mimo posluchárení, zaviesť účinnú spätnú väzbu študentov o priebehu vzdelávania. V sociálnej sfére zvýšiť prístupnosť ubytovania. Študent

Fotoreportáž z aktu volieb rektora PU

ské servisné centrum musí aktívne vstupovať do možných foriem viacúrovňového zabezpečenia študentov.

Ekonomika PU – zabezpečiť transparentnosť všetkých ekonomických tokov, a to vo všetkých zdrojoch – finančných, kapitálových, investičných. Uviesť do života **viacdrožové financovanie**, 15–20% použiteľných prostriedkov by malo pochádzať zo zdrojov mimo rozpočtu verejnej vysoké školy získaných z verejných zdrojov, trvale sledovať **KEN, KPN, KVzd.** náročnosti, zabezpečiť rovnomernejšiu distribúciu výkonov, rozdiel vo výkonoch by sa mal odraziť v rozdieloch ocenenia, minimalizovať neekonomické správanie, rozhodujúcou, **strategickou** položkou sa stávajú energie.

VEDA a VÝSKUM – stať sa v zmysle zákona **výskumnou univerzitou**, v doktorandských študijných programoch dosiahnuť minimálne **100% nárast** počtu interných doktorandov, zvýšiť počet školiacich pracovísk, na univerzite a fakultách zriadiť **centrá doktorandského štúdia**, dosiahnuť vyššiu úspešnosť v ukončovaní doktorandského štúdia podľa vypracovanej metodiky, oceňovať úspešnú školiteľskú prácu, dosiahnuť stav **edičnej a publikačnej prosperity**, vytvoriť **FOND** na podporu prezentácie výsledkov vedy a výskumu, zaviesť inštitucionálne granty, vytvoriť pracovný tím **projektovania** pre European Research – **VI. rámcový program**, prehĺbiť prístup k elektronickým formám komunikácie, vo väčšej miere vstúpiť do zahraničných periodík.

Zahraniczne styky – oživiť zmluvné vzťahy so zahraničnými univerzitami, presadiť sa v zahraničných projektoch, zvýšiť mobilitu študentov i učiteľov vo vzťahu k zahraničiu, postupne meniť

situáciu v jazykovej kompetencii ako podmienku efektívnych akademických vzťahov, vytvárať podmienky pre mobilitu na strane PU, t.j. pre prijímanie zahraničných študentov a učiteľov, resp. výskumných pracovníkov.

Štruktúra univerzity – problém štruktúrnej otvorenosti univerzity; ak nové fakulty, za akých podmienok. Jedným z hlavných problémov sa stáva Univerzitná knižnica ako jedno z centier akademického života. Fakulta manažmentu je pripravená k zriadeniu, **Fakulta TvaŠ** – na Slovensku je iba jedna, ak má vzniknúť v rámci PU, musí to teda byť fakulta s viacerými študijnými odbormi, resp. programami.

Vzťah PU k vonkajšiemu neakademickému prostrediu – univerzita je mestotvorný prvok primárneho významu. Študenti univerzity tvoria takmer **10% z počtu obyvateľov Prešova**. Zvýšiť podiel PU na živote a riešení problémov mesta Prešov a regiónu, v ktorom pôsobí.

Predseda AS PU prof. J. Birčák, blahoželá prof. Mihinovi k zvoleniu za rektora PU

Údaje zo životopisu Františka Mihinu

Prof. PhDr. František **MIHINA**, CSc., sa narodil 25. 12. 1944 v Smoleniciach v okrese Trnava, a to v početnej osemdesiatrodinnej rodine. V povojnovom období, do ktorého spadá čas jeho mladosti, žila slovenská dedina a rodiny, ktorí tvorili jej ľudský kolorit, najmä starosťou o dôstojné prežitie, čo nepatrilo k úlohám najľahším. Smolenice, podhorská malokarpatská dedina, boli a doteraz sú konfesionálne prevažne rímsko-katolícke.

Prof. Mihina po nadobudnutí základného a gymnaziálneho vzdelania bol na druhý pokus prijatý na štúdium filozofie na **Filozofickej fakulte Komenského univerzity v Bratislave**. Medzitým – počas ročnej prestávky – absolvoval jeden rok štúdia matematiky a fyziky na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. **Filozofickú fakultu absolvoval obhajobou diplomovej práce o anglickom logikovi, matematikovi a filozofovi A. N. Whiteheadovi**. V štúdiu filozofie pokračoval bez prerušenia internou doktorandúrou (vtedy aspirantúrou) u akademika Igora **Hrušovského**, ktorú po štyroch rokoch ukončil obhajobou dizertačnej práce o lingvistickej filozofii v systéme analytickej filozofie. S akademikom Hrušovským spolupracoval až do jeho (v podstate vynúteného) odchodu z fakulty. Jeho prvým vysokoškolským pracoviskom bola **Katedra filozofie FF UPJŠ (marec 1973)**,

neskôr (od roku 1979) **Katedra občianskej náuky**, ktorá sa administratívnym rozhodnutím včlenila do vtedajšieho Ústavu ML UPJŠ. Od roku 1991 počas šiestich rokov viedol **Katedru filozofie FF UPJŠ (PU)**, a to až do ustanovenia do funkcie dekana, ktorú vykonáva dodnes.

Prof. Mihina habilitoval v roku 1978 na FF UPJŠ obhajobou spisu o logicko-lingvistickej obrate západného anglo-amerického filozofického myslenia. Vymenúvacie konanie na profesora v odbore filozofia-dejiny filozofie sa uskutočnilo v roku 1997 pred **VR FHV UMB v Banskej Bystrici**.

Prof. Mihina absolvoval celý rad kratších i dlhodobých študijných a prednáškových pobytov v zahraničí, a to na **Lomonosovej štátnej univerzite v Moskve, Univerzite Addis Ababe, Washingtonovej Univerzite v Seattli, Aristotelovej univerzite v Solíni, na univerzitách v Anglicku, Portugalsku, Írsku, Francúzsku, Poľsku, Česku, Maďarsku**.

Publikoval **päť monografických prác**, množstvo vedeckých štúdií, je členom viacerých vedeckých rád slovenských fakúlt, členom komisií pre obhajobu všetkých druhov kvalifikačných postupov v odbore filozofia a dejiny filozofie. **Za svoju prácu bol ocenený, okrem iných, medailou SAV, striebornou medailou UPJŠ. Prof. Mihina je otcom dvoch dospelých detí.**

Musíme vytvoriť také podmienky, ktoré nám umožnia prežiť svoj akademický život plnohodnotným a dôstojným životom

Prof. PhDr. Rudolf DUPKALA, CSc., kandidát na dekana FF PU v Prešove o svojej vízii

FF je stabilizovaná a úspešne sa rozvíjajúcou pedagogicko-výskumnou inštitúciou, ktorá má v organizačnej štruktúre PU nezastupiteľné a vo viacerých súvislostiach aj dominantné miesto. Platí to mimoriadne vo vzťahu k vedecko-výskumnej činnosti FF a vo vzťahu k jej podielu na kvalifikačnej štruktúre PU. (Např. k 1. 1. 2003 pôsobilo na PU 48 profesorov z toho 20 sú z FF, na PU bolo 104 docentov z toho 38 sú na FF). To, že FF je považovaná za „vľakovú loď“ PU, to zodpovedá jednak jej tradíciám a jednak jej aktuálnym akademickým dispozíciám a možnostiam.

Kandidát na dekana FF PU prof. Dupkala predstavuje svoju víziu FF pred akademickou obcou fakulty

Za posledné desaťročie prešla FF dvoma významnými obdobiami. Prvé obdobie od roku 1989 do roku 1996 možno nazvať obdobím základnej transformácie. Druhé obdobie od roku 1996 do dnešných dní možno považovať za obdobie stabilizácie, akreditácie a vytvárania podmienok rozvoja vo všetkých oblastiach akademického života.

Dnes sa FF nachádza na prahu tretieho obdobia svojej „ponovembrovej histórie“, ktoré možno charakterizovať ako obdobie „prielomu“ do novej podoby vlastnej akademickoexistencie, čo predpokladá aj novú podobu vlastnej sebareflexie.

V porovnaní s minulosťou mení sa nielen metódička rozpisu finančných prostriedkov VŠ, ktorú uplatňuje súčasné MŠ SR, menia sa aj kritériá posudzovania vysokých škôl z pozície novej Akreditačnej komisie, poradného orgánu vlády SR. Tieto a ďalšie skutočnosti nepochybne ovplyvnia aj postavenie a fungovanie FF PU, a preto tak súčasne ako aj budúce vedenie FF musí na ne reagovať.

Nové vedenie FF by malo mať premyslené a pripravené také „kompenzačné opatrenia“, ktoré zaručia, že eventuálny vznik nových fakúlt PU nebude mať na našu fakultu – ani z hľadiska koeficientu ekonomickej a personálnej náročnosti – negatívny dopad. Napokon už súčasná koncepcia rozvoja fakulty počítá aj so vznikom nových študijných odborov a študijných programov, např. sociológia, etnológia, etika a pod. a preto sa netreba výraznejšie znepokojovať. Zároveň netreba strácať zo zreteľa skutočnosť, že každá fakulta môže zmysluplne fungovať len v zmysluplnej väzbe so dobre fungujúcou univerzitou, a preto by sa koncepcia rozvoja univerzity mala na fakultách rešpektovať.

Zlepšenie finančného a vôbec ekonomického zabezpečenia fakulty možno očakávať len od úspešného uplatnenia ďalších zdrojov financovania, z ktorých sa na našej fakulte doteraz azda najlepšie osvedčil model „spolplatenia“ externého štúdia. V tejto súvislosti je potrebné z pozície nového vedenia fakulty urobiť všetko preto, aby hneď po schválení novej zákona

o vysokých školách v NR SR, ktorá by mala zahŕňať aj legislatívne podmienky „spolplatenia“ externého štúdia, FF opätovne „otvorila“ a verejnosti ponúkla aj túto formu a možnosť štúdia. Nepochybujem o tom, že rovnako ako o externé štúdium jazykov, bude dostatočný záujem aj o štúdium takých odborov, akými sú: PM, Sociálna práca, Politológia, Pedagogika, Archívnictvo, Masmediálna komunikácia, Etika, atď. Vedenie fakulty musí byť dobre pripravené na rokovania s vedením univerzity o kritériách distribúcie takto získaných finančných prostriedkov, to znamená, že musí byť schopné adekvátne zohľadniť aj princíp akademickej solidarity voči univerzite ako celku, aj oprávnené požiadavky a záujmy našej fakulty. Verím, že novému rektorovi a novému dekanom sa podarí nájsť v skutku konsenzuálny „modus vivendi“, ktorý bude vyhovovať všetkým zainteresovaným.

Nateraz možno konštatovať, že stav akreditácie FF je relatívne dobrý. Podľa uznesenia AK máme priznané právo konať štátne i rigorózne skúšky, realizovať bakalárske, magisterské i doktorandské štúdiá fakulticky vo všetkých odboroch, v ktorých sme sa o toto právo uchádzali pri poslednej akreditácii FF v roku 2000. Avšak: uviedol som už, že akreditácia fakulty, t.j. proces, ktorý implikuje aj viaceré neočakávané zmeny a skutočnosti. Garanti, ktorí boli aktuálni v roku 2000, nemusia byť – z rôznych dôvodov – aktuálni v roku 2004. Prehliadať nemožno ani vek garantov a z toho vyplývajúce obmedzenia (k 1. 1. 2003 bol priemerný vek profesorov FF 62 rokov a priemerný vek docentov FF 53 rokov). Dlhodobým riešením určite nie je ani tzv. „nakupovanie garantov“, hoci treba pripustiť, že za istých okolností bude musieť toto nepustímové a účelové „riešenie“ uplatniť aj nové vedenie fakulty. Optimálnym by bol stav „garančnej sebaistočnosti“. Nové vedenie by malo pre dosiahnutie tohto stavu urobiť všetko, čo bude v jeho silách. Malo by mať premyslenú stratégiu v oblasti kvalifikačného rastu učiteľov fakulty. Malo by spoluvytvárať podmienky pre plnenie (a splnenie) kritérií habilitačného a inauguračného konania učiteľov fakulty a to prioritne v tých prípadoch, kde je priama súvislosť medzi ich inauguračnou a garančnou príslušnosťou odboru štúdia na fakulte. (Mám na mysli podporu ich publikačnej činnosti, udeľovanie kontinuálneho študijného voľna a pod.). Akreditácia fakulty je a musí zostať prioritou fakulty číslo jedna, ba dovoľm si povedať, že je a musí byť spoločným záujmom a cieľom celej akademickoexistencie FF. Od akreditácie FF bude závisieť nielen oblasť vzdelávania na fakulte (otvárať sa budú len akreditované odbory), ale aj oblasť financovania, lebo aj financie prídu len na akreditované štúdium. Ďalej prof. Dupkala hovoril o kvalifikačnej štruktúre učiteľov, o úlohách, ktoré čakajú FF v oblasti VVC a pod.

Osobitný význam pripisujem novému študijnému a skúškovému poriadku FF a to tak z hľadiska učiteľov ako aj študentov fakulty. Bolo by dobre, keby tento predpis obsahoval všetko to, čo skúsenosť z posledných troch až šiestich rokov potvrdila ako progresívne, originálne, voči učiteľom aj študentom ústretové a teda pozitívne. Zároveň sa ale žiada, aby sme sa v tomto novom predpise vyvarovali všetkého, čo neprispieva k zvyšovaniu zodpovednosti študentov za ich akademický osud. Čo pôsobilo skôr demotivujúco než motivujúco a pod.

Potrebné bude asi po novom premyslieť aj niektoré technicko-organizačné stránky zabezpečenia výučby – dĺžku semestra, tvorbu rozvrhu, zápisy zápočtov a skúšok do zápočtových hárokov atď.). Najvýznamnejšou úlohou nového vedenia FF v tomto smere bude plynulé zavedenie kreditového systému na fakulte, ktorý možno považovať aj za nevyhnutnú podmienku skutočnej mobility študentov a to nielen v rámci ČU, resp. v rámci Slovenska, ale aj vo vzťahu k blízkemu či vzdialenejšímu zahraničiu. V tejto súvislosti by nové vedenie FF malo vyžičť maximum z doteraz úspešne sa rozvíjajúcich vzťahov FF a PU k partnerským inštitúciám v Česku, Poľsku,

Záber z predstavenia kandidáta na dekana FF PU

Maďarsku, Nemecku, vo francúzsku, v Anglicku, v Grécku, na Ukrajine atď. Dosiahnuté zaradenie FF do aktuálneho európskeho kontextu musí nové vedenie prehlbovať a zveľaďovať. Postupovať treba pritom v dvoch smeroch: 1. vytvárať podmienky pre pobyt našich učiteľov a študentov v zahraničí, 2. usilovať o to, aby zahraniční profesori mali záujem o pobyt na našej fakulte, aby na našej fakulte pôsobili nielen ako prednášatelia, ale tiež ako členovia komisií resp. opoňenti na habilitáciách a inauguračných a pod. Usilovať by sme mali aj o ich účasť v našich grantových tímoch uchádzajúcich sa o zaradenie do 6 RP, kde je participácia zahraničných inštitúcií nevyhnutná atď.

V závere svojho vystúpenia prof. R. Dupkala konštatoval:

Všetci sme – napriek svojej odlišnosti – súčasťou jednej akademickoexistencie, ktorá je spoločným priestorom našej akademickoexistencie sebarealizácie a preto ide o to, aby sme spolu na fakulte vytvárali také podmienky, ktoré nám umožnia prežiť svoj akademický život plnohodnotným a dôstojným spôsobom. Za vytváranie takýchto podmienok na fakulte som pripravený robiť a urobiť, aj v prípade mojej úspešnej kandidatúry, všetko, čo je v mojich silách. Ja nevnímam život na fakulte len ako žitie o sebe a pre seba, ja aj svoj akademický život vnímam ako žitie s inými a s ohľadom na nich!

Fakulte želim úspešné vykroenie do jej najbližšej budúcnosti, tým, ktorí ma navrhli, ďakujem za dôveru, všetkým ďakujem za pochopenie a pozornosť.

Súhrnná životná charakteristika Rudolfa Dupkalu

Rudolf Dupkala sa narodil 27. augusta 1956 v Žiline. Stredoškolské vzdelanie nadobudol na Gymnáziu Horný Val v Žiline v roku 1975. Odbor filozofia (občianska náuka) vyštudoval na

Prof. R. Dupkala

Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove v rokoch 1975–1980. V roku 1981 nastúpil ako asistent na Katedru filozofie, kde pracuje doteraz. Akademický titul PhDr. získal

v roku 1980. Vedecká hodnosť CSc. mu bola udelená VK SAV pre filozofiu a sociológiu 8. marca 1989. Habilitáciu v odbore Filozofia (Dejiny filozofie) úspešne realizoval pred Vedeckou radou Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a za docenta vo vyššie uvedenom odbore (61-07-9) bol menovaný v roku 1996. Inauguroval sa pred VR FF PU v Prešove v roku 2001. Dekrét vysoškolského profesora v odbore dejiny filozofie mu bol prezidentom SR udelený 21. 3. 2002. Realizoval študijné pobyty na Lomonosovej univerzite v Moskve (1984) a L' Université d'été v Paríži (1993). Prednáškový pobyt uskutočnil na Katedre filozofie Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v roku 1999.

Od roku 1997 zastáva funkciu vedúceho Katedry filozofie FF PU v Prešove a do februára 2003 aj predsedu Akademického senátu FF PU v Prešove.

V súčasnosti je členom Vedeckej rady FF PU v Prešove, členom celoštátneho výboru Slovenského filozofického združenia SAV v Bratislave a členom RVŠ SR.

Od roku 2000 je členom Vedeckej rady FF PU v Prešove a členom celoštátneho výboru Slovenského filozofického združenia SAV v Bratislave.

Od roku 2000 je členom Vedeckej rady a Kolégia recenzentov medzinárodného filozofického časopisu „SOFIA“ so sekretariátom na Inštitúte filozofie WSP v Rzeszowe.

V pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti sa orientuje na problematiku dejín filozofie s dôrazom na dejiny slovenskej filozofie v ich európskom intelektuálnom kontexte.

Na Katedre filozofie FF PU v Prešove zabezpečuje disciplíny: Dejiny filozofie na Slovensku a v Čechách a Dejiny filozofie a etiky. Zároveň tu zabezpečuje výberové prednášky: Filozofia Jána Patočku, Filozofia dejín a Filozofické reflexie slovenskej mytológie.

Pre odbor politológia, resp. pre katedru politológie zabezpečuje disciplínu Dejiny sociálno-politických teórií na Slovensku a v Čechách. Participuje aj na ostatných súčasnostiach vysokoškolského pedagogického procesu (príjmacie skúšky, štátne skúšky, rigorózne skúšky, doktorandské štúdium atď.). Doteraz viedol viac ako päťdesiat diplomových prác predovšetkým z dejín filozofie na Slovensku a v Čechách.

V roku 1998 bol ministrom školstva SR menovaný za člena celoslovenskej odborovej komisie doktorandského štúdia v odbore Dejiny filozofie.

Od roku 1990 je permanentne zapojený do plnenia grantových úloh VEGA. V rokoch 1997–1999 bol zodpovedným riešiteľom grantového projektu č. 1/4442/97 s názvom „Prešovské ev. kolégium v kontextoch európskeho intelektuálneho vývinu“. (Vedecká grantová agentúra MŠ SR a SAV mu v roku 2000 udelila certifikát o záverečnom hodnotení riešenia projektu s konštatovaním, že „splnil ciele vynikajúco“. V súčasnosti plní funkciu vedúceho grantového projektu č. 1/7326/20 s názvom: „Fenomén mesianizmu v kontextoch duchovnej identity Slovákov a jeho filozofické, teologické, politologické a literárno-historické reflexie“.

Je autorom 5 a spoluautorom 2 knižných monografií, editorom a spolueditorom 3 filozoficko-humanitných zborníkov, 53 vedeckých štúdií a 2 stredoškolských učebných textov.

Aktívne spolupracuje s vysokoškolskými filozofickými pracoviskami na Slovensku aj v zahraničí (Česko, Poľsko, Francúzsko, Maďarsko).

Poradie dôležitosti riešenia úloh pre budúcnosť by som stanovil asi takto:

Mojou absolútnou prioritou vždy bol, je a bude študent. Študent, pripravený vstúpiť do spoločného európskeho priestoru. V tejto súvislosti je potrebné spomenúť implementáciu európskeho systému akumulácie a prenosu kreditov. Ide tu nielen o krátkodobú mobilitu študentov počas ich štúdia, ale aj o prípravu vstupu do spoločného európskeho

ventov. Musia to byť sebavedomí, profesionálne i morálne dobre pripravení ľudia, vybavení okrem iného kompetenciami v oblasti ovládania svetových jazykov a informačno-komunikačných technológií, ktorí sa nebudú cítiť vo vyspelej Európe ako neznaní hostia z bývalého východného bloku, ale budú úspešní v konkurencii na trhu práce na teritóriu Európy.

Dôležitým parametrom, ktorý determinuje našu

za hranicami, dokonca aj na iných svetadieloch. Skutočnosť, že náš pracovník vystavuje svoje diela alebo koncertuje v zahraničí, si zaslúži podobné ocenenie, ako keď sa prezentuje v zahraničí so svojimi vedeckými výsledkami.

Jedna z ciest je budovanie vedeckej základne v samotnom našom regióne, využitím predvstupové a štrukturálne fondy Európskej únie. Budem podporovať participáciu odborníkov z našej fakulty na konštituovaní regionálneho centra pre vedu a výskum. Jeho úlohou bude analytická, expertízna a prognostická činnosť zameraná na optimalizáciu využitia prírodného a ľudského potenciálu nášho regiónu s cieľom zvýšenia kvality života jeho obyvateľov.

Participáciu našej fakulty v rámci služby spoločnosti vidím vo viacerých oblastiach. Najdôležitejšia je vzdelávacia činnosť. Budem podporovať rozvoj poskytovania našich služieb v štúdiu popri zamestnaní a to nielen v Prešove, ale i v ďalších lokalitách, kde sme sa etablovali. Podobne je potrebné uvažovať o rozširujúcom štúdiu a možnom prieniku do oblasti vzdelávania v cudzích jazykoch. Tu vidíme aj možnosť pre využitie učebno-výcvikových zariadení univerzity. Ďalšou možnosťou je analytická, expertízna, posudzovateľská a edičná činnosť. Mali by sme výraznejšie využiť potenciál školských dielni. Núka sa možnosť využiť naše laboratória, napr. pri analýzach DNA pre potreby zdravotníctva v prenatálnej diagnostike, pre potreby polície pri identifikácii osôb a paternitných expertízach. Po dobudovaní laboratória geoinformatiky, je možné očakávať efekt aj v oblasti aplikácie geografických informačných systémov.

Vymedzený priestor mi nedovoľuje komentovať všetky zámery, ktoré by mal budúci dekan realizovať.

Pesimizmus, ktorý miestami stretávam na našich chodbách, tak nie je namieste. Spoločnými silami dokážeme zachovať a posilniť pozíciu našej fakulty na tejto univerzite i v širších súradniciach slovenského a európskeho vzdelávacieho priestoru.

Výber z programového vyhlásenia kandidáta na dekana FHPV PU prof. RNDr. I. Bernasovského, DrSc.

priestoru, v ktorom sa chce naša univerzita pohybovať, o riešenie páličieho problému vnútornej štruktúry našej univerzity. Kreditný systém poskytuje študentovi možnosť výberu. Výberu predmetu, ale aj učiteľa. To je čiastočne aj odpoveď pracovníkom humanitnej sekcie našej fakulty, ktorí sú už viac rokov zneisťovaní hroziacou racionalizáciou štruktúry našej univerzity s poukazovaním na ich du-

pozíciu je náš výkon. Výkonový model rozpočtu sa odvíja najmä od počtu študentov a od výkonnosti v oblasti vedecko-výskumnej a umeleckej činnosti. Budem presadzovať, aby prvky výkonového modelu boli implementované aj do finančných tokov v rámci fakulty, teda aby tie katedry a tí pracovníci, ktorí podávajú kvalitný výkon boli primerane motivovaní. Za veľmi užitočné považujem zachovanie motivačných nástrojov pri kvalifikačnom raste našich pracovníkov.

V oblasti vedy a výskumu by som chcel nadviazať

na úspešné projekty. Grantová úspešnosť by sa mala, vzhľadom na potenciál fakulty, zvyšovať. Mnohé katedry na našej fakulte tento trend pochopili a môžu sa prezentovať výsledkami, ktoré povzbudzujú k aktivitám iných. Bude potrebné uvažovať o vytvorení systému vnútorných grantov, ktorý by mal prispieť k tomu, aby začínajúci bádatelia získavali prvé oslavy pri uchádzaní sa o podporu svojho výskumu.

Všetchno budem podporovať získavanie čo najväčšieho počtu financií z domácich a zahraničných grantových agentúr a nadácií.

Je potrebné zlepšiť technickú infraštruktúru, materiálne, prístrojové, ale aj osobné vybavenie pracovníkov. Je preto žiadúce vytvárať mzdové fondy pre nadaných absolventov a doktorandov. Budeme sa usilovať, aby naša fakulta prispela k získaniu štatútu „výskumnej univerzity“ pri PU. Prvé kroky už máme za sebou – napr. na katedre biológie bolo otvorené už druhé špičkové laboratórium z mimorozpočtových zdrojov, ktorého prístrojové vybavenie spĺňa kritériá zaradenia sa do riešenia 6. rámcového programu Európskej únie. Zároveň to je jeden z predpokladov pre uchádzanie sa o status centra excelencie.

Integrovanou súčasťou našej fakulty musia zostať umelecké aktivity. Ide aj o významný imidžový prvok, ktorý je potrebné podporiť. Výborné výsledky v oblasti výtvarného, hudobného a literárneho umenia, ktoré dosahujeme, výrazne prispievajú k zvyšovaniu renomé našej fakulty aj

plicitu resp. multiplicitu s katedrami iných fakúlt. Férové bude, ak prípadná racionalizácia bude výsledkom súťaže o študenta. Preto by sme mali apriórne zlikvidovať humanitné pracoviská na našej fakulte? Predsa v kreditovom systéme štúdia sa ukáže o ktoré predmety, o ktorých učiteľov a o ktoré pracoviská bude mať študent záujem.

Budem sa maximálne usilovať o vytváranie takých podmienok, aby naše katedry boli silné a v dobrej kondícii a ich pracovníci v tejto súťaži obstáli úspešne. V spolupráci s Vami nepripustím, aby sa reštrukturalizácia univerzity diala jednostranne, na úkor našej fakulty. Za šesť rokov svojej existencie sme predsa preukázali životaschopnosť a tendenciu k neustálemu zvyšovaniu kvality práce. Ilustrovať to môžeme zlepšovaním kvalifikačnej štruktúry pracovníkov, výrazným zvýšením produkcie vedeckých a umeleckých výstupov, rastúcou úspešnosťou pri získavaní grantov a pribúdajúcimi pracoviskami s doktorandským štúdiom.

Hlavným cieľom nášho úsilia má byť kvalita absol-

Záber z predstavenia kandidáta na dekana FHPV PU

Životopis

Prof. RNDr. Ivana Bernasovského, DrSc.

Prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc., sa narodil v r. 1939 v Martine. Základnú a strednú školu vychodil v Prešove, kde absolvoval aj Vyššiu pedagogickú školu. Po jej skončení pokračoval v štúdiu biológie a chémie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Po promócií a vojenskej službe v r. 1963 začal pracovať na katedre všeobecnej biológie, vtedy novozaloženej Prírodovedeckej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. Tu pôsobil ako odborný asistent a neskôr docent až do r. 1990, keď dostal za úlohu zriadiť katedru antropológie a zoológie, ktorú viedol až do svojho odchodu na Fakultu humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v r. 1998. V súčasnosti vedie na našej fakulte katedru biológie a zároveň je riaditeľom Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov PU. Okrem pôsobenia na slovenských vysokých školách viedol v r. 1971-72 mikrobiologické laboratórium na Pasteurovom ústave v Tunise. Prednášal tiež na univerzitách v Madride, Turíne, Ríme, Bruseli a v Paríži. Viac rokov bol externým učiteľom katedry antropológie Prírodovedeckej fakulty Karlovej univerzity v Prahe. Jednotlivé kvalifikačné stupne dosiahol nasledovne:

- CSc. v r. 1970 na Onkologickom ústave SAV v Bratislave,
 - habilitoval sa v r. 1980 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave,
 - vedeckú hodnosť DrSc. získal v r. 1987
 - a za profesora antropológie bol vymenovaný v r. 1991 po inaugurácii na Lekárskej fakulte Masarykovej univerzite v Brne.
- Prof. Bernasovský má taktiež skúsenosti z pôsobenia vo viacerých vedeckých radách a kolégiách a výboroch vedeckých spoločností. Dlhé roky predsedal Slovenskej antropológickej spoločnosti pri SAV v Bratislave. V súčasnosti je predsedom spoločnej odbornej komisie doktorandského štúdia v odbore antropológia a členom komisie pre udeľovanie vedeckej hodnosti DrSc. v biologických a antropologických vedách.

Základná orientácia PF v novom volebnom období

1. Východiská

Doterajšia stratégia v profilácii našej fakulty sa ukazuje ako dobrá a perspektívna. Veľmi nás teší, že úroveň prvých absolventov štátnych skúšok z anglického jazyka v odbore učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ s prehĺbeným anglickým jazykom bola podľa slov doc. Hrehovčika – garanta

Doc. M. Portik pri prednese Základnej orientácie PF PU v novom volebnom období

tejto špecializácie, vynikajúca. Podobné referencie máme aj od prof. Sabola o úrovni štúdia školskej logopédie. Pochvalne sa vyjadrujú učiteľia katedry slovenského jazyka a lit. FF PU k medzifakultnému štúdiu pedagogiky psychosociálne narušených a slovenský jazyk a literatúra. Výborné ohlasy sú na vedecké podujatia i výskumné projekty, ktoré naša fakulta realizuje. Obsahová a organizačná pripravenosť realizácie výučby v kreditovom systéme je zabezpečená. To sú dobré východiská, ktoré pre ďalší rozvoj najstaršej fakulty Prešovskej univerzity sú povzbudzujúce.

2. Odkiaľ a kam smeruje PF?

Sme najstaršou fakultou. V roku 1999 sme oslávili 50-te výročie jej založenia. Od jej vzniku fakulta prešla mnohými zmenami v príprave učiteľov, hlavne pre základné školstvo. Novokonštituovaná fakulta od roku 1997 pripravuje absolventov v troch odboroch:

- učiteľstvo pre 1. stupeň základnej školy,
- predškolská pedagogika a
- špeciálna pedagogika.

V študijnom odbore učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ máme najvyššie počty študentov aj v rámci pedagogických fakúlt Slovenska. Dlhodobý tento trend nie je udržateľný. To predpokladá diverzifikovať študijné odbory a hľadať nové možnosti. Otvára sa tu hlavne priestor pre špeciálnu pedagogiku, rómsku problematiku a aj niektoré odbory v učiteľstve pre 5.-9. ročník ZŠ. S tým úzko súvisí aj schopnosť garancie študijných odborov. Aj keď kvalifikačná štruktúra v posledných rokoch zaznamenáva výraznú dynamiku, isté problémy možno očakávať v pozíciách profesorov ako garantov jednotlivých študijných odborov. Chceme sa dôkladne pripraviť na novú akreditáciu

našej fakulty, chceme obhájiť všetky formy štúdiá od bakalárskeho až po habilitácie a inauguračné. Ak chceme obstáť v konkurencii, musíme byť dobrí, rýchli a pohotoví. Pravdepodobne máme rezervy v ovládaní cudzieho jazyka a azda aj v práci s osobnými počítačmi. Ďalšou oblasťou v ktorej zintenzívime svoju činnosť bude spolupráca našej fakulty s fakultami našej univerzity, s pedagogickými fakultami na Slovensku a v zahraničí.

Zdroje financovania fakulty

Zo štátneho rozpočtu sú garantované minimálne prostriedky pre mzdové a kapitálové výdavky – ostatné potreby fakulty štát nebude garantovať. Aj keď koeficient ekonomickej a personálnej náročnosti (počet študentov na jedného učiteľa) je vo vzťahu k študijným odborom našej fakulty priaznivý a v súčasnosti ešte nepociťujeme akútny nedostatok financií hlavne preto, že sa mnohé potreby pokrývajú zo zdrojov podnikateľskej činnosti fakulty, bude potrebné hľadať aj ďalšie zdroje príjmov, napr. z grantových projektov MŠ a EÚ, štátnych objednávok, sponzorov, atď.

Kreditový systém štúdiá

Veľmi vážnou úlohou, ktorá čaká nielen našu fakultu, je kreditový systém štúdiá. Okrem materiálnych nárokov na výpočtovú techniku náročnejšie bude skoordinať prípravnú prácu na „jadre“ študijných odborov v študijných programoch, na podmienkach kooperácie v štúdiu medzi jednotlivými fakultami univerzity. Kreditový systém spočíva hlavne v samoštúdiu.

Moju snahou bude dosiahnuť, aby učiteľia pripravovali učebnice a učebné texty, teda čo učiteľ – to učebnica. S tým súvisí implementácia moderných disciplín, moderného obsahu študijných programov a skvalitnenie práce pedagógov. Prioritou práce fakulty sú a budú študenti, pre ktorých je potrebné vytvoriť priestor a podmienky pre úspešné absolvovanie štúdiá. Zintenzívime aktivity študentov vo vedeckej a umeleckej činnosti. Máme na to, musíme dať o sebe vedieť.

Rezervy vidím aj v pracovnej náplni učiteľov, pre ktorú pripravím jasné kritériá a pravidlá, aby som predišiel disproporciám v rozsahu výučby a aktivít učiteľov.

Priestorové zabezpečenie fakulty

Vznikom PF nastala priestorová reštrukturalizácia. V „nových“ priestoroch sú situované učebne a päť katedier. Vážnym problémom, ktorý chceme riešiť, je dokončenie budovania našej fakulty v nových priestoroch tým, že sa tam presťahuje dekanát a katedra výtvarnej výchovy.

Chcem osloviť všetkých svojich kolegov, pracovníkov fakulty a študentov, aby sme využili potenciál, ktorý máme a z našej fakulty vybudovali jedno prosperujúce pracovisko v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu.

Budova Pedagogickej fakulty PU

Životopis

Doc. PhDr. Milana Portika, CSc.

Doc. PhDr. Milan Portik, CSc., sa narodil 24. marca 1950 v Podhradíku, okres Prešov. V roku 1968 maturoval na Strednej všeobecnovzdelávacej škole v Prešove. V roku 1972 ukončil Pedagogickú fakultu UPJŠ v Prešove odbor učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, špecializácia slovenský jazyk - nemecký jazyk. Svoje vzdelanie si rozšíril externým štúdiom na Filozofickej fakulte UPJŠ v špecializácii slovenský jazyk - pedagogika v roku 1982.

Po ukončení PF UPJŠ v roku 1972 nastúpil ako učiteľ Základnej školy v Širokom. Od šk. roku 1976/77 pracoval ako zástupca riaditeľa v ZŠ Jarovnice. V šk. rokoch 1982-1984 pôsobil ako riaditeľ ZŠ vo Svinej. Od roku 1984 až po súčasnosť pracuje na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove na Katedre pedagogiky, kde zabezpečuje výučbu didaktiky a pedagogickej komunikácie. Vo svojej vedeckovýskumnej práci sa zameriava na otázky rozvíjania poznávacích funkcií žiakov mladšieho školského veku a venuje sa otázkam výchovy a vzdelávania detí zo sociálne menej podnetného prostredia.

Od konštituovania Pedagogickej fakulty PU v roku 1997 pôsobí ako prodekan pre výchovno-vzdelávaciu činnosť a súčasne je vedúcim katedry pedagogiky, psychológie a kabinetu elementárnych reálií.

Vedecký a odborný rast doc. Portika:

- akademický titul PhDr. získal v roku 1984 na FF UPJŠ v Prešove,
- vedeckú hodnosť CSc. získal v roku 1995 na FF UK v Bratislave a
- v roku 2001 sa habilitoval v odbore pedagogika na PF UMB v Banskej Bystrici.

V rámci prípravy alternatívneho školstva absolvoval študijné pobyty v Holandsku, Švajčiarsku a USA.

Ako spoluriešiteľ sa podieľal na riešení rezortných výskumných úloh, grantových a inštitucionálnych úloh. V súčasnosti je koordinátorom štátnej objednávky MŠ SR: Zvyšovanie úrovne socializácie rómskej komunity prostredníctvom systémov vzdelávania sociálnych a misijných pracovníkov a asistentov učiteľov.

Doc. Portik pôsobil v expertnej skupine pre tvorbu Národného programu vzdelávania MILÉNIUM, v komisii MŠ SR pre tvorbu vyhlášky o cvičných školách. Bol a je členom pracovnej skupiny pre pedagogické vedy Akreditačnej komisie poradného orgánu vlády SR. Je členom komisie VEGA a členom viacerých vedeckých rád.

Pohľad na účastníkov pri predstavovaní kandidáta na dekana

Voľby dekana na PBF PU

V súlade s platným Štatútom Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a jej volebným poriadkom boli dňa 6. 3. 2003 vykonané voľby kandidáta na dekana menovanej fakulty. O voľbe dekana rozhodol AS PBF PU na svojom zasadnutí dňa 10. 2. 2003, na ktorom menoval volebnú komisiu, ktorá následne vyhláškou stanovila termín predstavenia kandidátov. Na uvedenú funkciu bol AS PBF PU navrhnutý prof. ThDr. Peter Kormaník, PhD., súčasný dekan a vedúci katedry praktického bohoslovía. Predstavenie kandidáta sa uskutočnilo v aule PBF dňa 4. 3. 2003 za veľkej účasti tak študentov, ako aj pedagógov a ostatných pracovníkov fakulty. Navrhovaný kandidát predstúpil pred akademickú obec fakulty s premyslenou koncepciou ďalšieho rozvoja i práce tejto fakulty a v diskusii odpovedal na mnohé otázky, ktoré smerovali k objasneniu perspektív a plánov jeho práce.

Voľby prebehli vo veľmi dobrej atmosfére a kandidátovi v tajných voľbách dali svoj hlas všetci členovia AS PBF PU. Výsledky volieb vyhlásil predseda volebnej komisie Mgr. Ján Jacoš, CSc., a zaželal spolu s členmi AS PBF PU zvolenému dekanovi prof. ThDr. Petrovi Kormaníkovi, PhD., veľa síl, Božieho požehnanja, optimizmu i radosti z práce na poli pedagogickom i vedeckom.

Prof. ThDr. Peter Kormaník, PhD., sa narodil 28. 6. 1945 v Litmanovej, okr. Stará Ľubovňa. Základné vzdelanie získal v Ľuboticiach, stredoškolské v Prešove, vysokoškolské v odbore pravoslávna teológia na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove v rokoch 1962 - 1966. V rokoch 1966 - 1978 pôsobil ako duchovný v Matiaške, okr. Vranov nad Topľou a v Ubli, okr. Humenné. Od roku 1978 je poverený vedením pravoslávnej cirkevnej obce v Prešove, kde pôsobí aj v súčasnosti.

Svoju pedagogickú a vedeckú činnosť začína v roku 1978 ako odborný asistent na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove. Za docenta bol vymenovaný v roku 1983, doktorom pravoslávnej teológie sa stal v roku 1991. Vedecko-akademický titul PhD. získal v roku 2000. Za profesora bol vymenovaný v roku 2002. V rokoch 1986 - 1993 bol technickým redaktorom časopisu *Odkaz sv. Cyrila a Metóda*. Od roku 1996 až doposiaľ je spoluredaktorom Pravoslávneho teologického zborníka (doteraz bolo vydaných 25 čísiel). Po začlenení fakulty do UPJŠ v Košiciach v roku 1990 bol v rokoch 1990 - 1995 členom AS UPJŠ a AS PBF UPJŠ, z toho v rokoch 1993 - 1995 predsedom AS PBF UPJŠ. V uvedených rokoch bol tiež členom VR UPJŠ a VR PBF UPJŠ, po roku 1997 členom VR PU v Prešove a VR PBF PU v Prešove. V rokoch 1995 - 1997 vykonával funkciu prodekana pre vedecko-výskumnú činnosť a školské vzťahy so zahraničím a v rokoch 1998 - 2000 funkciu prodekana pre pedagogickú a výchovnú činnosť. V rokoch 1998 - 2000 bol členom Rady informatiky PU v Prešove. V roku 2000 bol zvolený za dekana

fakulty. Viac rokov plní funkciu vedúceho katedry praktického bohoslovía. Okrem toho treba spomenúť jeho členstvo aj v mimoškolských organizáciách: v rokoch 1977 - 1983 bol členom Eparchiálnej rady Pravoslávnej cirkvi, v rokoch 1986 - 1993 člen Redakčnej rady *Odkazu sv. Cyrila a Metóda*, v rokoch 1991 - 1993 člen Edičnej rady ER PC v Prešove, v rokoch 1999 - 2000 člen Komisie pre skúmanie kánonických priestupkov a od roku 2000 člen Liturgickej komisie Pravoslávnej cirkvi na Slovensku.

Prof. ThDr. Peter Kormaník, PhD., pôsobí na Katedre praktického bohoslovía PBF PU v Prešove. Počas svojej niekoľkoročnej pedagogickej činnosti prednášal viaceré predmety: liturgiku, pastierske bohoslovie, typikon, katechetiku, homiletiku, cirkevnú archeológiu, z neteologických predmetov: pedagogiku, logiku a psychológiu. Po roku 1990, po vstupe fakulty do UPJŠ sa vedeckým spôsobom venuje iba dvom predmetom - liturgike a pastierskemu bohoslovíu. Od odbornej úrovne týchto predmetov v mnohom závisí budúca činnosť absol-

ventov teologického štúdia, najmä však budúci kňazov, no nielen ich. Do predmetu pastierske bohoslovie zaradil viaceré kapitoly, ktoré reagujú na potreby súčasnej doby. Základnými zmenami a pod jeho vedením prešiel predmet liturgika. Do jeho obsahu patrí všetok liturgický život Cirkvi, ktorý v súčasnej dobe musí plniť mimoriadne dôležitú úlohu pri výchove veriacich, najmä však mládeže, ktorá je vystavená mnohým negatívnym, ba aj nebezpečným vplyvom rôzneho druhu. Pod vplyvom nových poznatkov sa radikálne a pre dobro veriaceho človeka menia spôsoby liturgickej a pastorálnej práce, ktorá má významný spoločenský dosah. Z uvedených dôvodov bol iniciátorom dvoch vedeckých inštitucionálnych projektov - prvý z nich skúma dejiny starobylých liturgií Východu i Západu od najstarších čias až dodnes a na báze pôvodných prameňov, druhý sa venuje sviatostnému životu Cirkvi so zreteľom na potreby súčasného človeka. Z výsledkov takto projektovanej praktickej teológie a výskumu vzišli tieto monografie a vysokoškolské učebnice:

Úvod do dejín sv. liturgie, Prešov 1980, 89 s. Sv. liturgia I., Bratislava 1987, 147 s., Sv. liturgia II., Bratislava 1988, 153 s., Pravoslávne dušpastierstvo I., Prešov 1995, 243 s., Základné sv. tajiny Pravoslávnej cirkvi, Prešov 1996, 233 s., Liturgický rok v Pravoslávnej cirkvi, Prešov 1997, 184 s., Pravoslávna liturgia I., Prešov 1999, 266 s., Pravoslávna liturgia II., Prešov 2000, 296 s. Do rámca štúdia patria viaceré odborné a vedecké štúdie publikované v Pravoslávnom teologickom zborníku. K dôležitým patria tieto: Biblický pojem kresťanskej diakonie, v: *PTZ* 20/5, 1997, s. 136 - 165, Ekleziálny a mystický pohľad na sv. Eucharistiu, v: *PTZ* 21/6, 1998, s. 23 - 24, Biblické zdôvodnenie dušpastierstva v Pravoslávnej cirkvi, v: *PTZ* 22/7, 1999, s. 3 - 21, Pravoslávne učenie o Eucharistii, v: *PTZ* 23/8, 2000, s. 18 - 41, Pôvod pastierskej služby v Cirkvi, v: *PTZ* 24/9,

2001, s. 45 - 53, Nevyhnutnosť pastierskej služby v Cirkvi, v: *PTZ* 24/9, 2001, s. 54 - 71, Kresťan a talenty, v: *PTZ* 25/10, 2002, s. 7 - 15, Osud bohoslužobných kníh po násilnom zavedení Užhorodskej únie v 17. storočí (monografia), v: *PTZ* 25/10, 2002, s. 309 - 385.

Novozvolenému dekanovi PBF PU v Prešove želáme dobré zdravie, hojnosť Božích darov, dobrých študentov a spolupracovníkov, pokojnú prácu a veľa osobných i pracovných úspechov pre dobro Cirkvi, univerzity, fakulty i spoločnosti.

SOCRATES/ERASMUS - MOBILITA UČITEĽOV

V dňoch od 3. do 10. marca 2003 sa v rámci programu SOCRATES/ERASMUS zúčastnil prednáškového pobytu na Teologickej fakulte Kapodistriakovej univerzity v Aténach v Grécku aj doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD., ktorý prednášal študentom cyklus prednášok v gréckom jazyku s hlavnou témou VEĽKÍ CIRKEVNÍ OTCOVIA A PRAVOSLÁVNA CIRKEV NA SLO-

VENSKU. Okrem prednášok, ktoré uskutočnil v počte 8 hodín, nadviazal užšiu spoluprácu medzi Pravoslávnu bohosloveckou fakultou PU v Prešove a Teologickou fakultou Kapodistriakovej univerzity v Aténach. O prednášky

bol veľký záujem nielen zo strany študentov, ale aj zo strany profesorov. Dekan fakulty vyjadril presvedčenie, že ho čoskoro uvidia opäť prednášať na ich fakulte a radi vyšlú aj niektorého zo svojich odborníkov na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu PU v Prešove. Po prednáškach nasledovala diskusia k danej problematike. O záujme študentov svedčí aj fakt, že bola vyslovená požiadavka uverejniť časť prednášaného materiálu na www stránke Teologickej fakulty Kapodistriakovej univerzity v Aténach. Bola to v poradí druhá aktivita doc. Mgr. Jána Zozuláka, PhD., v programe SOCRATES/ERASMUS v rámci fakulty. Prvý uskutočnil v roku 2001 na Aristotelovej univerzite v Tessalonikách (Grécko), kde tiež prednášal v gréckom jazyku.

Počas pobytu realizoval monitoring jednej absolventky Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove, ktorú poslal na štúdium gréckeho jazyka do Atén cez ministerstvo zahraničných vecí Gréckej republiky. S jej výsledkami bol veľmi spokojný, pretože dosiahla vysokú úroveň znalosti gréckeho jazyka, čo je veľmi pozitívnym signálom pre ďalšiu vedeckú prácu, pretože veľa teologických materiálov je v gréckom jazyku.

Prítomnosť doc. Mgr. Jána Zozuláka, PhD., v Aténach nepochybne zviditeľnila Prešovskú univerzitu a vytvorila predpoklady pre dobrú spoluprácu v budúcnosti, ktorá sa prejaví pri organizovaní spoločných konferencií, seminárov, prednášok a ďalších aktivít.

Doc. Ján Zozulák, PhD.

Záber z rokovania Akademického senátu PU

ZASADAL AS PU

Záber z Kolégia rektora, ktoré prerokovalo projekt dlhodobého rozvoja PU na obdobie rokov 2003-2010

Na programe osem dôležitých bodov

Za účasti rektora PU prof. dr. Karola Feča, CSc., a dekanov jednotlivých fakúlt PU zasadala 17. 3. 2003 v malej zasadačke Rektorátu PU Akademický senát PU.

Rokovanie viedol jeho predseda Dr.h.c. prof. RNDr. Ján Birčák, CSc.

Senát v úvode svojho rokovania schválil štatúty fakúlt PU, prerokoval Výročnú správu o činnosti PU v roku 2002, ďalej prerokoval projekt dlhodobého zámeru rozvoja PU na obdobie rokov 2003-2010. **Dlhodobý zámer PU v Prešove** vychádza z nasledujúcich dokumentov: Zo zákona o vysokých školách a ďalších legislatívnych zmien, doplnkov a zákonov, ďalej zo zákona NR SR o vede a technike, z materiálu Konceptia ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie, z medzinárodných dohovorov uzavretých vládou SR, z doterajších koncepčných rozvojových materiálov mesta **Prešov, KÚ** v Prešove a pripravovaných rozvojových materiálov **Prešovského samosprávneho kraja**. Ďalej vychádza z koncepčných materiálov doposiaľ schválených **vedením PU, Kolégiom rektora PU a AS PU** a s posúdenia možnosti realizovať rozvojové zábery PU v Prešove.

Dlhodobý zámer rozvoja PU je otvorený dokument, ktorý stanovuje strategické ciele PU vo vedeckej, výskumnej, vzdelávacej, umeleckej a podnikateľskej činnosti pri zohľadnení personálno-organizačného, finančného, priestorového a investičného zabezpečenia univerzity. Ako konštatoval Senát PU v súlade so zákonom bude každý rok **aktualizovaný**.

AS ďalej schválil smernice pre výber školného a poplatkov spojených so štúdiom na PU, tiež schválil štatút a Organizačný poriadok **Centra výpočtovej techniky PU** a Štatút a Organizačný poriadok počítačovej miestnosti Študentských domovov a jedálni PU.

V rôznom schválil žiadosť o zmenu pracovného úväzku a predĺženie pracovnej zmluvy **doc. Vasilovi Jaburovi, CSc.**

Vasil GLUCHMAN – univerzitný profesor

Prezident republiky dňa 20. januára 2003 vymenoval

nových teoretických východísk, ktoré by mu umožnili objektívne hodnotenie takého významného, ale zároveň aj zložitého fenoménu akým je nesporné slovenská evanjelická etika v 20. storočí. Ďalej sa vo svojom výskume zaoberá formulovaním základných východísk a hodnotovej orientácie svojej etickej koncepcie, ktorá je známa pod názvom etika so-

za univerzitného profesora v odbore filozofia **Vasila Gluchmana**. Prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc., je pracovníkom Katedry filozofie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Je absolventom Filozofickej fakulty UPJŠ

v Prešove, vedeckú hodnosť CSc. získal v roku 1993 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a habilitoval v roku 1995 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave.

Prof. Gluchman sa výskumne orientuje na problematiku etiky konzekvencializmu, teóriu etiky a dejiny etického myslenia na Slovensku a vo svete. Absolvoval študijné pobyty na University of Reading (**Veľká Británia**) v rokoch 1993 a 1995, na **University of Akron (USA)** v rokoch 1994 a 1998, v rokoch 1996-1997

na **University of London (Veľká Británia)**, v roku 1999 na **Central European University** v **Budapešti (Maďarsko)** a v roku 2000 na **Freie Universität Berlin (Nemeccko)**. Je členom medzinárodných vedeckých inštitúcií **Societas Ethica** a **Social Science History Association**.

Významnou mierou sa zaslúžil o vznik štúdia etiky na FF PU v Prešove, ktorého je aj odborným garantom a vedúcim oddelenia etiky na tamojšej Katedre filozofie. Prof. **Gluchman** sa vo svojej vedecko-pedagogickej práci najprv venoval výskumu slovenskej evanjelickej sociálnej etiky od konca 19. storočia až do súčasnosti. Na základe inšpirácií dospel k potrebe formulovania

ciálnych dôsledkov.

Jeho pedagogické pôsobenie na Katedre filozofie FF PU v Prešove veľmi úzko súvisí aj s jeho výskumnými zámermi. V rámci študijného odboru filozofia prednáša a vedie semináre z etiky, ale realizuje aj mnoho výberovej výučby venovanej práve problematike konzekvencialistickej etiky či dejinám etického myslenia na Slovensku. V textových seminároch venuje pozornosť takým primárnym textom z dejín etického myslenia, ako je napríklad Aristotelova **Etika** Nikomachova, Senecovo dielo **O dobrodeniach**, Spinozova **Etika**, Millov **Utilitarizmus**, či Moorova **Etika**. V študijnom odbore etika prednáša a vedie semináre z úvodu do etiky a systematickej etiky. Aj na tomto odbore zabezpečuje textové semináre a výberovú výučbu zo spomínanej oblasti.

Prof. Gluchman je známou filozofickou a etickou osobnosťou v slovenskom ako aj medzinárodnom kontexte. Jeho pedagogická činnosť v oblasti etiky (zvlášť v systematickej etike), ale aj dejín etických teórií je na európskej a svetovej úrovni. Presvedčivo to dokazuje aj jeho publikačná činnosť a ohlasy na ňu u nás a vo svete.

-Red-

Študenti FF PU pred prednáškou. Iste tešia sa na hodiny filozofie?!

Budúcnosť Fakulty zdravotníctva

Naberáme nový dych a začíname si vytyčovať ciele. Naším krátkodobým cieľom je presťahovať sa do zrekonštruovaných priestorov bývalých tlačiarň. V nemalej miere to bude závisieť od pridelených finančných zdrojov, prostriedkov určených na tento účel.

Dlhodobým cieľom našej fakulty je rozvíjať nové vedné odbory, pripravovať študijné programy a následne ich predložiť akreditačnej komisii na schválenie.

Pri konštituovaní Fakulty zdravotníctva sme sa pohrávali aj s názvom Fakulta ošetrovateľstva, to by však znamenalo úzku špecializáciu, kde by sa mohli vzdelávať len sestry. Preto už názov Fakulta zdravotníctva v sebe skrýva zastrešenie aj pre iné odbory, ktoré majú nezastupiteľné miesto v prevencii a liečbe. Vychádzajúc zo strategických dokumentov Európskej únie sme si v horizonte do r. 2005 vytyčili za cieľ rozšíriť a zakreditovať odbory:

- dentálna hygiena
- fyzioterapeut
- zdravotnícky záchranár

Navrhované odbory by mali byť akreditované v dennej trojročnej bakalárskej forme štúdia. Oslovlili sme odborníkov, ktorí by garantovali tieto formy štúdia a postupne pripravovali projekty pre akreditáciu. V odbore dentálna hygiena máme bohaté skúsenosti, pretože takýto odbor v pomaturitnej forme vyššieho odborného štúdia sa už študoval na Strednej zdravotníckej škole v Prešove. Tento vedný odbor v rámci Európskej únie garantuje Holandsko. Dentálna hygiena sa v Holandsku študuje v Amsterdame a v Utrechte na Univerzitách zdravia. Prvé oficiálne stretnutie s odborníkmi z Holandska máme naplánované v júni tohoto roku, ktorého cieľom má byť skompatibilnenie študijných programov.

Študijný odbor fyzioterapeut je odbor atraktívny, ale náročný na technické vybavenie. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o biomedicínsky odbor, oslovili sme prof. Živčáka z Technickej univerzity v Košiciach a Mgr. Michalku o garanciu a prípravu študijného programu, ktorý je potrebné porovnať s Anglickými študijnými programami ako garantom v rámci Európskej únie. Novonavrhovaný zákon o integrovanom zdravotníckom systéme si vyžaduje aj prípravu vysokokvalifikovaných odborníkov - zdravotníckych záchranárov. Bohaté skúsenosti Rýchlej zdravotníckej pomoci a Požiarnického zboru dávajú predpoklad pre kvalitnú výučbovú základňu v tomto odbore.

Náročnosť týchto cieľov je založená aj na úzkej spolupráci so zdravotníckymi zariadeniami, ktoré sa budú priamo podieľať na výučbe.

Kvalitné vzdelávanie môžu poskytovať len vysokošpecializovaní odborníci v daných odboroch, ktorí budú trvale pracovať na svojom pedagogickom a odbornom raste. Kredit našej fakulty sa snažíme zvyšovať aj spolupracou na medzinárodnej úrovni. Nadviazali sme spoluprácu s Ústavom ošetrovateľstva na Pardubickej univerzite, s Ústavom ošetrovateľstva na Univerzite v Ostrave. Máme uzatvorenú dohodu s Univerzitou v Debrecene - Maďarsko. V dňoch 28. a 29. marca sme sa zúčastnili na Medzinárodnej konferencii ošetrovateľstva na Univerzite v Katowiciach (Poľsko).

Toto sú len naše začiatky, ktoré vedú k východiskovému cieľu poskytovať vzdelanie kompatibilné s krajinami Európskej únie.

PhDr. Anna Eliášová, PhD., dekanka FZ PU

PhDr. Anna Eliášová, PhD., narodila sa v Mlynici, okr. Poprad. Svojú pedagogickú dráhu začala po skončení FF UK v Bratislave, ktorú ukončila v roku 1986. Už v roku 1987 urobila rigoróznú skúšku na FF UK a dosiahla titul PhDr. Hneď v tomto roku nastúpila pracovať na Ministerstvo zdravotníctva SR v Bratislave a zároveň absolvovala prípravu pedagogických pracovníkov na nové poňatie obsahu a metód vzdelávania na stredných školách. Od roku 1995 až 2000 absolvovala niekoľko kurzov zdravotníckych manažérov, kurz Efektívny manažer, inštitút pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve v Bratislave. Na Metodickom centre SR v Prešove absolvovala prípravu vedúcich pedagogických pracovníkov. Najplodnejším rokom bol rok 2002, keď na Trnavskej univerzite obhájila prácu z oblasti; Príprava pedagogických pracovníkov na nové poňatie obsahu a metód vzdelávania na zdravotných školách, čím dosiahla vedecko-akademickú hodnosť PhDr.

Dekanka Fakulty zdravotníctva PU
PhDr. A. Eliášová,
PhD.

Dr. Anna Eliášová má aj bohatú prax. Od roku 1975 pôsobila ako učiteľka odborných predmetov na SZŠ v Prešove a od roku 1992 do vzniku FZ ako jej riaditeľka.

Od 1. 8. 2002
Opracuje ako
poverená dekanka
FZ PU.

Je členkou po-
radného zboru
pri Ministerstve
zdravotníctva SR, ex-
pertnej skupiny za SZŠ pri

MŠ SR, viceprezidentkou Rady asociácie stredných zdravotných škôl, členkou skúšobnej komisie pre I. a II. kvalifikačnú skúšku učiteľov stredných zdravotných škôl pri MZ SR.

Nezaoštvávala ani v publikačnej činnosti. Publikovala práce ako spoluautorka učebnice pre SZŠ (manažer v ošetrovateľstve). Je autorkou učebnice pre SZŠ „Pôrodnice ošetrovateľstvo“. Publikovala niekoľko desiatok článkov v zdravotníckych novinách, Revue ošetrovateľstva, a regionálnych novinách. Má niekoľko nepublikovaných prác, ktoré postupne budú uverejnené. Vyznačuje sa humánnymi charakterovými vlastnosťami, je priateľská, medzi študentami a spolupracovníkmi požíva prirodzenú autoritu.

Vedecká konferencia na tému

Ľavica a pravica na Slovensku a v Európe

Katedra politológie FF PU s Katedrou politológie a európskych štúdií FF UKF v Nitre, Ústavom politických vied SAV v Bratislave a Katedrou občianskej a etickej výchovy FHPV PU usporiadali medzinárodnú vedeckú konferenciu na tému Ľavica a pravica na Slovensku a v Európe. Konferencia sa uskutočnila 20. a 21. marca 2003 v zasadačke FF PU.

Z dvojdňového rokovania konferencie bude vydaný zborník a záujemcovia si ho môžu objednať na Katedre politológie FF PU.

Fakulta zdravotníctva má VEDECKÚ RADU

Podľa zákona o vysokých školách vedecká rada patrí medzi významné základné orgány akademickej samosprávy fakulty. Členov vedeckej rady fakulty vymenúva a odvoláva so súhlasom akademického senátu fakulty dekan. Funkčné obdobie členov vedeckej rady fakulty je štvorročné. Členmi vedeckej rady fakulty sú významní odborníci z oblasti, v ktorých fakulta uskutočňuje vzdelávanie, výskumnú, vývojovú, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť. Predsedom vedeckej rady fakulty je dekan. Dekanka fakulty zdravotníctva PhDr. Anna Eliášová, PhD., v súlade s § 29 ods. 1 zákona o vysokých školách na základe schválenia akademického senátu fakulty zo dňa 27. februára 2003 vymenovala vedeckú radu v tomto zložení:

1. Prof. PhDr. Marta Staňková, CSc.
2. Prof. PhDr. Danka Farkašová, CSc., SZU Bratislava
3. Prof. Ing. Jozef Živčák, PhD.
4. PhDr. Vlasta Závodná, PhD., MZ SR Bratislava
5. Doc. PhDr. Mária Musilová, PhD., SZU Bratislava
6. Doc. Mgr. Katarína Žiaková, PhD.
7. Prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc. - riaditeľ ústavu ošetrovateľstva - Pardubice
8. MUDr. Eva Kovaľová, PhD.
9. Doc. MUDr. Arnošt Bayer, CSc.
10. Doc. MUDr. Mirianna Brtková, CSc.
11. Doc. MUDr. Marta Černotová, CSc.
12. Doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., - FHPV PU (Katedra verejnej správy)
13. MUDr. Peter Biroš
14. MUDr. Ivan Minčík, PhD.
15. MUDr. Rudolf Novotný, PhD.
16. Doc. PaedDr. Jozef Pavelka, CSc.
17. MUDr. Jozef Soták
18. PhDr. Iveta Ondriová
19. PhDr. Štefánia Andraščíková, MPH
20. PhDr. Ľubica Derňarová, MPH
21. MUDr. Anton Kašpříš
22. Mgr. Ľubica Rybárová
23. Ing. Stanislav Fedor

-Red.-

J. BIRČÁK, V. BENCA

J. Birčák

KMITY VLNY OPTIKA V PŘÍKLADOCH A OTÁZKACH

M. Salák

Prešov 2002

3. metodické poznámky a odporúčania týkajúce sa osobitostí typov úloh danej témy a metód ich riešenia,
4. prehľad teoretických otázok a texty kvalitatívnych úloh,
5. príklady riešenia úloh rôznych typov s vysvetlením a analýzou,
6. texty kvantitatívnych úloh na semináre a na samostatnú domácu prácu.

Po obsahovej stránke učebná pomôcka zahŕňa okrem tradičných tém geometrickej a vlnovej optiky aj také otázky, ako optika pohyblivých prostredí a kvantové vlastnosti žiarenia.

Zvolená štruktúra obsahu každého tematického celku pomôcky pomôže študentom v príprave na semináre a pri samostatnom riešení úloh. Osobitne užitočné pre študentov môžu byť metodické poznámky ku každej téme, kde sú opísané rôzne typy úloh a metodický postup ich riešenia. V prípade kvalitatívnych otázok a úloh ide o také druhy, ktoré nevyžadujú matematické výpočty, ale určitú vynaliezavosť a predovšetkým hlboké a jasné chápanie obsahu fyzikálnych pojmov a zákonitostí. Tieto úlohy pomôžu študentom vyjasniť stupeň osvojenia teoretického učiva a uskutočniť kontrolu pripravenosti na praktické riešenie fyzikálnych úloh.

Autori o zameraní publikácie

Jedným z významných ukazovateľov kvality prípravy učiteľov fyziky, inžinierov, výskumníkov je hlboké osvojenie teoretických poznatkov a schopnosť využiť ich v riešení praktických úloh. Rozvoju týchto schopností najviac prospieva riešenie fyzikálnych úloh. Toto riešenie a analýza získaných výsledkov má výrazný poznávací význam a zároveň slúži ako prostriedok aplikačných návykov. Okrem odhalenia podstaty základných pojmov a kategórií súčasnej fyziky v procese riešenia úloh si vyjasňujeme najdôležitejšie súvislosti a funkčné závislosti medzi nimi, ako aj spôsoby ich vyjadrenia. Takto nadobúdame skúsenosť vidieť fyzikálne závislosti v konkrétnych podmienkach ako ilustráciu uplatnenia zákonov a prírodných javov vo vede, technike a každodennom živote.

Keďže bez riešenia úloh prakticky nie je možné kvalitné osvojenie učiva súčasnej fyziky, tejto zložke vzdelávacieho procesu fyziky treba venovať zvýšenú pozornosť, učiť riešiť fyzikálne úlohy a kontrolovať túto schopnosť. **Pre učiteľov ale aj pre študentov riešenie úloh je azda najefektívnejší spôsob kontroly kvality nadobúdaných vedomostí z fyziky a schopnosti samostatne, analyticky a tvorivo myslieť.** Okrem toho súčasný trend vo vysokoškolskej príprave odborníkov, realizácia kreditového systému počíta aj v prípade štúdia fyziky s vyšším podielom samostatnej práce študenta a teda aj sebakontroly. Avšak doteraz je nedostatok pomôcok, ktoré by pomohli študentom naučiť sa samostatne riešiť úlohy z fyziky, vrátane optiky. Nedostatok času neumožňuje na cvičeniach zo všeobecného kurzu fyziky venovať pozornosť všetkým dôležitým typom úloh a metódam ich riešenia.

Táto pomôcka je zostavená s takým zámerom, aby mohla byť využitá aj na samostatnú prácu študentov a na jej kontrolu.

Celý kurz Kmity, vlny, optika, sme rozčlenili na 14 tematických celkov, z ktorých každý obsahuje:

1. najdôležitejšie teoretické otázky z každej témy,
2. základné zákony a vzťahy, ktoré súvisia s teoretickými otázkami 1. časti,

kálnych úloh. Príklady riešených úloh rôzneho typu s detailnou analýzou zaiste pomôžu študentom na cvičeniach a samostatnom riešení. V poslednom článku sú zoradené texty kvantitatívnych úloh rôzneho stupňa náročnosti.

V závere pomôcky ponúkame texty štyroch zápočtových kontrolných prác. Každá kontrolná práca obsahuje päť rovnocenných variantov, ktoré tematicky zahŕňujú 3–4 tematické celky. Ich realizácia umožní učiteľovi a študentom zistiť úroveň osvojenia učiva a medzery vo vedomostiach, ktoré možno odstrániť v ďalšej práci na cvičeniach alebo konzultáciách.

Študent je hlavný objekt záujmu

Prof. Bernasovský keď sa dozvedel, že získal vo voľbách na dekana 18 hlasov, vyslovil takúto myšlienku: „Budem sa snažiť, aby Fakulta humanitných a prírodných vied PU bola miestom, kde vládne tvorivá atmosféra, kde je profesor a docent váženou osobnosťou, pred ktorou sa študent mierne ukloní a pozdraví, kde študent je hlavným objektom záujmu a k nemu smeruje práca na fakulte. Chcel by som, aby fakulta bola miestom, kde sú len veľmi dobré a vynikajúce katedry, miestom, kde majú pracovníci dobrý pocit z vykonanej práce a kde majú študenti pocit, že si vybrali dobrú fakultu“, povedal bezprostredne po vyhlásení výsledkov víťaz volieb na dekana FHPV PU prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc.

Budúcnosť je v kapacite ľudského myslenia

V súčasnej dobe si stále viac uvedomujú nielen vedúce osobnosti vedy a umenia, ale taktiež politici, že budúcnosť je v kapacite ľudského myslenia. Vzdelanie sa stalo tou sférou ľudskej činnosti, ku ktorej sa upierajú nádeje a očakávania. Riešenia problémov vzdelania a jeho reforiem sú aktuálne nielen v transformujúcich sa krajinách strednej a východnej Európy, ale aj vo vyspelých krajinách Západu, vrátane USA. Sú považované za jednu z politických priorit.

Vzdelanie vždy znamenalo príležitosť. Dnes determinuje nielen to, ako sa jednotlivci uplatnia v spoločnosti, ale i národy vo svete. **Otázky typu odkiaľ prichádzame, kde sa nachádzame, kam smerujeme, znepokojovali ľudí odjakživa.** Zostavenie vízie, alternatívnych strategických scenárov, prognóz, predstavujú imanentné pracovné aktivity, najmä vedúcich pracovníkov. Registrujeme obrovský nárast postupných aj zásadných inovácií procesov, technologických postupov. **Globalizačné a integračné procesy sprevádza predovšetkým obrovská inovačná dynamika.** Vysoká rýchlosť, kvalita, profesionalita a efektívnosť edukačných a výskumno-vývojových činností primárne prinášajú inovované aj nové technológie.

Faktorom rozvoja sa stáva **vzdelanosť, erudícia a profesionalita na základe moderných poznatkov technológií, know-how.** V tomto kontexte chceme mať zdravú, vzdelanú, kultúrnu a tvorivú mládež. To sú aj hlavné kamene vízií a stratégií Slovenskej republiky v horizonte budúcnosti.

V koncepciách školstva sa preto musia odrážať moderné riešenia. Každý systém výchovy a vzdelávania

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM V PREŠOVE

Milan Goga

O vzdelávacích systémoch
vo vybraných krajinách

- 2002 -

odráža spoločensko-kultúrnu situáciu krajiny a samotné vedecké myslenie doby, počas ktorej funguje. V súčasnom svete, do ktorého chceme bytostne patriť, dochádza ku globálnemu obratu v potrebách človeka. Nová spoločenská situácia a s ňou spojené nové chápanie pracovnej sily si vyžaduje aj nové chápanie vzdelania. Systém vzdelávania by mal mať celožitovný charakter.

K týmto uvedeným, ale aj k ďalším otázkam dotýkajúcich sa výchovy a vzdelávania človeka, prispieva aj táto monografia **Dr. Milana Gogu, CSc., z KPed FF PU.**

Podakovanie patrí aj recenzentom práce **doc. PhDr. A. Klimekovej, CSc., a PaedDr. I. Pavlovovi, PhD.,** za ich cenné rady a pripomienky.

RECENZIA

V minulých dňoch sa do rúk čitateľov a širokej verejnosti dostala už v poradí 26 knižná publikácia z pera o. Mgr. Františka Dancáka, odborného asistenta na Katedre systematickej teológie GBF PU v Prešove s názvom „Raduj sa, blažený Pavol“.

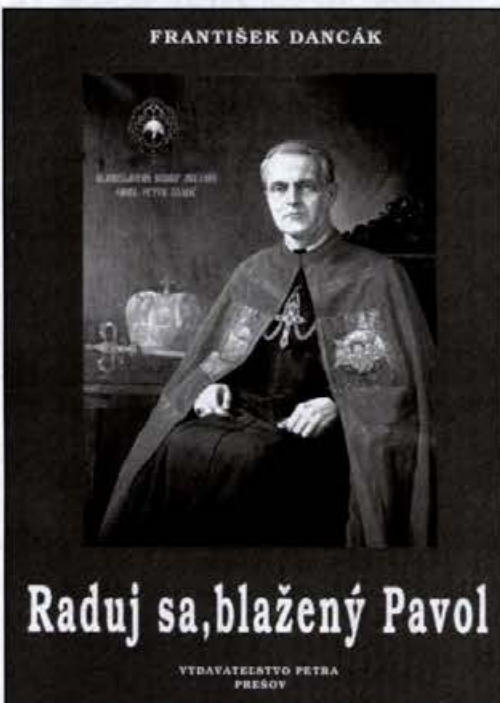
Mgr. František Dancák

Raduj sa, blažený Pavol

(PETRA, Prešov 2003. ISBN: 80-89007-31-7)

ThDr. Peter Šturák, PhD.

Veľkou devízou tohto známeho publicistu je jeho schopnosť promptne reagovať na dôležité udalosti a osobnosti v živote Cirkvi. Jasným dôkazom toho je aj predchádzajúca publikácia „Aby všetci jedno boli“, v ktorej netradičnou formou cez osobnú korešpondenciu podáva život a dielo veľkej osobnosti Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku sväticeho prešovského

biskupa ThDr. Vasila Hopku, ktorého proces blahorečenia je v úplnom zvere. Predkladaná práca „Raduj sa, blažený Pavol“, je taktiež nepochybne dielom, ktoré je veľmi aktuálne v dnešných dňoch. Pavol Peter Gojdič, OSBM, prešovský biskup (o ktorom práca pojednáva), bol Svätým Otcom Jánom Pavlom II. dňa 4. novembra 2001 vyhlásený za blahoslaveného. V jeho osobe miestna cirkev dostala v svojich dejinách prvého blahoslaveného. Jeho relikvie na sklonku minulého roku začali putovať po jednotlivých farnostiach Prešovskej gréckokatolíckej eparchie. Takýmto spôsobom bude môcť blahoslavený biskup Pavol navštíviť všetky farnosti aspoň po smrti, keď mu to nebolo dopriate za života.

Recenzovaná práca je napísaná na prosby Molebena k blahoslavenému biskupovi-mučeníkovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi, OSBM. Čitateľovi sa cez úvahy a myšlienky k jednotlivým prosbám vykresľuje postava tohto hrdinského syna gréckokatolíckej cirkvi. Spoznáva, že to bol muž viery, ktorý vkladal svoj život, ale aj svojich veriacich do rúk Všemohúceho. Bol to biskup zlateho srdca, ktorý svoj život riadil v duchu hesla: „Boh je láska, milujme ho!“. Jeho viera a vernosť prekročila mieru každého hrdinstva. Blahoslavený ako výstižne píše autor v závere práce: „Stojí vysoko nad nami, ale nesmieme sa zľaknúť tejto výšky“. Aj on žil v tomto svete, aj on bol krehký. Ale dokončil svoj boj a dosiahol veniec spravodlivosti. Teraz ho oslavujeme, ako jasnú hviezdu a perlu našej cirkvi. Prosme ho o príhovor, aby sme krok za krokom uskutočňovali a uplatňovali príklad jeho života v dnešných dňoch.

Túto prácu odporúčam nie iba kňazom a teológom, ale aj širokej verejnosti, aby osobnosť blahoslaveného biskupa-mučeníka Pavla Petra Gojdiča, OSBM sa vnesla do povedomia a stala sa ešte viac známou, lebo má skutočne pevné miesto na slovenskom duchovnom nebi, medzi hviezdami svätých a úctyhodných postáv, ktoré svietili v rozličných obdobiach našich dejín, ale aj v celkom nedávnej minulosti.

Životopis novozvoleného dekana GBF PU

Narodil sa 23. októbra 1950 v Michalovciach. Pochádza z roľníckej rodiny. Otec, Vojtech Boháč, je nebolý, zomrel v roku 1983. Matka, Alžbeta, rod. Trošková, nar. 14. septembra 1925, je v súčasnosti dôchodkyňa. Súrodencov nemá.

Novozvolený dekan GBF PU ThDr. Vojtech Boháč, PhD.

Základnú školu ukončil v Kráľovskom Chlmci, kde pokračoval v stredoškolskom štúdiu na SVŠ, ktorú skončil maturitou v roku 1969. V tom istom roku bol prijatý na Rím.-kat. CMBF v Bratislave, ktorú skončil 3. júna 1974. Svätosť manželstva prijal 20. apríla 1974 s Valériou, rod. Bodzášovou, nar. 21. septembra 1952. Kňazskú vysviacku prijal 9. júna 1974 z rúk J. E. Dr. Vasila Hopku v Prešove. Po vysviacke do 31. decembra 1974 nedostal od štátu súhlas k účinkovaniu, preto ho jeho ordinár nemohol umiestniť na farnosť. Stalo sa tak od 1. januára 1975, keď sa stal správcom farnosti v Cejkove, okres Trebišov. Od 1. decembra 1979 do 30. apríla 1990 bol kaplánom v Košiciach, od 1. mája 1990 do 1. marca 1991 bol menovaný za správcu Košickej farnosti. Od 15. októbra 1990 dostal kanonickú misiu prednášať liturgiku na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte v Prešove, Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, neskôr Prešovskej univerzity v Prešove. Od 15. mája 1990 do 15. marca 1992 zastával úrad generálneho vikára prešovskej eparchie. Od roku 1990 pracuje v liturgickej komisii prešovského biskupstva a tiež v celoslovenskej liturgickej komisii. Od 1. marca 1991 bol menovaný za správcu farnosti Sabinov, kde pôsobil do 31. júla 1999. Za člena cirkevného súdu bol menovaný od 1. mája 1992 ako obranca zväzku - defensor vinculi. 10. novembra 1997 zložil licenčné skúšky. 10. februára 1998 bol menovaný za titulárneho kanonika prešovskej diecézy. Od 1. augusta 1999 bol menovaný za rektora Gr.-kat. kňazského seminára P. P. Gojdiča, kde pôsobí doteraz. 29. februára 2000 na Rím.-kat. CMBF UK v Bratislave obhájil dizertačnú prácu. V súčasnosti prebieha habilitačné konanie na KU P. Pármány v Budapešti s ukončením 19. mája 2003.

Všetky menovania obdržal od ordinára prešovskej eparchie najprv ako apoštolského administrátora a neskôr ako sídelného biskupa J. E. Mons. Jána Hirku.

Koncepcia rozvoja GBF PU v Prešove v tézach

- dlhodobá aktívna personálna politika s nárokmi na zvyšovanie kvalifikácie pedagógov
- realizácia nových študijných odborov na všetkých stupňoch vysokoškolského vzdelávania
- budovanie ekumenických vzťahov na akademickej rovine
- nadviazanie partnerstva s teologickými fakultami na Slovensku i v zahraničí
- organizovanie vedeckých konferencií
- realizácia grantových projektov (VEGA, KEGA)
- zefektívnenie organizačnej štruktúry fakulty

ThDr. Vojtech Boháč, PhD.

Prešovská univerzita sa uberá správnym smerom

Výsledky činnosti PU v roku 2002 umožňujú konštatovať, že aktivity univerzity realizované v širokom spektre jej činností majú požadovanú kvalitu i kvantitu. V nasledujúcom období bude žiaduce precizovať systém efektívneho financovania všetkých oblastí činnosti univerzity s cieľom výraznejšie podporiť stratégiu dlhodobej

akreditability študijných programov a s tým súvisiaci kvalifikačný raz pedagogických zamestnancov. Ostáva však veriť, že PU sa vydala na neľahkú cestu do Európy, je to však cesta správnym smerom. PU si ne zvolila ľahkú cestu, prijala takmer dvojnásobok študentov a chce im zabezpečiť kvalitné štúdium.

O dlhodobom zámere PU

V malej zasadačke Rektorátu PU dňa 10. marca 2003 sa uskutočnilo zasadnutie Vedeckej rady PU, ktoré pod vedením jeho predsedu prof. dr. Karola Feča, rektora PU, prerokovala štruktúru funkčných miest profesorov a docentov na PU, dlhodobý zámer PU, ktorý odporučil na schválenie AS PU.

Vedecká rada PU schválila návrh VR FF PU na vymenovanie za profesorov doc. Ing. Júliusa Zimmermanna, CSc., v odbore Všeobecná jazykoveda a docentku PhDr. Danielu Slančovou v odbore Slovenský jazyk. Ich životopisy prinášame v tomto vydaní.

VR PU zobrala na vedomie úspešnú habilitáciu doc. PhDr. Stanislava Kavku, CSc., v odbore Jazykoveda konkrétnych jazykových skupín v špecializácii anglistika, Eleny Krasnovskej, CSc., v odbore Slávistika – slovenské jazyky, Silvie Galikovej v odbore Dejiny filozofie, PaedDr. Jany Keselovej, CSc., v odbore Slovenský jazyk, Mgr. Jána Šafína, PhD., v odbore Pravoslávna teológia, Mgr. Alfonza Gajdoša, PhD., v odbore Fyzická geografia a geokológia, RNDr. Jarmily Bernasovskej, PhD., v odbore Antropológia. VR PU zobrala na vedomie rozhodnutie VR PBF PU udeliť ve-

Záber z rokovania VR PU

deckoakademický titul PhD. Mgr. Jozefovi Nemčíkovi po jeho úspešnom obhájení dizertačnej práce v odbore Pravoslávna teológia, Pavlovi Ružbackému v odbore Športová edukológia, Mgr. Petrovi Zmátlovi, Mgr. Jánovi Adamovi a Mgr. Romanovi Mikulášovi po jeho úspešnom obhájení dizertačnej práce v odbore Literárna veda.

Životopisná charakteristika Júliusa Zimmermanna

Július Zimmermann sa narodil 29. októbra 1941 v Dobšinej, okres Rožňava. Základné vzdelanie získal v rodnom meste a stredoškolské vzdelanie (Priemyselná škola spojovacej techniky) v Banskej Bystrici. Vysokoškolské vzdelanie

vysokej školy technickej odboru automatizačnej techniky. Július Zimmermann je ženatý, má dve deti. Po ukončení strednej školy v roku 1960 nastúpil na Správu rádiokomunikácií, Televízny vysielač Dubník pri Prešove. Po absolvovaní základnej vojenskej služby pokračoval v zamestnaní na televíznom vysielači; v roku 1965 nastúpil na Filozofickú fakultu Univerzity P. J. Šafárika, na pracovisko Kabinet živých rečí. V roku 1969 spoluzakladal Foneticke laboratórium pri Katedre slovenského jazyka a literatúry FF UPJŠ, od r. 1973 nastúpil na túto katedru, kde pracuje dodnes. Ako vysokoškolský pedagóg garantuje od r. 1971 prednášky a cvičenia (ktoré majú širší všeobecnolingvistický základ a zahŕňajú priestor medzi akustickým rečovým signálom, experimentálnou fonetikou a teóriou informácie a komunikácie) z disciplín: vybrané kapitoly zo vše-

obecnej jazykovedy, akustika reči, zvukové vlastnosti súvislej reči, experimentálna fonetika, matematika pre lingvistiku a fonetiku, počítačová analýza rečového signálu, akusticko-auditívna komunikácia, konformatika, teória komunikácie a informácie, práca s počítačom. Uvedené disciplíny vedie na viacerých katedrách Filozofickej fakulty PU.

V roku 1991 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu. V roku 1974 sa habilitoval pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty UPJŠ prácou *Exaktné metódy merania prízvuku v spisovnej slovenčine*.

Je tajomníkom Medzinárodnej komisie pre fonetiku a fonológiu slovenských jazykov pri Medzinárodnom komitete slavistov, členom International Society of Phonetic Sciences, členom komisie pre rigorózne a doktorandské skúšky, v rokoch 1991–1993 bol prodekanom FF PU pre rozvoj a členom jej vedeckej rady.

Je autorom a spoluautorom viacerých knižných monografií a učebných textov.

Július Zimmermann sa inauguroval prednáškou *Spektrografická a škálografická analýza akustického rečového signálu*.

Doc. PhDr. Daniela Slančová, CSc., sa narodila 12. júla 1953 v Poprade-Spišskej Sobote. Základné, stredoškolské, ako aj vysokoškolské vzdelanie nadobudla v Prešove. V rokoch 1971–1976 študovala na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika

odbor slovenský jazyk a literatúra – anglický jazyk a literatúra. Po skončení vysokoškolského štúdia nastúpila na Katedru slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika, na ktorej (od r. 1997 v rámci Prešovskej univerzity) pôsobí dodnes: postupne ako interná vedecká aspirantka (1976–1978), odborná asistentka (1978–1998) a docentka (od r. 1998 dodnes). V rokoch 1999–2002 zastávala v rámci katedry post vedúcej oddelenia masmediálnej komunikácie. Akademický titul PhD. získala po absolvovaní skúšky na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v r. 1981; vedeckú hodnosť CSc. po obhájení kandidátskej dizertačnej práce *Jazyko-veštylistická charakteristika eseje a esejistického štýlu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v r. 1984*. Habilitačné konanie bolo ukončené v r. 1998 na základe habilitačnej práce *Reč autority a lásky*.

Ako štipendistka programu TEMPUS absolvovala v r. 1999 stáž na Univerzite v Readingu vo Veľkej Británii. Je držiteľkou certifikátu Cambridge First Certificate in English.

Na svojom materskom pracovisku doc. D. Slančová doteraz prednáša a viedla semináre z disciplín súčasný spisovný jazyk – štylistika, kultúra hovoreného slova, didaktika slohu, rétorika a štylistika, textika a štylistika, sociolingvistika, teória a prax rečovej komunikácie, žurnalistické žánre; frazeológia; slovenčina pre prekladateľov

a tlmočníkov; slovenčina ako cudzí jazyk.

Vedeckovýskumná a publikačná činnosť doc. D. Slančovej sa orientuje na oblasť štylistiky, sociolingvistiky, ontogenézy reči a reči orientovanej na dieťa, ako aj na komparatívny výskum

Životopisná charakteristika Daniely Slančovej

slovenčiny a češtiny, resp. slovenčiny a angličtiny. Z týchto oblastí je autorkou monografie a kapitol v monografii, dvoch teoreticky fundovaných a celoštátné i v zahraničí používaných vysokoškolských učebníc, viac ako 40 vedeckých štúdií, pravidelne vystupuje

Doc. Slančová pri prednese inauguračnej prednášky

na domácich i zahraničných konferenciách. Jej práce našli ohlas v skoro 140 citáciách v domácej i zahraničnej literatúre.

Doc. D. Slančová je členkou redakčnej rady časopisu Slovenská reč, členkou Komisie Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva SR a SAV pre vedy o umení, estetiku a jazykovedu, Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV, členkou SSA (Asociácia slovenských štúdií) pri AAASS (Americká asociácia slovenských štúdií) a IASCL (Medzinárodnej organizácie pre výskum detskej reči).

D. Slančová je vydatá a má dve dospelé dcéry.

Inaugurovala sa prednáškou *Východiská interaktívnej štylistiky (Na ceste od eklektizmu k integrácii)*.

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,

my odpovedáme

SPLNOMOCNENEC POŠKODENÉHO V TRESTNOM KONANÍ

Splnomocnenec poškodeného môže byť len osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony nie je obmedzená (na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí nemôže byť splnomocnencom ten, kto je naň predvolaný ako svedok, znalec alebo tímočník). Splnomocnenec v trestnom konaní, v ktorom sa preberajú skutočnosti tvoriace predmet štátneho tajomstva, môže byť iba advokát alebo osoba, ktorá sa môže oboznamovať so štátnym tajomstvom na príslušnom úseku. Splnomocnenec poškodeného je oprávnený robiť za poškodeného návrhy a podávať za neho žiadosti o opravné prostriedky (je tiež oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený – bližšie k tomu pozri § 50, 51, 43–49 Trestného poriadku v platnom znení).

REFERENDUM PODĽA ÚSTAVY SR

Referendom sa potvrdí ústavný zákon o vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku. Referendom sa môže rozhodnúť aj o iných dôležitých otázkach verejného záujmu. Predmetom referenda nemôžu byť základné práva a slobody, dane, odvody a štátny rozpočet. Každý občan SR, ktorý má právo voliť do Národnej rady SR, má právo zúčastniť sa na referende (bližšie pozri čl. 93–100 Ústavy SR v platnom znení).

POISTENIE V NEZAMESTNANOSTI UPRAVUJE ZÁKON O SOCIÁLNOM POISTENÍ

Zákon č. 413/2002 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona 639/2002 Z. z. upravuje aj poistenie v nezamestnanosti na účely výberu, platenia, odvádzania, kontroly a vymáhania poistného na poistenie v nezamestnanosti a výberu, platenia, odvádzania, kontroly a vymáhania príspevku do garančného fondu.

VÝŠKA MINIMÁLNEJ MZDY OD 1. OKTÓBRA 2002

Nariadením vlády SR č. 514/2002 Z. z. výška minimálnej mzdy bola ustanovená na
a) 32,00 Sk za každú hodinu odpracovanú zamestnancom,
b) 5570 Sk za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou (bližšie pozri zákon č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení zákona č. 366/1997 Z. z., zákona č. 56/1999 Z. z., zákona č. 346/1999 Z. z. a zákona 225/2002 Z. z.).

KEDY DOKTORAND V DENNEJ FORME DOKTORANDSKÉHO ŠTÚDIA JE AKO ZAMESTNANEC?

Na účely zdravotného poistenia, nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a na účely

platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti má doktorand v dennej forme doktorandského štúdia postavenie zamestnanca (pozri ods. 18 § 54 zákona o vysokých školách). Z ustanovenia ods. 19 § 54 zákona o vysokých školách vyplýva okrem iného, že vysoká škola alebo externá vzdelávacia inštitúcia poskytuje doktorandovi v dennej forme doktorandského štúdia štipendium na čas trvania doktorandského štúdia, ktoré sa posudzuje ako plat.

PÍSMONOSTI ZAMESTNÁVATEĽA MUSIA BYŤ DORUČENÉ ZAMESTNANCOVI DO VLASTNÝCH RÚK

Písmomnosti zamestnávateľa týkajúce sa vzniku, zmeny a skončenia pracovného pomeru alebo vzniku, zmeny a zániku povinnosti zamestnanca vyplývajúcej z pracovnej zmluvy musia byť doručené zamestnancovi do vlastných rúk. To platí rovnako o písmomnostiach týkajúcich sa vzniku, zmien a zániku práva a povinnosti vyplývajúcej z dohody o práci vykonanej mimopracovného pomeru. Písmomnosti doručuje zamestnávateľ zamestnancovi:

- a) na pracovisku,
- b) v jeho byte alebo
- c) kdekoľvek bude zastihnutý.

Ak to nie je možné, možno písmomnosť doručiť poštou ako doporučenú zásielku!

Je logické, že písmomnosti doručované poštou zamestnávateľ zasiela na poslednú adresu zamestnanca, ktorá je mu známa, ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Povinnosť zamestnávateľa doručiť písmomnosť sa splní, len čo zamestnanec písmomnosť prevezme alebo len čo ju pošta vrátila zamestnávateľovi ako nedoručiteľnú (bližšie pozri § 38 ZP).

AK ZAMESTNANEC POŽADUJE, V DOHODE MUSIA BYŤ UVEDENÉ DÔVODY SKONČENIA PRACOVNÉHO POMERU

V prípade, že sa zamestnávateľ a zamestnanec dohodnú na skončení pracovného pomeru, pracovný pomer sa skončí dohodnutým dňom. Dohoda o skončení pracovného pomeru zamestnávateľ a zamestnanec uzatvárajú písomne. V dohode musia byť uvedené dôvody skončenia pracovného pomeru:

- a) ak to zamestnanec požaduje alebo
- b) ak sa pracovný pomer skončil dohodou z dôvodu organizačných zmien.

Jedno vyhotovenie dohody o skončení pracovného pomeru vydá zamestnávateľ zamestnancovi (§ 60 ZP). Právny úkon, ktorým sa zamestnanec vopred vzdáva svojich práv, napr. preto, že bol k tomu aj donútený nadriadeným, je neplatný (pozri § 17 ods. 1 ZP). Prejav vôle treba vykladať tak, ako to so zreteľom na okolnosti, za ktorých sa urobil, zodpovedá dobrým mravom (§ 15 ZP), čo dávame do osobitnej pozornosti. Treba mať na zreteli, že spory medzi zamestnancom a zamest-

návateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy (§ 14 ZP).

PRÍSPEVOK NA VÝŽIVU A ÚHRADU NIEKOTÝCH NÁKLADOV NEVYDATEJ MATKE

Otec dieťaťa, za ktorého nie je matka dieťaťa vydatá, je povinný matke prispievať primerane na úhradu výživy po dobu jedného roka, ako aj na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a zľahnutím. Na zabezpečenie úhrady týchto nákladov, ako aj na zabezpečenie výživy dieťaťa po dobu 26-tich týždňov môže súd na návrh tehotnej ženy uložiť tomu, ktorého otcovstvo je pravdepodobné, aby potrebnú sumu poskytol vopred. Právo žiadať úhradu nákladov vyššie uvedených sa premlčí v troch rokoch odo dňa zľahnutia (pozri § 95 zákona o rodine).

NA PROREKTOROV VEREJNEJ VYSOKEJ ŠKOLY SA NEVZŤAHUJE ZÁKONNÉ OBMEDZENIE (AKO NA REKTORA) VYKONÁVAŤ FUNKCIU NAJVIAC V DVOCH PO SEBE NASLEDUJÚCICH FUNKČNÝCH OBDOBIACH

Podľa zákona o vysokých školách rektor je štatutárnym orgánom verejnej vysokej školy, riadi ju, koná v jej mene a zastupuje ju navonok. Za svoju činnosť zodpovedá akademickému senátu verejnej vysokej školy; vo veciach uvedených v § 102 ods. 2 písm e–h a j zákona o vysokých školách aj ministri. Rektora vymenúva a odvoláva na návrh akademického senátu verejnej vysokej školy prezident SR. Funkčné obdobie rektora je štvorročné. Na tej istej verejnej vysokej škole môže tá istá osoba vykonávať funkciu rektora najviac v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach. Rektora zastupujú prorektori v rozsahu určenom rektorom. Prorektorov vymenúva a odvoláva rektor, avšak až po schválení akademickým senátom verejnej vysokej školy. Funkčné obdobie je štvorročné pričom neaplikuje sa zákonné obmedzenie, aby na tej istej vysokej škole mohla tá istá osoba vykonávať funkciu prorektora len v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach.

ROVNAKÉ ZASTÚPENIE FAKULT SA VZŤAHUJE LEN NA AKADEMICKÝ SENÁT VEREJNEJ VYSOKEJ ŠKOLY

Z dikcie odseku 1 § 8 zákona o vysokých školách vyplýva, že akademický senát verejnej vysokej školy sa skladá z volených zástupcov akademickej obce verejnej vysokej školy; má najmenej 15 členov, z toho najmenej 1/3 tvoria študenti. Akademický senát verejnej vysokej školy, ktorá sa člení na fakulty sa volí tak, aby každá fakulta v ňom bola zastúpená rovnakým počtom členov. Toto ustanovenie nemožno analogicky interpretovať a aplikovať aj na právo rektora vymenovať svojich zástupcov – prorektorov (pracujú predovšetkým pre rektora) po schválení akademickým senátom verejnej vysokej školy.

DEKANA FAKULTY VYMENÚVA A ODVOLÁVA NA NÁVRH AKADEMICKÉHO SENÁTU FAKULTY REKTOR

V intenciách príslušných ustanovení zákona o vysokých školách dekana vymenúva a odvoláva na návrh akademického senátu fakulty rektor. Rektor však vymenúva za dekana kandidáta navrhovaného akademickým senátom fakulty, len ak to

nie je v rozpore so spomínaným zákonom. Funkčné obdobie dekana fakulty je štvorročné. Na tej istej fakulte môže tá istá osoba vykonávať funkciu dekana najviac dve funkčné obdobia po sebe. Dekana zastupujú v ním určenom rozsahu prodekan, ktorých vymenúva a odvoláva až po schválení akademickým senátom fakulty. Funkčné obdobie je štvorročné.

NA ÚZEMÍ SR JE ŠTÁTNYM JAZYKOM SLOVENSKÝ JAZYK

K znakom národa patrí aj spoločný jazyk jeho príslušníkov. Ústavná úprava slovenského jazyka ako štátneho jazyka (čl. 6, ods. 1) vychádza z toho, že slovenský jazyk je všeobecným dorozumievacím prostriedkom občanov SR. Slovenský jazyk je materinským jazykom štátnotvorného národa. Schopnosť komunikovať v slovenskom jazyku je predpokladom naplnenia zásady rovnosti a rovnoprávnosti občanov ako základnej zásady kreovania práv a slobôd v Ústave SR. Postavenie a používanie štátneho jazyka upravuje zákon č. 270/1995 Zb., ktorý zakotvuje, že štátnym jazykom je slovenský jazyk, ktorý má prednosť pred ostatnými jazykmi používanými na území SR. Ďalej je v ňom upravená ochrana štátneho jazyka ako aj pravidlá jeho používania v úradnom styku, v školstve atď. Osobitná úprava je spojená s používaním jazyka v súdnom a správnom konaní, kde platí osobitný režim používania iného ako štátneho jazyka (pozri čl. 47 ods. 4 Ústavy SR). Výučba štátneho jazyka je povinná na všetkých základných a stredných školách. Inými slovami, štátny jazyk je veliacim jazykom. Používanie iného jazyka ako štátneho sa zaručuje za podmienok ustanovených zákonom v čl. 34 ods. 2 Ústavy SR príslušníkom národnostných menšín a etnických skupín.

ŠTÁTNE SKÚŠKY ZO ZÁKONA O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Z ustanovení § 69 zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a po zmene a doplnení niektorých zákonov o. i. vyplýva, že každý študijný program musí ako jednu z podmienok na jeho úspešné absolvovanie obsahovať vykonanie štátnej skúšky alebo štátnych skúšok (ods. 1). Štátna skúška sa vykoná pred skúšobnou komisiou. Priebeh štátnej skúšky a vyhlásenie jej výsledkov sú verejné. Rozhodovanie skúšobnej komisie o výsledkoch štátnej skúšky sa uskutoční na neverejnom zasadnutí skúšobnej komisie. Podľa odseku 3 § 63 právo skúšať na štátnej skúške majú iba vysokoškolskí učitelia pôsobiaci vo funkciách profesorov a docentov (bližšie pozri § 75 ods. 1) a ďalší odborníci schválení vedeckou radou (pozri § 12 ods. 1 písm. d). Zloženie skúšobnej komisie na vykonanie štátnych skúšok určuje z osôb oprávnených skúšať podľa ods. 3 § 63:

- pre študijné programy uskutočňované na fakulte – dekan,
- pre študijné programy uskutočňované na vysokej škole – rektor.

Do skúšobných komisií na vykonávanie štátnych skúšok sú spravidla zaraďovaní aj významní odborníci v danom študijnom odbore

- z iných vysokých škôl,
- z právnických osôb vykonávajúcich výskum a vývoj na území SR (pozri § 4 zákona č. 132/2002 Z. z. o vede a technike) alebo
- z praxe.

Skúšobná komisia na vykonanie štátnych skúšok má najmenej 4 členov (ods. 6 § 63 zákona o vysokých školách). -JR-

NEVŠEDNÁ NÁVŠTEVA NA PU

Pri príležitosti podpísania dohody o spolupráci s Asociáciou univerzít regiónu Slovensko-Východ navštívila 21. februára 2003 Prešovskú univerzitu delegácia Národnej univerzity Chungnam z Kórejskej republiky. Na čele delegácie bol jej prezident Kwang Jin Rhee a jej členmi traja dekáni. Univerzita sídli v rovnomenom meste a patrí medzi najvýznamnejšie v krajine. Svojim počtom študentov okolo 25 000 sa zaraďuje aj medzi najväčšie vysoké školy v Južnej Kórei. V jej štruktúre sú takmer všetky fakulty a odbory vysokoškolského štúdia.

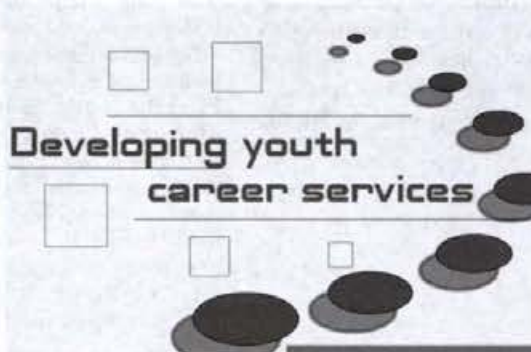
Na pôde Prešovskej univerzity vzácných hostí prijal rektor univerzity prof. PhDr. Karol Feč, CSc., a na stretnutí sa zúčastnili aj prorektor pre zahraničné vzťahy PU doc. PhDr. T. Hrehovčík, CSc., dekan FF PU prof. PhDr. F. Mihina, CSc., a prodekan FHPV PU doc. PaedDr. V. Šebeň, CSc. Predmetom rokovania boli otázky novej vzájomnej spolupráce na úrovni univerzity a jednotlivých fakúlt. Z diskusie vyplynula ochota zahraničného partnera podporovať vzájomné výmeny vedecko-pedagogických pracovníkov a za istých podmienok aj študentov. Hostia prisľúbili poskytnúť možnosť vstupu pracovníkov a študentov PU do ich univerzitnej knižnice s využitím elektronických médií. Po krátkej prehliadke objektov Prešovskej univerzity a slávnostnom obede, na pozvanie rektora PU, hostia ukončili svoju návštevu Prešova.

Vzácných kórejských hostí privítal rektor PU prof. Karol Feč, CSc.

Doc. PhDr. Teodor Hrehovčík, CSc., prorektor PU

Študentské servisné centrum participuje na realizácii projektu LEONARDO DA VINCI „Rozvoj kariérnych služieb pre mladých ľudí“

Pod gesciou Študentského servisného centra PU bol ukončený prieskum medzi študentskou časťou Prešovskej univerzity, ktorý sa uskutočnil k medzinárodnému projektu Leonardo da Vinci s názvom

„Rozvoj kariérnych služieb pre mladých ľudí“ (financovaný Európskou Úniou, na ktorom sa okrem Slovenska zúčastňujú aj inštitúcie z Bulharska, Grécka, Talianska, Španielska, Švédska, Litvy a Írska. Cieľom prieskumu bolo získať prehľad o názoroch našich študentov na rozvoj profesných a kariérnych služieb pre mladých. Prieskum sa uskutočnil dotazníkovou metódou anonymne. Výsledky budú použité iba na dané výskumné účely s očakávaním, že pomôžu pri vzniku nových a efektívnejších možností profesionálneho kariérneho poradenstva. Konečné vyhodnotenie celého prieskumu bude realizované v Bulharsku pod gesciou Sofijskej univerzity. O výsledkoch a ďalších postupoch budú naši študenti včas informovaní prostredníctvom tohto periodika. Vedenie Študentského servisného centra PU i touto cestou vyslovuje poďakovanie všetkým tým členom Akademickej obce PU, ktorí aktívne pomohli splniť jednu z významných úloh tohto projektu. -red-

Pohľad na časť interiéru ŠSC PU počas prezentácie študijných a pracovných pobytov v zahraničí pre študentov PU

Multimediálna a databázová študovňa

Bibliograficko-informačné pracovisko, ktoré nájdete v multimediálnej a databázovej študovni na č. dveri 82, je pracoviskom Univerzitetnej knižnice. Má študentom pomôcť pri ich štúdiu. Ale zo skúseností môžeme konštatovať, že mnoho študentov o tejto možnosti nevie. Študenti nevedia aké služby na tomto pracovisku môžu využívať.

V prvom rade sú to rešeršné služby. Rešerše sa vypracúvajú z elektronických bibliografických zdrojov, hlavne zo SNB – (Slovenská národná bibliografia) a ČNB – (Česká národná bibliografia). Uvedené databázy sú aktualizované štvrtročne a poskytujú sa študentom zdarma.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ BIBLIOGRAFIA OBSAHUJE:

- bibliografické záznamy kníh vydaných na území Slovenska od roku 1976
- bibliografické záznamy z novín, časopisov a zborníkov, vydaných na Slovensku od roku 1978
- špeciálne typy dokumentov – mapy, dizertačné práce, špeciálne tlače, firemná literatúra atď.

Dagmar Kušnírová Ing. Martin Štofko

Dokumenty boli zaslané do Slovenskej národnej knižnice v Martine na základe Vyhlášky o povinnom výtlačku.

ČESKÁ NÁRODNÁ BIBLIOGRAFIA:

- v databáze kníh sú záznamy od roku 1901
 - databáza článkov z českých novín a časopisov od roku 1991
 - databáza periodík, dizertačných prác a autoreferátov
 - dokumenty vydané na území ČR a zaslané do Národnej knižnice ČR ako povinný výtlačok
- Pre študentov, ktorí ovládajú cudzie jazyky (hlavne anglický jazyk) je možnosť rešeršovania v zahraničných databázach, pričom niektoré z nich sú plnotextové databázy.
- Najviac používanou zahraničnou databázou je databáza EIFL Direct. K dispozícii je neobmedzený prístup k obrovským informačným zdrojom:

viac ako 3000 plnotextových časopisov, novín, správ tlačových agentúr predovšetkým z oblasti spoločenských a humanitných vied vrátane medicínskej databázy MEDLINE.

Ďalšou veľmi zaujímavou databázou je databáza WOS. Je to multioborová citačná databáza spoločnosti ISI (Institute for Scientific Information), ktorá obsahuje bibliografické údaje vrátane abstraktov a citovaných referencií z významných zahraničných časopisov zo všetkých vedných odborov. Sprístupňuje informácie z viac ako 5600 periodík prírodovedného zamerania, 1700 periodík spoločenskovedného zamerania a 1400 periodík humanitného zamerania.

ČO JE TO VLASTNE REŠERŠ?

Je to druh výberovej bibliografie, ktorá obsahuje súhrn údajov získaných z literatúry o určitom jave, predmete, téme.

Výsledkom rešeršnej činnosti je bibliografický záznam dokumentov, ktorý obsahuje základné bibliografické údaje (autor, názov, miesto a rok vydania) prípadne aj ďalší popis (kľúčové slová, abstrakt).

Otvorenie zrekonštruovaných priestorov

Dňa 24. 2. 2003 bola po rozsiahlej rekonštrukcii znovu otvorená Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove.

Na úvod slávnostného otvorenia Ing. Peter Haľko, riaditeľ UK PU, poďakoval všetkým, ktorí prispeli k úspešnému zvládnutiu tejto rekonštrukcie. Zvlášť vyzdvihol spoluprácu s Ing. arch. Evou Kupčíhovou (Stavoprojekt Prešov) a firmou Agrostav, a. s., Prešov, ktorá celú rekonštrukciu po stavebnej stránke realizovala. Taktiež vyzdvihol vysoké pracovné nasadenie pracovníkov UK, bez ktorých by túto akciu v tak krátkom časovom rozpätí nebolo možné realizovať.

Zrekonštruované priestory slávnostne otvoril prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc., prorektor pre vedu a doktorandské štúdium PU, ktorý vo svojom prejave vyzdvihol úlohu Univerzitetnej knižnice PU vo vyučovacom a vzdelávacom procese, ako aj pri zabezpečení vedeckého rastu pedagógov PU. Na to, aby mohla plniť UK PU svoje poslanie, potrebuje okrem dostatku informačných zdrojov aj adekvátne priestory, kde by svoje služby svojim čitateľom mohla poskytovať.

Hlavným cieľom rekonštrukcie bolo zvýšiť kapacitu centrálny študovne, ktorá už absolútne nevyhovovala, zvlášť po náraste počtu študentov v tomto školskom roku. Podarilo sa ju týmto zvýšiť zo 75 na 130 miest. Technicky to bolo možné realizovať len rozšírením pôvodnej študovne o priestor požičovne, s následným vytvorením novej výpožičky prestavaním skladu kníh a referátu publikačnej činnosti. Keď si však uvedomíme, že PU v súčasnosti navštevuje takmer 9000 študentov a uvažuje sa o ďalšom navýšení tohto počtu, je zrejme, že ani táto kapacita nepostačuje. Je potrebné preto uvažovať o ďalšom roz-

širovaní priestorov UK PU. Sekundárnym prínosom rekonštrukcie bolo zriadenie študovne publikačnej činnosti, ktorá má slúžiť predovšetkým ako konzultačné a poradenské pracovisko pre pedagogických zamestnancov PU.

Rekonštrukciu bolo možné uskutočniť aj vďaka tomu, že UK PU rozhodnutím Vedenia PU boli pridelené skladové priestory vo VŠA (CO sklady, priestory KTV FHPV a stolárska dielňa), kde sa mohla umiestniť časť knižničného fondu UK. Do uvedených priestorov plánujeme presťahovať v najbližšej dobe aj knižný fond, ktorý je umiestnený v nevy-

hováajúcej priestoroch ŠDAJ. Týmto bude umiestnený celý knižničný fond UK PU vo VŠA, čím sa jednak zvýši kvalita skladovania a taktiež knihy budú v kratšej dobe k dispozícii pre výpožičný proces.

hováajúcej priestoroch ŠDAJ. Týmto bude umiestnený celý knižničný fond UK PU vo VŠA, čím sa jednak zvýši kvalita skladovania a taktiež knihy budú v kratšej dobe k dispozícii pre výpožičný proces.

Ing. Haľko ďakuje Ing. arch. E. Kupčíhovej za spoluprácu pri rekonštrukcii

Nesporným oživením novootvorených priestorov študovne a požičovne je aj výstava umeleckých diel členov Katedry výtvarnej výchovy FHPV PU pod názvom „Výber zo súčasnej tvorby“. Úprimná vďaka za realizáciu tej-

Univerzitetnej knižnice PU

to výstavy patrí vedúcemu katedry doc. Dušanovi Srvátkovi a kurátorovi výstavy PhDr. Jánovi Bartkovi, ktorým sa vo veľmi krátkom čase podarilo túto výstavu realizovať.

Ing. Peter Haľko

Univerzitnej knižnice PU

AKO PREBIEHA REŠERŠ?

Žiadateľ zaregistrovaný v Univerzitnej knižnici sa dostaví osobne na bibliograficko-informačné oddelenie, kde vyplní žiadamku. Pri zadaní je dôležité okrem osobných údajov uviesť predovšetkým tému a kľúčové slová k požadovanej téme. Môže ísť o synonymá, zaužívané termíny, odborné výrazy a pod., v prípade, že má čitateľ záujem aj o inojazyčnú literatúru, je potrebné uviesť kľúčové slová v angličtine.

Veľmi dôležitá pre študentov je informácia, že rešerše si vypracuje sám študent za asistencie pra-

covníka bibliograficko-informačného oddelenia. To znamená, že nie sú žiadne čakacie lehoty na vypracovanie rešerš pre študentov. Študent si môže vypracovať rešerš kedykoľvek počas úradných hodín v multimediálnej a databázovej študovni, ak je voľný počítač.

Vypracovaná rešerš sa môže nahráť na disketu, poslať elektronickou poštou, alebo sa môže vytlačiť.

Výsledky rešerše môžu slúžiť ako podklad pre seminárne práce, ročníkové a diplomové práce, ako aj pre kvalifikačné a vedecko-výskumné práce.

Čitateľom v prípade hlbšieho záujmu poskytujeme ďalej odborné konzultácie, prezentáciu

databáz a prístup na Internet za účelom rešerše.

V druhom rade máme spracovanú DHD – (digitálnu hudobnú databázu), ktorá slúži hlavne študentom hudobnej výchovy.

Digitálna hudobná databáza je ekvivalentom klasickej databázy platní, kaziet, CD a iných zvukových nosičov.

Študenti cez slúchadla majú možnosť počúvať skladby, ktoré si vyhľadajú v krátkom čase podľa rôznych kritérií.

Všetky skladby v databáze sú digitálne upravené (čiasťočne odstránené praskanie platní, šum, atď.).

Príklad vyplnenej žiadanky:

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY
ŽIADANKA NA VYHOTOVENIE REŠERŠE

Meno a priezvisko: Mariana Trengáčová	Číslo čít. preukazu: 58.974 B1	
Pracovisko: FF PU	Tel.: 085 284 974	E-mail: trengac@unipo.sk
Používateľ: Zamestnanec	Študent ☒	iný: _____
Druh rešerše: Jednorozová ☒	Priebežná ☐	
Téma: Starostlivosť o problémové deti na základnej škole a v rodine.		
Kľúčové slová: problémové deti – deti s poruchami správania, učenia slabo prosievajúci žiaci, školský neprospech, neúspech, nesociálne, agresívne správanie škola základná, vzťah rodičia – deti, rodičia – škola		
V angličtine: child – social and behavior problems, difficulties, learning or studying difficulties elementary or primary school relationship children – parents, cooperation parent – teacher		
Jazykové vymedzenie: slovensky, česky, anglicky		
Časový rozsah (pri jednorozových rešeršach): Od 1985		
Periodicita (pri priebežných rešeršach):		
Informačný zdroj: SNB, ČNB, ERIC, CCoD		
Dátum: 3.1.2001	Podpis: _____	

MONOGRAFIA S VEĽMI AKTUÁLNOU PROBLEMATIKOU

Táto monografická práca je príspevkom k rozpracovaniu pomerne novej a v súčasnosti veľmi aktuálnej problematiky patriacej do oblasti manažmentu ľudských zdrojov či personálneho manažmentu aj marketingu. Ide teda o hraničnú oblasť manažmentu ľudských zdrojov a teórie marketingu nehmotných produktov. Reaguje na najnovší teoretický vývoj v oblasti manažmentu ľudských zdrojov aj na v súčasnosti poriadané konferencie, ktorých sa zúčastňujú poprední odborníci personálneho manažmentu a marketári – odborníci v oblasti teórie aj praxe marketingu. Prvé parciálne publikácie z oblasti personálneho marketingu sa zameriavali často dominantne na aplikáciu jedného-dvoch marketingových nástrojov v personálnej práci.

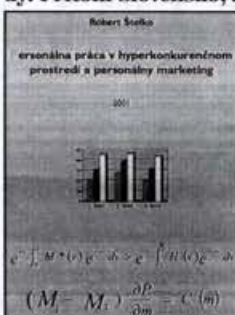
Marketingové metódy pri ich aplikácii v oblasti personálneho manažmentu zvyšujú účinnosť jednotlivých personálnych činností. Zvlášť silne sa to ukazuje pri pomerne sofistikovaných činnostiach, predovšetkým v oblasti služieb.

Je potrebné zdôrazniť, že aj opačná implikácia pôsobí pomerne silne – je nesporné, že zároveň ľudské zdroje sú v dnešnom stave svetovej aj domácej ekonomiky najvýznamnejším nositeľom konkurenčnej výhody. Pritom Slovensko, ako krajina s relatívne zriedkavým výskytom prírodných zdrojov, má práve najlepšiu šancu presadiť sa hlavne v tomto smere.

K publikáciám, ktoré aj napriek týmto ťažkostiam pomáhajú manažerom efektívne myslieť a konať, patrí aj monografia doc. Ing. Róberta Štefka, PhD., ktorá veľmi aktuálnu problematiku, t. j. personálnu prácu v hyperkonkurenčnom prostredí a personálny marketing zainteresovaným čitateľom prezentuje v netradičnej forme, netradične štruktúrovaným obsahom, aj preto ju vrelo odporúčame tak teoretikom ako aj pracovníkom praxe...

Autor monografie

Príklad zadania rešerše v databáze SNB

Search criteria:
AND [Autor] [psychol* and zdrav*]
AND [Rok vydania] [1990 2000]

Search results:
Autor: Smet, Jan
Názov: Psychológia "zakázaného ovocia"
Permission to enjoy! Slovensky
Miesto vydania: Nové Zámky

Príklad výstupu (rešerš)

FN - IČ: 02779 - SK17SNK19XKYYYYYYY
NÁZOV: Zdravotnícka psychológia a psychiatria
AUTORI: Žucha, Ivan, Kolibáb, Eduard
VYDAV. ÚDAJE: Bratislava : Univerzita Komenského, 1990
ROZSAH: 172 s., 11,00 AH.
ISBN: 80-223-0227-9 (Brož.)
MDT: 159.9:616.89(075.8) * 616.89(075.8) * 616.89(075.8)
SIGNATÚRA: SB 46450 D1

MFN - IČ: 73509 - SK01SNK19970259596
NÁZOV: Škodlivé látky v prostredí: psychická a zdravotná prosperita
deti
VYDAV. ÚDAJE: Bratislava : Ústav experimentálnej psychológie SAV, 1997
ROZSAH: 170 s.
ISBN: 80-967228-5-9 (brož.)
MDT: 159.9-053.2:504.054(082) * 504.054(082) * 613-053.2
SIGNATÚRA: SB 57807 D1
PREDM. HESLÁ: prostredie životné - znečisťovanie - vplyvy - deti - zborníky

ŠKOLA PRE DOKTORANDOV

V dňoch 5.–8. februára 2003 sa v Brne konala už šiesta Ecole Doctorale pod záštitou asociácie Gallica, Francúzskeho inštitútu v Prahe a hostiteľskej Masarykovej univerzity v Brne, zastúpenej Ústavom románskych jazykov a literatúry, ktorý podujatie organizačne výborne pripravil.

Ecole Doctorale je medzinárodná konferencia, ktorej sa zúčastňujú učiteľia a doktorandi z Čiech, Poľska, Maďarska, Slovenska a poprední francúzski odborníci. Je to významné fórum na podporu doktorandského štúdia v stredo-európskom regióne a usporadúva sa dvakrát do roka v jednej z uvedených krajín. Výmena cenných poznatkov prebieha prostredníctvom prednášok na spoločnú tému, ktorou bola tentoraz Intencionalita. Počas dvoch dní odzneli príspevky najmä z francúzskej lexikológie, literatúry a traduktológie, ktoré prednášali učiteľia týchto vedných odborov rovnako ako aj doktorandi. Samotné prednášky a následná diskusia boli podnetným zbieraním skúseností a inšpiráciou do ďalšej práce.

Katedru románskej a klasickej filológie Prešovskej univerzity na konferencii reprezentovali svojimi vystúpeniami učiteľia K. Sekvent, Z. Malinová-Šalamonová a J. Drengubiak.

Hostiteľom jednej z budúcich doktorandských škôl by sa mohla stať aj Prešovská univerzita.

Ján Drengubiak

Prvé úvahy o zavedení nového ekonomického informačného systému univerzity vznikli už v roku 1998. Už v tomto období bolo zrejme, že prevádzka hospodársko-ekonomických útvarov univerzity si bude v blízkej budúcnosti vyžadovať podporu nového automatizovaného informačného systému a postupnú náhradu viacerých samostatných a neprepojených aplikácií na zastaralej technologickej báze. Konkrétnejšie kontúry tento zámer dostal v Projekte rozvoja IS PU na roky 2001–2005, ktorého súčasťou sa stal aj projekt Ekonomického informačného systému PU (EIS).

Ing. Vladimír Pisarský, riaditeľ CVT PU, autor článku

Urýchlené zavedenie nového EIS v istej miere akcelerovalo aj nové legislatívne a ekonomické prostredie v súvislosti s transformáciou vysokoškolského školstva. K tomuto logickému a nevyhnutnému kroku sa odhodlalo už v minulom roku viacero slovenských univerzít (napr. UKF Nitra, TU Košice) a ďalšie budú nasledovať. Na PU sa realizáciou analýz a prípravou súťažných podkladov pre verejnú súťaž začalo v auguste minulého roku na pôde CVT PU. Po upresnení a pripomienkovaní zo strany všetkých súčastí PU (útvary kvestora a tajomníkov fakúlt) bola vypísaná verejná súťaž, ktorá bola úspešne zavŕšená dňa 24. 2. 2003 podpisom zmluvy o diele s víťazom súťaže – firmou INTELISOFT, s.r.o., Bratislava. Na základe zmluvy bol prijatý harmonogram implementácie, ktorý zahŕňa vypracovanie a schválenie detailnej analýzy diela (do 21. 3.), samotnú implementáciu diela (do 28. 5.) a pilotnú prevádzku a odovzdanie diela (do 30. 6.). Na prácach sa zo strany dodávateľa bude podieľať päťčlenný realizačný tím pod vedením RNDr. M. Vargovej. Vedúcim realizačného tímu zo strany PU sa stal kvestor PU Ing. I. Gula, zástupcom vedúceho realizačného tímu je riaditeľ CVT PU Ing. V. Pisarský. Na analýzach a samotnej implementácii sa za našu univerzitu bude podieľať širší tím odborníkov so zastúpením všetkých dotknutých profesií a útvarov. Čiastkové úlohy bude riešiť vedúca oddelenia PPR a FÚ R PU Ing. M. Nováková, pracovníci CVT PU Ing. I. Bačinská, Ing. J. Ondovčík, p. L.

Správkyňa EIS Ing. I. Bačinská a asistent správcu EIS Ing. J. Ondovčík

Kružay, za referáty evidencie majetku Mgr. L. Krajňák a ďalší.

Technologický základ dodávky tvorí informačný systém LCS NORIS®, ktorý je produktom firmy LCS International, a.s., Praha (firma INTELISOFT, s.r.o., je distribučným a vývojovým partnerom tohto IS pre Slovensko). Informačný systém LCS

Ekonomický informačný systém

NORIS® pracuje na báze trojvrstvovej technológie klient/server a je určený pre stredné a veľké firmy. Nad jadrom systému sú budované jednotlivé moduly, ktoré poskytujú podporu pre rôzne činnosti organizácie. Na PU sa v prvej fáze budú zavádzať len ekonomické moduly tohto IS, ale v budúcnosti sa ráta s rozšírením a nákupom aj ďalších modulov najmä pre oblasť správy ľudských zdrojov (personalistika, mzdy atď.). Tohto roku začne pracovať s týmto IS celkovo 36 klientov, ktorí zahŕňajú ekonomický manažment (kvestor, tajomníci fakúlt, vedúca ekonomického oddelenia), finančné učtarne, referáty plánu a rozpočtu, pokladňu a sklady, referáty evidencie majetku a správu systému. Na budúci rok predpokladáme ďalšie rozšírenie počtu klientov, ktoré by malo dosiahnuť v súlade s komplexnými požiadavkami univerzity až celkovo okolo 80 klientov.

Informačný systém LCS NORIS® je určený pre organizácie, ktoré majú potrebu svoj IS dynamicky prispôbovať meniacim sa informačným potrebám a preto je koncipovaný ako otvorený systém, ktorý pre dosiahnutie flexibility využíva objektovo orientované technológie s robustným relačným prostredím. Veľká flexibilita dátového modelu a vyhodnocovacích nástrojov umožňuje rozvoj systému bez nutnosti zásahov do jadra systému či aplikačnej logiky. To umožňuje rast systému ako po objemovej, tak aj po analytickej stránke a tým aj dlhodobé zhodnotenie vložených investícií. IS LCS NORIS® má úplnú obojsmernú väzbu s produktmi firmy Microsoft. Pri vývoji spolupracuje autor systému priamo so spoločnosťou Microsoft. O kvalite a prepracovanosti produktu svedčí aj niekoľko získaných ocenení:

– V roku 1999 dostal ocenenie od spoločnosti Microsoft „Najlepší český digitálny nervový systém roku 1999“, a ocenenie „Krištáľový disk“ na medzinárodnom veľtrhu INVEX 1999.

– V roku 2000 v súťaži o „Najlepšiu produkčnú aplikáciu v Českej a Slovenskej republike“, v kategórii „ERP – podnikové informačné systémy“, zvíťazil projekt implementácie IS NORIS®. V tomto roku získal aj „Certifikát o správnej funkčnosti pre spracovanie účtovníctva v podmienkach Slovenskej republiky“.

Popis vybraných funkcií modulov ekonomického informačného systému NORIS®:

ÚČTOVNÍCTVO, ROZPOČET

- generátor sumarizačných zostáv (vrátane maticových – sledovanie z viacerých hľadísk),
- prepojenie s MS Excel pre tvorbu zostáv,
- nastavenie vlastného účtovného rozvrhu,
- evidencia konta v cudzej mene,
- vyhodnocovanie pohľadávok a záväzkov prostredníctvom saldokonta,

- automatické účtovanie kurzových rozdielov,
- výpis dokladov denníka, hlavnej knihy za všetky účty účtovej osnovy,
- spracovanie predvahy, súvahy, výsledovky,
- možnosť uzávierky účtovníctva za zvolené obdobie,
- vykonanie ročnej uzávierky účtovníctva,
- vedenie podsúvahového účtovníctva,
- vytváranie rozpočtov poločkovo aj sumárne podľa logického členenia,
- evidencia interných účtovných dokladov,
- podpora plánovania na úrovni obrátov účtov,
- tvorba a práca s rozpočtom,
- evidencia kurzového lístka,
- voliteľné typy kurzov.

L. Krajňák – člen realizačného tímu

FAKTURÁCIA

- evidencia došlých a vydaných faktúr,
- úhrada došlých faktúr a dobropisov pomocou platobných príkazov,
- sledovanie procesu likvidácie došlých dokladov,
- účtovanie dokladov podľa vytvorených kontácií,
- rozúčtovanie dokladov podľa hospodárskych stredísk,
- kontrola zaúčtovania podľa nadefinovanej súvzťažnosti,
- vystavenie dobropisov k vydaným dokladom,
- vytvorenie upomienok, penalizačných a skonto dokladov k vydaným dokladom,
- zálohové faktúry.

POKLADŇA:

- evidencia príjmových a výdajových dokladov, účteniek,
- pokladničná kniha,
- zaúčtovanie pokladničných dokladov do hlavnej knihy podľa predpísaných kontácií.

BANKA:

- import bankových výpisov v elektronickej forme,
- export platobných príkazov do informačného rozhrania bankového ústavu,
- automatické párovanie platieb a saldokontných zložiek,

- ručné párovanie platieb týkajúcich sa viac dokladov,
- účtovanie bankových výpisov podľa zadaných kontácií,
- evidencia bankových spojení organizácií,
- kontrola bankových spojení podľa ABO formátu.

ORGANIZÁCIE:

- evidencia firiem a ich expozitúr,
- evidencia kontaktných osôb,
- evidencia došlej pošty,
- on-line väzba do saldokonta a fakturácie,
- vyhodnocovanie firiem podľa platobnej disciplíny, výšky pohľadávok či záväzkov apod.

MAJETOK:

- evidencia hmotného a nehmotného majetku,
- odpisy podľa zákona o dani z príjmu,
- široká paleta odpisovacích sadzieb a spôsobu odpisovania,
- tvorba plánu účtovných a daňových odpisov,
- účtovanie odpisov podľa vytvorených kontácií,

- pozastavenie odpisu na požadované obdobie,
- čiastočné odpisy,
- vedenie umiestnenia kariet podľa štruktúry firmy, miestností a zodpovedných osôb.

SKLADOVÉ HOSPODÁRSTVO, ZÁSoby, NÁKUP:

- skladová evidencia, pohyby tovaru na skladoch,
- príjem a výdaj,
- možnosť vedenia skladových zásob buď v reálnych (FIFO) alebo priemerných cenách,
- možnosť využitia čiarových kódov (EAN),
- možnosť definovať vlastnú skladovú kartu.

ZMLUVY:

- evidencia a jednoduché sledovanie plnenia uzavretých zmlúv rôzneho typu,
- generovanie splátok podľa pravidiel definovaných zmluvou,
- vystavenie vydaného dokladu zo splátky,
- vytvorenie dokladov časového rozlíšenia – evidencia zmlúv,
- evidencia splátkového kalendára,

- generovanie faktúr vydaných,
- vyhodnocovacie funkcie.

MANAŽÉRSKE VYHODNOCOVANIE:

- manažérsky reporting,
- sprístupnenie dát z dátového skladu vo forme zostáv, grafov, tabuliek,
- tvorba vlastných výstupov,
- online prepojenie s MS Excel,
- vyhodnocovanie dát podľa preddefinovaných a vlastných kritérií.

Dňa 11. 3. 2003 sa uskutočnilo zasadnutie pracovníkov ekonomických útvarov z realizačným tímom dodávateľa EIS

Videokonferencia

Vo štvrtok 30. januára 2003, približne medzi 11. a 13. hodinou sa na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity realizovalo prvé oficiálne videokonferenčné podujatie – stretnutie pracovníkov akademických a vedeckovýskumných inštitúcií pomocou internetovej technológie VRVS (Virtual Room Video System).

Témou pracovnej videokonferencie bolo oponentské posúdenie projektu **KEGA** s názvom „Virtuálna kolaborácia – pilotný projekt“ a jeho záverečnej správy za obdobie 2000–2002. Oponentské konanie moderoval prodekan Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach doc. RNDr. **Jan Imrich**, CSc. Správu za riešiteľský kolektív predniesol a na otázky účastníkov konferencie odpovedal autor projektu RNDr. **Pavol Murín**, CSc., z Ústavu experimentálnej fyziky SAV v Košiciach. Oponentský posudok z pohľadu pracovníka Ministerstva školstva SR prezentoval RNDr. **Pavol Bukoven**. Oponentské posúdenie projektu so zameraním na oblasť technických otázok predniesol Ing. **František Jakab**, CSc., z

Technickej univerzity v Košiciach a posúdenie so zameraním na didakticko-pedagogické prístupy predniesol prorektor PU doc. PaedDr. **Jozef Pavelka**, CSc. (na obrázku). Videokonferencie sa aktívne zúčast-

nil aj riaditeľ Ústavu fyzikálnych vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ profesor Ing. Slavko **Chalúпка**, CSc. Videokonferenčné stretnutie bolo prístupné záujmom na FMFaI UK v Bratislave, TU v Košiciach, Prešovskej univerzite, **Žilinskej univerzite**, **Lekárskej fakulte UPJŠ**, SAV v Košiciach, Univerzite v Českých Budejoviciach a na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ, kde boli prizvaní aj zástupcovia tlače a médií.

Na FHPV PU videokonferenčný prenos zabezpečovali zamestnanci FHPV z oddelení CVT, AVC a Oddelenia IKT pri Katedre technickej výchovy. Pracovníci uvedených oddelení sa od roku

2002 podieľajú na projekte „Virtuálna kolaborácia“ ako spoluriešitelia a spolutvorcovia základov webuniverzity v Košiciach a Prešove.

Videokonferencia na našej fakulte bola podobne ako v ostatných inštitúciách prístupná všetkým záujmom prostredníctvom veľkoplášnej projekcie v počítačovej učebni č. 174.

Priebeh podujatia bol nasledovný: Po krátkom privítaní a úvodnom slove doc. Imricha sa stručne predstavili zúčastnené

osobami problémami, jej prevažná časť bola realizovaná podľa očakávania.

Historicky prvý oficiálny videokonferenčný prenos v prostredí Prešovskej univerzity pomocou technológie VRVS bol vlastne len nenápadnou aktivitou. Pre viacerých však bude videokonferencia natoľko inšpiratívna, že sa pravdepodobne onedlho stane bežným komunikačným nástrojom.

V prípade, že Vás informácia o

Dohoda o vzájomnej spolupráci

Prešovský samosprávny kraj (PSK) a PU spečatili v uplynulých dňoch na pôde úradu samosprávneho kraja dohodu o vzájomnej spolupráci. Za PSK ju podpísal predseda **Peter Chudík** a za PU rektor prof. **Karol Feč**. Chudík vníma dohodu ako výsledok kontaktov s univerzitou, ktoré má samosprávny kraj od svojho vzniku, teda celých 14 mesiacov. PU rovnako ako Slovenská obchodná a priemyselná komora má veľký význam pre rozvoj nášho regiónu – konštatoval **Chudík**.

Konkrétne sa dohoda týka spolupráce pri prezentácii Prešovského kraja v zahraničí, výmeny skúseností a konzultácií rozvojových programov. Za PSK je garantom podpísanej dohody z PU podpredseda samosprávneho kraja **Rudolf Horváth** a za univerzitu prorektor **Jozef Pavelka**.

aj na Prešovskej univerzite

osoby a pracoviská. Potom Dr. **Murín**, predniesol podstatné časti správy, ktorá je uverejnená v elektrone. podobe na internetovej adrese – <http://vk.science.upjs.sk>. V nasledujúcej časti predniesol oponentské posudky **Dr. Bukoven**, doc. **Jakab** a doc. **Pavelka**. V ďalšom priebehu videokonferencie vystúpil prof. Chalúпка a doc. Imrich. Do diskusie sa zapojil redaktor Slovenského rozhlasu a nakoniec po niekoľkých krátkych záverečných vstupoch zúčastnených uzavrel videokonferenciu doc. **Imrich**.

Napriek tomu, že úvodná 20-minútová časť videokonferencie bola sprevádzaná rôznymi tech-

videokonferencii zaujala a chcete sa dozvedieť viac o aktivitách s používaním IKT na FHPV PU, kontaktujte sa na riešiteľov prešovskej časti projektu združenie „Virtuálna kolaborácia“ (v abecednom poradí:

bilova@unipo.sk,
franko@unipo.sk,
ganaj@unipo.sk,
marusak@fhpv.unipo.sk).

Riešiteľský kolektív projektu za Prešovskú univerzitu v roku 2002 v abecednom poradí: RNDr. Anna Biľová, Mgr. František Franko, Ing. Miroslav Ganaj, Ing. Martin Marušák, Ing. Marian Mochnay.

-R-

Slovenčina

Takto pomenovali organizátori z Katedry slovenského jazyka a literatúry FHPV PU vedeckú konferenciu, ktorá sa konala v dňoch 5. – 7. marca 2003 v priestoroch univerzitnej knižnice a v zasadačích miestnostiach dekanstiev dvoch fakúlt našej univerzity.

Konferencia bola venovaná 65. výročiu narodenia prof. PhDr. Ivora Ripku, DrSc., dlhoročnému pracovníkovi

Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV, jeho porevolučnému riaditeľovi, ktorý

sa už niekoľko rokov chodí deliť so svojimi, dlhoročnou vedeckou prácou nahromadenými vedomosťami, so študentmi slovenského jazyka na FHPV v Prešove.

Konferencia, s prívlastkom medzinárodná, privítala jazykovedcov z Čiech (2), Maďarska (1) a Poľska (9). Z domácich slovakistických pracovísk boli vrátane jazykovedného ústavu, zastúpené i slavistické pracoviská, najmä však katedry slovenského jazyka,

väčšiny slovenských vysokých škôl. Na konferenciu odznelo približne 40 príspevkov asi päťdesiatky autorov, z čoho vyplýva jedna z charakteristických črt súčasnej slovakistiky; viac ako v minulosti sa výskumu slovenčiny venujú autorské kolektívy, najmä na domácej pôde, čo nás oprávňuje vysloviť trochu zjednodušujúci názor, že slovakistika je kolektívna.

V štruktúre jubilejných vedeckých konferencií sa odzrkadľuje najmä vedecké zameranie jubilanta. Aj preto najpočetnejšou skupinou referátov boli dialektologicky, lexikologicky a lexicograficky zamerané príspevky. Tie ukázali, že slovenská jazykoveda je tradičná v najpozitívnejšom zmysle slova, že sa pridáva svojich moderných (najmä štrukturalistických) tradícií, ktorými sa vďaka výskumu slovenských nárečí podarilo odhaliť jej základné vývinové súvislosti.

Slovenská jazykoveda sa čoraz viac zaoberá modernými komunikačnými technológiami a miestom slovenčiny v nich. Jednoznačne to svedčí aj

o tom, že slovenská jazykoveda je moderná, a to nielen predmetom výskumu, ako o tom svedčili príspevky: Komunikačná funkcia slovenčiny v nových informačných technológiách (J. Kesselová, F. Franko, Prešov). Lingvistická vedomosť a počítačové spracovanie jazyka (M. Malovecký, Bratislava), WWW a slovenčina (V. Benko, Bratislava). K tomuto druhu príspevkov patril aj celý blok referátov o Slovenskom národnom korpuse, pripravovanej počítačovej databáze určenej na výskum slovenčiny (M. Šimková, P. Domin, R. Garabík, A. Horák, M. Forróová, Bratislava). O tom, že slovakistika je moderná i tým,

že sa zapája do medzinárodných výskumných projektov a využíva výsledky výskumov zahraničnej jazykovedy, presvedčil i kolektívny referát Priemerná dĺžka výpovede ako ukazovateľ ontogenézy reči (S. Kapalková, M. Mikulajová Bratislava; I. Bónová, D. Slančová, Prešov).

Metodologická prepracovanosť slovenskej jazykovedy sa odzrkadlila v širšie teoreticky koncipovaných príspevkoch: Jazyk v čase a priestore –

PhDr. Marianna Sedláková, PhD.

Katedra slovenského jazyka a literatúry
FHPV PU

na začiatku 21. storočia

priestor a čas v jazyku (J. Sabol, Prešov). Systém jazyka a prechodné javy v jazyku (J. Kačala, Bratislava), Komunikačný kanál versus slovenčina? (V. Patráš, B. Bystrica). Tie presvedčili o tom, že slovenská jazykoveda je veda vysoko teoretická, schopná zásadných interdisciplinárnych presahov.

Široko koncipovaná téma konferencie, daná jej názvom, podala odpoveď na otázku, aká je najmä slovenská jazykoveda na začiatku tretieho tisícročia. Cez predmet svojho výskumu, výsledkami vedeckého bádania však ona potvrdzuje, že slovenčina na začiatku 21. storočia je teoreticky dostatočne preskúmaná na to, aby sme o nej mohli povedať, že je to živý, neustále sa vyvíjajúci kolektívny komunikačný prostriedok, schopný plniť a naplňovať všetky svoje základné i špecifické funkcie. Na konferencii o tom presvedčala nielen kultivovaná odborná reč referujúcich jazykovedcov a ich bezprostredná interslovenská komunikácia počas spoločenského programu podujatia. O štylistických možnostiach súčasnej slovenčiny postavenej na jazykových a literárnych tradíciách svedčí napríklad i slávnostný prívet, adresovaný protagonistovi vedeckého podujatia, ktorý tu v plnom znení zverejňujeme.

Úloha kreditového systému

Vzdelávanie hralo v živote Európy vždy významnú úlohu. Práve tu vznikli pred viac ako 750 rokmi najstaršie univerzity. Už vtedy učители a študenti širili svoje vedomosti a poznatky po našom kontinente. Keď sa práve pri oslave takého významného jubilea stretli v Paríži ministri školstva štyroch európskych krajín, konštatovali, že Európa nie je len Európou EURA, bánk a ekonomiky, ale musí byť aj Európou vedomostí.

PhDr. Jaroslava Staškova, CSc., autorka článku, je národnou koordinátorkou pre ECTS v Slovenskej republike.

Ich úvahy vyústili do prijatia Spoločnej deklarácie o harmonizácii výstavby Európskeho systému vysokého školstva, ktorú podpísali 25. mája 1998 v Paríži.

Signatári takzvanej Sorbonskej výzvy vtedy ešte netušili, že práve iniciovali proces vytvárania Európskeho priestoru pre vysokoškolské vzdelávanie, ktorého nevyhnutnosť si na sklonku druhého tisícročia uvedomovali predstavitelia celej vyspelej Európy. Tento proces, známy ako Bolonský, sa začal o rok neskôr v júni 1999 podpísaním Bolonskej deklarácie, ktorej signatárom je spolu s ďalšími 30 štátmi aj naša republika.

Obidva dokumenty kladú

v Bolonskom

dôraz na vytvorenie Európskeho priestoru pre vysokoškolské vzdelávanie „ako kľúčového predpokladu pre podporu mobility občanov a ich schopnosti uplatniť sa na trhu práce, ako aj rozvoja celého kontinentu“. Zároveň podčiarkujú, že na úspešnú realizáciu širokej študentskej mobility a na zabezpečenie väčšej pružnosti a následného uznania štúdia absolvovaného na inej európskej univerzite je potrebné vytvorenie systému kreditov, ako napr. ECTS. V tejto súvislosti sa zdôrazňuje aj úloha kreditov v iných druhoch vzdelávania, vrátane celoživotného.

Európsky systém na transfer kreditov (ECTS) bol pôvodne vyvinutý ako nástroj, prostriedok na podporu medzinárodnej mobility študentov a učiteľov vysokých škôl. Vznikol v rámci pilotného projektu programu Erasmus (1988/99– 1994/95) a testovalo ho približne 145 vybraných európskych vysokých škôl. Ich viac ako desaťročné skúsenosti potvrdili funkčnosť a potenciál tohoto systému a ukázalo sa, že by skutočne mohlo ísť o systém, ktorý bude mať širšie využitie, ako sa pôvodne plánovalo. Predstavuje totiž spoločný jazyk pre akademické uznávanie a európske kredity predstavujú spoločnú európsku menu, ktorá slúži na vyjadrenie celkového množstva práce, ktoré potrebuje študent vynaložiť na úspešné splnenie študijných povinností. Širšie využitie už naznačili aj

Účastníci vedeckej konferencie

obidve spomínané deklarácie, ktoré uvažujú o kreditovom systéme (ako je ECTS) slúžiacom nielen na prenos, ale aj akumuláciu.

Úspešnosť a správnosť smerovania Bolonského procesu potvrdili a ďalej rozvinuli dve významné podujatia v roku 2001. V marci sa v iniciatívy Asociácie európskych univerzít (EUA) uskutočnilo v Salamance stretnutie zástupcov vyše 300 vysokoškolských inštitúcií, aby zhodnotili pokrok, ktorý sa dosiahol pri realizácii zámerov Bolonského procesu a zároveň po dvoch rokoch pripravili ďalšie stretnutie ministrov zodpovedných za vysokoškolské vzdelávanie v máji 2001 v Prahe.

Pražské stretnutie ukázalo ďalší posun v myslení, konštatovalo sa, že myšlienky a ciele Bolonskej deklarácie sú akceptované v širokej miere a vo väčšine signatárskych krajín vytvárajú základ pre ďalší rozvoj vysokého školstva. Ministri sa jednoznačne zhodli, že je potrebné pokračovať v úsilí na podporu mobility a potvrdili svoj záväzok vytvoriť do roku 2010 Európsky priestor pre vysokoškolské vzdelávanie.

Zavedenie kreditového systému predstavuje naďalej jednu z hlavných úloh a opatrení na dosiahnutie vytýčených cieľov.

V Pražskom komuniké sa doslova hovorí: **Ministri zdôraznili, že podmienkou väčšej flexibility procesu vzdelávania a získavania kvalifikácií je prijatie spoločných základov kvalifikácií a že je nutné podporiť tento krok kreditovým systémom, ako je napr. ECTS, alebo iným systémom, ktorý je s ECTS kompatibilný, ktorý zaručí prenosovú, aj akumuláciu funkciu. Spolu so vzájomne uznaným systémom zabezpečovania kvality tieto opatrenia uľahčujú prístup študentov na európsky trh práce a posilní kompatibilitu, atraktivitu a konkurencioschopnosť európskeho vysokého školstva. Všeobecné používanie takého kreditového systému a dodatku k diplomu posilní pokrok v tomto smere.**

V máji tohoto roku sa pripravuje ďalšie veľké významné stretnutie zástupcov vysokých škôl v Grazi, ktoré organizuje EUA. Na zhromaždení sa za Slovenskú republiku zúčastní aj PhDr. Jaroslava Staškova, CSc., národná koordinátorka ECTS, ktorá po návrate poskytne akademickej obci ďalšie podrobnejšie aktuálne informácie o navrhovanom smerovaní v Bolonskom procese.

Slovensko sa do Bolonského procesu zapojilo podpísaním Bolonskej deklarácie. Odvtedy sa začal proces reformy vysokého školstva, ktorého prvým výsledkom je nový Zákon o vysokých školách č. 131/2002, ktorý platí od 1. apríla minulého roku a ktorého súčasťou je Vyhláška č. 614/2002 o kreditovom systéme štúdia. Ak necháme bokom možné výhrady k spomínanému zákonu, musíme konštatovať, že Slovensko sa jeho prijatím zaradilo medzi tie krajiny, ktoré úspešne pokračujú v realizácii bolonských cieľov. Národný kreditový systém na báze ECTS začnú používať v súlade so zákonom všetky slovenské vysoké školy najneskôr v akademickom roku 2004/2005.

Prešovská univerzita už tiež začala s prípravami na tento významný krok, jednotlivé etapy sú načrtnuté, pred nami je náročná ale zmysluplná práca. Tejto problematike sa ale budeme venovať podrobnejšie v samostatnom príspevku.

Dohoda o spolupráci medzi SAV v Bratislave a PU v Prešove

Dňa 24. 3. 2003 na Rektoráte PU bola podpísaná dohoda o spolupráci medzi SAV a PU. Za SAV bol prítomný Ing. Štefan Luby, DrSc., predseda, a PU zastupoval rektor PU prof. PhDr. Karol Feč.

Predmetom dohody je spolupráca medzi organizáciami SAV a pracoviskami PU v oblasti vzdelávania, výskumnej činnosti, doktorandského štúdia a ďalších aktivít.

Dohoda bola uzavretá na dobu neurčitú. Slovenská akadémia vied:

- vytvorí podmienky na prípravu a riešenie spoločných výskumných projektov, organizovanie odborných a vedeckých podujatí a vydávanie odborných a vedeckých publikácií,
- umožní študijné pobyty pre účastníkov

doktorandského štúdia zo školiacich pracovísk PU na svojich pracoviskách s využitím knižnic a laboratórnej techniky pre experimentálnu prácu,

- umožní pracovníkom a účastníkom prezentáciu príspevkov vo vydávaných časopisoch a publikáciách, pri dodržaní obvyklých procedúr,
- umožní využitie laboratórií a udržiavaných zbierok biologického materiálu pre potreby vyučovacieho procesu,
- umožní zriadenie spoločných pracovísk, laboratórií, zbierok a iných integrovaných zariadení v záujme účinnejšieho a účinnejšieho využitia priestorov a prístrojovej techniky,
- zapojí pracovníkov PU do pracovných komisií v pôsobnosti SAV.

Vedúci predstavitelia rektorátu a fakúlt pri podpísaní dohody o vzájomnej spolupráci medzi SAV a PU

Konferencia o literatúre pre mládež

V dňoch 22. až 24. januára 2003 usporiadala Katedra anglistiky Pedagogickej fakulty Univerzity Hradec Králové už tretiu medzinárodnú konferenciu venovanú literatúre pre deti a mládež v anglickom jazyku, ktorá sa tohto roku – vďaka iniciatíve kolegov romanistov z oddelenia francúzskeho jazyka a literatúry – po prvýkrát rozšírila i o francúzsku sekciiu.

Z viacerých príspevkov prednesených v tejto sekcii vyznelo, že literatúra pre mládež patrí dnes vo Francúzsku medzi najdynamickejšie sa rozvíjajúcu literatúru, ktorá najmä za posledné roky výrazne zmenila svoj ráz. Ako upozornila K. Kunešová, už na konci 18. storočia dochádza – okrem iného aj vplyvom prác J. J. Rousseaua – k značnej modifikácii pohľadu na detského percipienta. Odvtedy sa z intencionálne detskej literatúry postupne úplne vytráca výrazne didaktický aspekt a moralizátorský tón a dostávajú sa do nej prvky podporujúce predstavivosť a zážitkovosť. Moderná francúzsky písaná literatúra pre mládež nechce mladého čitateľa priamo poučovať, ale získava si ho. Pripraví mu preto silný estetický a emocionálny zážitok, ba – povedané barthovsky – pôžitok z čítania, ktorý je condition sine qua non prijatia tejto literatúry u mladých ľudí. Ambíciou francúzskej intencionálne detskej literatúry je predovšetkým nenápadné a nenásilné formovanie zvlášť vnímavého čitateľa v procese „dobrodružstva čítania“ (Kunešová). Azda i to je dôvod, že písaniu pre deti a mládež sa vo Francúzsku venujú čoraz častejšie známi „nedetskí“ autori, ako napr. M. Tournier, alebo D. Pennae a i. Čoraz viac sa pritom ukazuje, ako upozornila D. Geffroy-Konštaeky vo svojom úvodnom vystúpení, že literatúra pre mládež má svoje nezastupiteľné miesto v škole. V našich podmienkach je možné francúzsky písanú literatúru pre mládež využiť od prvých hodín výučby cudzieho jazyka, ako vyplynulo z viacerých príspevkov, ale najmä z vystúpení didakticko-metodologického charakteru: z nich chceme, okrem zaujímavého informatívneho príspevku Patrika Zim-

mermanna z Francúzskeho inštitútu v Prahe, osobitne vyzdvihnúť mimoriadne inšpiratívnu a v praxi overenú metódu práce s knihou, ktorú prezentoval Norbert Czarny z Paríža. Na konferencii odzneli teoreticky zamerané vystúpenia venované problematike prekladu detskej literatúry (L. Janda), problémom modelovania sveta u Daniela Pennaea (K. Kunešová), otázke premenlivosti štatútu literárneho diela (Z. Malinová) a i. Rokovania vo francúzskej sekcii veľmi vhodne dopĺňali i semináre, svedčiace o vynikajúcej spolupráci kolegov francúzštinárov z Pedagogickej fakulty Univerzity Hradec Králové so strednými školami: praktické ukážky o využiteľnosti literatúry na hodinách francúzštiny ako cudzieho jazyka v gymnáziu predviedla napr. I. Šubrtová so svojimi tretiakmi. Konferenciu oživil workshop H.

v anglickom a francúzskom jazyku

Noubela, riaditeľa Festivalu z Brna, ktorý je – i so svojim amatérskym študentským divadlom hrajúcim vo francúzskom jazyku – známy i na východnom Slovensku, kde opäť vystúpil v rámci týždňa francúzskej kultúry v apríli 2003.

Konferencia o literatúre pre deti i mládež bola veľmi podnetná, zaujímavá z teoretického, no najmä z metodologického aspektu. Autorku článku inšpirovala napríklad k úvahám o potrebe zvýraznenia tejto literatúry na prednáškach a seminároch francúzskej literatúry aj na filozofických fakultách, vychovávajúcich predovšetkým budúcich učiteľov, ale najmä o nevyhnutnosti užšej spolupráce s pedagógmi na nižších stupňoch, ktorí prostredníctvom vhodne vybranej literatúry môžu nielen lepšie učiť jazyk, ale zároveň i formovať vkus a čitateľské návyky u mladých, teda prispieť k výchove budúcich kultivovaných, jazykovo zdatných a náročných čitateľov.

Doc. PhDr. Zuzana Malinová-Šalamonová, CSc., Katedra románskej a klasickej filológie FF PU

Som lektorkou na FF PU

Mgr. Agáta Hrklová

Pôsobenie zahraničného rektora pri vyučovaní cudzích jazykov sa na Slovensku stalo samozrejmosťou. Na ZŠ a stredných školách sa s nimi stretávame len v posledných rokoch, na filologických katedrách slovenských vysokých škôl bola ich činnosť permanentnou súčasťou vyučovania cudzích jazykov už celé desaťročia, aj napriek tomu, že miesto lektora si vyžaduje splnenie viacerých kritérií. K najdôležitejším patrí odborná pripravenosť (absolvovanie filologického štúdia), jazykové predpoklady, pedagogická spôsobilosť, pedagogický takt, dobré poznanie reálií materských krajín a krajiny svojho pôsobenia, všestranný a všeobecný rozhľad, komunikatívnosť, oduševnenie a manažérske schopnosti.

Na FF PU na Katedre slavistiky pôsobí lektorka z Poľskej republiky Mgr. Agáta Hrklová, ktorú sme požiadali o krátky rozhovor.

Prvá otázka znela: Ako hodnotíte slovenských študentov? Aká bola práca s nimi? Sú iní ako študenti vo vašej krajine? V čom?

Myslím, že mladí ľudia na celom svete sa na seba podobajú: majú podobné problémy a záujmy. So slovenskými študentmi sa stretávam predovšetkým na lektorátoch, a to je špecifický predmet. **Charakteristický pre túto disciplínu je bližší kontakt s učiteľom, možno atmosféra je uvoľnenejšia.** Dôležité je, že študenti si sami volia ten predmet, možno preto, že im je z nejakých dôvodov blízky alebo potrebný, takže ochotne sa učia, majú záujem aj o poľské reálie a pod.

Ako hodnotíte pracovné podmienky a prostredie v ktorom pracujete a aká je spolupráca s kolegami na katedre? Sú to len pracovné a kolegiálne vzťahy, alebo aj priateľské?

Kolegovia ma prijali na katedre veľmi srdečne, vďaka nim som sa tu rýchlo udomácnila. Ochotne pomáhajú aj teraz pri organizácii rôznych podujatí (napr. výstav či stretnutí), ale aj pri riešení bežných problémov spojených s pôsobením v cudzom, predsa, prostredí. Veľká vďaka patrí najmä vedúcej našej katedry, pani profesorke J. Dudášovej, ktorá má veľmi pozitívny vzťah k Poľsku.

A čo jazyk krajiny, do ktorej ste prišli žiť a pracovať? Vedeli ste už niečo po slovensky pred príchodom na Slovensko? Ako ste si osvojili slovenčinu? Čo bolo pre Vás najťažšie?

Preto, že so Slovenskom ma spájajú isté rodinné záležitosti, rozprávať po slovensky som vedela pred príchodom do Prešova. Okrem toho je to jazyk veľmi podobný poľštine. Ale musím priznať, že začiatok bol ťažký. Problém som mala najmä z vyslovovaním znelého „h“ i sonantami – pre Poliaka je nepredstaviteľné vysloviť tri, či štyri spoluhlásky po sebe.

Možno budem nekritická, ale v Prešove sa mi páči takmer všetko – srdeční ľudia, rozmanitosť vierovyznaní a národností (Poľsko je v podstate štátom jedného vierovyznania a národnosti), a tunajší melodický dialekt, v ktorom nachádzam stopy dávnej poľštiny.

Za rozhovor poďakoval -mr-

Celoživotné vzdelávanie

Pravoslávna bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity v Prešove zabezpečuje Celoživotné vzdelávanie duchovných a katechétov Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, ktorí majú ukončené vysokoškolské magisterské štúdium. Toto štúdium bolo zriadené na základe uznesenia Posvätnej synody Pravoslávnej cirkvi v Československu z roku 1973. Cieľom je zvyšovanie kvality liturgickej a pastoračnej práce duchovných a katechizačnej práce katechétov podľa potrieb a naliehavosti dnešnej doby. Tieto zámery sa dajú plniť v plnom rozsahu a dosahované výsledky potvrdzujú správnosť zvolenej formy tohto vzdelávania.

Výsledky hodnotenia úrovne fakulty

Fakulta monitoruje kvalitu a úroveň vzdelávania a garantuje kvalitu prednášok podľa novej platnej legislatívy. Neustále sa kladie dôraz na zvyšovanie kvalifikačného rastu učiteľského zboru, písanie vedeckých monografií, článkov, účasť na domácich i medzinárodných konferenciách, aby bola zaručená nepretržitá kvalita vyučujúceho procesu. Všetky získané poznatky učiteľia vydávajú aj v učebniciach a samozrejme podávajú ich na prednáškach. Od študentov sa taktiež vyžaduje neustály kontakt s najnovšou vedeckou a odbornou literatúrou v knižniciach, na internete a na základe počutých prednášok a zozbieraných materiálov potom píšú seminárne ročníkové a diplomové práce.

Študenti majú možnosť hodnotiť kvalitu vzdelávania cez anonymný dotazník.

Výstava nositeľa Nobelovej ceny

Katedra slavistiky FF PU má vybudované veľmi dobré kontakty s Poľským inštitútom v Bratislave. Výsledkom tejto spolupráce sú spoločné semináre, prednášky a stretnutia so spisovateľmi, ale aj zaujímavé výstavy. Po minuloročnej prezentácii mesta **Krakov** sa tentokrát v priestoroch PU (pred m. č. 94) otvorila začiatkom marca výstava, ktorá je venovaná významnému poľskému spisovateľovi a nositeľovi Nobelovej ceny za literatúru (1925) **W. S. Reymontovi (1867–1925)**, ktorý sa stal svetoznámy vďaka početným prekladom najmä dvoch slávnych románov: **Zaslúbená krajina** a **Sedliaci**. V slovenskom preklade vyšli romány v **70. rokoch** minulého storočia v edícii **Svetová tvorba**. Takmer päťdesiat panelov ponúka širokospektrálny obraz „života i diela“ spisovateľa, ktorého život nebol ani jednoduchý ani nudný, ale skôr naopak. Jeho sláva prichádzala až postupne, čo krátko pred autorovou smrťou ocenila **aj Švédska kráľovská akadémia**. Unikátne fotografické záznamy z ciest, titulné strany preložených kníh, rukopisy a rodinné fotografie – to je len niekoľko momentov z výstavy, ktorú si možno pozrieť až do konca apríla 2003.

Peter Kaša, Katedra slavistiky FF PU

Zábery z výstavy, ktorú si možno prezrieť v priestoroch VŠA až do konca apríla 2003. Výstavu usporiadala Katedra slavistiky FF PU

PRE SKVALITNENIE PRAKTICKEJ VÝUKY

Dňa 23. januára 2003 sa uskutočnilo vo vysokoškolskom areáli Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity otvorenie Biologického laboratória.

Na aké účely bude využité toto novootvorené Biologické laboratórium, sme sa opýtali vedúceho katedry biológie prof. RNDr. J. Bernasovského (na obrázku).

Laboratórium bude slúžiť pre skvalitnenie praktickej výuky poslucháčov biológie a ekológie, pre plnenie cieľov výskumných projektov a v neposlednej rade na zapojenie sa do riešenia 6. rámcového programu EÚ tematického okruhu „Genomics and biotechnology for health“, ktoré je viazané na najmodernejšie prístrojové vybavenie.

Aké je prístrojové vybavenie tohto laboratória?

V súčasnosti prístrojové vybavenie laboratória v celku spĺňa kritériá, kladené na štúdium ľudského genómu modernými metódami molekulárnej biológie a po dokončení genetickým analyzátorom bude významným príspevkom k získaniu štatútu Výskumnej univerzity v Prešove.

Ako sa bude podieľať laboratórium na riešení rómskej problematiky a čo v rámci štúdia ľudského genómu plánujete skúmať?

Na našom pracovisku sa venujeme jednak otázkam auxologického štúdia, t. j. štúdia rastu a vývinu rómskych detí, pre čo sme vypracovali vývinové somatické normy vychádzajúce z toho, že naše doterajšie skúsenosti dokazujú, že lekár nemôže posudzovať rómske deti podľa noriem pre slovenskú populáciu.

Ďalej sa venujeme tiež otázkam atropogenetického štúdia Rómov na východnom Slovensku, t. j. štúdiu ľudského genómu za účelom objasnenia ich pôvodu.

Keďže Rómovia nemali svoje písmo a nemali písanú históriu, tak o ich pôvode vznikli rôzne le-

gendy, často zahalené do rúška tajuplnosti. Jednou z týchto legiend je legenda o ich egyptskom pôvode, ktorá sa odrazila aj do ich pomenovania Gypsies.

Lingvistické štúdie v 18. storočí síce poukázali na indický pôvod Rómov, avšak historická lingvistika etnický pôvod prvých rómsky hovoriacich migrantov určiť nemôže. Medzi jazykom a etnikom neexistuje žiadna nutná väzba, pretože sa často stávalo, že etnická skupina časom celkom zmenila svoj jazyk. Doposiaľ nie je presne známe z ktorej časti Indie Rómovia pochádzajú, ku ktorým kastám patrili, aký bol ich sociálny status na pôde Indie a prečo opustili Indiu.

Z dôvodu, že sa o Rómoch na pôde Indie nezachovali žiadne priame písomné pramene, je osvetlenie tohto problému odkázané na mimohistorické vedné disciplíny, ako napr. antropogenetika a molekulárna genetika, kde na základe porovnania gé-

POSLUCHÁČOV BIOLÓGIE A EKOLÓGIE

nových frekvencií krvných skupín, sérových skupín, erytrocytárnych izoenzymov a antigénov HLA systému a polymorfizmov DNA u vybraných subskupín Rómov a u vytýpaných kást Gade Lohar, Dhamamis, Dholis, Dom, Domra, Banjara, Kanjar, Sansis, Kal-Bahelia, Bhangí, Madari, Sikligar, Rajput, Bhil žijúcich v Rajasthane, Uttar Pradeshi a Punjabe prispieť k objasneniu pôvodu Rómov.

Domnievam sa, že upresnenie dejín tohto niekoľkomiliónového etnika žijúceho v Európe má okrem akademického aspektu, závažný spoločenský význam, keďže informovanosť o etnokultúrnej a antropologickej odlišnosti Rómov je na nízkej úrovni. Každé etnické spoločenstvo sa snaží využívať i tie najvzdialenejšie obdobia vlastnej histórie pre svoje spoločenské a politické ciele a pre podporu svojho národného ctenia. Rómovia nemali doposiaľ žiadnu príležitosť využívať svoje dejiny.

Ján BENKO – predseda Študentskej rady vysokých škôl

Ján Benko, študent 5. ročníka FHPV PU je tesne pred ukončením vysokoškolského štúdia, ale jeho život je veľmi pestrý, pokiaľ ide o rôzne funkcie ktoré zastával v Rade vysokých škôl, v AS PU i AS FHPV PU. Po skončení základnej a strednej školy pokračoval v štúdiu na vysokej škole a okrem toho boli jeho aktivity veľmi bohaté pokiaľ ide o ďalšie vzdelávania a mimoškolské aktivity a pôsobenie v komisiách a samosprávach. Aktívne ovláda anglický jazyk, pasívne nemecký. Ovláda prácu na počítači – Internet, Word, Excel a pod.

Akademická samospráva:

- podpredseda AS PU za študentskú časť (marec 2000 – naďalej)
- člen AS FHPV PU (máj 2002 - naďalej)
- člen dozornej rady Študentského servisného centra PU (november 2001 – naďalej)
- člen Študentskej internátnej rady ŠDAJ PU (marec 2000 – apríl 2002)
- Komisia rektora PU pre športové a kultúrne aktivity (august 2002 – naďalej)
- člen Študentskej rady vysokých škôl (máj 2000 – naďalej)

Pôsobenie v ŠRVŠ

- od mája 2000 – člen ŠRVŠ SR
- člen sociálnej komisie
- člen IKT komisie
- člen pracovnej skupiny promotérov programu Socrates- Erasmus
- člen predsedníctva ŠRVŠ za PU
- od apríla 2001 – podpredseda sociálnej komisie
- od júna 2001 – do októbra 2001 – poverený regionálny koordinátor pre Východ
- od mája 2002 – predseda IKT komisie (do novembra 2002)
- člen Komisie pre zahraničné vzťahy (naďalej)
- regionálny koordinátor pre Východ (do novembra 2002)
- šéf prac. skupiny promotérov programu Socrates – Erasmus (naďalej)
- od októbra 2002 – predseda sociálnej komisie (do novembra 2002)
- od 16. novembra 2002 – 1. podpredseda ŠRVŠ (do 31. 1. 2003)
- podpredseda IKT komisie (do 1. 3. 2003)
- od 31. 1. 2003 – predseda ŠRVŠ SR

Učiteľské povolanie jej prirástlo k srdcu

V uplynulých dňoch sa dožila krásneho jubilea doc. Ľuba Končeková z Katedry psychológie FF PU.

Ľuba Končeková sa narodila 8. marca 1953 v Podbrezovej, okres Banská Bystrica. Pochádza z učiteľskej rodiny. Otec Emil Konček učil na Gymnáziu v Prešove, teraz je v dôchodku. Matka Anna Končeková, rod. Dubayová, bola učiteľkou na základnej škole v Prešove.

Základnú školu absolvovala v roku 1968. Maturovala na SVŠ v Prešove v r. 1971 s vyznamenaním. V roku 1976 ukončila štúdium v odbore psychológia na Filozofickej fakulte v Prešove, UPJŠ v Košiciach.

Od decembra 1976 pracovala ako asistentka a odborná asistentka na Katedre psychológie Pedagogickej fakulty v Prešove UPJŠ v Košiciach, od roku 1997 na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove.

V roku 1979 obhájila rigoróznu prácu a absolvovaním rigorózných skúšok zo psychológie a dejín filozofie získala titul PhDr. (Filozofická fakulta v Prešove UPJŠ v Košiciach). V roku 1988 som ukončila aspirantúru obhajobou kandidátskej dizertačnej práce a získala titul CSc. v odbore 77-01-9 pedagogická psychológia (Filozofická fakulta UK v Bratislave).

Svoju kvalifikáciu si rozširovala aj doplnujúcim štúdiom a absolvovaním kurzov doma i v zahraničí:

- 1979 – kurz vysokoškolskej pedagogiky (Prešov),
- 1989 – kurz výpočtovej techniky a programovania (Prešov),
- 1992 – výcvik sociálnych schopností (Bratislava)
- 1993 – kurz asertivity (Brno),
- 1994 – kurz Psychofyzické metódy rozvoja osobnosti (Brno),
- 1995 – kurz neverbálnej komunikácie (Brno).

Je tajomníčkou na katedre, vydala jednu monografiu o drogovej závislosti – vysokoškolské učebné texty. V roku 2002 habilitovala na PdF UMB v Banskej Bystrici.

K dosiahnutiu doterajších výsledkov v náročnom učiteľskom povolaní srdečne blahozeláme.

Práca s deťmi je zaujímavá

Dňa 12. 12. 2002 bola v priestoroch Vysokoškolského klubu Spoločensko-pastoračné centrum v hoteli Senátor veľmi pekná a milá, lahodiacu oku aj ušiam atmosféra.

Divákovi sa predstavili so svojím programom študenti 5. ročníka odboru Hudobná výchova PU FHPV spolu s deťmi literárno-dramatického oddelenia Základnej umeleckej školy A. Moyzesa v Prešove, ktoré vedie PaedDr. Mária Kuderjavá s hudobnou rozprávkou Príbeh o Janovi na motívy ľudových piesní.

Práca s deťmi je veľmi zaujímavá, ale aj náročná. Sú hravé vo väčšine prípadov ešte kreatívne. Po vystúpení oslovil som Mgr. Tatianu Pirníkovú, PhD., a opýtal sa:

Pôsobíš, ako odborná asistentka na Katedre hudobnej výchovy PU FHPV a prednášaš poslucháčom vedný odbor teória a dejiny umenia.

Na Katedre hudobnej výchovy pôsobím 8. rok, vyučujem predmety hudobnoteoretické a analytické – Praktikum z hudobnej teórie, Harmóniu a polyfóniu, Hudbu pre deti, Hudobnú psychológiu a vediem praktické semináre nazvané Hudobné dielne, ktorých zámerom je rozšíriť u študentov zásobáreň kreatívnych metód a postupov, ktorými môžu neskôr – v rámci svojej vlastnej pedagogickej praxe dopĺňať a oživovať klasické vyučovanie hudobnej výchovy. Snažím sa,

aby každý blok dielni smeroval k vytvoreniu istého celku, projektu, vhodného k prezentácii „Minulý rok to boli Bájky o levovi autora hudobného skladateľa Juraja Hatrika, tentoraz niečo „menšie“ v bežnej hudobno-pedagogickej praxi však rovnako použiteľné – príbeh reťazený z nápadov a námetov študentov i detí inšpirovaných ľudovými piesňami.

Ako si zladila prácu s deťmi a študentmi fakulty?

ale aj náročná

Možno to vyznie nadnesene, ale šanca pracovať s deťmi mi dáva silu zostať „nad vodou“. Práve od nich čerpám energiu, nadšenie i nápady. Vytváranie vzťahu študenti a deti v rámci spoločného projektu, vzájomnej spolupráce sa ukazuje byť prospešné a podnetné na oboch stranách: deti s obdivom vnímajú svojich veľkých kamarátov a študenti v detskej spoločnosti opäť veria sile čistej hry poznávať svet stále odznova.

Aké ďalšie projekty máš v talóne?

Nechajme sa prekvapiť.

Bolo to milé. Ďakujeme Vám študenti ako aj Vám „deťúrenka“.

Rozhovor uskutočnil a poďakoval sa PhDr. Viliam Tarjányi, tajomník RUČ PU.

Zlatá medaila profesorovi Štecovi

Na Vedeckej rade PU ktorá sa uskutočnila 20. 3. 2003 rektor PU prof. Feč odovzdal profesorovi Mikulášovi Štecovi, doktorovi vied, Zlatú medailu za mimoriadny prínos pre rozvoj Prešovskej univerzity v Prešove v oblasti vedecko-výskumných a výchovno-vzdelávacích aktivít.

K tomuto vyznamenaniu srdečne blahoželáme. -Red.-

Veľký univerzitný ples

Ples – „Šľahačka na torte spoločenskej sezóny. Udalosť, ktorú si nemôžeme dovoliť prepásť a zostať so založenými rukami doma.“

Po ročnom „pôste“ sa konal 28. 2. 2003 v Mestskej hale v Prešove Veľký univerzitný ples. Tohtoročný bol výnimočný tým, že bol spoločný – študenti, zamestnanci PU a hostia.

Prípravný výbor a dramaturgia bola zverená študentom. Hlavná réžia celého plesu ležala na pleciach pána Radovana

Kapraľa a Erika Jesenka. (Obaja to zoládli v štýle a'la Bednárik.) Koordináciu prípravy za PU bol poverený PhDr. Viliam Tarjányi, tajomník Rady pre umeleckú činnosť PU.

Bol vypracovaný scenár, ktorý spočíval predovšetkým zostavením programu, vypočítaním predbežného rozpočtu, výbere reklamných a sponzorských partnerov. Oslovili predtanečníkov, moderátora, hudobné skupiny a diskdžokeja.

Nezabudlo sa ani na rautovú spoločnosť. Medzi pozvanými, vybranými hosťami bol p. P. Prokopovič, minister dopravy SR, p. Š. Sopko, riaditeľ odboru európskej integrácie a stratégie regionálneho rozvoja, ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, zástupcovia Mestského a Okresného úradu Prešov, poslanci mestského zastupiteľstva MsÚ Prešov a sponzori.

Po predložení a schválení rozpočtu na Kolégiu rektora PU, nebránilo už nič tomu, aby sa naj-

slávnejšia taneno-spoločenská udalosť Univerzitný ples mohol začať a hovoreného slova sa ujal moderátor Marcel Forgáč...

Plesovú atmosféru navodil pri príchode hostí Tanečný band Tibora Kapitána. Po slávnostnom príhovore a prípitku prof. PhDr. Karola Feča, CSc., rektora PU

tak, ako to býva zvykom na začiatku plesu, predtanečníci rozohrali hostí. Potom sa už striedali pestré obrazy programu v podaní: mažoretiek PKO Prešov, sólistov Piano-Vocal PU FHPV Prešov, slovenského Louis Armstronga, populárnej skupiny Drišľák, ľudovej hudby s primášom Ondrejkom a Matúš z PKO diskdžokej, ktorý zabezpečoval vybratú reprodukova-

nú hudbu veľmi pôsobivo kombinovanú so „živými obrazmi interpretou“ na celoplošnej obrazovke.

Tanečný parket bol postvou pre oči. Krása, elegancia, jedinečnosť šiat, krásnych rób s elegantnými doplnkami, biele košeľe s naškrobenými goliermi v pekných oblekoch a dokonale zladené kravate.

Zlatým klincom programu bola tombola. Sponzorsky prispeli: Kooperatíva, a.s., OZKN Prešov, NACEVA Slovakia. Hlavnú cenu pečené prasiatko vyhral stôl č. 44. Janka Kozáriková z KNJaL FHPV (pochutnali si na tom aj s priateľmi).

Plesové absolútium si zaslúžia študenti. Boli nezmarmi na tanečnom parkete, dokázali, že sa vedú kultívne zabávať.

Resumé: SPOKOJNÍ BOLI VŠETCI – STOP – PLES SA VYDARIL – STOP – MÁ BUDÚCNOSŤ – STOP – ZÁUJEM UŽ NA BUDÚCI ROK – STOP – POĎAKOVANIE VŠETKÝM – STOP.

Spracoval PhDr. Viliam Tarjányi, tajomník RUČ PU

Doc. PhDr. Jozef Sipko, CSc., vedúci Katedry ruského jazyka a literatúry na FF PU svojim výkladom zaujíma študentov na prednáške o ruskej literatúre. Študenti na jeho prednáškach prejavujú veľký záujem, pretože jeho prednášky sú vysoko aktuálne, odborné a poučné

ČAKÁ SA NA ZÁKON

Na Rektoráte PU sa uskutočňujú pravidelné tlačové besedy s novinármi nášho, vychodoslovenského regiónu. Na poslednej tlačovej besede vedúci predstavitelia univerzity a jednotlivých fakúlt informovali novinárov o záujme štúdia na univerzite. Ako zdôraznil rektor PU **prof. Feč**, „zatiaľ môže hovoriť iba o dennej forme štúdia. Čakáme na novelizáciu vysokoškolského zákona, keď bude spolplatnené štúdium popri zamestnaní. Chcem povedať, že vedenie aj Kolégium rektora PU je za to, že by malo byť spolplatnené štúdium popri zamestnaní, no nie sme za to, aby sa platila denná forma.“ Keby sa platilo, určite by poklesol dopyt o štúdium, povedal na tlačovke prorektor profesor ThDr. **Imrich Belejkanič**, CSc.

Rektor univerzity prof. Karol Feč dodal, že podobné stanovisko zaujala aj Slovenská rektorská konferencia: „Vláda navrhovala spolplatnenie aj denného štúdia. Urobila sa analýza, ktorá poukazuje na to, že by tým boli najviac postihnutí študenti z východu. Príčin je hneď niekoľko. Teraz naozaj nie je na to priaznivá situácia, no perspektívne treba s poplatkami rátať.“ K týmto otázkam sa podrobne v diskusii venovali aj prítomní dekáni a prodekáni jednotlivých fakúlt PU.

Záver bol taký, ako zdôraznil **prof. Feč**, že zatiaľ sa čaká na zákon, ktorý by mal povedať posledné slovo k spomínaným problémom spolplatnenia štúdia na vysokých školách.

Reportáž o našom jubilantovi doc. RNDr. Andrejovi Pavukovi, CSc., z KB FHPV, ktorý sa dožil v uplynulých dňoch 60. narodenín, prinesieme v nasledujúcom vydaní nášho periodika PREŠOVSKÁ UNIVERZITA.

Mladosť slovanského sveta

Ruská Štátna akadémia slovanskej kultúry – Ruské kultúrne centrum v Bratislave – Katedra rusistiky a translológie FF PU v Prešove – usporiadali 4. apríla 2003 v aule VŠA slávnostný koncert v rámci medzinárodnej mierovej misie

Mladosť slovanského sveta

V programe účinkovali **Vladimír Vitalievič Selivochin**, národný umelec RF, **Valentina Alexejevna Šaronovová**, zaslúžilá umelkyňa RF, **Jelena Alexandrovna Zajcevová**, folkloristka, **Sergej Ivanovič Belikov**, vedúci Zboru duchovného spevu

VYDÁVANIE PERIODÍK

V roku 2002 bolo na fakulte FHPV PU vydaných päť monografických prác, 17 učebných textov, 5 pravidelných zborníkov a jeden katalóg výstavy.

Na FF PU 8 monografií, 9 zborníkov, jeden slovník, 2 vysokoškolské učebnice a päť monografií je v súčasnosti v tlači.

Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU v Prešove

Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU v Prešove uskutočňovala svoju vedecko-výskumnú činnosť v roku 2002 na deviatich katedrách. Táto činnosť je personálne dobre zabezpečená a sú do nej zapojení všetci učitelia fakulty. Fakulta má AK udelené práva habilitácií, inauguračných a doktorandského štúdia, ktoré úspešne pokračuje. Vedecko-výskumná činnosť fakulty je zameraná na riešenie náročných teologicko-praktických, historických, liturgických, kánonických, sociálnych a kultúrno-spoločenských problémov. Výstupy z riešenia vedecko-výskumných úloh sú fakultou vydávané tlačou v podobe vedeckých monografií, štúdií a článkov. Fakulta dbá o sústavné zvyšovanie odbornej kvalifikácie svojich pedagógov.

Medzinárodná spolupráca vo vedeckej činnosti

Fakulta aktívne spolupracuje s viacerými poprednými pravoslávnymi teologickými školami vo svete. Sú to:

- Teologická fakulta Aténskej univerzity (Grécko),
- Teologická fakulta Aristotelovej univerzity v Tessalonike (Grécko),
- Teologická fakulta Srbskej pravoslávnej cirkvi v Belehrade (ZRJ)
- Teologická fakulta Bulharskej pravoslávnej cirkvi, Sofia (Bulharsko)
- Teologická fakulta Štátnej univerzity v Bukurešti (Rumunsko)
- Teologická fakulta Pravoslávnej cirkvi v Amerike (New York)

Teologická fakulta Humantárnej univerzity v Minsku, Bielorusko. S touto fakultou bola uzavretá zmluva o vzájomnej vedecko-výskumnej spolupráci, ktorá sa realizuje. Ide predovšetkým o výmenu profesorov (prednášková činnosť), účasť na vedeckých podujatiach, doktorandské štúdium.

Medzinárodná spolupráca vo vedeckej činnosti

V roku 2002 sa pracovníci FHPV PU podieľali na riešení 13 medzinárodných grantových projektov, z toho 3 umeleckých. V jednom prípade bol hlavný koordinátor projektu pracovník FHPV PU (**doc. Pavelka**). Celkove sa do riešenia projektov tohto typu zapojilo 16 pracovníkov z 9 katedrií (biológie, ekológie, fyziky, geografie a geoekológie, hudobnej výchovy, technickej výchovy, telesnej výchovy a športu, verejnej správy a výtvarnej výchovy a umenia).

NAŠI JUBILANTI

Zamestnanci Rektorátu PU

50 rokov: **Imrich Papač**, vrátnik – 1. 1. **Jarmila Nováková**, pomocná sila – 21. 3. **Eudmila Kušnírová**, upratovačka – 3. 4. **55 rokov:** **Klára Sabolová**, vrátnička – 1. 1. **Elena Olejníková**, vrátnička – 28. 2. **Janka Eremišová**, vrátnička – 15. 3. **Juraj Sekerák**, údržbár – 16. 3.

Jubilanti z FF PU

50 rokov: Prof. PhDr. **Gbúr** – 18. 1. **65 rokov:** Prof. L. **Šimon** – 6. 4.

Jubilanti PU Pedagogickej fakulty

50 rokov: **Zdenka Babylonská** – 2. 1. **55 rokov:** PhDr. **Marianna Borošová**, CSc. – 9. 2. PaedDr. **Alica Vojčáková** – 14. 4.

MEMORIÁL Štefana Stanislava v skoku do výšky

Hala Prešovskej univerzity bola dejiskom každoročného ročníka Memoriálu Štefana Stanislava v skoku do výšky mládeže a vysokoškolákov. Mladí atléti a zariadení organizatori na čele s PhDr. Jurajom Maľcovským, CSc., a so Štefanom Stanislavom ml. vzdali hold mužovi, ktorému atletika bola najväčšou láskou a ktorej zasvätil celý svoj život. Skokanský míting pripravili atletický klub TJ Slávia PU a Mestský úrad v Prešove. Záštitu nad memoriálom prevzal rektor Prešovskej univerzity profesor Karol Feč. O primáty zápolili mladí skokani z Michaloviec, Bardejova, Košíc a z Prešova. Najlepším skokanom blahoželal aj dlhoročný atletický tréner a funkcionár docent Oleg Kopanec. Otvorenie podujatia umocnili vystúpenia mažoretiek PKO Diridoniek.

Vysokoškoláci: 1. Jaroš 175 cm, 2. Kandráč (obaja PU Prešov) 165, juniori: 1. Š. Bohumel

Juraj Maľcovský

(SPŠ strojnica, Prešov) 170, 2. Lipovský (SOU dopravné) 155, dorastenci: 1. Žatko-
vič 165 cm, 2. Molčan (obaja ŠŠK Bardejov, ZŠ na Komenského ulici) 150, dorastanky: 1. Ondíková (Evanjelickej kolegiálnej gymnázium Prešov) 145, starší žiaci: 1. M. Bohumel (ŠŠK Junior Prešov) 155, 2. Loškár 150, 3. Melko (obaja ŠK Comenium Michalovce) 145, Fedor (ŠŠK Junior Prešov) 145, staršie žiačky: 1. Olexová 145, 2. Murníková (obe ŠK Comenium Michalovce) 135, 3. Boszáková (OŠG Košice) 130, mladší žiaci: 1. Kubek 140, 2. Hudák (obaja ŠŠK Bardejov, ZŠ na Komenského ulici) 130, 3. Berta (OŠG Košice) 130, mladšie žiačky: 1. Kazimirová (ŠŠK Bardejov, ZŠ na Komenského ulici) 125, 2. Terpajová (OŠG Košice) 120, 3. Matejová (OŠG Košice) 115. -JM-

PREČÍTALI SME

- Nikdy neviete, čo dokázate, kým to neskúsite.
- Otrok: Všeľicho by som dokázal, keby mi to niekto rozkázal.
- Nik sa nestal nesmrteľným svojou lenivosťou.
- Aby človek dosiahol to, čo je možné, musí sa usilovať o to čo je nemožné.
- Niektorí ľudia sa nikdy ničomu nenaučia, pretože všetkému veľmi skoro rozumejú.
- Ak sa ponížuješ, zle robíš, keď robíš zle, ponižuješ sa.
- Ak môžeš, buď múdrejší než ostatní ľudia, ale nohovor im to.
- Kto kráča ďaleko pred tebou, ten nemá záujem ťa zdržiavať.
- Šťastie priateľov získava, nešťastie ich preveruje.
- Využi deň, veriac čo najmenej dňu nasledujúcemu.

O dôstojnej rozlúčke dlhoročného vysokoškolského učiteľa, teraz profesora Prešovskej univerzity Katedry telesnej výchovy FHPV, prof. Tomáša Stejskala, ktorý sa v uplynulých dňoch rozhodol odísť do dôchodku, prinesieme krátku reportáž v nasledujúcom čísle o jeho diele a živote na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika a na Prešovskej univerzite v Prešove.

S Vierou Bebčákovou o jubileu Slovenského olympijského výboru Výnimočné stretnutia s legendami

Doc. PaedDr. Viera Bebčáková, CSc., (na obr.) je pedagogičkou na Katedre telesnej výchovy a športu FHPV PU. Bola vynikajúcou prešovskou basketbalistkou, pôsobila aj ako trénerka. V Slovenskej olympijskej akadémii a Olympijskom klube regiónu Prešov sú jej doménou vedomostné súťaže o olympizme. Viera Bebčáková sa zúčastnila vrcholných osláv 10. výročia existencie Slovenského olympijského výboru (vznikol 19. 12. 1992) v opere Slovenského národného divadla v Bratislave.

Zúčastnil sa na ňom aj prezident Medzinárodného olympijského výboru Jacques Rogge. O tejto výnimočnej slávnosti sme sa pohovorali s doc. PaedDr. Vierou Bebčákovou, CSc., (na obr.), členkou výkonného výboru Slovenskej olympijskej akadémie.

Čo Vás na tejto výnimočnej slávnosti najviac upútalo, ktorý zážitok bol najsilnejší?

- Také zážitky boli dva. Bola to účasť prezident Medzinárodného olympijského výboru Jacquesa Rogge na slávnosti. Na pôde Univerzity Komenského si na peknej slávnosti z rúk jej rektora Ferdinanda Devínskeho prevzal Veľkú zlatú medailu UK. Páčilo sa mi, že sme sa potom mohli porozprávať aj s prezidentom MOV aj vyfotografovať. Bolo ozaj veľkým zážitkom vidieť legendy nášho športu. Prvýkrát som sa napríklad stretla s Evou Šuranovou-Kucmanovou. Nevšedné stretnutie bolo s Hildou Múdrovou. Každý účastník týchto osláv

Halové majstrovstvá Slovenska v atletike

Skvelý úspech zaznamenal František PITOŇÁK, člen atletického klubu Slávia PU na Halových majstrovstvách Slovenska v atletike. Tieto sa konali 22. februára 2003 v Bratislave - Športová hala Elán. Tento skromný atlét a súčasne reprezentant SR pod trénerskou taktovkou Dr. Maľcovského, CSc., sa stal halovým Majstrom Slovenska v behu na 400 m časom 49,48 s. Je to skvelá prezentácia atletického klubu.

Ďalšie pekné umiestnenia zaznamenali mladí atléti na dorasteneckých majstrovstvách Slovenska, kde Jaroslav SZABO v behu na 800 m 2:07,64 získal striebornú medailu a Michal BARTONÍK v skoku do diaľky 636 cm a Štefan BOHUMEL vo vrhu guľou 15,04 m obsadili štvrté miesta.

Za úspešnú reprezentáciu Prešovskej univerzity im srdečne blahoželáme.

-jm-

OPRAVA

V predchádzajúcom čísle nášho periodika na str. 7 bol nesprávny text pod obrázkom. Správny text má byť: Budova Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu FF PU. Na chybu nás upozornil riaditeľ ITHM FF PU doc. Ing. Štefan Kireta, CSc.

Za nesprávny text sa ospravedľujeme.

-Red-

Ako na Vás prezident MOV Jacques Rogge zapôsobil?

- Veľmi dobre. Na pôde Univerzity Komenského s každým komunikoval. Má Veľmi sympatickú manželku, vôbec nedávala najavo, že je manželkou prezidenta. Ako členovia výkonného výboru sme sa zúčastnili aj na jeho tlačovej konferencii. Dostáva tiež otázky, ktoré sa týkali programu olympijských hier. O vodnom slalom sa vyjadril diplomaticky. Nepovedal naň ani svoj súkromný názor, lebo MOV bude o ňom čochvíľa rozhodovať.

- Boli to výnimočné zážitky, - podčiarkla Viera Bebčáková. - Spomeniem Sergeja Bubku, ktorý do Bratislavy chodí veľmi rád, veď na Pasienkoch vytvoril dva svetové rekordy. Veľmi pekne na mňa zapôsobil aj ocenenie Hildy Múdrej, ktorej MOV udelil medailu Pierra de Coubertin.

Vydáva: Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. Členovia redakčnej rady: prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Halko, PhDr. Viliam Tarjányi, Mgr. František Dancák, doc. Ján Zozufák, doc. Milan Portík, CSc., PhDr. Ján Bartko, Andrej Bañas - výtvarník, Mgr. Lubomír Krajňák - fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKÉJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV MÁJ – JÚN 2003

ROČNÍK VII. č. 5–6 / 2003

Prvé zasadnutie Správnej rady PU

Štatút Správnej rady PU schválil minister školstva SR Martin Fronc • Správna rada na svojom prvom zasadnutí zvolila predsedu a podpredsedu Správnej rady PU

PU Prešov – Minister školstva SR Martin Fronc svojim rozhodnutím číslo 238/2003 z 28. februára 2003 vymenoval členov Správnej rady Prešovskej univerzity a schválil Štatút a Rokovací poriadok Správnej rady PU

Správna rada PU (SR PU) je orgán, ktorý bol ustanovený na základe zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Jej vznik bezprostredne súvisí s transformáciou vysokých škôl z rozpočtových organizácií na verejnoprávne inštitúcie, s prechodom vlastníctva majetku štátu do vlastníctva verejných vysokých škôl a s ich prechodom na systém viaczdrojového financovania. Inými slovami, správna rada je orgán, ktorého poslaním je uplatňovanie a presadzovanie verejného záujmu v činnosti **Prešovskej univerzity v Prešove**, najmä v súvislosti s využívaním jej majetku a finančných prostriedkov poskytovaných štátom na základe dotačnej zmluvy (správna rada posilňuje väzby univerzity a spoločnosti). Akcentujeme, že postavenie správnej rady je dané zákonom o vysokých školách, **Štatútom PU** a týmto štatútom, t. j. Štatútom Správnej rady PU, na ktoré odkazujeme. Pre informáciu dodávame, že

Správna rada PU má aj svoj rokovací poriadok, ktorý je záväzný pre všetkých jej členov.

Po vymenovaní členov Správnej rady PU rektor PU prof. Karol Feč, CSc., zvolal na deň 29. apríla 2003 prvé zasadnutie SR PU s týmto programom: Voľba predsedu a podpredsedu SR PU, odovzdanie dekrétov o vymenovaní za členov SR PU, žrebovanie dĺžky funkčného obdobia členov SR PU a príprava programu zasadnutia SR PU.

Za predsedu SR PU bol v tajnom hlasovaní zvolený **Ing. Stanislav Čorej**, riaditeľ **KOOPERATÍVA poisťovňa, a. s.**, a za podpredsedu **RNDr. Peter Kavufa**, generálny riaditeľ **PV TRADE, s. r. o., Košice**. Na konci zasadnutia rektor PU prof. Karol Feč, CSc., informoval členov SR PU o situácii na univerzite, o rozpočte, o dlhodobom zámere PU, o dobudovaní FZ PU, najmä o objektoch, kde zatiaľ chýba **32 mil. Sk** na dokončenie objektu, kde ma sídliť **FZ PU**. Jeden z členov správnej rady – poslanec NR SR **MUDr. Peter Biroš** prisľúbil, že sa v plnej miere zaoberá na Ministerstve školstva SR o doriešenie tohto problému.

Red.

Rektor PU prof. Karol Feč po skončení rokovania v rozhovore so zvoleným predsedom Správnej rady PU Ing. Stanislavom Čorejom

Záber z prvého zasadnutia SR PU, ktoré viedol rektor PU prof. PhDr. K. Feč, CSc.

Druhé zasadnutie AS PU

V priestoroch malej zasedačky Rektorátu PU 6. mája 2003 zasadala AS PU. Viedol ho jeho predseda **doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc.**, ktorý 8. 4. 2003 bol zvolený dvanástimi hlasmi za **predsedu AS PU**. AS PU na svojom zasadnutí si vypočul veľmi podrobnú informáciu o príprave rozpočtu PU, ktorú AS PU podal kvestor PU **Ing. Igor Gula**. K schváleniu rozpočtu sa AS PU ešte vráti.

Potom nasledovala voľba predsedov odborných komisií AS.

Za predsedu legislatívnej komisie bol zvolený doktor **Lubomír Šimčík**, ktorý túto funkciu vykonával aj v uplynulom období. Predsedníčkou študijnej komisie sa stala **doc. PhDr. Jana Kesselová, CSc.**, za predsedu ekonomickej komisie zvolil senát **ThLic. Miroslava Dancáka** z Grékokatolíckej bohosloveckej fakulty PU a predsedom sociálnej komisie sa stal **prof. Gerka, CSc.**, z PBF PU.

AS PU uložil predsedom jednotlivých komisií pripraviť plány svojich činností a predložiť ich na schválenie do najbližšieho zasadnutia AS PU.

-red.-

Členovia Správnej rady

MUDr. Peter CHUDÍK

– **predseda Prešovského samosprávneho kraja**

Narodený: 18. 2. 1961
v Lipanoch, okres
Sabinov

Vzdelanie: 1981–1986
Lekárska fakulta Uni-
verzity P. J. Šafárika
v Košiciach

Zamestnanie:

Od r. 1986 pôsobil ako všeobecný lekár
Do r. 1988 v Okresnom ústave národného
zdravia v Michalovciach, neskôr v OÚNZ
v Prešove

V r. 1990 pracoval v Nemocnici s poliklini-
kou v Sabinove, v r. 1994 sa stal jej
riaditeľom.

V r. 1996 bol menovaný splnomocnencom
Vlády SR pre prípravu a zriadenie Prešov-
ského kraja. Po jeho zriadení sa stal pred-
nostom Krajského úradu v Prešove, kde
pôsobil do novembra 1998.

Po odvolaní z funkcie pôsobil ako obchodný
zástupca spoločnosti ADREM, s. r. o., kto-
rá sa zaoberá distribúciou zdravotníckeho
materiálu.

V septembri 2001 sa stal poslancom NR SR
a v decembri 2001 bol zvolený orgánom
krajskej samosprávy ako predseda Prešov-
ského samosprávneho kraja. Túto funkciu
vykonáva od 1. 1. 2002.

Ing. Milan BENČ

– **primátor mesta Prešov**

Narodený: 14. 2. 1951
vo Veľkom Šariši

Vzdelanie: 1974 – ab-
solvent Vysoké školy
lesníckej a drevárskej
vo Zvolene, Lesnícka
fakulta

Zamestnanie:

1974–1988 a 1991–1994 – zamestnanec v Sta-
voprojekte v Prešove, v pracovných
pozíciách: projektant, hlavný inžinier, vedúci
oddelenia inžinierskej činnosti a výrobný ná-
mestník riaditeľa.

1981–1983 a 1993–1994 – pracovná stáž
v zahraničí v pozícii projektanta (v Alžírsku
a v Ruskej federácii).

1990 – absolvent odborných skúšok spôsobi-
losti pre projektovanie dopravných stavieb
a stavebný dozor investora.

1986–1990 – poslanec Mestského národného
výboru v Prešove a Okresného národného
výboru v Prešove.

1988–1990 – podpredseda Mestského národ-
ného výboru v Prešove, člen Rady
Okresného národného výboru v Prešove.

1990–2002 – poslanec Mestského zastupiteľ-
stva v Prešove.

1994–1998 – zástupca primátora mesta
Prešov.

1998–2002 – prednosta Okresného úradu
v Prešove.

Od roku 2001 – poslanec Zastupiteľstva
Prešovského samosprávneho kraja, predseda
Komisie majetkovej pri Zastupiteľstve
Prešovského samosprávneho kraja.

Vo voľbách do orgánov samosprávy mesta
Prešov, v dňoch 6. a 7. 12. 2002, zvolený za
primátora mesta Prešov. Funkciu primátora
mesta Prešov vykonáva od 30. 12. 2002.

Ing. Stanislav ČOREJ

– **predseda valného zhromaždenia
Slovenskej obchodnej
a priemyselnej komory (SOPK)**

Vzdelanie: 1978–1982
Vysoká škola dopravy
a spojov v Žiline, od-
bor oznamovacia a za-
bezpečovacia technika

Zamestnanie:

Začínal ako výskumný
pracovník na Ústave
rozvoja komunikácií VŠDS v Žiline. Od r.
1984 už v ZPA KRÍŽÍK, š. p. Svoju profes-
nú kariéru rozvíjal v oblasti obchodnej
a manažérskej. Postupne v týchto organizá-
ciách zastával funkciu vedúceho útvaru Mar-
keting a medzinárodná spolupráca, obchod-
ného námestníka riaditeľa podniku, riaditeľa
závodu a generálneho riaditeľa.

V súčasnosti vykonáva funkciu generálneho
riaditeľa KRÍŽÍK, a. s., a zároveň funkciu
predsedu Predstavenstva KRÍŽÍK, a. s.
Pôsobí v ďalších manažérskych funkciách,
t. j. vo Zväze elektrotechnického priemyslu,
kde vykonáva funkciu člena predstavenstva
a v Slovenskej obchodnej a priemyselnej
komore, kde vykonáva funkciu predsedu
predstavenstva Prešovskej regionálnej
komory SOPK.

Ing. Jozef PETRÍK

– **riaditeľ poisťovne Kooperatíva,
pobočka Prešov**

Narodený: 9. 6. 1957

Vzdelanie:

– Gymnázium v Prešo-
ve
– Ekonomická univer-
zita v Bratislave, rok
ukončenia 1994

Zamestnanie:

1978–1979 pracoval ako pedagogický
pracovník DpaM Svidník

1981–1991 poisťovací poradca v Slovenskej
poisťovni, Svidník

od r. 1991 KOOPERATÍVA poisťovňa,
a. s., riaditeľ Agentúry Prešov

od r. 1998 člen Dozornej rady KOOPERA-
TÍVA poisťovňa, a. s., Bratislava

JUDr. Ing. Jaroslav KOMORA

– **generálny riaditeľ Bardejovské kúpele,
a. s.**

Narodený: 4. 6. 1953

Vzdelanie:

– Právnická fakulta
Univerzity P. J. Šafá-
rika v Košiciach
– Rigorózná skúška
v roku 1981 (JUDr.)
– 1996–2001

Ekonomická univerzita v Bratislave, Náro-
dohospodárska fakulta

Zamestnanie:

1977–1984 pracoval ako podnikový právnik
1984–1991 pracoval ako ekonomicko-
obchodný námestník

1991–1997 pôsobil vo funkcii ekonomického
riaditeľa

Od 1997 vykonáva funkciu generálneho ria-
diteľa a predsedu predstavenstva v Barde-
jovských kúpeľoch, a. s.

JUDr. Anton BIDOVSÝ

– **poslanec Vyššieho územného celku
Prešovského samosprávneho kraja**

Narodený: 31. 8. 1960

Vzdelanie: V roku 1983
ukončil štúdium na
Právnickej fakulte
UPJŠ (doktor práv)

Zamestnanie:

1983–1989 pracoval
ako prokurátor na

Okresnej prokuratúre v Prešove
1989–1992 pracoval v š. p. OZKN (neskôr
OZEX) Prešov ako právnik a personálny
námestník

1992–2001 bol spolumajiteľom a konateľom
viacerých odevných firiem (OZEX, s. r. o.,
Prešov, OZEX Trading) a taktiež spoloční-
kom slovensko-talianskeho podniku EGO-
TEX Prešov

2001–2002 pôsobil vo vrcholných manažér-
skych funkciách vo VSŽ, a. s., Košice

(predseda predstavenstva a prezident), ako
aj v dcérskych spoločnostiach tejto skupiny
v dozorných radách (VSŽ Nemocnica,
Kovostroj Dobšiná, VSŽ Servis, Unicom
Tornaľa)

od 2002 – pôsobí ako poslanec VÚC Prešov-
ského samosprávneho kraja a pracuje vo
Výbore pre regionálny rozvoj

Prof. Andrew LASS

– **nadácia SÓRÓZA**

Profesor Andrew Lass sa narodil v roku
1947 v New Yorku, vyrastal však v Prahe.
Študoval etnografiu a psychológiu na Filozo-
fickej fakulte UK v Prahe, štúdium ukončil –
potom, keď jeho rodina bola v roku 1973
z republiky vypovedaná – v USA.

Dnes pôsobí ako profesor kultúrnej antro-
pológie na Mount Holyoke College v Ma-
ssachusetts a je aj členom správnej rady. Za-
oberá sa tiež českou kultúrou

Prešovskej univerzity

a spoločnosťou, zvlášť českým chápaním dejín v 19. a 20. storočí. (Od roku 1968 je členom Pražskej surrealistickej skupiny.) Publikuje česky a anglicky. Vďaka týmto projektom bol zavedený automatizovaný integrovaný knižnično-informačný systém do viacerých slovenských knižníc, medzi ktorými je aj Univerzitná knižnica PU v Prešove.

Doc. PaedDr. Jozef PAVELKA, CSc.

– prorektor pre rozvoj PU v Prešove

Narodený: 19. 4. 1957
v Prešove

Vzdelanie:
– SPŠS v Prešove
– Pedagogická fakulta
v Prešove UPJŠ
v Košiciach, študijný
odbor Učiteľstvo

všeobecnovzdelávacích predmetov Fyzika-
Základy priemyselnej výroby
– rigorózna skúška v roku 1981 (PaedDr.)
– (CSc.) obhájil na STU v Bratislave v r.
1994
– habilitácia na MTF STU v Bratislave v od-
bore Teória vyučovania technických
odborných predmetov (r. 2001)

Zamestnanie:

od r. 1980 pôsobil ako majster odbornej vý-
chovy v strojárskom závode ČKD Dukla
vo Veľkom Šariši
od r. 1981 pôsobí na Pedagogickej fakulte
v Prešove, v súčasnosti na Fakulte humanit-
ných a prírodných vied Prešovskej univerzi-
ty v Prešove ako docent na Katedre technic-
kej výchovy
1994–1996 pôsobil na Pedagogickej fakulte
UPJŠ v Košiciach vo funkcii prodekan pre
študijnú oblasť pre I. stupeň ZŠ
od decembra 1996 – zástupca splnomocnen-
ca Vlády SR pre Prešovskú univerzitu
od januára 1997 – pracovník zodpovedný za
rozvoj PU a člen Rady štatutárneho orgánu
Prešovskej univerzity
– v súčasnosti z pozície prorektora pre roz-
voj PU, je členom Vedeckej rady PU,
členom Vedenia PU, členom Kolégia rekto-
ra PU, členom Komisie rektora pre rozvoj
PU, zástupcom PU v Rade pre rozvoj a fi-
nancovanie VŠ v SR pri Rade vysokých škôl
SR, predsedom Rady pre informatiku PU
a členom Vedeckej rady PF UKF v Nitre
– mnohé povinnosti plní v oblasti styku
s vrcholnými i regionálnymi orgánmi štátnej
správy a Ministerstva školstva SR

Ing. Ladislav KOUDELKA

– podpredseda Slovenskej obchodnej
a priemyselnej komory, SVIK Svidník

Narodený: 21. 8. 1945
v obci Hunkovce

Vzdelanie:
– Stredná priemyselná
škola odevná, odbor
krajčír
– Vysoká škola textilná
v Liberci

Zamestnanie:

– pracoval v OZKN Svidník ako: technický
kontrolór, majster, vedúci ekonomiky prá-
ce, ekonóm a riaditeľ závodu
– učiteľ na SOU odevnom vo Svidníku
– v r. 1993 vstupuje do tendra na kúpu š. p.
Svikon, stáva sa generálnym riaditeľom
spoločnosti SVIK (slovensko-talianska fir-
ma, vyrába pánsku konfekciu)
– člen Správneho výboru Asociácie
textilného a odevného priemyslu SR
a podpredseda Prešovskej regionálnej
SOPK

RNDr. Peter KAVUĽA

– generálny riaditeľ firmy PV TRADE
Košice

Narodený: 15. 6. 1963
v Bardejove

Vzdelanie:
– Gymnázium
v Bardejove
– UPJŠ v Košiciach,
Prírodovedecká
fakulta

Zamestnanie:

– pôsobil ako stredoškolský učiteľ na
Obchodnej akadémii v Trebišove a neskôr
ako zástupca riaditeľa tejto školy
– 1994 generálny riaditeľ rezortnej zdravot-
nej poisťovne
– zástupca prezidenta Združenia
zdravotných poisťovní v SR
– od r. 1997 až doteraz je členom Vedeckej
rady FHPV
– od r. 1999 až doteraz je členom Vedeckej
rady Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Ko-
šiciach
– pôsobil vo viacerých dozorných
a správnych radách niektorých
slovenských bankových a poisťovacích in-
štitúcií, v poradných zboroch Kancelárie
prezidenta SR a generálny riaditeľ SPP
v rokoch 1993–1996
– v súčasnosti je generálnym riaditeľom hol-
dingovej spoločnosti PV TRADE, ktorá
spravuje 28 dcérskych podnikateľských
subjektov
– absolvoval niekoľko zahraničných pobytov
orientovaných na vyššie manažérske kurzy
– pôsobí ako odborný konzultant pre dve
zahraničné banky v Slovenskej republike

Ing. Štefan SOPKO

– Ministerstvo výstavby a regionálneho
rozvoja SR

Narodený: 22. 12. 1949
v obci Poproč, Košice

Vzdelanie:
– Stredná lesnícka tech-
nická škola v Prešove
– Vysoká škola lesníc-
ka a drevárska vo
Zvolene, Lesnícka
fakulta

Zamestnanie:

– do r. 1991 pracoval ako lesný inžinier
v rôznych riadiacich funkciách na Lesnom
závode v Prešove

– 1992 – 1999 pracoval vo vlastnej firme
– 1999 – 2001 pracoval na Krajskom úrade
v Prešove ako vedúci odboru regionálneho
rozvoja
– od r. 2001 Ministerstvo výstavby a regio-
nálneho rozvoja SR, riaditeľ odboru straté-
gie regionálneho rozvoja
– dlhoročné skúsenosti z riadenia
a organizácie prác doma i v zahraničí
(SRN, USA, Kanada), absolvent viacerých
kurzov a vzdelávacích programov z oblasti
regionálneho rozvoja

MUDr. Peter BIROŠ

– riaditeľ Fakultnej nemocnice J. A.
Reimana s poliklinikou v Prešove

Narodený: 8. 4. 1950

Vzdelanie:
– Stredná všeobecnó-
vzdelávacia škola
v Prešove
– Lekárska fakulta
UPJŠ v Košiciach

Zamestnanie:

– 1974–1974 Nemocnica s poliklinikou
Prešov, lekár stomatochirurgického
oddelenia.
– 1975–1983 Nemocnica s poliklinikou
Prešov, lekár stomatochirurgického
oddelenia
– 1983–1996 Nemocnica s poliklinikou
Prešov, ordinár stomatochirurgického
oddelenia
– 1996–1997 Nemocnica s poliklinikou
Prešov, primár stomatochirurgického odd.
– 1997–1999 Nemocnica s poliklinikou
Prešov, riaditeľ
– 1999–2002 Nemocnica s poliklinikou
Prešov, primár stomatochirurgického odd.
– od 1. 7. 2002 poverený vedením
Nemocnice s poliklinikou Prešov
– od 7. 10. 2002 menovaný do funkcie
riaditeľa Nemocnice s poliklinikou Prešov
– poslanec Národnej rady SR

Ing. Štefan KUŽMA

– prednosta Okresného úradu
v Prešove

Vzdelanie:
– SVŠT Bratislava,
Stavebná fakulta,
odbor ekonomika
a riadenie

Zamestnanie:
– finančný riaditeľ
hľadingu

– poslanec Mestského zastupiteľstva
v Prešove
– zástupca primátora pre ekonomiku
a investície
– predseda finančnej komisie a člen mestskej
rady
– poslanec Prešovského samosprávneho
kraja – predseda komisie pre kultúru
a národnostné menšiny
– prednosta Okresného úradu v Prešove

Kontrolná činnosť

V roku 2002 nadobudli účinnosť 3 zákony, ktoré významne ovplyvnili činnosť vysokých škôl. Zákon o vysokých školách, zákon o verejnej službe, zákon o vede a technike a Zákoník práce. Z týchto zákonov vyplynuli pre Prešovskú univerzitu viaceré povinnosti, ktoré bolo potrebné splniť v rozdielnom časovom horizonte.

Pre splnenie náročných úloh spojených s týmto procesom bola potrebná aktívna spolupráca všetkých akademických funkcionárov, vedúcich a odborných zamestnancov uni-

verzity, ako aj operatívna a efektívna práca poradných orgánov, komisií menovaných pre riešenie vybraných okruhov činnosti.

V rámci týchto zmien bol vydaný Príkaz č. 1/2002 rektora Prešovskej univerzity v Prešove „Postup pri aplikácii nových zákonov v podmienkach Prešovskej univerzity.“

Podľa Plánu kontrolnej činnosti na rok 2002, ktorý bol predložený a schválený dňa 25. 2. 2002 poradným orgánom rektora, t. j. vedením PU v Prešove, kontrolný útvar vykonal 7 kontrolných akcií.

1. Formy vykonaných vnútorných kontrol a ich počet za rok 2002

Forma kontroly	Počet
Kontroly hospodárenia (finančné)	3
Tematické kontroly	3
Iné kontroly (kontrola plnenia opatrení)	1
Oznámenia a dožiadania z podozrenia z trestnej činnosti	0
S p o l u	7

Kontrolné zistenia preukázali nedostatky v nedodržaní zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe. Zamestnávateľ nedodržiaval u niektorých zamestnancov § 18 ods. 1 vyššie citovaného zákona o verejnej službe.

Po prehodnotení v škodových komisiách bol v účtovnej a operatívnej technickej evidencii vyradený majetok v hodnote 33 tis. Sk.

Vedenie Študentského domova a jedálne PU v Prešove zistilo škody poslucháčov v celkovej sume za rok 2002 38 034,32 Sk z toho: škody na majetku 5 779,32 Sk, pokuty (strata kľúčov, študentského preukazu, porušovania Domového poriadku) 32 255 Sk

Škodová komisia Pravoslávnej bohosloveckej fakulty vo veci odcudzenia komponentov k počítaču inv. č. HIM 171/9700 bližšie nezistenou osobou znížila účtovnú hodnotu počítača v operatívnej evidencii o sumu odcudzených komponentov, t. j. 27 683 Sk.

Za pozitívum môžeme hodnotiť, že pri vykonaných vnútorných kontrolách PU v Prešove so zameraním na zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov nedošlo k porušeniu rozpočtovej disciplíny.

Výsledky finančnej kontroly použitia prostriedkov poskytnutých z rezervy štátneho rozpočtu a účelové prostriedky rozpočtových kapitol na rok 2002 (kontrola roka) dopadli dobre.

Poznatky z kontroly preukázali, že pridelené prostriedky boli poskytnuté na kúpu budovy za účelom zvýšenia ubytovacích kapacít pre študentov PU v Prešove.

Prekontrolovaním predložených dokladov k 1. etape rekonštrukcie budovy Duklianskych tlačiarň bolo zistené, že neboli porušené právne predpisy.

Obrovský kus zodpovednej práce prekontrolovaním všetkých dostupných materiálov a podkladov odvidli doc. PhDr. Peter Švorc, CSc., podpredseda AS PU a predovšetkým Ing. Roman Haydamachenko, člen AS PU

2. Formy vykonaných kontrol vonkajšími kontrolnými orgánmi a ich počet za rok 2002

Forma kontroly	Počet
Kontroly hospodárenia (finančné)	5
Tematické kontroly	3
S p o l u	8

Z vonkajších kontrolných orgánov vykonal na Prešovskej univerzite v Prešove v roku 2003 kontrolu: Odbor kontroly MŠ SR, Archeologická rada MK SR, Odbor cenovej kontroly Správy finančnej kontroly Košice, Inšpektorát

práce Prešov, Územná vojenská správa Prešov, Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Prešov, Spoločná zdravotná poisťovňa, pobočka Prešov.

Z kontrolných zistení bola PU v Prešove uložená pokuta vo výške 15 686 korún za porušenie cenovej disciplíny.

Nedodržanie § 97 ods. 2 ZP v platnom znení t. j. prekračovanie priemerneho týždenného pracovného času nad 53 hodín u profesií kurič-vrátnik, kurič. Prekračovanie týždenného limitu nadčasovej práce stanovenej zákonníkom práce u údržbárov a vodičov, čo je v rozpore s § 97 ods. 2 ZP v platnom znení. V prípade pedagogických zamestnancov, nie novoprijatých, dochádzalo k opätovnému uzatváraniu pracovného pomeru na dobu určitú bez uvedenia dôvodu v pracovnej zmluve pred uplynutím 12 mesiacov po skončení predchádzajúceho pracovného pomeru medzi tými istými účastníkmi, čo je v rozpore s § 30 ods. 2 ZP v platnom znení.

Zamestnancami Sociálnej poisťovne bol zistený nedoplatok na poisťnom a uložené penále vo výške 0,2% – 237 Sk.

3. Sťažnosti a petície

Sťažnosti a petície	Počet
Sťažnosti	7
Petície	0
S p o l u	7

Všetky doručené sťažnosti sú vedené v centrálnej evidencii PU v Prešove na útvare kontroly v zmysle § 10 zákona č. 152/1998 o sťažnostiach.

Zo siedmych sťažností, ktoré riešila menovacia komisia PU boli 4 sťažnosti neopodstatnené, 2 sťažnosti opodstatnené a 1 sťažnosť sa neriešila, resp. stornovala sa.

(V priebehu roka 2003, t. j. do 25. 3. 2003, bolo zaevidovaných na Rektore PU už 6 sťažností a podaní z toho: 4 anonymní)

Je zarážajúce na tom, že v niektorých sťažnostiach, predovšetkým u anonymných, pisateľ, resp. pisateľia, argumentujú, že je to názor alebo tvrdenie členov Akademického senátu. Iný prípad je zase, kde členovia (anonymní) Akademickiej obce PU žiadajú Ministerstvo školstva o kontrolu, či AS PU nekoná v rozpore so zákonom o VŠ a Ústavou Slovenskej republiky.

Aj v oblasti kontrolnej činnosti nadobudol účinnosť od 1. januára 2002 zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Týmto zákonom a vypracovaním Smernice č. 4 týkajúcej sa realizácie vnútornej kontroly a zabezpečenia zákona č. 502/2001 Z. z., posilnila sa vnútorná kontrola zo strany odborných útvarov univerzity.

V tejto oblasti kontroly dávam do pozornosti tajomníkom fakúlt, vedúcim oddelení Rektorátu, riaditeľom celouniverzitných pracovísk a účelových zariadení, riaditeľom seminárov – Usmernenie č. 10 k niektorým ustanoveniam

v kalendárnom roku 2002 na PU

zákona č. 502/2001 Z. z. (Finančný spravodajca 2/2003). Toto usmernenie im pomôže pri vykonávaní a vyhodnotení finančných kontrol (predbežných a priebežných) za rok 2003.

Na rok 2003 boli na operatívnej porade vedenia PU v Prešove prerokované a schválené tieto opatrenia k dôslednému zabezpečovaniu kontrolnej činnosti na univerzite.

- Dodržiavanie všetkých pokynov, príkazov nadriadených orgánov ako i dôsledné plnenie všetkých zákonov s cieľom skvalitňovania kontrolnej činnosti.**
- Nadalej venovať pozornosť dodržiavaniu zákona NR SR č. 263/99 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 557/2001 Z. z.**
- V zmysle zák. NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií, dodržiavať podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.**
- Akceptovať list ministra školstva SR číslo 455/2002-14 zo dňa 29. novembra 2002.**
- Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami ŠR SR, ktoré boli pridelené, respektíve poskytnuté z rezervy vlády. (Uznesenie vlády SR č. 240/1995.)**
- V plnom rozsahu dbať na dodržiavanie zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.**
- Zabezpečiť kontrolu prostriedkov Európskych spoločenstiev a iných prostriedkov zo zahraničia na financovanie projektov na základe medzinárodných zmlúv.**
- Dodržiavanie všetkých interných predpisov PU v Prešove.**

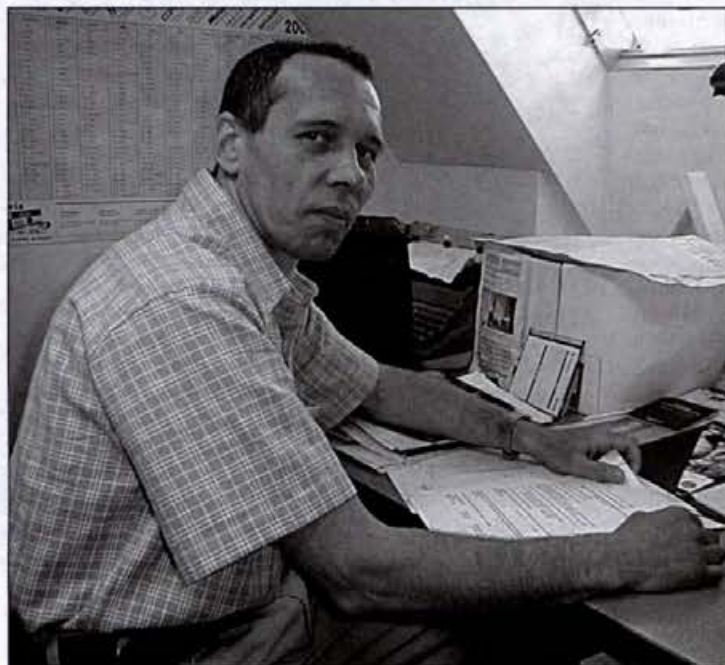
V rámci Plánu kontrolnej činnosti spracováva a predkladá hlavný kontrolór PU na Ministerstvo školstva SR, za Prešovskú univerzitu v Prešove, každý rok komplexné správy z týchto oblastí:

- Vyhodnotenie „Programu hospodárnosti“
- Správa o dodržiavaní zákona č. 263/1999 Z. z. o verejnom obstarávaní
- Správa o výsledkoch finančných kontrol na PU
- Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za prislúšný rok + Plán kontrolnej činnosti
- Vyhodnotenie hospodárenia s verejnými prostriedkami a finančná kontrola prostriedkov Európskych spoločenstiev a iných prostriedkov zo zahraničia na financovanie projektov na základe medzinárodných zmlúv.

Výsledné správy resp. vyhodnotenia sú predkladané na prerokovanie a schválenie do vedenia PU v Prešove popri prípade na Kolégium rektora PU a porady AS PU.

Kontrolná činnosť je tímová práca. Hlavný kontrolór PU v Prešove pri kontrolách spolupracuje s odbornými útvarmi PU, zamestnancami, ktorí sú členmi kontrolných skupín.

Podakovanie patrí predovšetkým JUDr. B. Pancurárovej, právničke PU v Prešove, za profesionálnu odbornosť, erudovanosť, a lojálnosť. Bez odbornosti, skúsenosti a znalosti v danej problematike p. J. Vojteka (na obrázku),

referenta BOZP a PO, nie je možná spolupráca a realizácia kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na PU.

Súčasťou kontrolnej činnosti sú vyhodnotenia Programu hospodárnosti. Správa o dodržiavaní zákona o verejnom obstarávaní. V tejto činnosti sú dobré výsledky u týchto zamestnancov:

PhDr. P. Gábora, vedúceho oddelenia prevádzky PU, Ing. K. Gabányiho, vedúceho oddelenia investičné a evidencie HIM, t. j. prístup k povinnosti predkladania ročných správ, odborné a fundované vyhodnotenie plnenia úloh.

PhDr. P. Fabiánovi, tajomníkovi FHPV, PhDr. M. Dančišinovej, tajomníčke FF, PaedDr. J. Kocvárovej, tajomníčke PBF, patrí podakovanie za súčinnosť pri kontrole, vytvorení podmienok na vykonanie kontroly, predkladaní dokladov a materiálov potrebných pri výkone kontroly, odborná spolupráca s oddeleniami dekanátov fakúlt.

PhDr. I. Benkovi, riaditeľovi ŠDJ PU pri výkone funkčných kontrol na svojom pracovisku.

Podakovanie pri náročnej kontrolnej činnosti, t. j. prešetrovaní sťažností, si plne zaslúži doc. PhDr. J. Sošková, CSc., predsedníčka Rady ZO OZ PŠaV PU. Vždy hájila záujmy zamestnancov PU a svojím ľudským prístupom a profesionálnymi odbornými poznatkami v oblasti odborárskej činnosti, nemalou mierou prispela k spravodlivému rozhodnutiu, resp. výsledku prešetrenia sťažnosti.

Z poslednej porady NKÚ SR s pracovníkmi kontrolných útvarov z verejnoprávnych inštitúcií sa prítomní zhodli na tom aká by mala byť kontrola: nezávislá, vykonávať viac predbežných a priebežných kontrol, zameraná skôr na výchovnú funkciu, kontrolovať najpodstatnejšie veci, predovšetkým hospodárnosť a mala by byť morálne a finančne ohodnotená. A to je aj cieľom kontrolnej činnosti na Prešovskej univerzite v Prešove.

PhDr. Viliam Tarjáni, hlavný kontrolór PU

Dňa 19. 12. 2002 sa konalo slávnostné zasadnutie Vedeckej rady Prešovskej univerzity, na ktorom boli odovzdané diplomy novým docentom a doktorandom, ktorí úspešne ukončili predpísaným spôsobom doktorandské štúdium.

Záber zachytáva atmosféru bezprostredne po ukončení tohto slávnostného aktu dvoch doktorandov, ktorým bola udelená vedecko-pedagogická hodnosť PhD.

Eva Frühaufová, PhD.

Pôsobí na Katedre slovenského jazyka a literatúry FHPV PU (predtým UPJŠ) od 1. septembra 1991. Vo svojej pedagogickej a výskumnej činnosti sa zameriava na problematiku odborov: didaktika slovenského jazyka a slohu, štylistika a jazyková kultúra. Doktorandské štúdium ukončila obhajobou dizertačnej práce In-

terferencia vo zvukových rovinách slovenčiny a rómčiny.

PhDr. Pavol Zubal, PhD.

Pôsobí na Katedre nemeckého jazyka a literatúry FHPV PU (predtým Katedre cudzích jazykov UPJŠ) od 1. septembra 1990.

V pedagogickom procese zabezpečuje výučbu úvodu do štúdia nemeckej literatúry, nemeckú literatúru 18. a 19. storočia, štylistických a výrazových prostriedkov v umeleckých textoch a jazykového seminára. Vo výskumnej činnosti sa zameriava na obdobie romantizmu v nemeckej literatúre a problematiku ľudovej a autorskej rozprávky v nemeckej literatúre. Doktorandské štúdium ukončil obhajobou dizertačnej práce Podoby vizuálnosti a spirituality v literárnych textoch nemeckého romantizmu.

PhDr. Martina Kášová,
Katedra NjL FHPV PU

KNIŽNÁ PUBLIKÁCIA

Druhá knižná monografia Alexandra Capa, **Svätý novomučeník a vyznávač patriarcha Tichon (Bellavin)** (vydala Pravoslávna bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2002, 163 s.) pojednáva o významnej osobnosti Ruskej pravoslávnej cirkvi, ktorá riadila túto miestnu autokefálnu cirkev v zložitom období boľševického teroru 1917–1925.

Autor v siedmich kapitolách sa zaoberá životom vyššie spomenutého patriarchu a dotýka sa najpodstatnejších problémov tejto doby. Išlo o cirkevný snem (1917–1918), politiku a vzťah boľševikov k Ruskej pravoslávnej cirkvi, rozkolníkov obnovencov, ale aj konfiškáciu cirkevných

cenností, likvidovanie pravoslávnych monastierov a ostatkov svätých. Neoddeliteľnou súčasťou textovej zložky je aj obrazová časť ikon v čiernobielej podobe, ktorá názorne dopĺňa charakteristické obdobie likvidácie pravoslávneho duchovenstva. Práca obsahuje dve zaujímavé prílohy. Knižná publikácia je zároveň habilitačnou prácou autora.

Mgr. Alexander Cap, CSc.

Svätý novomučeník a vyznávač patriarcha Tichon (Bellavin)

Kvalifikačná a veková štruktúra akademických pracovníkov k 1. 1. 2003

Prešovská univerzita spolu

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori	48	62
Docenti	104	57
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	115	45
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	205	41
Asistenti	26	26
Lektori	3	33
Spolu:	501	45

Rektorát Prešovskej univerzity (ÚNŠaCJ)

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori		
Docenti	1	66
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou		
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	2	42
Asistenti	1	25
Lektori		
Spolu:	4	44

Fakulta humanitných a prírodných vied PU

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori	17	61
Docenti	46	53
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	38	46
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	68	41
Asistenti	3	25
Lektori		
Spolu:	172	45

Filozofická fakulta PU

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori	20	62
Docenti	38	53
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	42	45
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	51	40
Asistenti	16	25
Lektori		
Spolu:	167	45

Pedagogická fakulta PU

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori	3	61
Docenti	10	59
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	19	45
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	28	44
Asistenti	2	25
Lektori	2	29
Spolu:	64	44

Fakulta zdravotníctva PU

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori		
Docenti	2	66
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	1	54
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	27	39
Asistenti		
Lektori	1	37
Spolu:	31	49

Gréckokatolícka fakulta PU

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori	2	64
Docenti	4	54
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	8	41
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	27	42
Asistenti	3	27
Lektori		
Spolu:	44	46

Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU

Katégorie	Počet	Priemerný vek
Profesori	6	63
Docenti	3	45
Odb. asistenti s vedeckou hodnosťou	7	40
Odb. asistenti bez vedeckej hodnosti	2	36
Asistenti	1	29
Lektori		
Spolu:	19	43

Dňa 7. 5. 2003 sa na Technickej univerzite vo Zvolene uskutočnilo zasadnutie Slovenskej rektorskej konferencie, kde k prvej časti boli pozvaní aj kvestori. Jedným z bodov programu bolo priblíženie Zákona o štátnej pokladnici v znení pripravovanej novely, za účasti štátneho tajomníka MF SR a riaditeľa Štátnej pokladnice. Redakcia našich novin požiadala účastníka konferencie, kvestora PU, Ing. Igora Gulu, aby informoval AO PU o činnosti Štátnej pokladnice. Ing. Igor Gula (na obrázku) našej žiadosti vyhovel. A tu je jeho odpoveď:

Systémom Štátnej pokladnice sa rozumie sústava činností, ktorými sa zabezpečuje centralizácia príjmov štátneho rozpočtu, rozpočtov štátnych fondov, rozpočtov štátnych príspevkových organizácií, rozpočtov verejných vysokých škôl, rozpočtu obcí a vyšších územných celkov atď. a realizácia výdavkov štátneho a verejného rozpočtu, správa pohľadávok a záväzkov štátneho rozpočtu a denná likvidita ako aj sústava vzťahov medzi Štátnou pokladnicou, ministerstvom, NBS, agentúrou a klientom. Účinnosť zákona o Štátnej pokladnici začína 1. 1. 2004. Štátna pokladnica je orgánom štátnej správy, riadi ju riaditeľ Štátnej pokladnice, ktorého vymenúva a odvoláva predseda Úradu pre štátnu službu SR a teda nie je podriadený MF SR.

Verejná vysoká škola je klientom Štátnej pokladnice. Zriadením podúčtu sa na požiadanie klientom môže stať aj fakulta, ktorej bude dodaný software a hardware. Komunikácia so Štátnou pokladnicou bude prebiehať výlučne elektronicky – homebanking. Štátna pokladnica

1. miezd zamestnancov,
2. cestovných nákladov,
3. nákupu cien a kolkov,
4. správnych poplatkov a odmien notárom,
5. preddavkov vnútorným organizačným jednotkám,
6. nákupu pohonných hmôt,
7. nákupu potravín,
8. výdavkov na reprezentáciu,
9. nákupu vecných darov,
10. výplat vreckových,
11. výdavkov na zhotovenie kľúčov a pečiatok,
12. dávok dôchodkového zabezpečenia,
13. dávok nemocenského poistenia,
14. štátnych sociálnych dávok, ktoré vypláca Sociálna poisťovňa
15. náhrad za zdravotnú starostlivosť.

Peňažné prostriedky v hotovosti môžu byť použité v celkovom objeme 1 % všetkých bežných výdavkov v danom roku. Klient uskutočňuje výber a vklad peňažných prostriedkov v hotovosti v NBS. Klient je povinný zhodnocovať dočasne voľné finančné prostriedky výlučne v Štátnej pokladnici. Mimorozpočtové zdroje budú môcť byť úročené na termínovaných vkladoch s vyššou úrokovou mierou ako v komerčných bankách. Pri účasti klienta v obchodných spoločnostiach, účty nemusia byť vedené v Štátnej pokladnici. Ministerstvo môže klientovi za porušenie povinností uložiť pokutu až do výšky jedného milióna korún.

ca o.i. zostavuje finančný plán na základe finančného plánu príjmov a výdavkov klienta a prognóz Daňového riaditeľstva SR a Colného riaditeľstva SR, vedie a spravuje účty klienta na zmluvnom základe, úročí na základe žiadosti dočasne voľné finančné prostriedky vedené na účte klienta, vykonáva a zúčtováva domáci bezhotovostný a zabezpečuje hotovostný platobný styk klienta. Odsúhlasené platby uhrádzané na základe faktúry Štátna pokladnica realizuje najskôr za 10 kalendárnych dní odo dňa predloženia žiadosti o realizáciu platby a najneskôr do lehoty splatnosti. Klient môže od Štátnej pokladnice požadovať realizáciu výdavku iba za podmienok, ak Štátna pokladnica odsúhlasila:

Čo je to štátna pokladnica

- finančný plán realizácie výdavkov
- žiadosť o vstup do záväzku (právy úkon, na základe ktorého sa uskutoční výdavok napr. zmluva o dielo, objednávka)
- žiadosť o realizáciu platby

V ustanovených lehotách klient predkladá Štátnej pokladnici dvanásťmesačný plán realizácie výdavkov po mesiacoch a trojmesačný finančný plán realizácie výdavkov po týždňoch, ktoré súčasne v ustanovených lehotách aktualizuje (ministerstvo ustanoví všeobecne záväzný právny predpis). Klient v ustanovenej lehote predkladá na odsúhlasenie Štátnej pokladnici žiadosť o vstup do záväzku po vykonaní predbežnej finančnej kontroly. Klient môže požadovať realizáciu výdavku, ak bol zahrnutý do celkového objemu plánovaných úhrad s uvedením predpokladaného obdobia realizácie. Peňažné prostriedky v hotovosti možno použiť na úhradu:

Môže byť uložená do jedného roka odo dňa zistenia porušenia povinností, najneskôr do troch rokov odo dňa porušenia povinností. Štátna pokladnica odsúhlasuje finančný plán realizácie výdavkov, žiadosť o vstup do záväzku a žiadosť o realizáciu platby klienta podľa zákona od 1. januára 2004.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že administratívne nároky sa zvýšia jednak na ekonomicko-hospodárskych zamestnancov a taktiež z potreby tvorby a aktualizácie finančných plánov na zamestnancov všetkých úrovní riadenia verejnej vysokej školy počnúc vedúcim katedry a končiac vrcholovým manažmentom.

Novozvolený Akademický senát Prešovskej univerzity v Prešove

Členovia Akademického senátu PU

Doc. PhDr. Ján MOJDIS, CSc.,

predseda AS

V súčasnosti vedúci Katedry všeobecných dejín na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity. Vysokú školu ukončil v roku 1980 na FF UPJŠ v Prešove aprobácia dejepis-filozofia. Na FF pracuje od roku 1980.

Dizertačnú prácu obhájil v roku 1995 na Historickom ústave SAV v Bratislave. Habilitoval sa v roku 1998 na FF PU v Prešove. S prácou v akademickom senáte má skúsenosti od roku 1997, kedy sa stal členom AS FF PU. Vykonal funkciu sekretára AS FF a istý čas aj funkciu predsedu AS FF PU. Za predsedu Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove bol zvolený 8. apríla 2003.

PhDr. Eugen ANDREANSKÝ, PhD.

Narodil sa 14. 8. 1973 v Prešove. Základnú a strednú školu (Gymnázium na Ul. T. Ševčenka) absolvoval v Prešove. Vysokoškolské vzdelanie v odbore filozofia – dejepis ukončil v Prešove v roku 1996 na Filozofickej fakulte UPJŠ.

Po ukončení ZVS (1998) pôsobí nepretržite na Katedre filozofie FF PU ako odborný asistent. V roku 2000 absolvoval krátkodobý študijný pobyt v USA (Wayne State University v Detroit). Vedecko-akademickú hodnotu PhD. obhájil v roku 2002 na FÚ SAV v Bratislave. Vo svojej vedecko-pedagogickej činnosti sa zameriava na problémy logickej sémantiky, filozofickej logiky, analytickej filozofie a teórie argumentácie. PhDr. Andreanský pôsobil dlhé obdobie (do roku 1999) ako hráč prvotriedneho volejbalového klubu Prešovskej univerzity.

Erik JESENKO (20)

sa narodil 15. 10. 1982 v Kráľovskom Chlenci. Býva v Trebišove. Navštevoval Cirkevné gymnázium v Trebišove. Od roku 2001 je študentom FF PU, odbor manažment kultúry, a v terajšej dobe je študentom 2. ročníka. Členom AS PU v Prešove je od roku 2002, kedy sa stal najmladším senátorom.

Doc. PaedDr. Jana KESSELOVÁ, CSc.

je absolventkou Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove (slovenský jazyk – občianska náuka). Od roku 1985 pracuje na Katedre slovenského jazyka a literatúry (vedúca oddelenia pre štúdium 1–4, tajomníčka katedry, vedúca katedry).

V súčasnosti sa orientuje na výučbu morfológie súčasnej slovenčiny, úvodu do jazyka, jazykovej kultúry a pedagogickej rétoriky a teórie a praxe jazykovej komunikácie v manažmente. V roku 1995 obhájila dizertačnú prácu Textová koherencia v dialógu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a dosiahla hodnotu kandidátky vied. V roku 2002 obhájila habilitačnú prácu Morfológia v komunikácii na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity. Je výkonnou redaktorkou zborníka Studia Philologica, pripravuje na vydanie druhú monografiu, je spoluautorkou vysokoškolskej učebnice, autorkou a spoluautorkou celoštátnych učebníc pre základnú školu. Intenzívne spolupracuje s metodickými centrami a učiteľmi základných a stredných škôl.

ThLic. Miroslav DANCÁK – (1958)

Základné vzdelanie ukončené v roku 1974 na ZDS v Trebišove. Stredoškolské vzdelanie ukončené v roku 1978 na Gymnázium v Trebišove. Vysokoškolské štúdium ukončené v roku 1983 na CMBF v Bratislave. Od roku 1997 odborný asistent na GBF PU. V roku 1999 získal ThLic. na Pápežskej teologickej akadémii v Krakove a pokračuje v doktorandskom štúdiu na PAT v Krakove.

PaedDr. Ľubomír ŠIMČÍK

sa narodil r. 1954 v Prešove, je slovenskej národnosti, ženatý, otec dvoch synov.

Vysokoškolské vzdelanie získal na PdF UPJŠ v Prešove v odbore Sj - Hv, ktoré ukončil v roku 1977. V súčasnosti pracuje na

KHv PF PU, v uplynulom volebnom období bol členom AS PU, a bol predsedom legislatívnej komisie AS PU. Dr. Šimčík vo svojej práci tak na pracovisku – katedre – ako aj v AS PU si počínal zodpovedne, čo ho predurčilo na zvolenie aj do terajšieho AS PU.

Marián GRESCHO

sa narodil 17. 5. 1982 v Košiciach. Základnú školu začal navštevovať v roku 1988 na ZŠ Postupimskej v Košiciach. Po skončení základnej školy študoval na Obchodnej akadémii vo Vranove nad Topľou. Počas štúdia absolvoval letnú školu ekonómie pod záštitou nadácie F. A. Hayeka. 4 mesiace pracoval ako obchodný zástupca firmy Markob spektrum. V roku 2000 sa stal študentom PU FHPV v študijnej kombinácii Telesná výchova - technická výchova. V súčasnosti je v treťom ročníku. 10. 3. 2003 bol zvolený do študentskej časti Akademického senátu PU za FHPV.

Medzi jeho záujmy patrí predovšetkým šport, konkrétne lyžovanie, hokej, plávanie, gymnastika, tenis a v minulosti aj jachting a vodné lyžovanie. Je komunikatívny so zmyslom pre humor.

Prof. ThDr. Milan GERKA, CSc.

Je vedúcim Katedry základného bohoslovía a sociálnej práce. Je dlhoročným pedagógom na fakulte. Prednáša Starý Zákon a Hebrejský jazyk. Má 58 rokov. Pracuje v rôznych pracovných komisiách na

fakulte a v rámci Cirkvi, je tvorcom mnohých cirkevných dokumentov. Má bohaté skúsenosti v riadiacej práci a v práci v Akademickom senáte fakulty a univerzity.

Mgr. Štefan PRUŽINSKÝ, PhD.

Je odborným asistentom na Katedre praktickej teológie. Má 28 rokov. Prednáša Nový Zákon a Homiletiku. Aktívne ovláda jazyky: anglický, grécky a ruský. Absolvoval jednoročný študijný pobyt gréckeho jazyka v Tessaionikách.

Mgr. Vladimír KOCVÁR

Po úspešnom ukončení magisterského štúdia pokračuje v doktorandskom štúdiu na Katedre praktickej teológie so zameraním na cirkevnoslovenský jazyk. Má 24 rokov. Absolvoval jednoročný študijný pobyt na teologickej fakulte v Belehrade. Aktívne ovláda jazyky: ruský, srbský, cirkevnoslovenský, anglický, nemecký.

Daniel ČERNÝ (20)

Narodil sa v Košiciach. Stredoškolské vzdelanie ukončil v roku 2001 maturitou na gymnázium v Košiciach. Od roku 2001 študent denného štúdia na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte PU v Prešove v odbore: katolícka teológia.

Bohoslovec Gréckokatolíckeho apoštolského exarchátu v Košiciach. Od r. 2002 člen Akademického senátu PU v Prešove. Od r. 2003 člen AS GBF PU v Prešove.

ThLic. Ľubomír PETRÍK (38)

Narodil sa vo Vranove nad Topľou. Základnú školu navštevoval v Sačurove a gymnáziálne štúdium ukončil vo Vranove nad Topľou v roku 1983. V rokoch 1983–1988 študoval na CMBF (Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte) v Bratislave.

Od roku 1998 študuje pastorálnu teológiu so zameraním na spoločenskú komunikáciu (masmédiá) na Katolíckej univerzite v Lubline v Poľsku, kde v roku 2000 získal licenciát. V súčasnosti sa pripravuje na obhajobu doktorskej práce na Katolíckej univerzite v Lubline. 19. 6. 1988 bol v Prešove vysvätený na gréckokatolíckeho kňaza.

Pôsobil ako správca farnosti v Kapišovej a od roku 1991 ako správca farnosti vo Svidníku. V roku 2003 bol zároveň menovaný za kancelára (riaditeľa) Gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove. V akademickom roku 2002/2003 začal pôsobiť ako odborný asistent na Katedre systematickej teológie GBF PU v Prešove.

Iveta ONDRIOVA (FZ)

sa narodila v Prešove. Základnú deväťročnú školu ukončila v roku 1977 v Bystrom nad Topľou. Po ukončení základnej deväťročnej školy pokračovala v štúdiu na Strednej zdravotníckej škole v Prešove – odbor detská sestra. Po úspešnom absolvovaní SZŠ bola prijatá na FF UK v Bratislave odbor Pedagogika–starostlivosť o chorých. Po päťročnom dennom štúdiu jej bol udelený titul PhDr. podľa vtedy platných predpisov pre ukončovanie štúdia na VŠ. V tom istom roku 1986 v septembri nastúpila ako učiteľka odborných predmetov na SZŠ v Prešove. Popri základných vyučovacích povinnostiach sa dlhé obdobie venovala práci so študentami ako garant SOČ a práci v odboroch.

Od augusta 2002 je odbornou asistentkou na nozoriadenej FZ PU. V decembri bola svojimi kolegami zvolená do akademického senátu kde pracuje vo funkcii predsedníčky, je zároveň členkou AS PU.

Je vydatá a má jednu dcéru.

Mgr. Alena LONGAUEROVÁ (FZ)

Narodila sa v Levoči. Je slovenskej národnosti. Od roku 1976 žije a pracuje v Prešove. Je matkou dvoch dospelých detí.

Všetky svoje doterajšie aktivity – študijné, pracovné aj záujmové – venovala sociálnej sfére, konkrétne problematike ošetrovateľstva, rodiny, výchovy a vzdelávania detí i dospelých. Je absolventkou strednej zdravotníckej a strednej pedagogickej školy. Pracovala ako zdravotná sestra na ortopedickom oddelení, detská sestra v jasliach a vychovávateľka školskej družiny. V roku 1992 úspešne ukončila štúdium na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove, odbor Výchova a vzdelávanie dospelých. Nadobudnuté vzdelanie a praktické skúsenosti zo zdravotníctva i školstva sa jej podarilo šťastne spojiť na Strednej zdravotníckej škole v Prešove, kde v roku 1993 nastúpila ako učiteľka odborných predmetov. Od 1. septembra 2002 je poverená vedením Katedry aplikovaných humanitných predmetov na Fakulte zdravotníctva PU.

Ivan BUGEL' (FZ)

sa narodil 22. apríla 1980 vo Svidníku. Býva vo Svidníku, Ul. duklianska 642/8, je slovenskej národnosti. Základnú školu navštevoval v rokoch 1986–1994.

V rokoch 1994–1998 navštevoval Gymnázium duklianskych hrdinov vo Svidníku, na ktorom svoje stredoškolské štúdium ukončil v roku 1998 maturitnou skúškou.

Po ukončení štúdia sa intenzívne venuje práci v Slovenskom Červenom kríži, kde hlavne vyučoval predlekársku prvú pomoc. V súčasnosti vykonáva funkciu I. viceprezidenta Mládeže Slovenského Červeného kríža.

V terajšej dobe je študentom 1. ročníka odboru ošetrovateľstvo na Fakulte zdravotníctva Prešovskej univerzity. Je členom Akademického senátu FZ PU, členom Disciplinárnej komisie FZ PU a členom Študentského senátu FZ PU.

Medzi jeho záľuby patrí hlavne práca s ľuďmi, počítače, psychológia, kultúra.

PaedDr. Alica PETRASOVÁ (PF)

sa narodila 7. 1. 1959 v Prešove, je slovenskej národnosti, vydatá. Pedagogickú fakultu UPJŠ v Košiciach ukončila v roku 1984. Doktorandské štúdium začala študovať v decembri r. 2000. Zaoberá sa naučným textom na I. stupni ZŠ a psychopédiu. Je členkou v rôznych profesionálnych organizáciách. V súčasnosti vykonáva odbornú asistentku na PF PU, Katedre pedagogiky, psychológie a elementárnych reálií. Absolvovala pracovné pobyty v ôsmych štátoch okrem iného aj v USA, Francúzsku a v Británii. Zúčastňuje sa aj na grantovej a prarostovej činnosti. Je aktívne činná v prednáškovej a publikačnej činnosti.

Doc. Vladislav
Dudinský,
podpredseda AS PU

Mravnostná kriminalita v SR stúpa

Podľa SITA mravnostná kriminalita na Slovensku stúpa. Ukazuje to policajná štatistika. Polícia za prvé tri mesiace tohto roka zistila 48 znásilnení a 16 trestných činov sexuálneho násillia. V minulom roku polícia zistila 773 mravnostných trestných činov. Medzi obeťami bolo 21 detí vo veku do 6 rokov, 477 detí mladších ako 15 rokov a 72 mladistvých do 18 rokov. Najvyšší podiel na trestných činoch mravnostnej kriminality majú podľa zástupcu z policajného prezidia dlhodobo trestné činy sexuálneho zneužívania a znásilnenia... Podobné prípady sa väčšinou týkali najmä obťažovania žiakov učiteľmi, išlo o sexuálne násillie na zverených osobách...

Čo sa stane s našimi akademickými titulmi po vstupe do EÚ?

V spoločenskom týždenníku PLUS 7 dní (č. 17/2003) sme si prečítali o. i., že slovenský inžinier je vysokoškolský vzdelaný ekonóm, no inžinier z Nemecka je vlastne stredoškólak. Tituly slovenských zubných lekárov sa zas ničím nelíšia od lekárov všeobecných, čo nikto v EÚ nechápe. Aj tituly ako PhDr. a PaedDr. sú slovenským a českým špecifikom. Nečudo, že vyvstávajú otázky, ako to vlastne po našom vstupe do EÚ bude. Uznajú nám naše tituly? Budeme musieť nanovo študovať? Robiť skúšky? Na tieto, ako aj na ďalšie otázky s touto problematikou súvisiace odpovedá v uvednom spoločenskom týždenníku vedúca Strediska pre ekvivalenciu dokladov o vzdelávaní Ústavu informácií a prognóz školstva Mária Hrabinská...

POSLEDNÉ ZASADNUTIE AS PU starého funkčného obdobia

AS PU na poslednom zasadnutí svojho funkčného obdobia prerokoval tiež správu o činnosti AS od 15. 4. 2002 do 10. 4. 2003, v ktorej o. i. konštatoval, že v inkriminovanom období rokoval 13-krát a popri prijatí relevantných interných predpisov PU a jej súčasťi, na posledných 10-tich zasadnutiach prijal až 72 uznesení (z celkového počtu 116 za celé funkčné obdobie). Uznesenia vyplývajú zo zákona o VŠ a riešenia aktuálnych úloh senátu a univerzity. Podľa správy ... „mimoriadne ostrá diskusia sprevádzala prípravu schválenia rozpočtu na rok 2002“...

AS venoval pozornosť aj otázkam kontroly využitia finančných prostriedkov. V tejto súvislosti správa poukazuje na ťažkosti spojené s kvantifikáciou prínosu kontroly v podstate s odôvodnením, že AS PU nebol pre túto činnosť vybavený personálne ani metodicky. V správe je akcentované pozitívne hodnotenie študentskej časti AS, spolupráca AS s rektorom univerzity a s dekanmi fakúlt. **Dodávame, že o celkovej činnosti AS PU periodikum AO PU svojich čitateľov priebežne informovalo...**

-Red-

Zasadala Vedecká rada PU

Pod vedením predsedu Vedeckej rady PU a rektora PU prof. PhDr. Karola Feča, CSc., zasadala 12. mája 2003 VR PU.

Na svojom zasadnutí prerokovala a schválila správu o vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti a správu o zahraničných vzťahoch PU za rok 2002. (Výsledky obidvoch správ budeme komentovať aj so závermi v nasledujúcom vydaní nášho periodika PU.)

Okrem toho VR PU prerokovala a schválila všeobecné a konkrétne kritériá na obsadzovanie miest profesorov a docentov na mimofakultných pra-

coviskách PU a jednotlivých fakultách PU. Na svojom zasadnutí VR PU prerokovala a schválila návrhy na vymenovanie za profesorov

Doc. PhDr. Petra Švorca, CSc., v odbore história, ktorý pred VR FF PU predniesol a obhájil inauguračnú prednášku na tému: **Krajinská hranica medzi Slovenskom a Podkarpatskou Rusou v medzivojnovom období (1919–1939) a jej súvislosti.**

Doc. PhDr. Michala Otčenáša, CSc., ktorý pred VR FF PU obhájil inauguračnú prednášku na tému: **História ako historická disciplína.**

VR PU po prerokovaní návrhov a odporúčaní predsedov komisií a dekanov FF PU na vymenovanie za profesorov v spomínanej oblasti návrhy schválila.

Záber zo zasadnutia Vedeckej rady PU

Doc. PhDr. Michal Otčenáš, CSc., pri prednese inauguračnej prednášky

Doc. PhDr. Peter Švorc, CSc., odpovedá na otázky členov VR PU pri inaugurácii

Minister zahraničných vecí SR E. Kukan a minister zahraničných vecí Holandského kráľovstva Scheffera medzi študentmi PU

V uplynulých dňoch obidvaja ministri navštívili PU. Ministri sa stretli na besede so študentmi a zhodli sa, že **Holandsko** a **Slovensko** sú rovnako zmyslajúce krajiny. **E. Kukan** osobne vyzdvihol spoluprácu v oblasti ozbrojených síl oboch krajín. Poukázal na skutočnosť, že slovenské vrtuľníky na Balkáne pôsobia spolu s vojenským kontingentom Holandska, a že **Holandsko** poskytuje pomoc Slovensku pri výchove kádrov pre budúce pôsobenie v NATO. Minister **Kukan** spomenul tiež dobrú obchodnú a ekonomickú spoluprácu s Holandskom a hovoril o možnostiach jej ďalšieho rozšírenia. Uvedol, že **Holandsko** vyslovuje stálu podporu integrá-

cii Slovenska do Európskej únie a NATO. Čo sa týka členstva v NATO, povedal, že Slovensko chce dokončiť reformy, aby sme fungovali ako plnohodnotný a plno-právny člen.

Minister ZV Holandského kráľovstva začal tým, že je rád, že sa stretol so študentmi PU, pričom zdôraznil, že Slovensko a Holandsko sú rovnako zmyslajúce krajiny. Ako príklad uviedol názory na budúcnosť Európy.

Za účasť a vystúpenie obidvom štátnikom poďakoval prorektor PU doc. PhDr. **T. Hrehovčík**, kandidát vied, ktorý ministrov sprevádzal a informoval ich o úspechoch a dlhodobých zámeroch PU. -red.-

Študenti PU pozorne sledujú výklad ministra zahraničných vecí SR Eduarda Kukana

Štátny tajomník Ministerstva školstva SR F. Tóth medzi pedagógmi PU

Začiatkom mesiaca mája zavítal medzi študentov PU štátny tajomník MŠ SR **F. Tóth**. V priestoroch PF PU takmer v hodinovom vystúpení hovoril o pripravovanej novele vysokoškolského zákona, o zvyšovaní plátov pedagógov, o čiastočnom spolpatnení vysokoškolského štúdia, poskytovaní štipendia a o ďalších otázkach, ktoré v súčasnosti hýbu vysokými školami.

Pokiaľ ide o zvyšovanie plátov pedagógom, zdôraznil, že neplánované zvýšenie plátov spôsobilo, že na tento rok nemáme takmer žiadne peniaze na rozvoj vysokých škôl, všetky tieto peniaze zhltilo práve navýšenie miezd vysokoškolským pedagógom. Do konca roka sa na to peniaze nájdu, no tým sa vysoké školy nedomočkajú žiadnych rozvojových programov. Hoci ešte nie je pripravený návrh rozpočtu na rok 2004, nevylučujem, že presne taká istá situácia sa zopakuje aj o rok.

Ďalej štátny tajomník hovoril o spolpatnení vysokoškolského štúdia. Podľa **F. Tótha** však bude mimoriadne ťažké presvedčiť verejnosť, že je to správny krok. „Odmietajú to totiž nielen študenti ale aj pedagogická obec, a majú na to plejádu rôznych svojich argumentov. Každý si musí uvedomiť, že investícia do vzdelania sa mu raz vráti. Naším cieľom je, aby sa týmito čiastočnými platbami zvýšila kvalita poskytovaných služieb v oblasti vzdelávania.

V závere odpovedal na množstvo otázok, ktoré mu položili študenti a pedagógovia.

Záver stretnutia urobil dekan PF PU **PhDr. Milan Portík**, v strede kvestor PU **Ing. Igor Gula**

Na obrázku prvý zprava dekan PF PU doc. PhDr. Milan Portík, v strede kvestor PU Ing. Igor Gula v rozhovore so štátnym tajomníkom Ministerstva školstva SR **F. Tóthom**

Nastal čas poďakovania

Vážení čitatelia! V tomto školskom roku (2002/2003) dostáva sa k vám predposledné číslo periodika AO PU. V predchádzajúcom čísle sme vás podrobne informovali aj o priebehu a výsledkoch volieb kandidátov na rektora PU a kandidátov na dekanov fakúlt PU príslušných AS. V školskom roku 2003/2004 PU bude riadiť novozvolený rektor (štatutár), ktorého vymenuje prezident Slovenskej republiky a predstaviteľmi fakúlt PU budú novozvolení kandidáti na dekanov, vymenovaní rektorom PU. Nastal teda čas, aby sme sa i touto cestou v mene redakcie a našich čitateľov poďakovali

- prof. K. Fečovi, rektorovi PU, ktorú riadil od jej vzniku,
- prof. F. Mihinovi, dekanovi FF (v súčasnosti zvoleného za kandidáta na rektora PU),
- prof. P. Kormanikovi, dekanovi PBF (v súčasnosti zvoleného za kandidáta na dekana PBF),
- prof. M. Turekovi, dekanovi PF,
- doc. P. Kuzmišinovi, dekanovi FHPV a
- doc. F. Janhubovi, dekanovi GBF

so želaním pevného zdravia, osobných tvorivých pedagogicko-vedeckých aktivít v priestore Akademickej obce Prešovskej univerzity. Naše poďakovanie patrí aj vám, vážení naši dopisovatelia a čitatelia, tešiac sa na spoluprácu v nastávajúcom školskom roku 2003/2004. Všetkým členom Akademickej obce PU želáme krásne prežitie prázdninových dní doma i v zahraničí a veľa relaxačných aktivít dovolenkárom.

Redakcia

Chvíľa voľna – predmájová nálada (študenti Fakulty humanitných a prírodných vied PU)

Prokip Kolisnyk: Svetlo-Farba-Harmónia

Dňa 15. apríla 2003 sa v Centrálny študovni Univerzitnej knižnice PU uskutočnila vernisáž výstavy Svetlo-Farba-Harmónia (malba, kresba) z výtvarných diel Prokipa Kolisnyka.

V kolekcii 26 prác, z ktorých sú viaceré niekoľkodielné súbory, dominujú figurálne kompozície. Výstava predstavuje autorov prirodzený záujem o svetlo vo výtvarnom prejave, pretože bez neho niet ani farby a ani života. Všetko však musí byť v harmónii. Sprievodom vernisáže bolo vystúpenie okteta ženského speváckeho zboru Iuventus

Paedagogica Katedry hudobnej výchovy FHPV PU pod vedením Mgr. Tatiany Kanišáckovej.

Umelec, ktorý pochádza z Ukrajiny a posledné štyri roky vyučuje maľbu na Katedre výtvarnej výchovy a umenia Fakulty humanitných a prírodných vied PU, svoju prezentáciu koncipoval tak, aby mala čo povedať celej akademickej obci a to najmä študentom. Vystavované diela, ktoré autor vytvoril nielen v poslednom období, ale aj počas svojich štúdií v Odesse a v Kyjeve, poukazujú na mnohorakosť jeho tvorby a sú dôkazom nesporného umelcovho talentu. Edukačný rozmer výstavy dokumentuje najmä 16-dielna kolekcia Zjav (Javliňja), ktorá predstavuje tvorbu ikony. Pred touto výstavou sa Prokip Kolisnyk naposledy predstavil v Prahe, pričom svoje diela prezentoval aj na kolektívnych alebo samostatných výstavách na Ukrajine, Slovensku, v Rusku, Bielorusku, Poľsku, Rumunsku, Nemecku, Francúzsku a v Rakúsku.

Súčasťou vernisáže bola aj prezentácia knihy autorových esejí napísaných po ukrajinsky pod názvom Od prvej osoby Samoty (Vid peršoji osoby Samoty).

Prví absolventi päťročného štúdia v študijnom odbore manažment

Na FHPV PU sa skončila druhá časť štátnych skúšok prvých absolventov magisterského študijného programu v študijnom odbore manažment.

Je všeobecne známe, že na PU FHPV už 5 rokov sa úspešne naplňa študijný program: Manažment verejnej správy a regiónov. Ide o druhý stupeň vysokoškolského vzdelávania v študijnom odbore MANAŽMENT a to den-

nou i externou formou. Dňa 12. mája t. r. viac ako 100 študentov začalo vykonávať druhú ŠS. Konkrétne z oblasti práva vo verejnej správe, manažmentu, ekonomiky verejnej správy a regiónov. ŠS prebiehali podľa harmonogramu pred komisiou v tomto zložení: doc. Ing. P. Kuzmišin, DrSc., predseda, prof. JUDr. V. Babčák, CSc., predseda, prof. RNDr. PhDr. S. Polouček, CSc., predseda. Interní členovia komisie: Ing. J. Tej, CSc., doc. JUDr. J. ROHÁČ, CSc., doc. Ing. Š. Kireta, CSc., Ing. V. Kuzmišinová, Ing. R. Madzinová, Mgr. M. Brečik a Mgr. Z. Molokáčová. Externí členovia komisie: Ing. J. Štelbácký, Ing. A. Ernst, JUDr. M. Plačková, PaedDr. P. Richman a PhDr. A. Kamenická. Obhajoba diplomových prác bola plánovaná na 27. – 30. mája 2003, kedy sa študenti dozvedeli aj o tom, či podľa výsledkov dosiahnutých na základe štúdia v intenciách magisterského študijného programu bude im udelený akademický titul „ma-

gister“ – Mgr. V kontexte uvedeného študentom neušlo pozornosti, že v Štátnicovej komisii sú iba dvaja vysokoškolskí učitelia, ktorí s nimi začínali pri kreovaní tohto študijného odboru, a to doc. Ing. P. Kuzmišin, DrSc., dekan fakulty a garant študijného odboru a doc. JUDr. J. Roháč, CSc., vyučujúci právne disciplíny. -Red-

Členovia Akademických senátov jednotlivých fakúlt PU

Akademický senát FF PU

Mgr. Erika Adamová (Dekanát FF PU)
Radovan Bačík (študent 2. roč., odbor Personálny manažment a ekonomika podniku)
Doc. PhDr. Viera Bačová, DrSc. (Katedra psychológie)
Doc. PhDr. Viera Bilasová, CSc. (Katedra filozofie)
PhDr. Vladimír Dančišin (Katedra politológie)
Slavomír Daňko (študent 2. roč., odbor Personálny manažment a ekonomika podniku)
Doc. PhDr. Peter Káša, CSc. (Katedra slavistiky)
Jozef Kotulák (študent 2. roč., odbor Anglický jazyk – Dejepis)
Mgr. Gabriela Kravčáková (Katedra manažmentu) – sekretárka

PhDr. Eduard Lukáč, PhD. (Katedra pedagogiky) – podpredseda

Miriama Mochnayová (študentka 2. roč., odbor Personálny manažment a ekonomika podniku)

Dušan Obšatník (študent 3. roč., odbor Personálny manažment a ekonomika podniku)

PhDr. Júlia Paračková (Katedra germanistiky)

PhDr. Nadežda Polláková (Katedra anglistiky a amerikanistiky)

PhDr. Juraj Rusnák, CSc. (Katedra slovenského jazyka a literatúry)

Michal Šima (študent 4. roč., odbor Dejepis – Pedagogika) – podpredseda

PhDr. Darina Vasíľová (Katedra slovenských dejín a archívniectva)

Prof. PhDr. Viera Žemberová, CSc. (Katedra slovenského jazyka a literatúry) – predsedníčka

Prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD. – predseda

PhDr. Rita Rafajlovičová, PhD.

Doc. PaedDr. František Ruščák, CSc.

Jarmila Troligová

Doc. PaedDr. Marián Vojčík, CSc.

Študenti:

Vladimír Čech

Martina Pavlenová

Radoslav Slovák

Boris Kuzmiak

Lucia Kovačová

Ján Kaňuk

Akademický senát PF PU

Predseda:

PaedDr. Ladislav Horňák, CSc.

Členovia:

RNDr. Iveta Scholtzová

PaedDr. Juraj Húgec

PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD.

Aľžbeta Sabolová

PaedDr. Jana Kupcová

PhDr. Alica Vojčíková

Mgr. Katarína Burgová

Študenti:

Zdenka Böhmerová

Eva Bražinová

Michal Larionov

Martina Lochová

Akademický senát GBF PU

Učiteľská časť:

ThLic. Miroslav Dancák – predseda

ThLic. Ľubomír Petrík

ThLic. Róbert Jáger

Mgr. Ing. Gabriel Paľa

ThDr. Peter Šturák, PhD.

Mgr. František Dancák

ThLic. Miroslav Ifko

Študentská časť:

Daniel Černý

MUDr. Milan Štenko

Zuzana Kováčová

Monika Lašová

Akademický senát PBF PU

Zamestnanecá časť:

PhDr. Beáta Balogová

Mgr. Alexander Cap, CSc.

Mgr. Emil Jarkovský

Helena Kuzanová

Mgr. Demeter Paster

Mgr. Štefan Pružinský, PhD.

Doc. Ján Šafin, PhD.

Prof. PhDr. Mikuláš Štec, DrSc.

Študentská časť:

Peter Bačovčin, 3. roč.

Mgr. Vladimír Kocvár, doktorand

Marián Kovaľ, 3. roč.

Mária Šimková, 4. roč.

Akademický senát FHPV PU

Zamestnanecá časť akademickej obce:

Doc. PaedDr. Viera Bebčáková, CSc.

PhDr. Juraj Daňo, CSc.

Doc. PhDr. Vladislav Dudinský, CSc.

Doc. PhDr. Ľubica Gáborová, CSc.

Doc. RNDr. Robert Ištók, CSc.

Doc. PhDr. Igor Kominarec, CSc.

PaedDr. Vincent Lafko, CSc.

Zatiaľ sa nič meniť nebude

Ozývajú sa hlasy v súvislosti s vykonávaním štátnych skúšok, či ústne alebo písomne. Na túto otázku reagoval riaditeľ odboru vysokoškolského vzdelávania **doc. Peter Plavčan**: „Napriek tomu, že zákon o vysokých školách nestanovuje, či sa štátna skúška má vykonať ústne, písomne alebo oboma

sposobmi, väčšinou sa vykonáva ústne. V najbližšom čase sa ani neuvažuje o tom, že by sa štátne skúšky vykonávali iba písomne. Ústne skúšanie na štátniciach zodpovedá akademickým tradíciám a navyše preveruje sa ním aj schopnosť študenta verejne obhájiť svoje vedomosti.

FOTOREPORTÁŽ ZO ŠTÁTNÝCH SKÚŠOK NA KATEDRE TELESNEJ VÝCHOVY FHPV PU

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,
my odpovedáme

ROZHODNUTIE O ULOŽENÍ DISCIPLINÁRNEHO OPATRENIA MUSÍ OBSAHOVAŤ ZÁKONOM PREDPÍSANÉ NÁLEŽITOSTI

Z § 72 – disciplinárny poriadok – zákona o vysokých školách vyplýva o. i., že rozhodnutie o uložení disciplinárneho opatrenia 1. musí byť písomné, 2. musí obsahovať odôvodnenie a poučenie o možnosti podať žiadosť o jeho preskúmanie, 3. študentovi musí byť doručené do vlastných rúk.

Žiadosť sa podáva orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do ôsmich dní odo dňa jeho doručenia. Ak je týmto orgánom dekan, môže sám žiadosť vyhovieť a rozhodnutie zmeniť alebo zrušiť. Ak žiadosť nevyhoví, postúpi ju rektorovi. Rektor rozhodnutie dekana preskúma a ak je v rozpore so zákonom, vnútorným predpisom verejnej vysokej školy alebo jej súčasťou, rozhodnutie zmení alebo zruší. Rektor musí vydať rozhodnutie najneskôr do 30 dní od doručenia žiadosti o preskúmanie rozhodnutia dekana.

DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM PREBIEHA PODĽA INDIVIDUÁLNEHO ŠTUDIJNEHO PLÁNU POD VEDENÍM ŠKOLITEĽA

(podmienkou riadneho skončenia štúdia je vykonanie dizertačnej skúšky, ktorá patrí medzi štátne skúšky, a obhajoba dizertačnej práce)

Funkciu školiteľa pre daný študijný odbor môžu vykonávať učitelia vysokej školy, na ktorej sa uskutočňuje doktorandské štúdium, a iní odborníci po schválení vo vedeckej rade vysokej školy alebo fakulty, ak sa doktorandské štúdium uskutočňuje na fakulte. Pravidlá na schvaľovanie školiteľov sú súčasťou podkladov poskytovaných Akreditačnej komisii podľa § 82 ods. 5 zákona o vysokých školách v súvislosti s posudzovaním spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať doktorandský študijný program (porovnaj § 54 ods. 3 a 4 zákona o VŠ). Akcentujeme, že podľa § 82 ods. 2 písm. a) zákona o VŠ Akreditačná komisia sa vyjadruje o spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať študijný program oprávňujúci udeliť jeho absolventom akademický titul... **Pred začatím prijímacieho konania na doktorandské štúdium vypisuje vysoká škola alebo fakulta, ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, témy dizertačných prác, o ktoré sa možno v rámci prijímacieho konania uchádzať. Pre každú z vypísaných tém je určený školiteľ. Uchádzač o doktorandské štúdium sa prihlási na jednu z vypísaných tém. Ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, súčasne s prijatím uchádzača na doktorandské štúdium, určí mu vysoká škola, alebo fakulta školiteľa a tému vybranej dizertačnej práce (porovnaj ods. 5 § 54 zákona o VŠ). Po naplnení uvedených (ale i ďalších neuvádzaných) ustanovení zákona o VŠ**

nasleduje úprava pracovných povinností, napr. u docenta v oblasti vzdelávania, medzi ktorými príkladmi je uvedené aj vedenie doktorandov, avšak až po takých prioritných povinnostiach, akými sú: vedenie prednášok a seminárov, hodnotenie študentov vrátane skúšania na štátnych skúškach. Bez povšimnutia nemožno ponechať ani povinnosť viesť a oponovať záverečné práce (pozri § 75 ods. 5, § 51 ods. 3 zákona o VŠ): Summa, summarum. V napísanom treba hľadať aj odpoveď na diskutovanú otázku – či je možné do pracovnej náplne, napr. docenta, implikovať povinnosť pre ktorú na fakulte neexistuje študijný program tretieho stupňa, t. j. doktorandský študijný program. V neposlednom rade v § 2 zákona o VŠ je zakotvené o. i. i to, že univerzitné vysoké školy poskytujú vzdelávanie v študijných programoch všetkých troch stupňov s významným podielom študijných programov druhého stupňa a študijných programov tretieho stupňa (doktorandského študijného programu), čo dávame do osobitnej pozornosti kompetentným.

OBOZNÁMENIE S OBSAHOM SŤAŽNOSTI A PREŠETROVANIE SŤAŽNOSTI

Orgán verejnej správy, ktorý sťažnosť vybavuje, je povinný oboznámiť toho, proti komu sťažnosť smeruje, s jej obsahom len v takom rozsahu a čase, aby sa jej prešetrovanie nemohlo zmariť. Zároveň mu umožní vyjadriť sa k sťažnosti, predkladať doklady, iné písomnosti, informácie a údaje potrebné na vybavenie sťažnosti (pozri § 14 zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach). Do §-u 17 citovaného zákona zákonodarcia zakotvil, že prešetrovanie sťažnosti je činnosť, pri ktorej orgán verejnej správy postupuje tak, aby zistil

- skutočný stav veci a jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi, účelnosťou a hospodárnosťou plnenia úloh,
- osobu, ktorá zodpovedá za zistené nedostatky, ako aj príčiny ich vzniku a škodlivé následky.

V tomto kontexte zákonodarcia jednoznačne požaduje, aby pri prešetrovaní sťažnosti sa vychádzalo z jej obsahu bez zreteľa na to, kto ju podal a proti komu smeruje, na čo chceme upozorniť všetkých, ktorí v rámci svojej pôsobnosti participujú na realizácii zákona o sťažnostiach v aplikačnej praxi. Taktiež pripomínáme, že zamestnanci orgánu verejnej správy sú povinní o skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli pri vybavovaní sťažnosti, zachovávať mlčanlivosť. Za marenie prešetrovania sťažnosti alebo za nesplnenie povinnosti uvedených v zákone o sťažnostiach, orgán verejnej správy totiž je oprávnený pri prešetrovaní sťažnosti ukladať zamestnancom subjektu poriadkovú pokutu od 500 do 5 000 Sk. Túto pokutu možno uložiť aj opakovane, ak povinnosť nebola splnená v určenom termíne, najviac však do 10 000 Sk.

ZO ZMLUVY O VSTUPE SR DO EÚ (sociálna politika a zamestnanosť, kapitola 13)

Zamestnanosť a sociálna politika pokrývajú nasledujúce oblasti:

1. Pracovné právo
2. Rovnosť zaobchádzania medzi mužmi a ženami
3. Boj proti diskriminácii
4. Sociálny dialóg
5. Koordinácia politiky zamestnanosti a Európsky sociálny fond
6. Sociálna ochrana
7. Verejné zdravie
8. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.

INŠPIRÁCIA PRE ŠVOUČ V ŠK. R. 2003/2004

Študenti o treste smrti

Z dikcie čl. 15 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že trest smrti sa nepripúšťa. To však neznamená nezaoberať sa danou problematikou z hľadiska histórie i teoreticko-praktických úvah pro futuro. Na katedrovom kole ŠVOUČ v apríli t. r. pred komisiou zloženou z Ing. V. Kuzmišovej (predsedníčka), Mgr. M. Brecika, Mgr. Z. Moločárovej a Ing. R. Madzinovej (členovia) študenti 2. ročníka študijného odboru Manažment v špecializácii manažment verejnej správy a regiónov L. BURGER a D. LIPKA prezentovali prácu na tému „Trest smrti“. V úvodnom slove zdôvodnili aktuálnosť a vhodnosť zvolenej témy na ŠVOUČ. Zároveň preukázali hĺbku a kvalitu historických poznatkov o treste smrti a schopnosť reagovať a vysvetliť otázky kladené z auditoria, v ktorom nechýbali ani študenti 2. ročníka tohto študijného odboru. Osobitnú pozornosť vzbudil prehľad, resp. zoznam krajín, ktoré zrušili trest smrti po roku 1976 a interpretácia názorov na trest smrti vrátane názorov v Slovenskej republike. Nemenej významné boli tiež postoje autorov práce k dokumentom Rady Európy k otázke trestu smrti a k vykonaným trestom smrti v býv. Česko-Slovensku od r. 1945 do r. 1989. Podľa názoru viacerých študentov, ktorí sa zúčastnili katedrového kola ŠVOUČ, L. Burger a D. Lipka svojou prácou a vystúpením inšpirovali ostatných študentov pre prípadné aktivity v ŠVOUČ v budúcom šk. roku. Komisia predmetnú prácu ocenila 2. miestom. Vyučujúcim predmetu je doc JUDr. J. ROHÁČ, CSc.

ZMLUVA MEDZI SR A REGISTROVANÝMI CIRKVMÍ A NÁBOŽENSKÝMI SPOLOČNOSŤAMI JE UVEREJNENÁ V ZBIERKE ZÁKONOV SR POD Č. 250/2002

Slovenská republika a jedenásť registrovaných cirkví a náboženských spoločností uzavreli zmluvu, ktorá je uverejnená v Zbierke zákonov SR pod č. 250/2002, čiastka 108 z 18. mája 2002. S uzavretím tejto zmluvy vyjadrila súhlas vláda SR uznesením č. 216 zo 6. marca 2002 a Národná rada SR uznesením č. 1951 zo 14. marca 2002. Prezident Slovenskej republiky podpísal zmluvu 1. apríla 2002. Slovenská republika tým považuje registrované cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré sa rozhodli byť jednotlivito stranami predmetnej

zmluvy, za nezávislé a autonómne subjekty práva Slovenskej republiky. Z obsahu zmluvy o. i. vyplýva právo registrovaných cirkví a náboženských spoločností

- zriaďovať,
- spravovať a
- využívať

na výkon a vzdelávanie základnej školy a strednej školy, vysoké školy a školské zariadenia v súlade s podmienkami stanovenými právnym poriadkom SR. Uvedené školy a školské zariadenia majú rovnaké postavenie ako štátne školy a školské zariadenia a sú neoddeliteľnou a rovnocennou súčasťou výchovno-vzdelávacej sústavy SR. Podľa príslušných ustanovení zmluvy SR uznáva platnosť dokladov o absolvovaní štúdia v školách a školských zariadeniach v rozsahu platnosti dokladov o absolvovaní štúdia rovnakého alebo rovnocenného odboru, druhu a stupňa v štátnych školách a školských zariadeniach za podmienok ustanovených právnym poriadkom SR na platnosť dokladov o absolvovaní štúdia vo všetkých školách a školských zariadeniach, ktoré sú súčasťou výchovno-vzdelávacej sústavy SR...

KOLOKVIUM O BOJI PROTI KORUPCII Z HĽADISKA PLATNÉHO PRÁVNEHO SYSTÉMU V SR

V letnom semestri šk. r. 2002/2003 študenti 2. ročníka študijného odboru Manažment – v špecializácii manažment verejnej správy a regiónov na PU FHPV v rámci predmetu trestné právo hmotné a trestné právo procesné venovali pozornosť o. i. interpretácii pojmu korupcia s akcentom na štyri kategórie korupčného konania, naplňajúce skutkovú podstatu trestného činu

- a) prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody,
- b) podplácanie,
- c) nepriame prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody,
- d) nepriame podplácanie.

Výstupy viacerých študentov potvrdili záujem o danú problematiku nielen z aspektu de lege lata ale aj z hľadiska de lege ferenda, t. j. prezentáciou vlastných názorov a námetov na možnosť intenzívnejšieho boja proti korupcii pro futuro predovšetkým vo verejnej správe a v štátnej správe.

ŠVOUČ AJ O NÁSILI NA ŽENÁCH

Počas mesiaca apríla 2003 sme sledovali priebeh niektorých aktivít študentov v rámci ŠVOUČ. Na FHPV 14. 4. bola prezentovaná vysoko aktuálna téma „Násilie na ženách a úloha prevencie“. Autorka práce **Marta Gališínová**, študentka 3. ročníka študijného odboru Manažment – v špecializácii manažment verejnej správy a regiónov, jasne naformulovala cieľ pri spracovaní danej problematiky, ktorý korešpondoval s predloženým textom. Pri prezentácii práce uvádzala tiež konkrétne štatistické údaje o násilí páchanom na ženách s akcentom na trestné činy. Číslo premietytuté do príslušných tabuliek nie sú v tomto smere lichotivé. Osobitne nás zaujala druhá časť práce, venovaná prevencii v boji proti násilium, v ktorej nechýbajú naznačené úlohy pre jednotlivé subjekty vrátane orgánov činných v trestnom konaní a občanov. Odpovede na otázky z auditória boli dôkazom toho, že **Marta Gališínová** o problematike vie viac, ako sa od študentky spomínaného odboru očakávalo. -Red-

PREČÍTALI SME

Deštruktívny charakter nežije z pocitu, že život je hodný žitia...

...Deštruktívny charakter pozná len jedno heslo: vytvorí priestor; len jedinú činnosť: odpratávať...

...Deštruktívny charakter nemá pred očami nijaký obraz. Ma málo potrieb, a čo by mu celkom stačilo: vedieť čo nastúpi namiesto toho, čo bolo zničené. Najprv na okamih prázdny priestor, miesto, kde stála vec, žila obeť. Ved sa už niekto nájde, kto ho potrebuje, bez toho, aby ho zaujal...

...Deštruktívny charakter nemá vôbec záujem na tom, aby mu rozumeli... To, že mu zle porozumejú, mu nemôže uškodiť. Naopak, vyzýva k neporozumeniu... Klebety, ten najmalomeštiackejší zo všetkých fenoménov, vznikajú len preto, lebo ľudia nechcú, aby ich zle pochopili...

...Deštruktívny charakter nevidí nič trváce. No práve preto vidí všade cesty. Vidí cestu aj tam, kde iní narážajú na múry alebo pohoria. Keďže však všade vidí cestu, musí aj všade z cesty odpratávať. Nie hrubou silou, niekedy zjemnenou. Keďže všade vidí cesty, sám vždy stojí na križovatke. V nijakom okamihu nevie, čo prinesie nasledujúci...

...Deštruktívny charakter nežije z pocitu, že život je hoden žitia, ale že námaha vynaložená na samovraždu sa neoplatí...

Walter Benjamin, ILIMINÁCIE

Viacerí naši čitatelia žiadali o informáciu týkajúcu sa formálnych náležitostí hlasovacích lístkov pre voľby do AS fakúlt.

Oslovili sme PhDr. Eugena Andreánskeho, PhD., predsedu volebnej komisie na FF, ktorý nám v tejto súvislosti povedal:

„Forma hlasovacieho lístka nie je explicitne stanovená zákonom, ani záväzným predpisom. Hlasovací lístok bol upravený tak, aby bol jasný, prehľadný a zrozumiteľný. Jeho podoba nie je v rozpore so Statútom FF (s jeho prílohami) a nie je ani v rozpore s ustanoveniami Zákona o VŠ. Hlasovací lístok

do zamestnaneckej časti AS FF obsahoval:

1. označenie, t. j. Hlasovací lístok pre voľby na miesto člena v zamestnaneckej časti Akademického senátu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity,
2. očíslovaný abecedný zoznam kandidátov, s uvedením mena, priezviska, titulu a vedeckej hodnosti, veku a pracoviska,
3. podpis predsedu volebnej komisie.“

Mgr. E. Andreánsky, PhD., dodáva, že hlasovací lístok nemá vzbudzovať pochybnosti o objektívnosti uskutočnených volieb do AS a okrem toho voliči majú byť poučení o spôsobe voľby (zakrúžkovanie nimi vybraných kandidátov do max. počtu). Aj tieto skutočnosti možno považovať za dôvody, prečo volebná komisia pre voľby členov do AS FF nezaznamenala námietky od voličov.

Z podujatí Študentského servisného centra Prešovskej univerzity

Dňa 8. apríla 2003 usporiadalo Študentské servisné centrum Prešovskej univerzity v spolupráci so Zahraničným oddelením Rektorátu PU prezentáciu programu SOCRATES/Erasmus. Mgr. Zuzana **Terrayorová** oboznámila záujemcov s možnosťami študijných pobytov na zahraničných univerzitách cez program Erasmus, do ktorého je Prešovská univerzita zapojená.

Program SOCRATES a jeho podprogram Erasmus je určený výlučne pre vysokoškolské vzdelávanie a umožňuje mobilitu študentov a vysokoškolských učiteľov.

Na stretnutí vystúpili so svojimi skúsenosťami aj študenti, ktorí už absolvovali tento študijný pobyt v zahraničí napr. v **Boltoni** (Anglicko) či v **Zaragoze** (Španielsko).

Účastníci tohto stretnutia sa zaujímali aj o podmienky uznávania v zahraničí vykonaných skúšok z jednotlivých predmetov v rámci študijných programov na našej univerzite. Taktiež ich zaujímali informácie týkajúce sa efektívnosti študijného pobytu pre profil absolventa študovaných odborov.

Okrem toho študenti prejavili záujem o informácie z ďalšej činnosti Študentského servisného centra Prešovskej univerzity. Na ich otázky im odpovedali Mgr. Silvia **Truchanová** (riaditeľka SSC PU) a Mgr. Eva **Kušnírová** (odborná referentka SSC PU).

Redakcia sa dozvedela aj o iných zrealizovaných aktivitách Študentského servisného centra Prešovskej univerzity, medzi ktorými jeho pracovníčky spomenuli okrem iného veľmi úspešnú akciu organizovanú v spolupráci s PhDr. Máriou **Zahatňanskou** z Katedry pedagogiky FF PU. Išlo o stretnutie so študentmi pedagogiky k otázkam výchovy v súčasnej škole a k novým metódam humanistickej výchovy... -red-

Spätná väzba

Pracovný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove v čl. 7 boli pre vedúcich zamestnancov okrem iných povinností stanovené aj povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 10 zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov, nadobudol účinnosť 1. januára 2003. Na základe odporúčania vedenia univerzity a kolégia rektora a po predchádzajúcom súhlase Rady základných organizácií odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy Prešovskej univerzity v Prešove schválil dňa 17. 3. 2003 Akademický senát Prešovskej univerzity v Prešove Dodatok č. 1 k Pracovnému poriadku Prešovskej univerzity v Prešove, ktorým sa zmenil čl. 7 pracovného poriadku tak, že sa v odseku 1 vypustilo písm. h), ktoré upravovalo zákaz podnikania a členstva v riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánoch právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. O pripravovanej zmene boli vedúci zamestnanci informovaní Usmernením k Opatreniu rektora PU č. 6/2003, ktoré vydal rektor Prešovskej univerzity v Prešove dňa 12. 3. 2003.

Pre vedúcich zamestnancov ostáva naďalej v platnosti povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery. Posledným dňom pre podanie majetkových priznaní je 31. marec 2003.

JUDr. Pancuráková

Našu historickú vedu

12. mája 2003 zasadala Vedecká rada Prešovskej univerzity. Okrem iného na nej oznela aj prednáška doc. PhDr. Petra Švorca, CSc., vedúceho Katedry slovenských dejín a archívnicka na FF PU, autora 14 monografií a knižných prác, desiatok vedeckých štúdií, na ktoré zareagovala vedecká historická obec na Slovensku i v zahraničí takmer 350 citáciami, ohlasi i recenziami.

Pri tejto príležitosti, ktorá je pre každú univerzitu vždy významnou udalosťou, sme mu položili niekoľko otázok.

• 23. januára 2003 ste mali inauguračnú prednášku pred Vedeckou radou Filozofickej fakulty PU. Aká bola jej téma a do akej miery súvisí s Vašimi vedeckými aktivitami?

Téma prednášky bola „Krajinská hranica medzi Slovenskom a Podkarpatskou Rusou v medzivojnovom období (1919 – 1939) a jej súvislosti“. Dotýkala sa predovšetkým územia severovýchodného Slovenska, to, pravda, len z geografického pohľadu a záberu. Z problémového hľadiska bol záber prednášky oveľa širší – prechádzal od regionálnych dejín – v tom najužšom zmysle – po dejiny stredo európske, resp. pokúsil som sa naznačiť súvislosti, dotýkajúce sa nielen európskeho, ale aj amerického kontinentu.

• To je asi náročná úloha dať do súvisu územie severovýchodného Slovenska a Európu ako celok, prípadne ešte aj Ameriku.

Relatívne. Treba si len uvedomiť, že tak ako dnes, tak aj v minulosti ľudia nežili izolovane a že problémy jednej časti Európy sa mohli dotýkať, aspoň sprostredkovane, aj iných častí. V tomto konkrétnom prípade šlo o to, že podkarpatskí Rusíni a Ukrajinci sa snažili o zmenu krajinskej hranice, oddeľujúce autonómne územie Podkarpatskej Rusi, ktorá bola súčasťou Československa od slovenského územia. Pre tento cieľ využívali rusínsku emigráciu v USA, ale angažovali sa aj Rusíni žijúci v Maďarsku, Nemecku a pod. Samotní politickí činitelia sa obracali na Spoločnosť národov, aby im pomohla riešiť ich požiadavky, keď sa k nim chrptom obrátila československá vláda. Ak si urobíme pomyselné spojnice, začína sa nám spájať Užhorod s Prešovom, Prahou, Budapešťou, Belehradom, Ženevou, Berlínom, Parížom, Moskvou, Pittsburgom, Washingtonom a inými mestami. A tak sa odrazu regionálny problém mení prinajmenšom na európsky.

• Regionálne dejiny, regionalizmus sa stáva Vašou bádateľskou doménou?

Ak sa na to pozrieme z vyššie uvedeného hľadiska, tak áno. Uvedomujem si, a rád by som bol, ak by toto poznanie rezonovalo aj v našom univerzitnom prostredí, že sa nemôžeme uzatvárať pred svetom, že si musíme jasne a nahlas povedať, že sme jeho integrálnou súčasťou a že sme ňou aj stále boli. Naše vedecké a organizačné aktivity svedčia o tom, že Slovensko a našu historickú vedu posúvame do európskeho kontextu. Za nami je už niekoľko medzinárodných vedeckých konferencií, ktoré prezentovali nielen naše úsilie, ale aj akceptáciu Slovenska a slovenskej historickej vedy

širokou medzinárodnou verejnosťou. Som rád, že práve prešovské historické pracovisko má čo povedať a stáva sa na Slovensku akýmsi centrom výskumu a bádateľských aktivít v dejinách karpatského regiónu v jeho najširšom ponímaní.

• Hovoríte, že to tak vníma aj zahraničie.

Áno. V októbri minulého roku sa na pôde vedeckej inštitúcie Collegium Carolinum v Mníchove uskutočnila vedecká konferencia, na ktorú ma organizátori pozvali, aby som tu hovoril na tému slovenská historiografia a regionálne dejiny v 19.

posúvame do európskeho kontextu

a 20. storočí. Podobnú problematiku, ale s akcentom na cirkevné dejiny som prezentoval v nemeckom Göttingene a pozvanie prišlo aj z dánskej univerzity v Aarhusu a ponuka na spoluprácu z rakúskeho Salzburgu. Viedenskú univerzitu a univerzitu v Grazi už beriem ako dlhoročných partnerov.

Doc. P. Švorc odpovedá na otázky redakcie

• Prvý rok je na katedre, ktorú vediete, aj oddelenie regionálnych dejín.

Zatiaľ je spojené s etnológiou a cirkevnými dejinami, ale na našom pracovisku máme predstavu ako toto oddelenie prezentovať, rozšíriť a verím, že v blízkej budúcnosti aj rozdeliť a vskutku ho aj špecializovať. Spájame to nielen s výskumom, ale aj s budúcou výučbou a jej špecializáciou, najmä keď bude na našej univerzite zavedený kreditný systém.

• Zavedenie kreditného systému však nebude jednoduchou záležitosťou.

Na katedre sme o ňom už niekoľkokrát diskutovali. V septembri minulého roku sa na pôde našej fakulty zišli zástupcovia všetkých kateder dejín na slovenských univerzitách a pod našou gesciou sa hovorilo o skúsenostiach tých pracovísk, ktoré už kreditný systém majú. Máme sa o čo oprieť a čo využiť pri tvorbe nášho kreditného systému. Vo všeobecnosti však kreditný systém predpokladá väčšiu za-

angažovanosť každého učiteľa a zároveň katedry ako celku.

• História ako vednú disciplínu a súčasne ako študijný odbor teda nevidíte ako čosi čo nebude mať na našej univerzite perspektívu? Je to otázka vyplývajúca z hľadiska terajších neveselých zistení, že sa na vysoké školy hlási menej študentov a demografické prognózy ako aj iné javy (tie sú skôr z oblasti riadenia a súčasnej politiky) rastúce počty študentov nepredpokladajú.

História ako vedná disciplína a rovnako ako študijný odbor určite nezaniknú a som presvedčený, že nezaniknú ani na našej univerzite. Pri súčasnom organizačnom stave univerzity a fakultných pracovísk môžu síce nastať v blízkej budúcnosti ťažkosti. Ale tie určite nebudú neprekonateľné. Nakoniec, účelné spojenie a rozloženie úloh a povinností medzi existujúcimi historickými pracoviskami a jednotlivými pracovníkmi nemusí byť na škodu nikoho. Naopak, ja osobne vidím veľké perspektívy a ohromné rezervy pre ďalšiu a kvalitnejšiu akceleráciu historickej vedy v Prešove. Čo sa týka spomenutých aktuálnych politických rozhodnutí – tie sa viažu k plateniu alebo neplateniu za vysokoškolské štúdium – vidím pre rast vzdelanosti na Slovensku perspektívnu druhú možnosť, a to, aby si štát ponechal zodpovednosť za vzdelanie mladej generácie a lahtikársky sa jej nezbavoval s argumentáciou, že v štátnej kase momentálne chýbajú na školstvo financie. Tých nebude nikdy dosť, ale ak sa zbavíme našich najšikovnejších ľudí, nikdy ani štátnu pokladňu nenaplníme. Možno by bolo dobre, keby si naši politici uvedomili, že priemer ostane vždy len priemerom, a teda, že s priemernými nedovzdelanými ľuďmi sa budú v budúcnosti spájať len priemerné možnosti pre túto spoločnosť a tento štát.

• Na záver už len otázka o Vašich najnovších aktivitách.

Tých je pomerne dosť. Rád by som však predstavil najnovšiu knihu, ktorá nesie možno trochu poetický názov *Príbeh starého Prešova*. Je treťou knihou, patriacou do kolekcie *Sprievodcu po historickom Prešove* (1997) a *Sprievodcu po cirkevnom živote a sakrálnych pamiatkach Prešova* (1999). V tomto prípade ide o historické udalosti, týkajúce sa nášho mesta od jeho najstarších čias až po záver 20. storočia. Nie sú písané prísne vedeckým štýlom, ale tak, aby si ich bez problémov mohol prečítať a „stráviť“ hociaký čitateľ i bez historického vzdelania. Na vzniku tejto knihy sa podieľali viacerí autori, ja som tento kolektív zastrelil zostavovateľsky. Čo je však možno nové a netradičné, „príbeh“ som nechal ilustrovať dvom popredným výtvarníkmi prešovskej strednej generácie – *Ľubovi Gumanovi* a *Stanovi Šalkovi*. Vznikol zaujímavý výsledok, o ktorom platí to, čo aj o ostatnom – lepšie je raz vidieť ako sto krát počuť. Red.

Dr. Andreánsky z FF PU počas prednesu prednášky z oblasti filozofie

Informačný systém PU

Informačný systém PU (IS PU) je rozsiahly komplex navzájom previazaných prvkov, ktoré pracujú na základe zložitých väzieb a súvzťažností. Pre zabezpečenie spoľahlivej prevádzky takéhoto komplexného systému je nevyhnutné zavádzať na úrovni každej organizácie presne definované pravidlá, ktoré budú vymedzovať jednotlivé kategórie používateľov a správcov a ich zodpovednosť, práva a povinnosti, ako aj súčinnosť zúčastnených pracovníkov. Okrem riešenia potrieb univerzity, interná legislatíva v oblasti IS PU musí plne reflektovať aj dikcie zákonov, aktuálne najmä zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Od začiatku tohto roku bolo v oblasti prevádzky IS PU vydaných viacero úplne nových legislatívnych dokumentov, z ktorých niektoré majú široký dosah na zamestnancov a študentov našej univerzity. Cieľom tohto príspevku je podať o nich základné informácie a pomôcť pri ich vyhľadávaní. Zoznam legislatívnych dokumentov v tejto oblasti je uvedený v chronologickom členení:

1. Opatrenie rektora PU č. 7/2003: Smernica na ochranu osobných údajov na Prešovskej univerzite v Prešove
2. Opatrenie rektora PU č. 8/2003: Pravidlá prevádzky a správy Akademického informačného systému (AIS)
3. Opatrenie rektora PU č. 9/2003: Pravidlá prevádzky a správy Informačného systému pre univerzitný manažment (ISUM)
4. Opatrenie rektora PU č. 10/2003: Pravidlá prevádzky a správy Informačného systému pre personalistiku a mzdy (IS PAM)
5. Po prerokovaní v AS PU rektorom vydaný: Štatút a organizačný poriadok CVT PU
6. Opatrenie rektora PU č. 18/2003: Prevádzkový poriadok počítačovej siete PU
7. Formou opatrenia rektora v najbližšej dobe vyjde: Pravidlá prevádzky a správy Ekonomického informačného systému (EIS).

Stručná charakteristika podľa oblastí:

1. Smernica na ochranu osobných údajov na Prešovskej univerzite v Prešove

Na základe Uznesenia č. 22/11/2002 z Kolégia rektora PU bola rektorom menovaná 16-členná komisia pre aplikáciu zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v podmienkach PU. V komisii pracovali zástupcovia všetkých súčastí PU a hlavným výstupom jej činnosti je Smernica na ochranu osobných údajov na PU, ktorá je účinná od 1. 3. 2003. Táto smernica má široký dosah a upravuje spracovanie osobných údajov v automatizovaných aj neautomatizovaných IS našej univerzity a vzťahy s externým prostredím (sprievodcovia, servis technického vybavenia, poskytovanie osobných údajov ďalším organizáciám atď.). Smernica je zverejnená pre AO PU prostredníctvom ISUM.

2., 3., 4., 7. Pravidlá prevádzky a správy informačných systémov - AIS, ISUM, IS PAM a EIS

Tieto pravidlá podrobne upravujú práva, povinnosti a pracovné postupy pre používateľov a správcov príslušného celouniverzitného informačného systému a obsahujú aj bezpečnostné smernice podľa požiadaviek zákona č. 428/2002

Z. z. Pravidlá prevádzky a správy jednotlivých IS sa zverejňujú len pre používateľov a správcov (nie je to verejný dokument) a to selektívne dostupnou formou. Pre AIS a ISUM ich nájdete zverejnené priamo v týchto IS po autorizovanom prihlásení, pre IS PAM boli distribuované elektronicky na príslušné útvary univerzity.

5. Štatút a organizačný poriadok CVT PU

Po prerokovaní v Akademickom senáte PU dňa 17. 3. 2003 bol s účinnosťou od 18. 3. 2003 vydaný nový

Štatút a organizačný poriadok CVT PU.

Tento dokument podrobne upravuje postavenie CVT PU v rámci univerzity, určuje jeho poslanie,

be za základ poslúžila dlhodobou odskúšaná štruktúra prevádzkového poriadku z TU Košice (zavedený v roku 1997). Pri vypracovaní a pripomienkovaní tohto materiálu sa na PU podieľal široký tím odborníkov (CVT PU, Rada informatiky PU, právny referát PU, vedenie PU) tak, aby sa dosiahlo čo najlepšie prispôbenie pre špecifické podmienky PU. Prevádzkový poriadok PS PU nemení súčasný stav prevádzky siete, ale zavádza celouniverzitné pravidlá a presnejšie definuje kompetencie a zodpovednosť používateľov a správcov. Pokrýva aj oblasti, ktoré neboli doteraz nijako ošetrené internou legislatívou a pri ktorých tento fakt niekedy spôsoboval rôzne komplikácie. Reflektuje dosť zložitý a na správu a koordináciu stále náročnejší systém počítačových sietí PU. Snaží sa vytvoriť základ pre nevyhnutný poriadok a spoľahlivejšiu prevádzku sietí v súlade s často odliš-

Interná legislatíva

práva a povinnosti. Výraznejšie rozšírenie pôsobnosti súvisí so zavádzaním a správou nových celouniverzitných informačných systémov, budovaním Integrovaného informačného systému PU, správou a rozvojom chrbticovej časti siete univerzity a sieťového centra univerzity, prevádzkou hlavného regionálneho uzla akademickej siete SANET (pre región Prešova) a metropolitnej akademickej siete v Prešove. Novým prvkom pôsobnosti CVT PU je zavedenie metodického riadenia všetkých lokálnych pracovísk obdobného zamerania vytvorených pri jednotlivých súčastiach univerzity (výpočtové strediská fakúlt a pracoviská univerzity) a to v oblastiach:

- a) Centrálné informačné systémy.
- b) Počítačové siete, komunikačné systémy a sieťové služby.
- c) Nákup a plošné zavedenie vybraných softvérových a hardvérových produktov.

Štatút a organizačný poriadok CVT PU je zverejnený pre AO PU prostredníctvom ISUM.

6. Prevádzkový poriadok počítačovej siete PU

Prevádzkový poriadok počítačovej siete PU (PS PU) je nová smernica, ktorú PU doteraz v takejto komplexnej forme nemala zavedenú. Pri jeho tvor-

nými a špecifickými požiadavkami jednotlivých pracovísk univerzity. Vychádza aj z konkrétnych skúseností správcov chrbticovej časti siete a centrálnych IS, ktorých úloha je na PU jedinečná, ale má predovšetkým slúžiť pre podporu prevádzky lokálnych sietí súčastí PU a ich bezproblémové fungovanie a prepojenie v rámci komplexnej siete univerzity. Prevádzkový poriadok je zverejnený pre AO PU prostredníctvom ISUM.

Na zverejňovanie nových interných legislatívnych dokumentov pre potreby AO PU slúži Informačný systém pre univerzitný manažment (ISUM). K jednotlivým zverejneným dokumentom sa dostanete z hlavnej stránky PU (<http://www.unipo.sk>) cez odkaz Legislatívne dokumenty PU (na stránke v strede dole). Otvorí sa okno aplikácie ISUM - Kartotéka (na obrázku), kde sa dajú navigátorom v ľavom okne prepínať rôzne pohľady a následne vstupovať do zverejnených dokumentov. Návod na používanie tejto aplikácie nájdete cez odkazy na www stránkach: Hlavná stránka univerzity - Informačný systém PU - Používanie aplikácie Kartotéka cez www (Ako otvoriť verejný dokument určený AO PU).

Ing. Vladimír Pisarský,
riaditeľ CVT PU

Ex.číslo	Názov	Odosielateľ	Prijemca
PU000240	Zmeny zák. o verejnej službe	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000241	Novela zákona o vysokých školách	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000242	Výkly o vytváraní a použití finančných fondov VVŠ	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000243	Kolektívna dohoda vo verejnej službe na rok 2003	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000244	Zmena Zákonníka práce	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000247	Novela zákona o verejnej službe	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000301	Intoservis za 8. polrok 2002	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000302	Štatút Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000303	ZÁSADY VÝBEROVÉHO KONANIA na obsadenie pracovných miest	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000305	ŠTUDIJNÝ PORADOK Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000306	ŠTUDIJNÝ PORADOK Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000307	Pracovný poriadok Disiplinárnej komisie PU pre študentov	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000308	DISCIPLINÁRNY PORADOK Prešovskej univerzity v Prešove pre študentov	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000309	PRACOVNÝ PORADOK Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000314	ORGANIZAČNÝ PORADOK Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000315	Čísťák č. 1 k Pracovnému poriadku PU	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000316	Harmonizácia višty SR o Akreditačnej komisii	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000317	Smernica pre poskytovanie cestovných náhrad	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000318	Smernica pre evidenciu majetku Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000319	Smernica pre vykonávanie inventarizácie majetku Prešovskej univerzity v Prešove	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
PU000320	Smernica pre údržbu a kontrolu účtovných dokladov na Prešovskej univerzite v	1 d 0 0 E: PANOURÁKOVÁ	PILLAROVÁ Alena
▼ PISARSKÝ Vladimír - Centrum výpočtovej techniky PU, Riaditeľ			
x PU000310	Smernica na ochranu osobných údajov na Prešovskej univerzite v Prešove	1 d 0 E: FEČ Karol	PISARSKÝ
x PU000313	Štatút a organizačný poriadok CVT PU	1 d 0 E: FEČ Karol	PISARSKÝ
▼ VOJTEK Jaroslav - Oddelenie výpočtovej techniky PU, Referent BOZP a PO			
PU000312	Smernica na dodržiavanie BOZP na PU	1 d 0 E: FEČ Karol	VOJTEK Jaroslav

Pohľad na časť zverejnených legislatívnych dokumentov v ISUM

Jubilujúci profesori

JUBILEUM PROFESORA JÁNA HARČÁRA

Pred niekoľkými týždňami si pracovníci Katedry geografie a geológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity za účasti zástupcov vedenia

fakulty pripomenuli životné jubileum svojho kolegu, významného slovenského geomorfológa a odborníka na kvartérnu geológiu, **prof. RNDr. Jána Harčára, CSc.**

Narodil sa 23. februára 1933 v Záborskom pri Prešove. Tu, v prostredí úpätia Slanských vrchov sa formoval jeho vzťah k prírode. Po ma-

Jeho životný entuziazmus môže slúžiť príkladom pre kolegov na katedre i fakulte

turite na prešovskom gymnáziu študoval na Fakulte geologicko-geografických vied Univerzity Komenského v Bratislave, kde promoval v roku 1958. Pôsobil na viacerých významných vedeckých a vedecko-pedagogických pracoviskách (Geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave, Katedra geografie Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove, Geografický ústav SAV - pracovisko v Košiciach). V roku 1991 sa vrátil do Prešova, kde odvtedy pôsobí na Katedre geografie a geológie, ktorá je od roku 1997 súčasťou Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity.

Na ceste k vedecko-pedagogickej hodnosti univerzitného profesora ho čakalo niekoľko dôležitých míľnikov. V roku 1968 získal na základe úspešnej obhajoby rigorózneho práca na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave titul doktora prírodných vied (RNDr.). O osem rokov neskôr na tom istom pracovisku obhájil dizertačnú kandidátsku prácu „Hronská pahorkatina a dolina Žitavy (kvartér a morfológia)“ a dosiahol vedeckú hodnosť kandidáta vied. V roku 1994 sa habilitoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave v odbore geológia a o päť rokov neskôr predstavil výsledky svojho bádania v rámci inauguračnej prednášky na Fakulte BERG Technickej univerzity v Košiciach, za ktorú získal vedecko-pedagogický titul univerzitného profesora v odbore banská geológia a geologický prieskum. Vedecký rast jubilanta je spätý so študijnými a pracovnými pobytnými v zahraničí. V tejto súvislosti navštívil viacero krajín, z ktorých spomenieme **Mongolsko, Poľsko, Rumunsko a Rusko.**

Vedecko-výskumná a publikačná aktivita jubilanta nadobudla počas viac ako štyridsať rokov praxe úctyhodné rozmery. Nejde iba o počet publikovaných prác, ale najmä o ich význam pre rozvoj slovenskej geomorfológie a kvartérnej geomorfológie. Prof. RNDr. Ján Harčár, CSc., je autorom a spoluautorom štyroch monografií. Za najvýznamnejšie z nich možno pokladať monografiu **Šarišská vrchovina. Fyzikogeografická charakteristika** a **Reliéf nízkych Beskýd**, ktorá sa skladá z dvoch častí. Okrem toho je autorom viac ako 40 vedeckých štúdií, okolo 25 odborných prác a množstva nepublikovaných správ z riešených výskumných úloh. Jeho vedecká erudícia sa odrazila do viac ako 120 citácií

v domácej a zahraničnej odbornej literatúre. Jubilant sa podieľal na riešení viacerých úloh štátneho výskumu ako aj grantových projektov VEGA, a to nielen ako spoluriešiteľ, ale aj ako ich vedúci. Jeho vedecko-výskumné výsledky sú vysoko oceňované aj v zahraničí, o čom svedčí jeho účasť na projektoch, koordinovaných zahraničnými vedeckými pracoviskami (**Poľská akadémia vied a Jagellonská univerzita v Krakove**).

Pedagogická činnosť jubilanta nadväzuje na zameranie jeho vedeckého výskumu. Na fakulte prednáša disciplíny geológia a litogeografia, geológia a paleontológia, mineralógia a petrológia, a v súčasnosti aj geomorfológia a morfo-geografia. Z týchto predmetov vedie aj terénne praktiká. Po svojom príchode na univerzitu pôsobil vo viacerých funkciách. V rokoch 1994 až 1997 vykonával funkciu vedúceho katedry. Dlhý čas bol členom pracovnej skupiny pre geografiu pri Akreditačnej komisii vlády SR. Okrem toho pôsobil a pôsobí ako člen Vedeckej rady Prešovskej univerzity, Vedeckej rady Fakulty humanitných a prírodných vied PU, člen Akademického senátu FHPV PU a ďalších grémií. Jubilant je garantom doktorandského štúdia v odbore fyzická geografia a geológia, v rámci ktorého vedie dvoch doktorandov.

Prof. RNDr. Ján Harčár, CSc., sa dožil svojho sedemdesiatročného jubilea v telesnej i duševnej sviežosti. Jeho životný entuziazmus môže slúžiť príkladom pre kolegov na katedre i fakulte. Popri náročnej vedeckej i pedagogickej práci sa naplno zaujíma o život na svojom pracovisku, ako aj o radosť i starosť svojich kolegov. Jubilantovi želáme, aby si aj v ďalších rokoch uchoval pevné zdravie, radosť zo života, sviežosť a energiu, ale najmä vnútorný pocit spokojnosti v kruhu svojej rodiny i kolegov.

Robert Ištók

PROFESORKA EVA MICHAELI JUBILUJE

Na posledný marecový deň roku 2003 pripadlo významné životné jubileum prof. RNDr. Evy Michaeli, PhD., rodenej Kandovej. Prichodí nám milá povinnosť, priblížiť si túto poprednú osobnosť našej bádateľskej a pedagogickej komunity.

Eva Michaeli sa narodila 31. marca 1943 v spišskej obci Margecany. Základnú školu vychodila v r. 1949-1957 v rodisku. V r. 1957-1960 navštevovala jedenásťročnú strednú školu v neďalekej Gelnici, kde v r. 1960 zmaturovala. Po ma-

Prof. Michaeli sa môže prezentovať mimoriadne širokým spektrom aktivít v pedagogickej a edukačnej oblasti

turite sa zapísala na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú absolvovala v r. 1965. Jej prvou pracovnou zastávkou bol Výskumný ústav pôdozvedectva a výživy rastlín v Bratislave, kde pracovala v r. 1965-1966. Od r. 1966 pôsobí na terajšom pracovisku, v prvom období (1966-1987) ako vedec-

ká pracovníčka, neskôr ako odborná asistentka, docentka a od r. 2002 profesorka pre odbor fyzická geografia a geokológia. V r. 1975 obhájila rigoróznú prácu a získala akademický titul RNDr., v r. 1979 obhájila na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave kandidátsku dizertačnú prácu a získala vedeckú hodnosť CSc. V r. 1992 sa habilitovala za docentku na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave a v r. 2002 bola vymenovaná za profesorku v odbore fyzická geografia a geokológia po úspešnej inaugurácii na FHPV PU. Osobitnú zmienku si zaslúži fakt, že Eva Michaeli sa stala prvou ženou, ktorá získala tento najvyšší pedagogický titul v geografických vedách nielen na Slovensku, ale i v celom česko-slovenskom vzdelávacom priestore.

Profesorka Michaeli sa podieľala na tvorbe projektov študijných programov - učiteľstva geografie, manažment verejnej správy a regiónov, manažment turizmu a hotelierstva. Zavedla mikrogeografiu ako novú disciplínu do prípravy budúcich učiteľov geografie a zemepisu. V súčasnosti prednáša geografickú tektológiu, mikrogeografiu, regionálnu geografiu Slovenska a geografiu turizmu. Okrem domácej fakulty je pedagogicky činná aj na Inštitúte turizmu a hotelového manažmentu FF PU. Je školiteľkou doktorandského štúdia (školí 4 doktorandov) a členkou spoločnej odbornej komisie a školiteľkou doktorandského štúdia v odbore 13-01-9 fyzická geografia a geokológia. Počas doterajšieho pôsobenia na fakulte viedla 80 úspešne obhájených diplomových prác, najmä z komplexnej fyzickej geografie, geokológie a mikrogeografie.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa prof. Michaeli orientuje najmä na problematiku fyzickej geografie a geokológie, mikrogeografie a regionálnej geografie. Z tejto problematiky uverejnila 3 monografie, 16 kapitol v monografiách a odborných knižných prácach, 41 pôvodných vedeckých prác v domácich a zahraničných publikáciách, 33 odborných prác a 66 hesiel v encyklopédiách. Je autorkou a spoluautorkou 1 vysokoškolskej učebnice a 10 vysokoškolských učebných textov. Na uvedené práce zaznamenala 161 citácií, z toho 21 v zahraničí. Riešila 7 štátnych výskumných úloh, viedla 4 grantové projekty VEGA a jeden grantový projekt KEGA.

Na fakulte zastáva prof. Michaeli od r. 1999 funkciu predsedníčky Akademického senátu FHPV PU. V r. 1999 bola ustanovená za členku Vedeckej rady Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity. Od r. 1998 je predsedníčkou Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV a členkou Výkonného výboru Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV. V r. 1990-1994 bola poslankyňou Mestského zastupiteľstva v Prešove a zároveň predsedníčkou Komisie pre výstavbu, dopravu, životné prostredie a územné plánovanie pri MsZ v Prešove. Je členkou viacerých redakčných rád.

Profesorka Eve Michaeli želáme do ďalších rokov pevné zdravie, veľa tvorivej energie a entuziazmu a mnoho úspechov v pracovnom a rodinnom živote. Spoliehame sa na jej erudíciu, skúsenosti, dobroprajnosť a ústretovosť pri prekonávaní aktuálneho problému akreditačnej mohúcnosti geografických pracovísk na Slovensku.

Add multos annos !

René Matlovič

Recenzia na monografiu doc. Jána Zozuláka, PhD.

NIKOLAJ VELIMIROVIČ, NOVÝ ZLATOÚSTY

V týchto dňoch vyšla ďalšia monografia doc. Mgr. Jána Zozuláka, PhD., ktorej cieľom je uviesť čitateľa do teologickej práce biskupa **Nikolaja Velimiroviča** a priblížiť jeho život, tvorbu, myslenie a sociálnu prácu. Mnohými fotografiami sa autor snaží ilustrovať rôzne obdobia jeho života. Osobnosť **Nikolaja Velimiroviča** nie je jednoduché pochopiť, pretože žil v období dvoch svetových vojen, kedy sa radikálne menila politická, spoločenská i sociálna situácia ľudí. Jeho mučenie v koncentračnom tábore v **Dachau** v **Nemecku**, odkiaľ bol vyslobodený tesne pred ukončením vojny, ale aj zmena režimu po druhej svetovej vojne v jeho rodnej Juhoslávii, kde zavládol neobyčajne krutý totalistický režim s nekonečnou nenávisťou k pravoslávnej viere a národnému citeniu **Srbov** podstatne ovplyvnili myslenie i život tohto veľikána.

Ochridský a žičský biskup **Nikolaj Velimirovič**, ktorý patril medzi najväčších mysliteľov a teológov 20. storočia, bol veľkou osobnosťou srbského národa ako rečník, kazateľ, spisovateľ, básnik, teológ, filozof, historik, exegeta, cirkevný vodca, diplomat, misionár, sociálny pracovník, národný

buditeľ, duchovník a svätec. Zaraďuje sa k popredným teológom v dejinách Srbskej pravoslávnej cirkvi a právom je považovaný za veľkého muža. Obdivuhodná a výnimočná osobnosť **Nikolaja Velimiroviča** sa vďaka svojim schopnostiam stala vedomím celého srbského národa i doby, ktorá na jednej strane poznačila jeho myslenie, ale na druhej strane **Nikolajovi** sa podarilo prekonať dobu i históriu. Mnohé diela biskupa **Nikolaja** poskytujú bohatstvo vzácných informácií o problémoch tohto obdobia.

Biskup **Nikolaj** nebol kabinetný teológ a filozof, ale oduševnený kazateľ Božieho slova. Nevytvoril žiaden teologický alebo filozofický systém, pretože v prevažnej miere reagoval na problémy ľudí a tie sa pokúšal riešiť z teologického pohľadu vo svetle Evanjelia.

Počas celého svojho života bol neúnavným kazateľom Božieho slova a v srbskej histórii ho nie je možné s nikým porovnať. Jediný zo svojho národa stojí na tej istej úrovni ako svätý **Ján Zlatoústý**, preto ho **J. Popovič** nazval srbským **Zlatoústym**. Za svoje kazateľské schopnosti a celé pastierske dielo dostal čestné pomenovanie **NOVÝ ZLATOÚSTY**.

Táto monografia je vhodná pre teológov, filozofov, sociálnych pracovníkov, ale i pre širšiu verejnosť, ktorá má záujem dozvedieť sa viac informácií o veľkých osobnostiach 20. storočia, ktoré kvôli bývalému totalistickému režimu boli zabudnuté a ich diela bolo zakázané čítať. Dnes sa tieto diela

Ján Zozulák

NIKOLAJ VELIMIROVIČ, NOVÝ ZLATOÚSTY

slobodne vydávajú a čítajú, čo je príležitosť pre objektívne preskúmanie a ohodnotenie ich práce a myslenia, čo bolo aj hlavným zámerom doc. Mgr. Jána Zozuláka, PhD.

doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc.,
doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.

Centrálnou osobnosťou prof. Gbúra

Doc. PhDr. Ján GBÚR, CSc., sa narodil 18. januára 1953. Po skončení FF UPJŠ v Prešove nastúpil roku 1977 na Katedru slovenského jazyka a literatúry FF UPJŠ v Prešove, kde pracoval ako asistent a odborný asistent. V roku 1992 inicioval založenie Katedry estetiky a vied o umení na FF UPJŠ. Stal sa prvým vedúcim tejto katedry. Od ro-

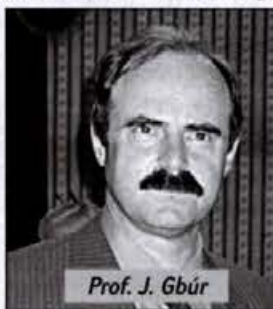
Činnosť prof. Gbúra je orientovaná nielen na výchovu umením, ale aj na výchovu k umeniu

ku 1998 je členom vedenia FF PU v Prešove. Titul kandidáta vied o umení obhájil v Literárnovednom ústave SAV v Bratislave (1985), titul docenta získal v roku 1995 a v súčasnosti ukončil proces vymenúvacieho konania na profesora v odbore literárna veda. Doc. Gbúr je predsedom Literárnovednej spoločnosti SAV, pobočky v Prešove, členom výboru Literárnovednej spoločnosti SAV, členom Obce spisovateľov AOSS, Slovenskej estetickej spoločnosti, Vedeckej rady FF PU Prešov a komisie KEGA.

Prírodnou súčasťou pedagogického pôsobenia menovaného od čias jeho štúdiá na fakulte bola intenzívna mimoškolská činnosť orientovaná nielen na výchovu umením, ale aj na výchovu k umeniu. Túto činnosť realizuje v učebnom procese i mimo neho, predovšetkým v konkrétnej umeleckej i organizačnej práci Študentského divadla FF UPJŠ Prešov, v režisérsko-dramaturgickej príprave vysoko-

školských amatérskych recitátorov, ako aj pri organizácii a programovom vyhraňovaní sa významného podujatia s celoštátnou pôsobnosťou – Akademického Prešova. Vedeckovýskumná a publikačná činnosť **Jána Gbúra** sa sústreďuje na obdobie slovenského literárneho realizmu a na jej centrálnu osobnosť – P. O. Hviezdoslava.

Systematický výskum diela uvedeného autora začal lexikografickým opisom slovného zásoby jedného z jeho najznámejších epických diel – **Eža Vikolinského**. Výsledkom jeho lexikografickej práce bolo spracovanie materiálov rozsiahleho básnického slovníka uvedeného Hviezdoslavovho diela a rozpracovanie viacerých teoretických a metodických otázok týkajúcich sa analýzy lexiky básnických textov a koncepcie básnického slovníka. V 80. rokoch venoval pozornosť verzologickým, poetologicko-estetickým, literárnohistorickým a komparatistickým osobitostiam **Hviezdoslavovho** básnického diela. Sústredil sa najmä na genézu jambického rytmu v Hviezdoslavovej poézii, ktorá tvorí prirodzenú súčasť výskumu slovenského jambického sylabotónizmu. Vo svojej monografii Hviezdoslav a česká poézia (Náuka, Prešov 1998) prvýkrát komplexne analyzoval vzťahy a súvislosti **Hviezdoslava** k českej poézii 19.

a 20. storočia. Dramatické dielo **Pavla Országha** sa stalo ďalšou témou z okruhu hviezdoslavskej problematiky, ktorú doc. Gbúr detailne preskúmal. Výsledkom tohto jeho výskumu je ďalšia monografická práca **Pavol Országh dramatik** (Náuka, Prešov 2002). Spolu s teatrológom Petrom Himičom urobil textologickú úpravu troch publikovaných drám mladého Hviezdoslava (**Vzdelanie**, **Pomsta**, **Otčím**) a po prvýkrát priblížili čitateľskej verejnosti tieto knižné drámy. Doc. Gbúra zaujala aj problematika tzv. vnútroliterárneho prekladu, ktorej sa venoval teoreticky, ale aj v súvislosti s prekladmi diel staršej slovenskej literatúry a s doterajšími pokusmi o modernizačný preklad Hviezdoslavovej poézie. V naj-

je P. O. Hviezdoslav

novších literárnovedných výskumoch sa doc. Ján Gbúr sústredil na otázky estetiky a poetiky literárneho realizmu.

Ján Gbúr nezabúda na popularizáciu a prezentáciu autorov a diel slovenskej literatúry obdobia romantizmu, realizmu a moderny, resp. súčasných tvorcov umeleckej literatúry žijúcich v prostredí regiónu východného Slovenska. Spolupracoval na tvorbe hesiel v Slovníku slovenských spisovateľov a podieľal sa na tvorbe dvoch kolektívnych učebných textov ako ich spoluautor (Rukoväť literatúry, SPN Bratislava 1998; Panoráma slovenskej literatúry, v tlači, vyjde v roku 2003). Intenzívne spolupracuje aj so Slovenskou televíziou na príprave programov literárnoumeleckého charakteru, ako aj so Slovenským rozhlasom, štúdio Košice, na odbornej a umeleckej profilácii jej literárnoumeleckej sekcie.

Susedia v strednej Európe

Nezastupiteľné miesto v oblasti hospodárskych, kultúrnych a spoločenských kontaktov s krajinami východnej a strednej Európy má dlhodobu nemeckú nadáciu **Róberta Boscha**. Jednou z aktivít, ktorými sa táto organizácia prezentuje, je aj pôsobenie odborníkov špecializujúcich sa na vyučovanie nemčiny ako cudzieho jazyka v rámci lektorátov na katedrách, ktoré zabezpečujú prípravu germanistov.

Autor článku

Jedným z dôkazov, že takéto aktivity prinášajú svoje ovocie, je aj činnosť spolupracovníkov tejto nadácie ako lektorov na Katedre nemeckého jazyka a literatúry FHPV PU,

ktorá sa už stáva tradíciou. V rámci svojho pôsobenia na katedre zabezpečujú jednak odborné vedenie prednášok a seminárov v rámci jednotlivých študijných disciplín učebného programu, avšak významnou súčasťou tohto pôsobenia je aj zabezpečovanie rôznych projektov a workshopov. Práve táto súčasť práce nemeckých lektorov však presahuje rámec katedry, resp. fakulty a univerzity a nadobúda medzinárodný charakter vytváraním projektov a workshopov aj s lektormi, ktorí pôsobia nielen na Slovensku ale aj v zahraničí.

Dôkazom toho je aj slovensko-ukrajinský workshop, ktorý sa pod názvom **Susedia v strednej Európe uskutočnil v dňoch 23. 3. – 28. 3. 2003 na pôde Prešovskej univerzity**. Program tohto podujatia bol veľmi bohatý. Jeho súčasťou boli viaceré aktivity, ktoré zahŕňali jednak podujatia odborného charakteru pod vedením lektorov, resp. učiteľov pôsobiacich na katedre, ale aj prehliadku mesta, kultúrnych a historických pamiatok, ktoré sú svedectvom toho, že mesto Prešov bolo už v dávnej minulosti mestom vzdelanosti a bohatých kultúrnych tradícií ako i miestom stretávania mnohých náboženských a myšlienkových názorov, čo tomuto mestu vtláčilo v priebehu rokov jedinečný kolorit.

Workshop sa tak stal jedinečnou príležitosťou na vzájomné spoznávanie, výmenu názorov i postrehov i inšpiráciu. Zároveň znamenal aj nadviazanie osobných kontaktov, ktoré sú vždy nevyhnutným predpokladom prípadnej ďalšej spolupráce a kontaktov v budúcnosti jednak z odborného ale aj ľudského hľadiska. Práve z tohto uvedeného dôvodu sa súčasťou programu tohto workshopu stali aj sprievodné podujatia spoločenského charakteru, v rámci ktorých vznikol dostatočný priestor okrem výmeny skúseností a vzájomného spoznávanie aj na nadviazovanie neformálnych kontaktov. Bezprostredné ohlasy účastníkov tohto workshopu svedčia o tom, že uvedené zámery sa z tohto hľadiska podarilo do značnej miery naplniť.

Realizácia cieľov tohto podujatia by však sotva

bola možná bez spolupráce organizátorov so všetkými, ktorí boli ochotní podať pomocnú ruku a prispieť tak k úspešnému priebehu celého podujatia. V tejto súvislosti patrí osobitné poďakovanie najmä **Nadácii Roberta Boscha, Prešovskej univerzite ako aj mestu Prešov**, bez ktorých ochotnej a nezištnej spolupráce by sotva bolo možné takéto workshop zorganizovať. Treba však vyzdvihnúť najmä organizátorskú prácu lektoriek **Nadácie Roberta Boscha Helgy Peppel z Katedry nemeckého jazyka a literatúry FHPV PU, Vereny Maier, pôsobiacej v Košiciach a Vereny Wagner z Užhorodu, ktoré celý projekt realizovali**.

Celkový priebeh workshopu dokázal opodstatnenosť a zmysluplnosť organizovania podujatí takéhoto charakteru. Treba teda vyjadriť nádej, že tento workshop, ktorého hositeľkou bola v uplynulých dňoch Prešovská univerzita, nezostane ojedinelým podujatím, ale že sa stane zdrojom inšpirácie do budúcnosti.

PhDr. Pavol Zubal, Ph.D.,
KNJaL FHPV PU

ARS POETICA na Katedre rusistiky a translitológie FF PU

16. apríla 2003 sa uskutočnil prednes poézie a prózy v ruskom jazyku. Toto slávnostné stretnutie otvorila a viedla **PhDr. Anna Hirková, CSc.**

V úvode zdôraznila, že prednes má dôležité miesto vo vyučovacom procese nielen na základnej a strednej škole, ale aj na vysokej škole z dvoch hľadísk:

1. Zvyšuje záujem o štúdium ruského jazyka, rozvíja estetický a jazykový cit, spĺňa aj kognitívnu úlohu – poslucháči získavajú informácie o básnikoch, o epoche, ku ktorej dané dielo patrí.

2. prednes napomáha fonetickej stránke, najmä dynamike rytmu a melodiky – obohacuje slovnú zásobu.

Úroveň prednesu (dramaturgickú, interpretačnú, jazykovú) hodnotila trojčlenná porota: **PhDr. Anna Hirková, CSc., doc. PhDr. Jozef Sipko, Ph.D., doc. PhDr. Andrej Antošák, CSc.**

Z úst recitátorov zazneli diela známych i menej známych autorov, ako napr. **V. Gubajlovskij, J. Vyjra, M. Vološin, S. Dovlatov,**

ale aj **A. Puškin, S. Jesenin, A. Čechov, A. Achmatovová**.

Účastníci súťažili v dvoch kategóriách.

V kategórii poézie obsadili: 1. miesto – **Eva Machyniaková**, 2. **Olga Salková**, 3. **Slávka Ilenčíková**.

V kategórii prózy obsadili: 1. miesto – **Ade-la Blahová**, 2. **Jana Goriščáková**, 3. **Katarína Tomková**.

Recitátori podali dobré výkony. Pri príležitosti Dňa učiteľov, ktorý sme si nedávno pripomenuli, **PhDr. Hirková, CSc., zarecitovala báseň J. Jevtušenka**, ktorá bola venovaná kolegyniam a všetkým prítomným.

ARS Poetica prebiehala v príjemnej svia-točnej atmosfére, všetci zúčastnení odchádzali obohatení o umelecký zážitok.

*Я люблю Вас нежно и жалеюще,
Но на Вас завидую смотрю.
Лучше мужчины – это женщины
Это я Вам точно говорю!*

PhDr. Anna Hirková, CSc.

Pomôcka pre učiteľov fyziky

Text tejto knižočky má poslúžiť predovšetkým učiteľom fyziky, ale aj žiakom a ich rodičom na to, aby mohli vo vyučovaní a učení úspešne využívať logické opory. Odpovedá na otázku čo sú logické opory, ako sa tvoria, ako sa využívajú vo vyučovacom procese, ako pomocou nich môže byť každý žiak úspešný a učenie mu môže prinášať radosť.

V prílohe tohto textu sú tri súbory logických opôr, v ktorých je zakódované učivo fyziky osobitne pre **6., 7. a 8. ročník** základnej školy.

Logické opory sme vytvorili na počítači v grafickom programe (**CorelDraw**). Pri tvorbe logických opôr sme sa striktnie držovali nateraz platných učebníc fyziky pre jednotlivé ročníky. Celé učivo fyziky pre **6. ročník** je zakódované na **16 listoch**, pre **7. ročník** na **20 listoch** a pre

8. ročník na **21 listoch**. Komplet listov s logickými oporami pre **7. a 8. ročník** je doplnený dvoma-troma listami pomenovanými Čo je najdôležitejšie v časti X (učebnica sa člení na 2–3 časti). Stručné opory na každom takomto liste zastupujú učivo, ktoré je v učebnici opísané na **50–60 stranách**.

Súbor logických opôr netvorí uzavretý systém, naopak, opory sú mobilné, viaceré bloky sú vytvorené tak, aby žiaci za pomoci učiteľa ich mohli dotvárať podľa svojej predstavy, dopĺňať ich novými symbolmi. Takto žiaci sa môžu stať spoluvytvorcami opôr, môžu ich neustále obohacovať o nové nápady a vylepšovať ich.

V tejto práci sme využili vlastné mnoho-ročné skúsenosti z tvorby a aplikácie logických opôr ako aj skúsenosti iných učiteľov, predovšetkým známeho didaktika **V. F. Šatalova**.

Túto jednoduchú učebnú pomôcku ponúkame učiteľom, žiakom a ich rodičom v presvedčení, že významnou mierou prispieje k ich úspešnej vyučovacej a učebnej činnosti.

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA
Fakulta humanitných a prírodných vied
Katedra fyziky

Ján Birčák

FYZIKA
V LOGICKÝCH OPORÁCH
alebo
Ako naučiť fyziku každého žiaka

ManaCoň

Prešov
1997

Univerzitný Country Majáles

Májové študentské slávnosti s hudbou, spevom a tancom. Tak by sa dalo definovať Majáles. Okrem týchto tradičných prejavov bol univerzitný majáles obohatený o kultúrne podujatie s country hudbou.

Študenti, učitelia univerzity v spolupráci so Študentskou rozvojovou agentúrou GUNTER dňa 7. mája 2003 v priestoroch športového areálu v programovom scenári pripravili ľahký folk prechádzajúci do country hudby obohatený o výučbu country tanca, ľudovú hudbu s primášom Ondrejom a reprodukovaniu v podaní diskdžokeja Matúša z Flash klubu Čierny orol Prešov.

Na svoje si prišli aj fanúšikovia Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji, ktorí mohli sledovať štvrtfinále „naživo“ cez veľkoplošnú obrazovku.

Prv, než začala výučba, pódium zaujali „vyučujúci“. Postupne sa predstavili poloprofesionálne country skupiny Biely Topol a Ploštin Punk.

Študentská diviacka časť bola rozdelená na dva „konzumné tábory“. Zámožnejší boli priamo v aréne majálesu, ostatní obsadili balkóny, okná, dokonca „galériu“ študentského domova.

Po kultúrnom programe a skončení hokejového prenosu sa rozprúdila majálesová zábava. Dobrou vôľou organizátori prispôsobili vstupné aj „galérii“ a tanečný parket sa zaplnil. V priestoroch areálu boli rozmiestnené stánky s občerstvením (klobáska, guláš, párky) takže bolo postarané aj o doplnenie kalórií.

Do tanca hrála popredná country skupina BB Country na striedačku s diskdžokejom. Skalní vydržali až do rána bieleho.

JaVi

NAŠI JUBILANTI

Zamestnanci Rektorátu PU

50 rokov: 12. 5. Mária Zelinková, sekretariát rektora. 30. 5. Daniela Mišíková, vrátnička. 23. 6. Mária Kulová, upratovačka. 25. 6. Olga Salamánová, upratovačka.

55 rokov: 5. 5. Eva Gumanová, referentka. 10. 6. Mária Sabolová, podateľňa. 12. 6. Ján Petruš, údržbár.

60 rokov: 9. 5. Stanislav Halčíšák, st. kurier

Jubilanti z Filozofickej fakulty PU

50 rokov: 1. 6. Mgr. Šišmišová.

Človek, ktorý veľa cestoval, môže potvrdiť, že každé miesto, každý kút Zeme má svoju zvláštnu duševnú atmosféru, zvláštnu auru. Miesto, na ktorom sme, v nás vyvoláva náladu, ponúka nám určité myšlienky, spomienky, obrazy. Aj ľudia, ktorí sa na určitom mieste narodili, žijú tam, alebo sa tam radi zdržiavajú majú podobný temperament a svojráz. Pre duševný zrak je každé miesto akoby zahalené oblakom inej duševnej kvality, farby. Podobne, keby sme mali možnosť cestovať v čase, keď sa v duchu preniesieme do iných dôb, pocítíme, že každá doba má inú špecifickú atmosféru, náladu, iného „ducha doby“. Ľudia historických dôb majú tiež niečo spoločné.

Mária Štefániková – Moja jablňo

Pre ľudí dávnych časov bolo samozrejmostou, že niečo ako duch miesta nie je len pojmovou abstrakciou, výmyslom miestnych pomerov, ale že je to čosi bytostné, čo vstupuje s človekom do dialógu ... lesy, rieky, hory ... pre niekdajšieho človeka to nebola záležitosť teórie, ale zážitku, určitých duševných dojmov. Vnímali oveľa intenzívnejšie. Sumu duchovných síl späť s určitým konkrétnym miestom nazývali geniom loci. Znalosť o tom bola základom pre výber vhodného miesta na usídlenie, stavbu miest a chrámov. Cesty a blúdenia majú charakter snového nastavenia vedomia. Chodidlá sú ako dlane rúk ... Pútnictvo bolo najstarším a najúčinnjším spôsobom, ako sa človek spájal s krajinou. Putovanie je archetypom duchovnej cesty.

Technický pokrok, o ktorý sa tak usilujeme, sa pre nás paradoxne stal prekážkou. Stratili sme spojenie a korene vlastnej existencie. Prestali sme rozumieť Zemi, necítíme jej podnety a varovania. Sme kultúrou rozumovou, preto sme dosiahli, že nám priestor ukazuje len tie rozmery, ktoré sú sledovateľné pomocou logiky. Ostatné zostali potlačené v úzadí ako neviditeľné oblasti. K uvedomeniu si týchto rozmerov nás privedie len zvýšená citlivosť, sila imaginácie, ktorá nám sledovaný priestor rozšíri. Inteligencia citu je médiom pre toto poznanie.

GENIUS LOCI –

Čo tvorí zvláštnosť určitého miesta? Čo ho vyčleňuje z množstva iných? Čím na nás vplýva? Je to jeho atmosféra – svetlo, vzduch, farba? Alebo pocit – bezpečia, ochrany, tepla, alebo opačne – neistoty, napätia, strachu? Aké slová sa stávajú obrazom toho nášho miesta? Skúsme si ich napísať, hierarchizovať, roztriediť, premeniť na znak, farbu, tvar, zvuk Ak sa nad niečím silno zamyslíme, cítime nejas-

DUCH MIESTA V GALÉRII VO VEĽKOM ŠARIŠI

nosť, napätie, potom akési tušenie, svetlo, a NÁPAD! je to náš produkt, vytvorili sme si jeho predstavu, aby sme ho pochopili – v niečom cudzom sme sa úplne stratili, aby sme sa znova našli. Myšlienka sama o sebe je neviditeľná, ale prenesená do hmoty sa stáva zrozumiteľnou. Aj iný človek ju odtiaľ dokáže prečítať. Toto je jeden z princípov tvorby umeleckého diela. Myšlienka, ktorá sa „včarí“ do hmotnej formy. Súkromná šifra, ktorá rozpráva, ak si k nej nájdeme kľúč.

Na výstave Genius loci v Mestskej galérii vo Veľkom Šariši sa 27 študentov 4. ročníka z Katedry výtvarnej výchovy a umenia FHPV PU v Prešove predstavilo od 30. 4. 2003 do 22. mája 2003 svojimi kresbami, maľbami, fotografiami, grafikou a počítačovou grafikou, objektmi, inštaláciami, grafickými partitúrami, zvukovými záznamami a textom. Nebola to výstava klasickej výtvarnej tvorby. Ich práce nie sú prvoplánové, nedajú sa „prečítať“ jediným pohľadom, vyžadujú si čas a sústredenie. Pre vnímavého diváka je to však mimoriadna príležitosť vstupu na územie, ktoré je často pre cudzieho tabu. Je hlbokou sondou do vnútra autorských duší, prekvapivé, úprimné a mladé!

Autormi vystavených prác boli: Peter Barényi, Natália Csizmadiová, Viera Fečová, Františka Fehérová, Michal Fric, Katarína Galajdová, Anežka Haščáková, Lenka Hirja-

Mária Valičková – Vlaky

ková, Šimon Hrebíček, Martina Kotuličová, Mária Kravcová, Elena Labašková, Mária Lilíková, Slávka Miškovičová, Jana Pappová, Igor Pešta, Katarína Polgáryová, Daniel Pribyla, Eva Sabolová, Ľubor Selecký, Jana Skubanová, Mária Štefániková, Lucia Števečeková, Marketa Timková, Mária Valičková, Miriam Vasilenková, Jaro Švestka.

PhDr. Edita Vološčuková,
autorka projektu

Foto: E. Vološčuková

Výmenný vedecký pobyt pedagógov a študentov Pravoslávnej bohosloveckej fakulty

V dňoch 21. – 26. 10. 2002 sa dekan, prodekan, traja vyučujúci a piati študenti Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove zúčastnili na výmennom vedeckom pobyte v rámci mobility pedagógov a študentov pravoslávnych teologických fakúlt v Belehrade.

Boli prijatí dekanom Bohosloveckej fakulty Srbskej pravoslávnej

v Belehrade

cirkvi profesorom Vladanom Perišičom, ktorý vo svojom pozdrave "Dobro došli" vyjadril radosť z toho, že môže privítať vzácnu návštevu

cich. Terajší predseda Srbskej vlády vzal na seba zodpovednosť za dokončenie chrámu, ktorý sa stane národným pamätníkom Srbov.

V Sremských Karlovcach sme navštívili cirkevné múzeum na biskupskom úrade s množstvom ikon a tiež katedrálny chrám. Srbsko bolo najmocnejšou ríšou

Zábery z výmeneho vedeckého pobytu pedagógov a študentov PBF PU v Belehrade

na pôde ich fakulty a oboznámiť ju s jej životom a prácou.

Okrem dekana sa slovenská delegácia stretla aj s ďalšími profesormi Belehradskej teologickej fakulty a naskytla sa jej možnosť vymeniť si najnovšie poznatky z vedeckého bádania. Nasledovala vzájomná výmena najnovšej teologickej literatúry, ktorá bude slúžiť pedagógom a študentom pri vedeckom raste, nakoľko mnohé práce v srbskom jazyku sú prekladmi z iných jazykov.

Dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove prof. ThDr. Peter Kormaník, PhD., predniesol prednášku študentom Belehradskej bohosloveckej fakulty a informoval ich o situácii na Slovensku, ako aj o živote pravoslávnej Cirkvi i Pravoslávnej bohosloveckej fakulty. Zároveň pozval na návštevu našej fakulty do Prešova dekana Bohosloveckej fakulty v Belehrade, ich profesorov a študentov. V programe bolo tiež stretnutie s dirigentom zboru na Belehradskej fakulte a výmena skúseností v oblasti bádania a rozvíjania cirkevnej hudby v slovenskom i srbskom prostredí.

Profesori a študenti zo Slovenska navštívili aj Vevyslanectvo Slovenskej republiky v Belehrade, kde ich prijal vevyslanec Miroslav Lajčák. Bolo to veľmi zaujímavé stretnutie a pán vevyslanec prisľúbil svoju pomoc v budúcnosti pri podobných aktivitách.

Ale najväčším zážitkom bola návšteva chrámu svätého Sávu, ktorý sa buduje takmer 100 rokov. Tento chrám už zďaleka pôsobí svojou majestátnosťou a je postavený na mieste, kde boli spálené ostatky svätého Sávu v 16. storočí. Chrám má kapacitu okolo 15 000 veria-

na Balkáne a aj keď bol v krvavej bitke na Kosovom Poli (1389) zabitý hrdinský a zbožný kráľ Lazár a štát zanikol, patriarchát trval ďalej.

Navštívili sme aj ďalšie historické pamiatky v Srbsku, kde sme sa presvedčili, že Srbi sú veľmi dobrými hosťami. Náš sprievodca, riaditeľ internátu Zoran Jelisavčić, sa o nás príkladne staral a každý bol spokojný po všetkých stránkach. Za jeho ochotu a pomoc mu patrí poďakovanie. Poďakovanie patrí aj pánovi Miroslavovi Kopečnému, vevyslanecovi Juhoslovenskej republiky v Bratislave, za sprostredkovanie tejto návštevy, vďaka ktorej sme nadviazali užšie kontakty s teologickou fakultou v Belehrade, ktoré bude možné v budúcnosti využiť pre vzájomnú spoluprácu.

Doc. Ján Zozulák, PhD.

V dňoch 18. a 19. marca 2003 sa v meste Heraklion na Kréte (Grécko) konala konferencia, ktorú organizovala Kancelária konštantinopolského patriarchátu pri Európskej únii. Ústrednou témou konferencie bol návrh stanoviska Pravoslávnej cirkvi k Európskej ústave voči náboženstvám a cirkvám. Aby bol tento návrh dobre vypracovaný, každá miestna Pravoslávna cirkev poslala svojich delegátov s konkrétnymi stanoviskami, ktoré boli rozpracované v spoločnom vyhlásení. Za Pravoslávnu cirkev v českých krajinách a na Slovensku sa na konferencii zúčastnili doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD., a Mgr. Václav Ježek.

Európska únia už dlhší čas diskutuje o otázke zostavenia Ústavy, ktorá bude tvoriť jej základné právne ustanovenia. V rámci tejto diskusie boli vyzvaní zástupcovia rôznych skupín, aby predložili svoje návrhy. Významnú skupinu tvoria pravoslávni kresťania žijúci v Európskej únii, ale aj v krajinách, ktoré budú onedlho prijaté do Európskej únie. Je zrejme, že vytvorenie Ústavy Európskej únie zaujíma všetky cirkvi a náboženstvá, pretože budú pôsobiť v rámci európskeho právneho systému.

Konferenciu otvoril metropolita Meliton, kancelár konštantinopolského patriarchátu, ktorý privítal všetkých prítomných v mene patriarchu Bartolomeja I. Nasledoval príhovor arcibiskupa Kréty Timoteja, na území ktorého sa konala táto konferencia. S prednáškou vystúpil profesor a odborník na ústavné právo pán Evangelos Venizelos, minister kultúry gréckej vlády, ktorý okrem iného uviedol, že v Grécku sa pozorne sleduje situácia v rámci rozvoja celej Európy.

S prednáškou vystúpili aj metropolita Francúzska Emanuel, riaditeľ Kancelárie konštantinopolského patriarchátu pri Európskej únii, primátor mesta Heraklion, ktorý pripomenul historický význam Kréty od dôb minojskej civilizácie, vystúpil aj Noel Treanor, tajomník Konferencie biskupov v Európskej únii, ktorý vyjadril presvedčenie, že spoločne je možné presadiť kresťanské hodnoty v rámci celej Európy, aby sa zachovali základné princípy starej Európy.

Bol vytvorený priestor na prednášky delegátov za miestne Pravoslávne cirkvi, ktorí okrem zhodnotenia celkovej situácie v európskom priestore a postavení jednotlivých krajín i cirkvi predložili návrhy, ktoré boli zapracované do spoločného vyhlásenia, ktoré potom všetci delegovaní účastníci podpísali. Za Pravoslávnu cirkev v českých krajinách a na Slovensku vystúpil s prednáškou v gréckom jazyku doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD.

Účastníci konferencie na záver vyjadrili presvedčenie, že spoločný postup v rámci Európskej únie pomôže pri uplatňovaní spoločných záujmov a dosahovaní konkrétnych cieľov, ktoré podporujú rozvoj humanity, demokracie, tolerance a pochopenia. Doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD.

Konferencia k európskej ústave voči náboženstvám a cirkvám

Mladosť slovanského sveta

Pod týmto názvom navštívila Slovensko v dňoch 1. až 7. apríla 2003 delegácia významných ruských umelcov a vedcov, ktorú viedla rektorka Štátnej akadémie slovanskej kultúry (ŠASK-Moskva), akad. prof. I. K. Kučmajevová, DrSc. V tejto delegácii boli významní interpretátori svetového mena, ako klavírny virtuóz V. V. Selivochin, národný umelec Ruskej federácie, známa speváčka V. A. Šaronovová, zaslúžilá umelkyňa RF, Zbor duchovného spevu pod vedením S. A. Belikova, folklórny súbor pod vedením E. A. Zajcevej, akad. prof. I. I. Poplavskaja, filmová režisérka a iní.

ŠASK bola založená v roku 1992 a jej činnosť sa riadi hlboko humánnymi princípmi, z ktorých uvedieme aspoň prvý: prvotná úcta k vnútornému svetu detí a mládeže, nezávisle na tom, či je konkrétny jedinec Rus alebo Nerus, či je veriaci alebo neveriaci, pravoslávny

no-vzdelávací komplex od materskej škôlky po najvyššie univerzitné vzdelanie, vrátane postgraduálneho a dokto-

mierových misií pod názvom Mladosť slovanského sveta. Na Slovensku to bola už ich 8. misia. Tí, čo mali možnosť vidieť ich koncerty a stráviť s nimi niekoľko dní, získali naozajstný hlboký duchovný zážitok. V našej dobe, keď sa takmer všetko meria peniazmi, je pozoruhodný fakt, že celý pobyt si 35-členná delegácia hradila z vlastných zdrojov. Z našej strany je potešiteľné, že ich nádherné umenie očarilo najmä mladých ľudí. V preplnenej aule Prešovskej univerzity bolo cítiť, čo nám v dnešných časoch chýba a čo ruskí hostia aspoň z časti poskytli – „večná túžba po kráse“, ktorú umelci naplňali v každom svojom speve – vo Svidníku, v Ladomírovej, na Dukle, v Ruskom dome v Prešove. Ich vysoko profesionálne umenie má hlboko ľudské východiská. Zvlášť to bolo cítiť v tých okamihoch, keď vyjadrovali úprimné nadšenie nad stretnutím s národným umelcom Milanom Rúfusom v jeho dome, obdivovali nielen duchovné kvality jeho osobnosti, ale aj interiéru jeho domu s krásnymi výtvarnými dielami Hložníka, Laluhu, Kompaneka a ďalších mašich umelcov. Krásny výklad pri-

alebo nepravoslávny. Úcta je ako prežumpcia.

Na ŠASK pracujú najvýznamnejší ruskí umelci a vedci v rámci 9 fakúlt. Uvedená akadémia predstavuje výchov-

randského. Špičkoví umelci, pedagógovia a vedci takto pripravujú budúcu národnú duchovnú elitu.

Svoju naozajstnú duchovnosť, umenie a krásu rozdávaajú aj v zahraničí v rámci

tom im podala doc. PhDr. Eva Kollárová, CSc., predsedníčka Asociácie rusistov Slovenska. Neobyčajne významnou je skutočnosť, že obidvom našim osobnostiam, Milanovi Rúfusovi a Eve Kollárovej, na základe rozhodnutia Akademickkej dumy ŠASK, boli udelené vedecké tituly prof. ŠASK so zápisom do Zlatej knihy ŠASK – „Za významný prínos pri zachovaní kultúrnych a duchovných hodnôt Slovenska ako súčasť svetového kultúrneho dedičstva.“

Záverom sa žiada pripomenúť, že takú významnú delegáciu by bolo treba prijať na vyššej úrovni a za podstatne väčšieho záujmu médií. Veď keď tu bola dvojčlenná ruská skupina TaTu, televízne štáby ich sprevádzali takmer na každom kroku ..., no pre naozajstných umelcov si nenašiel čas ani jeden z nich.

Doc. PhDr. Jozef Sipko, PhD.,
vedúci Katedry rusistiky
a translitológie FF PU v Prešove

MUSICA HISTORICA KONCERTOVALA

Súbor Musica historica Prešov, jeden z mála slovenských umeleckých súborov venujúcich sa systematicky predvádzaniu hudby 16.-18. storočia v jej autentickú, historicky overenej podobe, pripravil v predveľkonocnom období pre prešovské publikum ďalší zo svojich koncertov. Súbor s umeleckým vedúcim Karolom Medňanským, pedagógom KHV FHPV našej Alma mater, si prizval na svoj koncert, ktorý sa konal dňa 8. 4. 2003 o 19. hodine v krásnych historických, akusticky priam ideálnych priestoroch Dvorany Evanjelického kolégia na Hlavnej ulici v Prešove, zahraničného hosťa. Galériu významných domácich, či zahraničných hostí, akými boli prešovská rodáčka, sólistka Opery SND v Bratislave Ida Kirilová, sólista viedenskej Štátnej opery Hans Christian a mladý nádejný rakúsky tenorista Gerd Jaburek, tentoraz rozšíril hosť z Brna Vladimír Richter, ktorý do Prešova zavítal ako pedagóg v rámci mobilného stredo-

ského programu CEEPUS SK-126-02/03. Koordinátorom tohto CEEPUS-programu je KHV FHPV PU a práve umelecké vystúpenie Vladimíra Richtera bolo súčasťou jeho hosťovského pobytu v Prešove.

Na koncerte spoluúčinkovala aj stabilná členka súboru, hráčka na spinete, Klára Ganzerová. Spoluporiadateľom koncertu bol aj Biskupský úrad Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku.

Brnenský tenorista doc. Mgr. Vladimír Richter je významným špecialistom na autentické predvádzanie starej hudby. Výraznou mierou sa však venuje aj interpretácii skladieb súčasných skladateľov. Premiéroval diela P. Ebena, M. Košuta, P. Řezníčka a ďalších skladateľov. Niekoľko sezón pôsobil ako sólista Štátneho divadla v Brne. Od polovice 80. rokov sa venuje koncertnej činnosti a pedagogickej práci na Masarykovej univerzite v Brne, na Katedre hudobnej výchovy tamojšej Pedagogickej fakulty.

Na koncerte zazneli diela nielen najvýznamnejšieho talianskeho skladateľa z tohto obdobia **Claudia Monteverdiho**, ale aj jeho menej známych súčasníkov **Giovanniho Paola Nodariho**, **Giacoma Arigonioho**, či najvýznamnejšieho nemeckého skladateľa 17. storočia **Heinricha Schütza**. Prijemným umeleckým osviežením koncertu bolo uvedenie nábož-

nej piesne Jána Amosa Komenského „Studne neprevážená všech božských milostí“ bez inštrumentálneho sprievodu, o to viac, že táto významná osobnosť sa v roku 1654 zastavila v Prešove. Hostovanie **Vladimíra Richtera** predstavovalo jedno z vrcholných vystúpení v takmer 10-ročnej histórii súboru. Sólista sa opieral o dokonalé štýlové zvládnutie jednotlivých skladieb, vychádzajúc z bezpečnej hlasovej techniky, vysokej tónovej kultúry a z bohatosti emocionálneho prežívania.

SO ZAHRANIČNÝM HOSTOM

Popri vokálnych skladbách zazneli na koncerte aj dve sonáty pre violu da gamba a spinet od Dietricha Buxtehudeho a **Johanna Mathiasa Leffloth**.

Súbor Musica historica rozvíja v rámci mobilného programu CEEPUS spoluprácu aj s ďalšími univerzitami zapojenými do projektu, ku ktorým patria: **Masarykova univerzita v Brne**, **Univerzita v maďarskom Szegede** a **Vysoká škola hudobná a dramatických umení Viedeň**. Od šk. r. 2003/2004 pribudli a centrálnou agentúrou CEEPUS vo Viedni boli schválení ďalší partneri ako sú **Akadémia hudby v Krakove** a **Rzeszowska univerzita v Rzeszowe**. V rámci celej siete „Ceepusáckych projektov“ je to ojedinelý hudobný program, do ktorého sú zapojené katedry hudobnej výchovy a hudby uvedených univerzít a vysokých škôl. Práve svojou špecifickosťou a orientáciou na hudobné umenie sa okrem pedagogickej konfrontácie naskytuje v tomto programe široký priestor pre umeleckú spoluprácu. Umelecké súbory Prešovskej univerzity, ktoré pracujú v gescii KHV FHPV už naplánovali konkrétne umeleckú spoluprácu s pedagógmi na Univerzite v Szegedi a na Rzeszowskej univerzite.

Mgr. art. Karol Medňanský, PhD.

Na záberu prvý zprava Mr. art. K. Medňanský, PhD.

Hodina modlitby a spevu

Vo večerných hodinách dňa 14. mája 2003 konal sa koncert pri príležitosti 10. výročia založenia zboru sv. Romana Sladkovec v rámci VL. ročníka Prešovskej Hudobnej jari.

Koncertná sála Parku kultúry a oddychu – Čierny orol v Prešove sa zmenila na „Katedrálny Chrám“ v ktorom znela byzantská hudba, hymnus a žalmy.

Interpretom bol štvorhlasný mužský zbor sv. Romana Sladkovec pri kňazskom seminári Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, ktorý sa predstavil pod taktovkou svojho dirigenta pána Pavla Vasiľa.

Za takmer desaťročné obdobie svojej existencie sa vypracoval na uznávaný liturgický zbor. Svojou prítomnosťou obohacuje slávnostné liturgie, vysviacky mladých kňazov, verejné koncerty v rámci mesta, regiónu i zahraničia. Každoročne sa zúčastňuje festivalu sakrálneho umenia v Košiciach, festivaloch duchovnej piesne v Snine, Svidníku, či medzinárodného festivalu v Niregyhaza v Maďarsku. Absolvoval úspešné zájazdy na Ukrajinu, Českej republike, Poľsku, Rakúsku a 3x bol v Ríme. Najväčšie ocenenie získal v máji roku 2001 na X. celoslovenskej medzinárodnej súťaži speváckych zborov v sakrálnej zborovej tvorbe Námestovské hudobné slávnosti. Za svoju poctivú, náročnú prípravu a predovšetkým vysoko profesionálne vystúpenie získal strieborný diplom. Počas blahorečenia biskupa P. P. Gojdiča vo Vatikáne v roku 2001 sa predstavil v televíznom vysielaní Eurovision. V roku 2002 na pozvanie Priateľov východných cirkví, zbor uskutočnil zájazd do Turí-

na. Je stálym účastníkom Prešovskej hudobnej jari, Vianočných koncertov. Môže sa pochváliť vystúpením v Slovenskej televízii, štúdio Košice a v Slovenskom rozhlas v Košiciach. Verejnosti sa zviditeľnil nahrávkami CD a audiokazetami.

Moderátor o. ThLic. Jozef Maxim privítal na výročnom koncerte prešovského sídelného biskupa gréckokatolíckej cirkvi, Mons. ThDr. Jána Babjaka, primátora mesta Prešov Ing. Milana Benča, akademických funkcionárov Prešovskej univerzity a vzácných hostí.

Po úvodnom slove koncertnú sálu ovládol „duch“ jubilujúceho zboru. V programe uviedol

diela ruských, ukrajinských a neznámych skladateľov. Doc. ThDr. František Janhuba, dekan Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty krásnym „vdaky vzdáním“ poďakoval za umelecký zážitok, za doterajšiu reprezentáciu fakulty a odovzdal ďakovný list dirigentovi p. Vasiľovi a zakladajúcim členom zboru.

Záverečné slovo Mons. ThDr. Jána Babjaka, prešovského sídelného biskupa gréckokatolíckej cirkvi, iba potvrdilo to, čo sa odohrávalo v srdciach prítomných. **Láska, pokoj, silný emotívny pocit, rajska harmónia, hmatateľný súlad telesného a duchovného bytia človeka.**

Mnohaja Lita, Mnohaja Lita.

PhDr. Viliam Tarjányi
tajomník RUC PU

Krásne životné krédo profesora

Po 48-ročnej praxi sa stáva prof. PhDr. Tomáš Stejskal, CSc., pre väčšinu z nás **Tomí, penziónovaným pracovníkom Katedry telesnej výchovy a športu FHPV Prešovskej univerzity v Prešove**. Pri tomto významnom životnom kroku pána profesora, by som sa rada pozastavila ako pri udalosti hodnej zamyslenia a týmto mu venovala pozornosť v nasledujúcich riadkoch. Sú výpoveďou faktov a vyjadrením bývalej študentky i asistentky profesora Stejskala, v ktorých možno viacerí nájdú svoje vlastné myšlienky.

Profesora Stejskala poznajú priatelia, kolegovia, odborníci z oblasti športu a zdravia, študenti ako veľkorysého človeka, kozmopolitu, s veľkým všeobecným rozhľadom, zmyslom pre eleganciu a svojským humorom, ktorý súvisí s jeho životnými hodnotami.

Jeho životný postoj korešponduje so životnou filozofiou indiánov, „zákonmi“ prírody, dušou národníka a okrem iných veľikánov svetovej literárnej tvorby aj myšlienkami **E. Hemingwaya, J. Londona** a ich diel. Profesor Stejskal sa usiloval a usiluje o súlad, harmóniu v živote a s tým súvisiacim zdravým životným štýlom. Známe sú jeho precízne písané denníky v koženom obale, kde si zaznamenáva všetky činnosti a hlavne zelené body, ktoré reprezentujú aeróbne činnosti súvisiace s kondíciou a zdravím. Je pravdou, že občas sa mu tie červené – škodlivé, nechcelo zaznamenať. Dokázal zosúladiť takpovediac bohémny životný štýl s prácou vysokoškolského pedagóga.

Na katedru telesnej výchovy v Prešove nastúpil v auguste 1955 ako absolvent Fakulty telesnej výchovy v **Budapešti TF**, kde študoval ako československý štipendista. V päťdesiatych a začiatkom šesťdesiatych rokov jeho záujem inklinoval k problematike plávania. **Zaslúžil sa o rozšírenie plaveckého spôsobu delfín. Trénoval plavcov aj vodnopólistov. Jeho významnou zverkyňou bola reprezentantka doc. MUDr. Mirianna Brtková, CSc.** V roku 1957 získal kvalifikáciu dipl. trénera. Pracoval pod vedením **prof. Kuchena** v Komisii športového tréningu VR ČSTV v Prahe, na základe čoho mu bolo umožnené realizovať vedecko-výskumnú prácu na Olympijských hrách v Ríme. Odborné kontakty s podpredsedom FINA, **prof. B. Rajkim** a inými špičkovými plaveckými trénermi boli mimoriadne intenzívne. Po získaní titulu **CSc.** v roku 1963, pod vedením **prof. Stráňaja**, pracoval vo vedecko-metodickej rade ČSZTV v Bratislave a koordinoval výskumnú úlohu v oblasti všeobecnej telesnej výkonnosti mládeže. Táto práca vyústila do habilitácie na **FIVŠ UK v Bratislave** v roku 1968. Následne dvadsať rokov viedol Katedru odbornej telesnej výchovy na **UPJŠ**. V školskom roku 1972/73 bol na polročnom prednáškovom pobyte na Univerzite Telesnej výchovy v **Budapešti**. V roku 1978 rektor **UPJŠ** predložil návrh na vymenovanie za profesora. Tento návrh však vtedajší minister školstva zamietol. V roku 1994 Vedecká rada PdF **UPJŠ** schválila znovuzачatie menovacieho pokračovania za profesora, čo sa úspešne zakončilo v roku 1999.

Profesor Stejskal sa okrem plávania venuje športovej psychológii. V tejto oblasti prednášal na vedeckých kongresoch v **Budapešti, Ríme, Kodani, Bukurešti, Prahe** a v **Paríži**. Odborná a vedecovýskumná práca vyústila do vedeckej monografie **Reaktivita športovcov (1998)**. Jeho odbornú orientáciu ovplyvnili profesori **Stráňai, Vaněk,**

Hošek, Nadori, Istvánfi, či Sellyeho teória stresu. Okrem uvedenej monografie reaktivity sa zaoberal problematikou športového tréningu – superkompensácie, problematikou psychickej odolnosti vzhľadom k zaťaženiu, motorického učenia – nácvikové „plateau“, ďalej problematikou športovej činnosti a kvality života, osobnosti športovca.

Osobnosti športovca sa profesor Stejskal venuje aj naďalej aktívne v rámci vedecko-výskumného projektu **VEGA** od roku 2003. Veľmi blízko s prírodou a psychológiou športu je jeho záujem o námorný jachting. V extrémnych podmienkach plavieb na malých plachtenciach skúmal otázky psychickej odolnosti. Plavba na **Baltickom mori** v roku 1987 bola hodnotená Slovenskou jachtárskou asociáciou ako najvýznamnejšia plavba roka. Zaujímavou publikáciou je **Vodná turistika (1999)**, ktorú napísal pre potreby splavovania vodnej cesty **Zemplínska šírava – Tisza**. Určite mnohí z nás majú krásne spomienky na dlhoročné splavy, ktoré

Človek s veľkým všeobecným rozhľadom, zmyslom pre eleganciu a svojským humorom

profesor Stejskal organizoval. Obohatili nielen naše telo, ale boli balzomom i pre dušu.

Ak by sme to zhrnuli, pedagogická činnosť prof. Stejskala sa dotýkala troch oblastí:

- Teória a didaktika plaveckých športov
- Psychológia telesnej výchovy a športu
- Teória vodnej turistiky, okruhového a námorného jachtingu.

Dúfame, že Vedecká rada **PU** schválí návrh **KTVŠ** na pridelenie statusu profesor emeritus **prof. PhDr. Tomášovi Stejskalovi, CSc.**, a naplní sa tak aj formálne jeho stále pokračujúca spolupráca s našim pracoviskom.

Tomáš, prajeme Ti veľa zdravia, vitality a životného entuziazmu.

Dr. Klaudia Zusková, PhD.

za pracovisko **KTVŠ FHPV PU** v Prešove

Katedra telesnej výchovy a športu **FHPV KPU** v Prešove zorganizovala v dňoch 13. a 14. 4. 2003 **Akademické majstrovstvá Slovenskej republiky v hádzanej mužov a žien**. Vysoké školy reprezentovali univerzity jednotlivých regiónov a Bratislava. V súťaži mužov i žien sa hralo systémom každý s každým, zápasy sa odohrali v športovej hale Prešovskej univerzity a rozhodovali rozhodcovia – **Barančík, Zavadinka, Benčo a Gernát**. Lekársku službu zabezpečovala **KTVŠ**.

AM SR v hádzanej

Akademické majstrovstvá SR v hádzanej otvoril prodekan **FHPV PU** v Prešove a vedúci **KTVŠ** **prof. PaedDr. Ján Junger, CSc.**

Celkovým víťazom v súťaži žien sa stala **UK Bratislava**, pre **UMB Banská Bystrica** a **PU Prešov**, na štvrtom mieste skončila **UKF Nitra**. V súťaži mužov celkovým víťazom sa stala **PU Prešov** pred **UK Bratislava** a **UKF Nitra**. Všetky družstvá dostali poháre – plakety, diplomy so zlatými, striebornými a bronzovými medailami. Na záver turnaja boli vyhlásení aj najlepší jednotlivci – hráči: **Marek Gruca (PU Prešov)** a **Monika Klimová (UMB Banská Bystrica)**, najlepší strelci: **Milan Králik (UKF Nitra)** a **Alexandra Urbanová (UK Bratislava)** a najlepší brankár: **Tomáš Harda (UK Bratislava)** a **Lenka Paľová (PU Prešov)**, ktorí obdržali poháre. Cenu dekana **FHPV PU** v Prešove dostala vedúca družstiev **UKF Nitra** p. **Ingrid Konárková**.

Odozdvádanie cien a vyhodnotenie urobili predseda **SAUŠ Vsl. pobočky Dr. Telepka** a predseda komisie hádzanej **Dr. V. Lafko, CSc.**

Na **AM SR** nedošlo k žiadnemu disciplinárnemu priestupku a v zápase **UK Bratislava – PU Prešov** došlo v 32. min zápasu k zraneniu hráčky č. 8 M. Pribišovej v oblasti tváre – nosa. Družstvá viedli pracovníci **KTV: Mgr. Konárková, Dr. M. Čech, Dr. P. Hložek, p. I. Kovaľov, prof. Horváth, CSc., Dr. Lafko, CSc., Dr. Gregor, CSc.**, čo prispelo k hladkému a vzornému vystupovaniu hráčok a hráčov. Na porade vedúcich družstiev a trénerov 13. 4. 2003 o 20. h sme okrem organizačných vecí k samotnému turnaju reagovali najmä na nezáujem **FIVŠ** o **AM SR v hádzanej z radov učiteľov katedry hier** a tým aj neúčasti ich študentov. Nastolila sa požiadavka, aby sa vyriešilo uvoľnenie hráčov a hráčiek na **AM SR** zo **SZH** a oddielmi **HIL** a **WHIL**.

Ženy:

UK Bratislava	3 3 0 0	53:39 6
UMB B. Bystrica	3 1 1 1	50:44 3
PU Prešov	3 1 1 1	44:49 3
UKF Nitra	3 0 0 3	43:58 0

Muži:

PU Prešov	2 2 0 0	42:32 4
UK Bratislava	2 1 0 1	37:39 2
UKF Nitra	2 0 0 2	36:44 0

V prípade účasti na **Akademických majstrovstvách sveta** budú najlepší jednotlivci nominovaní na základe výkonnosti zodpovednými trénermi.

PaedDr. Vincent Lafko, CSc., predseda komisie hádzanej

Záber zo zápolenia v hádzanej

Basketbalistky PU skončili v II. lige na peknom treťom mieste

Prešovské vysokoškolskáky aj v uplynulej sezóne 2002-3 dobre reprezentovali svoju univerzitu a mesto Prešov pod slovenskými basketbalovými košmi. Podávali vyrovnané, bojovné, technicky vyspelé výkony, ktoré sa páčili odborníkom aj širšiemu okruhu divákov. Z našich študentiek za najlepšie možno označiť Evu Adamovú, študentku manažmentu na FHPV a Martinu Salamúnovú, poslucháčku PF.

Do finálových bojov o postup do I. ligy sa družstvo neprihlásilo, nakoľko nie je finančne pripravené na prvotný boj. Možno nabudúce.

V súčasnom posezónnom období naše dievčatá hrajú Vysokoškolskú ligu, budú reprezentovať východoslovenský región na Akademických majstrovstvách Slovenska v Bratislave a pôjdu na turnaj do Maďarska. Ak všetko pôjde dobre a budú vytvorené podmienky, koncom augusta by sa mala začať príprava na novú sezónu.

Prezidentom klubu je Ing. Marián Mochnay, trénerom a zároveň športovo-technickým riaditeľom doc. Marián Vojčík. S klubom spolupracujú aj doc. Brtková a doc. Beďáková.

28. júna 2003 budeme oslavovať 50. výročie založenia ženského basketbalu na prešovskej vysokej škole. Bude čo bilancovať, nakoľko vo svojich vitrínach máme titul Majstra Slovenska žien aj junioriek, vychovali sme množstvo reprezentantiek vo všetkých vekových kategóriách, dlhé roky sme úspešne štartovali v Československej a Slovenskej 1. lige.

Treba len dúfať, že tento najúspešnejší ženský kolektív šport sa na našej univerzite podarí udržať a rozvíjať.

M. V.

Nominovaní najlepší športovci a kolektív za TJ Slávia PU Prešov

Umiestnenie jednotlivcov v našej TJ:

1. **František Pitoňák** – reprezentant SR, atléta – víťazná štafeta na 4x400 m B-Európa – tréner PhDr. J. Maľcovský
2. **Silvia Šlosárová** – reprezentantka SR do 52 kg, Judo – tréner PhDr. S. Leitmann
3. **Ľuboš Seman** – reprezentant SR kadetov – vodné pólo – tréner P. Novosad

Kolektív: **Družstvo žiakov vodného póla**

3. miesto v celoštátnej súťaži SR za r. 2002 – tréner P. Novosad

Ivan Tomič, tajomník-manažér TJ Slávia PU

Vyhlásenie najlepších športovcov, trénerov a družstiev športových klubov PU za rok 2002

Telovýchovná jednota Slávia PU:

Atletický klub

Tréner:

PhDr. Juraj Maľcovský, CSc.

Reprezentant:

František Pitoňák – reprezentant SR v atletike – víťazná štafeta 4x400 B - Európa

Športový klub juda

Tréner:

PaedDr. Štefan Leitman

Reprezentanti:

Silvia Šlosárová – reprezentantka SR do 52 kg v jude

Zábery z vyhlásenia najlepších športovcov PU

Športový klub vodného póla

Tréner:

Peter Novosad

Reprezentant:

Ľuboš Seman – reprezentant SR Kadetov – vodné pólo

Kolektív:

Družstvo žiakov vodného póla, 3. miesto v celoštátnej súťaži SR za r. 2002 (cenu prevezme zástupca družstva)

Volejbalový klub Prešovskej univerzity:

Tréner:

Mgr. Richard Vkolinský

Reprezentanti:

Radovan Škvarek – najlepší športovec VK PU – blokár

Michal Červeň – najlepší športovec VK PU – blokár

Martin Sopko – najlepší športovec VK PU – smečiar

Basketbalový klub PU:

Tréner:

Doc. PhDr. Marián Vojčík, CSc.

Reprezentantka:

Martina Šalamúnová – najlepšia basketbalistka BK PU

Študentská vedecká konferencia na PF PU

Vyvrcholením snahy zapájať študentov Pedagogickej fakulty PU do vedeckovýskumnej činnosti katedry telesnej výchovy bola študentská vedecká konferencia, ktorá sa uskutočnila v mesiaci apríl. Študenti súťažili v dvoch sekciách – v pohybových skladbách a teoretických prácach.

V pohybových skadbách, za účasti početnej kulis divákov, do celoštátneho kola ŠVK postúpili skladby – **Írsky tanec, Motýlek, Tanec Vetra a Tanec s dáždňikmi**.

V teoretických prácach postup do celoštátneho kola ŠVK si vybojovali práce:

Jany Mikušovej – Hudobno-pohybová výchova u detí mentálne postihnutých v pásme strednej mentálnej retardácie,

Márie Relovskej – Psychomotorické cvičenie detí mladšieho školského veku v ľahkom pásme mentálnej retardácie,

Zuzany Miškovej – Zmeny pohybovej výkonnosti u detí mladšieho školského veku,

Zuzany Špitalikovej – Zastúpenie pohybových aktivít v režime detí mladšieho školského veku.

Pohybové skladby a teoretické práce, ich úroveň, svedčia o správnej ceste prípravy študentov PF PU na svoje budúce učiteľské povolanie. Veríme, že ich vystúpenia zaujmu aj členov poroty na celoštátnom kole ŠVK v mesiaci máj 2003 v Prešove.

PaedDr. Juraj Hucec

Vydáva: **Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov**

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. Členovia redakčnej rady: prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Haľko, PhDr. Viliam Tarjány, Mgr. František Dancák, doc. Ján Zozulák, doc. Milan Portík, CSc., PhDr. Ján Bartko, Andrej Baňas – výtvarník, Mgr. Lubomír Krajňák – fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu.

Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: **GRAFOTLAČ** Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKEJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV JÚL 2003

ROČNÍK VII.

č. 7 / 2003

ODOVZDANIE DEKANSKÝCH DEKRÉTOV

Rektor PU prof. Karol Feč, odovzdal dekréty novým dekanom • Dekanský dekrét PF prevzal doc. PhDr. Milan Portík už 27. 5. 2003 • Prof. PhDr. R. Dupkala, CSc., 14. júna 2003 • Prof. RNDr. J. Bernasovský, DrSc., prevezme dekrét dekana 30. júna 2003 • Takisto dnes, 30. júna, prevezme dekanský dekrét ThDr. Vojtech Boháč, PhD., z GBF a prof. ThDr. Peter Kormanik, PhD., z PBF

11. jún 2003 bol pre prof. Dupkalu veľmi významným dňom v jeho živote. Preto, pretože v tento deň prevzal z rúk rektora PU prof. PhDr. Karola Feča, CSc., dekanský dekrét, ktorým sa stáva dekanom FF PU. Na tomto slávnostnom akte sa zúčastnil aj odstupujúci dekan FF prof. Mihina, ktorý bol zvolený za kandidáta na rektora PU. Na stretnutí boli prítomní aj členovia Kolégia FF PU, vedúci katedier, predsedníčka AS FF PU a ďalší vedúci pracovníci fakulty. Pri tejto príležitosti sa Karol Feč poďakoval odstupujúcemu dekanovi prof. Mihinovi za prácu, ktorú vykonával v neľahkej funkcii dekana, ktorú zabezpečoval pri rozvoji FF.

Potom vystúpil prof. Mihina, ktorý sa najprv poďakoval všetkým členom kolégia, zvlášť vedúcim katedier a všetkým zamestnancom fakulty, AS, vedúcim pracovníkom, osobitne tajomníčke fakulty dr. Dančíšinovej, sekretárke Baluchovej a v neposlednom rade rektorovi prof. Fečovi za pomoc

Prof. Mihina ďakuje za prácu kolektívu FF pri odovzdávaní funkcie novému dekanovi R. Dupkalovi

a podporu pri riadení fakulty. Potom odovzdal ďakovný list všetkým vedúcim katedier, v ktorom osobne poďakoval za vzájomnú spoluprácu. Na záver prof. Feč odovzdal dekanský dekrét prof. PhDr. R. Dupkalovi, CSc., a dekansú reťaz. Prof. Dupkala poďakoval rektorovi a pri tejto príležitosti povedal:

*Vaša Magnificencia,
vážené Kolégium dekana FF,
dámy a páni*

Akademický život má rôzne podoby, ktoré spoluutvárajú jeho neopakovateľný a teda jedinečný charakter. Svedčí o tom aj tento akt, ktorým som osobne hlboko poctený, a preto sa chcem ešte raz poďakovať za dôveru, ktorá mi bola prejavovaná. FF je mojou Alma mater. Tu som nadobudol vysokoškolské vzdelanie, tu som poodhalil čaro svojho učiteľského povolania, tu som našiel priestor svojej akademickej i ľudskej sebarealizácie.

Uvedomujem si, že každá akademická zmena môže byť vnímaná ambivalentne, teda: jednak cez

Rektor PU prof. K. Feč odovzdáva dekanský dekrét a dekansú reťaz prof. R. Dupkalovi – dekanovi FF PU

prizmu určitého zneistenia a jednak v kontextoch určitého očakávania a nádeje.

Aktuálny stav FF ako stabilizovanej a úspešne sa rozvíjajúcej pedagogicko-výskumnej inštitúcie, (za čo patrí poďakovanie predchádzajúcemu vedeniu FF na čele s prof. PhDr. Františkom MIHINOM, CSc.), hovorí v prospech pozitívneho očakávania a nádeje. Aktuálny stav súčasnej vysokoškolskej legislatívy (vrátane „spiacich“ novely Zákona o VŠ), úvahy o možnom zrušení zákona o verejnej službe atď. – to všetko implikuje dôvody pre zneistenie. Zdá sa teda, že aj našu najbližšiu akademicкую budúcnosť bude sprevádzať zneistenie a nádej.

Som presvedčený, že nové vedenie FF spolu s AS FF a v tesnej spolupráci s kolégiom dekana bude schopné zmierniť aj eventuálne negatívne prežívanie zneistenia a postupne naplní všetky pozitívne očakávania a nádeje. Východiskom môžu byť Tězy ku koncepcii rozvoja FF na roky 2003 až

(Dokončenie na 2. strane.)

Pohľad na účastníkov stretnutia pri odovzdávaní dekanského dekrétu prof. R. Dupkalovi

BOLI TO NEĽAHKÉ ROKY

Ako rektor Prešovskej univerzity chcem v stručnosti zhodnotiť činnosť našej univerzity od jej vzniku v roku 1997 doposiaľ. Moje hodnotenie bude viac z politického hľadiska, pretože odbornú stránku hodnotia za svoje rezorty prorektori našej univerzity.

Po vzniku našej univerzity sme sa všetci zamýšľali nad našimi perspektívami ako samostatne a slobodne rozvíjať vzdelávaciu, umeleckú a kultúrnu činnosť a s nimi súvisiace ďalšie činnosti na našej PU.

PU svojim charakterom bola a je zameraná na vzdelávanie v oblasti humanitných, prírodných, teologických, manažérskych vied a zdravotníctva.

Z hľadiska svojej úlohy je zodpovedná spoločnosti. Už aj dnes rozvíja vzťahy so sociálnymi partnermi a sleduje potreby a požiadavky trhu práce kladené na absolventov a na zložky vzdelávania relevantné vzhľadom na ich budúce povolanie. PU svoje poslanie naplnila najmä výchovou odborníkov s najvyšším vzdelaním, s vysokými morálnymi zásadami, občianskou a spoločenskou zodpovednosťou, výchovou v duchu hodnôt demokracie, humanizmu a tolerancie a vedením študentov k tvorivému, kritickému a nezávislému mysleniu, k zdravému sebavedomiu a k národnej hrdosti. Ďalej naplňaním vytvárania teoretických modelov rozvoja spoločnosti, hospodárstva, kultúry a umenia, najmä pre potreby štátnych orgánov obce a vyššieho územného celku, spoluprácou s orgánmi štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami a ďalšími ustanovizňami hospodárskeho života, kultúry a športu, rozvíjaním medzinárodnej, najmä európskej spolupráce, podporovaním spoločných projektov s vysokými školami v zahraničí a inými zahraničnými inštitúciami, mobilitou zamestnancov a študentov vysokých škôl, a vzájomným uznávaním štúdia a dokladov o vzdelaní.

V uplynulom funkčnom období v živote našej univerzity bolo veľa významných udalostí. Za najpodstatnejšiu považujem účinnosť nového Vysokéhoškolského zákona, ktorý zásadne zmenil aj princípy existencie a činnosti našej univerzity. Nutné zmeny vyvolané zákonom si v súčasnosti uvedomujeme len veľmi málo. Postupne sa zákon bude implementovať a dotkne sa každého zamestnanca či študenta PU. Významnou udalosťou bolo aj zriadenie šiestej fakulty – fakulty zdravotníctva. Otvára sa tak ďalšia dôležitá dimenzia činnosti a rozvoja našej univerzity, tým, že počítame so zriadením fakulty manažmentu a fakulty telesnej výchovy. Za veľmi významnú považujem zmenu v chápaní zabezpečenia našej vedeckej a výskumnej činnosti, čo vyvoláva výraznejšiu medzinárodnú spoluprácu a získavanie väčšieho objemu finančných prostriedkov z medzinárodných zdrojov. Toto je jediná možná cesta ďalšieho pokroku. Významnou udalosťou bolo aj vymenovanie našich učiteľov za profesorov, docentov a doktorandov. Zmeny nastali aj v oblasti medzinárodných mobilit študentov a učiteľov. Čoraz

viac ich cestuje do zahraničia na štúdium, či prednáškové pobyty a čoraz viac zahraničných študentov a učiteľov prichádza na PU. Postupne sa zlepšuje imidž našej univerzity a zásluhu na tom má predovšetkým väčšina jej zamestnancov a študentov. Bol by som však rád, keby si naši zamestnanci a študenti ešte viac uvedomovali, že univerzita je našim spoločným vlastníctvom.

Za dar osobne považujem aj to, že prechod užívaného majetku štátu prešiel do nášho vlastníctva od 1. 1. 2003.

Som rád, že za tejto situácie, v ktorej sa nachádzame, jednou z rozhodujúcich oblastí pozornosti vedenia univerzity sa stala finančná stabilizácia s cieľom postupného obnovenia tvorby zdrojov z iných, než rozpočtových prostriedkov.

Za úspech považujem, že sme okrem iných otázok a úloh ukončili rekonštrukciu Rektorátu PU na Námestí legionárov 3, pre Pedagogickú fakultu PU sme získali objekt ZŠ na Ulici 17. novembra, ktorý budeme naďalej rekonštruovať. Delimitáciou boli ukončené účelové zariadenia na Morskom oku, v Batizovciach, Domaši, Drienici, Zemplínskej šírave atď. Pri tejto príležitosti z úrovne vedenia PU chcem poďakovať okresným, krajským orgánom, Ministerstvu školstva SR a vláde SR pri konštituovaní a stabilizácii PU.

Koľko prekážok sa muselo prekonať organizačných a finančných ťažkostí. Preto o to viac nás tešia výsledky práce, ktoré sme dosiahli aj v personálnej stabilizácii rektorátu, dekanátov a výraznom vylepšení ubytovacích kapacít študentov.

Ako inštitúcia od svojho vzniku deň čo deň dokázala, že PU ostala baštou rozvoja národnej vzdelanosti, že udala v mnohých smeroch jej rytmus, opierajúc sa o silu svojho pedagogického a vedeckého potenciálu.

Záverom sa chcem poďakovať vedeniu PU, prorektorom, kvestorovi, dekanom jednotlivých fakúlt, Akademickému senátu PU a AS fakúlt, Kolégii rektora PU, Vedeckej rade PU a všetkým pracovníkom univerzity. Ďalej moje poďakovanie patrí aj mestskému úradu, krajskému úradu, Vojenskej správe v Prešove, slovenským univerzitám, ktoré nás podporovali pri rozvoji našej univerzity, susedskej UPJŠ v Košiciach, menovite jej rektorovi prof. Podhradskému, prezidentovi Rektorskej konferencie prof. Sinajovi, politickým činiteľom, poslancami NR SR za ich podporu a pomoc pri zriadení PU, Správnej rade PU, ktorá nám pomáha riešiť naše problémy. Ďakujem aj kolektívu redakcie periodika PREŠOVSKÁ UNIVERZITA, menovite jej šéfredaktorovi doc. M. Rusinkovi, CSc.

Novému vedeniu želim hlavne veľa zdravia, šťastia, spokojnosti, pracovných a osobných úspechov, želim dobrú spoluprácu medzi všetkými zamestnancami a študentmi našej univerzity, aby sme takto o štyri roky mohli konštatovať, že sme pokročili dopredu a stali sa právoplatnými členmi Európskej únie.

Prof. K. Feč

Rektor PU
prof. PhDr. Karol Feč, CSc.

Na obrázku prof. Feč (prvý zľava) a predseda Správnej rady PU Ing. Stanislav Čorej

Rokovala Správna rada PU

Správna rada PU na svojom poslednom zasadnutí pred dovolenkovým obdobím dňa 20. júna 2003 prerokovala a vzala na vedomie nasledujúce materiály:

1. DLHODOBÝ ZÁMER ROZVOJA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE V ROKU 2002.
2. VÝROČNÚ SPRÁVU O ČINNOSTI PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE V ROKU 2002.
3. VÝROČNÚ SPRÁVU O HOSPODÁRENÍ PU V ROKU 2002.

Správna rada PU prijala uznesenie, na základe ktorého osobitným listom adresovaným páňovi Mikulášovi Dzurindovi, predsedovi vlády SR a páňovi Martinovi Froncovi, ministrovi školstva SR, požiada o stanovisko, z akého dôvodu nie je plnené uznesenie vlády č. 1063 zo dňa 18. septembra 2002. Uvedený uznesením bol schválený odpredaj rekreačného zariadenia Lila na Domaši pre Prešovskú univerzitu v Prešove.

ODOVZDANIE DEKANSKÝCH DEKRÉTOV

(Dokončenie z 1. strany.)

2007, ktoré ako prvý materiál nového vedenia FF predložím na najbližšie rokovanie AS FF. Verím, že ak bude tento materiál zodpovedne posúdený a schválený, umožní zjednotiť intelektuálny a organizačno-riadiaci potenciál fakulty, prehlbi akademické formy komunikácie a spolupráce, posilní

predstavu všetkých zainteresovaných o tom, že FF je našim spoločným akademickým osudom, ktorý je potrebné kreať a tvarovať spoločnými silami.

Nové vedenie FF si je a bude vedomé svojej zodpovednosti za akademický osud fakulty. Bude naklonené každému členovi AS FF, ktorému osud fakulty leží na srdci. Bude chrániť záujmy fakulty vždy a všade, keď sa to ukáže ako opodstatnené a potrebné.

Mám nádej, že spolu to dokážeme, že spolu nielen uchráňime, ale aj prehlbíme a posilníme renomé Filozofickej fakulty ako „vlajkovej lode“ PU, že spolu vytvoríme na fakulte priestor pre dôstojný život každého člena našej akademicko-vedeckej obce.

Teším sa na spoluprácu.

23. júna 2003 zasadal AS FF PU. Na svojom zasadnutí okrem iných otázok pre-rokoval aj návrhy dekana FF prof. PhDr. Rudolfa Dupkalu, CSc., na prodekanov FF PU.

Za prodekanov boli schválení:

Prof. PhDr. Daniela Slančová, CSc., (1953) ako štatutárna zástupkyňa dekana FF prodekanka pre vedu a doktorandské štúdium

Prof. Daniela Slančová celý svoj profesijný život spojila s Filozofickou fakultou Prešovskej univerzity (predtým Univerzity P. J. Šafárika). Po ukončení štúdií v odbore slovenský jazyk a literatúra-anglický jazyk a literatúra (1976) nastúpila na Katedru sloven-

Prof. Daniela Slančová

ského jazyka a literatúry, na ktorej pôsobí dodnes: postupne ako interná vedecká aspirantka, odborná asistentka, docentka a profesorka. **Akademický titul PhDr. (1981)** a **vedeckú hodnosť CSc. (1984)** získala na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V pedagogickej a vedeckej činnosti sa venuje viacerým lingvistickým oblastiam, a to hlavne stylistike slovenčiny a všeobecnej stylistike, sociolingvistike, jazykovej kultúre, detskej reči a reči orientovanej na dieťa. Je autorkou vysokoškolských učebníc *Praktická stylistika* (1994, 1996), *Základy praktickej rétoriky* (2001) a *monografie Reč autority a lásky. Reč učiteľky materskej školy orientovaná na dieťa – opis registra, desiatok štúdií, popularizačných článkov a recenzií*. V oblasti jazykovedy na Slovensku je hlavnou prispievateľkou do svetovej lingvistiky bibliografie *Bibliographie Linguistique/Linguistic Bibliography*, ktorá pod záštitou UNESCO vychádza v holandskom Illagu. Ako štipendistka Fulbrightovej nadácie pôsobila v **Univerzite Johna Carrolla v Clevelande (USA)**, zúčastnila sa na študijných a konzultačných pobytoch na univerzite v Readingu (**Veľká Británia**) a v **Ústave pre jazyk český Českej akadémie vied**. Je členkou Komisie Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva SR a SAV pre vedy o umení, estetiku a jazykovedu, Ústrednej jazykovej rady, členkou výboru Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV, členkou redakčnej rady časopisu *Slovenská reč*, členkou Asociácie slovenských štúdií pri Americkej asociácii slovanských štúdií a Medzinárodnej organizácie pre výskum detskej reči.

jazyk a literatúra - ukrajinský jazyk a literatúra ukončila v r. 1970.

Po skončení štúdií nastúpila ako stredoškolská učiteľka na Gymnázium s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešove kde učila angličtinu a biológiu.

Od 1. 6. 1977 nastúpila ako výskumná pracovníčka do **Vedeckovýskumného oddelenia ukrajinistiky pri Katedre ukrajinského jazyka a literatúry na FF UPJŠ.**

Hodnosť PhDr. získala v r. 1981, CSc. v roku 1986. V r. 1991–92 bola na štipendijnom pobyte v Kanade (**Multicultural History Society of Ontario**).

V r. 1993–1995 pôsobila ako hosťujúci profesor na katedre slavistiky Torontskej univerzity (**Kanada**).

Od roku 1995 prešla na učiteľské miesto na Katedre ukr. jaz. a literatúry.

V r. 1999 získala vedecko-pedagogickú hodnosť docentky. Od roku 2001 je vedúcou Katedry ukrajinského jazyka a literatúry.

Doc. PhDr. Jana Sošková, CSc. prodekanka pre vzdelávaciu činnosť FF PU

Jana Sošková (53 rokov) je absolventkou filozofickej fakulty UPJŠ v Prešove odboru filozofia-nemčina. Na filozofickej fakulte pracuje od roku 1974, najskôr na katedre filozofie a od roku 1990 na katedre estetiky a vied o umení. Dlhodobou sa venuje otázkam vzťahu filozofie

a estetiky, filozofickým otázkam umenia, dejinám estetického myslenia na Slovensku, vzťahom kultúry a morálky, čo sa prejavuje v zameraní jej doterajšej publikačnej činnosti. Je autorkou 2 monografií, 3 učebných textov, 1 metodologickej príručky, viac ako 60 vedeckých štúdií. Je editorkou 4 zborníkov *Studia Aesthetica*, pravidelne vystupuje na domácich a zahraničných vedeckých podujatiach. Je členkou redakčnej rady *Acta Culturologica*, spolupracuje s radom pracovísk v zahraničí, je členkou svetovej asociácie estetikov a zúčastnila sa svetového kongresu estetikov. Počas svojej pedagogickej praxe viedla viac ako **70 diplomových prác**. Na Katedre estetiky a vied o umení garantuje profilové disciplíny – dejiny estetiky, teória estetiky a umenia, dejiny estetiky na Slovensku, filozofické otázky estetiky a umenia, kultúra a morálka. Doteraz pracovala ako riešiteľka a koordinátorka **6 grantových úloh VEGA**.

Pracuje s nasadením a zaujatím v zmysle integrácie vedeckého, publikačného a pedagogického pôsobenia.

Doc. PhDr. Peter Kónya, PhD. prodekan pre rozvoj a hodnotenie aktivity

Má 36 rokov, rozvedený. Narodil sa 20. augusta 1966 v Prešove. Základnú školu a gymnázium ukončil vo svojom rodisku. Maturoval r. 1984.

V rokoch 1985–1990 študoval na FF UPJŠ v Prešove kombináciu dejepis s ruským jazykom a literatúrou. V roku 1990 promoval a získal titul PhDr. Od júna 1990 pôsobil na Katedre dejín a archívnictva FF UPJŠ v Prešove, najprv ako stážista, od júla 1991 ako asistent a neskôr ako odborný asistent. Po rozdelení katedry roku 1998 prešiel na Katedru všeobecných dejín FF PU.

V októbri 2000 obhájil doktorandskú prácu na Katedre slovenských dejín FF UK v Bratislave a získal titul Ph.D. **Habilitoval sa na Filozofickej fakulte UK z vedného odboru história v septembri 2001**. V decembri 2003 sa inauguroval vo vednom odbore česko-slovenské dejiny na Filozofickej fakulte **Univerzity Palackého v Olomouci**.

Je autorom jedenástich monografií a viac ako šesťdesiatich vedeckých štúdií, uverejnených na Slovensku i v zahraničí.

Je úspešným riešiteľom viacerých uzavretých aj prebiehajúcich grantových projektov, na Slovensku i v zahraničí, kde je zodpovedným riešiteľom jedného vedeckého projektu v **Maďarsku a v Rakúsku**.

Odstupujúci dekan FF PU odovzdal Ťakovní list aj bývalému vedúcemu Katedry nemeckého jazyka a literatúry doc. PhDr. LADISLAVOVI SISÁKOVI, CSc., v súvislosti s ukončením svojho pôsobenia vo funkcii dekana FF PU.

V liste sa mu osobne poďakoval za vzájomnú spoluprácu. „Bolo mi cíťou, pokračoval dekan „sa s vami spolupodielal na usmerňovaní chodu FF PU, ktorá nám dala a dáva možnosť tvorivej práce, v ktorej sme našli mnoho podnetov pre osobnú službu v prospech vecí verejných.“

Doc. L. Sisák, CSc.

Želám Vám úspech a uspokojenie z ďalšej práce, osobnú a rodinnú pohodu, dobré zdravie a priaznivý vývin vášho životného osudu. Prof. PhDr. Jozef Mihina, CSc.

Doc. PhDr. Ľubica Babotová, CSc. prodekanka pre zahraničné vzťahy

Narodila sa v **Piešťanoch**. Jedenástoročnú strednú školu ukončila v Prešove (1961), Pedagogickú fakultu UPJŠ, odbor chémia-biológia (1965)

Filozofickú fakultu UPJŠ, odbor anglický

NOVÍ PRODEKANI

Rektor PU prof. K. Feč, odovzdáva doc. M. Portíkovi, CSc., dekanský dekrét.

PhDr. Iveta KOVALČÍKOVÁ, PhD., prodekanka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť a pedagogickú činnosť v osobitných formách a zahraničné styky.

Dr. Kovalčíková ukončila FF UPJŠ v kombinácii ruský jazyk – pedagogika v roku 1986 a získala titul PhDr.

V roku 2000 na FF UK v Bratislave získala vedeckú hodnosť **PhD. (vedný odbor pedagogika)**. Na pedagogickej fakulte je zamestnaná od roku 1986. Počas týchto rokov dosahovala dobré výsledky v pedagogickom procese aj vedecko-výskumnej oblasti.

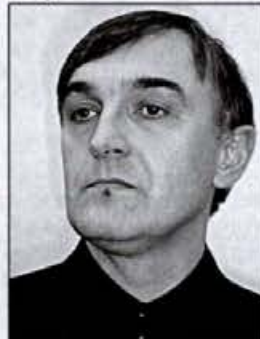
Na návrh dekana PF **doc. PhDr. Milana Portíka** bola **4. júna 2003** schválená AS PF PU za prodekanu PF.

Doc. PhDr. Daniel ŠIMČÍK, PhD., prodekan PF PU pre vedu, výskum a doktorandské štúdium.

Narodil sa 12. januára 1951 v Ražňanoch, okres Sabinov. Je ženatý, má dvoch synov.

Daniel Šimčík po ukončení základnej a strednej všeobecnovzdelávacej školy vyštudoval Pedagogickú fakultu v Prešove, odbor slovenský jazyk – hudobná výchova. V učiteľských službách pôsobí od roku 1973, najskôr ako učiteľ základnej školy, zástupca riaditeľa základnej školy, neskôr ako vedúci kabinetu hudobnej výchovy na Krajskom pedagogickom ústave v Prešove, odborný asistent na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove a v súčasnosti ako vedúci Katedry hudobnej výchovy na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Od roku 2000 vykonáva funkciu prodekana pre vedu, výskum a doktorandské štúdium.

Doc. PaedDr. Ján KANCÍR, CSc., prodekan pre rozvoj fakulty a štatutárny zástupca dekana PF PU od 1. 7. 2003.

Doc. Kancír predtým pracoval na FHPV PU, bol členom AS PU, predsedom ZV OZ pri FHPV.

Od roku 1984 prednášal na Katedre geografie FHPV. Jeho aprobácia je aj telesná výchova. V roku 1985 získal titul **PaedDr.** a 1988 **CSc.** na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V roku 2002 sa habilitoval na docenta v odbore Teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy – špecializácia geografia. Docentúru získal na Fakulte prírodných vied UMB v Banskej Bystrici. **4. 6. 2003** bol schválený AS PF PU za prodekana PF PU.

Doc. PhDr. Milan Portík, CSc. je dekanom PF PU

27. 5. 2003 zasadalo Kolégium PF PU na ktorom rektor PU **prof. Feč, CSc.**, uviedol do funkcie dekana PF PU **doc. PhDr. Milana Portíka, CSc.** Zároveň mu odovzdal dekrét o menovaní do tejto funkcie s účinnosťou od 28. 5. 2003.

Pri tejto príležitosti **prof. Feč** zhodnotil jeho doterajšiu činnosť vo funkcii prodekana ako aj jeho aktivity pre rozvoj PF PU.

Doc. Milan Portík – dekan, sa poďakoval za dôveru, ktorú mu preukázala AO PF PU ako aj AS PU. Ubezpečil rektora a členov Kolégia PF PU, že vynaloží všetky svoje sily a získané schopnosti na to, aby PF napredovala správnym smerom jak v pedagogickej činnosti, vedeckovýskumnej činnosti i kvalifikačnom raste učiteľov.

Prof. PhDr. Karol Feč, CSc., rektor PU, v družnej besede s novovymenovaným dekanom Pedagogickej fakulty PU **doc. PhDr. Milanom Portíkom, CSc.**

V tejto budove sídli Pedagogická fakulta PU

Najvýznamnejšie aktivity PU

Uplynulých šesť rokov funkčného obdobia rektora pre rozvoj univerzity predstavuje obdobie, ktoré bolo náročné najmä z hľadiska stabilizácie postavenia univerzity v sieti vysokých škôl v SR, z hľadiska konštituovania nových pracovísk a zavedenia systémového riadenia univerzity, z hľadiska majetkovo-investičného rozvoja i z hľadiska celkového rozvoja univerzity. So zabezpečením uvedeného súviselo množstvo prác rôzneho charakteru, ktoré bolo možné realizovať len vďaka spolupráci s riadiacimi pracovníkmi i zamestnancami jednotlivých súčastí univerzity. Napriek nestabilite prostredia (pretrvávajúce podfinancovanie vysokých škôl, zmeny v metodike financovania vysokých škôl, prijatie nového zákona o vysokých školách atď.) s dosiahnutými výsledkami na úseku rozvoja univerzity som spokojný. Je však potrebné uviesť, že univerzita mohla dosiahnuť aj viac. K oblastiam činnosti, v ktorých sme mohli dosiahnuť viac, podľa môjho názoru patrí oblasť vnútorného financovania univerzity. Mám tým na mysli zavedenie jasných, jednoznačných a transparentných pravidiel a metodického riadenia finančných tokov v rámci všetkých súčastí univerzity. Druhou oblasťou, kde mohla univerzita zefektívniť svoju činnosť a využiť vlastné, aj keď v porovnaní s ostatnými vysokými školami, nie dlhodobu vytvárané rezervy, je oblasť vnútornej transformácie a reorganizácie univerzity. Tu však zohrala svoju úlohu skôr legislatíva – donedávna právna subjektivita fakúlt. Domnievam sa, že takýto vývoj, kvalitne premyslený a podložený ďalšími analýzami a rozvojovými zámermi možno očakávať v nasledujúcom období. Tretou oblasťou je oblasť regionálneho rozvoja. Spoluprácu s predstaviteľmi i pracovníkmi regionálnej štátnej správy i miestnej samosprávy za uplynulé obdobie z môjho pohľadu hodnotím ako významnú, dobrú a obojstranne prospešnú. V čom však vidím obojstranné rezervy – v úzkej pravidelnej spolupráci zástupcov všetkých zložiek (spoločné pracovné skupiny) pri projektovaní, rozpracovaní a realizácii regionálnych rozvojových projektov, ktoré môžu priniesť značné finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ.

Z najvýznamnejších aktivít Prešovskej univerzity na úseku rozvoja univerzity uskutočnených v rokoch 1997 – 2003 možno uviesť:

r. 1997

• **december** 1996 menovanie splnomocnenca Vlády SR pre PU v Prešove (**doc. PhDr. K. Feč, CSc.**) a jeho zástupcu (**PaedDr. J. Pavelka, CSc.**),

• **január** 1997 – vznik Prešovskej univerzity (PU) v Prešove,

• **január** vytvorenie dočasného riadiaceho orgánu PU – Rady štatutárov,

• **január** – vytvorenie a činnosť Komisie pre delimitáciu majetku bývalej UPJŠ v Košiciach,

• **marec** – vypracovanie prvého materiálu – Projekt rozvoja PU v Prešove,

• **máj** – po rozsiahlej rekonštrukcii v objeme **12,351 mil. Sk** bol do prevádzky uvedený objekt ITHM FF PU a objekt bol vybavený výpočtovou technikou a čiastočne vnútorným vybavením v objeme 1,487 mil. Sk,

• **jún** – na základe intenzívnych rokovaní s MŠ SR uznanie projektu PF PU a jej cvičnej školy - získanie časti objektu ZŠ na Ul. 17. novembra,

• **september** – po rozsiahlej rekonštrukcii v objeme takmer **20 mil. Sk** bol do prevádzky uvedený objekt Rektorátu PU, čo umožnilo presťahovať pracovníkov R PU a realizovať jeho ďalšie postupné personálne dobudovanie,

• **september** – prvotné vybavenie pracovísk R PU výpočtovou technikou, vybudovanie počítačovej siete v objekte R PU, pripojenie objektu na univerzitnú sieť prvým rádiovým spojom PU, všetko v celkovej hodnote viac ako 2 mil. Sk, – uhradením prvej splátky v objeme 6,2 mil. Sk PU zakúpila objekt na Ul. Obrancov mieru, ktorý po čiastočnej rekonštrukcii a nevyhnutnom vnútornom vybavení v hodnote 1,962 mil. Sk zvýšil ubytovacie kapacity ŠD PU o 160 lôžok,

• **december** – začiatok I. etapy rekonštrukcie a prístavby južného krídla objektu PF PU - ZŠ na Ul. 17. novembra v objeme 10 mil. Sk,

r. 1998

• **február** – vypracovanie a začiatok realizácie Projektu finančných, personálnych a priestorových potrieb pre realizáciu Informačného systému Prešovskej univerzity v horizonte 1 až 3 rokov – vytvorenie celouniverzitnej informačnej siete,

• **júl** – I. etapa rekonštrukcia kotolne a trafostanice vo VŠA s investičným nákladom **3,7 mil. Sk**

r. 1999

• **jún** – vznik nového celouniverzitného pracoviska v oblasti IT – Centra výpočtovej techniky PU transformáciou oddelenia informatiky R PU,

• **júl** – generálna rekonštrukcia kotolne v ŠD na Námestí mieru s investičným nákladom **3,9 mil. korún**, v objekte bola zrealizovaná nová kotolňa vrátane novej prípojky,

• **august** – II. etapa rekonštrukcie kotolne vo VŠA

na úseku rozvoja univerzity

– dokončenie stavby s investičným nákladom 4,4 mil. Sk,

Doc. PaedDr. Jozef Pavelka, CSc.
prorektor pre rozvoj PU

• **august** – presun správy sieťového centra univerzity (celouniverzitné servery Šariš a Dubník, centrálny smerovač CISCO, linka SANETu) z CVT FHPV na oddelenie informatiky Rektorátu PU, presťahovanie do nových priestorov vo VŠA, vybudovanie nových rozvodov,

• **september** – zriadenie Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov PU.

r. 2000

– vybavenie nového sieťového centra univerzity výpočtovou technikou vo VŠA – s nákladom **1 470 500 Sk**, (z toho **850 000 Sk** z Tempus-u),

– výstavba rádiovéj dátovej siete PU (pripojenie R PU – rýchlejší spoj, GBF PU, PBF PU a Gréckokatolíckeho kňazského seminára PU v celkovej hodnote **700 000 Sk**, →

Počty študentov Prešovskej univerzity v Prešove v školskom roku 2002/2003

Tabuľka bola spracovaná na základe výkazov o vysokej škole pre ÚIP MŠ dňa 13. 11. 2002

Spracovala: E. Baranová – pedagogické oddelenie R PU

Fakulta	Všetky formy štúdií spolu	Denné štúdium celkom	Denné štúdium Počty študentov podľa ročníkov						Študenti inej štátnej prísl.	ŠPZ	Doktorandské štúdium		Iné formy
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.			DŠ	ŠPZ	
FF	3 485	2 359	605	481	430	444	399		14	861	16	85	150
FHPV	2 905	1 727	668	396	231	243	189		1	1 135	12	28	2
PF	1 468	824	211	201	185	192	35		-	511	7	15	111
GBF	390	350	75	68	82	55	49	21	-	40	-	-	-
PBF	472	197	76	54	22	20	25		21	206	8	40	-
FZ	250	249	249						1	-	-	-	-
PU spolu:	8 970	5 706	1 884	1 200	950	954	697	21	37	2 753	43	168	263

VEDA, VÝSKUM A DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM

- realizácia rádiového dátového pripojenia ITHM FF PU na sieť univerzity a SANET cez retranslačný bod na KÚ Prešov s celkovým nákladom 225 tisíc,
- implementácia automatizovaného knižničného systému ALEPH v UK PU s nákladom 450 000 korún,

r. 2001

- **január** - podpísanie Dohody o spolupráci v sociálnej oblasti medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny a PU v Prešove,
- **marec** - vypracovanie projektu Fakulty zdravotníctva PU,
- vypracovanie projektu rozvoja IS PU na roky 2001 - 2005,
- **máj** - realizácia rádiového dátového pripojenia KS PBF PU na sieť PU a SANET s celkovým nákladom 254 462 Sk,
- **december** - z prostriedkov získaných z projektov v oblasti IT koncom roka 2001 zriadenie prvej počítačovej miestnosti pre prácu študentov na PC v starom ŠD pri VŠA (celkový náklad 957 tis. Sk),
- Rekonštrukcia prístavby R PU II. etapa o investičnom náklade 1,5 mil. Sk,
- Rekonštrukcia priestorov KTV PF o náklade 355 tis. Sk,

r. 2002

- **január** - odkúpenie objektu bývalých Duklianských tlačiarňí (10 mil. Sk),
- r. 2000 - 2002 implementácia Informačného systému pre univerzitný manažment a jeho uvedenie do prevádzky s celkovým rozpočtovým nákladom 4,2 mil. Sk - prostriedky získané prostredníctvom projektu TEMPUS PHARE,
- **február** - po rekonštrukcii v hodnote takmer 5 mil. Sk boli sprevádzkované priestory Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov PU v objektu Rektorátu PU,
- **marec** - projekt SANET II - čiastkový projekt San II - MSPO - výstavba I. etapy Akademickej metropolitnej informačnej siete prostredníctvom optických káblov - finančné prostriedky v objeme 3,55 mil. Sk,
- **apríl** - na MŠ SR prihlásených 18 projektov v oblasti rozvoja informačných technológií a 10 projektov v oblasti rozvoja základnej infraštruktúry vysokej školy. PU získala finančné prostriedky vo výške 3,408 mil. Sk na chválených 14 projektov.
- **august** - akreditácia a zriadenie Fakulty zdravotníctva PU,
- **december** - získanie 40 mil. Sk na rozšírenie ubytovacích kapacít ŠD PU a 40 mil. Sk na zriadenie Fakulty zdravotníctva PU z prostriedkov štátneho rozpočtu (mimo kapitoly MŠ SR),
- rekonštrukcia UK PU s nákladom 1 mil. Sk,

r. 2003

- **január** - jún vypracovanie a realizácia schvaľovacieho procesu materiálov Dlhodobý zámer rozvoja PU na roky 2003 - 2010 a Výročná správa o činnosti PU v r. 2002
- **február** - vypracovanie projektu SANET II, 3. etapa - prístupové siete - pripojenie GBF PU, GKS PU a ITHM FF PU - náklad 2 691 900 Sk,
- implementácia nového Ekonomického IS na PU - celkové náklady 2 338 116 Sk,
- vypracovanie projektu, zakúpenie a začiatok implementácie + rozšírenie licencií EIS PU (náklady: doteraz došlých faktúr: 526 992 Sk, 396 000 korún, 380 928 Sk, 266 700 Sk),
- zakúpenie a implementácia Identifikačného informačného systému PU, získanie finančných prostriedkov v objeme: 1,5 mil. Sk,

(Dokončenie na 9. strane.)

Hodnotenie vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti za roky 1997 - 2002 na našej univerzite sa môže realizovať viacerými spôsobmi. Pokúsím sa to naznačiť tak v rovine globálneho hodnotenia pozitív, ako aj otvorených možností pre ďalšie skvalitňovanie našej práce na tomto úseku činnosti našej univerzity. V mnohých ukazovateľoch sme sa plne etablovali na slovenskom akademickom vedecko-výskumnom priestore a môžeme sa pochlubiť viacerými veľmi dobrými, ba až vynikajúcimi výsledkami. Podarilo sa nám na Rektoráte vybudovať funkčné oddelenie, ktoré si zodpovedne plnilo všetky úlohy na tomto úseku práce vysokej školy. Teší nás osobitne napríklad skutočnosť, že ani jeden návrh na udelenie najvyššieho vedeckopedagogického titulu „profesor“ nebol nám MŠ SR vrátený, alebo odložený. Všetky návrhy v čo najkratšom možnom čase boli realizované. Veľmi dobrá bola príprava zasadnutí vedeckých rád, ako aj ďalších vedeckých, odborných či umeleckých aktivít.

Rozhodujúcim ukazovateľom kvality vedeckovýskumnej činnosti bude hlavne schopnosť zapojiť sa do európskeho vedeckovýskumného priestoru. To, že sme sa v predchádzajúcich rokoch neuplatnili v rámci možnosti 5. RP je pochopiteľné predovšetkým z dôvodu, že povaha jednotlivých vedeckých programov s dôrazom na technické vedy objektívne nevytvárala predpoklady pre naše aktívne zapojenie sa do ich riešenia. Situácia sa začína meniť v 6. RP, aj keď nie až tak radikálne, ako by sme si to želali. Zároveň je však potrebné konštatovať, že aj predtým aj teraz plne chápeme, že aktívne zapojenie sa do 6. RP nepríde zvonku, ale len našim vnútorným zanietením a aktivitou. Významná kvalitatívna zmena v možnosti zapojenia sa do európskych a celoslovenských vedeckovýskumných aktivít je bezprostredne spätá s podpisom Zmluvy o spolupráci SAV a PU, ktorá bola pripravená minulý rok a podpísaná začiatkom tohto roku. Otvára až netušené možnosti pre mobilizáciu nových vedeckovýskumných iniciatív. Bude len na vedení univerzity a jednotlivých fakultách, ako sa táto veľká a v istom zmysle jedinečná šanca produktívne využije z našej strany. Odchádzajúce vedenie našej univerzity pripravilo podpisom tejto zmluvy asi to najdôležitejšie, čo práve v hodnotenej oblasti našej činnosti môžeme s veľkou dávkou sebakritického sebauspokojenia odovzdať novému vedeniu.

V čom môžeme identifikovať hlavné problémy, ktoré stoja pred nami v najbližšom období:

□ práva subjektivita fakúlt - fakulty si samostatne a plne individuálne riešili to, čo uznali za vhodné bez ochoty otvoriť sa celouniverzitnému výskumnému priestoru. Snahy vedenia univerzity iniciovať fakulty pre vzájomnú vedeckovýskumnú spoluprácu ostali doteraz žiaľ nevyplnené.

□ neexistencia finančnej dotácie najvýznamnejších výsledkov vedy a výskumu - rovnostárske prístupy k odmeňovaniu pracovníkov našej univerzity či má, alebo nemá výsledky vo vedeckovýskumnej oblasti, neumožňujú zvýšenie osobných motivácií ich tvorivých potencií na našej univerzite v tejto oblasti, skôr sa vytvárajú podmienky na to, aby sa naši kolegovia orientovali na iné oblasti vysokoškolských, resp. mimouniverzitných aktivít

□ neexistencia edičnej univerzitnej politiky - s právnou subjektivitou fakúlt bola plne spojená ruka v ruke aj edičná činnosť. Fakulty si boli v tomto smere plne sebestačné a nepotrebovali

pre tieto svoje aktivity univerzitný priestor. Zmena situácie po 1. 4. 2002 prijatím Zákona o vysokých školách sa zatiaľ neprejavila v tejto oblasti na pôde našej univerzity. Doterajšie vedenie univerzity nechcelo prijímať radikálnejšie rozhodnutia v tomto smere, lebo v stave rozpočtového ohrozenia, v ktorom sa nachádzame aj v tomto roku, by to bol veľmi riskantný krok. Čo je však zrejme, treba sa vzdať aspoň načas, pokiaľ to neumožnia finančné zdroje na univerzite, úsilia po budovaní edičného strediska. To nie je totiž to najdôležitejšie v tejto súvislosti. Dôležité je zriadenie edičného vydavateľstva s adekvátnou finančnou dotáciou (ale aj primeranou motiváciou vo väzbe k autorským honorárom!) na vydávanie najkvalitnejších vedeckovýskumných a umeleckých výstupov našich pracovníkov nielen v slovenskej, ale hlavne v anglickej (resp. nemeckej či francúzskej) mutácii.

□ Najboľavejšie miesto v nami hodnotenej oblasti je interná forma doktorandského štúdia. Základné kvantitatívne ukazovatele sú už alarmujúce. Okrem PBF, kde si úlohy plnia v stanovených časových reláciách, na ostatných fakultách, je stav hlboko neuspokojivý.

Záver a opatrenia:

□ Každý vysokoškolský učiteľ (od asistenta až po profesora) a tvorivý pracovník mal byť zaradený do riešenia vedeckovýskumných úloh a každoročne mal by prejsť náročným hodnotením vedeckých výstupov s vyvodzovaním nekompromisných záverov,

□ nové vedenie univerzity v spolupráci s vedeniami fakúlt mali by pripraviť materiálno-technické a finančné podmienky pre možnosť aktívneho sa začleňovania našich pracovísk a jednotlivcov do 6. RP EÚ,

□ prekonať katedrovo-fakultný atomizmus vo vedeckovýskumnej činnosti,

□ pripraviť strategicko-koncepčnú univerzitnú edičnú politiku konštituovaním edičného vydavateľstva,

□ prijať konkrétne opatrenia na úrovni vedenia univerzity, fakúlt a katedier na radikálnu zmenu plnenia úloh v internej forme doktorandského štúdia.

Prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc.
prorektor pre vedu a DŠ

Oblasť vzdelávania na Prešovskej univerzite

Pri vzniku Prešovskej univerzity boli v plnosti funkčné fakulty, ktoré rozvíjali svoju činnosť v rámci UPJŠ. V plnej miere sa toto konštatovanie vzťahuje na oblasť vzdelávania. Pritom je potrebné brať do úvahy aj to, že podľa platných legislatívnych noriem, jednotlivé fakulty mali právnu subjektivitu, ktorá sa prejavovala zvlášť v oblasti vzdelávania.

Fakulty novovzniknutej Prešovskej univerzity si chránili svoje akademické výsady, zdôrazňovali svoje špecifiká, pričom dbali o zachovanie úrovne vzdelávania a výchovy. Fakulty boli veľmi citlivé na zasahovanie z „inej úrovni“ riadenia, čo niekedy bolo na škodu vecí.

Napriek tomu Prešovská univerzita sa iba nestabilizovala, ale postupne nabrala dynamiku rozvoja, čo sa prejavilo v zvýšenom počte študentov. Neustále rástol počet prijímaných študentov do prvých ročníkov a v súčasnosti študuje na Prešovskej univerzite **8 970 študentov** vo všetkých formách štúdia. Na Prešovskej univerzite sa

zvýšil aj počet zahraničných študentov, čo iba zvýšilo kredit univerzity v rámci vysokých škôl na Slovensku.

V oblasti vzdelávania sme sa v minulom období sústredili na tieto hlavné činnosti:

a) zavedenie **Európskeho systému** transferu kreditov (ECTS), čo v konečnom výsledku by malo vyústiť do zavedenia **Kreditového systému** štúdia. Absolvovali sme kroky prípravy na zvládnutie tohto procesu, zabezpečili sme implementáciu **Akademického informačného systému** na univerzite,

bez ktorého by zvládnutie tohto procesu nebolo úspešné. Proces nie je ukončený, sú však položené pevné základy, na ktorých sa dá celý proces završiť. V tejto súvislosti chceme vyjadriť úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa na tejto činnosti úspešne podieľali a prajeme si, aby proces implementácie bol úspešne ukončený.

b) **zvyšovanie kvality vzdelávania**, čo sa prejavilo pri akreditácii jednotlivých študijných odborov. V minulosti nevznikol problém akreditácie, ktorým by bolo ohrozené riadne štúdium a aj jeho úspešné ukončenie, čomu sa nevyhli niektoré univerzity. Táto realita svedčí o tom, že proces hodnotenia a sebahodnotenia prebiehal na všetkých úrovniach, počnúc samotným pedagógom, cez vedeckú radu fakulty, končiac vedeckou radou univerzity. Pozitívnym javom bolo, že na hodnotení kvality vzdelávania sa na niektorých fakultách prostredníctvom anonymných dotazníkov zúčastňovali aj študenti.

c) kreovaním **Študentského servisného centra Prešovskej univerzity** sme ponúkli študentom aj širšiu starostlivosť o ich výchovnozdelenostný rast. V rámci tohto centra je poskytované duchovné poradenstvo štátom uznaných konfesíí a aj ďalšie možnosti realizácie. Z mnohých možností spomenieme poskytovanie ubytovania na súkromí, mimo Študentských domovov PU.

d) Zvýšenú pozornosť sme venovali problému, ktorý veľmi ťažil našu univerzitu, a to **ubytovaniu študentov**. Obmedzená kapacita študentských domov

vov každoročne spôsobovala veľmi vážne problémy. Vedeniu univerzity sa však podarilo získať nový objekt na **Námestí mládeže**, čím sa **kapacita ubytovania zvýšila o 120 miest**. V nedávnej minulosti sa možnosti ubytovania rozšírili o objekt na sídlisku **Sekčov s kapacitou 200 miest**. Okrem toho univerzita má podpísanú dohodu o poskytovaní ubytovania pre študentov PU s penziónom **LINEAS** s kapacitou **180 miest** a tak isto je možnosť ubytovania našich študentov v stredoškolských internátoch. Podľa nášho názoru Vedenie univerzity v tejto oblasti vyvinulo značné úsilie, ktoré prinieslo svoje výsledky.

Záverom:

Za určité obdobie pôsobenia sa nedá vykonať všetko podľa našich predstáv. Bolo by neobjektívne vyhlásenie, že všetko je urobené a nie je čo rozvíjať alebo zlepšovať. Samozrejme, že je a prajeme novému **Vedeniu PU**, aby svojou činnosťou nadviazalo na to, čo má perspektívu a priniesie ošoh pre našu „Alma Mater“ – Prešovskú univerzitu.

prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc.,
prorektor pre vzdelávanie

Decentralizácia verejnej správy do roku 2006

Vláda s pripomienkami v máji schválila projekt decentralizácie verejnej správy na roky 2003–2006. Materiál nadväzuje na Konceptiu decentralizácie a modernizácie verejnej správy, ktorú schválila vláda 11. apríla 2000. Obsahuje návrhy zmien ďalšej decentralizácie kompetencií, miestnej štátnej správy, územnej samosprávy, kontroly územnej samosprávy, správneho konania a správneho súdnictva, informovania verejnosti. Materiál obsahuje časový priebeh hlavných aktivít, zoznam a rozsah noviel zákonov, resp. nových zákonov, ktoré bude potrebné prijať v súvislosti s procesom decentralizácie.

Zdroj: HN (KOL)

Nárast počtu študentov Prešovskej univerzity v Prešove v školskom roku 2002/2003 oproti školskému roku 2001/2002

Fakulta	Všetky formy štúdií spolu	Nárast	Denné štúdium celkom	Nárast	Študenti inej štátnej prísl.	Nárast	ŠPZ	Nárast	Doktorandské štúdium				Iné formy	Nárast
									DŠ	Nárast	ŠPZ	Nárast		
FF	2001	3 348	2 122	17	1 041	20	61	87						
	2002	3 485	2 359	14	861	16	85	150	4	24	63			
FHPV	2001	2 885	1 384	–	1 475	6	15	5						
	2002	2 905	1 727	1	1 135	12	28	2	6	13	–3			
PF	2001	1 433	768	–	559	4	15	87						
	2002	1 468	824	–	511	7	15	111	3	–	24			
GBF	2001	301	301	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	2002	390	350	–	40	–	–	–	89	–	–	–	–	
PBF	2001	452	155	29	236	8	24	–	–	–	–	–	–	
	2002	472	197	21	206	8	40	–	20	16	–	–	–	
FZ	2001	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	2002	250	249	1	–	–	–	–	250	–	–	–	–	
Spolu:		551	976	–9	–558	5	53	84						

Medzinárodná spolupráca

Keď sa začiatkom roka 1997 formovala Prešovská univerzita ako nová inštitúcia vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, v mnohých oblastiach nezačínala na zelenej lúke, ale mohla sa oprieť o dovtedy dosiahnuté výsledky. Tak tomu bolo aj v oblasti zahraničných vzťahov a medzinárodnej spolupráce. Pracoviská na vtedajších prešovských fakultách sa v mnohých aspektoch výrazne podieľali na dobrej medzinárodnej povesti UPJŠ.

Nová situácia po vzniku Prešovskej univerzity si vyžadovala zriadiť na konštituujucom sa rektorate referát alebo oddelenie zahraničných vzťahov, ktoré by zabezpečovalo vonkajšie vzťahy univerzity. Túto úlohu sa podarilo v pomerne krátkom čase realizovať aj za pomoci grantov v rámci projektov TEMPUS. Externé zdroje sa použili hlavne na zabezpečenie technického zariadenia, na výrobu informačných a propagačných materiálov a na krytie nákladov spojených s cestami do zahraničia a s prijímaním zahraničných partnerov. Získal prvotný know-how pomohla aj americká organizácia Mierové zbory, ktorá pre tento účel poskytla univerzite spolupracovníkov s medzinárodnými skúsenosťami. Prijatá referentka pre zahraničné vzťahy sa v svojich začiatkoch mohla oprieť o amerického kolegu, ktorý sa výrazne podieľal na formovaní nového pracoviska.

Najúčinnejším prostriedkom ako zviditeľniť novú inštitúciu na medzinárodnom poli bolo zapojiť sa do programov na podporu vzdelávania, ktoré iniciovala Európska únia pre kandidátske krajiny. Bol to hlavne spomínaný program TEMPUS, ktorý umožnil nadviazať spoluprácu s viacerými vysokými školami v zahraničí. Po desiatich rokoch existencie tohto programu je možné konštatovať, že Prešovská univerzita (a prešovské fakulty UPJŠ) uspokojivo využili ponúkané možnosti na medzinárodnú spoluprácu. Dôkazom toho je počet zahraničných univerzít, s ktorými sa nadviazali a v mnohých prípadoch stále rozvíjajú čulé kontakty vo všetkých oblastiach práce našej vysokej školy. Vďaka Tempusu mali desiatky pedagogických pra-

covníkov a študentov možnosť získavať poznatky a vymieňať si skúsenosti na zahraničných vysokých školách. Mnoho zástupcov zahraničných vysokých škôl navštívilo Prešovskú univerzitu a prispelo tak svojim dielom k internacionalizácii vysokoškolského vzdelávania v Prešove. Prostredníctvom účasti v programe Tempus získala univerzita nemalé finančné prostriedky na dobudovanie svojich pracovísk.

Postupne s približovaním sa Slovenskej re-

v rámci ďalšieho programu EÚ - programu LEONARDO DA VINCI. Dvadsať študentov anglistiky FF PU absolvovalo trojmesačnú odbornú prax v rôznych inštitúciách v Londýne. Úspech tohto projektu ukázal nové možnosti hlavne pre našich študentov. Popri možnosti študovať na zahraničných vysokých školách sa otvárajú nové príležitosti získať aj prvotnú prax v zahraničí už počas štúdia. Na uvedený projekt nadväzuje podobný novoschválený projekt, ktorý v budúcom školskom roku umožní desiatim študentom vycestovať do zahraničia za účelom praxe. V oblasti využívanie zahraničnej praxe už tradične dominuje Inštitút turizmu a hotelového manažmentu FF PU. Desiatky študentov

dlhodobu v centre pozornosti univerzity

Doc. PhDr. Teodor Hrehovčík, CSc.,
prorektor PU

publiky a ostatných kandidátskych krajín k EÚ sa menila aj stratégia Európskej komisie v oblasti podpory vzdelávania. Program pre poskytnutie pomoci TEMPUS bol vystriedaný programom pre podporu medzinárodnej spolupráce SOCRATES a jeho podporu pre vysoké školy ERASMUS. Nadväzovanie nových bilaterálnych zmlúv s krajinami EÚ bolo a stále je v centre pozornosti zahraničného oddelenia PU. Od roku 1999 sa úspešne realizujú mobility študentov a učiteľov s 18 partnermi v Rakúsku, Belgicku, Nemecku, Španielsku, Francúzsku, Grécku,

Holandsku, Švédsku a Británii. Spolu vycestovalo na študijné pobyty 72 študentov a krátkodobých prednáškových pobytov sa zúčastnilo doteraz 19 učiteľov. I keď je možné vyjadriť relatívnu spokojnosť s vysielaním študentov do zahraničia, určite nie je možné dlhodobu akceptovať fakt, že v počte prijímaných študentov zo zahraničia patrí PU k tým menej úspešným. Okrem občasného prijímania študentov v rámci medzirezortných dohôd z Ukrajiny a Ruskej federácie, doteraz na fakultách PU študovalo len niekoľko študentov v rámci Tempusu, Ceepusu a Erasmusu. To je úloha hlavne pre odborné katedry, ktoré by mali byť schopné ponúknuť čiastkové alebo ucele- né študijné programy pre zahraničných študentov v cudzích jazykoch.

V roku 2001 sa podarilo pripraviť projekt

každý rok vykonáva zahraničnú odbornú prax v partnerských zariadeniach. Program Leonardo da Vinci využíva aj Študentské servisné centrum PU, ktoré participuje na projekte konzorcia podobných pracovísk zameranom na poradenstvo.

Rezervy vo využívaní podporných programov sa javia v súvislosti s programom CEEPUS. Tento program, ktorý - podobne ako Tempus v rámci EÚ - poskytuje možnosti získavania grantov na spoluprácu v rámci stredoeurópskeho regiónu. Doteraz dva projekty, v ktorých vystupuje PU ako koordinujúca inštitúcia, znamená nedostatočné využívanie príležitosti výmen študentov a učiteľov so susednými transformujúcimi sa krajinami a s Rakúskom.

So zmenami v legislatíve, ktorá určila za jediný právny subjekt univerzitu, nastala zmena aj v postavení referátu pre zahraničné vzťahy. Z iniciatívy vedenia univerzity a fakúlt ako aj na podnet zahraničných vysokých škôl sa pripravili podmienky pre uzavretie viacerých bilaterálnych dohôd o spolupráci v oblasti vzdelávania a vedy. Tak boli uzavreté dohody s 10 univerzitami v Českej republike, Poľsku, Ukrajine, Bulharsku, Grécku a Bielorusku. Využívajú sa hlavne za účelom výmeny skúseností a na podporu vedecko-výskumných aktivít. Účasť na vedeckých podujatiach zahraničných vysokých škôl sa stala samozrejmosťou súčasťou práce odborných katedier. Tieto aktivity každoročne dominujú v správach o medzinárodnej spolupráci fakúlt.

Ak by sme mali naznačiť ako ďalej a ktoré nedostatky dlhodobu negatívne ovplyvňujú dynamickjší rozvoj v oblasti medzinárodnej spolupráce, sú to najmä nasledovné dva problémy. V prvom rade je to cudzojazyčná nekompetencia väčšej časti pracovníkov univerzity, ktorá je vo väčšine prípadov v pozadí istej pasivity a neochoty využívať ponúkané príležitosti. Na druhej strane, využívanie týchto možností, kde nie sú prekážky v jazykovej bariére, je podstatne obmedzené nedostatkom finančných zdrojov. Z tohto strohého konštatovania vyplýva jeden záver, že ak má Prešovská univerzita ambíciu presadiť sa medzi vysokými školami na Slovensku, musí zabezpečiť takú kvalitu, ktorá bude porovnateľná s celoštátnym štandardom a ktorá znesie aj medzinárodné kritériá. Počet prijímaných študentov zo zahraničia, zapojenie sa do medzinárodných projektov a spolupracujúcich sietí a intenzívna medzinárodná mobilita pedagogických pracovníkov predstavujú takýto štandard. Dosiahnuté výsledky sa nesporne javia ako dobré východisko na dosiahnutie vytýčeného cieľa.

Školský rok 2003/2004

FAKULTA	Plánovaný počet prijatých		Počet prihlásených	
	Denné štúdium	Externé štúdium	Denné štúdium	Externé štúdium
Prešovská univerzita v Prešove	1 304	215	3 738	525
Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta	60	90	64	101
Pravoslávna bohoslovecká fakulta	40	35	135	205
Filozofická fakulta	500	0	1 892	0
Fakulta humanitných a prírodných vied	400	0	1 204	0
Pedagogická fakulta	184	0	184	0
Fakulta zdravotníctva	120	90	259	219

Pohľad na účastníkov vedenia FF PU pri promočnom akte. Promočný akt sa uskutočnil 3. 6. 2003 odovzdaním dekrétov novým doktorandom. Na obrázku v strede prorektor PU prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc.

Prodekan FF prof. Ján Gbur odovzdáva diplom doktorandke p. Miroslave Gavurovej

Úspešná obhajoba DP

Koncom mája t. r. pred komisiou pre štátne skúšky, vedenou predsedom prof. RNDr. PhDr. Stanislavom Poloučekom, CSc., dominovala obhajoba diplomových prác s právnou problematikou. Konkrétne išlo o **34 diplomových prác** prvých absolventov päťročného štúdia v študijnom odbore manažment – v špecializácii manažment verejnej správy a regiónov na FHPV. Komisia pri klasifikácii obhajoby týchto diplomových prác o. i. uskutočnila hodnotenie komplexne, to znamená na základe posudkov (vedúceho diplomových prác doc. JUDr. Jána Roháča, CSc.) a oponentov vrátane z aplikačnej praxe, prezentácie DP študentom, jeho reakcii na otázky a priebeh diskusie... Možno konštatovať, že študenti – autori diplomových prác, riešili celý rad aktuálnych otázok z tém vypísaných **Katedrou verejnej správy FHPV** korešpondujúcich s príslušnými odvetvami slovenského právneho systému v prepojení na verejnú správu. Celkový výsledok priemeru známok bol **1,5**. Treba dodať, že prevažovali témy DP blízke nielen profilu absolventa študijného odboru, ale aj tie, ktoré diplomanti – študenti externej formy štúdia – už realizujú vo svojej aplikačnej praxi. -Red.-

Najvýznamnejšie aktivity PU na úseku rozvoja univerzity

(Dokončenie zo 6. strany.)

• **marec** – vypracovaných a na MŠ SR podaných **19 projektov** v oblasti rozvoja IT a **6 projektov** v oblasti inovácia a budovanie unikátnych pracovísk, MŠ SR pre PU doteraz schválilo **3 257 tis. Sk** na realizáciu rozvojových aktivít v oblasti informačných systémov.

• **máj** – rekonštrukcia I. etapy objektu bývalých Duklianských tlačiarň o celkovom náklade **27,6 mil. Sk**,

– výstavba metropolitnej akademickej optickej siete – časť nákladov hradená z projektu SANET II. – na pripojenie objektov PU na optickú sieť – celkový náklad **2 024 161 Sk**.

Uvedené, ako aj mnohé ďalšie aktivity bolo možné dosiahnuť len vďaka pochopeniu a vzájomnej spolupráci nielen na vnútro-univerzitnej úrovni, ale aj vďaka ochote a pomoci niektorých poslancov NR SR, predstaviteľov ministerstiev a predstaviteľov regionálnych orgánov štátnej správy i miestnej samosprávy. Za spoluprácu v uplynulom období aj prostredníctvom periodika Spravodaj PU týmto všetkým ďakujem.

Novému vedeniu univerzity, vedeniam fakúlt i všetkým akademickým funkcionárom prajem mnoho úspechov v prospech ďalšieho rozvoja Prešovskej univerzity v Prešove.

Hlavné rozvojové zámery fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove

Zámery Filozofickej fakulty PU:

1. Zriadenie dvoch kateder – katedra sociológie a katedra etnológie.
2. Vybudovanie špeciálnej učebne (Infovek).

Zámery FHPV PU:

1. Optimalizovať výkonné parametre rozhodujúce pre tvorbu rozpočtu fakulty a na katedrách orientovať zmenu myslenia na plnenie výkonných parametrov.
2. V spolupráci s Rektorátom PU a CVT PU vytvoriť materiálne podmienky na zavedenie kreditového systému štúdia.
3. Priebežne zvyšovať materiálno-technickú úroveň kateder (didaktická technika, VT, učebné pomôcky) s dôrazom na jej efektívne využívanie vo výchovno-vzdelávacom procese. Pokračovať vo vytváraní podmienok predovšetkým v oblasti personálnej a materiálno-technickej na koncentráciu manažmentov FF PU a FHPV PU na spoločnom pracovisku, na potenciálny vznik Fakulty telesnej výchovy a športu, vytvorenie podmienok na osamostatnenie a dobudovanie prírodovedných odborov s perspektívou vzniku prírodovedeckej fakulty, riešenie koncentrácie humanitnej časti.
4. Rekonštrukcia hydrobiologického výskumného laboratória na Domaši, budovanie mikrobiologického laboratória, priebežné budovanie laboratória jadrovej a atómovej fyziky, budovanie laboratória na výučbu anorganickej a organickej chémie.
5. Vznik a akreditácia nového študijného programu – pedagogická psychológia.
6. Vytvorenie materiálnych a priestorových podmienok na zriadenie kateder informatiky, informačných a komunikačných technológií.
7. Pri realizácii externých foriem štúdia v spolupráci s organizačnými garantmi a študijným oddelením zabezpečiť nerušený priebeh štúdia a zrealizovať motivačné, ale aj sankčné činitele determinujúce prácu učiteľov na platených formách štúdia.

Zámery Pedagogickej fakulty PU:

1. Rozvojové aktivity PF PU na obdobie rokov 2003 – 2005 sa budú odvíjať od otvárania ďalších študijných špecializácií a študijných programov.
2. V horizonte rokov 2003 – 2005 postupne pripravíť a realizovať prípravu učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov v špecializáciách:
 - hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova (šk. rok 2003/2004)
 - slovenský jazyk, matematika (školský rok 2004/2005)
 - podľa strategických zámerov univerzity aj ďalšie špecializácie (2004/2005)
 - bakalárske štúdium odboru vychovávateľstvo (s dôrazom na špeciálne školstvo; šk. rok 2003/2004)
 - bakalárske štúdium rómsky asistent učiteľa (šk. rok 2003/2004) ➤

Zámery PBF PU:

1. Získavanie nových priestorov na výučbu (fakulta zatiaľ nemá vlastné priestory).
2. Zabezpečiť materiálno-technické vybavenie jestvujúcich katedrií.
3. Personálny rozvoj študijných odborov fakulty a kňazského seminára.
4. Podpora kvalifikačného rastu učiteľov fakulty.
5. Zavedenie kreditového systému štúdia v spolupráci s Rektorátom PU a CVT PU.
6. Zavádzanie nových spoločensky žiaducich študijných odborov a predmetov štúdia.
7. Zvyšovanie počtu študentov.
8. Prehľadovanie výchovnej činnosti na fakulte, prehľadovanie tvorivosti študentov, ich samostatnosti v štúdiu a odbornej práci.
9. Systematické zvyšovanie kvality vedeckej práce, vrátane doktorandského štúdia.
10. Výber nádejných vedeckých pracovníkov spoločne so študentmi už počas štúdia.
11. Prehľadovanie kontaktov so zahraničnými teologickými školami.

Zámery GBF PU:

1. Materiálno-technické zabezpečenie katedrií.
2. Zavedenie kreditového systému v spolupráci s rektorátom.
3. Zriadenie kaplnky na výučbu liturgiky, liturgickej praxe a ďalších odborných predmetov.
4. Zriadenie oddelenia súčasných foriem odovzdávania viery s perspektívou transformácie na katedru.
5. Vydávanie medzinárodného zborníka pre otázky spoločenskej komunikácie v cirkvi – *Orbis Communionis socialis*.
6. Stabilizácia počtu študentov a pedagógov.
7. Zriadenie externého bakalárskeho štúdia – liturgický spev a vedenie zborov.
8. Zvyšovanie kvalifikácie učiteľov.
9. Spolupráca s domácimi a zahraničnými teologickými fakultami.

Zámery Fakulty zdravotníctva PU:

1. Zabezpečiť materiálno-technické vybavenie fakulty a jednotlivých katedrií FZ.
2. Zjednotenie študijných programov v odbore ošetrovateľstvo a pôrodná asistancia s inštitúciami zabezpečujúcimi identické vzdelávanie.
3. Zavedenie kreditového systému vzdelávania.
4. Zvyšovanie kvalifikačnej úrovne FZ.
5. Zriadenie nových študijných odborov: dentálna hygiena, fyzioterapia a zdravotnícky záchranár.
6. Príprava učebných materiálov pre odbory ošetrovateľstvo a pôrodná asistancia.
7. Vypracovanie štandardov hodnotenia kvality vzdelávacieho procesu.
8. Rozvoj bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce v programoch EÚ.
9. Prehľadovanie spolupráce s fakultami PU.
10. Rozvoj funkčných miest na FZ.

5. júna t. r. navštívil PU rektor Univerzity J. E. Purkyně z Ústí nad Labem doc. Zdenko Havel, CSc. (vľavo). Spolu s rektorom PU prof. dr. K. Fečom, CSc., podpísali zmluvu o spolupráci medzi oboma univerzitami. Pri podpise bol prítomný aj prorektor PU pre zahraničné vzťahy doc. PhDr. Teodor Hrehovčík, CSc. (na obrázku v strede).

Nový časopis SYNERGIA

V rámci katedry Byzantológie PBF PU začal vychádzať nový časopis venovaný otázkam Byzantských dejín, kultúry, teológie a myslenia. V kontexte Čiech a Slovenska je to ojedinelý časopis, keďže v súčasnosti periodikum venované hlbšiemu štúdiu Byzantskej kultúry chýba. Časopis sa, od vedeckej verejnosti dobre známej Byzantinológii, hlbšie venuje teologickej a filozofickej problematike v intenciách dejinno-kultúrnych otázok, nadväzujúc takto na Byzantský kultúrny kontext a jeho dedičstvo nielen na Slovensku a v Čechách, ale i v Strednej Európe. Zámerom periodika je jednak umožniť bádateľom v danej oblasti prezentovať výsledky svojej práce, a jednak vzbudiť záujem širšej kultúrnej verejnosti o bohatosť a hĺbku Byzantského myslenia a pomôcť záujemcom orientovať sa v danej problematike. Názov časopisu je grécky termín definujúci v Byzantskej vzdelanosti spoluprácu a jednotu na poli sakrálnom i profánnom. V tomto zmysle názov časopisu napovedá a chce prispieť k spolupráci a kultúrnemu dialógu v zjednocujúcej sa Európe.

Šéfredaktor **Mgr. Václav Ježek, PhD.**, a výkonný redaktor **Mgr. Eduard Neupauer**.

SYNERGIA

ČASOPIS VENOVANÝ BYZANTSÝM DEJINÁM,
KULTÚRE A TEOLÓGIÍ

ISSN 1336-2275

ROČNÍK I / 2003
ČÍSLO 1

Na obr. J. Roháč (vľavo – zástupca šéfredaktora), M. Rusinko (vpravo – šéfredaktor)

Doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., a **doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc.**, po ukončenej uzávierke tohto (predprázdninového) čísla periodika AO PU. Týchto mužov od vzniku PU a založenia periodika AO PU spája predovšetkým nezávideniahodná práca pri tvorbe jednotlivých čísiel a viera v silu médií, ktoré nepochybne majú značný dosah aj na našich čitateľov pri globálnom získavaní informácií o živote AO PU...

Foto a text: **Mgr. L. Krajňák**, fotograf a stály člen redakčnej rady periodika AO PU

INTEGROVANÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM PU

Identifikačný informačný systém PU (IdIS) je nový spoločný projekt niekoľkých celouniverzitných pracovísk a účelových zariadení našej univerzity (R PU, CVT PU, ŠDJ PU a UK PU) v úzkej spolupráci s fakultami PU. Na realizáciu prvej etapy sa podarilo získať v rámci rozvojového projektu podaného na MŠ SR finančné prostriedky vo výške 1,5 mil. Sk. Časť projektu bude financovaná v rámci spolupráce aj z iných zdrojov univerzity. IdIS budú v konečnej podobe využívať všetci študenti a zamestnanci PU. V súčasnosti prebieha verejný obstarávanie.

Identifikačný informačný systém v prvej etape bude pozostávať z dodávky:

- elektronických preukazov pre zamestnancov PU,
- stravovacieho informačného systému v ŠJ PU,
- snímačov číповých kariet a kamerového systému pre UK PU,
- prístupového systému v objektoch PU,
- parkovacieho a kamerového systému na R PU.

Podrobnejšie k jednotlivým subsystémom:

1. Elektronické preukazy pre zamestnancov Prešovskej univerzity

Základom Identifikačného informačného systému PU bude jednotná elektronická bezkontaktná číповá karta. V prvej fáze implementácie (v tomto roku) budú tieto karty zakúpené pre všetkých zamestnancov, v druhej fáze (v ďalších rokoch) aj pre všetkých študentov univerzity. U pedagogických zamestnancov univerzity budú preukazy potlačené dizajnom medzinárodného učiteľského preukazu (ITIC), u študentov medzinárodného študentského preukazu (ISIC) a u nepedagogických zamestnancov a hostí PU bude potlač realizovaná na základe odsúhlaseného návrhu dizajnu. Karty budú technologicky kompatibilné s kartami používanými v **Dopravnom podniku mesta Prešova** (možnosť viacúčelového využitia aj mimo univerzity) a budú obsahovať pamäť **EEPROM 4096** byte (možnosť naprogramovať aj ďalšie aplikácie pre budúce čo najširšie využitie v internom aj externom prostredí).

2. Stravovací informačný systém PU

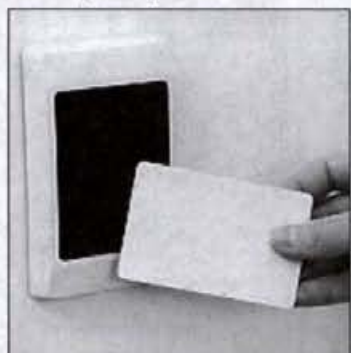
Predmetom obstarávania je dodávka, inštalácia a oživenie aplikačného programového vybavenia a technických zariadení systému hromadného stravovania v ŠJ PU na **Ul. 17. novembra č. 13**. Stravovací informačný systém bude podporovať objednávkový (rezervačný), reštauračný, ako aj kombinovaný spôsob výberu stravy s využitím bezkontaktných číповých kariet ako náhrady za papierové stravné lístky. Stravovací IS bude tiež podporovať komunikáciu stravníka so systémom priamo prostredníctvom prehliadača www stránok z ľubovoľného počítača pripojeného na sieť, alebo

z výdajného miesta cez špeciálne terminály s použitím číповej karty (jeden PC terminál bude k dispozícii priamo pri vstupe do ŠJ PU a jeden objednávací týždenný terminál vo vestibule VŠA).

Stravovací IS umožní objednanie stravy na viac dní vopred. Súčasťou je objednanie jedla, zrušenie objednávky a zistenie stavu účtu. V prípade potreby bude možné vykonať objednanie stravy aj pre skupinu stravníkov na zvolené obdobie. Objednané jedlo bude stravníkom vydané po priložení karty ku snímaču na výdajnom mieste v ŠJ PU.

Systém ďalej umožní rezerváciu stravy. Ak stravník zistí, že nemôže objednané jedlo do stanovenej doby prevziať, jeho objednávka môže byť stornovaná a jedlo je k dispozícii ďalším stravníkom. Systém je možné prepojiť s elektronickou pokladňou

pre výdaj jedál, doplnkového sortimentu alebo plnohodnotného sortimentu (bufet). Umožnené budú aj kombinované platby v hotovosti, alebo prostredníctvom číповej karty. Pre zamestnancov by sa mala vyčerpaná mesačná čiastka zúčtovať zrážkou zo mzdy, pre študentov formou odratávania z vopred zaplateného kreditu v ŠJ PU.

Elektronický bezkontaktný zámok

Príklad elektronického komunikačného terminálu

3. Snímače číповých kariet a kamerový systém pre UK PU

Súčasťou dodávky IdIS pre univerzitnú knižnicu bude 10 kusov snímačov číповých kariet, ktoré umožnia postupnú náhradu papierových čitateľských preukazov. Zároveň by sa mal v UK PU vybudovať kamerový systém na báze bezdrôtových kamier pre centrálnu študovňu a kamerový drôtový systém pre multimediálnu študovňu.

4. Prístupový systém v objektoch PU

Prístupový systém bude pozostávať zo samostatných elektronických prístupových zámok umiestnených na vstupoch do vybraných priestorov na pracoviskách univerzity. Prístupové zámky budú pozostávať z čítačky na elektronické preukazy a samotného elektrického ovládaného zámku. V prvej fáze bude inštalovaných na všetkých fakultách a vybraných pracoviskách celkovo 20 kusov týchto zámok.

Potlač budúceho elektronického preukazu učiteľa PU (dizajn ITIC). Použité popisy sú len ilustratívne

5. Parkovací a kamerový systém na Rektoráte PU

Účelom inštalácie parkovacieho systému na objekte **Rektorátu Prešovskej univerzity** je zamedziť využívanie vnútorného parkoviska cudzími vozidlami a zabezpečiť tým dostatočný parkovací priestor pre zamestnancov PU. Systém bude pozostávať z mechanickej závery s čítačkou elektronických preukazov a z dvoch exteriérových kamier (jedna pri rampe pre identifikáciu návštevníkov a ďalšia pri zadnom vchode do budovy R PU).

Čo nového v Akademickom informačnom systéme PU

Po školeniach katedrových plánovačov a rozvrhárov všetkých fakúlt PU, ktoré sa uskutočnili v mesiaci apríl 2003, bola úspešne začatá práca

Identifikačný informačný systém

na tvorbe katedrových ponúk predmetov. Tie tvoria základný stavebný prvok pre tvorbu študijných plánov v kreditovom systéme štúdia a pre zostavenie rozvrhu hodín na nasledujúci akademický rok 2003/2004. Potrebnou súčasťou tohto procesu je aj neustála aktualizácia údajov o zamestnancoch, ktorú priebežne v AIS uskutočňujú pracovníci personálnych oddelení jednotlivých fakúlt a rektorátu.

Od polovice mája 2003 prebieha rozsiahla analýza úprav subsystému Prijímacie konanie (PK) pre použitie na FF PU, FHPV PU a PF PU. Dňa 22. 5. 2003 sa uskutočnilo prvé pracovné stretnutie správcov CVT PU s vedúcimi fakultných výpočtových stredísk, na ktorom sa analyzoval doterajší stav spracovania PK a možnosť prechodu na modul PK v AIS. Do konca júna by malo byť dokončené zhnutie testovania za všetky zúčastnené fakulty.

Na GBF PU, PBF PU a FZ PU už prebieha ostré spracovanie PK v AIS. Doposiaľ boli nahrané prihlášky uchádzačov, vytlačené a rozposlané pozvánky, vytvorený harmonogram rozmiestnenia uchádzačov podľa termínov a do miestností, ako aj zápis výsledkov PK. Priebežne sa zbierajú pripomienky k PK v AIS, ktoré sú dodávateľom postupne riešené.

Výstavba optiky na PU pokračuje

Výstavba akademickej metropolitnej siete v Prešove úspešne pokračuje. Vedenie PU vyčlenilo pre CVT PU čiastku 183 tis. Sk na zabezpečenie koncových prác a zakúpenie aktívnych sieťových prvkov (prevodníkov) pre optické pripojenie jednotlivých objektov PU v prvom polroku tohto roku. **Združenie SANET** tieto koncové práce a zariadenia nefinancuje a ich zabezpečenie je preto v kompetencii jednotlivých univerzít. Dňa 17. 3. 2003 boli odovzdané do prevádzky optické spoje na **PBF PU** a **KS PBF PU**. Dňa 2. 6. 2003 bol zafúknutý optický kábel na trase z **FZ PU** (Partizánska ul.) na **Rektorát PU** (Nám. legionárov) a z **VŠA** (Ul. 17. novembra) na **FVT TU**, Štúrova ul. Do 30. 6. 2003 by mali byť vykonané koncové práce na optických prípojkách na **FZ PU** a **R PU** a tým aj odovzdané tieto spoje do ostrej prevádzky.

Stránku pripravil
Ing. Vladimír Pisarský

International Teacher/Professor Identity Card
Carte internationale de professeur / Medzinárodný preukaz učiteľa

TEACHER

PREŠOVSKÁ
UNIVERZITA

Prešovská univerzita

Name / Meno
Katarína Purasova

Faculty / Fakulta
Humanitných vied

Born / Narodený/a
10/01/1983

Valid from / Platný od
01/09/2002

Valid until / Platný do
SEE REVERSE /
POZRI RUB

NE 123465789

ITIC

T 123 456 789 012

„JAPONSKO SNOV A SKUTOČNOSTI“

Môj prednáškový pobyt v JAPONSKU v mesiacoch apríl a máj tohto roku sa uskutočnil na pozvanie dvoch tokijských univerzít, DAITO BUNKA, zameranej na prípravu budúcich učiteľov, a CHUO UNIVERSITY, zameranej na prípravu vedecky orientovaných pracovníkov v oblasti literatúry a umenia, psychológie a sociológie. Vzhľadom na to, že som počas svojho po-

Autor článku
doc. PhDr. Daniel Šimčík, PhD.

bytu mal to šťastie vzhliadnuť aj vystúpenia folklórneho súboru ŠARIŠAN z Prešova, ktorý bol práve v tom čase na umeleckom turné po Japonsku, chcem sa v prvej časti svojho príspevku zmieniť aj o úspechu tohto prešovského súboru.

Hneď v úvode chcem poukázať na neoceniteľnú propagáciu slovenského ľudového umenia, kultúry a Slovenska vôbec, o ktorú sa tento folklórny súbor zaslúžil vysokou profesionálnou úrovňou svojich vystúpení, ale aj spoločenským vystupovaním členov súboru, ktorého vedenie nepodcenilo ani tento aspekt svojho poslania v ďalekom Japonsku a ukázalo sa, že výborná informovanosť v tomto smere veľkou mierou prispela k veľmi dobrým ohlasom. Okrem vystúpení vo veľkých koncertných sieňach pre širokú verejnosť (tisíc až dvetisíc divákov) boli súčasťou veľmi bohatého programu aj menšie vystúpenia pre školy, domovy dôchodcov, sanatóriá a podobne. Avšak práve na takýchto sprievodných podujatiach bola príležitosť na užší kontakt s publikom, ktorú súbor využil dokonale a v mnohých prípadoch po spoločných návčikoch slovenských ľudových piesní a tancov sa ocitli mladí tanečníci a tanečnice či speváci v obkľúčení nadšeného publika a jeho obdiv a vďaka nepoznali hraníc. Je potešiteľné, že na takomto veľkom úspechu sa podieľal aj pedagóg našej univerzity PaedDr. Ľubomír Šimčík (PU PF) ako primáš ľudovej hudby ako aj ďalší študenti našej univerzity, ktorí sú členmi hudobnej, speváckej či tanečnej zložky tohto súboru. V tejto súvislosti si osobitné ocenenie zaslúži aj vynikajúca fyzická kondícia členov

súboru, ktorá sa prejavila v dokonalých výkonoch na všetkých pätnástich koncertných vystúpeniach. V najbližších týždňoch a mesiacoch nie sú slová Šarišan a Prešov neznáme nielen v Tokiu, ale aj Gotembe, Kamakure, Nagane či Nare. Veľkú zásluhu na obrovskom úspechu Šarišanu má aj profesor tokijskej Chuo University Akihiro Ishikawa (v minulom roku pôsobil pol roka ako hosťujúci profesor na Pedagogickej fakulte PU, Katedre hudobnej výchovy), ktorý sa s početným tímom spolupracovníkov postaral o vytvorenie optimálnych podmienok a potrebného zázemia pre hodnotné umelecké výkony. Profesor Ishikawa navyše uvádzal programy Šarišanu a prispel k lepšiemu pochopeniu súvislostí, zvlášť pri predstavovaní tradičných slovenských ľudových hudobných nástrojov, ktoré vynikajúco prezentoval jeden z mála výročcov na Slovensku Tibor Koblíček z Turčičiek. Úspech Šarišanu v Japonsku umocnil aj veľvyslanec SR Ing. Július Hauser, ktorý sa zúčastnil na jeho vystúpeniach v Nagane. Našiel si čas aj na stretnutie s vedením a členmi súboru a vyslovil veľkú spokojnosť s úspešnou reprezentáciou Slovenska.

Súčasťou bohatého programu nášho folklórneho súboru v Japonsku boli aj mnohé exkurzie a návštevy kultúrnych pamiatok. Určite jedinečnou bola návšteva pútnického miesta Zenkóži pri Nagane, pretože jeho sprístupnenie je aj pre Japoncov vzácné, iba každých sedem rokov. Takto sa teda vo výše stotisícovom dave tentoraz objavili aj Slováci a treba povedať, že Japonci dávali najavo svoje prekvapenie, ale tiež úctu a radosť z istej spolupatričnosti a spoluúčasti napriek rozdielnosti kultúr a tradícií týchto dvoch národov.

V ďalšej časti svojho príspevku by som sa chcel zmieniť o svojom pôsobení na oboch spomínaných tokijských univerzitách, kde som prednášal a viedol semináre so študentmi i pedagógmi týchto ustanovizní. Jedným zo zá-

sadných zámerov môjho pôsobenia bolo poskytnúť vo vymedzenom priestore podľa možnosti čo najviac informácií o slovenskej hudbe a hudobnej kultúre v kontexte vývinu európskej hudby. Bol som veľmi milo prekvapený aj ich nevšedným záujmom o slovenskú umelú pieseň M. Sch. Trnavského, E. Suchoňa, M. Moyzesa, V. F. Bystrého i súčasných hudobných skladateľov, akými sú napríklad J. Hatrík, I. Zeljenka, J. Beneš. Na základe predbežných plánov je obojstranný záujem o výmenné študijné pobyty pedagógov, študentov, doktorandov a hudobných telies. Už na budúci rok v apríli sa zúčastnia japonskí speváci na treťom ročníku medzinárodnej speváckej súťaže „Moyzesiana“ a na jeseň tohto roku navštívi Japonsko študentka Pedagogickej fakulty PU

Prijatie u rektora Daito Bunka university

A. Ščerbová, laureátka speváckej súťaže Sakura, ktorú organizuje Slovensko-japonská spoločnosť so sídlom v Prešove a PKO v Prešove v spolupráci s Katedrou hudobnej výchovy PF PU. Črtá sa teda zaujímavá a som presvedčený, že aj obojstranne osobná spolupráca. Hudba ako prirodzený komunikačný kanál otvára aj ďalšie príležitosti v rôznych sférach pôsobenia našej univerzity.

Záber zo štátnych skúšok na Pedagogickej fakulte PU

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,
my odpovedáme

Z PRACOVNÉHO PORIADKU PU

POVINNOSTI ZAMESTNÁVATEĽA

Zamestnávateľ je povinný priradiť zamestnancom prácu podľa pracovnej zmluvy, platiť im za vykonanú prácu plat podľa zásad odmeňovania zamestnancov a vytvárať podmienky pre úspešné plnenie ich pracovných úloh. K základným povinnostiam zamestnávateľa patrí najmä:

a) vytvárať podmienky na predchádzanie pracovným úrazom, chorobám z povolania, príp. ochoreniam vznikajúcim pod vplyvom pracovného prostredia v súlade s § 147 ZP,

b) vytvárať podmienky na odborný rast zamestnancov, ako aj zvyšovanie a rozširovanie ich odbornej kvalifikácie,

c) zaoberať sa podnetmi, pripomienkami a sťažnosťami zamestnancov,

d) striktné dodržiavať ustanovenia § 13 ZP (porovnaj čl. 5 platného pracovného poriadku PU).

POVINNOSTI VEDÚCICH ZAMESTNANCOV

Z ustanovenia čl. 7 platného pracovného poriadku PU o. i. vyplýva, že vedúci zamestnanec je povinný najmä:

- riadiť a kontrolovať prácu priamo podriadených zamestnancov,

- vytvárať priaznivú pracovnú atmosféru motivujúcu podriadených zamestnancov k plneniu pracovných úloh,

- vytvárať zamestnancom priaznivé pracovné podmienky, v rozsahu svojej pôsobnosti dbať o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, zabezpečovať dodržiavanie právnych a iných predpisov, najmä viesť zamestnancov k pracovnej disciplíne, oceňovať ich iniciatívu a pracovné úsilie, zabezpečovať, aby nedochádzalo k porušovaniu pracovnej disciplíny a k neplneniu pracovných povinností,

- deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od vymenovania do funkcie a do 31. marca každého kalendárneho roka počas výkonu funkcie.

ČLEN AO PU MÔŽE SÚČASNE VYKONÁVAŤ IBA JEDNU Z UVEDENÝCH FUNKCIÍ

PU do čl. 5 ods. 5 Štatútu zakotvila, že člen AO môže súčasne vykonávať iba jednu z týchto funkcií:

- rektor,
- prorektor,
- dekan,
- prodekan,
- kvestor,
- tajomník,
- riaditeľ celouniverzitného pracoviska alebo
- riaditeľ účelového zariadenia.

REKTORA V ČASE JEHO NEPRÍTOMNOSTI ZASTUJUJE PROREKTOR PRE VZDELÁVANIE

Podľa Štatútu (čl. 12 ods. 3 až 5) univerzita má spravidla štyroch prorektorov, ktorých úseky činnosti sú rozdelené takto:

- prorektor pre vzdelávanie,
- prorektor pre vedu a doktorské štúdium,
- prorektor pre zahraničné vzťahy,
- prorektor pre rozvoj a informácie.

Prvým prorektorom, ktorý zastupuje rektora v čase jeho neprítomnosti, je prorektor pre vzdelávanie. Prorektori môžu zvolávať porady prodekanov, prípadne iných zástupcov fakúlt, len pri plnení úloh poverených rektorom.

ZÁSADY STYKU S ORGÁNMI SAMOSPRÁVY

Podľa čl. 14 Organizačného poriadku PU akademickí funkcionári a vedúci zamestnanci rokujú v mene univerzity s orgánmi samosprávy takto: a) rektor na všetkých úrovniach, b) prorektori a kvestor na všetkých úrovniach v rozsahu daných právomocí. Ostatní zamestnanci sú oprávnení rokovať s orgánmi samosprávy v rozsahu poverenia rektorom. O výsledkoch rokovania sú zamestnanci povinní bezodkladne informovať rektora.

SPÄTNÁ VÄZBA

Zákony, interné predpisy verejnej vysokej školy a jej súčasti zaväzujú všetkých adresátov. K tomu je zacielený aj sľub zamestnancov, ktorý požaduje zákonodarca v zákone o verejnej službe (pozri zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov). Vernosť (dôvera) je totiž najušľachtilejším vzťahom medzi ľuďmi. Študentovi (občanovi vôbec) vždy sa má i osoba zamestnanca verejnej služby zdať čestnou a úctyhodnou, lebo je iba vykonávateľom zákonov a iných platných právnych predpisov. A pod ochranou zákona by nikto nemal byť oklamáný. Zákony si totiž vždy vyžadujú dôsledné a prísne dodržiavanie. Ich vlastnosťou je chrániť, vychovávať, dovoľovať, zakazovať... Sme radi, že aj prostredníctvom tohto periodika univerzita prispela k zvýšeniu individuálneho právneho vedomia členov akademickej obce, čo potvrdzujú ohlasy tak zo strany študentskej ako i zamestnaneckej časti AO PU. Zjednodušene vyjadrené, právno poradenská činnosť (uskutočňovaná od vzniku Periodika AO PU) oslovila čitateľa aj pri riešení jeho konkrétnych problémov. Tým sa naplnil zámer redakčnej rady z hľadiska spätnej väzby medzi interpretáciou a aplikáciou platných právnych predpisov. -Red.-

TVORBA MAJETKU A JEHO VYUŽÍVANIE

Podľa § 17 ods. 1 zákona o vysokých školách majetok verejnej vysokej školy tvorí súhrn majetkových hodnôt nehnuteľných vecí, hnutelných vecí, pohľadávok a iných práv a hodnôt vyjadritelných v peniazoch. Z ods. 2 § 17 vyplýva, že verejná vysoká škola využíva majetok, ktorý vlastní, na plnenie úloh vo vzdelávacej, výchovnej, vývojovej, v umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti. Môže ho využívať aj na podnikateľskú činnosť, avšak za podmienok ustanovených v § 18 zákona, ako aj na poskytovanie služieb pre študentov a zamestnancov verejnej vysokej školy (pozri § 94 ods. 3 tretej hlavy zákona o vysokých školách - „systém sociálnej podpory študentov“).

OCHRANA MAJETKU VEREJNOU VŠ

Verejná vysoká škola je povinná udržiavať svoj majetok v riadnom stave a využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo odcudzeniu. Ďalej verejná vysoká škola je povinná nakladať so svojím majetkom efektívne, účelne a s maximálnou hospodárnosťou (porovnaj ods. 5 § 14).

OBMEDZENIA NÁJOMCU ALEBO VYPOŽIČIAVATEĽA

Nájomca alebo vypožičiavateľ (ods. 10 § 17) môže majetok verejnej vysokej školy užívať len v rozsahu určenom nájomnou zmluvou (pozri § 663 až 723 Občianskeho zákonníka v platnom znení) alebo zmluvou o výpožičke (pozri § 659 až 662 Občianskeho zákonníka v platnom znení). Verejná vysoká škola je povinná v nájomnej zmluve a v zmluve o výpožičke dohodnúť, že nájomca ani vypožičiavateľ nie je oprávnený prenechať majetok verejnej vysokej školy do nájmu, podnájmu alebo výpožičky. V kontexte uvedeného treba upozorniť, že nájomca ani vypožičiavateľ nemá prednostné právo na kúpu tejto veci, že nájomca ani vypožičiavateľ nemôže zriadiť na majetok verejnej vysokej školy záložné právo ani inak tento majetok zaťažiť.

VLOŽENIE NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU AKO VKLAD

Verejná vysoká škola môže vložiť svoj nehnuteľný majetok ako vklad na účely uzatvorenia zmluvy o združení podľa osobitného predpisu (pozri § 829 až 841 Občianskeho zákonníka v platnom znení), len ak dohodnutý účel zdruzenia súvisí s činnosťou verejnej vysokej školy (majetok verejnej vysokej školy, ktorého hodnota prevyšuje 200 000 Sk, možno vložiť len so súhlasom správnej rady - porovnaj ods. 11 § 17 zákona o vysokých školách). Pripomíname, že podľa ods. 12 § 17 zákona verejná vysoká škola nesmie uzatvárať zmluvu o takom spoločenstve.

Zdroj: HN 13. 2. 03

Katedra románskej

Z historického pohľadu treba katedru predstaviť po kúskoch, osobitne podľa oddelení francúzskeho, latinského a španielskeho jazyka. Najstarší je odbor francúzskeho jazyka. Vznikol v r. 1965 a vo svojej tridsaťosemročnej existencii sa podrobil početným reorganizačným zmenám: dvakrát sa zmenila gestorská fakulta, päťkrát gestorská katedra. Myslím, že sú to jedny z najnestabilnejších dejín medzi odbornými jstvujúcimi dnes na FF.

Obzvlášť kritické boli roky osemdesiate, kedy sa celkom zastavilo prijímanie študentov na odbor francúzštiny a učítelia sa zaoberali len výučbou jazykov (francúzskeho, latinského a slovenského) v rámci spoločného základu na celej univerzite a na lektorátoch v zahraničí. Určité dôsledky tohto dramatického vývoja možno pociťovať dodnes. Od r. 1990 má však odbor na tejto katedre a fakulte, a opäť s vlastnými študentami, pevné miesto.

Mimochodom, spomínate si na prudký nárast záujmu o štúdium jazykov na nefilologických odboroch po roku 1989 v tak zvanom spoločnom základe? Odtvtedy celkom opadol.

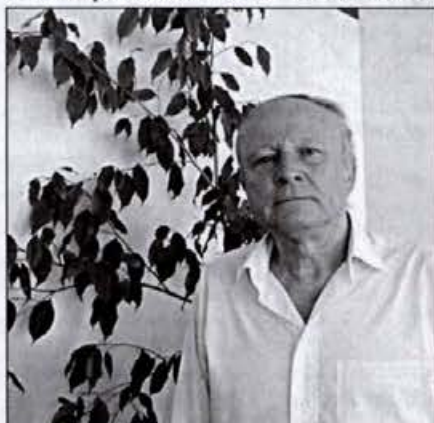
Odbor latinského jazyka bol založený v r. 1992 a integrovaný do katedry. Jeho špecifikom je relatívne malý počet študentov, ktorí však majú vyhranený záujem o svoj odbor. Ekonomické parametre tohto štúdia sa síce dajú spochybníť, avšak o to viac vyniká a naplňuje sa kultúrne poslanie fakulty a univerzity, ktorá toto štúdium umožňuje. Významný je podiel výučby latinčiny a gréčtiny pre odbory ako dejepis, archívniectvo a niektoré ďalšie (filozofia, slavistika, románske jazyky). Keď zoberieme do úvahy aj potreby výučby latinčiny na lekárskech a právnických fakultách, vyplynú nám z týchto skutočností nutnosť sústavnej prípravy odborníkov na latinský jazyk.

Odbor španielskeho jazyka je posledným katedrovým prírastkom. Bol založený v r. 1995, s výučbou sa začalo v r. 1996, najskôr len v bakalárskom štúdiu, neskôr aj v magisterskom štúdiu. Od začiatku si získal dostatočný počet uchádzačov o štúdium a ich kvalita má vzostupnú tendenciu.

V súčasnosti možno študovať francúzštinu a latinčinu v odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, španielčinu v odbore prekladateľstvo a tlmočníctvo, francúzštinu ešte aj v odbore moderná neslovanská filológia a v bakalárskom štúdiu. Na týchto odboroch študuje okolo stovky študentov. Všetci iba v dennej forme, lebo študovať cudzí jazyk

v štúdiu popri zamestnaní je značne náročné a neprináša tak kvalitné výsledky ako denná forma štúdia a okrem toho je záujem o diaľkové štúdium nedostatočný (rádovo sú to jednotlivci). Plne sa to prejavilo v minulých rokoch pri ponuke postgraduálneho štúdia prekladateľstva. Na francúzštinu (ale ani na nemčine) sa nemohlo otvoriť pre veľmi malý počet záujemcov.

Študenti, a platí to nielen o španielčinároch ako som už spomenul, prichádzajú na fakultu z roka na rok lepšie pripravení najmä v oblasti praktického ústneho ovládania jazyka a sú medzi nimi skutočné ja-

Doc. Sekvent,
vedúci Katedry francúzskeho
jazyka a literatúry na FF PU
hodnotí činnosť katedry francúzštiny

zykové talenty. Niektorí študenti mylne ponímajú filologické univerzitné štúdium ako akýsi vyšší typ jazykovej školy a nedoceňujú význam teoretických disciplín. Niektorí zasa nevenujú rovnocennú pozornosť literárnovedným a jazykovedným predmetom. Ale to sú zrejme všeobecne platné úkazy a nie sú prevažujúce. Väčšina svoje poslanie chápe správne a dosahuje kvalitné výsledky.

Pokiaľ máme na katedre informácie, uplatňujú sa naši absolventi vo svojom odbore. Môžem zatiaľ hovoriť iba o absolventoch francúzštiny a latinčiny, pretože prví magistri - španielčinári - budú promovať práve v tomto roku. Nie sú medzi nimi nezamestnaní. Mnohí sú v školstve. Ak dobre rátam, až desať absolventov francúzštiny z absolventských ročníkov od roku 1995 našlo uplatnenie na vysokých školách. Ďalší sú v podnikovej sfére (jazykovi asistenti), v prekladateľských, tlmočnických a cestovných agentúrach, v orgánoch samosprávy ba aj v diplomatických službách. Niektorí si jednoducho založili vlastný podnik s predmetom aktivity v jazykovej oblasti.

Rozhodujúce orgány (fakultné, univerzitné, ministerské) by ešte mohli veľa urobiť pre uvoľnenie niektorých študijných modelov. Mám na mysli skutočnosť, že študovať odbor učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov možno nateraz na FF iba v kombinácii dvoch (prípadne viacerých, ale o to nejde) predmetov, nedovoľuje sa učiteľské štúdium iba jedného predmetu. A naopak: študovať odbor prekladateľstvo a tlmočníctvo možno iba v jednom jazyku, nie v kombinácii dvoch jazykov. Túto prax treba zmeniť tak, aby štúdium akéhokoľvek odboru mohlo byť jedno- či dvoj- či viacpredmetové. Prinesie to zvýšenie počtu študentov, uplatnenie ich skutočných schopností a vedomí ich vlastnej zodpovednosti za perspektívy na trhu práce.

Na katedre pracuje 13 učiteľov (6 na francúzštinu, 3 na španielčinu a 4 na latinčinu). Z nich sú 4 docenti a 3 odborní asistenti s hodnosťou PhD. K tomuto počtu treba prirátavať francúzsku a španielsku lektorku. Lektorské semináre sú neodmysliteľnou súčasťou vysokoškolskej prípravy jazykových odborníkov. Počiatok tradície pedagogickej práce francúzskeho lektora na katedre siaha do roku 1968.

Súčasná kvalifikačná štruktúra sa bude zvyšovať, avšak už dnes - v celoslovenskom meradle - nie je poddimenzovaná, keď prihliadame na príbuzné odbory. Celkovo je totiž v cudzích jazykoch kva-

a klasickej filológie FF PU

lifikovaných odborníkov poskromne, čo sa - mimo iné - prejavuje aj v obmedzených možnostiach doktorandského štúdia.

Viaceri učítelia sú spoluriešiteľmi grantových projektov VEGA, ďalší pracujú na individuálnych úlohách. Výskumné aktivity učiteľov katedry priniesli v posledných troch rokoch významné výsledky v podobe piatich monografií.

Učítelia katedry udržiavajú stále pracovné kontakty s domácimi aj zahraničnými, najmä univerzitnými, pracovníkmi. Výsledkom je mobilita učiteľov aj študentov, spolupráca na študijných plánoch, časté prednáškové pobyty zahraničných odborníkov na katedre.

Nazdávam sa, že v budúcnosti, pomerne blízkej, by bolo potrebné najmä personálne dobudovať oddelenie španielskeho jazyka, aby sa štúdium odboru mohlo otvárať každoročne a aby sa znížil príliš veľký rozptyl disciplín, ktoré sú súčasní učítelia nútení zabezpečovať.

Chceme tiež kvalitne pripraviť kreditový systém štúdia s určitými nutnými modifikáciami študijných plánov a na francúzštinu pri tejto príležitosti otvorí odbor prekladateľstvo a tlmočníctvo.

WARNANT

Dictionnaire
de la
prononciation
française

dans sa norme actuelle

DUCULOT

Katedra klinického a komunitného ošetrovateľstva

Na FZ akademický rok končí

Na Fakulte zdravotníctva v študijnom odbore ošetrovateľstvo študenti prvého a druhého ročníka absolvovali 6 týždňov ošetrovateľskej praxe, ktorú zabezpečuje katedra klinického a komunitného ošetrovateľstva. Vo Fakultnej nemocnici J. A. Reimana v Prešove si študenti zúročili svoje doteraz nadobudnuté vedomosti.

Pomoc študentov ošetrovateľstva ocenili nielen členovia zdravotníckeho tímu na chirurgickej, internej, detskej a gynekologicko-pôrodníckej klinike, ale aj pacienti/klienti, o ktorých sa študenti počas dňa intenzívne starali metódou ošetrovateľského procesu, súčasne vykonávali manažment vlastnej práce, učili sa hodnotiť kvalitu ošetrovateľskej starostlivosti, viesť dokumentáciu a rozvíjať komunikačné zručnosti.

Doteraz bola ošetrovateľská prax počas akademického roka realizovaná súběžne s teoretickými hodinami. Tento akademický rok prvýkrát na FZ v odbore ošetrovateľstvo prebieha výučba v blokoch. Semester otvoril teoretický blok, zabezpečovaný katedrou medicínskych disciplín, katedrou aplikovaných a humanitných vied a katedrou ošetrovateľstva, ktorá sa podieľa na základnej pemze vedomostí potrebných ako predprá-
absolvovaním súvislej odbornej praxe

prava na vstup študentov na klinické pracoviská fakultnej nemocnice. Študenti absolvovali študijné predmety: ošetrovateľstvo, ošetrovateľský proces, interné, chirurgické, neurologické, pediatrické, geriatrické ošetrovateľstvo, ošetrovateľstvo v primárnej zdravotnej starostlivosti a iné. Základnú praktickú zručnosť nadobudli na hodinách ošetrovateľských techník v odborných učebniach. Po ich úspešnom zvládnutí pokračovali na jednotlivých klinických pracoviskách. Tento systém výučby prináša svoje pozitíva a negatíva pre študentov a pre vysokoškolských učiteľov.

Priemerná doba hospitalizácie u pacientov/klientov je cca 10 dní. Študent v nemocnici môže sledovať svojho pacienta od jeho prijatia po prepustenie. Teda od akútneho štádia po obdobie rekonvalescencie. Získa ucelený pohľad o ochorení, jeho terapii a môže realizovať komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť. Študenti spolu s vyučujúcimi sa stávajú členmi zdravotníckeho tímu, čo na druhej strane znamená pre študentov aj učiteľov nielen vysoký stupeň zodpovednosti, ale aj značnú bio-psychoickú záťaž.

Akademický rok končí absolvovaním súvislej odbornej praxe v mesiaci júni a dvojtyždňovej prázdninovej odbornej praxe. Cieľom je viesť študentov k samostatnej a zodpovednej práci v tíme, k samovzdelávaniu a rozvážnemu konaniu v súlade s právnymi normami.

Spoločným cieľom FZ PU je pripraviť študentov po teoretickej a praktickej stránke tak dobre, aby ich prácu ocenili v budúcnosti jednotlivé zdravotnícke zariadenia nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Držte nám všetkým palce!

PhDr. Slávka Kapová, PhDr. Marta Jakubíková, Mgr. Terézia Fertalová

Rokovala Vedecká rada Fakulty zdravotníctva PU

Dňa 25. júna v priestoroch Rektorátu PU sa uskutočnilo rokovanie Vedeckej rady FZ pod vedením jej predsedníčky PhDr. Anny ELIAŠOVEJ, PhD., dekanke fakulty. Bolo to prvé zasadnutie od krevovania VR, na ktorom o. i. bol schválený rokovací poriadok VR. Ďalej boli prerokované:

- návrh študijných programov v študijnom odbore ošetrovateľstvo a pôrodná asistancia,
- dlhodobý zámer rozvoja FZ,
- konkrétne kritériá na obsadzovanie miest profesorov a docentov na FZ,
- návrhy na obsadenie miest hosťujúcich docentov na FZ.

O dlhodobom zámere rozvoja Fakulty zdravotníctva budeme čitateľov informovať v prvom čísle tohto periodika v školskom roku 2003/2004.

-Red.-

FOTOREPORTÁŽ z praktického vyučovania na FZ PU

KONFERENCIA S TĚMOM BIOETIKA V SÚČASNOM SPOLOČENSKOM VEDOMÍ

Dňa 20. mája 2003 sa na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnila vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou, ktorej téma Bioetika v súčasnom spoločenskom vedomí je veľmi aktuálna zvlášť v dnešnej dobe.

Cieľom tejto konferencie bolo zamyslieť sa z filozofického, teologického a medicínskeho hľadiska nad otázkami súvisiacimi s problematikou etiky a bioetiky, antickej etiky a súčasnej bioetiky, medicíny a etiky v staroveku, sociálneho systému v Byzantskej ríši a etických problémov súčasného zdravotníctva. Všetky tieto otázky je možné skúmať v rámci historického kontextu a súčasných spoločenských trendov. Účastníci sa pokúsili zhodnotiť niektoré aspekty súčasného spoločenského života, ktoré sa týkajú súčasnej vedy, medicíny, kultúry, práva apod.

Hlavným rečníkom konferencie bol doc. Dr. Alexander LAPIN z Inštitútu pre lekársku, chemickú a laboratórnu diagnostiku z Viedne, expert na otázky bioetiky. Ďalším rečníkom bol doc. ThDr. Kryštof, PhD., arcibiskup, ktorý predniesol príspevok s témou Antropologický horizont eutanázie.

Mgr. Václav Ježek sa vo svojom príspevku Lidské klonování z hľadiska pravoslávnej teologie zamyslel nad aktuálnou a dnes mnoho diskutovanou témou. Dr.h.c. prof. RNDr. Ján Birčák, CSc. vo svojom príspevku Ekoetické prvky vo výučbe fyziky preniesol účastníkov konferencie na problematiku s pedagogickým zameraním. Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc. pokračovala príspevkom Pro-bioetické konanie v kontexte environmentalistiky (eticko-filozofický prístup), ktorý odrážal moderné trendy súčasnosti. Z filozofického pohľadu skúmala vybranú problematiku Mgr. Elena Urbancová, PhD. vo svojom príspevku Samovražda v rímskom stoicisme. Na záver Mgr. Miroslav Župina, PhD. zhodnotil etické otázky súčasnej spoločnosti.

Do veľmi zaujímavej diskusie sa zapojili doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., Mgr. Ján Jacoň, CSc., a ďalší, čo len potvrdilo aktuálnosť tejto problematiky. Konferencia tohto druhu bola jednou z prvých v našom prostredí a veríme, že v budúcnosti sa tejto problematike bude venovať viac pozornosti.

Doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD.

15. mája 2003 zasadala VR FF PU. Okrem iného prerokovala hodnotenie inauguračnej komisie na vymenovanie konanie doc. PhDr. Jozefa Sipka, PhD., vedúceho pracovníka Katedry rusistiky, translológie a kultúry FF PU na vymenovanie za profesora v odbore 73-09-9 - slavistika, slovanské jazyky - rusistika.

Doc. Sipko sa narodil 14. 2. 1950 v obci Kamienska, okres Stará Lubovňa. Počas svojej doterajšej 30-ročnej pedagogickej praxe sa menovaný vždy snažil viesť svojich stredoškolských i vysokoškolských študentov k istej nadštandardnej práci.

Osobitne treba hodnotiť jeho školitelskú, doktorandskú prácu, a prácu člena Celoslovenskej odborovej komisie ako aj školitelské vedenie doktorandov a rigorantov. Tým všetkým už vlastne naplnia prácu a povinnosti profesora vysokej školy.

Čo sa týka vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti, sústreďoval sa a sústreďuje na oblasť rusko-slovenských a slovensko-ruských prekladov a zvlášť na porovnanie lingvistických a kultúrologických osobitostí ruštiny a slovenčiny.

Jeho celková doterajšia publikačná produktivita v číselnom vyjadrení predstavuje viac ako 84 jednotiek, z čoho viac ako polovica z nej je uverejnená v zahraničí.

Za istý priekopnícky krok možno považovať najmä jeho tretiu knižnú publi-

Doc. PhDr. Jozef Sipko inauguroval

káciu, v ktorej skúma uvedené slovensko-ruské porovnanie, kde hlavným objektom výskumu sú preklady diel slovenskej umeleckej literatúry do ruštiny. Je členom medzinárodnej kultúrologickej komisie pri MAPRJALE a členom celoslovenskej odborovej komisie slavistika - slovenský jazyk - ruský jazyk.

Komisia na základe pozitívneho hodnotenia oponentov i celého priebehu inaugurácie súhlasila aby doc. PhDr. J. Sipko, PhD., bol menovaný za profesora v odbore slavistika - slovenské jazyky - rusistika na FF PU a odporučila návrh realizovať.

V dňoch 4. - 6. mája 2003 sa v Aténach (Grécko) konala významná konferencia, cieľom ktorej bolo preskúmanie princípov hodnôt pre budovanie jednotnej a stabilnej Európy.

Pozitívne právo je obligatórnou súčasťou štátnej skúšky z etickej výchovy

Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove okrem odbornej prípravy a výchovy budúcich duchovných, pracovníkov v odbore teológie a sociálnej práce a pracovníkov Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku odborne pripravuje aj učiteľov náboženskej a etickej výchovy. Koncom mája t. r. 26 študentov úspešne vykonalo štátnu skúšku z etickej výchovy, súčasťou ktorej (popri filozofii a etike) boli tiež otázky z ústavného práva, rodinného práva, občianskeho práva, trestného práva, pracovného práva, správneho práva, práva EÚ a medzinárodného práva. Na záver štátnicovej skúšky prof. ThDr. Peter Kormaník, PhD., dekan fakulty, konštatoval, že študenti preukázali vynikajúce vedomosti zo všetkých spomínaných predmetov, čo je výsledkom nielen ich študijných aktivít ale aj vynaloženého úsilia vyučujúcich. V tejto súvislosti osobitne poďakoval externým vyučujúcim doc. PhDr. T. Hudečkovi, CSc., a doc. JUDr. J. Roháčovi, CSc., v presvedčení, že i v budúcom období budú participovať na príprave študentov študujúcich etickú výchovu na tejto fakulte.

-Red.-

Dohoda o pracovnej činnosti

Dohody o pracovnej činnosti upravenej v § 226a ZP bude možné využívať maximálne do 31. 12. 2003, keďže ustanovenie § 226a podľa ostatnej novely ZP, ktorá bola schválená NR SR 21. 5. t. r., bolo vypustené. Zákonomdarca v novom § 252a ods. 3 ZP v rámci prechodných ustanovení s účinnosťou od 1. 7. 2003 rieši predmetnú problematiku takto: Pracovnoprávne vzťahy, ktoré boli založené dohodou o pracovnej činnosti ustanovené pred 1. 7. 2003 vrátane nárokov, ktoré z nich vznikli, sa spravujú pracovnoprávnymi predpismi platnými do 30. 6. 2003 a skončia sa najneskôr do 31. 12. 2003.

Doc. JUDr. J. Roháč, CSc.

Promócie absolventov doktorandského štúdia a odovzdanie docentských dekrétov

23. júna 2003 uskutočnilo sa vo veľkej zasadacej sieni Rektorátu PU slávnostné zasadnutie Vedeckej rady PU. Slávnostné zasadnutie otvoril prof. ThDr. J. Belejkanič, CSc., ktorý aj celý ceremoniál režíroval. Na slávnostnom zasadnutí privítal rektora PU prof. PhDr. Karola Feču, CSc., prof. PhDr. Vladimíra Leška, CSc., prof. ThDr. Petra Kormanika, PhD., ostatných akademických funkcionárov, profesorov, docentov a asistentov PU a všetkých prítomných na slávnostnom zasadnutí.

Po slávnostnom uvítaní prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc., uviedol slávnostnú promóciu docentov. Po odporúčaní VR PU vymenoval rektor PU týchto docentov:

PhDr. Máriu Podhájecku, CSc., pre odbor Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii: teória vyučovania predmetov na I. stupni ZŠ.

PhDr. Ludmilu Belasovú, CSc., pre odbor Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii: Teória vyučovania predmetov na I. stupni ZŠ.

RNDr. Renátu Bernatovú, PhD., pre odbor Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii: Teória vyučovania predmetov na I. stupni ZŠ.

PaedDr. Janu Keselovú, CSc., pre odbor Slovenský jazyk

PhDr. Silviu Galikovou, CSc., pre odbor Dejiny Filozofie

Mgr. Jána Šafina, PhD., pre odbor Pravoslávna teológia

Ing. Jozefa Vilčeka, PhD., pre odbor Fyzická geografia a geoekológia

Po vymenovaní docentov rektor PU prof. Karol Feč odovzdal dekréty novovymenovaným docentom.

PROMÓCIE DOKTORANDOV

Prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc., potom predstavil doktorandov PU. Ako prvého predstavil **Ivana Očenáša** v odbore Slovenský jazyk, **PaedDr. Pavla Ružbackého** v odbore Športová edukológia, **Mgr. Jozefa Nemčíka**, v odbore Pravoslávna teológia, **Mgr. Václava Ježka**, narodený v Moste (CR), v odbore Pravoslávna teológia, **PhDr. Daniela Lančariča**, rodom z Trnavy, v odbore Všeobecná jazykoveda, **PhDr. Tomaša Koziaka**, v odbore Všeobecné dejiny, **Mgr. Peta Zmatlo**, v odbore Slovenské dejiny. Potom rektor PU prof. Karol Feč, odovzdal dekréty novovymenovaným doktorom. Po prevzatí dekrétov slávnostný príhovor predniesol rektor PU prof. Karol Feč. Za všetkých, ktorí obdržali dekréty docentov a doktorandov, poďakovala sa **doc. PhDr. Ludmila Belasová, CSc.**, z PF PU.

K dosiahnutiu vedecko-akademických titulov v mene VR PU úprimne blahoželal a poprial veľa zdravia a nových tvorivých úspechov prof. Belejkanič, CSc. Na záver vyslovil presvedčenie, že od tejto chvíle bude pre nich novým povzbudením v tvorivej práci, že v celom svojom živote svojim konaním budete šíriť dobré meno Prešovskej univerzity, že obohatíte našu vedu novými dielami na prospech občanov Slovenskej republiky.

Na záver slávnostného zasadnutia VR PU zaznela španielska ľudová pieseň Morenita a brazílske ľudové piesne: Cancao (Sansauo) a Faz hoje um ano (Faz hoje um ano) v podaní Gitarového tria. -Red.-

Na obrázku zľava prof. I. Belejkanič, dekan PBF prof. P. Kormanik, rektor PU prof. K. Feč, promótor prof. V. Leško.

Pohľad na novovymenovaných docentov, doktorandov a účastníkov slávnostného zasadnutia VR PU

Dňom 30. júna 2003 uplynulo druhé akademické funkčné obdobie prorektorov a kvestora PU. Pri tejto príležitosti rektor PU prof. PhDr. K. Feč, CSc., odovzdal menovaným ďakovný list v ktorom úprimne poďakoval za spoluprácu, podporu a priateľskú pomoc. „Bolo pre mňa ctou“ povedal profesor Feč „podieľať sa spolu s vami na vzniku, konštituovaní a stabilizácii PU po rozdelení UPJŠ v Košiciach v roku 1997.“

Vysoko si vážim a oceňujem vaše osobné úsilie a snahu pre úspešné budovanie a rozvoj PU, vysokého školstva na Slovensku i regiónu. Vašou osobnou zásluhou i pričinením je meno PU známe nielen doma ale aj v zahraničí.

Výsledky vašej zásluhnej práce, za viac ako šesťročné funkčné obdobie, sa stanú historickou súčasťou našej Alma mater.

Do ďalšieho života vám prajem veľa zdravia, spokojnosť, pracovné i osobné úspechy. S úctou prof. PhDr. Karol Feč, CSc., rektor PU.“

Na obrázku zľava prorektor prof. Leško, prof. Belejkanič, doc. Pavelka a kvestor PU Ing. Igor Gula. Doc. Hrehovčík, prorektor pre zahraničné vzťahy, dostal ďakovný list dodatočne.

PRVÉ KROKY

Prvé kroky dieťaťa sú pomalé, neisté, nepresné. No s pribúdajúcimi týždňami, či mesiacmi pádov a nepresností ubúda a presnosť v krokoch pribúda. Takto by sa dali charakterizovať aj prvé kroky nášho akademického senátu.

Naša činnosť sa datuje od 20. 12. 2002, kedy sa uskutočnilo 1. zasadnutie AS FZ PU. Na tomto zasadnutí bolo tajným hlasovaním zvolené predsedníctvo AS FZ PU v tomto zložení:

Predsa: **PhDr. Iveta Ondriová**
Podpredsedovia: **Mgr. Silvia Žultáková, Mgr. Janka Bačšinová**

K najvýznamnejším aktivitám nášho akademického senátu v 1. akademickom roku FZ PU patrili:

● Voľby dekana FZ PU, ktoré zabezpečovala volebná komisia v tomto zložení: **PhDr. Klaudia Valdmanová** (Predsa volebnej komisie), **Mgr. Janka Bačšinová, Zuzana Kiššimonová** (člen).

Dekankou bola tajným hlasovaním zvolená jediná kandidátka **PhDr. Anna Eliašová, PhD.**

● Schvaľovanie dekankou navrhovaných kandidátov na prodekanov. Na návrh dekanke FZ PU boli senátom schválené nasledujúce prodekanke: **PhDr. Štefánia Andračiková, MPH, PhDr. Ľubica Derňárová, MPH, Mgr. Ľubica Rybárová.**

● Voľby členov AS PU uskutočnené v mimoriadnych voľbách. Za členov AS PU boli zvolení títo členovia akademického senátu a AS

FZ PU: **doc. MUDr. Arnošt Bayer, CSc., doc. MUDr. Miriana Brtková, CSc., Mgr. Eva Centeková, Mgr. Janka Bačšinová**, za študentskú časť **Katarína Kvokačková, Zuzana Kiššimonová.**

● Voľby členov Disciplinárnej komisie. Tajným hlasovaním AS FZ PU schválil za jej členov: **Mgr. Drahomíru Balkovú, Mgr. Danielu Jordána, Evu Popovičovou, Ivana Bugela** (obidvaja za študentskú časť).

● Voľby členov AS PU uskutočňovala UVK, ktorej stálou členkou bola **Mgr. Slávka Kapová**. Členmi AS PU pre nasledujúce volebné obdobie sa stali: **PhDr. Iveta Ondriová, Mgr. Alena Longauerová.**

● Za študentskú časť bol zvolený **Ivan Bugel**

V ČINNOSTI AS FZ PU V PREŠOVE

● AS FZ PU schválil člena Rady VŠ stala sa ňou **PhDr. Ľubica Derňárová MPH.**

● Významnú pozornosť venoval AS FZ PU schvaľovaniu vnútorných predpisov fakulty:

- schvaľovanie Štatútu FZ PU
- schvaľovanie Študijného poriadku
- schvaľovanie Organizačného poriadku
- schvaľovanie Disciplinárneho poriadku

V závere možno konštatovať, že naša činnosť bola veľmi bohatá (zasadali sme 12-krát) a podieľali sa na nej všetci členovia AS FZ PU, podakovanie z našej strany patrí **doc. MUDr. Miriane Brtkovej CSc.**, ktorá mala absolvované prvé kroky v akademickom senáte už pred pár rokmi.

PhDr. Iveta Ondriová,
predsedníčka AS FZ PU

VADEMECUM MEDICI

Paranoia

(Boj proti domnelým nepriateľom)

Paranoia (p.) je chron. psychóza charakterizovaná pozvoľným vývojom izolovaného systému bludov... Diagnostika je náročná pre pozvoľný vývoj a zdanlivú logickosť bludného systému. Na počiatku ochorenia si začne pacient katatýmne, škreslene, vysvetľovať jednotlivé situácie: vznikajú najprv neurčité podozrievavé domnienky, ktoré postupne prechádzajú do nevyvrátiteľného presvedčenia, vytvára sa blud. Jadrom bludu sú chorobne spracované osobné zážitky; začiatky bludu obyčajne nadväzujú na zážitky v pracovnom i životnom prostredí. K paranoidným bludom, ktoré bývajú perzekučné, pripoja sa aj bludy megalomaničné... Pacient sám nikdy nemá pocit choroby. Bludný systém sa stále progresívne rozrastá, stáva sa dominantným, ovláda celú osobnosť chorého a mení podstatne jeho konanie, kritickosť, postoj a vzťahy k príbuzným, spolupracovníkom a celej spoločnosti... Pacient skrýva sa pred domnelými nepriateľmi... Častejšie však pacient bojuje za uskutočnenie bludnej predstavy, proti domnelým nepriateľom a pod... Terapia je symptomatická. Bludný systém pri p. je trvalý, liečebne nezládateľný... Prognóza: P. má chron. progresívny priebeh. Paranoici s pasívnym postojom a disimuláciou môžu prípadne aj pracovať, dlho sa udržia v sociálnom prostredí. Pri agresivite treba pacienta trvalo invalidizovať...

Poznámka: Redakcia uvažuje o stálej rubrike „VADEMECUM MEDICI“ i preto, že súčasťou PU je FZ, od ktorej sa očakáva dopisovateľská aktivita.

-Red.-

Promócie na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity

24. 6. 2003 sa uskutočnili v aule Krajského úradu v Prešove slávnostné promócie absolventov Pedagogickej fakulty PU. Celkovo promovalo 285 študentov (z toho 12 s vyznamenaním), ktorí úspešne ukončili štvorročné štúdium na Pedagogickej fakulte PU.

Vľavo záber z preberania diplomu.

- Promócie sa uskutočnili aj na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte PU. 25. 6. 2003 bolo promovovaných 21 bohoslovcov, 29 laikov a 5 doktorandov, ktorí úspešne ukončili štúdium na GBF PU

PRIPRAVUJEME

V nasledujúcom vydaní nášho periodika prinesieme obšírny článok na tému „Príprava odborníkov pre oblasť turizmu na ITHM FF PU, do ktorého patrí aj tento záber, kde vidíte podpísanie zmluvy o spolupráci medzi Vysokou školou hotelovou v Belehrade a FF PU. Na zábere zľava prof. František Mihina, CSc., dekan FF, v strede prof. S. V. Višič, rektor Vysoké školy hotelovej v Belehrade a doc. Ing. Š. Kireta, CSc., riaditeľ ITHM pri podpísaní zmluvy.

Dostupnosť informačných zdrojov na PF PU

Fakulta má väčšinu pracovísk umiestnených v novej budove, kde je vybudovaná kompletná sieťová kabeľná na báze tienenej krútenej dvojlinky. Celá sieť je priamo napojená optickým spojom 100Mbit/s na sieťové centrum CVT PU. Študenti majú k dispozícii celkovo 30 PC, z toho časť je využívaná spoločne s FHPV PU.

Májové popoludnie s hudbou

Jedna z májových nediel je už po desaťročia dňom súťažnej regionálnej prehliadky speváckych zborov DO-RE-MI-FA. Výnimkou nebol ani tento rok. Hoci sa súťaže zúčastnilo len 5 zborov, poslucháči si odniesli pekný umelecký dojem z hodnotných výkonov. Do poroty zasadili skúsení hlasoví odborníci – predsedal jej p. Ivan Pacanovský a jej členkami boli Mgr. Eva Zacharová a PaedDr. Marta Polohová. Ich úloha bola nezávideniahodná, pretože spravodlivo rozdeliť ceny nebolo vôbec ľahké.

Prehliadky sa po prvýkrát zúčastnilo nedávno vzniknuté Komorné spevácke združenie pri KHv PF PU v Prešove. PaedDr. Jana Hudáková,

Právo a legislatíva v ošetrovatelstve na Fakulte zdravotníctva PU

S účinnosťou od 1. septembra 2003 v štúdiom odbore ošetrovatelstvo na FZ bude obligatórne štúdium predmetu: Právo a legislatíva v ošetrovatelstve, na základe dohody medzi Ministerstvom zdravotníctva SR a Ministerstvom školstva SR. Hlavným cieľom predmetu je: vysvetliť význam práva a jeho funkcie v spoločnosti, preukázať takú mieru poznatkov z jednotlivých častí systému slovenského práva, ktorá umožní poskytnúť základné právne rady klientom v súvislosti s podporou a ochranou zdravia, preukázať komplex poznatkov o právnej zodpovednosti fyzických osôb, jej predpokladoch, jednotlivých druhoch pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pri výkone povolania zdravotníckeho pracovníka, s osobitným akcentom na povolanie zdravotnej sestry (aj pôrodnej asistentky), preukázať schopnosť získania prehľadu o základných inštitútoch slovenského pracovného práva, pochopenia ich významu pre reguláciu pracovnoprávných vzťahov. Konkrétne v ošetrovatelstve si treba osvojiť základné právne pojmy, problematiku základných ľudských práv a slobôd, štruktúru a pôsobnosť orgánov verejnej správy vrátane orgánov ES a EÚ, aktuálne otázky z odvetví pracovného práva, trestného práva hmotného a trestného práva procesného, z občianskeho práva hmotného a občianskeho práva procesného, vybrané otázky z administratívno-právnej zodpovednosti, z rodinného práva, dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia. V kontexte uvedeného osobitná pozornosť bude venovaná právnym aspektom zdravotnej starostlivosti, právnemu postaveniu zdravotníckeho pracovníka a zdravotníckym predpisom, ktoré zaznamenávajú dynamiku zmien a doplnení i v rámci očakávaného vstupu SR do EÚ.

Doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.,
člen vedeckej rady FZ PU

ČLENOVIA AS FZ PU

PRESEDA: PhDr. Iveta Ondriová

PODPRESEDA: Mgr. Silvia Žltáková,
Mgr. Janka Bačišinová

ČLENOVIA AS: Doc. MUDr. Miriana Brtková, CSc.

ZAMESTNANECKÁ ČASŤ: Mgr. Slávka Kapová, PhDr. Klaudia Valdmanová, Mgr. Andrea Pakánová, Danka Petrufová

ŠTUDENTSKÁ ČASŤ: Ivan Bugeľ, Zuzana Kiššimonová, Katarína Kvočačková, Ján Far-kašovský

ktorá je umeleckou vedúcou a dirigentkou telesa, sa svojej úlohy ujala veľmi dobre. Je vidieť, že svoje skúsenosti s vedením detských speváckych zborov úspešne uplatňuje aj u dospelých speváčov (v niektorých prípadoch v minulosti úplne bez hlasovej prípravy). Porota ocenila kvalitu hlasovej prípravy speváčov a udelila cenu „za úspešné premiérové účinkovanie“. Chrámový miešaný zbor TRINITAS pod umeleckým a dirigentským vedením pani Evy Demeterovej porota odmenila cenou „za kvalitatívny vzostup v interpretácii cirkevnej hudby“. Je obdivuhodné, ako pani dirigentka u spevákov, v mnohých prípadoch vyššej vekovej kategórie, dosiahla taký kvalitný a pôsobivý výkon. Všetkých prítomných presvedčila, že láskou a trpezlivým prístupom sa dá dosiahnuť veľmi veľa. Miešaný spevácky zbor mesta Prešov MOYZES má už dlhodobú tradíciu. Nedal sa zahanbiť ani tohto roku a odniesol si cenu „za výrazný umelecký rast a interpretáciu východoslovenskej piesne“. Dirigentkou zboru je Mgr. Tatiana Kanišáková, ktorá sa vo veľkej miere zaslúžila o kvalitatívny vzostup úrovne hlasovej kultúry členov MOYZESU. Tento zbor však nebol jediným, ktorý pod jej dirigentským vedením získal ocenenie poroty. Mgr. Tatiana Kanišáková vedie ďalšie dva spevácke zbory: Ženský spevácky zbor PU v Prešove IUVENTUS PAEDAGOGICA, ktorý získal cenu „za kultivovaný hlasový prejav“, a Miešaný spevácky zbor PU v Prešove, ktorý porotu zaujal najviac a odniesol si cenu „za najpresvedčivejší výkon“. Zvládnuť vedenie troch zborov určite nie je ľahké. Je potrebná nielen trpezlivosť, láskavý prístup a pevná vôľa, ale aj veľká dávka nadania a určitá miera skúseností, ktoré sa u mladučkej dirigentky uplatňujú v prekvapujúcom rozsahu.

Hudba je zvláštna tým, že odmena za dobre vykonanú prácu prichádza zriedka v niekoľkých formách. Ocenenie poroty rozhodne veľmi poteší a povzbudí, ale pocit, že sme spevom okrem samých seba potešili aj iných, a že sme im snád spríjemnili nedefinované májové popoludnie, určite dáva pocit, ktorý môže zažiť len zanietený hudobník. Ostáva len dúfať, že v nasledujúcich rokoch si na tomto milom podujatí budeme môcť vypočuť peknú hudbu v podaní viacerých speváckych zborov.

Mgr. Eva Kratochvillová

Alexander Duchnovič a naša súčasnosť

Zväz Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky, Prešovská univerzita, mesto Prešov, Krajský úrad v Prešove, Asociácia ukrajincov Slovenska, Spoločnosť Alexandra Duchnoviča, SNM – Múzeum ukrajinsko-rusínskej kultúry vo Svidníku a Pedagogicko-metodické centrum v Prešove usporiadali v dňoch 20. a 21. júna 2003 medzinárodnú vedeckú konferenciu na tému Alexander Duchnovič a naša súčasnosť.

Konferencia sa uskutočnila pod záštitou prezidenta SR Rudolfa Schustera a prezidenta Ukrajiny Leonida Kučmu.

Na konferencii s veľmi aktuálnym príspevkom vystúpil aj dekan FF PU prof. PhDr. Rudolf Dupkala. Jeho vystúpenie uverejníme v najbližšom vydaní nášho periodika.

Pri tejto príležitosti sa uskutočnila aj slávnostná akadémia venovaná Alexandrovi Duchnovičovi v Historickej budove Divadla Jonáša Záborského v Prešove. V programe akadémie účinkovali ukrajinský zbor KARPATY z Košíc, PULS z Prešova a Zakarpatský zaslúžilý zbor z Užhorodu, orchester Musica Iuvenalis z Košíc doplnený členmi orchestra opery košického Štátneho divadla, sólisti opery košického Štátneho divadla, víťazi a účastníci Makovickej strany a iných súťaží.

Prvé štátne záverečné skúšky z anglického jazyka v histórii ÚNŠaCJ PU

6. február 2003 bol dňom prvých štátnych skúšok z anglického jazyka v 4-ročnej histórii Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov PU v Prešove. Prví absolventi – študenti 4. ročníka učiteľstva pre 1.–4. ročník ZŠ s rozšíreným vyučovaním anglického jazyka – prišli zúročiť svoje vedomosti a zručnosti nadobudnuté počas štúdiá pod vedením PhDr. S. Mačkovej, Mgr. E. Kratochvillovej a Mgr. M. Zakutanskej pred štátnicovou komisiou. Predsedala jej doc. PhDr. Ľ. Babotová, CSc., a jej členmi boli doc. PhDr. T. Hrehovčík, CSc., doc. PhDr. V. Jabur, CSc., a doc. PhDr. A. Macko, CSc. Výkony študentiek ohodnotila štátnicová komisia viac ako pozitívne.

Študenti tohto odboru sa počas 4–6 vyučovacích hodín týždenne zúčastňujú nielen na hodinách rozvíjania komunikatívnych zručností v anglickom jazyku, ale získavajú aj vedomosti z lingvistických disciplín, ako sú fonetika a fonológia, morfológia a syntax a tie aplikujú na hodinách didaktiky a metodológie. Po úspešnom absolvovaní štúdiá a štátnych skúšok sa študenti stávajú kvalifikovanými učiteľmi všetkých predmetov vyučovaných na 1. stupni ZŠ, vrátane an-

glického jazyka. Môžu tak odovzdávať nadobudnuté vedomosti žiakom 1.–4. ročníka ZŠ a viesť ich k rozvíjaniu zručností v anglickom jazyku, ktorého ovládanie je v dnešnej dobe úplne nevyhnutné.

Štúdium učiteľstva pre 1. stupeň ZŠ dáva študentom všeobecný rozhľad v mnohých oblastiach. Štúdium rozšírené o anglický jazyk obohacuje mladého človeka o ďalšiu dimenziu – znalosť cudzieho jazyka (a anglického v dnešnej dobe obzvlášť) poskytuje nový obzor a umožňuje bezbariérovú komunikáciu v styku so zahraničím. Je preto prekvapujúce, že o toto štúdium nie je až taký záujem, ako by sa dalo očakávať. V súčasnosti študuje v 1. ročníku 8 študentiek, v 2. 16 študentov a skupinu 3. ročníka tvorí, žiaľ, len 5 študentiek. Počet študentov v jednotlivých skupinách je na začiatku štúdiá obvykle vyšší. Problém pri štúdiu iných predmetov však spôsobia, že do ďalšieho ročníka sa dostáva stále menší počet študentov. Podobná situácia nastala v súčasnosti 4. ročníku, kde z 22 študentov, ktorí pôvodne nastúpili do 1. ročníka, ukončilo štúdium len 7.

Mgr. Eva Kratochvillová,
PhDr. Svetlana Mačková

Medzinárodná vedecká konferencia

Prešovská univerzita, Katedra telesnej výchovy a športu, Fakulta prírodných a humanitných vied PU, Vedecká spoločnosť pre telesnú výchovu a šport a Medzinárodná vedecká spoločnosť Sport Kinetics usporiadali **25. až 27. 6. 2003 medzinárodnú vedeckú konferenciu na tému Telesná výchova a šport v treťom tisícročí.**

Konferencia s medzinárodnou účasťou sa konala pod patronátom rektora PU a Medzinárodnej vedeckej spoločnosti Sport Kinetics. Na konferencii boli prerokované a posúdené témy ako súčasné trendy vo vrcholovom a výkonnostnom športe – zvyšovanie výkonnosti v športovom tréningu, psycho-sociálne a zdravotné aspekty športového tréningu (doping, úrazy a pod.).

Ďalší okruh sa týkal perspektív školskej telesnej výchovy a športu – z aspektu zdravých a zdravotne oslabených žiakov. Ďalej odznel koreferát na tému **Rozvoj športu pre všetkých** – významná zložka voľného času. Nebola opomenutá ani otázka výchovy a vzdelávania **rómskych detí a mládeže** – bio-psycho-sociálne charakteristiky a všeobecná motorická výkonnosť.

Predsedom medzinárodného vedeckého výboru konferencie bol **prof. PhDr. Michal Belej, CSc.**, a predsedom organizačného výboru rektor PU **prof. PhDr. Karol Feč, CSc.**

Z medzinárodnej vedeckej konferencie bude vydaný aj zborník.

Vzorne reprezentovali

V mesiaci apríl sa zúčastnili študenti vsl. regiónu na Akademických majstrovstvách SR, ktoré zorganizovala Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne. Družstvo mužov, ktoré reprezentovali hráči **VK PU (Červeň, Ondrušek, Soták, Sopko, Tholt, Gešperík, Vartovník a Feňo)** po víťazstvách 3:1 nad stredosl. reg., 3:2 nad Bratislavou, sa stali **akademickými majstrami SR.**

Družstvo **dievčat**, ktoré bolo zložené z vysokoškolačiek Prešova a Košíc (**Krišandová, Slančová, Škvarčková, Oroszová, Fischerová, Švihlová, Olexová a Kovalová**) po prehrách 3:2 so stred. reg. a 3:0 s Bratislavou obsadili **4. miesto.**

Trénermi výberov boli PaedDr. J. Huceg a Mgr. M. Kudla.

JH Záber zo stretnutia Volejbalového klubu Prešovská univerzita

Prešovská univerzita v Prešove
Fakulta humanitných a prírodných vied - Katedra telesnej výchovy a športu
Vedecká spoločnosť pre telesnú výchovu a šport
International Association of Sport Kinetics

usporiadajú
medzinárodnú vedeckú konferenciu

TELESNÁ VÝCHOVA A ŠPORT V TREŤOM TISÍCROČÍ
25. - 27. 06. 2003

PREŠOVSKÁ
PU
UNIVERZITA

AKADEMICKÁ SPOLOČNOSŤ PRE TELESNÚ VÝCHOVU A ŠPORT

AKADEMICKÁ SPOLOČNOSŤ PRE TELESNÚ VÝCHOVU A ŠPORT

PREŠOV 2003

Letný výcvikový kurz Katedry telesnej výchovy FHPV PU na Zemplínskej štrave

To najlepšie z Einsteina

POCHLEBOVANIE

Ludia pochlebojú, pokiaľ sa im nepletieme do cesty. V opačnom prípade sa okamžite uchýľujú k využívaniu a k ohováraniu, aby ubránili vlastné záujmy!

MOCENSKÝ POSTOJ

Mocenský postoj vždy priťahuje ľudí s nízkou morálkou a ja verím v existenciu nemeného pravidla, že po geniálnych tyranoch prídu lumpovia!

CENNÝ DAR OD UČITEĽA

Učiteľ by mal pôsobiť tak, že to, čo ponúkne, je prijímané ako cenný dar, nie ako úmorná povinnosť!

STRATA ČASU

Väčšina učiteľov stráca čas tým, že kladie otázky, ktorých cieľom je zistiť, čo žiak nevie, zatiaľ čo pravé umenie pýtať sa spočíva v tom, že má odhaliť, čo žiak vie alebo je schopný vedieť!

AŽ KEĎ SA SÁM NIEČO NAUČÍŠ

Bolo by lepšie, keby si začal učiť ostatných až vtedy, keď sa sám niečo naučíš!

PONIŽOVANIE A NÁTLAK

Ponižovanie a nátlak, ktorí vyvolávajú sebeckí učiteľia, spôsobuje v mladých mysliach, ktoré sa potom nikdy neotvorí, katastrofu a často sa ich zhubný vplyv prejavuje i v neskoršom veku!

CIEĽ VZDELANIA

Cieľom (vzdelania) musí byť príprava samostatne konajúcich a mysliačich jednotlivcov, ktorí však vidia svoj najväčší životný cieľ v službe spoločnosti!

SLOBODA VÝUČBY

Sloboda výučby a sloboda vyjadriť názor v knihe alebo v tlači je základom zdravého a prirodzeného vývoja každého národa!

AKADEMICKÁ SLOBODA

Akademickou slobodou rozumieme právo hľadať pravdu a publikovať aj učiť to, čo je podľa človeka pravdivé. Z tohto práva vyplýva tiež povinnosť: človek nesmie utajovať žiadnu časť toho, o čom je presvedčený, že je pravdivé. Je zrejmé, že každé obmedzovanie akademickú slobodu týmto spôsobom má brániť rozšíreniu vedomostí medzi ľuďmi, a je preto na prekážku národnej spravodlivosti a aktivity! -Red.-

TO JE VETA

- Keď nastupoval do funkcie pripustil diskusiu, neskôr ju nahradil monológom a nakoniec ju povýšil na diktát!
- Povedala sekretárka o svojom odchádzajúcom šéfovi.
- Ti, čo päť rokov nevytvorili verejne žiadny názor, ukončili štúdium bez problémov. Ostatní boli „problémoví“!
- Povedal študent externej formy štúdia po štátnej skúške.

Vydáva: **Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov**

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal **RUSINKO, CSc.** Členovia redakčnej rady: prof. PhDr. Rudolf **Dupkala, CSc.**, doc. JUDr. Ján **ROHÁČ, CSc.**, prof. PhDr. Ladislav **Šimon, CSc.**, Ing. Peter **Haľko, PhDr.** Viliam **Tarjányi, Mgr.** František **Dancák, doc.** Ján **Zozulák, doc.** Milan **Portík, CSc.**, PhDr. Ján **Bartko, Andrej Bañas** – výtvarník, Mgr. Ľuboslav **Krajňák** – fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: **GRAFOTLAČ** Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKEJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV SEPTEMBER–OKTÓBER 2003

ROČNÍK VII. č. 8–9 / 2003

**PRÍHOVOR REKTORA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY PROFESORA PhDr. FRANTIŠKA MIHINU, CSc.,
NA CELOUNIVERZITNOM OTVORENÍ AKADEMICKÉHO ROKA 2003/2004 DŇA 22. SEPTEMBRA 2003
VO VEĽKEJ ZASADAČKE KRAJSKÉHO ÚRADU V PREŠOVE**

SLUBNÉ PERSPEKTÍVY ROZVOJA PU

Prešov, PU – 22. septembra 2003 vo Veľkej zasadačke Krajského úradu v Prešove sa uskutočnilo slávnostné otvorenie akademického roka 2003/2004 Prešovskej univerzity. Na pódiu zaujali miesta – rektor PU prof. PhDr. František MIHINA, CSc., predseda AS PU, dekaní a prorektori PU. Slávnostné zhromaždenie otvorila prorektorka pre vzdelávanie prof. PhDr. Zuzana STANISLAVOVÁ, CSc., ktorá privítala rektora PU, predsedu AS PU, prorektorov, dekanov fakúlt, prodekanov fakúlt, členov kolégia dekanov fakúlt, členov AS PU a AS fakúlt, predsedníčku odborovej organizácie univerzity, pedagógov, pracovníkov rektorátu, pracovníkov fakúlt a všetkých ostatných pracovníkov univerzity. Srdečne privítala všetkých študentov našej univerzity, najmä študentov prvých ročníkov. Po privítaní ujal sa slova rektor PU prof. PhDr. František MIHINA, CSc., ktorý predniesol slávnostný príhovor.

Pohľad na predsednícky stôl a účastníkov slávnostného otvorenia akademického roka 2003/2004. Pri prejave rektor PU prof. PhDr. František Mihina, CSc.
Foto: Viktor Zamborský

Z vystúpenia rektora PU prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., na otvorení školského roka 2003/2004

V úvode svojho vystúpenia zdôraznil, že ustálené tradície a dávne akademické zvyklosti nám

kážu začínať akademický rok slávnostným spôsobom. V histórii Prešovskej univerzity je to iba siedmy raz, v histórii väčšiny jej fakúlt je to už dlhá či dlhšia séria slávnostných obradov, ktorá sa dá označiť oveľa, oveľa vyššou cifrou.

Dovoľte mi, aby som hneď v úvode svojho vystúpenia úprimne a kolegiálne pozdravil všetkých, ktorí s Prešovskou univerzitou spájajú naplnenie svojich cieľov, či už v krátko či dlhodobom zmysle, aby som pozdravil všetkých jej učiteľov, zamestnancov, najmä však študentov a spomedzi nich predovšetkým študentov prvého roční-

Akademickí funkcionári pri slávnostnom otvorení nového školského roka 2003/2004

ka, ktorí vstúpili na pre nás posvätnú akademickú pôdu. Nie sú to ani tak „dosky, ktoré znamenajú svet“, ako sa zvyknú vyjadrovať divadelníci, je to skôr a najmä priestor, ktorý môže a mal by byť vyplnený zmysluplnou prácou, odhodlaním meniť úroveň a rozsah vlastnej vzdelanosti.

Nadväzujeme na intelektuálne počiny, ktoré sa odohrali kedysi dávno, v mysliach našich prapredkov. V starom Grécku si ctíme kolísku západnej vedy. Obdivuhodné dielo ich rozumu a rozumnosti trvá podnes. Čerpáme z neho aj svoju sebadôveru, vieru, že pri dostatočnej vytrvalosti dokážeme porozumieť svetu okolo nás, ale aj sebe samým. Nemusíme klesať na duchu, aj keď niekedy nemáme od toho ďaleko – **Albert Einstein**, ktorému sa aj v tejto súvislosti dá dôverovať, svojho času povedal: „Jednu vec som v živote pochopil: že celá naša veda je v porovnaní s realitou primitívna a detinská – ale aj tak je to to najväčšie, čo máme... V úsilí o racionálne zjednotenie mnohotvárného dosahuje veda svoje najväčšie úspechy, aj

(Dokončenie na 3. strane.)

Bratislava 15. júla 2003
Číslo: KP 551/2003-1

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky

v y m e n ú v a m

Vás

za rektora

Prešovskej univerzity v Prešove

s účinnosťou od 1. augusta 2003

Rudolf Schuster

Vážený pán

prof. PhDr. František MIHINA, CSc.

Prof. PhDr. František Mihina, CSc. 1. augusta 2003 sa ujal funkcie rektora Prešovskej univerzity

Prof. PhDr. František Mihina, CSc., sa 1. 8. 2003 ujal funkcie rektora PU. Do výkonu povinností v štvorročnom období nastúpil po prof. Karolovi Fečovi, ktorý bol rektorom PU dve volebné obdobia a to nepretržite od vzniku univerzity v roku 1997.

Prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., zvolil na kandidáta na rektora PU AS ešte 26. februára t. r. 28. 7. 2003 ho do tejto funkcie menoval prezident SR Rudolf Schuster.

Ambíciou nového rektora je rozvíjať doterajšie strategické zámery PU v budovaní ďalších jej pracovísk a v skvalitňovaní jej doterajších.

Prof. Mihina (na obrázku) v tejto oblasti má bohaté skúsenosti. Na Katedre filozofie FF vtedajšej Univerzity P. J. Šafárika v Prešove začal vyučovať už v roku 1973. V pedagogickej a vedeckej práci sa venoval predovšetkým historicko-filozofickej analýze súčasného európskeho a amerického filozofického myslenia, analytickej filozofii pragmatizmu, ale aj všeobecným otázkam filozofie, vedy a jazyka. Výsledky svojho bádania publikoval v troch samostatných monografiách a troch monografických prácach v spoluautorstve, ale aj v desiatkach vedeckých štúdií publikovaných doma aj vo svete.

V roku 1998 získal titul profesora v odbore filozofia - dejiny filozofie a v nasledujúcom období, presnejšie od roku 1991 viedol Katedru filozofie na FF PU. V roku 1997 ho ustanovili do funkcie dekana FF PU a v nej pôsobil až do tohoročných volieb, kedy ho AS PU zvolil za rektora PU.

Prešovská univerzita svoje poslanie naplní najmä výchovou odborníkov s najvyšším vzdelaním, s vysokými morálnymi zásadami, občianskou a spoločenskou zodpovednosťou

Odvzdávanie a preberanie funkcie rektora

V malej zasadacej sieni Rektorátu PU stretli sa dňa 23. augusta 2003 odstupujúci rektor PU prof. PhDr. Karol Feč, CSc., a nastupujúci novozvolený rektor prof. PhDr. František Mihina, CSc., pri odovzdaní a preberaní funkcie rektora. Na stretnutí boli prítomní dekaní fakúlt, predseda Správnej rady PU Ing. J. Čorej, kvestor PU Ing. Igor Gula a predseda AS PU doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc.

Na obrázku vpravo odstupujúci rektor prof. Feč a vľavo preberajúci rektor prof. František Mihina

PhDr. Františkovi Mihinovi, CSc. V mene prítomných dekanov prof. Dupkala, dekan FF PU, poďakoval odstupujúcemu rektorovi prof. Karolovi Fečovi za spoluprácu: „Vysoko si vážime Váš osobný prístup a akademický vzťah k riešeniu akademických problémov. Vážime si Vašu nezištnú podporu a spoluprácu za uplynulé viac ako šesťročné obdobie.“

Novému vedeniu na čele s novým rektorom PU prof. Mihinom zaželal prof. Dupkala dobré zdravie, pokojnú prácu a veľa osobných a pracovných úspechov pre dobro univerzity i spoločnosti.

Potom nový rektor zotrval v družnej besede s prítomnými dekanmi fakúlt. Najprv ich informoval o zážitkoch pri preberaní rektorského dekrétu u prezidenta Slovenskej republiky Rudolfa Schustera na Bratislavskom hrade. Na záver s dekanmi fakúlt (na obrázku hore) v rozsiahlej besede hovoril o budúcnosti univerzity, pričom zdôraznil, že úlohou vedenia univerzity je stabilizovať Prešovskú univerzitu v systéme univerzít Slovenska.

Doc. J. Mojdis, predseda AS PU odovzdáva rektorskú reťaz prof. PhDr. Františkovi Mihinovi, CSc.

Zasadal Akademický senát PU

Za účasti rektora PU prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., zasadal 27. 8. 2003 v malej zasadačke Rektorátu PU Akademický senát Prešovskej univerzity.

Rokovanie viedol jeho predseda doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc. Senát v úvode svojho rokovania schválil návrhy rektora PU na vymenovanie prorektorov PU. Predložené návrhy AS PU v tajnom hlasovaní schválil:

Doc. Ing. Petra Kuzmišina, DrSc., za prorektora pre rozvoj a informatiku
Prof. PhDr. Zuzanu Stanislavovú, CSc., za prorektorku pre vzdelávanie
Doc. PhDr. Vieru Bačovú, DrSc., za prorektorku pre vedu a doktorandské štúdium
Návrh na prorektora pre zahraničné vzťahy AS neschválil. Na tento post bude predložený návrh na najbližšie zasadnutie AS a to v tomto mesiaci - októbri

V ďalšom rokovaní AS posúdil návrh rektora PU prof. Mihinu, na zloženie Vedeckej rady PU. Návrh po prerokovaní v AS bol schválený.

Zoznam členov VEDECKEJ RADY PU tak ako bol schválený, uverejňujeme na 8. strane.

V závere AS PU schválil Štúdiálny a pracovný poriadok GBF a PBF PU.

Záber z rokovania AS PU

SLUBNÉ PERSPEKTÍVY ROZVOJA PU

(Dokončenie z 1. strany.)

keď práve toto jej úsilie jej prináša mimoriadne veľké riziko, že sa stane obeťou vlastných ilúzií.“

Prešovská univerzita vznikla z vôle zákonodarcu

Nazdávame sa, že aj preto, aby svojou činnosťou vyplňala priestor, kam nevstupujú iné univerzity. Jej umiestnenie ju predurčuje na to, aby v priestore východnej časti našej vlasti reprezentovala ponuku služby najvyššej hodnoty, služby poskytovateľa vzdelania, ktoré sa stáva jednou z podmienok moderného sociálneho dynamizmu. Neposkytuje svojim študentom iba nádej, poskytuje im aj možnosť jej naplnenia v spoločnom úsilí dosiahnuť vzdelanie v študijných odboroch a programoch, ktoré si zvolili a na ktoré sa na jednotlivých fakultách zapísali. Za učiteľskú časť akademickej obce vás môžem ubezpečiť, že sa vynasnažíme nesklamať vašu dôveru, že vo vzťahu k vám budeme konať v najlepšej viere umožní vám vzdelanie podľa súdobých štandardov edukačných technológií. *Hneď na začiatku, fakticky v prvom dni vašej prítomnosti k univerzite a jej fakultám chcem vám zaželať, aby váš pobyt na univerzitnej pôde bol žriedlom vášho duchovného a intelektuálneho uspokojenia, aby ste pociťovali radosť z dobre konanej práce, aby ste sa dokázali tešiť a radovať z úspechov, ktoré vďaka svojmu úsiliu dosiahnete. Budete sa rozhodovať, ako, akým smerom, čím a akým obsahom budete naplňovať čas, ktorý máte k dispozícii, ako si ho podelite na prácu, oddych a zábavu, koľko z neho budete venovať iným. Nezáleží na tom, že mnohé vaše kroky budú chybné – kto sa rozhodol konať, nemôže sa kde-tu omylom vyhnúť, to, na čom naozaj záleží, je voľba toho nasledujúceho kroku, toho prvého, ktorý nasleduje po mylnom.*

Univerzita nie je všemocná, nestačí len byť jej súčasťou, to, čo je potrebné, je aktívny študentský život, spoluvytváranie podmienok, ktoré znamenajú tvorbu tvoriacej atmosféry. Ak je cieľom ľudského života stať sa či byť človekom, teda byť bytosťou tvorivou, autentickou, slobodnou, zodpovednou a v širokom zmysle slova mravnou, univerzita vám dokáže pomôcť ak sa o to budete naozaj usilovať. Asi je dobré uvedomiť si, že úroveň univerzitného vzdelania vôbec nie je závislá iba od tímu profesorov, moderného vybavenia, uplatňovaných foriem technológie vzdelávania. Nevyhnutnou podmienkou je aj aktívny študent, ktorý má možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť charakter a model svojho vlastného štúdia. Želáme vám, vážení študenti, príslušníci akademickej obce Prešovskej univerzity, aby sa vám práve táto ustanovizňa stala skutočnou „alma mater“, teda „matkou živiteľkou“ v prenesenom zmysle slova, vďaka ktorej si naplníte jeden zo svojich životných cieľov.

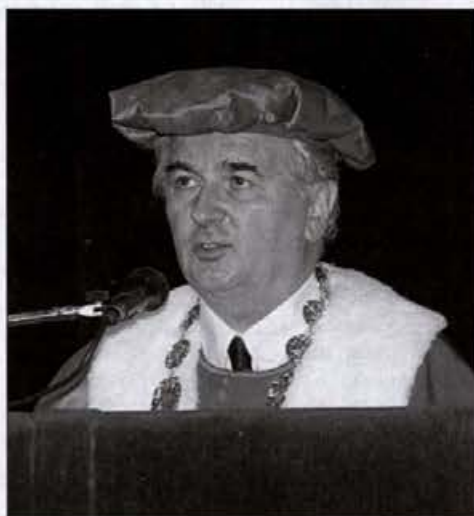
V duchu europeizácie vysokých škôl ako dlhodobého programu celého systému akademickej ustanovizni v Slovenskej republike

Chceme usilovať o viacrozmernú modernizáciu našej univerzity

Nie sme na začiatku, vychádzame z tradícií, ktoré sformovali naše univerzitné školstvo do podoby moderných vzdelávacích inštitútov.

Na sklonku minulého týždňa sa v Berlíne stretli ministri, zodpovední za vysoké školstvo, aby posúdili stav a úroveň realizácie zámerov v procese formovania „Európskeho vysokoškolského priesto-

ru“. S utváraním tohto priestoru súhlasili príslušní ministri 29 európskych krajín s tzv. „Bolonskou deklaráciou“, ktorá nadväzovala na o rok staršiu „Sorbonskú deklaráciu“. V duchu týchto deklarácií sa vysoké školstvo stáva funkcionálne najvýznamnejším inštrumentom dosiahnutia stavu, ktorý ako cieľový definovala tzv. Európska rada v Lisabone a v Barcelone v rokoch 2000 a 2002 a ktorého výsledkom má byť „vytvorenie najdynamickejšej a najkonkurencieschopnejšej svetovej ekonomiky založenej na vedomostiach, schopnej trvalého ekonomického rastu, s početnejšími

Rektor PU pri slávnostnom prejave na otvorení škôl. roka 2003/2004 Foto: Viktor Zamborský

a lepšími pracovnými miestami a väčšou sociálnou kohéziou“. Inak povedané, Európa chce pomerne rýchlo vytvoriť podmienky, naplnením ktorých sa môže stať „tahúňom“ svetovej ekonomiky prostredníctvom naplnenia časovo predchádzajúceho cieľa – sformovania „Európy založenej na vedomostiach“. V týchto súradniciach sa vysoké školstvo stáva „verejným dobrom a verejnou zodpovednosťou“. Na bedrá vysokých škôl sa kladú úlohy, ktorých naplnenie výrazne prekračuje len vnútroakademické ciele. *Hlásime sa k tomuto procesu v nádeji, že aj ostatné inštitúty spoločenského riadenia, ktoré ovplyvňujú chod a život vysokých škôl, si uvedomia svoj podiel na premene „spoločnosti založenej na vedomostiach“, aby vysoké školy naozaj mohli byť „verejným dobrom a verejnou zodpovednosťou.*

Očakáva sa od nás na celoeurópskej, ale i národnej úrovni smerovanie k vyššej kvalite vysokých škôl, zabezpečenie väčšej miery porovnateľnosti a kompatibility, vyššej transparentnosti nášho vysokoškolského systému. Minuli sa časy, kedy si vysoké školy mohli dovoliť obstrahovať od toho, čo sa deje mimo nich. Aj keď princípy inštitucionálnej autonómie na úrovni národného rámca neboli spochybnené, musíme sa pripraviť na trvalé sledovanie úrovne a kvality hlavných činností podľa kritérií, ktoré platia a budú platiť v rámci celého „Európskeho vysokoškolského priestoru“. Ide o to, aby sme dokázali obstáť v hodnotení kvality vzdelávania a výskumu, aby sme dobre obstáli v nepretržitom procese evaluácie, interných a externých revízií, aby sme už trvalo našťartovali systém akreditácií. Každodenný život vysokých škôl musí anticiovať možnosť kedykoľvek a vo vzťahu k univerzitám ako celku, ale aj vo vzťahu ku ktorejkoľvek ich súčasťi posúdiť akreditáciu odborov a programov, ktoré škola uskutočňuje. Definovanie kritérií posudzovania na európskej úrovni nie

je ešte ukončené, to isté sa vzťahuje aj na metodológiu hodnotenia kvality. Tento proces sa však nezastavil, zdá sa, že vieme, ako bude vyzerať. Nateraz sa zaväzujeme prinajmenšom k tomu, že budeme podporovať a uplatňovať efektívne systémy hodnotenia kvality, dôslednejšie uplatňovať dvoj-, resp. trojstupňový systém štúdia, zlepšiť systém uznávania akademickej hodnoty a titulov a ujednotiť dĺžku štúdia. Podstatné je aj to, že aj Slovenská republika sa zaväzuje k rozšíreniu a prehĺbeniu „dostupnosti“ vysokoškolského štúdia všetkým, ktorí spĺňajú potrebné intelektuálne predpoklady.

Kreditový systém štúdia už nemožno odkladať,

len on môže byť predpokladom mobility študentov, ktorá sa v rámci celého „Európskeho vysokoškolského systému“ stáva oveľa dostupnejšou, v našich podmienkach však stále ešte príliš exkluzívnou záležitosťou.

Osobitnou súčasťou života vysokých škôl je ich vzťah k tým, bez ktorých jednoducho nemôžu školy jestvovať – k vysokoškolským študentom. Našou spoločnou úlohou bude zvýšiť, resp. prehĺbiť aktuálnu zaangažovanosť študentov na riadení života univerzity a fakúlt. Doterajšie formy spoluúčasti študentov na riadení sa ukázali byť efektívne, študenti majú svoje významné zastúpenie v najvyšších orgánoch akademickej samosprávy univerzity a fakúlt, na celoštátnej úrovni Študentská rada vysokých škôl je jednou z troch typov reprezentácií a má dôležité miesto. Študenti majú právo spoluvytvárať vlastné modely a časové koordinanty svojho štúdia, prehľbuje sa ich mobilita vo vnútri národného i nadnárodného vysokoškolského priestoru. Majú právo efektívne sa vyjadrovať k spôsobu a úrovni vzdelávania, ktoré im univerzity poskytujú, ku katedráram a jednotlivým učiteľom, ktorí vstupujú do vzdelávania a tvoria jeho neodmysliteľnú súčasť. **Spolurozhodujú o všetkom, čo sa ich ako študentov týka.** Neteší nás, že univerzita nemôže uspokojiť všetky požiadavky spojené so sociálnymi službami, bez ktorých nie je možné sa zaoberať. Mám na mysli ubytovanie, stravovanie, prístupnosť k elektronickým médiám komunikácie a podobne. Situácia sa mení, nie vždy však tempom a smerom, ktoré by sme si želali.

Prešov ako mesto sa predsa len stal a postupne nadobudol pozíciu univerzitného mesta. Ťažko posúdiť, ktorý dátum je v tomto zmysle najvýznamnejší, azda to bude 1. január 1997, kedy sa **Zákomom č. 361/1996 rozhodlo o vzniku Prešovskej univerzity, a to vyčlenením z pôvodnej Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.** Aj touto cestou chceme predstaviteľov, pracovníkov a študentov tejto univerzity pozdraviť a zaželať im úspech v rozvoji akademickej životnosti. Svoju akademickej solidaritu však adresujeme všetkým univerzitám v Slovenskej republike. Chceme byť aktívnou a plnohodnotnou súčasťou rodiny vysokých škôl, zdieľať náš spoločný osud a s optimizmom hľadiť v ústrety budúcnosti. Na jej podoby nečakáme so založenými rukami, naopak, chceme ich aktívne formovať v nádeji, že dokážeme vybudovať spoločnosť založenú na vedomostiach. V dni slávnostného otvorenia akademickej roka na Prešovskej univerzite vyjadrujeme naše spoločné svedčenie, že PU kráča a smeruje k naplneniu svojich národných akademickej cieľov, k prehĺbenému naplneniu cieľov, ktoré sú spojené so zmyslom jej jestvovania.

PROREKTORI PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

Doc. PhDr. Viera Bačová, DrSc., prorektorka pre vedu a doktorandské štúdium

Od ukončenia jedno-odborového štúdia psychológie na FF UPJŠ (1974) pracuje doc. Viera Bačová ako učiteľka a výskumníčka v odbore psychológie. Po ukončení štúdia nastúpila na internú aspirantúru na Spoločenskovedný ústav SAV v Košiciach;

do roku 1985 bola odbornou asistentkou na Katedre psychológie FF UPJŠ, do roku 1997 samostatnou výskumnou pracovníčkou na SvÚ SAV, od r. 1998 až doteraz je učiteľkou na Katedre psychológie FF PU. Od roku 1999 je vedúcou tejto katedry. Rigorózne skúšky absolvovala na FF UK Bratislava v roku 1976, hodnosť kandidáta psychologických vied (PhD.) obhájila na Ústave experimentálnej psychológie SAV v Bratislave v roku 1982. V roku 1998 obhájila habilitačnú prácu vo vednom odbore psychológia na Fakulte humanistiky Trnavskej univerzity v Trnave; v roku 2000 jej bola udelená vedecká hodnosť doktora psychologických vied na základe obhajoby doktorskej dizertácie.

Doc. Viera Bačová absolvovala študijné pobyty v Oxforde, UK (1994, jeden mesiac) a na Univerzite v Lutone, UK (1994–1995, 18 mesiacov). Ako vedúca projektu získala a riešila päť výskumných grantov (jeden medzinárodný, štyri domáce), na mnohých ďalších sa podieľala a podieľa ako spoluorganizátorka.

Doc. Viera Bačová publikovala dve autorské monografie, je spoluautorkou štyroch monografií; niekoľkých desiatok odborných štúdií a článkov; šiestich kapitol v zahraničných knižných publikáciách, vyše dvadsiatich kapitol v domácich knižných publikáciách. Bola editorkou štyroch monografií, spoluautorkou učebníc sociálnej psychológie. Vystúpila na vyše tridsiatich medzinárodných odborných podujatiach s publikovanými príspevkami, resp. abstraktami.

V súčasnosti je členka Komisie Vedeckej grantovej agentúry MŠ SR a SAV (VĽGA) pre vedy o človeku (psychológia, pedagogika, telesná výchova); členka expertnej skupiny Koordinačného výboru pre problematiku žien, pre problematiku vzdelávania a výskumu rodových analýz a štatistik Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR; členka

Vedeckého kolégia SAV pre vedy o človeku a spoločnosti. Garantuje doktorandské štúdium na FF PU pre odbor psychológia; je členka odborej komisie pre sociálnu psychológiu v rámci doktorandského štúdia; školiteľka piatich doktorandov a doktorandiek na FF PU a SvÚ SAV v Košiciach.

Doc. Ing. Peter Kuzmišin, DrSc., prorektor pre rozvoj a informatiku

Od ukončenia vysokej školy menovaný pracuje ako vysokoškolský učiteľ. Od asistenta, odborného asistenta, kandidáta vied, docenta po doktora ekonomických vied prešiel všetkými štádiami formovania a rozvíjania osobnosti vysokoškolského učiteľa v jednote metodologickej a vecnej prípravy s dôrazom na ekonomické, neskôr na manažérske oblasti v rámci výučby, výskumu a praxe. Vykazuje bohatú publikačnú činnosť: 6 monografií, z toho 2 v zahraničí, viac ako 40 pôvodných vedeckých prác, 5 učebných textov, ďalšie odborné publikácie, recenzie a pod., zúčastňuje sa na domácich a zahraničných vedeckých konferenciách.

Je vedúcim grantovej úlohy VEGA s názvom Vplyv podnikateľského prostredia na rozvoj Prešovského samosprávneho kraja, spolupracuje s viacerými zahraničnými vysokými školami a výskumnými ústavmi na riešení úloh orientovaných na mikroekonomické, podnikovomanažérske a regionálne aspekty ekonomického rozvoja. Má bohaté skúsenosti z funkcie dekana fakulty. V období, keď stál na čele fakulty, táto zaznamenala všestranný rozvoj, výrazne zlepšila kvalifikačnú štruktúru, materiálno-vecne bola vybavená výpočtovou, didaktickou i kancelárskou technikou, fakulta získala viaceré práva habilitačného a vymenovacieho pokračovania. Stál na čele zrodu a je odborným garantom odboru manažment v študijnom programe manažment verejnej správy a regiónov, ktorý je najúspešnejším odborom na fakulte. Má praktické skúsenosti z pôsobenia v dozorných radách a vedení podnikateľských subjektov, je členom odborného kolégia vedúceho odboru zdravotníctva Prešovského samosprávneho kraja a členom viacerých vedeckých rád fakult na Slovensku. Je školiteľom 3 doktorandov na PHF EU v Košiciach.

I tento záber prezrádza, že bol veľký záujem študentov a učiteľov o otvorenie školského roka 2003/2004

Foto: Viktor Zamborský

Prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc., prorektorka pre vzdelávanie

Zuzana Stanislavová sa narodila 30. 5. 1951 v Hačave, okr. Rimavská Sobota. V rokoch 1969–1974 absolvovala štúdium slovenčiny na Filozofickej fakulte v Prešove UPJŠ v Košiciach. Od r. 1981 kontinuálne vyučuje na KSJL Pedagogickej fakulty UPJŠ, po r. 1997 PU v Prešove, s výnimkou rokov 1995–1997, počas ktorých pôsobila ako lektorka slovenského jazyka a kultúry na Národnej univerzite I. Franka v ukrajinskom Lvove.

Rigoróznou skúškou absolvovala r. 1981 na KSJL FF UPJŠ, hodnosť kandidáta vied získala na základe externej vedeckej prípravy v Literárnom ústave SAV v Bratislave r. 1990, za docentku bola habilitovaná r. 1995 na PdF VŠPg v Nitre a za profesorku sa inaugurovala r. 1999 na FF PU v Prešove.

V rámci svojej pedagogickej aktivity prednáša teóriu a dejiny slovenskej literatúry s orientáciou na literatúru pre deti a mládež. V oblasti vedecko-výskumnej práce je uznávanou odborníčkou na literárnovedný výskum slovenskej literatúry pre deti a mládež. Výsledky svojho bádania pravidelne publikuje knižne i v domácich a zahraničných periodikách a vedeckých zborníkoch. V bádateľskej oblasti spolupracuje s viacerými vysokoškolskými pracoviskami na Slovensku, v ČR, Poľsku, Rakúsku a na Ukrajine, v tandeme s prof. PhDr. Vierou Žemberovou, CSc. V rokoch 1997–2002 bola hlavnou organizátorkou šiestich cyklických literárnovedných konferencií o otázkach literatúry pre deti a mládež v Prešove. Ako vedúca výskumného tímu vyriešila dva projekty VEGA, jeden projekt v rámci bilaterálne VTS medzi ČR a SR a bola spoluriešiteľkou ďalších troch projektov VEGA a jedného projektu KEGA. Je garantkou študijného odboru učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ a garantkou doktorandského štúdia tohto odboru na PF PU, zároveň je garantkou doktorandského štúdia v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry na FHPV PU. Školí troch doktorandov na FHPV. Je členkou spoločnej odborej komisie pre študijný odbor učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ, členkou Komisie č. 15 pre literárnu vedu, jazykovedu a vedy o umení grantovej agentúry VEGA, komisie MK SR pre transfer finančných prostriedkov v oblasti pôvodnej literárnej tvorby pre deti a mládež, členkou redakčnej rady medzinárodného periodika Czech – Polish – Slovak Educational Review, členkou VR PF UMB v Banskej Bystrici, VR PF PU a VR FHPV PU v Prešove.

I tento záber prezrádza, že bol veľký záujem študentov a učiteľov o otvorenie školského roka 2003/2004

FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED PU

Akademický senát Fakulty humanitných a prírodných vied PU na návrh dekana fakulty prof. RNDr. I. Bernasovského, DrSc., schválil týchto prodekanov FHPV PU

Doc. PhDr. NADEŽDA KRAJČOVÁ, CSc.,
prodekanka pre vzdelávanie

Nadežda Krajčová je absolventkou Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach odbor výchova a vzdelávanie dospelých – špecializácia výchova umením (1972). Po ukončení vysokoškolského štúdia bola prijatá ako asistentka na Katedru pedagogiky a psychológie FF UPJŠ v Prešove. Na tejto katedre pôsobila až do roku 1981. Od r. 1981 až do roku 1996 pracovala na Pedagogickej fakulte v Prešove UPJŠ v Košiciach ako odborná asistentka na Katedre pedagogiky. Od vzniku Prešovskej univerzity v r. 1997 až do teraz pracuje na Fakulte humanitných a prírodných vied PU v Prešove. Dlhodobu sa venuje otázkam estetickej výchovy, sociológie výchovy a teórie výchovy. Prejavuje sa to aj v jej publikačnej práci. Je autorkou a spoluautorkou dvoch monografií, dvoch učebných textov, 23 vedeckých štúdií, 33 vedeckých odborných článkov, 10 vedeckých prác v zahraničných časopisoch a zborníkoch a množstva odborných článkov. Doteraz riešila a koordinovala tri grantové úlohy a 6 inštitucionálnych a rezortných úloh.

Je členkou medzinárodnej organizácie Association for Supervision and Curriculum Development.

Na odbore Pedagogika prednáša disciplíny Základy estetickej výchovy, Sociológia výchovy a Teória rodinnej výchovy. Na všeobecnom základe Učiteľstva všeobecnovzdelávacích predmetov vedie semináre zo Všeobecnej didaktiky, Teórie výchovy a organizácie mimoškolských výchovných zariadení. Je garantkou externého bakalárskeho štúdia – vychovávateľstvo.

V roku 1979 získala doktorát – PhDr. na Filozofickej fakulte v Prešove UPJŠ Košice, v roku 1988 obhájila na Filozofickej fakulte UK v Bratislave dizertačnú prácu na tému Miesto a funkcia estetickej výchovy vo výchovno-vzdelávacom systéme gymnázia a získala vedeckú hodnosť CSc. Habilitovala sa na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre s prednáškou na tému Pedagogické aspekty rozvíjania estetických záujmov mládeže.

Doc. RNDr. RENÉ MATLOVIČ, Ph.D.,
prodekan pre vedu, umenie
a doktorandské štúdium

Doc. RNDr. René Matlovič, Ph.D., sa narodil v r. 1967 v Prešove. V r. 1990 absolvoval Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, odbor geografia a kartografia. Na základe diplomovej práce a študijných výsledkov mu bol udelený akademický titul RNDr. a Cena rektora UK. V r. 1990 nastúpil na Katedru geografie a geokológie PdF UPJŠ v Prešove ako výskumný pracovník. Na tejto katedre pôsobí dodnes, od r. 1998 ako odborný asistent a r. 2000 ako docent. V r. 1997 obhájil doktorandskú dizertačnú prácu (PhD.) na Fakulte biológie a vied o Zemi Lodžskej univerzity v Lodži a v r. 2000 sa habilitoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave za docenta pre odbor humánna a regionálna geografia. Od r. 2000 zastáva funkciu prodekanu FHPV PU pre vedu, umenie a doktorandské štúdium. Je členom Výkonného výboru Slovenskej geografickej spoloč-

nosti SAV, Národného geografického komitétu, pracovnej skupiny Akreditačnej komisie pre geografiu a redakčných rád domácich a zahraničných časopisov. Je školiteľom doktorandského štúdia. Zaoberá sa najmä urbánou geografiou, geografiou religii, regionálnou geografiou a demogeografiou. Uverejnil 4 monografie, 5 učebných textov, 64 pôvodných vedeckých prác, z toho 15 v zahraničí. Eviduje 208 citácií a ohlasov, z toho 32 v zahraničí a 3 registrované v SCI. Je autorom projektu nového študijného programu prvého a druhého stupňa geografia v regionálnom rozvoji, ktorý t. č. posudzuje Akreditačná komisia.

PhDr. MARIÁN BILÝ, CSc.,
prodekan pre zahraničné vzťahy

Narodil sa v Prešove. Je absolventom Filozofickej fakulty UPJŠ v Prešove, odboru angličtina – slovenčina. Po skončení vysokoškolských štúdií pracoval od roku 1976 ako literárny historik v prešovskom múzeu. V roku 1985 nastúpil na miesto odborného asistenta na Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove. Titul doktora filozofie (PhDr.) mu bol udelený na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1982. Vedeckú hodnosť kandidáta vied o umení (CSc.) získal v odbore teória literatúry a dejiny slovenskej literatúry na základe obhajoby dizertačnej práce Literárny život na východnom Slovensku v medzivojnovom období v Ústave slovenskej literatúry SAV v Bratislave v roku 1992. Po výberovom konaní na Ministerstve školstva SR v Bratislave začal od roku 1995 pôsobiť ako lektor slovenského jazyka a kultúry v zahraničí. V roku 1995 pôsobil na Univerzite Klimenta Ochridského v Sofii (Bulharsko) a v rokoch 1996 až 2002 na Univerzite v Dillí (India). Po návrate z lektorského pôsobenia v zahraničí nastúpil na miesto odborného asistenta na Katedre slovenského jazyka a literatúry FHPV PU v Prešove, kde vyučuje súčasnú slovenskú literatúru a svetovú literatúru.

Doc. PaedDr. VLADIMÍR ŠEBEŇ, CSc.,
prodekan pre rozvoj

Narodil sa 21. 7. 1956 v Prešove. Je ženatý, otec troch detí. V roku 1980 bol prijatý na katedru fyziky a základov techniky Pedagogickej fakulty spočiatku ako vedec-ký štážiista, technický pracovník, tajomník katedry, neskôr ako odborný asistent katedry. Na základe volieb v roku 1989 a konkurzného konania v roku 1990 sa stal vedúcim katedry fyziky. Uvedenú funkciu vykonáva až doposiaľ. Na fakulte pôsobil v rokoch 1995-97 ako podpredseda AS Pedagogickej fakulty UPJŠ. Od roku 1997 pôsobí vo funkcii prodekanu pre rozvoj FHPV PU.

Vo svojej vedeckej práci sa orientuje na problematiku poznávacieho záujmu vo vyučovaní fyziky. Z uvedenej problematiky v roku 1992 obhájil na Pedagogickom inštitúte I. P. Dragomanova v Kyjeve dizertačnú prácu a v roku 2000 habilitačnú prácu na Prírodovedeckej fakulte UMB v Banskej Bystrici. V rokoch 1994-96 bol vedúcim riešiteľského kolektívu Prešovskej časti projektu Tempus v spolupráci

s univerzitami v Anglicku a Holandsku. Bol riešiteľom radu inštitucionálnych úloh. V súčasnosti je zástupcom vedúceho grantovej úlohy Vega. Je autorom 1 monografie, autorom resp. spoluautorom 2 skrípt, množstva pôvodných vedeckých a odborných prác publikovaných u nás aj v zahraničí. Úzko spolupracuje, resp. spolupracoval so zahraničnými vysokými školami v Užhorode, Rzeszowe, Bajama-re, v Shefflede a Eindhovene.

Dlhodobu a systematicky sa venuje práci s talentovanou mládežou vo fyzike. Je členom Slovenského výboru fyzikálnej olympiády, predsedom krajského výboru fyzikálnej olympiády.

Vedecká rada FHPV PU

Predseda:

Prof. RNDr. Ivan BERNASOVSKÝ, DrSc.

Interní členovia:

Prof. ThDr. Imrich BELEJKANIČ, CSc.

PhDr. Marián BILÝ, CSc.

Doc. PhDr. Milan DARÁK, CSc.

Doc. PhDr. Vladislav DUDINSKÝ, CSc.

Doc. RNDr. Ján DUPLÁK, CSc.

PhDr. Pavel FABIAN

Prof. PhDr. Karol FEČ, CSc.

Doc. RNDr. Robert IŠTOK, CSc.

Prof. PaedDr. Ján JUNGER, CSc.

Doc. PhDr. Igor KOMINAREC, CSc.

Doc. PhDr. Nadežda KRAJČOVÁ, CSc.

Doc. PhDr. Viliam KUBANI, CSc.

Doc. Ing. Peter KUZMIŠIN, DrSc.

Doc. RNDr. René MATLOVIČ, Ph.D.

Prof. RNDr. Eva MICHAELI, Ph.D.

Doc. PaedDr. Jozef PAVELKA, CSc.

Doc. RNDr. Andrej PAVÚK, CSc.

Doc. PhDr. Milan PORTIK, CSc.

Doc. PhDr. František RUŠČÁK, CSc.

Prof. PhDr. Ján SABOL, DrSc.

Doc. Dušan SRVÁTKA, akad. maliar

Prof. PhDr. Zuzana STANISLAVOVÁ, CSc.

Doc. PaedDr. Vladimír ŠEBEŇ, CSc.

Prof. RNDr. Jozef TEREK, CSc.

Externí členovia:

Mgr. Jozef BUČEK, poslanec NR SR

Dr.h.c. prof. Ing. Karol FLÓRIÁN, DrSc.,

Technická univerzita Košice

Doc. PhDr. Rudolf HORVÁTH, CSc.,

podpredseda Prešovského samospr. kraja

Prof. dr. hab. Krzysztof KACZANOWSKI,

Uniwersytet Jagielloński Kraków

Prof. MUDr. Ľudmila PODRACKÁ, CSc.,

Lekárska fakulta UPJŠ Košice

Doc. PaedDr. Štefan ŠUTAJ, DrSc.,

Spoločenskovedný ústav SAV Košice

Prof. RNDr. Libor VOZÁR, CSc.,

Fakulta prírodných vied UKF Nitra

Prof. PhDr. Miron ZELINA, DrSc.,

Pedagogická fakulta UK Bratislava

Prof. RNDr. Florin ŽIGRAI, CSc.,

Rakúsky ústav pre východnú a juhovýchodnú Európu Wien, pracov. Bratislava

Čestní členovia:

Prof. PhDr. Michal BELEJ, CSc.

Dr.h.c. prof. RNDr. Ján BIRČÁK, CSc.

Prof. RNDr. Ján HARČÁR, CSc.

Prof. Ing. Michal ŠEFARA, CSc.

Predsedníčka AS PU

prof. RNDr. Eva MICHAELI, Ph.D.

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,
my odpovedáme

MOTTO

Zásahom do sféry osobnosti človeka nie je prejav, ktorý možno považovať za

- upozornenie,
- podnet na riešenie,
- žiadosť o objasnenie a prešetrenie určitých okolností...

(Komentár k čl. 19 Ústavy SR)

ÚČEL ŠTUDIJNÉHO PORIADKU PU A JEHO POSLANIE

Účelom Študijného poriadku PU v Prešove je vymedzenie

- základných práv,
- základných povinností a
- základných pravidiel,

ktorými sa riadi výchovno-vzdelávací proces na PU.

Základným poslaním ŠP je stanovenie pravidiel a) prijímacieho konania,

- b) organizácie jednotlivých foriem a metód štúdia,
- c) preverovania vedomostí študentov,
- d) určenie rozsahu práv a povinností učiteľov ako aj študentov.

Na jednotlivých fakultách univerzity ďalšie podrobnosti stanovuje študijný a skúšobný poriadok fakulty, ktorý musí byť v súlade so ŠP PU.

MEDZIODBOROVÉ A MEDZIFAKULTNÉ ŠTÚDIUM

Vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore sa získa štúdiom podľa akreditovaného študijného programu v tomto študijnom odbore. Študijný program možno uskutočňovať aj v kombinácii dvoch študijných odborov. Ak sú dva študijné odbory v študijnom programe zastúpené približne rovnako, ide o medziodborové štúdium, v inom prípade je jeden študijný odbor hlavný a druhý vedľajší. Medzifakultné štúdium je štúdium jedného študijného odboru. Je určené pre študentov, ktorí v rámci študijného programu absolvujú povinné predmety na dvoch fakultách. Podrobnosti o medziodborovom a medzifakultnom štúdiu upravujú osobitné predpisy vydané rektorom univerzity.

AKADEMICKÉ SLOBODY A AKADEMICKÉ PRÁVA PODĽA ŠTATÚTU PU

Na univerzite sa členom akademickej obce zaručuje

1. sloboda vedeckého bádania, výskumu, vývoja umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti a zverejňovanie ich výsledkov,

2. sloboda výučby spočívajúca najmä v otvorenosti rôznym

- vedeckým názorom,
- vedeckým a výskumným metódam a umeleckým smerom,

3. právo učiť sa pri zachovaní slobodného výberu štúdia v rámci akreditovaných študijných programov, slobodného vyjadrovania vlastných názorov počas výučby,

4. právo členov akademickej obce voliť orgány akademickej obce a byť do nich volení,

5. právo používať akademické insignie a znaky a vykonávať akademicke obrady.

Využívanie a uplatňovanie akademických slobôd a akademických práv musí byť v súlade so zásadami:

- demokracie
- humanity
- právnym poriadkom SR

Ďalej sa zaručuje nedotknuteľnosť akademickej pôdy univerzity. Výnimkou sú iba príkazy

- ohrozenie života,
- ohrozenie zdravia,
- ohrozenie majetku alebo
- živelné pohromy.

Treba upozorniť, že vstup orgánov činných v trestnom konaní na akademicкую pôdu v prípadoch dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu povoľuje rektor alebo ním poverený prorektor, alebo dekan fakulty.

V tomto kontexte treba mať na zreteli, že akademicкую pôdu univerzity tvorí priestor vymedzený nehnuteľným majetkom, ktorý univerzita

- vlastní
- spravuje
- má v nájme, alebo
- kde sa plní poslanie a úlohy univerzity a fakulty.

Je už všeobecne známe, že na akademickej pôde nesmú politické strany a politické hnutia vykonávať a propagovať politickú činnosť a zakladať svoje organizácie.

PORADNÉ ORGÁNY REKTORA

Stálymi poradnými orgánmi rektora sú:

- a) kolégium rektora
- b) vedenie univerzity
 - aa) členmi kolégia rektora sú:
 - rektor
 - prorektori
 - dekani fakúlt
 - predseda AS univerzity a
 - ďalší členovia podľa rozhodnutia rektora
 - bb) vedenie univerzity je užším poradným orgánom rektora, ktorý operatívne rieši neodkladné záležitosti univerzity. Členmi vedenia sú: rektor, prorektori a kvestor. Rektor podľa potreby zriaďuje ďalšie odborné stále alebo dočasné orgány, komisie a pracovné skupiny (ich členov menuje z radov akademickej obce, príp. aj odborníkov z praxe).

KŇAZSKÝ SEMINÁR NEMÁ PRÁVNÚ SUBJEKTIVITU

Kňazský seminár je špecializovaným pracoviskom bohosloveckej fakulty, v ktorom sa uskutočňuje vysokoškolské vzdelávanie a výchova študentov k hodnotám podporovaným príslušnou cirkvou a v súlade s vnútornými predpismi príslušnej cirkvi. Kňazský seminár sa riadi vlastným vnútorným predpisom, ktorý vydáva príslušná bohoslovecká fakulta v súlade s vnútornými predpismi univerzity a príslušnými zákonmi.

REKTORÁT PU

Rektorát je riadiacim, výkonným a kontrolným celouniverzitným pracoviskom univerzity. Za účelom zabezpečovania potrieb univerzity uskutočňuje:

- organizačnú,
- koordinačnú,
- konzultačno-poradenskú,
- evidenčnú,
- podnikateľskú a
- kontrolnú činnosť v oblasti:
 - a) študijnej
 - b) vedeckej
 - c) ekonomickej
 - d) personálnej
 - e) právnej
 - f) zahraničných vzťahov a
 - g) vnútornej správy

Rektorát zabezpečuje po stránke materiálnej a administratívnej činnosť rektora, prorektorov, kvestora, akademickeho senátu univerzity a vedeckej rady univerzity. Fakulty a ďalšie súčasti univerzity sú povinné poskytovať rektorátu potrebné údaje v rozsahu a spôsobom, ktorý určí rektor. Podrobnosti o organizácii rektorátu a činnosti jednotlivých útvarov ustanovuje jeho organizačný poriadok, ktorý vydáva rektor.

ZAMESTNANEC UNIVERZITY A JEHO PRACOVNÉ ZARADENIE NA FAKULTE

Z čl. 32 Štatútu PU o. i. vyplýva, že na univerzite ako zamestnanci pôsobia vysokoškolskí učitelia, výskumní pracovníci a ostatní zamestnanci. Teda odo dňa, keď vznikol pracovný pomer, sa zamestnanec stáva zamestnancom univerzity a zároveň je pracovne zaradený na fakultu alebo inú súčasť univerzity. Povinnosti zamestnávateľa voči zamestnancovi vykonáva vedúci zamestnanec pracoviska, na ktorom je zamestnanec zaradený, v rámci daných právomocí. Pracovnoprávne vzťahy zamestnancov sa spravujú zákonom o vysokých školách, zákonom o verejnej službe, Zákoníkom práce, vnútornými predpismi univerzity a jej súčasťou a kolektívnou zmluvou.

ŠŤAŽNOSTI, PRACOVNÉ SPORY

Z dikcie čl. 17 Pracovného poriadku PU vyplýva, že ak sa na pracovisku vyskytnú nedostatky, alebo zamestnanec sa cíti poškodený na svojich právach vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu, môže sa so svojím podnetom obrátiť na svojho bezprostredne nadriadeného vedúceho zamestnanca. Tým ale nie je dotknutý

právo zamestnanca podať sťažnosť podľa všeobecne záväzných predpisov. Spory medzi zamestnávateľom a zamestnancom z pracovnoprávneho vzťahu, ako aj nároky, ktoré vznikli zamestnancom z kolektívnej zmluvy, prejednávajú a rozhoduje príslušný všeobecný súd.

VÝKON INEJ ZÁROBKOVEJ ČINNOSTI

Zákonodarca v § 83 Zákonníka práce v platnom znení upravil, že zamestnanec môže popri svojom zamestnaní vykonávanom v pracovnom pomere vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá je zhodná alebo obdobná s predmetom činnosti zamestnávateľa, len s jeho predchádzajúcim písomným súhlasom (ods. 1). Zamestnávateľ môže udelený súhlas podľa odseku 1 písomne odvolať. V písomnom odvolaní súhlasu je zamestnávateľ povinný uviesť dôvody zmeny svojho rozhodnutia. Zamestnanec je potom povinný bez zbytočného odkladu zárobkovú činnosť skončiť spôsobom vyplývajúcim z príslušných právnych predpisov (ods. 2). Osobitne žiada sa dať do pozornosti ods. 3 § 83 podľa ktorého obmedzenia v citovaných odsekoch 1 a 2 § 83 sa nevzťahujú na výkon

- vedeckej činnosti,
- pedagogickej činnosti,
- publicistickej činnosti,
- lektorskej činnosti,
- prednášateľskej činnosti,
- literárnej a umeleckej činnosti.

DOHODY O PRÁČACH VYKONÁVANÝCH MIMO PRACOVNÉHO POMERU

Zamestnávateľ môže na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb výnimočne uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohodu o vykonaní práce a dohodu o brigádnickej práci študentov), ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom a ktorej výkon v pracovnom pomere by bol pre zamestnávateľa

- a) neúčelný alebo
- b) nehospodárny

Na pracovnoprávny vzťah založený dohodami o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru sa vzťahujú ustanovenia prvej časti Zákonníka práce v platnom znení (bližšie k tejto problematike pozri § 223 až § 228 Zákonníka práce v platnom znení).

DOHODA O ZMENE PRACOVNÉHO POMERU

Z čl. 3 ods. 1 Pracovného poriadku PU vyplýva, že v zmysle § 54 Zákonníka práce dohodnutý obsah pracovnej zmluvy možno zmeniť len vtedy, ak sa zamestnávateľ a zamestnanec dohodnú na jeho zmene. V takom prípade zamestnávateľ je povinný zmenu pracovnej zmluvy vyhotoviť písomne (porovnaj § 54 Zákonníka práce v platnom znení). Každú zmenu pracovného pomeru písomne vykoná personálny referát (ods. 3 čl. 3 Pracovného poriadku PU).

PREDBEŽNÉ OPATRENIA A VYKONATEĽNOSŤ

• Predbežné opatrenia a predbežná vykonateľnosť sú dva procesnoprávne inštitúty, ktoré môžu účinne pomôcť veriteľom pri vymáhaní ich pohľadávok voči dlžníkom.

Predbežné opatrenie je upravené v ustanoveniach § 74 a nasl. O. s. p.

• Súd môže pred začatím konania (vo veci samej) nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

• Predbežné opatrenie nariadi súd na základe návrhu. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie pre konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

• Predbežným opatrením môže okrem iného súd uložiť účastníkovi najmä:

- aby platil výživné v nevyhnutnej miere,
- odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov,
- alebo do starostlivosti toho, koho súd určí,
- poskytol aspoň časť pracovnej odmeny,
- zložil peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde (napr. veriteľ vie, že dlžník momentálne disponuje určitou peňažnou sumou, ale o krátky čas ju už nebude mať),
- ďalej, aby dlžník nenakladal s určitými vecami alebo právami, alebo aby dlžník niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo zneškodnil.

• Predbežným opatrením môže súd uložiť určitú povinnosť aj tretej osobe, ak to možno od nej spravodlivo žiadať. (Tak napr. súd prikáže poddlžníkovi (banke), aby nevyplatil určitú peňažnú sumu dlžníkovi, a tým zabráni odčerpaniu tejto peňažnej sumy z účtu). Predbežné opatrenie teda môže veriteľ navrhnúť pred súdnym konaním o zaplatenie pohľadávky.

Ďalším prostriedkom je predbežná vykonateľnosť

• Podľa ustanovenia § 162 ods. 3 O. s. p. na návrh môže súd predbežnú vykonateľnosť rozhodnutia vysloviť, a to vo výroku rozhodnutia, ak by inak účastníkovi hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej alebo značnej ujmy. Takýto prípad sa často vyskytuje napríklad aj v obchodných veciach. (Veriteľ už má súdne rozhodnutie, ktoré však ešte nie je právoplatné a vykonateľné. Keďže hrozí nebezpečenstvo z omeškania – dlžník chce predisponovať určitú peňažnú sumu, ktorú má zatiaľ k dispozícii.) Predbežnou vykonateľnosťou dlžník dosiahne, že je možné hneď realizovať výkon rozhodnutia, napr. prikázaním pohľadávky, t. j. odpísaním z účtu dlžníka v jeho banke.

• Predbežnú vykonateľnosť musí teda veriteľ (navrhovateľ) navrhnúť a v takom prípade plynie lehota plnenia už od doručenia rozhodnutia, a nie až od právoplatnosti rozhodnutia. Má to význam i preto, že dlžník často zo špekulatívnych dôvodov, aby oddialil právoplatnosť, a teda i vykonateľnosť rozhodnutia, podáva odvolanie i v beznádejne prehranom spore.

Pripravil: doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.

1. Fakulta je základnou súčasťou univerzity.
2. Poslaním fakulty je zúčastňovať sa na plnení úloh univerzity, poskytovať vysokoškolské vzdelávanie, vykonávať v súlade so svojím zameraním vedeckú, výskumnú, vývojovú alebo ďalšiu tvorivú činnosť, rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy a kultúry.

Poslanie a hlavné úlohy Fakulty humanitných a prírodných vied PU

3. Fakulta uskutočňuje tvorivú vedeckú, vzdelávaciu, umeleckú a kultúrnu činnosť. Pedagogická činnosť na fakulte je založená na najnovších poznatkoch vedy, vrátane výsledkov vlastného vedeckého bádania.
4. Fakulta poskytuje vzdelávanie v študijných programoch všetkých troch stupňov, ako aj ďalšie vzdelávanie podľa osobitných predpisov.
5. Fakulta zodpovedá za rozvoj vzdelanosti v duchu národných, humanitných, kresťanských, demokratických a etických tradícií a hodnôt.
6. Fakulta spolupracuje s domácimi a zahraničnými vysokými školami, vedeckými a výskumnými inštitúciami, podporuje spoločné medzinárodné projekty a pre členov akademickej obce vytvára podmienky na vzájomnú spoluprácu. Formy a spôsoby tejto spolupráce sú upravené zmluvami.

PREČÍTALI SME:

- Ľudia by mali veriť viac očiam ako ušiam.
 - Čím viac ľudia majú, tým viac si želajú.
 - Mravy a povaha človeka sa dobre poznajú (podľa) z tela, očí, tváre a čela (vtáka poznať po perách...).
 - Som človek, nič ľudského nie je mi cudzie.
 - Nie je vždy čestné čo je dovolené.
 - Uznanie je matkou umení.
 - Úcta je odmenou cnosti.
 - Odporuje zmyslu rovnosti odsúdiť niekoho bez jeho vypočutia.
 - V slobodnom štáte má byť sloboda slova i myslenia zaručená.
 - Sila ducha sa živí a rastie poučeniami – radami.
 - Nepriateľskému členovi komisie netreba veriť.
 - Bezprávie ľahšie znesú uši ako oči.
- (Red.)

Vedecká rada PU

Predseda:

Prof. PhDr. František **MIHINA**, CSc., rektor PU

Podpredsedníčka:

Doc. PhDr. Viera **BAČOVÁ**, DrSc.,
prorektor pre vedu a doktor. štúdium

Členovia:

Prof. PhDr. Zuzana **STANISLAVOVÁ**, CSc.,
prorektor pre vzdelávanie PU

Doc. Ing. Peter **KUZMIŠIN**, DrSc.,
prorektor pre rozvoj PU

prorektor pre zahraničné vzťahy PU
bude dodatočne schválený

Prof. PhDr. Rudolf **DUPKALA**, CSc.,
dekan FF PU

Prof. RNDr. Ivan **BERNASOVSKÝ**, DrSc.,
dekan FHPV PU

Doc. PhDr. Milan **PORTIK**, CSc.,
dekan PF PU

PhDr. Anna **ELIÁŠOVÁ**, PhD.,
dekan FZ PU

Prof. ThDr. Peter **KORMANÍK**, PhD.,
dekan PBF PU

Doc. ThDr. Vojtech **BOHÁČ**, PhD.,
dekan GBF PU

Doc. PhDr. Ján **MOJDIS**, CSc.,
predseda AS PU, FF PU

Prof. JUDr. Vladimír **BABČÁK**, CSc.,
rektor UPJŠ Košice

Prof. RNDr. Vincent **ŠOLTĚS**, CSc.,
prodekan pre vzdelávaciu činnosť,
EF TU Košice

Mgr. Igor **MIŠINA**

- biskup Východného dištriktu Evanj.
cirkvi a. v. na Slovensku

Doc. PaedDr. Štefan **ŠUTAJ**, DrSc.,
riaditeľ Spoločenskovedného ústavu SAV,
Košice

Prof. PhDr. Jozef **VÝROST**, DrSc.,
Spoločenskovedný ústav SAV, Košice

Doc. RNDr. Dušan **ŠVEDA**, CSc.,
prodekan pre rozvoj, PrF UPJŠ Košice,
špec. na kred. systém

Doc. Ing. Slavko **PAVLENKO**, CSc.,
dekan FVT TU Košice so sídlom v Prešove

Prof. PhDr. Tatiana **SEDOVÁ**, CSc.,
podpredsedníčka SAV Bratislava

Prof. PaedDr. Ján **JUNGER**, CSc.,
vedúci Katedry telesnej výchovy a športu,
FHPV PU

Prof. ThDr. Štefan **PRUŽINSKÝ**, CSc.,
prodekan pre vedu a DS, PBF PU

Doc. Mgr. Ján **ZOZULAK**, PhD.,
prodekan pre pedag.-výchovnú činnosť
a rozvoj fakulty, PBF PU

ThDr. PaedDr. Marek **PRIBULA**, PhD.,
prodekan pre vedeckú a vzdelávaciu
činnosť, GBF PU

PaedDr. Ing. Gabriel **PAJA**,
Katedra kresťanskej edukácie
a spoločenskej komunikácie, GBF PU

MUDr. Ivan **MINČÍK**, PhD.,
hosťujúci docent, FZ PU

PhDr. Ľubica **DERŇÁROVÁ**,
prodekan pre vedeckú a výskumnú
činnosť, FZ PU

Doc. PhDr. Jozef **SIPKO**, CSc.,
vedúci Katedry rusistiky a translológie,
FF PU

Doc. PhDr. Michal **TOKÁR**, PhD.,
vedúci Katedry výtvarnej výchovy, PF PU

Záber z prvého zasadnutia Kolégia rektora Prešovskej univerzity, ktoré prerokovalo okrem iného aj otázky prípravy otvorenia školského roka a inauguračnú akademických funkcionárov. Podrobnejšiu správu prinášame na inom mieste.

Vedecká rada FF PU

Predseda:

Prof. PhDr. Rudolf **DUPKALA**, CSc.

Podpredsedníčka:

Prof. PhDr. Daniela **SLANČOVÁ**, CSc.

Členovia:

Doc. PhDr. Ľubica **BABOTOVÁ**, CSc.

Doc. PhDr. Viera **BAČOVÁ**, DrSc.

Prof. PhDr. Júlia **DUDÁŠOVÁ**, CSc.

Prof. PhDr. Ján **GBŮR**, CSc.

Prof. PhDr. Karol **HORÁK**, CSc.

Doc. PhDr. Peter **KÓNYA**, CSc.

Prof. PhDr. František **MIHINA**, CSc.

Prof. PhDr. Jolana **NIŽNÍKOVÁ**, CSc.

Prof. PhDr. Peter **ONDREJKOVIČ**, CSc.

Doc. PhDr. Milan **PORTIK**, CSc.

Prof. PhDr. Stanislav **RAKÚS**, DrSc.

Prof. PhDr. Ján **SABOL**, DrSc.

Doc. PhDr. Jozef **SIPKO**, PhD.

Doc. PhDr. Ladislav **SISÁK**, CSc.

Doc. PhDr. Jana **SOŠKOVÁ**, CSc.

Prof. PhDr. Aleš **SVOBODA**, DrSc.

Doc. Ing. Róbert **ŠTEFKO**, CSc.

Doc. PhDr. Anna **TOKÁROVÁ**, CSc.

Prof. PhDr. Viera **ŽEMBEROVÁ**, CSc.

Členovia,

ktorí nie sú členmi akademie obce PU:

Prof. PhDr. Jozef **BAĐURÍK**, CSc.,

UK Filozofická fakulta, Bratislava

PhDr. Ján **KOŠKA**, DrSc.,

Ústav svetovej literatúry SAV, Bratislava

Prof. PhDr. Ladislav **LOVÁŠ**, CSc.,

UPJŠ Fakulta verejnej správy, Košice

Doc. JUDr. Ján **MAZÁK**, CSc.,

Ústavný súd, Košice

Doc. RNDr. Pavol **SOVÁK**, CSc.,

UPJŠ Prírodovedecká fakulta, Košice

Prof. PhDr. Eva **TUČNÁ**, CSc.,

UKF Filozofická fakulta, Nitra

Doc. PhDr. Ján **VILIKOVSKÝ**, CSc.,

UMB Filologická fakulta, Banská Bystrica

Doc. PhDr. Miloš **ZELENKA**, DrSc.,

JU Pedagogická fakulta, České Budějovice

Vedecká rada PF PU

Predseda:

Doc. PhDr. Milan **PORTIK**, CSc.

Členovia:

Doc. PaedDr. Daniel **ŠIMČÍK**, PhD.

Doc. PaedDr. Ján **KANCÍR**, CSc.

PhDr. Iveta **KOVALČÍKOVÁ**, PhD.

Prof. PhDr. Zuzana **STANISLAVOVÁ**, CSc.

Prof. PhDr. Milan **TUREK**, CSc.

Doc. PaedDr. Ján **LIBA**, CSc.

Doc. PhDr. Michal **TOKÁR**, PhD.

Doc. PhDr. Ľudmila **BELASOVÁ**, CSc.

Doc. RNDr. Renáta **BERNÁTOVÁ**, PhD.

Doc. PhDr. Mária **PODHÁJECKÁ**, CSc.

Externí členovia:

Prof. RNDr. Ivan **BERNASOVSKÝ**, DrSc.

Prof. PhDr. Beáta **KOSOVÁ**, CSc.

Prof. PhDr. Rudolf **DUPKALA**, CSc.

Prof. PhDr. Mirom **ZELINA**, DrSc.

Prof. PhDr. Ing. Jozef **KONÓPKA**, CSc.

Doc. RNDr. Dušan **ŠVEDA**, CSc.

Predseda Akademického senátu FF PU
prof. PhDr. Viera Žemberová, CSc.

Predseda Akademického senátu Pedagogickej fakulty PU
PaedDr. Ladislav Horňák, CSc.

Slávnostné chvíle v živote našej univerzity

PREŠOV, PU – Pred 14. hodinou 22. septembra 2003 do preplnenej Veľkej zasadacky Krajského úradu v Prešove začali prichádzať na pódium prorektori PU, v doprovide pedelov dekaní fakúlt PU a rektor PU prof. PhDr. František MIHINA, CSc., aby zaujali miesta slávnostného aktu inaugurácie rektora a dekanov fakúlt PU.

Po štátnej hymne slávnostné zhromaždenie zvolané pri príležitosti slávnostnej inaugurácie rektora a dekanov fakúlt PU otvorila prorektorka PU prof. PhDr. Z. STANISLAVOVÁ, CSc. (na obrázku). V mene AS PU ako aj v mene vedenia PU privítala vzácných hostí: najprv privítala prof. PhDr. Františka MIHINU, CSc., rektora PU, prorektorov PU, doc. PhDr.

Vieru BAČOVÚ, DrSc., prorektorku pre vedu a doktorandské štúdium PU, doc. Ing. Petra KUZMIŠINA, DrSc., prorektora pre rozvoj a informatiku PU, ďalej privítala doc. PhDr. Jána MOJDISA, CSc., predsedu AS PU. Profesorka STANISLAVOVÁ ďalej privítala dekanov fakúlt PU prof. PhDr. Rudolfa DUPKALU, CSc., dekana FF, prof. RNDr. Ivana BERNASOVSKÉHO, DrSc., dekana FHPV, doc. PhDr. Milana PORTIKA, CSc., dekana PF, doc. ThDr. Vojtecha BOHÁČA, PhD., dekana GBF, prof. ThDr. Petra KORMANIKA, PhD., dekana PBF, PhDr. Annu ELIÁŠOVÚ, PhD., dekanu FZ.

Slávnostnú chvíľu v živote našej univerzity potčili svojou prítomnosťou predstavitelia zastupiteľských orgánov iných krajín na Slovensku, a to generálna konzulka Ukrajiny na Slovensku Vasiljevna Ognivec a generálny konzul Českej republiky na Slovensku Vítězslav Pivoňka, ktorí sa zúčastnili na slávnostnej inaugurácii rektora.

Profesorka Stanislavová privítala podpredsedu VÚC Prešovského samosprávneho kraja doc. PhDr.

Rudolfa Horvátha, CSc., Jozefa Širotnáka, riaditeľa Kancelárie prezidenta SR v Košiciach, Dr.h.c. prof. Ing. Juraja Sinaya, DrSc., rektora Technickej univerzity v Košiciach a predsedu Slovenskej rektorskej konferencie. Dôstojnosť slávnostnej inaugura-

cie umocnili svojou prítomnosťou vysokí cirkevní hodnostári. Prof. Z. Stanislavová privítala jeho Blaženost Nikolaja, metropolitu Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku, Jeho preosvietenosť Jána biskupa michalovského, Vladimíra Skybu, generálneho vykára Greckokatolíckeho biskupského úradu v Prešove, Mgr. Igora Mišinu, biskupa východného dištriktu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku,

Mons. Alojza Tkáča, arcibiskupa, košického metropolitu Rímskokatolíckej cirkvi, Mons. doc. ThDr.

Stanislava Stolárka, PhD., dekana vo Farnosti svätého Mikuláša v Prešove, ďalších rektorov a prorektorov iných univerzít a dekanov košických fakúlt.

Na záver privítala predstavitelov štátnej správy a samosprávy nášho regiónu, bývalých rektorov akad. prof. MUDr. Emila Matejíčka, DrSc., akad. Vladimíra Hájka, DrSc., prof. RNDr. Slávka Chalúpku, CSc., ktorí boli rektormi UPJŠ až do

vzniku Prešovskej univerzity. Privítala aj prvého rektora Prešovskej univerzity Karola Feča, ktorý bol rektorom od jej vzniku v roku 1997 do júla 2003, aj predsedu Správnej rady PU Ing. Stanislava Čoreja a členov Správnej rady PU.

S veľkým potešením privítala všetkých ďalších predstaviteľov štátnej správy, samosprávy, riaditeľov a zástupcov stredných škôl, priateľov a priaznivcov Prešovskej univerzity a sponzorov, ktorí sa významným spôsobom spolupodieľali na materiálnom a finančnom zabezpečení slávnostnej inaugurácie. Privítala členov Akademického senátu PU a fakúlt, ako aj manažment Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Prešove.

Srdečne privítala všetkých učiteľov, študentov, pracovníkov Prešovskej univerzity, ako aj všetkých ostatných našich milých hostí.

Po privítaní predseda AS PU doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc., predstavil novozvoleného rektora Prešovskej univerzity prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., a odovzdal mu symbol hodnosti rektora PU – rektorskú retaz. Prof. František Mihina potom prijal rektorský sľub.

Potom nasledoval akt predstavovania prorektorov PU. Prof. Mihina prečítal krátke charakteristiky prorektorov. Prorektorku pre vzdelávanie PhDr. Zuzanu Stanislavovú, CSc., prorektorku pre vedu a doktorandské štúdium doc. PhDr. Vieru Bačovú,

(Dokončenie na 10. strane.)

Akademickí funkcionári iných univerzít a vysokých škôl na slávnostnej inaugurácii rektora PU

Otvárame nové horizonty

Inauguračný prejav rektora PU prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc.

Vážené slávnostné zhromaždenie,

plynúcí čas – ak uvažujeme o Prešovskej univerzite, o jej fakultách a pracoviskách, nás posunul nielen na začiatok nového akademického roku, ale núti nás aj nanovo, teda inak a odlišne uvažovať o tom, čím a ako budeme naplňať svoj vlastný akademický každodenný život, ako a čím zabezpečíme blízku a vzdialenejšiu budúcnosť našej ustanovizne, ako ju vyzbrojíme schopnosťami, ktorými dokáže odolávať nástrahám vlastného uspokojenia v situáciách, ktoré splodil nový čas a ktorým musíme prispôsobiť svoje dnešné činy, svoje úmysly i svoje doterajšie zaužívané štandardy. Podmienkou akéhokoľvek pokroku, o ktorý usilujeme, je pokiaľ možno presne pomenovať problémy a hľadať ich efektívne riešenia, sebauspokojenie by bolo nielen falošným východiskom, ale najmä sebazničujúcim momentom, z ktorého sa iniciálne impulzy hľadajú len veľmi ťažko.

Uvedomujeme si, že naša situácia nie je ľahká, ale v tomto sa vôbec nelíšime od ostatných univerzít v rámci slovenského vysokoškolského akademického priestoru. Naliehavo sa pred nami vynárajú otázky typu: Akú podobu by mala mať Prešovská univerzita ako univerzita, čo máme robiť, o aké zmeny usilovať, čo čiastočne a čo celkom zmeniť, na čo nadviazať a čo ponechať len histórii. Náš problém spočíva v tom, že nemáme naporúdzi nijakú prijateľnú scientometriu, použitím ktorej by sme sa videli ako

REKTOR PRI INAUGURAČNOM PREJAVE

v zrkadle, ktorá by nám jasne a presvedčivo ukázala, kde sú naše silné či slabšie stránky, kam máme sústrediť svoju pozornosť. Jediným zdrojom nášho sebaoznania je nezaujaté, a teda nepredpojaté posúdenie stavu, v ktorom sa nachádzame a hľadanie východísk, ktoré umož-

Slávnostné chvíle v živote našej univerzity

(Dokončenie z 9. strany.)

DrSc., prorektora pre rozvoj a informatiku doc. Ing. Petra **Kuzmišina**, DrSc. Po predstavení prorektorov rektor PU prof. František **Mihina** predstavil šiestich dekanov fakúlt PU. Dekana FF prof. Ru-

dolfa **Dupkalu**, dekana PBF prof. Petra **Kormánika**, dekana GBF doc. Vojtecha **Boháča**, dekana FHPV prof. **Bernasovského**, dekana PF doc. Milana **Portika**, dekanku FZ PhDr. Annu **Elišárovú**. Prof. PhDr. František **Mihina**, CSc., rektor PU, potom odovzdal symbol hodnosti dekana dekanskú reťaz zvoleným dekanom jednotlivých fakúlt PU.

Po skončení týchto aktov rektor PU prof. PhDr. František **Mihina**, CSc., predniesol svoj inauguračný prejav, ktorý uverejňujeme v plnom znení.

Po prednesenom prejave v krátkych pozdravných prejavoch vystúpili: prezident Slovenskej rektorskej konferencie **Dr.h.c. prof. Ing. Juraj Sinay**, DrSc., viceprimátor mesta Prešov **PhDr. Milan Laca** a za dekanov **prof. RNDr. I. Bernasovský**, DrSc.

nia presadiť perspektívny rozvojový režim a potrebnú kinetiku univerzity.

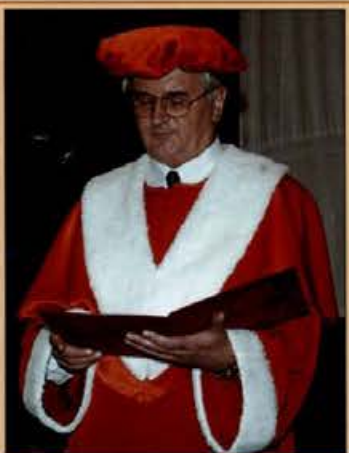
Mnohé, vlastne všetko, čím a ako univerzita žije, je spojené a závisí na oveľa širšom a oveľa zložitejšom celku, do ktorého sme pre mnohými väzbami včlenení. Premiera až záľaha slov o nevyhnutnom a historicky odôvodnenom, no najmä rýchлом vstupe do európskeho vedeckého, výskumného, vzdelávacieho, ekonomického či kultúrneho alebo menového priestoru v mnohých z nás potláča vedomie skutočnej a naliehavej potreby tohto začlenenia. A čo je horšie, mnohí z nás sa iluzórne spoliehajú na to, že sa tak stane akosi „samé od seba“, že ten náš pomyselný vagon jednoducho pripojíme k európskemu rýchlovlaku, ktorý sa prvého mája budúceho roku u nás zastaví a my sa k nemu pripojíme, aby sme už ďalej „rušali“ spolu s ostatnými členmi veľkej rodiny spoločenstva európskych národov. V skutočnosti nás čaká beh na „dlhý trati“, a to podľa pravidiel, ktoré nie sú z virtuálneho sveta vedeckých fikcií, ale ktoré sú výrazom paradigmatického obratu, ktorý sme sa odhodlali uskutočniť, no ktorý majú iní Európania už za sebou, resp. ktorý si naši európski partneri už dávnejšie osvojili.

Univerzity nesporne patria k zlatému fondu európskeho duchovného, kultúrneho a civilizáčného dedičstva, sú jedným z reprezentatívnych symbolov moderného ľudského spoločenstva.

Univerzity sú vo všetkých krajinách sveta vážené a ctené, tam, kde sa univerzity „zatvárajú“, kde sa obmedzuje ich činnosť, nie je čosi podstatné v poriadku. Súvisí to s ich miestom v systéme vzdelávania populácie, s ich schopnosťou prostredníctvom vzdelávania udržať kontinuitu s minulosťou a vytvárať nevyhnutné predpoklady pre budúcnosť. **Z aktuálne platného zákona o vysokých školách sú univerzity definované ako „vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké ustanovizne“, ktoré naplňajú svoje vysoké poslanie v oblasti – voľne povedané – „prípravy mladej generácie“ ako podmienky spoločenského rozvoja. Na univerzity pamätá nielen zákon, ale aj naša ústava, ktorá je k nám naozaj „prajná“.** Cítíme však aj to, že mnohostranný záujem o univerzity nie je vždy sprevádzaný aj tvorbou podmienok pre ich prácu. Európska vedecká či výskumná politika predpokladá, že do roku 2010 je v jednotlivých krajinách budúcej únie potrebné dosiahnuť 3% relatívny podiel výdavkov na vedu a techniku (tzv. GERD) voči HDP, pričom dnes je to v priemere 1,9% v dnešných členských krajinách, 1,76% v členských a asociovaných krajinách, no na Slovensku len 0,65%, čo nás radí na 7. miesto od konca spomedzi všetkých členských a asociovaných krajín. Pevne veríme, že situácia sa postupne zlepší, veď pred dvoma rokmi sa v Barcelone k tomuto záväzku prihlásil aj náš premiér. V posledných rokoch u nás tento ukazovateľ má len nevýrazné rastúci charakter. Pre seba samých si však musíme uvedomiť, že výdatnejšie dotácie ešte samy osebe neznamenajú aj potrebnú zmenu v efektívnosti, že budeme nútení meniť vlastný prístup ku komplexu činností, ktoré vykonávame, vedu a výskum nevyvíjajú. Ak chceme porozumieť situácii, v ktorej sa v tomto zmysle nechádzame, musíme si uvedomiť, že európsky výskumný a inovačný priestor zaostáva za tým istým priestorom v USA a v Japonsku, a to ani nie tak vo

SLUB REKTORA PU

„Sľubujem na svoju česť, že povinnosti rektora Prešovskej univerzity v Prešove budem vykonávať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, a vynaložím všetky sily v prospech našej univerzity v duchu všeludských zásad morálky, humanizmu a demokracie.“

vo vede i vo vzdelávaní

vzdelávaní samom, ale najmä vo využívaní výsledkov vedy.

Historicky vzaté, naše korene siahajú naozaj hlboko do minulosti. Z dávnych „universitas – studium generale“ sa postupom času stali naše univerzity ako najstarší typ vysokých škôl, ktoré v sebe organicky, teda funkčne spájali vedeckobádateľskú a vzdelávaciu rolu. Od počiatku ich jestvovania v stredoveku mali svoju pevnú organizáciu a premyslené usporiadanie. Univerzitné „spoločenstvá učiteľov a študentov“ predstavovali aj zo spoločenského hľadiska veľmi vplyvné komunity, a privilégia, ktoré mali, boli výrazom ich skutočného vplyvu a významu. Pravdou však je aj to, že práve pre ich skutočný vplyv sa vždy našli mnohí, ktorým nebol po vôli, ktorí sa usilovali vstúpiť do mechanizmov ich riadenia. Príkladov z dávnejšej i tej celkom nedávnej minulosti máme napríklad dostatok. **Len málo vieme o tom, čo sa dialo a ako vyzerali napríklad anglický Oxford či nemecký Kolín nad Rýnom v 13. storočí – ani jedna zmienka o týchto mestách však nemôže neobsahovať informáciu, že to už vtedy boli mestá univerzitné, a teda celkom iné, ako tie ostatné, v ktorých sa akademický život nerozvíjal. Akékoľvek transformácie univerzít v priebehu posledných deviatich storočí sa nedotkli ich podstaty – ako „universitas magistrorum et scholarium“ – teda ako spoločenstvá profesorov a študentov sa zachovali podnes a v takejto podobe sa najskôr uchovávajú aj pre budúcnosť.**

Univerzity však vôbec nepredstavujú nejaké skostnatené a nedvížné ustanovizne či kamenné bašty tvrdošijného konzervativizmu, aj keď to tak neraz v dôsledku nevhodného ideologického tlaku naozaj vyzeralo. Naopak, ak chcú naplniť svoj vlastný pojem, musia reagovať na množstvo vonkajších vplyvov, absorbovať do svojho vzdelávacieho a výskumného programu zmeny, ktoré sa v ľudskom vedení odohrávajú, byť v stálom kontakte s epistémou a paradigmou optiky, ktorou sa pozeráme na svet vecí a ľudí, kde sa odohráva ľudský život. **Mnohé väzby spájajú univerzity – tie minulé i súčasné – s ich okolím. Iba ich naplnením dokážu byť**

FOTOREPORTÁŽ Z INAUGURÁCIE REKTORA A DEKANOV FAKÚLT PU

Na zábere dekáni fakúlt PU po prevzatí dekanských insignií od rektora PU

tým, čím by byť mali, teda významným civilizačným a kultúrnym akceleratorom, ale aj nezastupiteľným mestotvorným faktorom s dôležitým dosahom na život celého regiónu, v ktorom sú umiestnené. Prítomnosť univerzity v meste a regione je katalyzátorom sociálneho urbanizmu, podstatným spôsobom mení bonitu sociálneho prostredia miest a regiónov. V tomto zmysle plní nezastupiteľnú úlohu, v rámci ktorej sa napája na riadiace štruktúry mesta a regionálneho celku, v ktorom pôsobí. Rozvoj univerzity nie je možný bez úzkeho kontaktu s okolím, ktorého môže byť dôstojným reprezentantom pre domáce a zahraničné ustanovizne vôbec nie len akademického typu.

Prešovská univerzita je strešnou ustanovizňou pre šesť svojich fakúlt s rôznou dĺžkou ich existencie. Najstaršími sú naše teologické fakulty – gréckokatolícka a pravoslávna, najmladšou je fakulta zdravotníka. Všetky majú svoje osobité poslanie, každá z nich svoje významné miesto v štruktúre Prešovskej univerzity a svoju akademickú budúcnosť. Predpokladáme, že k optimálnemu štruktúrnemu stavu je potrebné v nadväzujúcom akademickom roku zriadiť ešte dve fakulty – fakultu manažmentu a fakultu športového zamerania osobitného typu, pre ktoré sa postupne vytvorili vhodné podmienky a vo vzťahu ku ktorým sme dosiahli aj potrebnú akreditáciu. Uvedomujeme si, že fakulty sú najvýznamnejšími štruktúrnymi súčasťami univerzity. Fakulty dokážu mnohé, univerzita ešte viac, no ani jedna strana sa bez druhej nedokáže vyrovnáť so strategickými úlohami, ktoré tvoria a naplňujú zmysel ich jestvovania. Podmienkou optimálneho fungovania univerzity ako celku a jednotlivých jej fakúlt je nutná zmena v štruktúre študijných odborov a študijných programov, ktoré sú zabezpečované na jednotlivých fakultách.

Ak chceme byť súčasťou univerzitného systému tejto časti našej vlasti, nemôžeme abstrahovať od povahy a charakteru iných univerzít, ktoré tu v konkrétnej štruktúre naplňujú svo-

(Pokračovanie na 12. strane.)

Otvárame nové horizonty

(Dokončenie z 11. strany.)

je poslanie. To isté však očakávame od našich univerzitných susedov v regióne. Len ťažko by sme sa presadzovali v konkurencii v rámci celého akademického priestoru Slovenska, ak by sme sa oslabovali v rámci akademického priestoru východného Slovenska. Na troch fakultách – filozofickej, pedagogickej a fakulte humanitných a prírodných vied – je potrebné už v tomto akademickom roku podstatne a konečne sa vysporiadať s neekonomickým, a teda neefektívnym prolongovaním paralelného pôsobenia katedier rovnakého typu a vzdelávacej orientácie na tie isté študijné odbory a programy.

Akademická legislatíva definuje rámec, v ktorom sa odohráva život našich univerzít, určuje aj možné bariéry, v rámci ktorých môžu univerzity usmerňovať svoj vnútorný život. Ak odhliadneme od nestability tohto legislatívneho rámca, od častých a neraz nesyntetických zásahov, ktoré sú neraz naozaj neočakávané, predsa len jestvuje model akademického systému, ktorý dáva univerzitám možnosť dostatočného priestoru pre organizovanie ich činnosti. Nepochybne faktom je nastolenie asymetrie rozhodovacích činností, ktorá jasne a jednoznačne posúva zodpovednosť na úroveň topmanažmentu verejnej vysokej školy. Fakulty však majú dostatok priestoru v oblastiach, ktoré akademická legislatíva ponecháva na úrovni fakúlt – sú to najmä tie činnosti, ktoré vymedzujú samotný obsah a zmysel existencie fakúlt, teda vzdelávanie vo všetkých troch stupňoch, t. j. bakalárskom, magisterskom a doktorandskom, vedecký a výskumný program, zverejňovanie výsledkov vedy a výskumu, zahraničné aktivity súvisiace s poslaním fakulty, podnikateľská činnosť v oblastiach, ktoré fakulta vykonáva zo zákona, personálne zabezpečovanie

Prešovská univerzita svojím charakterom bola a je zameraná na vzdelávanie v oblasti humanitných, prírodných, teologických, manažérskych vied a zdravotníctva

uvedených činností za predpokladu, že budú dôsledne uplatňované kritériá personálnej a ekonomickej náročnosti hlavných činností na fakultách. Fakulty vôbec nie sú len organizačnými jednotkami univerzity – zmieňujeme sa o tom ešte raz –, sú jej najdôležitejšími súčasťami s jasne definovanými a vymedzenými právomocami. Vážime si a oceňujeme vzťahy našich fakúlt k externému prostrediu, sme radi, že na-

zita môže prispieť k tomu, aby to tak naozaj bolo.

Žijeme – ako sa často hovorí – v dobe „vedeckej kultúry“. Ak myslíme na našu, teda Prešovskú univerzitu, nemáme na mysli edukačnú orientáciu na „technické odbory“ jej vzdelávacieho zamerania. Jednoducho preto, že jej orientácia je iná. Naopak, vedome usilujeme o renesanciu širšieho chápania kultúrnosti ako syntézy vzdelanosti v jej podobe „studia humanitatis“, teda nemáme veľké pochopenie pre dominanciu „technickej kultúry“ či formovanie „jednorozmerného človeka“ podľa predstáv a potrieb civilizácie, ktorá – ako si z času na čas uvedomujeme – vyžaduje významné sebakorekčné vstupy. Nevie, či sa nám podarí uspieť v úsilí zmieriť asymetriu v chápaní ľudských cieľov, ktoré sú príliš posunuté k „vecným“ statkom – tu asi nebudeme príliš spokojní.

Chceme byť výskumnou univerzitou, chceme byť súčasťou európskej „scientia“. Ak to však naozaj chceme, nemôžeme tvrdošijne zotrvať na stereotypoch, ktoré nám bránia efektívne sa včleniť do tohto priestoru. Potrebná je personálna reforma, nie však v podobe bezhlavej výmeny ľudí, ale skôr v urýchlennom prechode každého a všetkých na štandardy súdobého akademizmu, ktorý sa líši od tých, ktoré boli uplatňované v dobách dominancie celkom odlišných technológií vzdelávania. Znamená to, okrem iného, aj nezaujato sa pozrieť na svoju vlastnú výkonnosť, na výkonnosť tímov i jedincov, na výsledky práce katedier i na ich výskumné programy, na ich schopnosť včleniť sa do vládnych, rezortných či medzinárodných, najmä európskych grantových projektov. V tomto zmysle je potrebné premyslieť aj model realizácie tretieho stupňa vysokoškolského vzdelávania, ktorým je doktorandské štúdium. Podiel doktorandov na celkovej počte študen-

Akademickí funkcionári na inaugurácii rektora PU a dekanov fakúlt

příklad vo väzbe na Fakultu zdravotníctva PU mohla byť prešovská nemocnica zaradená do kategórie fakultných nemocníc, čím sa významným spôsobom zmenil jej štatút. Sme radi, že univerzita prispieva k prezentácii mesta Prešov a celého regiónu nielen v oblasti vedy a výskumu, ale aj na poli kultúry a športu. Sme hrdí, že „epiteton ornans“ Atény nad Torysou, ktorý sa metaforicky spája s Prešovom vďaka tradíciám vzdelanosti, ktoré oddávna rozvíjal, sa toto označenie môže vnímať aj ako „epiteton constans“, teda ako „stály“ prívlastok, ktorý si jeho spojenie s názvom tohto mesta zaslúži. Univer-

REKTOR PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY prof. PhDr. FRANTIŠEK MIHINA, CSc.,

Prof. Rudolf Dupkala, dekan FF PU

Prof. Ivan Bernasovský, dekan FHPV

Doc. Milan Portik, dekan PF, prevzal kyticu od predsedu AS PU doc. J. Mojdisa

vo vede i vo vzdelávaní

tovej univerzity je celkom nedostatočný, úspešnosť v ukončovaní programov doktorandského štúdia je nízka, tento druh štúdia predstavuje celý komplex tušených, no odkladaných a neriešených problémov.

Vnútnú polaritu vysokej školy utvárajú viaceré okolnosti. Nielen to, že jej vnútorný život je podstatne závislý na externých vplyvoch, že nie je uzavretým systémom, do ktorého nepreniká nijaký „rušivý“ moment. Jej vnútroštyrovú tenziu podstatne ovplyvňuje fakt, že je spoločenstvom dvoch prvkov, ktoré majú nielen spoločné, ale aj odlišné predstavy o svojej pozícii v organizme univerzity, ktorú spoločne tvoria Europeizácia našich univerzít, znamená aj výrazný posun v chápaní podstaty a charakteru moderného akademizmu, spôsobov komunikácie, možnosti vplyvať, ale aj zodpovedať za spoločne dosiahnuté výsledky.

Vysokoškolský systém prechádza u nás významnými zmenami. Nie všetky sú prevratné, nie všetky sú viditeľné a niektoré si ani neuvedomujeme. Konceptia vysokoškolského vzdelávania pre 21. storočie, ktorú schválila Vláda SR 31. augusta 2000, teda pred tromi rokmi, je z dielne terajšieho ministra školstva Martina Fronca a podľa jej hlavného autora práve ňou nadávujeme na procesy v európskom vysokoškolskom priestore.

Ukazuje sa, že nestačí mať len iníciačný legislatívny rámec, že podstatná je aj vôľa porozumieť a pochopiť nielen jeho literu, ale aj jeho ducha, prejavíť ochotu k potrebným zmenám, nerobiť si zásluhy z toho, že tu a tam sa nám podarí „Zákon“ obísť. Hlavnou náplňou akademického života nie je a nemôže byť rezistencia voči potrebným zmenám. Celkom sa zmenilo postavenie vysokých škôl, prestali byť čisto rozpočtovými organizáciami a stali sa verejnými vysokými školami. V každodennom živote si len málokto uvedomuje, čo to vlastne znamená. Cieľovým objektom každej univerzity je jej študent, ktorý vo svojom pojme obsahuje budúcnosť – odbornú, mravnú, duchovnú, jeho dnešná príprava musí anticipovať sociálnu úspešnosť jeho pôsobenia v budúcnosti, cez študenta a jeho vzdelávanie sú univerzity spojené s budúcnosťou. A tá

nám nie je ľahostajná. Ak by roľník nemyslel na jar na to, čo bude v jeseni, nevydržal by, prestal by jestvovať, aby architekt nevenoval pozornosť základom, celá stavba by asi nevydržala, budovy a mosty by sa rúcali. Aj univerzity ako chrámy poznania sú v neustálej rekonštrukcii, no usilujeme sa, aby chrámami aj zostali. Naša civilizácia má svoje korene za-

pustené naozaj hlboko, siahajú až k starým Grékom a cez nich ešte hlbšie, no vzdelanosť, ktorá je jej tmelom, sa vo svojom charaktere mení. Kritické myslenie ako jej dynamický prvok samé osebe vedie k potrebným zmenám vzdelávacích štandardov – nemôžeme sa tváriť, že sa nás nedotýkajú. Prechod na nové technológie musíme chápať aj ako osobný imperatív, v rezistencii sa oslabujeme, znižujeme svoje šance uspieť.

Súčasnou vysokoškolského demokratizmu sú aj jasne stanovené pravidlá „striedania riadiacich štruktúr“ na univerzitách a ich fakultách. Akademické obce prostredníctvom svojich senátov využili neodňateľné práva a prejavili svoju vôľu. Došlo v podstate k úplnej výmene najvýznamnejších funkcionárov v podmienkach celej univerzity. Z tohto miesta a pri tejto príležitosti by som sa chcel poďakovať všetkým, ktorí v uplynulých rokoch viedli univerzitu a jej

fakulty cez klukaté meandre akademického života. Niečo sa nám podarilo viac, iné možno menej – viedla nás dobrá vôľa dať univerzite a jej súčasťam potrebný tvar, vyzbrojiť ju schopnosťami, ktoré ju urobili pevnou súčasťou nášho akademického systému, prehĺbiť jej vzdelávaciu a výskumnú mohúcnosť. Nové reprezentácie univerzity a fakúlt nebudú mať ľahšiu úlohu, naopak, nároky – tie vnútorné i externé, nebudú menšie. Milan Rúfus sa na adresu učiteľského povolania vyjadril, že je to tak trochu zvláštne remeslo. Učiteľ si neraz pripadá ako „kameň uprostred potoka“. Jeho „zlaté dno“ nie je v hmotných statkoch, ktorými musí byť na určitej úrovni vybavený každý ľudský život. Je v niečom celkom inom – v generáciách študentov, ktorých osud zavial k nám, s ktorými sme sa „na chvíľu“ stretli, aby sa vzápätí stratili vo víroch života. Všetko okolo nás „plynie, prúdi, prichádza a odchádza, a s tým všetkým vždy odchádza aj niečo z nás. Ak sa ujme na poli kultúrnom, duchovnom, národnom či hospodárskom a správnom, konajú učiteľia svoju prácu dobre. A práve dobre vykonaná práca zostáva aj najväčšou a takmer jedinou odmenou, ktorú môže učiteľ očakávať.

Vážené slávnostné zhromaždenie,

dovoľte mi poďakovať sa všetkým Vám, ktorí ste účastníkmi slávnostnej inaugurácie rektora a dekanov fakúlt Prešovskej univerzity. Ak sa pripojíme k výzvam Vivien Redingovej, komisárky Európskej komisie pre vzdelávanie, že naše univerzity musia neustále realizovať špičkové výkony, aby nezostúpili do druhej ligy v porovnaní s významnými centrami svetovej vedy a vzdelávania, že univerzity sa musia vyrovnávať s úlohou akceleratorov či katalyzátorov nielen regionálneho rozvoja, potom vieme, čo by sme mali robiť a ako to robiť. Želáme celej akademickému obci slovenských univerzít, aby nestrácala vieru vo vlastné sily, aby sa dokázala vyrovnávať s úlohami, ktoré pred nás kladie súčasná doba. Prostredníctvom prezidenta SRK prof. Sinaya adresujeme svoju akademickú solidaritu všetkým univerzitám v SR.

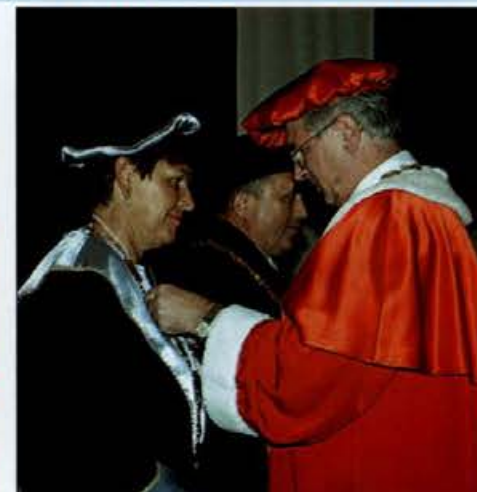
ODOVZDÁVA DEKANOM PREŠOVSKÝCH FAKÚLT DEKANSKÉ INSÍGNIE

Doc. Vojtech Boháč, dekan GBF

Prof. Peter Kormanik, dekan PBF

PhDr. Anna Eliášová, dekanica FZ

POZDRAVNÉ PREJAVY A BLAHOŽELANIA

Profesora Mihinu v mene Kancelárie prezidenta SR Rudolfa Schustera pozdravil riaditeľ Kancelárie prezidenta SR v Košiciach Ing. Jozef Širotnák.

V úvode poželal **prof. Mihinovi** k jeho inaugurácii do tejto významnej funkcie veľa úspechov, ďalej zdôraznil, že riadiť, moderne menežovať je dnes veľmi populárna a pertraktovaná činnosť po ktorej mnohí ľudia so závisťou vzhliadajú bez toho, aby si uvedomili čo to v praxi znamená a aká je to náročná a zodpovedná činnosť. V našom prípade Prešovskej univerzity to znamená riadiť rektorát univerzity, šesť fakúlt, ktorých činnosť a poslanie majú veľmi široký zber v živote spoločnosti.

Prof. Mihinu poznám niekoľko rokov. Mal som možnosť spolupracovať s ním ako poslanec – člen výboru pre školstvo. Je to odborník, pedagóg s dostatočnými praktickými skúsenosťami v riadení katedry a fakulty, čiže má všetky predpoklady úspešne zvládnuť nástrahy budúceho volebného obdobia na PU. Na záver poprial **prof. Mihinovi** v jeho neľahkej práci veľa úspechov, poprial mu aby sa mu v práci darilo, aby problémy, ktoré sa vždy vyskytujú dokázal účinne riešiť, aby mu slúžilo zdravie. Svoj pozdrav ukončil slovami: „Som presvedčený, že kolektív univerzity i ostatné štátne a samosprávne orgány mu v tom iste pomôžu.“

Dr.h.c. prof. Ing. Juraj Sinay, DrSc., rektor Technickej univerzity v Košiciach a predseda Slovenskej rektorskej konferencie pozdravil rektora Prešovskej univerzity **prof. Mihinu** i celé slávnostné inauguračné zhromaždenie.

Celý priebeh slávnostnej inaugurácie, jej slávnostný charakter, účasť významných osobností podčiarkli úspešný význam inaugurácie. „Som hlboko presvedčený“, zdôraznil **prof. Sinay**, „že pod Vaším vedením, pán profesor, a v spolupráci s fakultami dokázate zabezpečiť najkvalitnejšiu teoretickú i praktickú výučbu, a že tak Váš kolektív vysokoškolských pedagógov bude významným článkom v procese prípravy mladej generácie pre praktický život.“ **Prof. Sinay** ďalej podčiarkol, že PU je súčasťou Rektorskej konferencie, pričom zdôraznil, že vysoké školy sú najdôležitejším nástrojom skvalitnenia ľudského potenciálu a produkcie poznania prepojeného na inovácie. Vysoké školy sa musia budovať ako centrá produkcie poznania prostredníctvom vzdelávania, prostredníctvom inovačného procesu. Vysoké školy sú zdrojom kvalifikovanej pracovnej sily, excelentného výskumu, základňou pre prijímanie rozhodnutí o riadení spoločnosti a prostredím formujúcim osobnosť jednotlivca a charakter spoločnosti. Vyslovil presvedčenie, že všetky tieto atribúty PU pod vedením rektora **prof. Mihinu** je schopná do dôsledku naplňať. Zaželal mu veľa zdravia, úspechov v práci i osobnom živote.

Prof. Mihinu pozdravil aj dekan FHPV PU **prof. I. Bernasovský, DrSc.** a podpredseda Mestského úradu v Prešove **Dr. Milan Laca**

Po úspešnej inaugurácii rektora Prešovskej univerzity a dekanov fakúlt sa uskutočnila slávnostná recepcie v priestoroch študentskej jedálne

Fotografie z otvorenia školského roka a inaugurácie rektora a dekanov fakúlt PU: Viktor Zamborský

Na inauguračnej slávnosti v kultúrnom programe vystúpili členovia komorného orchestra PU CAME-RATA ACADEMICA pod vedením vedúceho a dirigenta Mgr. Art. umení Karola Medňanského, PhD. a ženský spevácky zbor IUVENTUS PAEDAGOGICAE pod vedením umeleckej vedúcej a zbormajsterky gr. Tatiány Kanišákovvej. Slávnostne otvorenie sa ukončilo študentskou hymnou Gaudeamus igitur.

POĎAKOVANIE SPONZOROM

Vedenie prešovskej univerzity vyslovuje poďakovanie všetkým sponzorom, ktorí sa významným spôsobom spolupodielali na materiálnom a finančnom zabezpečení slávnostnej inaugurácie rektora a dekanov PU.

Poďakovanie patrí týmto sponzorom

ZEMPMILK, a. s., Michalovce
PRELIKA, a. s., Prešov
Šarišské pekáre a cukráre, a. s., Prešov
MECOM, a. s., Humenné
Plzenská reštaurácia, Michalovce
Pekáreň, a. s., Sečovce
Doc. Štefko, RM-služby, Prešov
Vinárske závody, a. s., Michalovce
Holding Bukóza, Vranov
SEZ Krompachy
SCA MELNUKE, Gemerská Hôrka, okr. Rožňava
Neštátna diabetologička, MUDr. Dysková, Kežmarok
TATRY COOP, a. s., Prešov
Palivá a stavebniny, a. s., Košice
LHS, Ing. Ladislav Hric, Košice
Plynárne, odštepny závod, Prešov
Neštátny chirurg, MUDr. J. Celušník, Rožňava
Kooperatíva – poisťovňa, a. s., Prešov
Bardejovské kúpele, a. s.
TV-TRADE, a. s., Košice
SVIK, a. s.
Bukóza Holding, a. s., Hencovce
OZKN, a. s., Prešov
Grafotlač, s. r. o., Prešov
TOPNAM, s. r. o., Vranov nad Topľou
Slovenský plynárenský podnik, a. s., Prešov
MARKET Bosák
MIMEX, s. r. o., Prešov

Poctivá práca =

V dňoch 3. – 6. 7. 2003 sa uskutočnil X. ročník medzinárodného festivalu vysokoškolských speváckych zborov **Akademická Banská Bystrica 2003** pod záštitou rektora **Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici**, ministra školstva Slovenskej republiky a ministra kultúry Slovenskej republiky.

Festival **Akademická Banská Bystrica** sa stal kultúrnym podujatím, ktoré sa koná každý druhý rok na pôde **Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici** s cieľom podporovať hudobnú aktivitu vysokoškolskej mládeže a úspešne prezentovať svoju školu a mesto.

Na X. ročníku **Akademická Banská Bystrica 2003** (ďalej len ABB 2003) sa predstavilo 11 speváckych zborov z **Českej republiky, Maďarska, Poľska, Rumunska a zo Slovenskej republiky**.

Prešovskú univerzitu v Prešove reprezentoval Ženský spevácky zbor luventus Paedagogica, Fakulta humanitných a prírodných vied.

Medzinárodný súťažný festival vysokoškolských speváckych zborov bol rozdelený do troch kategórií (ženské spevácke zbery, komorné spevácke zbery a miešané spevácke zbery).

Predsedom medzinárodnej poroty bol

galakonzert bolo zrejme, že náš univerzitný zbor sa dostal medzi najlepšie hodnotiace zbery. Medzinárodná porota mu prideliла prezentovať sa skladbou **Štefana Klimu**, autora úprav ľudových piesní, „Trávnice“.

Trávnice v podaní zboru „prinútili“ obecnstvo vziť sa do prostredia dedinských žien hrabajúcich seno na slovenských stráňach. Ohlas? Aplauz sprevádzajúci zbor až po opustenie javiska.

Ovocie úspechu

6. júla 2003 o 11.15 h dlho očakávaná udalosť X. ročníka medzinárodného súťažného festivalu vysokoškolských speváckych zborov ABB 2003, vyhlásenie výsledkov:

V kategórii Ženských speváckych zborov v Zlatom pásme na 2. mieste sa umiestnil zbor Prešovskej univerzity v Prešove luventus Paedagogica Fakulta humanitných a prírodných vied PU.

Cenu Hudobného fondu SR za najlepšiu interpretáciu skladby slovenského skladateľa 20. storočia získal zbor Prešovskej univerzity v Prešove luventus Paedagogica.

Cena Hudobného odboru **Matic Slovenskej** za rozvoj slovenského interpretačného umenia v oblasti zborového spevu bola udelená zboru

Prešovskej univerzity v Prešove luventus Paedagogica.

Prešovská univerzita získala na X. ročníku medzinárodného festivalu ABB 2003 ešte jeden úspech. Omnia – Univerzitný komorný spevácky zbor **Žilinskej univerzity v Žiline**, Fakulta prírodných vied, dosiahol ako nováčik tohto festivalu,

pozoruhodné výsledky. Vo svojej kategórii Komorné spevácke zbery umiestnil sa v Zlatom pásme na 2. mieste. Získal **Cenu primátora mesta Banská Bystrica, Cenu Asociácie speváckych zborov Slovenska**, ako najlepší spevácky zbor zo Slovenska. Pri jeho organizačnom zrode stála **doc. Mgr. art. Irena Medňanská, CSc.**, vedúca Katedry hudobnej výchovy, Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity.

Úvodom tohto článku som spomenul, čo je hlavným cieľom festivalu Akademická Banská Bystrica. Zbor Prešovskej univerzity v Prešove luventus Paedagogica, Fakulta humanitných a prírodných vied, splnil tento cieľ na výbornú. Prezentoval svoje mesto a Almu mater nadštandardne. Ďakujeme Vám.

PhDr. Viliam Tarjányi,
tajomník RUČ PU

Dr.h.c. prof. Ondrej Lenárd, dirigent HTF VŠ-MU v Bratislave.

Zbor Prešovskej univerzity mal zastúpenie v súťaži Ženských speváckych zborov. Medzi najnovšie úspechy tohto telesa patrí jeho účinkovanie na medzinárodných dirigentských kurzoch (apríl 2003), na ktorých sa zúčastnili poprední zbornajstri a ich študenti z krajín Vyšegradskej 4.

Vo svojom súťažnom vystúpení ABB 2003 sa predstavil tvorbou chrámovej hudby G. P. da **Palestrina**, kráľom piesní romantickej hudby Franza Schuberta, premiérou skladby od Siegfrieda Bimberga „Vier Sprüche zum Glückfesthalten“ až po slovenského zbornajstra **Štefana Klimu**. Po doznení posledného „súťažného akordu“ bolo cítiť, že súbor luventus Paedagogica zanechal na porotu, ale aj všetkých prítomných v aule, veľmi dobrý umelecký dojem. To bol začiatok úspechu pôsobenia Ženského speváckeho zboru PU v Prešove na X. ročníku medzinárodného festivalu ABB 2003.

Vo večernom festivalovom koncerte pokračoval vo svojom úspešnom ťažení skladbou **Milana Nováka** „Chceme žiť v láske“, minikantáte pre ženský spevácky zbor a štvorročný klavír na poéziu **Jany Hudákovéj**. Hravosť, ľahkosť, precítenie a profesionalita boli dominantnými znakmi prednesu tohto diela.

Po vydaní programu na nedeľný záverečný

Zasadalo Kolégium rektora PU

V malej zasadačke Rektorátu PU **dňa 8. septembra 2003** sa uskutočnilo prvé zasadnutie Kolégia rektora PU. Viedol ho rektor PU **prof. PhDr. František Mihina, CSc.** Na svojom prvom zasadnutí kolégium prerokovalo niekoľko aktuálnych otázok týkajúcich sa vnútorných problémov univerzity. Prvým bodom programu bola **inštalácia Kolégia rektora PU ako orgánu univerzity**, ďalej kolégium si vypočulo informáciu o rokovaní AS k voľbe prorektorov PU, zaoberalo sa rozdeľovaním miest interných doktorandov a obsadzovaním funkčných miest **profesorov a docentov**.

Na záver posúdilo prípravu na otvorenie akademického roka 2003/2004 a program na inauguráciu rektora PU a dekanov fakúlt.

Z rokovania Kolégia rektora PU

Rektor PU prof. MIHINA u ministra školstva SR Martina FRONCA

V utorok 23. 9. 2003 – v druhý deň po inaugurácii, sa stretol **prof. Mihina** v Bratislave s ministrom školstva SR **Martinom Froncom**. **Prof. Mihina** informoval ministra, ktorý sa nemohol zúčastniť na inaugurácii z pracovných dôvodov (bol odcestovaný v zahraničí), o priebehu inaugurácie, situácii na univerzite a o jej ďalšom rozvoji. Minister vyjadril plnú podporu rektorovi a celému vedeniu, Kolégium rektora PU, akademickým senátom, pri realizácii zámerov PU.

TELESNÁ VÝCHOVA A ŠPORT V TREŤOM TISÍCROČÍ

Prešov 26. a 27. 7. 2003

Na pôde Prešovskej univerzity za spolupráce Katedry telesnej výchovy a športu Fakulty humanitných a prírodných vied, Slovenskej vedeckej spoločnosti pre telesnú výchovu a šport – Vsl. pobočky, pod patronátom International Association of Sport Kinetics sa konala medzinárodná vedecká konferencia. Konferenciu otvoril rektor Prešovskej univerzity prof. PhDr. KAROL FEČ, CSc., pod záštitou ktorého sa toto medzinárodné vedecké podujatie uskutočnilo. Úvodný referát s identickým názvom konferencie predniesol prof. MICHAL BELEJ (FHPV PU Prešov), ktorý kriticky zhodnotil súčasný stav, poukázal na príčiny a naznačil perspektívne východiská v oblasti telesnej výchovy, mládežníckeho, výkonnostného a vrcholového športu na najbližšie obdobie. Na jeho výstúpenie madväzovali pozvané referáty našich i zahraničných autorov v štyroch sekciách.

I. sekcia: Súčasný trendy vo výkonnostnom a vrcholovom športe – pozvané referáty:

Prof. Starosta, W. (Inštitút Športa Warszawa): Rozvoj kondičných a koordinačných schopností v súčasnom športovom tréningu.

Dr. Laczó, E. (FTVŠ UK Bratislava): Rozvoj a priebežná kontrola špeciálnych kondičných schopností vo vrcholovom športe.

Prof. Kampmiller, T. – Dr. Vanderka, M. (FTVŠ UK Bratislava): Súčasný trendy v rozvoji kondičných schopností.

Prof. Ljach, V. (AWF Krakow): Rozvoj koordinačných schopností v systéme viacročnej prípravy športovca.

Prof. Feč, K. – Feč, R. (FHPV PU Prešov): Prognózovanie výkonnosti v akrobatických skokoch v športovej gymnastike na základe biochemickej analýzy techniky odrazu.

V tejto sekcii vo forme posterov bolo

prezentovaných ďalších 29 príspevkov domácich a zahraničných autorov týkajúcich sa rôznych stránok tréningového procesu v jednotlivých športoch, vekových a výkonnostných skupinách športovcov.

II. sekcia: Perspektívy školskej telesnej výchovy a športu z aspektu zdravých a zdravotne oslabených žiakov – pozvané referáty:

Prof. Frömel, K. (FTK UP Olomouc): Trendy rozvoje školní telesnej výchovy a športu v medzinárodnom kontextu.

Doc. Bebéková, V. – Dr. Mikuš, M. (FHPV PU Prešov): Školská telesná výchova na konci druhého milénia ako východisko na jej ďalšie smerovanie.

Prof. Kasa, J. (FTVŠ UK Bratislava): Nové smery a trendy v školskej telesnej výchove a športe.

K tejto téme bolo 38 príspevkov vo forme posterov od domácich i zahraničných autorov. Prevažne riešili súčasné problémy a perspektívne trendy výučby telesnej výchovy na všetkých stupňoch škôl.

III. sekcia: Rozvoj športu pre všetkých – významná zložka voľného času – pozvané referáty:

Prof. Junger, J. (FHPV PU Prešov): Šport pre všetkých a voľný čas.

Prof. Labudová, J. (FTVŠ UK Bratislava): Vplyv pohybu na zmeny zdravotného

Prihlášky do 10. októbra

KTV PF a FHPV PU v spolupráci s TJ Slávia PU organizujú v mesiacoch október a november vysokoškolskú ligu mužov a žien vo vôlejbale. Prihlásiť sa môžu záujemcovia z radov študentov jednotlivých fakúlt PU do 10. 10. 2003 u dr. J. Hügeca – KTV PF PU, Ul. 17. novembra, Prešov, alebo na tel.: (051) 772 58 55 kl. 246, mobil: 0907 941 663. Štart hráčov extraligy je vylúčený.

stavu a výskyt rizikových faktorov v režime občana.

K tomuto tematickému okruhu prispelo ďalších 10 domácich i zahraničných autorov, ktorí sa zamerali na využitie rôznych pohybových aktivít vo voľnom čase na udržanie a zlepšenie telesnej zdatnosti.

IV. sekcia: Výchova a vzdelávanie rómskych detí a mládeže – pozvané referáty:

Doc. Bernasovská, J. – Prof. Bernasovský, I. (FHPV PU Prešov): Optimálny somatický vývin rómskych detí ako jeden z dôležitých faktorov edukácie.

Prof. Felix, K. (PF UKF Nitra): Socializácia rómskej mládeže prostredníctvom telesnej výchovy a športu.

Doc. Horváth, R. (PF PU Prešov): Somatické a motorické predpoklady rómskych detí mladšieho školského veku.

K špecifickej ale aktuálnej téme boli orientované 4 príspevky z Prešovskej univerzity týkajúce sa úrovne pohybových predpokladov a problémov edukácie rómskych detí.

K prezentovaným príspevkom bola bohatá diskusia. Celkove na konferencii bolo evidovaných 107 príspevkov. Z toho 53 slovenských, 18 poľských, 12 českých, 3 maďarských autorov a jedného amerického autora. Vzhľadom na značný rozsah (697 strán), organizátori vydali zborník v elektronickej forme (CD), ktorý obdržal každý autor pri prezentácii. Na záver konferencie vystúpil prezident IASK prof. Starosta, ktorý v mene tejto medzinárodnej vedeckej spoločnosti sa poďakoval usporiadateľom za dobrú organizáciu podujatia a všetkým účastníkom za aktívnu a disciplinovanú účasť na konferencii.

Prof. M. Belej, FHPV PU Prešov

František PITOŇÁK – majstrom Slovenska v behu na 400 m pr.

Košická tartanová dráha bola 3. augusta 2003 dejiskom majstrovstiev Slovenska v atletike. Prešovskú univerzitu reprezentovali piati pretekári. Najúspešnejšie si počínal František Pitoňák, ktorý v behu na 400 m prekážok sa stal majstrom Slovenska. Z ďalších pretekárov Marián Malek vo vrhu guľou obsadil tretie miesto a Dušan Veľký v skoku do výšky bol piaty.

V dorasteneckých kategóriách, ktoré sa uskutočnili v Nitre nás reprezentovali traja pretekári. **Michal Bartoník, Jaroslav Szabo a Jana Romanová.** Najlepšie výsledky dosiahol Jaroslav Szabo, ktorý získal dve medaily. V behu na 1500 m bol strieborný a v behu na 800 m získal bronzovú medailu. **Michal Bartoník** v skoku do diaľky obsadil druhé miesto, v behu na 100 m bol štvrtý. **Jana Romanová** v behu na 800 m obsadila 9. miesto.

Za úspešnú reprezentáciu Prešovskej univerzity všetkým patrí naše uznanie.

– J. Malčovský –

FAKULTA ZDRAVOTNÍCTVA

Fakultné orgány

Akademickí funkcionári FZ PU v Prešove:

Dekan:

PhDr. Anna ELIÁŠOVÁ, PhD.

Prodekan:

PhDr. Štefánia ANDRAŠČÍKOVÁ,

prodekanka pre vzdelávanie

PhDr. Ľubica DERNÁROVÁ,

prodekanka pre ved. a výskumnú činnosť

PhDr. Ľubica RYBÁROVÁ,

prodekanka pre rozvoj a zahraničné vzťahy

Vedecká rada FZ PU v Prešove:

Predseda:

PhDr. Anna ELIÁŠOVÁ, PhD.

Členovia:

Prof. PhDr. Marta STANKOVÁ, CSc.

Prof. PhDr. Danka FARKAŠOVÁ, CSc.,

SZU, Bratislava

Prof. Ing. Jozef ŽIVČÁK, PhD.

PhDr. Vlasta ZÁVODNÁ, PhD.,

MZ SR, Bratislava

Doc. PhDr. Mária MUSILOVÁ, PhD.,

SZU, Bratislava

Doc. Mgr. Katarína ŽIAKOVÁ, PhD.

Prof. doc. MUDr. Arnošt PELLANT, DrSc.,

riaditeľ ústavu ošetrovateľstva, Pardubice

H. doc. MUDr. Eva KOVALOVÁ, PhD.

Doc. MUDr. Arnošt BAYER, CSc.

Doc. MUDr. Mirianna BRŤKOVÁ, CSc.

Doc. MUDr. Marta ČERNOTOVÁ, CSc.

Doc. JUDr. Ján ROHÁČ, CSc., FHPV

MUDr. Peter BIROŠ

H. doc. MUDr. Ivan MINČÍK, PhD.

H. doc. MUDr. Rudolf NOVOTNÝ, PhD.

Doc. PaedDr. Jozef PAVELKA, CSc.

MUDr. Jozef SOTÁK

PhDr. Iveta ONDRIOVÁ

PhDr. Štefánia ANDRAŠČÍKOVÁ, MPH

PhDr. Ľubica DERNÁROVÁ, MPH

MUDr. Anton KAŠPRIŠIN

PhDr. Ľubica RYBÁROVÁ

Ing. Stanislav FEDOR

H. doc. - hosťujúci docent

Predsedníčka AS PU:

PhDr. Iveta ONDRIOVÁ

Začiatkom druhej polovice mesiaca septembra začalo sa vyučovanie na Fakulte zdravotníctva Prešovskej univerzity. Na prvú prednášku študijný odbor Ošetrovateľstvo 3. ročník, ako vidno na obrázku, prišlo niekoľko desiatok poslucháčov. Prítomným poslucháčom predniesol prednášku Stomatológia hosťujúci docent MUDr. Ľubomír JAVORSKÝ, PhD., ktorého vidíte pri prednese na druhom obrázku. Prednáška sa zaoberala charakteristikou stomatológie a historickým prehľadom, koncepciou medicínskeho odboru stomatológia, prevenciou, najčastejšie a najzávažnejšie choroby v stomatológii a stomatochirurgii. Nechýbali problémy, ako napríklad špeciálne diagnostické a terapeutické postupy v odbore atď. V závere svojej prednášky MUDr. Ľubomír JAVORSKÝ hovoril o špeciálnych prístrojoch, pomôckach, ktoré sa používajú v stomatológii a neopomenul v nej ani akútne stavy a náhle príhody v stomatológii a stomatochirurgii.

Stomatológia: rozsiahly lekársky odbor, ktorého náplňou je: prevencia, diagnostika, patológia, terapia chorôb všetkých orgánov žuvacieho ústrojenstva, chrupu, dutiny ústnej, kosti maxillofaciálneho skeletu, temporomandibulárneho kĺbu, čelistných dutín a ostatných anatomicky pridrúžených krajín.

V prednáškach z odborných predmetov v zimnom semestri hosťujúci docent MUDr. JAVORSKÝ bude pokračovať.

Zvýšený záujem študentov o právny systém

Už v druhom septembrovom týždni akademického roku 2003-2004 na fakulte zdravotníctva sa začala výučba pozitívneho práva pre študujúcich študijný odbor ošetrovateľstvo (3. roč. Bc.) a študijný odbor pôrodná asistentka (3. roč. Bc.) v rámci tzv. teoretického bloku. Na prednáškach doc. JUDr. Jána Roháča, CSc., študenti prejavili o. i. záujem o rozsah práv a povinností pre povolanie sestry a povolanie pôrodnej asistentky vrátane etického kódexu výkonu povolania sestry a povolania pôrodnej asistentky. Osobitný záujem je o seminárne písomné práce so zameraním na aplikačnú prax.

Red.

Šancu, ktorú dostali prví absolventi študijného odboru Manažment verejnej správy a regiónov na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, vyvrcholil slávnostným odovzdaním diplomov v dňoch 26. a 27. júna 2003.

Štúdium ukončilo 26 študentov dennej a 73 študentov externej

formy štúdia. Je takmer symbolické, že týmto promočným aktom sa končí i funkčné obdobie dekana doc. Ing. Petra Kuzmišina, DrSc., ktorý je „otcom myšlienky“ zaviesť na FHPV tento prvý neučiteľský študijný odbor, jej realizátorom a súčasne i jeho garantom.

Prebiehajúca reforma verejnej správy v SR, ktorá je založená na jej decentralizácii a prenose kompetencií na regióny, mestá a obce potvrdzuje nielen opodstatnenosť a potrebnosť tohto odboru, ale aj určitú predvídateľnosť pri jeho nefahkom zrode.

Počas 5-ročného obdobia došlo k vzniku samostatnej Katedry verejnej správy, ktorá sa v r. 2001 odčlenila od pôvodnej Katedry spoločenských vied, kde pôsobila ako samostatné oddelenie. Dnes má Katedra verejnej správy 2 profesorov, 3 docentov, z nich jeden je doktor vied, jedného odborného asistenta CSc., 4 odborných asistentov a 1 externého učiteľa. Manažment verejnej správy a regiónov je najúspešnejším študijným programom z hľadiska záujmu uchádzačov o štúdium na FHPV od jeho zriadenia.

Katedra verejnej správy uskutočňuje v zmysle Kysokoškolského zákona výchovno-vzdelávaciu a vedecko-výskumnú činnosť. Pedagogická činnosť katedry je zameraná na výchovno-vzdelávacie pôsobenie v odborných predmetoch tvoriacich profil absolventa študijného odboru manažment

v študijnom programe manažment verejnej správy a regiónov. K zvyšovaniu kvality pedagogického procesu prispieva i spolupráca so zahraničnými partnermi. V Českej republike je to Obchodno-podnikateľská fakulta Slezské univerzity v Karvinej, v Ukrajine je partnerom Inštitút regionálneho

AKO VYUŽIJÚ ŠANCU?

rozvoja Národnej akadémie vied vo Lvove a Ekonomická fakulta Užhorodskej národnej univerzity v Užhorode. V Poľskej republike spolupracujeme s Poľnohospodársko-ekonomickou fakultou Vysokej školy poľnohospodárskej v Krakove a Vyššej zavodovej v Jaroslavi.

V oblasti vedecko-výskumnej činnosti okrem publikačnej, posudzovateľskej činnosti je katedra v súčasnosti riešiteľom projektu VEGA s názvom „Vplyv podnikateľského prostredia na rozvoj Prešovského samosprávneho kraja“ a pred schválením projektu INTAS, v ktorom spolupracuje s univerzitami v Poľsku, Ukrajine, Česku a Bielorusku.

Čítajeme z odborného profilu absolventa študijného odboru manažment: „Absolvent je vysoko vzdelanou a odborne vyškolenou potenciou pracovnou silou disponujúcou širokou paletou teoreticko-odborných a v istom zmysle aj praktických vedomostí a zručností z právnych, ekonomicko-manažerských, geograficko-regionálnych, sociálnych a psychologických disciplín. Je pripravený na výkon manažerskej funkcie vo verejnej správe“.

Prvými absolventi, ktorým FHPV dala túto životnú šancu, musia už len vlastnými schopnosťami a iniciatívnosťou dokázať ju využiť.

Všetkým úspechov do ďalšieho života prajú prvým absolventom učiteľmi Katedry verejnej správy.

Predstavujeme prodekanov Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty a Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU

Dňa 8. júla 2003 zasadal AS GBF PU. Na svojom zasadaní okrem iného prerokoval aj návrhy dekana doc. ThDr. Vojtecha Boháča, PhD., na prodekanov fakulty. Taktiež schválil návrh na členov Vedeckej rady GBF PU.

Za prodekanov boli schválení: **ThDr. PaedDr. Marek PRIBULA, PhD.**, prodekan pre vedeckú a vzdelávaciu činnosť a **PhDr. Pavol DANCÁK, PhD.**, ako prodekan pre rozvoj a zahraničné vzťahy.

ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD., (30 rokov) je absolventom Univerzity Karlovej v Prahe. Postgraduálne štúdiá začal na Katolíckej univerzite v Lubline (Poľsko) v odbore spoločenská komunikácia. Na Pedagogickej fakulte KU v Ružomberku získal akademický titul PaedDr. Doktorandské štúdium ukončil na Univerzite Komenského v Bratislave, kde získal akademický titul ThDr. a vedeckú hodnosť PhD. V súčasnosti je v habilitačnom pokračovaní na Filozofickej fakulte KU v Ružomberku. Na GBF pôsobil najskôr na katedre systematickej teológie, kde inicioval a viedol oddelenie súčasných foriem ohlasovania viery. Pracoval ako predseda Akademického senátu GBF, bol členom Akademického senátu PU, zastával funkciu prodekana pre vzdelávanie. Inicioval medzinárodnú spoluprácu GBF s Teologicou fakultou Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach a Katedrou masmédií a náboženskej komunikácie KU v Lubline, výsledkom čoho je medzinárodný teologický zborník o otázkach sociálnej komunikácie, ktorého je zakladateľom a šéfredaktorom. Zborník vydáva poľské vydavateľstvo Norbertinum. Je členom Českej kresťanskej akadémie v Prahe, Rady pre spoločenské komunikačné prostriedky KBS v Bratislave, Ekumenického konzultatívneho zboru Producentského centra duchovného života STV, Ekumenickej poradnej rady Odbornej redakcie náboženského vysielania SRO a redakčnej rady časopisu Theologos. Je autorom niekoľkých vedeckých štúdií, článkov, monografií, ako aj televíznych a rozhlasových príspevkov.

PhDr. Pavol Dancák, PhD. (37). Narodil sa v Bardejove. Základnú školu navštevoval v Novom Ruskove a Trebišove, kde absolvoval aj gymnázium. Teologické štúdiá ukončil v roku 1988 na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave. Postgraduálne filozofické štúdiá začal v roku 1995 na Filozofickej fakulte Pápežskej teologickej akadémie v Krakove, kde v roku 1997 dosiahol licenciát. Vo svojej práci sa zaoberal koncepciou výchovy vo filozofii Radima Palouša. Akademický titul PhDr. a vedeckú hodnosť PhD. získal na tej

istej vysokej škole, kde pod vedením profesora Karola Tarnowského obhájil dizertačnú prácu na tému **Otázka výchovy v náuke Jána Pavla II.** Svoju vedecko-výskumnú činnosť zameriava predovšetkým na problematiku Boha a výchovy vo filozofickom myslení, čo sa odráža aj v jeho bohatej publikačnej a prednáškovej činnosti. Je členom združenia učiteľov filozofie na teologických fakultách na Slovensku a v Čechách a členom Spolku sv. Cyrila a Metoda v Michaloveciach. Pracuje na Katedre kresťanskej filozofie a etiky na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte PU, od roku 1998 ako vedúci katedry. V uplynulom akademickom roku zastával funkciu **prodekana pre rozvoj. Je predsedom redakčnej rady časopisu Theologos.** Redigoval zborník Disputationes quodlibetales 2002 a recenzoval niekoľko monografických a vedeckých prác.

Doc. Mgr. Ján ZOZUĽAK, PhD., prodekan PBF PU

Doc. Mgr. Ján Zozuľak, PhD., sa narodil 9. júna 1968 v Stropkove, kde získal základné a stredoškolské vzdelanie. Po ukončení Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove v roku 1989 sa stal riaditeľom Seminára PBF v Prešove. Postgraduálne a doktorandské štúdium absolvoval v Aténach (Grécko) v rokoch 1991 až 1995. Ďalšie študijné pobyty absolvoval v Nemecku a Anglicku. Vedecko-akademickú hodnosť PhD. získal v roku 1999 a v roku 2001 sa habilitoval na docenta.

V rokoch 1993 a 1994 pôsobil ako riaditeľ Mládežníckeho centra Pantokrator v Grécku. Od roku 1995 až po súčasnosť pracuje na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte PU v Prešove, kde prednáša patológiu, katechetiku, starogrécky a novogrécky jazyk. Od roku 2000 pôsobí ako prodekan pre pedagogickú a výchovnú činnosť. Od roku 2002 je poverený vedením katedry Systematického bohoslovčia.

V roku 2000 v rámci vzdelávacieho programu výučby gréckeho jazyka a gréckej, európskej a celosvetovej kultúry prednášal na ostrove Kalymnos v Grécku. V rámci projektu SOCRATES/ERASMUS v roku 2001 prednášal na Teologickej fakulte Aristotelovej univerzity v Tessalonikách (Grécko) a v roku 2003 na Teologickej fakulte Kapodistriakovej univerzity v Aténach (Grécko). Jeho účasť na 26 zahraničných a 10 domácich konferenciách svedčí o aktívnej vedecko-výskumnej práci, ktorá je zameraná predovšetkým na štúdium gréckych originálov diel cirkevných spisovateľov. Od roku 1998 sa pravidelne zúčastňuje dialógov medzi pravoslávnu Cirkvou a skupinou európskych ľudových strán (kresťanských demokratov) a európskych demokratov v rámci Európskej únie (Brusel, Luxemburg, Istanbul, Kréta, Bukurešť, Atény).

Je autorom takmer 300 publikácií, kníh,

Vedecká rada GBF PU

Predseda:

Doc. ThDr. Vojtech BOHÁČ, PhD.

Členovia:

Prof. PhDr. Júlia DUDÁŠOVÁ, CSc.

Prof. ThDr. Wladyslaw GLOWA

Prof. ThDr. Viliam JUDÁK, PhD., UK Bratislava

Prof. ThDr. František TONDRA

Prof. ThDr. Anzelm WEISS

Prof. ThDr. Tadeusz ZASEPA, KU Lublin

Doc. ThDr. PhDr. Amantius AKIMJAK, PhD.,

KU Ružomberok

Doc. PhDr. Jarmila DRAGOVÁ, PhD.

Doc. ThDr. Jozef JARAB, PhD.

Doc. PhDr. Peter ŠTURÁK, PhD.

Doc. PhDr. Michal VARCHOLA, CSc.

PhDr. Pavol DANCÁK, PhD.

Dr. Ing. Alois KRÍŠŤAN, ThD.,

JU České Budějovice

ThDr. PaedDr. Marek PRIBULA, PhD.

ThDr. Juraj SPUCHIÁK, PhD.,

KU Ružomberok

brožúr a článkov publikovaných vo vedeckých, odborných a populárnych časopisoch na Slovensku, Grécku, Cypre, Českej republike a Bielorusku. Ako spoluríšiteľ grantových projektov VEGA sa v roku 1998 a 2002 zúčastnil vedecko-výskumných pobytov v Grécku (Atény) a na podklade získaných a preštudovaných materiálov pripravil vedecké monografie. Aktívne pracuje ako tlmočník a venuje sa písomným bilinguálnym prekladom. Druhé volebné obdobie je členom Komisie KEGA.

ThDr. Štefan PRUŽINSKÝ, PhD.

Narodil sa 3. 9. 1974 v Levoči v rodine pravoslávneho duchovného prof. ThDr. Štefana Pružinského, CSc., a zdravotnej sestry Márie Pružinskej, rod. Čandovej. V súčasnosti sú obidvaja rodičia v dôchodkovom veku. Otec naďalej aktívne pracuje ako profesor na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove.

Základnú školu navštevoval v Prešove v rokoch 1980-1988. V rokoch 1988-1992 študoval na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v Prešove odbor „silnoprád“. Štúdium na strednej škole ukončil maturitou. Od roku 1992 do roku 1997 študoval na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, neskôr Prešovskej univerzite, v študijnom odbore „pravoslávna teológia“, aprobácia „kňaz“. Štúdium na tejto fakulte absolvoval s vyznamenaním. V školskom roku 1995/96 popri štúdiu na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte absolvoval

jednoročný kurz gréckeho jazyka na Aristotelovej univerzite v **Thessalonikách v Grécku**.

13. 4. 1997 bol vysvätený na diakona a 6. 7. 1997 na kňaza. Po vysvätení bol ustanovený za pomocného duchovného pri chráme **sv. Alexandra Nevského v Prešove**. Od 1. 10. 1997 do 28. 2. 1998 vykonával náhradnú vojenskú službu vo vojenských útvaroch v **Rímskej Sobote a Michalovciach**. Po jej ukončení bol od 1. 3. 1998 ustanovený za správcu farnosti v **Spišskej Novej Vsi**, kde pôsobí dodnes.

1. 5. 1998 bol prijatý na **Pravoslávnu bohosloveckú fakultu PU v Prešove** ako asistent na katedre biblických náuk. Od 1. 2. 2002 bol priradený na Katedru praktického bohoslovía, kde pôsobí dodnes ako odborný asistent. Dňa 14. septembra 2000 bola mu po absolvovaní externého doktorandského štúdia na **PBF PU v Prešove** priznaná vedecko-akademická hodnosť „**Philosophiae doctor (PhD.)**“. V roku 2003 akademická hodnosť „**Doktor teológie**“ (ThDr.).

Jeho záujmom je svedomito a s radosťou si plniť úlohy, ktoré naňho kladie kňazská služba, učiteľské povolanie a rodinný život.

Vedecká rada PBF PU

Prof. ThDr. Peter **KORMANÍK**, PhD.,
predseda VR PBF

Prof. ThDr. Štefan **PRUŽINSKÝ**, CSc.

Prof. ThDr. Milan **GERKA**, CSc.

Prof. PhDr. Mikuláš **ŠTEC**, DrSc.

Jeho Blaženosť ThDr. **NIKOLAJ**, metropolita

Doc. ThDr. **KRYŠTOF**, PhD., arcibiskup

Doc. Mgr. Ján **ZOZULAK**, PhD.

Doc. Mgr. Ján **ŠAFIN**, PhD.

ThDr. Štefan **PRUŽINSKÝ**, PhD.

Predsedom Akademického senátu Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU je

Mgr. Emil **JARKOVSKÝ**

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA SVOJÍM CHARAKTEROM BOLA A JE ZAMERANÁ NA VZDELÁVANIE V OBLASTI HUMANNITNÝCH, PRÍRODNÝCH, TEOLOGICKÝCH, MANAŽÉRSKYCH VIED A ZDRAVOTNÍCTVA.

PRODEKANKY FZ PU

PhDr. Ľubica Rybárová

prodekanka pre rozvoj a zahraničné vzťahy

Narodila sa 2. februára 1968 v Prešove. Od roku 1982 – 1986 študovala na Strednej zdravotníckej škole v Prešove odbor detská sestra. Po ukončení pracovala na nedonosenekom oddelení **Detského domova OÚNZ v Prešove** do r.

1990. Od roku 1991 pracovala ako zdravotná sestra na anesteziologicko-resuscitačnom oddelení **NsP v Prešove**. V roku 1992 začala študovať na **LF UPJŠ v Košiciach** v bakalárskom štúdiu odbor ošetrovateľstvo, kde v roku 1995 získala titul bakalár. V roku 1993 začala pracovať na **Strednej zdravotníckej škole v Prešove** ako odborný učiteľ. Od roku 1995 do roku 1998 študovala ošetrovateľstvo v magisterskom štúdiu na **JLF UK v Martine**. Po ukončení štúdia pracovala na **LF UPJŠ v Košiciach** a na **SZŠ v Prešove**, kde pracovala až do septembra 2002, kedy sa stala odbornou asistentkou na **FZ PU v Prešove**. Od roku 1999 študuje v doktorandskom externom štúdiu odbor ošetrovateľstvo na **JLF UK v Martine**. Počas pedagogickej praxe sa niekoľkokrát aktívne zúčastnila na rôznych konferenciách doma aj v zahraničí, je autorkou niekoľkých odborných publikácií a konzultuje diplomové práce študentov v dennom aj externom štúdiu.

PhDr. Ľubica Derňárová, MPH,

prodekanka pre vedeckú a výskumnú činnosť

Narodila sa 10. októbra 1959 v **Podbrezovej**, okres **Brezno**. Základnú školu absolvovala v rokoch 1965–1974 v Beňuši, Strednú zdravotnícku školu ukončila v roku 1978 v **Banskej Bystrici** v odbore zdravotná sestra. Od roku 1978 do roku 1987 pracovala na anesteziologicko-resuscitačnom oddelení **NsP Brezno** ako zdravotná sestra. V roku 1986 ukončila špecializačné štúdium v odbore anesteziológia, resuscitácia a intenzívna starostlivosť. V roku 1986 sa vydala a presťahovala do Prešova.

Od roku 1987 začala študovať na **FF UK v Bratislave** odbor pedagogika – ošetrovateľstvo, v septembri v tom istom roku nastúpila na **Strednú zdravotnícku školu** ako učiteľka odborných predmetov. V roku 1993 ukončila vysokoškolské štúdium na **FF UK** a získala titul magister. Od roku 1997 do roku 2000 študovala na **Škole verejného zdravotníctva SPAM v Bratislave** a získala rezortný titul MPH (Master of Public Health). V roku 2000 na **FZ a SP TU v Trnave** vykonala rigorózne skúšky, obhájila rigoróznú prácu v odbore ošetrovateľstvo a získala titul PhDr. Od septembra 2001 študuje externú formu doktorandského štúdia na **FZaSP TU v Trnave** v odbore ošetrovateľstvo. Od septembra 2002 je zamestnaná na **FZ PU** ako vysokoškolský učiteľ.

Počas doterajšej pedagogickej praxe sa niekoľkokrát aktívne zúčastnila na odborných seminároch a konferenciách v odbore ošetrovateľstvo, je autorkou a spoluautorkou niekoľkých odborných publikácií a konzultantkou absolventských záverečných prác.

PhDr. Štefánia Andraščíková, MPH, prodekanka pre vzdelávanie

vydatá, dve deti, národnosť slovenská, nar. 16. 9. 1963 v Prešove

Profesionálny životopis:

1987–1992 odborná učiteľka, **Stredná zdravotnícka škola, Prešov**

1992–1998 vedúca praktického vyučovania

1999–2002 ako zástupkyňa riaditeľky pre **VOŠ**

2002–doteraz vysokoškolská učiteľka, prodekanka pre vzdelávanie, **FZ PU v Prešove**

1987 – ukončené základné vzdelanie

1982 – ukončené stredoškolské vzdelanie, **Gymnázium T. Ševčenka, Prešov**

1987 – ukončené vysokoškolské vzdelanie na **FF UK v Bratislave**, odbor pedagogika

1998 – vykonaná rigorózna skúška na **PF UK Bratislava**, odbor – ošetrovateľstvo

1998 – rekvalifikačné štúdium na **SZŠ Prešov**, odbor ženská sestra

2002 – ukončené štúdium na **Škole verejného zdravotníctva SPAM Bratislava**, odbor **Master of Public Health (MPH)**

1999 – doteraz doktorandské štúdium na **Trnavskej univerzite, Trnava**

2001 – poslankyňa zastupiteľstva pri **Prešovskom samosprávnom kraji**

2002 – poslankyňa **Mestského zastupiteľstva v meste Prešov**

Znalosť jazyka – anglický jazyk – aktívne slovom aj písmom

Študijné stáže: r. 1998 – študijná stáž pôrodných asistentiek **Izrael** „**Medzinárodný kurz ošetrovateľskej starostlivosti o ženy vo fertilnom veku**“

Prodekanka **Š. Andraščíková** publikovala svoje práce v rôznych časopisoch a knihách doma aj v zahraničí.

Na obrázku riaditeľ ITHM FF PU doc. Ing. Štefan Kireta, CSc., pri príprave na poradu s vedením inštitútu

Vstup do života po ukončení vysokej školy je často pre absolventov ťažký a komplikovaný. Všetci vysokoškolskí pedagógovia si určite želajú, aby sa ich študenti čo najlepšie uplatnili v praxi. Je zrejmé, že musia získať nielen teoretické vedomosti, ale aj praktické znalosti priamo na pracoviskách. Znalosť praktického života a vedomosti o tom, ako to funguje na pracovisku sú často dosť odlišné od poučiek v knihách.

Študenti Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove vedia, že práve znalosť zahraničného prostredia a fungovania podnikateľských subjektov v tomto prostredí je veľmi potrebná. Okrem odborných znalostí, pripravenosti v oblasti cudzích jazykov, poznania informačných technológií bude nutné, aby absolventi Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu FF PU mali aj vysokú mieru flexibility a schopnosť riešiť krízové situácie v cudzom prostredí. V odborných kruhoch zaoberajúcich sa cestovným ruchom sa spomínajú ťažkosti s dodržiavaním zmluvných záväzkov, obzvlášť v zahraničí. Pri leteckej preprave turistov je krízový manažment pracovníkov zabezpečujúcich zájazdy často nutnosťou. Situáciu komplikujú aj rôzne bezpečnostné opatrenia a celková nestabilita v určitých regiónoch. Pre mladého absolventa, ktorý prichádza do praxe vybavený iba teoretickými vedomosťami, je stretnutie so životnou realitou veľmi často tvrdé. Preto je nevyhnutné overenie teórie v náročných podmienkach praxe predovšetkým v zahraničí. Táto oblasť je cielavedomo rozvíjaná na Inštitúte turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove už dlhú dobu. Dobré kontakty máme s niekoľkými vysokoškolskými pracoviskami v členských krajinách Európskej únie, ale aj mimo nej. Úspešne sa rozvíja spolupráca v rámci programu Socrates. Máme uzavreté zmluvy o spolupráci na úrovni Prešovskej univerzity. Naším partnerským pracoviskom s najdlhšou históriou je Université de Savoie, Chambéry vo Francúzsku. Pán profesor Bauer už navštívil Prešov niekoľkokrát, má veľmi kladný vzťah k nášmu regiónu a dá sa povedať, že drží ochrannú ruku nad našimi študentmi počas ich pobytov vo Francúzsku. V minulosti chodievali pravidelne všetci študenti prvého ročníka na týždňový pobyt do Francúzska. V súčasnosti sú každoročne na študijnom pobyte na

Univerzité de Savoie Chambéry aspoň dvaja študenti. Napríklad v šk. roku 2002/2003 v Chambéry strávili štyri mesiace Renáta Kohútová a Peter Bandura. Hoci je Inštitút turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove pracoviskom orientovaným predovšetkým na francúzsky jazyk, jeho študenti chodia aj do iných oblastí sveta.

aj veľmi podnetná kniha Restauraterstvo u slici i reči (Gastronómia slovom a obrazom), ktorá prezentuje niektoré gastronomické znalosti bežne sa nevyskytujúce v našom prostredí. Neoficiálne stretnutia s našimi kolegami zo Srbska a ich krátka návšteva Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove teda prinášajú svoje

Príprava odborníkov pre oblasť turizmu na ITHM FF PU (Teória a prax – spolupráca ITHM so zahraničím)

Po štvormesačnom pobyte na Institute for Higher Education v Boltone sa z Veľkej Británie vrátila študentka Marianna Svitová. K poznaniu cieľových krajín našich turistov prispieva aj spolupráca s Technological Educational Institut Thessaloniki v Grécku. V závere školského roka sa vrátila do Prešova študentka Daniela Pirohová, ktorá tam študovala štyri mesiace.

Vzhľadom na finančné možnosti podporovaných programov a malú reciprocitu pobytov zahraničných študentov na Prešovskej univerzite v Prešove sa snažíme rozvíjať spoluprácu aj s geograficky bližšie položenými pracoviskami.

Úspešne spolupracujeme s Vysokou školou regionálnej ekonomiky a turistiky v Kielcach v Poľsku. Pravidelné kontakty vedúcich týchto pracovísk boli zavŕšené zmluvou uzatvorenou na úrovni Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. V tomto školskom roku sa podarilo po niekoľkých stretnutiach so srbskými vysokoškolskými pedagógmi podpísať 25. mája 2003 zmluvu medzi College of Hotel Management Belehrad v Srbsku a Filozofickou fakultou Prešovskej univerzity. Zmluvu podpísali rektor College of Hotel Management Belehrad prof. dr. Slavomir Vičić a vtedajší dekan Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. František Mihina, CSc. Výsledkom tejto spolupráce je aj poskytnutie odbornej literatúry a výmena skúseností medzi pracoviskami. Zmluva predpokladá výmenu študentov už v školskom roku 2003/2004. Jedným z darov bola

prvé výsledky. Po podpise zmluvy sa uskutočnila aj návšteva svetoznámej galérie insitného umenia v Kovačici, kde žijú obyvatelia slovenskej národnosti. Počas rozhovoru so starostom obce Kovačica pánom Krišanom sa zrodilo niekoľko podnetov na spoluprácu aj mimo vysokoškolského prostredia. Naši zahraniční Slováci v Kovačici sú svetoznámi svojimi obrazmi a svoje diela by chceli prezentovať aj v Prešove. Prvé kontakty so Šarišskou galériou v Prešove už boli nadviazané prostredníctvom riaditeľa Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove doc. Ing. Štefana Kiretu, CSc., práve vďaka tejto návšteve. Prof. PhDr. František Mihina, CSc., prisľúbil pomoc pri zabezpečení literatúry v slovenskom jazyku pre slovenské školy v Kovačici. Ale najzaujímavejšou bola prosba, aby sa absolventi Slovenského gymnázia v Báčskom Petrovci

Študenti ITHM na seminárnych hodinách z jazyka nemeckého si uvedomujú, že práve znalosť cudzích jazykov dnes má veľký význam, pretože mnohí z nich sa dostanú do prostredia, kde znalosť odborných jazykov pre život a prax je nevyhnutná.

mohli uchádzať o štúdium na Prešovskej univerzite. Ak sa naplní aspoň časť tejto spolupráce, bude to veľmi konkrétne a vítaná pomoc pre našich krajanov.

Pre budúcu spoluprácu so zahraničím by malo byť veľmi podnetné aj podpísanie pripravovanej zmluvy s Fakultou turizmu a hotelierstva Kotor v Čiernej Hore a pripravovaná konferencia „Nové tendencie v hotelierstve“ v Belehrade. Na tejto medzinárodnej konferencii sa stretnú odborníci z Poľska, Slovenska, Chorvátska, Srbska a Čiernej Hory. Určite tam budú aj zástupcovia Prešovskej univerzity v Prešove a medzinárodná spolupráca sa posunie aj na úroveň výmenných pobytov našich študentov. Tieto oblasti sú

Na obrázku budova ITHM FF PU v ktorej sa pripravujú študenti pre oblasť turizmu a hotelového manažmentu

významnými turistickými centrami a dobré poznanie tohto regiónu aj osobné kontakty môžu byť pre budúcich pracovníkov v cestovnom ruchu významnou konkurečnou výhodou na pracovnom trhu.

V súčasnom období približne 60 percent študentov denného štúdia nášho inštitútu absolvuje prax v zahraničí. Najväčší počet je v **Grécku** na dvoch zmluvne dohodnutých pracoviskách. Naši študenti každoročne vykonávajú prax v reštaurácii **La Ligure v Nice vo Francúzsku**. Okrem týchto pracovísk môžeme stretnúť našich študentov na praxi v okolí **Paríža, na Korzike, Azúrovom pobreží vo Francúzsku, Nemecku a aj na ďalších pracoviskách (Taliansko, USA)**.

Veríme, že pribudnú aj ďalšie možnosti pre vycestovanie študentov do zahraničia. Pripravuje sa podpísanie dohody o vytvorení asociácie štyroch slovanských vysokých škôl. Členmi asociácie by boli už spomínané vysoké školy zo **Srbska a Čiernej Hory, Poľska a Slovenska**.

Zahraničné kontakty nášho inštitútu už nadobudli značný rozsah a môžeme povedať, že Inštitút turizmu a hotelového manažmentu **Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity** v Prešove patrí medzi pracoviská s najrozvinutejšími zahraničnými stykmi na Prešovskej univerzite v Prešove. Za najdôležitejšie úlohy pre budúcnosť považujeme udržanie a rozšírenie spolupráce predovšetkým s týmito partnermi:

A. Vysoké školy v členských krajinách Európskej únie (program Socrates – zmluvy uzatvorené na úrovni Prešovskej univerzity v Prešove).

- **Université de Savoie, Chambéry, Francúzsko**
- **Technological Educational Institut, Thessaloniki, Grécko**
- **Institut of Higher Education, Bolton, Veľká Británia**

B. Vysoké školy v nečlenských krajinách Európskej únie (zmluvy uzatvorené a pripravené na úrovni Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove).

- **Vysoká škola regionálnej ekonomiky a turistiky, Kielce, Poľsko**
- **Vysoká škola hotelová, Belehrad, Srbsko**
- **Fakulta turizmu a hotelierstva, Kotor, Čierna Hora**

C. Podnikateľské subjekty v členských krajinách Európskej únie (dohody o zahraničnej praxi študentov podpísané ITHM FF PU v Prešove).

- **Sani Beach Grand Resort, Chalkidiki, Grécko**
- **Porto Carras Resort, Chalkidiki, Grécko**
- **Reštaurácia „La Ligure“, Nice, Francúzsko**

Na úrovni Prešovskej univerzity by sme odporúčali nasledujúce opatrenia:

- čo najskôr zriadiť „Dom hostí“ ako ubytovacie zariadenie na príslušnej kvalitatívnej úrovni pre zahraničných návštevníkov
- organizačne a finančne pripraviť ubytovanie pre zahraničných študentov počas pobytu v Prešove (krátkodobé alebo aj dlhodobé pobyty, prax a pod.)

Na úrovni **Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove**:

- doplniť počet učiteľov ITHM FF PU v Prešove o odborného pracovníka, ktorý by bol absolventom ekonomickej fakulty

odbor cestovný ruch a zabezpečoval by výuku odborných predmetov aj zahraničné praxe študentov. Časová, jazyková a odborná náročnosť už vyžaduje učiteľa, ktorý by **50 percent** svojho úväzku venoval zahraničným aktivitám

- pripraviť dostatok propagačných materiálov o ITHM FF PU a Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove

V súčasnej dobe sa na Slovensku veľa hovorí o čerpaní peňazí z rôznych fondov **Európskej únie**. Pracovníci zaoberajúci sa projektami vedia, že šanca na úspech je väčšia pri komplexných a väčších projektoch. Veľké skúsenosti s využívaním fondov Európskej únie majú v **Poľsku**. Po vzniku asociácie štyroch vysokých škôl **Belehrad, Kotor, Kielce, Prešov** zo spomínaných štátov sa pripraví spoločný projekt, na ktorý by bolo možné získať aj peniaze z **Európskej únie**. Naše návrhy na opatrenia teda smerujú k väčšiemu zapojeniu Prešovskej univerzity do medzinárodných projektov a k zlepšeniu možností získať študijné pobyty pre študentov všetkých odborov na našej univerzite.

PaedDr. Július Alcnauer
ITHM FF PU v Prešove

„PRAHA – MATKA MĚST“

Posledné augustové dni sa rozhodli odborári z pedagogickej fakulty stráviť spolu so svojimi kolegami aj z ostatných fakúlt v zlatej stovežatej **PRAHE**. Pridali sa k nim kolegovia, ktorí už odborárske rady opustili a všetci svorne sa vydali za krásou architektonických skvostov, za neopakovateľnou atmosférou, za svojskou arómou nostalgie, opäť vidieť už poznané, no ukázať to svojim deťom s tichým povzdychom: „Toto bolo kedysi hlavné mesto Československa, aj preto si nás, milé deti, dodnes v zahraničí mylia s Čechmi“.

Počas pobytu si každý mohol vybrať podľa svojej chuti z bohatého Menu kultúry, zábavy i športu. Niektorí zašiel na operu, iní do kina či na futbal. Prijemné bolo aj posedenie pri dobrom českom pivečku v niektorej z malebných malostranských „hospúdek“ aj napriek tomu, že od vedľajších stolov bolo počuť prevažne angličtinu alebo nemčinu.

Cestou domov napriek unaveným nohám sme si povedali, že by bolo výborné, keby sa nám podarilo realizovať takýto zájazd každoročne.

Nuž milá „naša“ Praha, očakávaj Prešovčanov o rok opäť!

Mgr. Katarína Burgrová
predsedníčka OZ PŠaV PF PU

Život a dielo ThDr. Emila Korbu (1930–1978)

K 50. výročiu knazstva a 25. výročia úmrtia **ThDr. Emila Korbu** (1. 5. 1930 – 27. 10. 1978)

knaza, básnika, publicistu, redaktora a bardejovského rodofuba spracoval a vydal o ňom rovnomennú osobnú monografiu **PaedDr. František Dancák** vo Vydavateľstve **PETRA** v Prešove. Má 87 strán a pozostáva zo siedmich kapitol. Najrozsiahlšie sú kapitoly I. **Biografický portrét ThDr. Emila Korbu** a V. **Personálna bibliografia**. Cenných je aj 40 dokumentárnych fotografií v texte, potom podrobné poznámky (48 pozícií) a pramene a literatúra (27 titulov).

Autor knihy **Dr. F. Dancák** minuciózne tu spracoval životopis **ThDr. E. Korbu**, a najmä jeho osobnú bibliografiu publikačnej činnosti. Táto je jadrom knihy a obsahuje 348 bibliografických záznamov. Je výberová, lebo relatívne neobsahuje úplne všetky tituly, najmä z bohatej časopiseckej produkcie **Dr. E. Korbu**. Mnohé z nich sú totiž (najmä z Čiech) teraz už neprístupné. Nie sú v nej nekrológy, o ňom, ktoré ale autor uvádza v poznámkach. Z tejto osobnej bibliografie vidno, aké obdivuhodné je bohatstvo publikačnej činnosti; šírka a hĺbka tu precízne evidovaného celoživotného diela predčasne zosnulého **Dr. E. Korbu**.

Bibliografické záznamy sú rozdelené v 14 tematických skupinách, radené chronologicky; názvy kníh a časopisov a článkov autor zvýraznil kurzívou, preto nie sú očíslované.

Z tejto osobnej monografie je evidentné, že **ThDr. Emil Korba** je aj pre nás vzor dôkladnosti a dôslednosti. Opak modernej povrchnosti a postmoderného chytráckenia a habkania, ktorého je aj medzi nami viac ako nadostač. Pre tieto a ďalšie jeho vlastnosti je jeho básnické a publicistické dielo trváce a miestami neprekonateľné! Predstavuje značku kvality života a duchovnosti, ojedinelého charakteru tejto ozajstnej bardejovskej osobnosti. Taký on naozaj bol a takého som ho poznal aj ja! Takou je aj anotovaná kniha o ňom z pera **Dr. Františka Dancáka**.

Mgr. Andrej Kaputa

Na obrázku Jaroslav Kušnir, autor článku

Napriek zvýšenému záujmu o štúdium cudzích jazykov po roku 1989, predovšetkým o angličtinu, vláda SR doposiaľ neposkytovala adekvátne finančné prostriedky na realizáciu výučby jazykov na všetkých typoch a druhoch škôl. Nedostatok kvalitnej literatúry v cudzom jazyku, ktorý je výsledkom takéhoto prístupu príslušných inštitúcií, potom môže vyústiť v zníženie kvality výuky cudzieho jazyka. Aj preto je potrebné oceniť hmotnú, finančnú aj inú pomoc zahraničných inštitúcií, ktoré takýmto spôsobom prispievajú k skvalitneniu výuky na vysokých školách. V rámci pomoci práve knižné dary

Knížné dary –

v angličtine tvoria základný zdroj vedecko-pedagogickej prípravy študentov. Výsledok tejto pomoci možno badať aj na Katedre anglického jazyka a literatúry FHPV PU, ktorej knižnými darmi a iným materiálom zabezpečením napomáhajúcej kvalite výuky a výskumu na tejto

neoceniteľná pomoc pri vyučovaní cudzieho jazyka

katedre, prispeli predovšetkým Britská rada, bývalé USIA, veľvyslanectvo USA, Fulbrightova nadácia, Sorošova nadácia, Americké mierové zbory (Peace Corps), Australia Council, bývalé veľvyslanectvo Austrálie v Prahe, vydavateľstvá, akými sú austrálske Queensland University Press v Brisbane, ale aj iné inštitúcie. Ešte viac je však potrebné zdôrazniť nezištnú pomoc jednotlivcov – predovšetkým univerzitných profesorov z USA a Austrálie, ktorí už niekoľko rokov prostredníctvom zasielania knižných darov zásobujú knižnicu na Katedre anglického jazyka a literatúry FHPV PU kvalitnou základnou aj odbornou literatúrou. Z jednotlivcov k najaktívnejším darcom kníh a odborných časopisov z oblasti americkej literatúry, teórie literatúry a histórie USA patrí predovšetkým profesor histórie z New Yorku Mark Kulikowski. Jeho knižné dary zasielané niekoľkokrát ročne predstavujú doposiaľ súbor približne 2000 zväzkov. Podľa jeho skromného vyjadrenia: „Knihy zasielam preto, lebo mám možnosť prístupu k tejto literatúre a chcem prispieť k skvalitneniu vyučovania a výskumu v tejto oblasti“. Knižné dary z Austrálie z oblasti austrálskej literatúry, kultúry, histórie a politiky umožnili KAJL FHPV PU uskutočniť a zdokonaľiť nielen výskum v oblasti australistiky, ale aj ponúknuť študentom výučbu nového voliteľného predmetu – austrálska literatúra. Tento predmet sa vyučuje ako jediný na slovenských vysokých školách. Okrem uvedených austrálskych inštitúcií poskytujúcich knižné dary sú to predovšetkým jednotlivci, ktorí prispeli k obohateniu knižného fondu KAJL FHPV PU, akými sú profesor Lindsay Shaw z Melbourne, profesor, básnik, literárny kritik a teoretik Chris Wallace-Crabbe, Australian Studies Centre na Monash University v Melbourne v zastúpení profesora Johna Arnolda a Dr. Terence O'Neill, ako aj mnohí ďalší. Uvedené knižné dary, materiál a iná pomoc sú neoceniteľné a významným spôsobom prispievajú nielen k skvalitneniu výskumu, výuky a akademickej spolupráce v oblasti anglistiky, amerikanistiky a australistiky, ale aj ku kompatibilite vysokoškolského štúdia v uvedených oblastiach s vysokoškolskými pracoviskami v rámci Európskej únie, USA a iných vyspelých zámorských krajín. Preto ostáva dúfať, že uvedená podpora zo strany zahraničných kolegov a sympatizantov bude pokračovať.

Dostupnosť informačných zdrojov na PU

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Lokálna sieť Filozofickej fakulty je rozdelená na dve podsiete. Prvá z nich (učiteľská sieť) je pripojená priamo na sieťové centrum CVT PU. Druhá časť (študentská sieť) je pripojená cez samostatný smerovač. Študentská časť je odlišná od pedagogickej v tom, že študenti sa musia prihlásiť na počítač (overované serverom), ak chcú s ním pracovať. Študenti majú k dispozícii na fakulte 4 počítačové učebne.

FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED

Všetky pracoviská FHPV PU sú pripojené do univerzitnej siete. Fakulta buduje počítačovú sieť na báze štruktúrovanej UTP kabeláže ako náhradu sieťového rozvodu na báze koaxiálneho kábla. V súčasnosti je už väčšia časť počítačov fakulty pripojená na novú sieť. Prebudovanie siete zvýši jej spoľahlivosť a umožní prejsť z 10 Mbit siete na 100 Mbit sieť. To vytvára technické podmienky pre využívanie moderných informačných technológií pracovníkmi a študentmi FHPV PU. Študenti majú zatiaľ prístup k PC na sieti v dostatočnom rozsahu, avšak v ďalšom období s ohľadom na predpokladaný vyšší počet študentov a širšie využívanie výpočtovej techniky vo vyučovacom procese bude potrebné vybudovať ďalšie učebne. FHPV PU má 5 učebni výpočtovej techniky, z toho jednu slúžiacu na voľný prístup študentov.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Fakulta má väčšinu pracovísk umiestnených v novej budove, kde je vybudovaná kompletná sieťová kabeláž na báze tienenej krútenej dvojlinky. Celá sieť je priamo napojená optickým spojom 100 Mbit/s na sieťové centrum CVT PU. Študenti majú k dispozícii celkovo 30 PC, z toho časť je využívaná spoločne s FHPV PU.

GRÉCKOKATOLÍCKA BOHOSLOVECKÁ FAKULTA A GRÉCKOKATOLÍCKY KŇAZSKÝ SEMINÁR

V rámci prípravy fakulty na sprístupnenie a používanie informačných technológií sa počas roka 2002 rozširovala počítačová sieť (sieťové rozvody) na katedrách a podarilo sa vytvoriť aj možnosť pripojenia na sieť priamo v dvoch po-

sluchárňach, čo sa plánuje v budúcnosti využiť pri prednáškach. Študenti majú voľný prístup k PC v rámci 2 počítačových učebni, ktoré sú pripojené na sieť. Koncom roku 2002 prebehla na kňazskom seminári rekonštrukcia starých sieťových rozvodov. Prístup k sieti na seminári majú študenti v rámci jednej PC miestnosti.

PRAVOSLÁVNA BOHOSLOVECKÁ FAKULTA

Po úspešnej realizácii infraštruktúrneho projektu v roku 2002 je možné pripojiť každý počítač fakulty na počítačovú sieť. Študenti majú prístup na počítačovú sieť v jednej učebni v rámci vyučovania a mimo vyučovania majú prístup v stanovených časoch. Pripojenie do celouniverzitnej siete a do siete Internet je riešené rádiovým spojom 11 Mbit/s. Od konca roku 2002 sa realizujú práce na pripojenie PBF PU a KS PBF PU na sieťové centrum CVT PU optickým spojom 100 Mbit/s.

FAKULTA ZDRAVOTNÍCTVA

Vzhľadom na rekonštrukciu nového objektu, fakulta dočasne sídli v priestoroch strednej školy, kde je pre študentov k dispozícii jedna počítačová učebňa a lokálna sieť pre učiteľov a administratívu. Sieť je pripojená na Internet. V roku 2003 je plánované pripojenie fakultnej siete na sieť PU cez rádiový spoj.

Celouniverzitné informačné systémy:

Akademický informačný systém PU (AIS)

Akademický (študijný) informačný systém patrí k najdôležitejším častiam každého univerzitného IS, poskytuje podporu celého životného cyklu štúdia. Implementácia nového celouniverzitného AIS na PU začala v roku 2002 v spolupráci s Prírodovedeckou fakultou UPJŠ Košice. V letných mesiacoch prebehli nákupy a inštalácia 2 serverov, databázového a zálohovacieho systému, na jeseň bola dokončená konverzia údajov a bol spustený register študentov podľa požiadaviek nového vysokoškolského zákona. AIS budú po sprevádzkovaní všetkých modulov v rokoch 2003–4 používať okrem študijných oddelení aj všetci pedagogickí zamestnanci a študenti v súvislosti so zavedením kreditového systému štúdia.

Slovensko má najviac mladých ľudí

Populácia Európy starne – v porovnaní s piatimi európskymi krajinami sme na tom najlepšie – podiel mladých na celkovej populácii je až 17 %.

	Počet obyvateľov	Počet 18–24-ročných
Rakúsko	8 128 300	921 000 (11,6 %)
Česká republika	10 299 100	1 559 835 (15,3 %)
Anglicko	49 997 000	6 006 000 (12,0 %)
Nemecko	82 441 000	9 159 500 (11,1 %)
Slovensko	5 387 600	913 240 (17,0 %)
Španielsko	40 499 791	5 151 300 (12,9 %)

KULTÚRNE SPEKTRUM

K letným mesiacom patria už neodmysliteľne kultúrne podujatia, na ktorých prezentujú svoje umenie umelecké súbory. Prioritou kultúrnych podujatí v meste Prešov je Prešovské kultúrne leto.

Vysokoškolské umelecké súbory reprezentujú svoju školu a mesto v Akademických súťažiach, medzinárodných festivaloch.

Priblížime si, čo najzaujímavejšie sa udialo počas letných mesiacov na poli kultúrneho života umeleckých súborov Prešovskej univerzity v Prešove a študentov Katedry hudobnej výchovy Fakulty humanitných a prírodných vied.

● Študenti odboru učiteľstvo, špecializácia hudobná výchova FHPV a deti literárno-dramatického oddelenia ZUŠ M. Moyzesa v Prešove sa predstavili verejnosti vo vysokoškolskom klube spevohrou na motívy rozprávky H. Ch. Andersena „Statočný cínový vojačik“. Pred nami ožili známe postavičky, cínový vojačik, škriatok, malá tanečnica, tejto krásnej rozprávky veľkého dánskeho

rozprávkaru, v ktorej každá vec žije, myslí a hýbe sa. Výkony detí a predovšetkým hlavného predstaviteľa statočného cínového vojačika, ktorý sa svojej úlohy zhostil na výbornú, pripravili pre divákov veľmi pekné a hodnotné predstavenie. Okrem účinkujúcich patrí poďakovanie autorovi, hudobnému skladateľovi p. J. Hatríkovi, PaedDr. M. Kuderjavej, vedúcej literárno-dramatického oddelenia a Mgr. T. Pirníkovej, PhD., odbornej asistentke KHv FHPV.

● V rámci Prešovského kultúrneho leta na pešej zóne vystúpili so svojim programom „Na Šarišu tak...“ vysokoškolský folklórny súbor Torysa a v pásme „Ľudová pieseň v zborovej tvorbe“ ženský spevácky zbor Iuventus Paedagogica.

V Šarišskej galérii zaujal koncert súboru Camerata Academica Prešov – gitarové trio. V podaní E. Kmecovej, D. Mochňackej a J. Juščáka zaznela gitarová hudba štyroch storočí. Demonštrovali, že klasická gitara v rukách profesionálov dokáže upútať obecen-

stvo svojou virtuozitou, bohatou škálou technickej dokonalosti. Vnímať tento strunový brnkací nástroj, ako muzikoterapiu. Všetky tri umelecké telesá pôsobia pri Katedre hudobnej výchovy FHPV.

● Vrcholom umeleckých aktivít vysokoškolskej mládeže sú Akademické medzinárodné súťaže, festivaly.

X. ročník medzinárodného festivalu vysokoškolských speváckych zborov Akademická Banská Bystrica 2003.

V kategórii Ženských speváckych zborov v Zlatom pásme na 2. mieste sa umiestnil zbor Prešovskej univerzity v Prešove Iuventus Paedagogica Fakulta humanitných a prírodných vied. Umelecká vedúca Mgr. T. Kanišáková.

Medzinárodný festival vysokoškolských folklórnych súborov Akademický Zvolen. Diplom a cenu za „Hudobné spracovanie šarišského folklóru“ získal vysokoškolský folklórny súbor Torysa Prešovskej univerzity v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied. Umelecký vedúci PaedDr. J. Hrušovský.

PhDr. Viliam Tarjáni,
tajomník RUČ PU

Úloha vysokých škôl v Európe

V júni tohto roku sa v Bratislave konala národná konferencia, ktorú pripravili Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, Slovenská rektorská konferencia a ostatné akademické orgány a organizácie v Slovenskej republike. Prehľad, o čom sa na konferencii rokovalo a k čomu sa dospelo, prináša rezolúcia konferencie. V nej účastníci konferencie:

Zdôraznili, že vysoké školy sú najdôležitejším nástrojom skvalitnenia ľudského potenciálu a produkcie poznania prepojeného na inovácie. Vysoké školy sa musia budovať ako centrá produkcie poznania prostredníctvom výskumu, centrá šírenia poznania prostredníctvom vzdelávania, ako prostredníci inovačného procesu. Úloha vysokých škôl je v spoločnosti založená na poznani jedinečná a nezastupiteľná.

**založenej
na vedomostiach**

Univerzity ako centrá európskej excelencie a regionálnej kompetencie:

– účastníci konferencie vyzývajú vládu Slovenskej republiky a regionálne správy na hľadanie vhodných nástrojov na určenie a mapovanie potenciálu regiónov s výhľadom na budovanie centier európskej excelencie.

Pripojenie vysokých škôl do sietí

– odporúčajú Ministerstvu školstva Slovenskej republiky začleniť do návrhu novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách legislatívny rámec na udeľovanie spoločných diplomov.

Dostatočné financovanie vysokých škôl

– kvalitné vzdelávanie si vyžaduje kvalitné financovanie. Štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za financovanie vysokých škôl.

Komerencializácia výsledkov výskumu

– vyzývajú na vypracovanie legislatívnych podmienok financovania začínajúcich podnikov a firiem aplikujúcich výsledky vedy v praxi a úpravu podmienok tak, aby sa vysoké školy podieľali na zisku z realizovaných výsledkov výskumu a na nezdaňovanie darov poskytnutých vysokým školám.

Perspektívy slovenských vysokých škôl

– zástupcovia konferencie odporúčajú zvýšiť najmä počet doktorandov a zlepšiť ich sociálne zabezpečenie ako zdroja reprodukcie ľudských zdrojov vysokých škôl a zvýšiť podporu výskumu v slovenských podmienkach.

– zdôrazňujú význam vysokých škôl v regionálnom rozvoji.

Prednášky, závery a ostatné dokumenty z konferencie nájdete na webovej stránke www.srk.sk (Rešerš – Učiteľské noviny, ročník LIII., č. 27/2003, s. 3.)

PhDr. Viliam Tarjáni

▲ Prijatie zástupcov Daito Bunka University v Tokiu a japonskej kultúrnej spoločnosti u rektora PU prof. PhDr. F. Mihinu, CSC.

Na dolnom obrázku prof. Kioko Sagisaka z Daito Bunka University sa zapisuje do Pamätnej knihy Rektorátu PU.

Foto: Ing. Martin Tlučínský

CVIČENIE

Cvičenie a športovanie, to nie je len zvyšovanie výkonnosti, kondície, kto viac, ďalej a rýchlejšie, známka z telesnej výchovy, vyšportovaná postava, nespočetné opakovania cvikov pre zdravie atď. Každý absolvent štúdia na katedre telesnej výchovy a športu vie, že táto činnosť siaha do umenia, má rozmer politický, ekonomický, ale v poslednom rade ľudský a humánny. Dennodenne sledujeme programy a podujatia umeleckého a zábavného charakteru, ktorými sa snažíme spríjemniť si život a povzniesť sa nad každodenné problémy. Pokiaľ sme mladí a zdraví, plní vitality, nezamýšľame sa veľmi nad je-

seňou života, že môžeme skončiť opustení, s podlomeným zdravím, že našu prácu, naše rady už nik nebude čakať alebo ich vôbec potrebovať. Takéto osudy nie zriedka stretávajú ľudí v domovoch dôchodcov

Ako a čo môžeme my „telocvikári“ urobiť pre ľudí v domovoch dôchodcov, aby sme ich potešili, na chvíľu odpútali od všednosti?

Áno, cvičenie môže byť kyticou, darčekom, obrázkom alebo koncertom. Aby sa naplnilo, že teoretické poznatky majú byť späté s praxou, rozhodli sme sa so študentmi 4. ročníka dvojpredmetového štúdia v rámci výučby didaktiky rekreačnej telesnej výchovy a športu a praktickej aplikácie športovej psychológie, zrealizovať cvičebnú jednotku v Domove dôchodcov na Veselej ulici v Prešove. Po vlnajšej „premiére“ v Domove dôchodcov na Cemjate sme zopakovali cvičenie pre seniorov v júni priamo v mestskom zariadení, z ktorého sú tieto nafotené zábery.

Na otázku prečo, sme už v podstate zodpovedali v predchádzajúcich riadkoch.

Ako? S odvahou, dobrým srdcom a zásobou tradičných i netradičných cvičení a hier. Musím povedať, že spočiatku bol pochopiteľný odstup zo strany studen-

v tomto prípade prostriedkom, nie cieľom. Títo podstatne starší obyvatelia nám znovu pripomenuli, že človek je tvor sociálny, potrebuje zdieľať svoj

V DOMOVE DÔCHODCOV

tosť ako aj obyvateľov domova. Určite nie v jednej myšli skrsla myšlienka, dokážem to, ako s nimi cvičiť keď je čiastočne nevládný, ako použijem svoju prípravu, alebo čo tu s nami títo mladí chcú? Nadviazať neformálnu komunikáciu a zrealizovať cvičenie si vyžiadalo empatiu, ohotu načúvať, dávku improvizácie i pochopenie, že cvičenie je

osud, rád sa baví a hrá v každom veku. V tomto smere by sme radi pokračovali nielen po stránke humánnej, ale aj odborne pomocou ďalších projektov. Chystáme sa do cvičenia zapojiť tých, ktorí nás so zaujatím sledovali z okien svojich izieb.

PaedDr. Klaudia Zusková, PhD.,
KTVŠ FHPV PU

Basketbalistky BK PU oslavovali

Dňa 28. 6. 2003 sa konali oslavy 50. výročia založenia prešovského ženského vysokoškolského basketbalu. Najprv v odpoľudňajších hodinách si zahráli proti sebe všetky generácie hráčok v univerzitnej športovej hale a večer v jedálni ŠD na slávnostnom spoločenskom stretnutí sa spomínalo.

Vyhlasená bola najúspešnejšia basketbalistka v histórii klubu – **Iveta Pavlovičová-Poláková**, mnohonásobná reprezentantka Československa, držiteľka medailí z majstrovstiev sveta a Európy, účastníčka dvoch olympiád, majsterka Slovenska s prešovskými spoluhráčkami. Za najúspešnejšieho trénera bol vyhlásený **Juraj Filčák**.

Okrem športových úspechov boli podčiarknuté aj spoločenské a výchovné dimenzie činnosti klubu, ktoré mali dosah na celý východoslovenský región.

Príjemným prekvapením bola veľká účasť všetkých generácií hráčok od tých, ktoré začínali v päťdesiatych rokoch, až po tie súčasné.

Za mesto Prešov pozdravil basketbalistky zástupca primátora **Mgr. M. Laca**, z nového sponzora **Ing. Molnár**, za SAUŠ **dr. Telepka**. Pozdravné listy zaslali rektor PU **prof. K. Feč** (dnes už bývalý rektor PU) a dekan FHPV **doc. P. Kuzmišin**, (dnes prorektor PU) ZT SBA a basketbalové kluby.

Zábava trvala do neskorých nočných hodín a všetci bez rozdielu veku konštatovali, že kto nebol, môže ľutovať.

Tešíme sa na ďalšiu polstoročnicu vrcholového a masového basketbalu. **Doc. dr. Marián Vojčík, CSc.**, riaditeľ BK PU

Študenti PF majú možnosť počas štúdia zapojiť sa do pravidelných športových aktivít organizovaných TJ SLÁVIA PU v Prešove v týchto športových oddieloch a odboroch: atletika, judo, bežecké lyžovanie, športová gymnastika, vodné pólo, volejbal, jachting, hádzaná, tenis, turistika a aerobik.

PF – KTV tradične každoročne usporadúva významné športové podujatia pri príležitosti Dňa študentstva: Medzinárodný turnaj v hádzanej žien pod záštitou dekana PF, Medzinárodný turnaj vo volejbale mužov a žien pod záštitou rektora PU. V doterajších piatich ročníkoch sa turnaja v hádzanej zúčastňovali aj družstvá zo zahraničných univerzít – **Krakova, Egeru, Ruského Kerestúra**, z domácich to boli študentky PU v Prešove a študentky PF UKF z **Nitry**. Oddiel ženskej hádzanej sa pravidelne pripravuje v Novej hale PU pod vedením **doc. PhDr. Rudolfa Horvátha, CSc.**

Volejbalový turnaj mužov a žien má taktiež medzinárodný charakter. Za posledných sedem rokov sa na turnaji zúčastňovali vysokoškolskí VVSP **Rzeszow, TF Nyiregyháza, UMCS Lublin, UKF Nita, SPU Nitra, UPJŠ Košice, TU Košice** a domáce družstvá vysokoškolákov. Volejbalový oddiel pravidelne trénuje pod vedením **PaedDr. Juraja Hugeca**.

Katedra telesnej výchovy organizuje aj plavecké preteky o Pohár dekana PF PU. Pretek je určený pre študentov PF, ktorí majú záujem o tento druh športového odvetvia. Súťaží sa v disciplí-

nach: 25 m znak, 50 m kraul a 100 m prsia. Pohár dekana PF PU získava víťaz v disciplíne 100 m prsia. Katedra telesnej výchovy v rámci svojho učebného programu organizuje povinné kurzy: **kurz turistiky a pobytu v prírode v lokalite Domaša-Dobrá**, ktorého obsahom sú pešia, cyklo- a vodná turistika, kurz korčuľovania, ktorý sa organizuje na Zimnom štadióne v **Sabinove**, kurz lyžovania je zaradený do povinnej voliteľných disciplín, spravidla je organizovaný v **RZ Lysá Drienica pri Sabinove**.

Vo všetkých troch spomínaných organizačných formách, okrem vzdelávacieho aspektu sleduje KTV aj aspekt rekreačnokompenzačný a spoločenský. Svojím obsahom a zameraním sa tieto aktivity, aj keď majú charakter povinný, stávajú pre študentov lukratívnymi. V disciplíne Šport pre všetkých, ktorý je zaradený v programe katedry ako výberový, majú možnosť študenti výberu ponúknutých športových disciplín, v ktorých sa môžu realizovať na základe osobných záľub priebežne v semestri.

Študentská vedecká konferencia

Katedra telesnej výchovy obnovila tradíciu Študentskej vedeckej konferencie PF PU. V školskom roku 2003–2004 usporiada už 7. ročník. Zmyslom ŠVK je umožniť študentom prezentovať sa v riešení teoretických problémov z oblasti vied o športe, prípadne v praktickej časti ŠVK vystúpiť pódiovou skladbou. Najlepším je umožnené postúpiť do univerzitného až celoštátneho kola ŠVK.

Športové aktivity PF PU

Vydáva:

Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: **doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc.** Členovia redakčnej rady: **prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc.**, **doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.**, **prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc.**, **Ing. Peter Halfo, PhDr. Viliam Tarjányi, Mgr. František Dancák, doc. Ján Zozulak, doc. PhDr. Daniel Šimčík, CSc.**, **Andrej Bañas** – výtvarník, **Mgr. Ľuboslav Krajňák** – fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá **Miroslav Mudrák**. Tlač: **GRAFOTLAČ** Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKEJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV NOVEMBER 2003

ROČNÍK VII. č. 11 / 2003

Hlavné ciele v oblasti vzdelávania na PU

VO VZDELÁVACEJ OBLASTI ČAKAJÚ PREŠOVSKÚ UNIVERZITU V NAJBLIŽŠOM OBDOBÍ DVE STRATEGICKY DÔLEŽITÉ ÚLOHY

Prvou je finalizovanie procesu zavádzania kreditového systému štúdia do vzdelávacej praxe fakúlt. Predmetná úloha vyplýva pre vysokoškolské vzdelávacie inštitúcie zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 131/2002 Zbierky zákonov. V predchádzajúcom funkčnom období manažment Prešovskej univerzity pripravil základ pre zavedenie kreditového štúdia jednak na úrovni rámcových pokynov pre vypracovanie základnej dokumentácie, jednak na úrovni implementácie tejto dokumentácie do Akademického informačného systému PU. V najbližších mesiacoch akademického roka je nevyhnutné dopracovať koncepčné otázky kreditového systému štúdia na oboch menovaných úrovniach tak, aby od 1. 9. 2004 mohol byť uvedený do praxe pre prvé ročníky všetkých študijných odborov na PU. Zároveň bude potrebné vyrovnáť sa s celým radom operatívnych úloh, ktoré s týmto procesom súvisia.

Druhou životne dôležitou úlohou univerzity je príprava študijných odborov a študijných programov na akreditáciu. Aj v súvislosti s touto úlohou

Prorektorka pre vzdelávanie PU prof. Zuzana Stanislavová, CSc., autorka článku

ide o nevyhnutnosť dodržať literu zákona, v tom zmysle fakt, že najneskôr od akademického roka 2005/2006 budú môcť vysoké školy prijímať uchádzačov na štúdium len v akreditovaných stu-

dijných programoch, ktoré budú realizované podľa kreditového systému štúdia (to v prípade, že § 109, ods. 1 zákona NR SR č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách bude novelizovaný; ak sa tak však neudeje, stane sa táto povinnosť pre vysoké školy záväznou už v r. 2004/2005). Na univerzite je preto nevyhnutné prijať také opatrenia, aby študijné programy, vyhotovené v súlade s platnou sústavou študijných odborov a s požiadavkami AK MŠ SR, boli v priebehu prvých mesiacov kalendárneho roka 2004 pripravené na akreditáciu a predložené akreditačnej komisii na posúdenie. Proces akreditácie ovplyvňujú termíny stanovené citovaným zákonom, pričom sa nemožno spoliehať na potenciálne urýchlenie týchto termínov, keďže o akreditáciu študijných programov žiadajú takmer v rovnakom čase všetky vysoké školy na Slovensku. A tak bude bezpochyby platiť staré známe príslovie: Kto skôr príde, ten skôr melie.

(Dokončenie na 2. strane.)

PU navštívi bulharský prezident GEORGI PARVANOV

V piatok 14. novembra 2003 navštívi PU prezident Bulharskej republiky pán GEORGI PARVANOV. Bude ho sprevádzať prezident Slovenskej republiky Rudolf SCHUSTER. Bulharskému prezidentovi G. Parvanovi pri tejto príležitosti bude Prešovskou univerzitou udelený čestný doktorát – doctor honoris causa v odbore história a prezidentovi SR Rudolfovi SCHUSTERovi bude udelená Zlatá medaila PU.

Slávnostný akt sa uskutoční v historickej budove Divadla Jonáša Záborského.

Pre 361 absolventov denného štúdia a 190 absolventov externého štúdia na FF PU sa dni 2. – 4. 7. 2003 stali vstupom do profesionálneho života. Na tomto akte sa predstavilo nové vedenie FF PU na čele s prof. PhDr. Rudolfom Dupkalom, CSc., dekanom FF, prodekanmi a ďalšími členmi VR FF. Slávnostnú promóciu poctili aj prodekan UPJS z Košíc, s ktorou FF i PU naďalej rozvíjajú spoluprácu

Zámery činnosti na úseku rozvoja a informatiky Prešovskej univerzity

1. Východiská, podnety, prístupy a zdroje informácií

A. Vonkajšie zdroje – Konceptia ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie

- Zákon o vysokých školách a ďalšie právne predpisy vymedzujúce legislatívny priestor na činnosť
- Sorbónská deklarácia z mája 1998
- Spoločná deklarácia európskych ministrov školstva v celosvetovom kontexte v Bologni z júna 1999
- Lisabonská stratégia z marca 2000
- Závery Európskej rady z Barcelony z marca 2002
- Očakávané závery zo stretnutia ministrov pre vysoké školstvo 18. – 19. 9. 2003 v Berlíne

B. Vnútročné zdroje a východiská

Dosiahnutý stav v budovaní PU od jej vzniku
Dlhodobý zámer rozvoja PU do r. 2010
Postavenie PU vo vzťahu k regionálnemu a miestnemu rozvoju a spolupráce so štátnou správou a samosprávou

PRIORITY ÚSEKU ROZVOJA A INFORMATIKY

1. Informatizácia – plnenie úloh vyplývajúcich z integrovaného informačného systému PU, predovšetkým:

A. Identifikačný informačný systém PU (elektronické preukazy zamestnancov PU, stravovací IS v ŠJ PU, snímače čipových kariet a kamerový systém v objektoch PU, prístupový systém v objektoch PU, parkovací a kamerový systém na R PU)

B. Akademický informačný systém

C. Fungovanie akademickej metropolitnej siete

D. Projektovanie pracovísk pre podporu, koordináciu a rozvíjanie digitálnej kompetencie na PU (tvorba pracovísk pre zabezpečenie systémovej prípravy zameranej na informačno-komunikačné technológie v edukácii)

E. Elektronické vzdelávanie (e-learning)

Doc. Ing. Peter Kuzmišín, DrSc.,
prorektor pre rozvoj a informatiku PU

2. Projektová činnosť – orientovaná najmä na využitie zdrojov zo štrukturálnych fondov Európskej únie, dobudovanie Univerzitnej knižnice PU na podporu plnenia tohto cieľa a revitalizácie ďalších objektov vhodných na plnenie poslania PU

– implementácia projektov ako súčasť podnikateľskej činnosti PU

3. Vnútročná transformácia a organizačná reštrukturalizácia PU, ako príklad možno uviesť realizáciu projektov vzniku nových fakúlt PU, precízovanie organizačného poriadku PU, spoluprácu na tvorbe podmienok pre činnosť servisných pracovísk, vytvorenie odd. marketingu a projektového manažmentu a pod.

4. Podnikateľská činnosť, ktorej právny rámec je daný v Zákone o VŠ a vychádza z viaczdružového princípu financovania. Ako je známe zdroje financovania VŠ tvoria: verejné financovanie (dotácie), príspevky od študentov (školné a poplatky spojené so štúdiom), príjmy z ďalšieho vzdelávania, výnosy z majetku, výnosy z duševného vlastníctva, súkromné dary (vrátane dedičstva), výnosy z podnikateľskej činnosti, iné príjmy, príjmy z rozpočtov obcí a VÚC.

V podmienkach PU je úlohou vypracovať a schváliť Zásady podnikateľskej činnosti na PU s jasným právnym vymedzením druhov činností, ktoré a za akých podmienok môžu byť predmetom podnikateľskej činnosti, ekonomický rámec, vrátane systému motivácie subjektov podnikania. Významné podnety očakávame z uplatňovania potenciálu marketingového prístupu smerom k trhu, požiadavkám trhu práce a realizácie idey inovačných foriem, participácia na fungovaní vedeckých parkov a pod.

2. Mechanizmus spolupráce a plnenia úloh na úseku rozvoja a informatiky

Ťažiskom bude princíp tímovej práce, v súvislosti s tým bude iniciované zriadenie Rady pre rozvoj a informatiku PU a tvorba ad hoc tímov pre jednorázové projekty. Predpokladom kvality práce je aj jasné definovanie a precízovanie kompetencií, právomocí a zodpovednosti na ďalších pracovných pozíciách v rámci organizačnej štruktúry PU.

Za jednu z ťažiskových úloh považujeme spoluprácu so samosprávou, najmä Prešovským samosprávnym krajom a mestom Prešov.

Hlavné ciele v oblasti vzdelávania na PU

(Dokončenie z 1. strany.)

S prípravou na akreditáciu študijných odborov a programov súvisí celá sieť ďalších závažných úloh – spomeňme aspoň stanovenie garantov a garančných tímov študijných odborov a študijných programov, vyrovnanie sa s duplicitnými študijnými programami, ktoré sú z hľadiska akreditačnej komisie na jednom pracovisku (vysoké školy) neprípustné, spracovanie viacerých dôležitých dokumentov a pod.

Dôležitou stránkou vzdelávacej oblasti vysokoškolského života je však aj vedomosť o tom, aký pocit zo štúdiá majú študenti, aké majú skúsenosti s jeho kvalitou či nekvalitou, akú majú o tom predstavu a aký majú na túto vec názor.

A tak je potrebné dôkladne vypracovať korektnú metodiku, na základe ktorej by sa mienka študentov o kvalite vysokoškolského štúdiá poskytovaného na Prešovskej univerzite dala verifikovať. V tejto súvislosti sa chceme spoliehať na ústretovosť a ochotu študentov aktívne a korektné vstupovať prostredníctvom pripravovaného dotazníka do profilovania kvality vzdelávania na PU.

Spomeňme ešte naostatok aspoň jednu dôležitú okolnosť: v konkurenčnom prostredí, v akom

vysokým školám na Slovensku prichodí žiť a postupne zrejme čoraz intenzívnejšie zápasiť o „klienta“ – študenta, treba využiť každú príležitosť na to, ako dať o sebe vedieť svetu (tomu malému, slovenskému, ale aj tomu veľkému, presahujúcemu hranice našej vlasti). V tomto smere zaiste možno permanentne zdokonaľovať, hlavne však veľmi pružne aktualizovať, informácie na všetkých dostupných informačných kanáloch – počnúc tradičnými

· P · R · E · Š · O · V · S · K · Á ·

PU

· U · N · I · V · E · R · Z · I · T · A ·

(povedzme univerzitným periodikom), končiac elektronickými (napr. internetom, sieťou informačných systémov a pod.). Je len samozrejmé, že i v tomto prípade je rozhodujúci lukratívny obsah, ktorý univerzita dokáže ponúknuť. Na jeho profilovaní sa rozhodujúcou mierou podieľajú prítlačivé, z hľadiska

uplatnenia na trhu práce efektívne študijné odbory, ale aj možnosti seberealizácie študentov v oblasti kultúry, umenia, športu, možnosti ekonomickej si „prilepšiť“ a pod. Preto jedným zo zámerov PU vo vzdelávacej oblasti je aj podpora a stimulovanie tých štruktúrnych súčastí univerzity, ktoré takéto aktivity študentov realizujú alebo metodicky usmerňujú. Efekt takýchto aktivít sa totiž napokon vždy prejaví v kvalite osobnosti a v odbornej erudícii našich absolventov.

VZÁCNÁ NÁVŠTEVA

Cestou z Poľska (inaugurácia na družobnej škole v Kielcach) sa na krátku návštevu našej univerzity zastavil rektor College of Hotel Management v Belehrade prof. dr. Slavoljub Vičič. Táto škola podpísala dohodu o spolupráci s Filozofickou fakultou PU (pričom subjektom spolupráce je ITHM FF PU).

Na obrázku zľava: dr. Svetlana Radostavlevič – tajomníčka školy, prof. dr. Slavoljub Vičič – rektor školy, doc. Ing. Štefan Kireta – riaditeľ ITHM FF, prof. PhDr. František Mihina, CSc., – rektor PU

Možno povedať, že všetky ciele v tejto oblasti sa odvíjajú od ambície univerzity získať zaradenie do typu výskumnej univerzity.

Akreditačná komisia stanovila kritériá, ktoré používa pri vyjadrení o začlenení vysokej školy (§ 82 ods. 8 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách...) podľa § 2 ods. 13 a 16 zákona, nasledovne: „Pri návrhu na začlenenie univerzitnej vysokej školy medzi výskumné univerzity sa komplexne posudzujú:

- výsledky v oblasti vedy a techniky, ako aj pri uskutočňovaní študijných programov tretieho stupňa,
- medzinárodné uznanie a dlhodobý získaný ohlas na dosahované vedecké alebo technické výsledky, ktoré ju radia medzi najlepšie aspoň na národnej úrovni,
- vedecké a technické výsledky študentov a absolventov študijných programov tretieho stupňa s významnou mierou medzinárodného uznania,
- magisterské, inžinierske a doktorandské štúdiá sa garantujú inaugurovanými profesormi, ktorí vedú kolektívy s významnou vedeckou produktivitou a medzinárodným ohlasom.“

Aby Prešovská univerzita splnila stanovené kritériá – v ktorých sa neustále opakuje termín „vedecké medzinárodné uznané výsledky“, musíme začať odvádzať poctivú každodennú prácu vo viacerých, navzájom prepojených oblastiach.

Predovšetkým je potrebné usilovať o prípravu, udržanie a motivovanie učiteľov a učiteľiek na univerzite, ktorí/é budú dosahovať žiaduce vedecké výsledky s medzinárodným ohlasom.

Základom tejto prípravy je **doktorandské štúdium**, uskutočňované efektívne a kvalitne. Analýza priebehu doktorandského štúdia na našej univerzite – od vyhlásenia výberového konania cez predpísané ročné hodnotenie doktoranda/ky až po odovzdanie dizertačnej práce – pomôže ukázať na slabé články tohto procesu. Avšak domnievam sa, že základom prípravy pre vstup do medzinárodného vedeckého priestoru, je poskytovanie **jazykového vzdelávania** študentom a študentkám už v prvom a druhom stupni vysokoškolského vzdelávania, tak ako to robia známe univerzity s tradíciou v Čechách i na Slovensku.

Univerzita musí usilovať o udržanie ľudí schopných dosahovať vedecké výsledky s medzinárodným uznaním. Znamená

to okrem iného, že tí učители a učiteľky, ktorí sú schopní a ochotní „venovať sa vede“ nemôžu ostať znevýhodnení/é oproti tým svojim kolegom a kole-

atď.). Aby boli tieto opatrenia účinné, bude potrebné zmapovať súčasný vedeckovýskumný potenciál univerzity na rôznych úrovniach – miestnej či regionálnej, národnej a medzinárodnej.

Požiadavky na vedecké výsledky učiteľov/liek, zakomponované do podmienok ich pôsobenia na univerzite, by mali byť striktné dodržiavané. Tým učiteľov a učiteľkám, ktorí/é sú schopné a ochotné pokúsiť sa o zapojenie do 6. rámcového programu, uni-

CIELE V OBLASTI

VEDECKO-VÝSKUMNEJ ČINNOSTI

Doc. PhDr. Viera Bačová, DrSc.,
prorektor
pre vedu a doktorandské štúdium

gyniam, ktorí sa venujú iným oblastiam vysokoškolských, resp. mimouniverzitných aktivít. K tomu bude potrebné premyslieť spôsoby, ako „vedecké zariadenie“ udržiavať (napr. uvažovať o inštitucionálnych grantoch na univerzitnej úrovni, vytvoriť fond na podporu prezentácie vedeckých aktivít a výsledkov

verzita by mala poskytnúť všestrannú pomoc a podporu.

Kvalitné vedeckovýskumné výsledky na úrovni národnej musia byť **dostatočne zverejňované, morálne i finančne oceňované**. Spôsobom, ktorým to možno dosahovať (okrem ceny rektora a cien dekanov za publikácie) by mohla byť realizácia dlhodobejšieho cieľa vedenia univerzity: **zriadenie univerzitného vydavateľstva s adekvátnou finančnou základňou a na základe premyslenej edičnej politiky.**

Začlenenie Prešovskej univerzity medzi výskumné univerzity by posilnilo jej postavenie medzi slovenskými univerzitami a v medzinárodnom meradle, pretože by potvrdilo jej kvalitu pri naplňaní svojho poslania.

Menovací dekrét kvestorke PU Dr. Márii Dančišinovej

30. septembra 2003 za prítomnosti predsedu Akademického senátu PU **doc. dr. Jána Mojdisa, CSc.,** prorektorov PU, dekanov fakúlt PU, tajomníkov fakúlt PU, riaditeľov organizácií a vedúcich pracovníkov Rektorátu PU na základe výsledkov výberového konania do funkcie kvestorky PU vymenoval rektor PU **prof. PhDr. František Mihina, CSc.,** dr. Máriu Dančišinovou od 1. 10. 2003.

Dr. Mária Dančišinová dlhé roky pracovala ako tajomníčka FF PU. Má bohaté skúsenosti z tejto práce a dobré organizačné schopnosti. Pri tejto príležitosti **prof. Mihina** jej poželal dobré zdravie, pokojnú prácu a veľa osobných a pracovných úspechov pre dobro univerzity i spoločnosti.

Dr. Máriu Dančišinovej k menovaniu do funkcie kvestorky blahoželali aj dekáni fakúlt a tajomníci fakúlt. Zároveň jej odovzdávali aj kytice kvetov so želaním dobrého zdravia a dobrú spoluprácu v prospech univerzity a fakúlt PU.

Na obrázku hore rektor **prof. PhDr. F. Mihina, CSc.,** odovzdáva menovací dekrét **PhDr. Márii Dančišinovej** a vymenováva ju dňom 1. 10. 2003 do funkcie kvestorky PU v Prešove.

*Pohľad
na účastníkov stretnutia
pri odovzďavaní
dekrétu kvestorke
dr. Márii Dančišinovej*

Prešov PU – Za stopercentnej účasti členov VR PU sa uskutočnilo 3. novembra 2003 vo Veľkej zasedačke Rektorátu PU zasadnutie VR PU. Rokovanie otvoril a viedol predseda VR PU prof. PhDr. František MIHINA, CSc. Hneď v úvode prof. MIHINA predstavil členov VR a odovzdal im menovacie dekréty. Potom nasledovalo udelenie Ceny rektora PU za publikačnú a umeleckú činnosť za rok 2002. Cena rektora bola udelená doc. TOKÁROVEJ z FF PU, vedúcej Katedry sociálna práca, prof. BIRČÁKOVI a doc. Michalovi SALAKOVI z Katedry fyziky FHPV, Edite VOLOŠČUKOVEJ a Dušanovi SRVÁTKOVI z Katedry výchovnej výchovy FHPV PU (na dolnom zábere).

Ďalej nasledovalo prerokovanie a schválenie návrhu FF PU na vymenovanie prof. doc. PhDr. Jozefa Sipka, PhD., v odbore slávitika – slovan-

p. Georgímu Parvanovi v odbore história pri príležitosti štátnej návštevy Slovenskej republiky. VR ďalej schválila návrh na udelenie Zlatej medaily PU p. Rudolfovi Schusterovi, prezidentovi SR. V závere svojho rokovania po prerokovaní schválila Kritéria výberového konania na obsa-

VR PU, ktorá sa konala 3. 11. 2003, zobraza na vedomie:

Úspešnú habilitáciu PhDr. Juraja Rusnáka, CSc., v odbore všeobecná jazykoveda na FF PU, Mgr. Paulíny Šišmišovej, CSc., v odbore literárna veda na FF PU, PaedDr. Lubomíra Kováčika, PhD.,

Prvé zasadnutie Vedeckej rady PU

Stopercentná účasť na rokovaní VR • Odovzdávanie menovacích dekrétov členom VR PU

dzovanie funkčných miest profesorov a docentov na FF PU.

V rozličnom posúdila informáciu o habilitačných konaniach a obhajobách dizertačných prác na fakultách PU.

v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry na FF PU, Mgr. Alexandra Čapa, CSc., v odbore pravoslávna teológia na PBF PU, RNDr. Jána Očahela, CSc., v odbore fyzická geografia a geokológia na FHPV PU.

Doc. PhDr. Jozef Sipko, PhD., pri prednese inauguračnej prednášky

Pohľad do rokovacej miestnosti, kde rokovala VR PU

K prerokovaným problémom v diskusii vyslovovali podporné stanoviská prof. Dupkala, doc. Mojdis, doc. Varchola, prof. Junger, doc. Šutaj, doc. Šveda, prof. Babčák.

VR PU zobraza na vedomie rozhodnutie VR FF PU udeliť vedecko-akademický titul PhD.:

PhDr. Lubomíre Millej po jej obhájení dizertačnej práce v odbore slavistika – slovanské jazyky,

ské jazyky. Pri tejto príležitosti doc. Sipko predniesol svoju inauguračnú prednášku. Členovia VR po diskusii k prednesenej prednáške vyslovovali súhlasné stanovisko.

Potom pokračovala VR prerokovaním a schvaľovaním Zásad udeľovania čestných titulov a ocenení na Prešovskej univerzite. VR schválila Zásady udeľovania čestných titulov a ocenení na Prešovskej univerzite v Prešove. Ďalej VR PU schválila návrh rektora PU na udelenie čestného titulu doctor honoris causa prezidentovi Bulharskej republiky

Odovzdávanie menovacích dekrétov členom VR PU. Dekréty odovzdal predseda VR PU prof. PhDr. František Mihina, CSc. Na prvom obrázku dekrét preberá prof. Babčák, rektor UPJS v Košiciach. Na druhom podpredsedníčka VR a prorektorka PU doc. PhDr. Viera Bačová, DrSc. Na treťom prof. PhDr. Tatiana Šedová, CSc., zo SAV Bratislava

Mgr. Judit Görözdí po jej úspešnom obhájení dizertačnej práce v odbore literárna veda, PhDr. Mariánovi Andričkoví, po obhájení dizertačnej práce v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry, Mgr. Alexandrovi Pirošovi, po obhájení dizertačnej práce v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry, PhDr. Tomášovi Winklerovi, po úspešnom obhájení dizertačnej práce v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry, Petrovi Milčákovi v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry, Mariánovi Milčákovi v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry, Antonovi Takáčovi v odbore dejiny filozofie. -R-

V dňoch 22. 10. a 29. 10. 2003 sa uskutočnili stretnutia študentských senátorov fakúlt a univerzity, kde boli prerokované hlavne Študentské dni, ktoré budú v dňoch 18. a 19. 11. 2003.

Prvé zasadnutie

Rady pre rozvoj a informatiku PU

Dňa 16. 10. 2003 sa uskutočnilo prvé zasadnutie Rady pre rozvoj a informatiku PU, ktoré viedol prorektor pre rozvoj a informatiku doc. Ing. Peter Kuzmišín, DrSc.

V úvode programu prorektor pre rozvoj a informatiku PU doc. P. Kuzmišín predstavil zloženie rady pre rozvoj, ktorá pozostáva zo 14 členov. Potom rada prerokovala dlhodobý zámer PU a fakúlt PU na obdobie rokov 2003 až 2010. Ďalej sa zaoberala mechanizmom projektového manažmentu na PU a takisto posúdila aktuálne úlohy v oblasti informatizácie.

Predsedom rady je doc. Ing. Peter Kuzmišín, DrSc., podpredsedom doc. Ing. Róbert Štefko, PhD. Členovia: doc. PhDr. Peter Kónya, PhD., prodekan FF PU; doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, CSc., prodekan FHPV PU; doc. PaedDr. Ján Kancír, CSc., prodekan PF PU; PhDr. Pavol Dancák, PhD., prodekan GBF PU; doc. Ján Zozulák, PhD., prodekan PBF PU; Mgr. Ľubica Rybárová, prodekanka FZ PU; Ing. Vladimír Pisarský, riaditeľ CVT PU; Mgr. Tomáš Nedbal; PaedDr. Igor Urban; Ing. Peter Haľko, riaditeľ UK PU; PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.; Ing. Július Takáč, zástupca odboru regionálneho rozvoja PSK.

Piate zasadnutie AS PU

Prešov, PU – Za účasti rektora PU prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., zasadal dňa 27. októbra 2003 Akademický senát PU.

Rokovanie viedol jeho predseda doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc. (na obrázku). Rokovania AS sa zúčastnila aj kvestorka PU dr. Mária Dančišinová. Program zasadnutia AS bol bohatý. Rokovalo sa o dôležitých otázkach vnútorného života univerzity a fakúlt. Hneď v úvode bol predložený návrh rektora PU na schválenie prorektora PU pre zahraničné vzťahy. Návrh bol predložený na doc. PhDr. Michala Varcholu, CSc., ktorý po diskusii a vypočutí kandidáta o jeho predstavách a víziách AS v tajných voľbách nadpolovičnou väčšinou návrh rektora schválil. Z prítomných 14 členov AS hlasovalo za 11 členov AS. Krátku charakteristiku novozvoleného prorektora PU prinášame v tomto vydaní.

Ďalej AS prerokoval a schválil štúdijný a skúšobný poriadok FZ PU a PF PU a zároveň vyhlásil doplnujúce voľby do AS na FZ PU do študentskej časti a na GBF PU do zamestnaneckej časti.

Na programe bola ďalej voľba zástupcu študentov do ŠRVŠ SR. Jednohlasne bol zvolený Erik Jesenko (na obrázku), ktorý je členom AS PU.

Nový Rokovací poriadok AS PU, ktorý bol predložený, AS neschválil, doporučil ho dopracovať a predložiť na schválenie na najbližšie rokovaní AS. AS schválil návrh rektora PU „Smernicu o školnom a poplatkoch spojených so štúdiom na PU“. Na záver AS si vypočul informáciu z rokovania Kolégia rektora PU a zasadnutia predsedníctva RVŠ SR.

Red.

AS PU schválil

Michala Varcholu, doc. PhDr., CSc., za prorektora PU pre zahraničné vzťahy

Doc. PhDr. Michal Varchola, CSc., (69) ukončil

v roku 1958 FF Vysoké školy pedagogickej v Prešove, v roku 1970 obhájil rigorózne skúšky z odboru všeobecná jazykoveda a získal akademický titul PhDr. na Filozofickej fakulte UK v Prahe. V roku 1979 získal hodnosť kandidáta filologických vied (CSc.) – na Filozofickej fakulte UK Praha. Za docenta bol menovaný v roku 1984.

Doc. PhDr. Michal Varchola, CSc., za vyše 40 rokov svojho pôsobenia vo vysokej škole svojou vedeckovýskumnou činnosťou i publikačnou aktivitou potvrdil, že je uznávaným odborníkom v oblasti jazykovedy so

širšou slavistickou a rusistickou orientáciou. V r. 1968 pôsobil ako lektor slavistiky na Univerzite v Bradforde. Pracuje v oblasti jazykovej typológie, sociolingvistiky a v posledných rokoch jeho doménou sa stala staroslovienčina a cirkevná slovančina. Bol aktívnym členom a účastníkom medzinárodných kongresov rusistov a slavistov. V oblasti vedeckého výskumu bol riešiteľom štyroch projektov, pričom za projekt „Cudzozajčná jazyková výchova a vzdelávanie na školách v SR“ mu bol Grantovou agentúrou udelený certifikát. Doteraz je členom obhajobnej republikovej komisie v odbore slavistika a ruský jazyk. Za najhodnotnejšie ocenenie možno považovať zaradenie biografických a odborných údajov do medzinárodnej encyklopédie – séria WHO IS WHO in World Russian Linguistics (Helsinki-Moskva 1994).

Na univerzite sú známe aktivity menovaného v rámci Akademického senátu.

Zasadala Správna rada PU

Prešov, PU – V zasedačke Rektorátu PU sa dňa 21. 10. 2003 zišli členovia Správnej rady PU na svoje druhé zasadnutie, ktoré zvolal predseda správnej rady PU Ing. Stanislav Čorej. Okrem členov Správnej rady PU zasadnutia sa zúčastnili: rektor PU prof. PhDr. František Mihina, CSc., predseda AS PU doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc., kvestorka PU dr. Mária Dančišinová, prorektor pre rozvoj a informatiku PU doc. Ing. Peter Kuzmišín, DrSc., a dekan jednotlivých fakúlt PU.

Po kontrole plnenia uznesení Správna rada PU prerokovala stanovisko vedenia PU k Dlhodobému zámeru rozvoja PU na obdobie rokov 2003-2010. Zaoberala sa doplnením výročnej sprá-

Z kolégia rektora PU

Začiatkom októbra 2003 (6. 10.) zasadalo Kolégium rektora PU. Po kontrole plnenia úloh z predošlého rokovania kolégia prerokovalo: súčasný stav a aktuálne úlohy v oblasti ubytovania a stravovania v študentských domovoch a jedálňach PU.

Rokovania okrem členov kolégia sa zúčastnili: PhDr. Ivan BENKO, riaditeľ ŠDaJ PU, Ing. F. ŠARIŠSKÝ, správca ŠD PU Exnárova 36, Prešov, Mgr. E. JAVORSKÝ, riaditeľ Kňazského seminár PBF, ThLic. M. DANCÁK, vicerektor Kňazského seminára GBF, AS PU – študentská časť a predseda ŠIR.

Kolégium rektora konštatovalo, že hlavným poslaním ŠDaJ PU je poskytovať ubytovanie a stravovanie študentom denných foriem štúdia a vytvárať podmienky pre:

- samostatné štúdium a odpočinok ubytovaných študentov,
- pre rozvíjanie kultúrneho, spoločenského a športového života,
- rozvíjanie záujmovej činnosti ubytovaných študentov.

Súčasná kapacita objektov ŠD PU

ŠD na Ulici 17. novembra	1472 postelí
ŠD na Námestí mládeže č. 2	160 postelí
ŠD Exnárova	211 postelí
KS PBF	67 postelí
KS GBF	89 postelí

Výšku poplatkov za ubytovanie v dvojposteľových, trojposteľových a štvorposteľových izbách uverejníme v nasledujúcom vydaní nášho periodika.

Dňa 17. októbra 2003 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov Wyszzej szkoly społeczno-ekonomicznej – WSSE (Varšava, Poľsko) so zástupcami PU v Prešove. Za poľskú stranu boli prítomní prof. Dr. Hab. Wojciech Pomykało, rektor WSSE a prof. Ryszard Palacz. Za PU rektor PU prof. PhDr. František Mihina, CSc., prorektor pre rozvoj a informatiku PU doc. Ing. Peter Kuzmišín, DrSc., kvestorka PU PhDr. Mária Dančišinová, doc. PhDr. Milan Portík, CSc., dekan PF PU, asistent rektora PU PhDr. Ján Barrilla, riaditeľ Centra výpočtovej techniky RPU Ing. Vladimír Pisarský a niektorí ďalší vedúci pracovníci. Programom rokovania bolo podpísanie zmluvy o zásadách spolupráce, ktorá bude dohodnutá v zmluve o vzájomnej spolupráci medzi zúčastnenými stranami. Dohodli sa, že do 4. decembra 2003 bude pripravený text dohody medzi oboma vysokými školami v slovenskom, anglickom a poľskom jazyku, pričom bolo zdôraznené, že z hľadiska komplexného posudzovania je miera vzájomnej spolupráce vysoko oceňovaná. Rektor PU uvítal možnosť vstupu do Asociácie univerzít a navrhol, aby sa to zrealizovalo formou deklarácie, ktorú zaregistruje WSSE. Rektor PU sa poďakoval za konkrétne návrhy a konštruktívne momenty a zdôraznil, že vysoké školy zohrávajú významnú úlohu, preto sa teší pochopeniu a vzájomnému dialógu ako aj na ďalšiu možnú spoluprácu.

Hlavné myšlienky dekanov fakúlt PU zo študijných programov

Príprava na kreditný systém a akreditáciu FF

Prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., dekan FF PU

Na zabezpečení a realizácii denného aj externého štúdia približne 3260 študentov Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity sa bude v tomto akademickom roku podieľať 179 vysokoškolských učiteľov, z toho 21 profesorov, 39 docentov, 41 odborných asistentov s vedeckou hodnosťou, 52 odborných asistentov bez vedeckej hodnosti, 16 asistentov a 10 zahraničných lektorov. Na fakulte sa rieši 17 grantových projektov, z toho 14 v rámci VEGA a 3 v rámci KEGA.

Akademický rok 2003/2004 bude exponovaným jednak z hľadiska prechodu na kreditový systém štúdia, ale aj z hľadiska prípravy na tzv. „celoplošnú akreditáciu“ Prešovskej univerzity vrátane jej Filozofickej fakulty. Doterajšie výsledky dosahované fakultou vo všetkých relevantných oblastiach jej činnosti sú dobrým predpokladom, ako udržať jestvujúcu spôsobilosť fakulty a uskutočňovať nielen aktuálne bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium, ale tiež realizovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov vo všetkých odboroch, v ktorých má fakulta toto právo priznané, sú to tieto odbory: *dejiny filozofie, literárna veda, slavistika – slovanské jazyky, história, slovenský jazyk, teória a dejiny slovenskej literatúry, všeobecná jazykoveda, jazykoveda konkrétnych jazykových skupín v špecializácii – anglistika.*

Verím, že vysokoškolskí učители a výskumní pracovníci našej fakulty budú aj naďalej – vo vzťahu k študentom – vytvárať optimálne podmienky na rozvoj ich vlastného a samostatného myslenia, že ich budú viesť nielen k osvojovaniu si požadovaných teoretických vedomostí, ale budú ich inšpirovať aj k originálnym interpretáciám, explikáciám a reflexiám, čím nezanedbateľne prispievajú aj k celkovej flexibilitate a tvorivosti ich osobností.

Priority FHPV PU v tomto školskom roku

V rámci celoslovenského výchovno-vzdelávacieho systému je **Fakulta humanitných a prírodných vied** vzdelávacou a vedeckou inštitúciou so špecifickou orientáciou. Jej špecifikum je v poskytovaní dvojodborového štúdia tak v oblasti humanitných, ako aj prírodných vied s možnosťou ich kombinácie.

Niektoré z odborov poskytujú možnosť tak dvojodborového, ako aj jednoodborového štúdia. Pedagogickú a vedeckovýskumnú činnosť fakulty vykonáva v súčasnosti sedemnást ka-

Prof. RNDr. Ivan Bemasovský, DrSc., dekan FHPV PU

tedier a dve špecializované pracoviská. Vďaka tvorivej aktivite pedagogických a vedeckovýskumných pracovníkov, ich spolupráci nielen s domácimi, ale aj zahraničnými vzdelávacími a vedeckými inštitúciami získala FHPV PU

v priebehu svojej relatívne krátkej novodobej existencie významné postavenie v rámci celoštátneho systému vysokých škôl rovnakej alebo podobnej orientácie.

Medzi najdôležitejšie úlohy fakulty v nasledujúcom období patria:

- v súvislosti s hlavným, zákonom stanoveným, poslaním fakulty poskytovať záujemcom možnosť bakalárskeho, magisterského, doktorandského a doktorandského štúdia v humanitných a prírodovedných odboroch;

- realizovať stanovené prípravné práce súvisiace s prechodom na kreditový systém štúdia;

- úspešne pokračovať v zvyšovaní kvalifikačnej štruktúry pedagogických a vedeckovýskumných pracovníkov fakulty;

- plniť stanovené úlohy vedeckého výskumu v oblasti humanitných a prírodných vied a výsledky priebežne sprostredkovať odbornej verejnosti;

- efektívne spolupracovať s fakultami a vedeckými pracoviskami na Slovensku i v zahraničí.

V presvedčení, že sa všetky stanovené úlohy fakulty podarí priebežne úspešne realizovať, želám všetkým učiteľom, vedeckým pracovníkom, zamestnancom a v neposlednom rade študentom Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove v nastávajúcom akademickom roku 2003/2004 pevné zdravie, úspechy v akademickej práci, v štúdiu a v osobnom živote.

Nové odbory a programy na najstaršej fakulte

Doc. PhDr. Milan Portik, CSc., dekan PF PU

Pedagogická fakulta je najstaršou fakultou Prešovskej univerzity. Vo svojej vyše 50-ročnej histórii prešla mnohými zmenami. Výrazne do jej štruktúry vstúpil rok 1997, kedy sa začala prioritne orientovať na prípravu učiteľov 1. stupňa základnej školy, špeciálnu a predškolskú pedagogiku.

Uvedením nového vysokoškolského zákona do života vysokých škôl sa mnoho a mnohé zmenilo. V našich študijných programoch sa už odrážajú koncepcné zmeny vyplývajúce z nového vysokoškolského zákona i z Národného programu výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15–20 rokov známeho ako projekt MILÉNIUM.

Uvádzanie týchto východísk do života našej fakulty, ako aj novopripravované študijné odbory a študijné programy, podľa ktorých sa začne vyučovať v školskom roku 2004/2005

a prechod na kreditový systém štúdia pred nás kladú mimoriadne úlohy.

Vyššia miera účasti študentov na projektovaní svojej študijnej cesty bude náročná. Chceme vás viesť k tomu, aby ste bez zábran a obáv vstupovali s nami do dialógu, vyjadrovali sa k aktuálnym problémom a stali sa aktívnymi účastníkmi výchovno-vzdelávacieho procesu.

Bol by som rád, ak by sme našli pre seba pochopenie a toleranciu.

Našou snahou je pripraviť nielen skutočných odborníkov-profesionálov, ale hlavne nadšencov svojej profesie. Vedenie fakulty a všetci učители si uvedomujeme potrebu pripraviť učiteľov pre novú situáciu, do ktorej sa dostáva Slovensko v novej Európe.

Príspevok fakulty k zjednoteniu Európy

Doc. ThDr. Vojtech Boháč, Ph.D., dekan GBF PU

Akademický rok 2003/2004 bude mať jednu neopakovateľnú zvláštnosť: začne sa v krajine mimo EÚ a skončí sa v krajine s členstvom v EÚ.

V našich dejinách sa tento jav akoby opakuje. Slovenskí vierozvestcovia sv. Cyril a Metod po svojom príchode na naše územie prišli do krajiny na periférii náboženského, kultúrneho a spoločenského diaľania Európy. Výsledkom ich činnosti na poli náboženského, kultúrneho a spoločenského bolo veľmi skoré akceptovanie krajiny ako rovnocenného partnera vo vtedajších štruktúrach Európy.

Za rovnocenné a pre ich žiakov aj smerodajné bolo aj vzdelanie ponúkané sv. bratmi. Základalo sa na základe múdrosti a vzdelania spojené s mravnosťou na základe Dekalógu.

Gréckokatolícka teologická fakulta chce v tomto pamätnom akademickom roku vyvíjať zvlášť svoju činnosť, aby jej študenti a absolventi prispeli týmito hodnotami do zjednotenej Európy, ktorej korene sú kresťanské.

Celej akademickej obci našej fakulty želám k tomu veľa síl, pevné zdravie a Božie požehnanie na príhovor spolupatrónov Európy sv. Cyrila a Metoda.

O napĺňaní poslania PBF PU

Prof. ThDr. Peter Kormanik, Ph.D., dekan PBF PU

Poslaním Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove je odborná príprava a výchova budúcich duchovných, učiteľov náboženskej výchovy a etickej výchovy, pracovníkov v odbore teológie a sociálnej práce a pracovníkov Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku. Jej cieľom je sústavné a systema-

tické prehlbovanie teologickeho bádania vo všetkých oblastiach náboženského poznania, liturgického a duchovného života, ako aj misie cirkvi. Toto svoje poslanie fakulta plní podľa zákona o vysokých školách a v duchu učenia Pravoslávnej cirkvi. Kánonický dozor prislúcha Posvätnéj synode cirkvi.

Štúdium na fakulte je päťročné (denné a diaľkové) a uskutočňuje sa na 7 katedrách (biblických náuk, systematického bohoslovía, praktického bohoslovía, cirkevných dejín a kresťanskej filozofie, byzantológie, kresťanskej antropológie a sociálnej práce, kresťanskej pedagogiky a psychológie). Okrem odborov pravoslávnej teológie a učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov: náboženská výchova a etická výchova je na fakulte možné študovať aj odbor sociálna práca.

Fakulta má udelené právo uskutočňovať doktorandské štúdium v odbore pravoslávna teológia, uskutočňovať rigorózne skúšky, obhajoby doktorských prác a udeľovať akademickú hodnosť (ThDr.) a vedeckoakademickú hodnosť (PhD.), konať habilitácie za docenta a inauguračné za profesora.

„Ak stojíme, nikam sa nedostaneme“

PhDr. Anna Eliášová, Ph.D., dekanka FZ PU

Myšlienka ľudskej dokonalosti zamestnáva a inšpiruje ľudí už celé stáročia. Formovanie osobnosti je proces trvalý, nepretržitý, permanentný, vekovo a časovo neohraničený.

Človek sa osobnosťou nerodí, utvára sa a formuje v priebehu celého života prostredníctvom výchovy a vzdelávania. Výchova je práca na sebe, je vecou charakteru. Prináša ovocie, ktoré je zdrojom vnútorného blaha, spokojnosti, úspechov a prosperu tých, ktorí sú na naše kvality odborné a ľudské najviac odkázaní.

V poslednom období dochádza v našej spoločnosti v ošetrovateľskej starostlivosti k zmene kvalitatívnej aj kvantitatívnej. Táto zmena prináša vyššie nároky na vzdelanie sestier a pôrodných asistentiek.

Na túto neľahkú úlohu sa odhodlala aj naša novozriadená Fakulta zdravotníctva PU, ktorá začala písať svoju históriu 1. septembra 2002.

Fakulta zdravotníctva Prešovskej univerzity umožňuje študentom študovať v dvoch akreditovaných odboroch a to: ošetrovateľstvo – sestra a pôrodná asistenciu – pôrodná asistentka. Absolventi po ukončení trojročného štúdia získavajú titul bakalár „Bc.“.

Povolanie sestry a pôrodná asistentka patria medzi regulované povolania a po vstupe našej krajiny do Európskej únie im bude v plnom rozsahu uznané vzdelanie, preto aj náročnosť študijných programov je prispôbená kritériám, ktoré nám určujú Strategické dokumenty a Mníchovská deklarácia.

Vážení študenti, Vám otvárame dvere do tajomstiev veľkého umenia medicíny a ošetrovateľstva. Bude záležať len na Vás, na Vašej zvedavosti a Vašich schopnostiach, ako budete zveľaďovať meno, ktoré ste prijatím na túto fakultu dostali.

VOLÁM SA MARTINA IGNACIKOVÁ, stredoškolské vzdelanie som ukončila na strednej zdravotníckej škole a v súčasnosti študujem na Fakulte zdravotníctva Prešovskej univerzity v Prešove.

Ako 14-ročná som mala pred sebou veľmi ťažkú úlohu, a to rozhodnúť sa po akej ceste vzdelávania sa vyberiem. Už ako deti sme sa často hrávali na lekárov a pacientov, často som chodievala na návštevy do nemocnice a obdivovala som „pánov v bielych plášťoch“, a mnohokrát som sa snažila, aj keď vtedy ešte na neobornej úrovni, pomôcť svojej mamke v jej „najťažších chvíľach“. Pre priblíženie moja mamka od svojich 17 rokov má diabetes mellitus (cukrovku). Možno aj to bol podnet, že vďaka nej moje kroky viedli k povolaniu zdravotnej sestry.

Povolanie zdravotnej sestry je jedno z najnáročnejších, ale je výnimočné tým, že pri jeho vykonávaní je potrebné používať hlavne „srdce“, rozdávať lásku a vydať zo seba maximum. Nie je to práca ako každá iná, všade samé počítače, prístroje... U tohto povolania nie je potrebné zaoberať sa hmotnými vecami, ale tým najcennejším čo v živote máme, a to je náš „Život“.

Povolanie sestry v sebe zahŕňa poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti na vysokej úrovni,

poskytnutie pomocnej ruky v každej ťažkej chvíli v živote človeka, zmierniť jeho bolesť, utrpenie.

To všetko nie je iba o liekoch, výkonoch, no niekedy stačí malé pohladenie, milý úsmev alebo pekné slovo a človek sa cíti lepšie. Ku každému z nás je potrebné pristupovať individuálne, každý sme iná osobnosť, každý máme iné potreby, prania, ciele.

VYZNANIE

Som veľmi šťastná, že môžem vykonávať povolanie zdravotnej sestry, môžem každému z nás, aj keď iba troškou prispieť k tomu, aby boli naše potreby uspokojené, každého povzbudiť láskavým slovom, milým úsmevom a snažiť sa čo najviac zmierniť naše bolesti. Dnes už isto viem, že som si vybrala správne, že povolanie zdravotnej sestry je to, čo chcem vykonávať v nasledujúcich rokoch aj keď si v plnej miere uvedomujem, čo všetko so sebou moje povolanie prináša. Budem sa snažiť plniť si všetky povinnosti sestry, svoju prácu vykonávať zodpovedne a snažiť sa, aby som svojím pričinením nikomu neublížila, ale čo najviac pomohla.

V povolani zdravotnej sestry je potrebné sústavne sa vzdelávať a dopĺňať si vedomosti v oblasti zdravotníctva, ošetrovateľstva i v legislatívnych dimenziách.

(Vybraté zo seminárnej práce na tému: Etický kódex sestry v predmete Právo a legislatíva v ošetrovateľstve) -JR-

ETICKÝ KÓDEX ZDRAVOTNEJ SESTRY

1. Etický kódex sestry (ďalej len „kódex“) vyjadruje základné ciele a hodnoty ošetrovateľského povolania. Ak sa niekto stane sestrou, berie na seba morálny záväzok, že bude dodržiavať hodnoty a plniť morálne povinnosti vyjadrené v kódexe.
2. Kódex informuje sestry aj spoločnosť o profesionálnych očakávaníach a požiadavkách, ktoré zodpovedajú etickým normám ošetrovateľského povolania.
3. sestry majú štyri základne zodpovednosti:
 - a) podporovať zdravie,
 - b) predchádzať chorobám,
 - c) a udržiavať zdravie,
 - d) zmiernovať utrpenie.
4. Pri svojom rozhodovaní o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti metódou ošetrovateľského procesu zvažujú sestry dôsledky pre klienta-pacienta, rodinu a komunitu a všeobecné morálne princípy, z ktorých vyplývajú etické princípy ošetrovateľstva. Najzákladnejšie z nich sú:
 - a) úcta k človeku a rešpekt k ľudskému životu,
 - b) autonómia – sebaurčenie jednotlivca,
 - c) konanie dobra,
 - d) vyhýbanie sa spôsobeniu škody,
 - e) zachovávanie mlčanlivosti,
 - f) pravdivosť, spoľahlivosť a spravodlivosť v konaní voči ľuďom.

Rektor Pápežského východného inštitútu v Ríme

na rokovaní s dekanom GBF PU

Dňa 8. 9. 2003 navštívil Gréckokatolícku bohosloveckú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove rektor Pápežského východného inštitútu v Ríme prof. Hector Vall (v strede). Informoval sa o vedecko-výskumných a študijných podmienkach na GBF PU, navštívil knižnicu a obhliadol priestory fakulty. Na rokovaní s dekanom GBF PU doc. ThDr. Vojtechom Boháčom, Ph.D., predstavil modely spolupráce PIO (Pontificio Istituto Orientale) s teologickými fakultami v rôznych krajinách sveta a ponúkol konkrétne návrhy, ktoré budú tvoriť základ budúcej zmluvnej spolupráce. Prof. Hectora Valla prijal aj veľký kancelár bohosloveckej fakulty Mons. ThDr. Ján Babjak SJ, prešovský eparcha.

Prof. Hector Vall na rokovaní s vedením fakulty. Foto: Juraj Blaščák

ZÁBERY Z PROMOČNÉHO AKTU

V jesennom termíne na Fakulte humanitných a prírodných vied PU sa dňa 24. októbra 2003 konali v Aule VŠA PU promócie študentov, ktorí ukončili vysokoškolské štúdium. Promócie sa konali za účasti akademických funkcionárov FHPV PU a rodinných príslušníkov. Celú promočnú slávnosť poctila svojou prítomnosťou aj prorektorka PU pre vedu a doktorandské štúdium **doc. PhDr. Viera Bačová, DrSc.**, dekan fakulty **prof. RNDr. I. Bernasovský, DrSc.**, predsedníčka AS FHPV PU **prof. E. Michaeli** a prodekan FHPV **doc. Matlovič, doc. Nadežda Krajčová** a **dr. Marián Biľý**. Diplomy o ukončení magisterského štúdia si prevzalo 46 študentov, bakalárskeho štúdia 23 študentov a rigorózne skúšky ukončilo 35 študentov.

K úspešnému ukončeniu štúdia všetkým blahoželáme.

Katedra občianskej a etickej výchovy obohatila našu univerzitu novou publikáciou z dejín filozofie. Je ňou práca doc. PhDr. Anny **Klimekovej, CSc.**, s názvom: *Od filozofickej antropológie k autenticite človeka a sveta (K náčrtu filozofických problémov)*, Prešov 2003 v rozsahu 179 strán. Monografia výrazne zaujme čitateľa hlavne pre jej aktuálnosť a zaujímavosť. Preto sme sa rozhodli vyjadriť sa k nej.

A nie je to náhodné. Práve naopak, v dnešnej situácii, v akej sa naše školstvo (a to či už základné, stredoškolské či vysokoškolské) nachádza, môžeme konštatovať, že je v situácii nedostatku adekvátnej a dobrej monografickej tvorby s dejinno-filozofickónáboženskou tematikou, ktorá by samotného pedagóga ako i študenta zaujala. A v tomto prípade sa jedná o problémy tak životne potrebné pre jednu i druhú stranu, pretože ide o aktuálnosť nábožensko-filozofickej tvorby v historickom prieskume.

Autorka monografie nielen poukazuje na problémy postavenia človeka vo svete, s akcentom na jeho miesto v prirodzenom svete, ale tieto problémy i rieši. Tento moment ju vedie k riešeniu mnohých aktuálnych problémov autenticity človeka v dejinách náboženskej filozofie a teologickej antropológie. Sú to problémy, ktoré boli dlhú dobu zaznávané ako nepotrebné a nežiaduce. A v dnešnej dobe sú veľmi po-

trebné práve pre samotných pedagógov i študentov. Napokon to vidno i vo veľkom záujme o tieto problémy, ktoré som mal možnosť získať na základe sociologického prieskumu na vysokých školách, stredných školách, ako i na základných školách.

V úvode práce autorka podáva analýzu humanistického prístupu k otázkam človeka vo

zvýrazňuje potrebu venovať sa náboženským humanistickým otázkam, ktoré riešili **Bulgakov, Dostojevskij, Berdajev, Losskij, Evdokimov, Hrehová, Stolárik** (naši filozofi a teológovia) a **VI. Solovjov**. Práve na týchto miestach autorka zdôrazňuje fakt, že išlo o filozofov hodných svojho mena. Boli to tí, ktorí boli donútení pre svoje názory opustiť **Rusko** a tvorili

li v zahraničí, hlavne vo **Francúzsku** (máme tým na mysli ruských predstaviteľov, hlavne veľiká-

na ruskej filozofie **N. Berdajeva**, ktorého práce sa nám dostávajú do rúk až v súčasnosti, pretože bol dlhú dobu zaznávaný pre jeho otvorenosť a vlastné úvahy o situácii v Rusku).

Práve tieto skutočnosti umožnili **Anne Klimekovej** dostať sa k otázkam náboženského a filozoficko-etického myslenia, ktoré boli (ako sme spomínali) v našich, a nielen v našich podmienkach dlhú dobu „tabu“, zakázané. Ale prax dneška dokazuje pravý opak. Existujú stále a sú o to väčšími aktuálne a pre človeka tak potrebné práve v súčasnosti (s. 128-169).

Prácu odporúčame do rúk všetkých pedagógov, študentov, ale i tých, ktorí sa o tieto - dnes tak aktuálne otázky - zaujímajú. Práve preto ju dávame do pozornosti každého čitateľa na univerzite i mimo nej.

Na základe obsahových kapitól spracoval

Doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc.

Dejinno-filozofické otázky človeka a sveta

svete. Tento problém rieši na pozadí dejinno-náboženského a filozofického (v krátkosti iba spomeniem, že ide o predstaviteľov: **T. Akvinský, E. Rotterdamský, B. Spinoza, J. Patočka, E. Husserl, K. Jaspers** atp.).

Dôrazne kladie pozornosť na otázky osobnosti človeka a jeho formovania v novom decéniu na základe genealógie kresťanských filozoficko-náboženských modelov človeka, a to na základe zahraničnej pramennej literatúry, ktorá je niekedy nedostupná pre čitateľa.

Výrazná pozornosť je venovaná modelom kresťansko - morálne - etickým a ich prínosu do myslenia dnešného človeka. To všetko realizuje na základe interpretácie vyššie uvedených postáv, s poznámkou, aký bol ich prínos do názorov človeka - a zvlášť pedagóga, študenta v súčasnosti.

Záver práce je prekvapujúci - a to v dobrom slova zmysle. Pretože práve tu **A. Klimeková**

PRACOVNÁ NÁVŠTEVA

V dňoch 30. 9. – 2. 10. sa v Kyjeve, na Ukrajine, konala medzinárodná vedecká konferencia venovaná významnej ukrajinskej osobnosti druhej polovice 19. storočia – historikovi, etnografovi, kritikovi a publicistovi Mychajlovi Drahomanovovi (1841–1895), ktorý významnou mierou ovplyvnil dobový politický život. Od roku 1876 žil v exile v Ženeve (dovtedy dvakrát navštívil územie dnešnej Zakarpatskej oblasti Ukrajiny, kde nadviazal kontakty s miestnymi dejateľmi) a posledné roky života pôsobil ako univerzitný profesor v Sofii.

Hlavným organizátorom konferencie nazvanej Peršá mižnarodni Drahomanovski čytanňa bola Národná pedagogická univerzita M. Drahomanova a zúčastnili sa na nej okrem domácich bádateľov predstaviteľia 12 krajín – Bieloruska, Bulharska, Estónska, Japonska, Kazachstanu, Maďarska, Poľska, Rumunska, Ruska, Slovenska, Srbska a USA. Slovensko reprezentovali zástupcovia Filozofickej fakulty PU – prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., (dekan FF PU) a doc. PhDr. Ľubica Babotová, CSc., na obrázku (prodekanka FF PU pre zahraničné vzťahy). Išlo o prvú oficiálnu návštevu nového dekana FF PU v zahraničí.

V úvodnej časti konferencie dekan FF vystúpil v mene rektora Prešovskej univerzity prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., ktorý sa na konferencii nemohol zúčastniť, a odovzdal prítomným jeho pozdravy. Obaja predstavitelia slovenských pedagógov si pripravili referáty (tak ako väčšina prítomných) v ukrajínčine a zamerali sa na málo známe fakty a biele miesta, ktoré nateraz nie sú v práci drahomanológov komplexne spracované a vyhodnotené. Konkrétne išlo o priblíženie vzniku a aktivít Vysokého pedagogického inštitútu M. Drahomanova, ktorý v medzivojnovom období existoval v Prahe, a o analýzu publikačnej činnosti učiteľov, ktorí na ňom pôsobili.

Na pracovnom stretnutí, ktoré zvolal rektor kyjevskej Národnej univerzity prof. V. Andrušenko, predstavitelia vysokých škôl rôznych krajín hovorili o možnej budúcej spolupráci, ktorá by sa mala týkať výmeny študentov a učiteľov, organizovania spoločných konferencií, prípravy spoločných vydání, ako aj recipročnej výmeny informácií. Rektor oboznámil prítomných s tým, že ukrajinská strana bude uniciovať vznik Asociácie rektorov pedagogických inštitútov Európy, pretože v oblasti, v ktorej jednotliví pedagógovia pracujú, je nevyhnutné poznať názorové štandardy zástupcov rôznych krajín. Predbežné rokovania sa uskutočnili s poľskou a nemeckou stranou, ktorá je ochotná túto inštitúciu financovať.

Medzi Národnou pedagogickou univerzitou M. Drahomanova a Filozofickou fakultou Prešovskej univerzity existuje desaťročná spolupráca, ktorá sa uskutočňuje na základe medzirezortnej dohody medzi ministerstvami

školsťva Slovenskej republiky a Ukrajiny. Tú by bolo potrebné oficiálne potvrdiť aj na úrovni rektorov Prešovskej univerzity a Národnou pedagogickou univerzitou v Kyjeve už aj preto, lebo od roku 1993 sa každoročne uskutočňujú mesačné výmenné jazykové pobyty študentov medzi oboma ustanovizňami. Ide o vzájomné prehĺbenie vedomostí z ukrajinských, resp. slovakistiky. V období konania konferencie navštevovalo prednášky a semináre na NPU v Kyjeve deväť študentiek z Prešova – osem ukrajiničiek a jedna rusistka. Všetky sa zúčastnili na konferencii o M. Drahomanovovi (jeho osobnosť patrí do učebného programu v rámci ukrajinskej literatúry 19. storočia) a absolvovali pracovné a veľmi podnetné stretnutie s dekanom a prodekanou FF PU.

Ľubica Babotová,
prodekanka FF PU
pre zahraničné vzťahy

Medzinárodná spolupráca v rámci vládnych a rezortných dohôd

Prešovská univerzita v rámci plnenia Protokolu medzi MŠ SR a Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny prijala na jednomesačný študijný pobyt 9 študentov z Národnej pedagogickej univerzity M. Dragomanova v Kyjeve. Recipročne absolvovalo 10 študentov FF PU jednomesačný študijný pobyt v Kyjeve.

Na základe dohody medzi MŠ SR a Ministerstvom školstva Ruskej federácie o spolupráci v oblasti vzdelávania absolvovalo 9 študentov FF PU dvojmesačnú jazykovú prax na IASP v Moskve.

V rámci rezortných medzinárodných dohôd prijali fakulty PU niekoľkých doktorandov a študentov na krátkodobé študijné pobyty.

V dňoch 10.–17. augusta 2003 sa v Istanbuli (Turecko) uskutočnil 21. svetový filozofický kongres, prvý v treťom tisícročí, na tému *Philosophy Facing World Problems*. Téma kongresu zodpovedala mieste jeho konania, t. j. tam, kde sa stretáva východ so západom, kde sa stretáva moslimská a kresťanská kultúra.

21. svetový filozofický kongres v Istanbuli

Práve v kontexte súčasných udalostí vo svete voľba miesta konania kongresu a témy pre rokovanie kongresu bola priam symbolická. V priebehu rokovania kongresu sa skutočne stretávali rozličné pohľady na súčasné dianie vo svete filozofie, ale aj vôbec medzinárodnopolitické dianie, ktoré tak výrazne poznamenáva súčasnosť. Účastníci kongresu prezentovali rozličné stanoviská zodpovedajúce ich filozofickým východiskám, ale aj kultúrnym, historickým, náboženským, politickým, sociálnym a ideologickým tradíciám, na ktorých formujú svoje filozofické ideje. Kongresu sa zúčastnili aj takí významní súčasní filozofi, ako napríklad Jürgen Habermas, Gianni Vattimo, Peter Singer, Hans Lenk, Ted Honderich, Agnes Hellerová, Herta Nagel-Docekalová a mnohí ďalší.

Slovenskú filozofickú obec reprezentovala trojica slovenských filozofov: PhDr. Marina Čarnogurská, CSc., (Kabinet orientalistiky SAV v Bratislave), PhDr. Jozef Sivák, CSc., (Filozofický ústav SAV) a prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc. (Katedra filozofie FF PU v Prešove). Dr. Čarnogurská vystupovala v sekcii venovanej komparatívnej filozofii na tému *Chinese Philosophy through a Prism of Its Classical Ontological Conception in the Future Global Context*. Dr. Sivák v sekcii venovanej fenomenológii života vystúpil s príspevkom *Husserl comme un philosophe engagé: A la Lumière de sa Correspondance* a v sekcii sociálnej a politickej filozofie prezentoval svoj príspevok na tému *Le philosophie dans la cite*. Prof. Gluchman predstavil v sekcii venovanej filozofickej, resp. teoretickej etike vnímanie idey ľudskej dôstojnosti v rámci svojej koncepcie etiky sociálnych dôsledkov (*Human Dignity and Non-Utilitarian Consequentialist 'Ethics of Social Consequences'*).

Jeden zo záverov 21. svetového filozofického kongresu sa týkal aj voľby miesta konania ďalšieho kongresu, ktorý sa uskutoční v roku 2008. Juhoafrický Soul zvíťazil v hlasovaní o mieste konania kongresu nad Aténami. Prof. V. Gluchman

Pohľad na predsednícky stôl Filozofického kongresu v Istanbuli

PRÁVO ŠTUDENTA ZVOLIŤ SI UČITEĽA

Zákonodarca v § 70 odsek 1 písmeno d) zákona o VŠ (131/2002 Z. z.) medzi základné práva študentov zaradil aj právo zvoliť si učiteľa, pravda, ak ide o predmet vyučovaný viacerými učiteľmi. Toto zákonné právo nemôže nikto spochybňovať.

Red.

Náš rozhovor s riaditeľom UK PU Ing. Petrom Haľkom

Začal sa akademický rok 2003-2004. Vieme že ste pre uspokojenie študentov urobili veľa užitočnej práce. Ukončili ste rekonštrukciu študovne a požičovne UK a podarilo sa Vám rozbehnúť aj iné aktivity. A to už aj tak znie prvá otázka.

Pán riaditeľ, aké aktivity vyvíjala UK PU v poslednom období?

Prof. Feč veľmi pozitívne hodnotil pracovné výsledky a činnosť knižnice počas jeho

Snáď najdôležitejšou udalosťou bolo pre nás tzv. „skladanie účtov“ UK PU bývalému rektorovi PU prof. PhDr. Karolovi Fečovi, CSc., pri príležitosti ukončenia jeho funkčného obdobia. Prof. Feč veľmi pozitívne hodnotil pracovné výsledky a činnosť knižnice počas jeho

Počas letných mesiacov sme sa snažili predovšetkým ukončiť rekonštrukciu študovne a požičovne UK, ktorú sme začali začiatkom tohto roku.

Čo pripravila UK PU pre svojich čitateľov na začiatku nového školského roku?

Podarilo sa nám rozbehnúť skúšobnú prevádzku elektronického rezervovania literatúry. Po doriešení technických problémov ju plánujeme čoskoro spustiť aj v ostrej prevádzke.

Vďaka projektom informatiky MŠ SR sa nám podarilo zmodernizovať počítačové stanice v multimediálnej a databázovej študovni, v požičovni a centrálnej študovni UK PU. Čaká nás modernizácia výpočtovej techniky na bohosloveckých fakultách, kde je situácia v tejto oblasti kritická. Našich čitateľov však bude najviac zaují-

Na čo by ste ešte upozornili vašich čitateľov?

V minulých mesiacoch sme veľmi úspešne rozbehli projekt elektronického publikovania na PU, chcel by som preto upozorniť predovšetkým pedagógov, aby využili túto formu a prezentovali predovšetkým študijnú literatúru na www stránke UK PU. Študenti túto formu veľmi uvítali, keďže nie sme schopní pre nich zabezpečiť dostatok tlačenej literatúry. Študentov by som chcel upozorniť, aby vo väčšej miere ako doteraz využívali naše bibliograficko-informačné služby, či už priamo v multimediálnej databázovej študovni UK PU alebo prostredníctvom našej www stránky.

Na záver by som chcel úprimne poďakovať za rôzne knižné dary, ktoré naša knižnica dostáva od pedagógov PU. Veľmi aktívny je v tomto smere prof.

PaedDr. Ján Junger, CSc., vedúci Katedry telesnej výchovy a športu FHPV PU. Obzvlášť veľký význam mal pre UK dar PhDr. Edity Vološčukovej, ktorá venovala svoje dielo Medzi citom

a rozumom, 2001 (počítačová grafika, text, ručný papier). Považujem to za prvý exemplár zbierky výtvarných diel UK PU, ktorú sme sa rozhodli na tento podnet vybudovať.

	1998	1999	2000	2001	2002
Počet získaných kniž. jednotiek spolu	815	1274	2082	3 392	4 546
Počet získaných kniž. jednotiek kúpou	373	826	1317	1 704	3 398
Finančné náklady na nákup dokumentov	712 641	820 510	1 075 647	1 147 390	1 260 129
Počet výpožičiek spolu	96 340	108 674	114 743	171 076	231 511
Počet čitateľov v centrálnej študovni	4 973	7 096	10 297	23 989	34 973

funkčného obdobia a poďakoval pracovníkom knižnice za ich aktivitu. Vyzdvihol, že Univerzitná knižnica bola od vzniku PU jedným z najdynamickejších sa rozvíjajúcich pracovísk univerzity, o čom svedčia aj nasledovné kvantitatívne ukazovatele:

Vedenie UK PU poďakovalo prof. Fečovi za podporu a spoluprácu, ktorá bola v rámci Slovenska nadštandardná, čo sa prejavilo aj na spomínaných výsledkoch UK.

Okrem organizovania rôznych seminárov a odborných akcií sme ešte koncom minulého šk. roku v spolupráci s prorektorom pre vedu a DŠ prof. V. Leškom pripravili Smernicu pre evidenciu publikačnej činnosti na PU, kde sme stanovili pravidlá EPČ. Nejde o žiadne prevratné zmeny, len sme kvôli lepšej zrozumiteľnosti a komunikácii s fakultami zoficiálnili pravidlá, ktorými sa riadime už niekoľko rokov. Smernica vyšla v tlačenej forme a je dostupná i na www stránke UK PU

(<http://www.pulib.sk/uk/smernice/epc.rtf>).

Vedenie UK PU s bývalým rektorom PU

mať, že sme predovšetkým na základe požiadaviek z fakúlt realizovali vo zvýšenej miere nákup literatúry. Teší ma, že už dnes sme nakúpili väčšie množstvo literatúry ako za celý minulý rok. Podarilo sa nám realizovať viac ako 80 % požiadaviek do začiatku semestra. Ostatnú literatúru už pravdepodobne nezoberieme, z dôvodu jej nedostupnosti.

UK PU zvykla svojich čitateľov milo prekvapiť aj rôznymi amnestiami.

Momentálne prebieha v UK PU tzv. posledná veľká amnestia, ktorá sa týka odpustenia poplatkov za upomienky. Táto amnestia potrvá do 31. 10. 2003 a upozorňujem všetkých našich čitateľov, aby ju využili. Po tomto termíne už pravdepodobne amnestie organizovať nebudeme.

Čo je cieľom týchto amnestií?

Tieto amnestie sme vyhlasovali za účelom elektronického spracovania čo najväčšieho množstva relevantnej literatúry. Bolo to potrebné z hľadiska implementácie nášho knižničného systému. Na druhej strane treba povedať, že je už najvyšší čas, aby si naši čitateľovia zvykli, že nemôžu mať jednu knihu požičanú 20 rokov a že v Univerzitnej knižnici platia určité pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať. Zároveň by som chcel upozorniť našich čitateľov, že UK PU už neposiela upomienky klasickým spôsobom (okrem riaditeľskej), ale v elektronickej forme – systém ALEPH automaticky generuje upomienky na knihy, ktoré boli vypožičané elektronicke. Je preto žiadúce, aby si každý nahlásil v požičovni UK PU svoju e-mailovú adresu.

Seminár E-learning v univerzitnom vzdelávaní

Univerzitná knižnica PU v spolupráci s Univerzitnou knižnicou TU v Košiciach zorganizovali v rámci projektu Fulbright Senior Specialist Program: Project ID 338 (Library Science) odborný seminár E-learning v univerzitnom vzdelávaní. Seminár, ktorý sa uskutočnil dňa 24. 6. 2003, viedol pán Terry L. Weech z University of Illinois.

V tejto súvislosti sme oslovili Ing. Petra Haľka, riaditeľa UK PU, a lektora Terryho Weecha, ktorí nám priblížili význam seminára.

Pán riaditeľ, zvykli sme si, že UK PU organizuje rôzne semináre a akcie, ktorými zatriktívnuje svoje služby. Ako vznikol nápad zorganizovať tento „neknihovnícky“ seminár?

S nápadom zorganizovať tento seminár prišli moji kolegovia z UK TU Košice Ing. Milena Matašovská Tetřevová a Ing. Zigmund Matašovský, ktorí sú riešiteľmi tohto projektu. Na základe našich veľmi dobrých vzájomných kontaktov ponúkli UK PU zorganizovať jeden zo štyroch seminárov pána Terryho L. Weecha na Slovensku. Po vzájomnej dohode sme vybrali veľmi aktuálnu tému E-learningu, keďže ostatné témy boli zamerané predovšetkým pre knižnícku komunitu.

Terry L. Weech je docentom na Illinoiskej univerzite (University of Illinois, Urbana-Champaign), ktorý v rámci programu Fulbright Senior Specialist hostuje v Národnej a Univerzitnej knižnici a na Filozofickej fakulte Lubľanskej univerzity v Lubľane.

Pán Weech, s akým zámerom ste rozhodli prezentovať vaše skúsenosti s E-learningom na tomto seminári?

Mojim prvotným cieľom bolo vyvolať diskusiu na tému E-learning a univerzitné prostredie. Keďže naša univerzita má bohaté skúsenosti s elektronickým vzdelávaním predovšetkým v jeho diaľkovej forme, mojou snahou nebolo podrobne vysvetľovať ako to funguje, skôr mi išlo o to ukázať, že to funguje, a môže to fungovať aj u vás. Takéto elektronické diaľkové vzdelávanie je aj zaujímavým finančným zdrojom pre univerzitu, no najmä umožní poskytnúť vzdelanie oveľa väčšiemu počtu záujemcov, než v klasickej forme.

Prečo ste si vybrali Univerzitnú knižnicu PU ako partnera pre seminár o elektronickom vzdelávaní?

Možno to na prvý dojem tak nevyzerá, ale akademická knižnica má veľmi významnú úlohu v elektronickom vzdelávaní. Tak ako poskytuje informačné zdroje pre klasickejšiu formu štúdia, musí ich poskytovať aj pre elektronickú formu. Ako som zistil, vaša univerzitná knižnica je v oblasti digitalizácie veľmi aktívna a tak prípadné elektronické vzdelávanie by v nej našlo veľkú oporu.

Naplnil tento seminár vaše predstavy?

O Prešovskej univerzite som mal dostatok informácií vďaka e-mailovej komunikácii s riaditeľom UK PU, aj preto sme vybrali spomínanú tému. Potešila ma však výborná organizácia podujatia a najmä veľký záujem zo strany tak knihovníkov, ako aj učiteľov. Keďže sme však hovorili predovšetkým o význame elektronického vzdelávania, mohlo tam byť väčšie zastúpenie manažmentu univerzity. Napriek tomu som veľmi rád a vďačný, že som mohol na vašej univerzite

Terry Weech z organizátormi seminára

vystúpiť a nadviazať osobné kontakty. Prajem vám veľa úspechov pri rozvoji vašej univerzity.

Dni vedeckých knižníc 2003 v UK PU

Po úspešnej minuloročnej premiére už druhý rok po sebe Univerzitná knižnica PU zorganizovala v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou (SNK) v Martine celoslovenské odborné knihovnícke podujatie Dni vedeckých knižníc, ktoré sa konali v dňoch **8. 9. – 10. 9. 2003**.

Hlavným zámerom trojdňového podujatia bola výmena odborných skúseností v oblasti spracovania knižničných fondov. Pracovníci SNK v Martine na čele s generálnym riaditeľom zároveň prezentovali najnovšie odborné poznatky v spomínanej oblasti.

Generálny riaditeľ SNK s riaditeľom UK PU pri prezentácii služieb UK

Okrem odborných prezentácií, ktoré viedla vedúca Oddelenia výskumu a koordinácie bibliografie Národného bibliografického ústavu (NBÚ) PhDr. Anna Kucianová zaujala aj prednáška riaditeľa NBÚ PhDr. Miloša Kovačku na tému „Národná bibliografická registrácia kvalifikačných prác“. Skutočným vrcholom odborného seminára však bola prednáška generálneho riaditeľa SNK doc. PhDr. Dušana Katusčáka, PhD. na tému „Úvod do formátu MARC21“, kde prvýkrát na Slovensku popísal nový

formát zápisu dokumentov, ktorý bude slovenské knihovníctvo v budúcnosti používať.

Pán generálny riaditeľ, s akým zámerom ste prišli tento seminár?

Spolu s vašou univerzitnou knižnicou sme tento seminár organizovali predovšetkým za účelom výmeny poznatkov odbornej knihovníckej verejnosti.

Tento seminár organizujete s UK PU už druhý rok po sebe, čo nebývalo zvykom. Čo vás k tomu primálo?

Minulý rok sme tento seminár organizovali predovšetkým pri príležitosti jubilea vašej knižnice. Boli sme príjemne prekvapení výbornou organizáciou, technickými podmienkami, aj ostatným zázemím, ktoré je potrebné pre organizovanie takéhoto seminára. „Ťahákom“ bola pre nás aj akademická pôda. Našli sme tu takpovediac „druhý domov“, takže rozhodovanie bolo tohto roku veľmi jednoduché.

Spomenuli ste, že vás zaujalo akademické prostredie. V akom význame?

Po roku 1989 akademické knižnice vďaka rôznym projektom a grantom výrazne napredovali, čo sa o vedeckých a regionálnych knižniciach ne dá povedať. Z tohto pohľadu vidím lepšiu budúcnosť pre akademické knižnice, kde je väčší tlak zo strany akademicko-vedeckej obce. Vedecké a regionálne knižnice takýto tlak nepociťujú a preto aj orgány, zodpovedné za ich financovanie, si môžu dovoliť správať sa k nim macešsky. Výsledkom je potom, že zaostávame za všetkými európskymi krajinami v oblasti knihovníctva, informatiky a internetizácie. Príkladom tohto, ako má vyzerať

akademická knižnica, je aj vaša univerzitná knižnica, kde po rozdelení UPJŠ vďaka manažmentu PU a UK PU došlo k jej výraznému napredovaniu. Služby (okrem štandardných), ktoré poskytuje UK PU: **elektronické publikovanie, digitalizácia vinylových platní, evidencia publikačnej činnosti, participácia na súbornom katalógu SR...**, vám môžu závidieť aj knižnice s oveľa väčším personálom a lepším technickým vybavením. Je to zásluha nielen manažmentu UK PU, ale aj jej pracovníkov.

Stretnutie používateľov systému Aleph z ČR a SR

Dňa 26. 6. 2003 sa v Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity uskutočnilo stretnutie združenia SUALEPH (Združenie používateľov systému Aleph v ČR a SR). Ide o jedno z troch každoročných stretnutí, na ktorom sa zástupcovia knižníc používajúcich systém Aleph navzájom informujú o stave implementácie systému, o svojich zámeroch a problémoch. Stretnutia slúžia na výmenu skúseností a získanie kontaktov, ktoré umožňujú lepšiu komunikáciu a spoluprácu pri riešení rovnakých problémov.

Zastúpenie účastníkov bolo naozaj bohaté. Spomeňme len inštitúcie ako: ÚVT Univerzity Karlovej Praha (zástupca distribútora), Národná knihovna Praha, Studijná a vedecká knihovna Plzeňského kraja Plzeň, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy Praha, Knihovna Akademie věd ČR, Vedecká knihovna v Olomouci, Moravská zemská knihovna Brno, Univerzitná knižnica Bratislava, Slovenská národná knižnica Martin, UK UPJŠ Košice, UK TU Košice. Všetky tieto inštitúcie spája knižničný systém Aleph, pričom v rámci združenia sa presadzuje jednotný postup pri inštalácii nových verzií systému.

Po informácii každej knižnice o stave implementácie systému Aleph zástupca distribútora podal informácie zo stretnutia používateľov systému Aleph v USA, na ktorom sa zúčastnil. Tiež informoval o novinkách, ktoré sa pripravujú v rámci novej verzie systému, ktorá by mala byť od septembra prevádzkovaná na Harvardskej univerzite. Účastníci stretnutia sa dohodli, že v našich podmienkach pripravíme prechod na novú verziu na budúci rok. UK PU pripravuje prechod na novú verziu počas letných prázdnin 2004. Táto verzia opäť zlepší naše služby.

Výstava študentov 3. ročníka KVvU

V mesiacoch máj – september 2003 sa v priestoroch Univerzitnej knižnice PU uskutočnila výstava študentov 3. ročníka KVvU pod vedením Mgr. art. Prokopa Kolisnyka. Na výstave pod názvom MALBA a HUDBA sa prezentovali svojimi výtvarnými dielami títo študenti: Zuzana Anderková, Jaroslava Bertová, Daniel Bohinský, Martin Hanschild, Lenka Hazuchová, Zuzana Hobrřová, Alexandra Hriňová, Marcela Jurašková, Henrieta Koložváryová, Daniel Majerník, Zuzana Nemčiková, Mariana Niemecová, Lucia Purmová, Marek Ružinský, Jarmila Serbničková, Erika Škovranová, Jaroslav Varga, Marcela Vilhanová.

Vernisáž výstavy sa uskutočnila dňa 14. mája 2003 a bola spojená s hudobnou prezentáciou gitarového tria Camerata academica (Eva Kmecová, Denisa Mochňacká, Ján Juščák) pod vedením Mgr. art. Karola Medňanského, PhD.

Vernisáž ako aj celá výstava sa stretli s veľmi pozitívnym ohlasom širokej akademicko-vedeckej obce a bola podnetom pre realizáciu ďalších študentských výstav, ktoré UK pripraví v najbližšom období.

Na príprave rozhovoru sa podieľali členovia vedenia UK PU

Predstavujeme Vám vedúcich katedriér jednotlivých fakúlt PU

Vedúci katedriér FF PU

Katedra anglistiky a amerikanistiky
Doc. PhDr. Teodor **Hrehovčík**, CSc.
Katedra estetiky a vied á umení
Prof. PhDr. Karol **Horák**, CSc.
Katedra filozofie
Doc. PhDr. Viera **Bilasová**, CSc.
Oddelenie etiky:
Prof. PhDr. Vasil **Gluchman**, CSc.
Katedra germanistiky
PhDr. Ľudovít **Petraško**, PhD.
Katedra manažmentu
Doc. Ing. Róbert **Štefko**, PhD.
Katedra pedagogiky
Doc. PhDr. Eduard **Lukáč**, PhD.
Katedra politológie
Doc. PhDr. Marcela **Gbúrová**, CSc.
Katedra psychológie
Doc. PhDr. Viera **Bačová**, DrSc.
Katedra románskej a klasickej filológie
Doc. PhDr. Karel **Sekvent**, CSc.
Katedra rusistiky a translológie
Doc. PhDr. Jozef **Sipko**, PhD.
Katedra slavistiky
Prof. PhDr. Júlia **Dudášová**, CSc.
Katedra slovenského jazyka a literatúry
Prof. PhDr. Ján **Sabol**, DrSc.
Katedra slovenských dejín a archívniectva
Doc. PhDr. Peter **Švorc**, CSc.
Katedra ukrajinského jazyka a literatúry
Doc. PhDr. Mária **Čizmarová**, CSc.
Katedra všeobecných dejín
Doc. PhDr. Ján **Mojdis**, CSc.
Katedra vzdelávania dospelých a sociálnej práce
Doc. PhDr. Anna **Tokárová**, CSc.

Vedúci katedriér FHPV PU

Katedra anglického jazyka a literatúry
PhDr. Magdaléna **Bilá**, PhD.
Katedra Biológie
Doc. RNDr. Andrej **Pavúk**, CSc.
Katedra dejín
Prof. ThDr. Imrich **Belejkanič**, CSc.
Katedra Ekológie
Prof. RNDr. Jozef **Terek**, CSc.
Katedra fyziky
Doc. PaedDr. Vladimír **Šebeň**, CSc.
Katedra geografie a geoekológie
Prof. RNDr. Eva **Michaeli**, PhD.
Katedra hudobnej výchovy
Doc. Mgr. art. Irena **Medňanská**, CSc.
Katedra matematiky
Doc. RNDr. Ján **Duplák**, CSc.
Katedra nemeckého jazyka a literatúry
PhDr. Katarína **Fedáková**
Katedra občianskej a etickej výchovy
Doc. PhDr. Vladislav **Dudinský**, CSc.
Katedra pedagogiky
Doc. PhDr. Milan **Darák**, CSc.
Katedra psychológie
Doc. PhDr. Viliam **Kubáni**, CSc.

Katedra slovenského jazyka a literatúry
Doc. PhDr. František **Ručák**, CSc.
Katedra technickej výchovy
Doc. PaedDr. Jozef **Pavelka**, CSc.
Katedra telesnej výchovy a športu
Prof. PaedDr. Ján **Junger**, CSc.
Katedra verejnej správy
Ing. Juraj **Tej**, CSc.
Katedra výtvarnej výchovy a umenia
Doc. Dušan **Srvátka**, akad. mal.

Vedúci katedriér PF PU

Katedra elementárnych reálií
Doc. PaedDr. Jozef **Liba**, CSc.
Katedra hudobnej výchovy
PaedDr. Ľubomír **Šimčík**
Katedra matematiky
RNDr. Iveta **Scholtzová**
Katedra pedagogiky a psychológie
Doc. PhDr. Ľudmila **Belášová**, CSc.
Katedra slovenského jazyka a literatúry
PaedDr. Ľudmila **Liptáková**, CSc.
Katedra špeciálnej pedagogiky
PaedDr. Ladislav **Horňák**, CSc.
Katedra telesnej výchovy
PaedDr. Iveta **Boržíková**
Katedra výtvarnej výchovy
PhDr. Alica **Vojčíková**

· P · R · E · Š · O · V · S · K · Á ·

· U · N · I · V · E · R · Z · I · T · A ·

Vedúci katedriér PBF

Katedra kresťanskej pedagogiky a psychológie
Doc. PhDr. Eva **Drotárová**, CSc.
Katedra kresťanskej antropológie a sociálnej práce
Prof. ThDr. Milan **Gerka**, CSc.
Katedra byzantológie
Prof. PhDr. Alexander **Avenarius**, CSc.
Katedra cirkevných dejín a kresťanskej filozofie
Doc. Mgr. Ján **Šafin**, PhD.
Katedra praktického bohoslovía
Prof. ThDr. Peter **Kormaník**, PhD.
Katedra systematického bohoslovía
Doc. Mgr. Ján **Zozulák**, PhD.
Katedra biblických náuk
Prof. ThDr. Štefan **Pružinský**, CSc.

Vedúci katedriér GBF

Katedra kresťanskej filozofie a etiky
PhDr. Pavol **Dancák**, PhD.
Katedra kresťanskej edukácie a spoločenskej komunikácie
ThDr. PaedDr. Marek **Pribula**, PhD.
Katedra cirkevných dejín
Doc. PhDr. Peter **Šturák**, PhD.
Katedra biblickej teológie
ThDr. Peter **Fedor**, PhD.
Katedra systematickej teológie
ThLic. Marek **Petro**
Katedra praktickej teológie
Doc. ThDr. Vojtech **Boháč**, PhD.

Tieto zoznamy uverejňujeme na požiadanie študentov a mladších učiteľov PU

Študentské servisné centrum

Študentské servisné centrum Prešovskej univerzity v Prešove (ŠSC PU) je najmladšie celouniverzitné pracovisko, ktoré začalo svoju činnosť 15. novembra 2000. Jeho hlavným poslaním a cieľom je poskytnúť komplexné služby študentom Prešovskej univerzity hlavne v týchto oblastiach:

I. Informačné služby

1. ŠSC PU poskytuje informácie o voľných pracovných miestach pre študentov končiacich ročníkov.
2. ŠSC PU poskytuje informácie o možnostiach zastupovania počas práceneschopnosti učiteľov na školách v regióne (pre študentov učiteľského štúdia), prípadne zastupovanie na pracoviskách v iných rezortoch.
3. ŠSC PU poskytuje informácie o pracovných príležitostiach (brigádach) pre študentov počas štúdia.
4. ŠSC PU poskytuje informácie o možnostiach alternatívneho ubytovania (v penziónoch, ubytovniach a na súkromí).

II. Poradenské služby

1. ŠSC PU poskytuje psychologické poradenstvo prvého kontaktu vrátane antidrogového poradenstva.
2. ŠSC PU poskytuje právne poradenstvo.
3. ŠSC PU poskytuje finančné poradenstvo v oblasti zhodnocovania osobných úspor a orientácie v produktoch na finančnom trhu.
4. ŠSC PU poskytuje duchovné poradenstvo.
5. ŠSC PU poskytuje poradenstvo o možnostiach štúdia v zahraničí, najmä v rámci programu Socrates-Erasmus.

III. Služby pre zahraničných študentov na PU

1. ŠSC PU poskytuje pomoc zahraničným študentom PU pri vybavovaní formalít, orientácie v meste a v škole a pod.
2. ŠSC PU organizuje úvodné školenia pre zahraničných študentov.

IV. Organizovanie školení, kurzov a informačných podujatí

1. ŠSC PU organizuje školenia súvisiace s prípravou na povolanie (písanie žiadostí, životopisov, príprava na pohovor a pod.).
2. ŠSC PU organizuje informačné podujatia o možnostiach získania štipendií na študijné pobyty v zahraničí, ako aj o pracovných programoch v zahraničí.

Diagnostika - Novej

Súbor Účtovy Zobraziť Vložiť Formát Poniž

TELEFÓNNY ZOZNAM

Všet Zmieni

ORGANIZAČNÝ TELEFÓNNY ZOZNAM		ORGANIZAČNÝ TELEFÓNNY ZOZNAM	
1529	Studentiáry domov	1116	Referát hospod. - pevná linka
1100	Univerzitná knižnica PU	1300	Ústav národnostných štúdií a cudzích jazykov PU
1129	Oddelenie vzťahov s inštitúciami a informačných služieb	1154	Oddelenie anglického jazyka
1130	Oddelenie študijných fondov	1388	Oddelenie regionál. rozvoja miestnych a region. štúdií
1140	Oddelenie knižničných služieb	1329	Oddelenie ruského jazyka a kultúry
		1389	Rúnske oddelenie

Príloha univerzity 08/01/2003 09:01:20 Príloha univerzity

Ukážka z organizačného telefónneho zoznamu vygenerovaného Informačným systémom pre univerzitný manažment PU

Telefónny zoznam PU

Na vytvorenie rôznych telefónnych zoznamov pre potreby Prešovskej univerzity slúži Informačný systém pre univerzitný manažment PU (ISUM). Tento informačný systém obsahuje kompletnú organizačnú štruktúru PU a základné personálne (kontaktné) údaje, ktoré umožňujú priame generovanie a tlač abecedných a organizačných telefónnych zoznamov na celouniverzitnej, ale aj fakultnej úrovni.

Zmeny a aktualizáciu personálnych údajov v ISUM zabezpečujú príslušné personalistiky fakúlt a pracovísk univerzity. Tým je zabezpečená pružná modifikácia údajov a bezproblémová tlač aktuálnych zoznamov kedykoľvek je to potrebné (napr. po zavedení viacerých zmien). Kontaktné údaje z ISUM sa používajú aj na generovanie informácií na www stránkach univerzity. Odkazy:

- Hlavná www stránka PU (<http://www.unipo.sk/>) - Zoznam pracovníkov.
- Hlavná www stránka PU - Informácie o univerzite - Organizačná štruktúra.
- Hlavná www stránka PU - Informačný systém PU - odkazy v časti Informačný systém pre univerzitný manažment PU.

Japonskí pedagógovia a študenti opäť na Prešovskej univerzite

Doc. PaedDr. Daniel Šimčík, PhD., vítajú japonskú delegáciu

V dňoch 9. – 11. septembra 2003 zavítali na Prešovskú univerzitu japonskí pedagógovia a študenti z Daito Bunka University v Tokiu. Po prijatí u rektora PU prof. PhDr. F. Mihi- nu, CSc., a dekana Pedagogickej fakulty doc. PhDr. M. Portika, CSc.,

spolupáče v ďalších sférach činnosti oboch univerzít. Pri stretnutiach pedagógov boli prerokované rámcové možnosti ďalšej účinnej spolupráce, ktoré by mohli byť zakotvené v zmluve o spolupráci.

V novembri tohto roku absolvuje koncertné spevácke vystúpenia v Japonsku študentka Pedagogickej fakulty PU

Laureát speváckej súťaže „Moyzesiana“ - Imrich Paczes

gácie prezentovala svoje umenie na koncerte v priestoroch PF PU a športovo zameraná časť predviedla svoje schopnosti v športovej hale PU pri predvzdaní ukážok známeho japonského športového zápolenia sumo.

Ukazuje sa, že kontakty s touto japonskou univerzitou, ktoré sa začali v roku 1999 spoluprácou Katedry hudobnej výchovy PF PU sa naďalej úspešne rozvíjajú a prerastajú aj do

Spevácke trio PF PU na II. roč. súťaže „Moyzesiana“

Alena Ščerbová, jedna z laureátok celoštátnej speváckej súťaže SAKURA spoluporganizovanej aj Katedrami hudobnej výchovy PF PU a Daito Bunka University. Spoločne s ňou plánujú v tomto čase navštíviť Japonsko aj členovia vedenia PF PU, ktorí chcú zavŕšiť rokovania o ďalšej spolupráci v podobe dopracovania zmluvy o vzájomnej spolupráci.

Aj banky lákajú mladých

Aj komerčné banky chcú pritiahnúť mladých ľudí a získať budúcu solventnú klientelu. Dnes už ponúkajú pre študentov celé balíky služieb za zvýhodnených podmienok. Väčšinou sa však zameriavajú na lacnejšie študentské účty, ktoré bývajú oproti iným bežným účtom aj dvojnásobne úročené. K nim banky pridávajú množstvo ďalších výhod. Zadarmo alebo so zľavou vydajú vysokoškolákovi platobnú kartu alebo umožnia niekoľko výberov z bankomatu mesačne.

Zaujímavé sú kombinácie platobných kariet s medzinárodnými študentskými kartami. Vďaka nim môžu vysokoškoláci získať množstvo rôznych zliav aj v zahraničí. Môžu lacnejšie cestovať, navštevovať múzeá a iné kultúrne a historické pamiatky a podobne.

Výhody študentských úverov

- sú lacnejšie než bežné spotrebné úvery, úroky sa spravidla pohybujú od **8,3 do 10,7 percenta ročne** (iné asi od **9 % do 15 %**)
- študentský pôžičkový fond ponúka ročný **úrok 3 %** a počas štúdia sa úver nespláca
- niektoré banky umožňujú splácať najprv iba úroky a samotný úver až po skončení štúdia
- poplatky spojené s vedením účtu bývajú nižšie než pri iných úveroch
- nižšie alebo vôbec žiadne poplatky za zriadenie aj za vedenie účtu
- banka k zostatku na účte pripisuje vyššie úroky než pri iných účtoch
- bezplatné alebo lacnejšie platobné karty
- karty mládeže, ktoré umožňujú napríklad lacnejšie cestovanie, vstupenky
- bezplatné alebo lacnejšie výpisy z účtu
- zľavy na poisťom
- niekde je možnosť prečerpať konto

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,
my odpovedáme

MOTTO:

Právny nihilizmus, znamená neuznávanie (ignorovanie) hodnôt vyjadrených v platnom právnom poriadku.

VÝBEROVÉ KONANIE NA FUNKCIE VEDÚCICH ZAMESTNANCOV PU

Problematika je upravená v Zásadách výberového konania Prešovskej univerzity v Prešove, ktoré boli vypracované v intenciách § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vydal ich rektor PU po schválení AS PU. Zásady nadobudli platnosť dňom registrácie Ministerstva školstva SR 3. februára 2003 pod číslom 2213/2002-51-ÚP. Podľa čl. 3 ods. 1 zásad výberovým konaním sa obsadzujú tieto funkcie: a) kvestor, b) tajomník fakulty, c) riaditeľia celouniverzitných pracovísk a účelových zariadení, d) vedúci katedrií, e) vedúci oddelení a ostatných hospodársko-správnych a technicko-hospodárskych organizačných útvarov na celej univerzite. Vyhlásenie výberového konania na obsadenie funkcií podľa ods. 1 musí byť zverejnené najmenej tri týždne pred jeho začatím v dennej tlači (ods. 2 čl. 3). Výberové konanie uskutočňuje výberová komisia, ktorá má päť členov – výberovú komisiu zriaďuje a menuje vyhlasovateľ (čl. 3 ods. 3). Ak je vyhlasovateľom rektor, jedného člena výberovej komisie zvolí zamestnanecká časť AS PU. Tento člen výberovej komisie sa považuje za člena zvoleného zamestnancami zamestnávateľa podľa § 4 zákona o verejnej službe (ods. 4 čl. 3). Ak je vyhlasovateľom dekan fakulty, jedného člena výberovej komisie zvolí zamestnanecká časť AS príslušnej fakulty. Tento člen výberovej komisie sa považuje za člena zvoleného zamestnancami zamestnávateľa podľa § 4 zákona o verejnej službe (ods. 5 čl. 3). Výberová komisia zhodnotí predpoklady uchádzačov vo vzťahu k požiadavkám vypísaného výberového konania. Poradie uchádzačov je pre vyhlasovateľa pri obsadzovaní funkcie vedúceho zamestnanca záväzná (ods. 6 čl. 3).

O ZOSTAVENÍ PORADIA UCHÁDZAČOV ROZHODUJE VÝBEROVÁ KOMISIA NA ZÁKLADE HLASOVANIA

Pre hodnotenie uchádzačov v rámci výberového konania po absolvovaní osobného pohovoru použijú členovia komisie hlasovaciu škálu od 1 do 5 bodov:

- 5 bodov – prijať uchádzača jednoznačne,
- 1 bod – neodporúča sa prijať uchádzača.

Členovia komisie hlasujú tajne. Hodnotenie sa vykoná bezprostredne po osobnom pohovore (po-

zri ods. 5 čl. 5 Zásad výberového konania PU). Výsledky výberového konania oznámi uchádzačom vyhlasovateľ písomne najneskôr do 10. dňa od jeho skončenia.

ZÁKLADNÁ ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA PU PODĽA PLATNÉHO ORGANIZAČNÉHO PORIADKU

Podľa čl. 3 organizačného poriadku PU (1. 3. 2003) univerzita sa člení na tieto súčasti:

- fakulty (FF, FHPV, PF, GBF, PBF, FZ),
 - celouniverzitné pracoviská (Rektorát PU, Univerzitná knižnica PU, Centrum výpočtovej techniky, Ústav národnostných štúdií a cudzích jazykov a Študentské servisné centrum).
 - Účelové zariadenia (Študentský domov a jedáleň, Školský pozemok pod Kalváriou, Účelové zariadenie zemplínska Širava, Účelové zariadenie Hermanovce, Účelové zariadenie Remetské Hámre (Morské oko), Účelové zariadenie Drienica, Účelové zariadenie Batizovce a športové zariadenia – bazén, telocvičňa, posilňovňa, atletický štadión, tenisové kurty).
- Vnútornú štruktúru fakúlt, celouniverzitných pracovísk a účelových zariadení univerzity, podrobnosti o ich organizácii, riadení a činnosti, upravujú ich vlastné organizačné poriadky. V súlade s § 35 zákona o vysokých školách sú organizačnou zložkou univerzity špecializované výučbové zariadenia – kňazské semináre (bižšie pozri čl. 11 Organizačného poriadku PU).

CELOUNIVERZITNÉ PRACOVISKÁ

Podľa čl. 9 Organizačného poriadku PU medzi celouniverzitné pracoviská sú zaradené:

- Univerzitná knižnica – je vedecko-informačným bibliografickým, koordinačným a poradenským pracoviskom univerzity, ktoré poskytuje knižnično-informačné služby najmä študentom univerzity vo všetkých stupňoch a formách štúdia a zamestnancom univerzity.
- Centrum výpočtovej techniky – je poradenským informačným školiacim, servisným a gestorským pracoviskom univerzity v oblasti výpočtovej techniky a informačných systémov. Centrum komplexne zabezpečuje tieto činnosti na centrálnej úrovni v súlade s potrebami univerzity a na lokálnej úrovni aj ďalším súčastiam univerzity v rámci svojich možností.
- Ústav národnostných štúdií a cudzích jazykov – je vedecko-pedagogickým pracoviskom univerzity so zameraním na vedecko-výskumnú a pedagogickú činnosť národnostných menšín žijúcich na území SR.
- Študentské servisné centrum – je pracoviskom univerzity, ktoré poskytuje študentom univerzity informačné a poradenské služby a organizuje pre nich školenia, kurzy a informačné podujatia.

Rozsah pôsobnosti celouniverzitných pracovísk, ich organizačnú štruktúru, postavenie, hlavné úlohy a zásady hospodárenia upravuje vnútorný predpis celouniverzitného pracoviska, ktorý vydáva rektor po prerokovaní AS PU. Napokon dáva do pozornosti, že riaditeľov celouniverzitných pracovísk vymenúva rektor na základe výsledkov výberového konania a za svoju činnosť v celom rozsahu zodpovedajú rektorovi (porovnaj čl. 9 ods. 5 Organizačného poriadku PU).

OBŤAŽOVANIE AKO FORMA DISKRIMINÁCIE ZAMESTNANCA

Zákonník práce od 1. júla 2003 upravil ďalšiu zmenu, keď v § 13 za odsek 3 bol vložený nový odsek 4 v tomto znení: „Za formu diskriminácie sa považuje aj obťažovanie, ak ide o nežiaduce správanie s úmyslom alebo účinkom porušiť ľudskú dôstojnosť a ktoré vytvára pre zamestnanca nepriateľské, zastrášujúce, zahanbujúce, ponižujúce, alebo urážlivé prostredie“ ...

SÚLAD S DOBRÝMI MRAVMÍ JE ZÁVÄZNOU POŽIADAVKOU ZÁKONODARCU

Z ustanovenia ods. 5 § 15 Zákonníka práce v platnom znení je bez akýchkoľvek pochybností evidentné, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov, musí byť v súlade s dobrými mravmi a že nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu, alebo spoluzamestnancom. V tomto kontexte zákonodarca akcentuje, že sa nesmie zneužívať dôstojnosť zamestnancov na pracovisku. Podľa novely Zákonníka práce (zák. č. 210/2003 Z. z.) v § 13 ods. 5 posledná veta znie: „Nikto nesmie byť na pracovisku v súvislosti s výkonom pracovnoprávných vzťahov prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného zamestnanca alebo zamestnávateľa sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného konania.“

PRÁVO ZAMESTNANCA, DÔKAZNÉ BREMENO ZAMESTNÁVATEĽA

V intenciách platného základného pracovného kódexu (ods. 6 § 13 Zákonníka práce) zamestnanec má právo podať zamestnávateľovi sťažnosť v súlade s porušovaním práv a povinností ustanovených v odsekoch 1 až 5 § 13. Zamestnávateľ je povinný na sťažnosť zamestnanca bez zbytočného odkladu nielen odpovedať, ale aj vykonať nápravu, upustiť od takého konania a odstrániť jeho následky. Zamestnanec, ktorý sa cíti poškodený v dôsledku nedodržania podmienok ustanovených v odsekoch 1 až 6 Zákonníka práce, môže sa domáhať svojich práv na súde, vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ak zamestnanec, ktorý sa považuje za poškodeného z dôvodu neuplatnenia zásady rovnakého zaobchádzania, preukáže súdu skutočnosť, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, je povinnosťou zamestnávateľa preukázať, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania (dôkazné bremeno je na žalovanej strane, t. j. zamestnávateľovi, ktorý musí preukázať, že k diskriminácii nedošlo).

Stranu pripravil: **Doc. JUDr. Ján ROHÁČ, CSc.**

Nový vedúci Katedry dejín FHPV PU

Novým vedúcim Katedry dejín FHPV je od 1. novembra 2003 prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., (na obrázku).

Prof. Belejkanič sa narodil 23. 7. 1953 v Kašove, okr. Trebišov. Po absolvovaní základného a stredoškolského gymnaziálneho štúdia získal teologické vzdelanie na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove a Le-ningradskej duchovnej akadémii, ktorú ukončil v roku 1980

obhájil kandidát-skej práce. Dva roky bol štipendistom na Katedre pravoslávnej dogmatickej teológie u prof. Liverija Voronova, významného teológa Ruskej pravoslávnej cirkvi. V roku 1988 sa stal docentom na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove a v roku 1991 doktorom pravoslávnej teológie. Od 1. júla 1997 pôsobil v dvoch funkčných obdobiach ako prorektor pre vzdelávanie Prešovskej univerzity v Prešove.

Od roku 1990 bol členom Vedeckej rady Pravoslávnej bohosloveckej fakulty a od roku 1997 bol členom Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove. Od roku 1997 bol členom Rady pre vzdelávanie a výchovu pri Rade vysokých škôl v Slovenskej republike, spoluriešiteľom grantového projektu VEGA, spoluriešiteľom zahraničného medzinárodného projektu TEMPUS PHARE.

V pedagogickej činnosti sa podieľal na príprave mladých perspektívnych odborníkov v odbore pravoslávna teológia so zameraním na prehĺbenie štúdia systematickej teológie. Je školiteľom doktorandského štúdia, garantom študijného odboru pravoslávna teológia, garantom doktorandského štúdia v odbore pravoslávna teológia a garantom pre habilitačné a inauguračné konanie.

Dňa 21. marca 2002 bol prezidentom Slovenskej republiky menovaný za vysokoškolského profesora v odbore pravoslávna teológia a 30. apríla 2002 bol ministrom školstva Slovenskej republiky menovaný za člena komisie Vedeckej grantovej agentúry školstva a Slovenskej akadémie vied pre vedy a spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia a teológia). Od 1. novembra 2002 sa stal, v rámci výberového konania, členom KD FHPV PU. A dňom 1. novembra 2003 vedúcim Katedry dejín FHPV PU. -red-

Obhájil kandidát-skej práce. Dva roky bol štipendistom na Katedre pravoslávnej dogmatickej teológie u prof. Liverija Voronova, významného teológa Ruskej pravoslávnej cirkvi. V roku 1988 sa stal docentom na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove a v roku 1991 doktorom pravoslávnej teológie. Od 1. júla 1997 pôsobil v dvoch funkčných obdobiach ako prorektor pre vzdelávanie Prešovskej univerzity v Prešove.

Dotyky s politikou

(Q-EX, 2002, 222 s.) je názov najnovšej knižnej publikácie doc. PhDr. Marcely Gbúrovej, CSc., vedúcej Katedry politológie FF PU Prešov. Kniha nastoľuje politologicky zaujímavý problém myslenia v politike a politiky v myslení. Uvedený problém autorka overuje na centrálnej téme slovenskej politiky v 19. storočí, ktorou je formovanie slovenského národa od etapy jeho etnickej sebareflexie prostredníctvom vyššieho – slovanského celku, cez štúrovskú generáciu po štátnopolitické zabezpečenie slovenskej národnej existencie v roku 1918. Sústredila sa na prezentáciu dominantných koncepcií, postojov a stanoviská a činov niektorých osobností slovenskej národnotvornej politiky

(J. Kollár, L. Štúr, V. Záborský, P. Hečko, J. Palárik, S. H. Vajanský, M. Hodža). Výsledkom jej politologických analýz je poznanie, že slovenské politické myslenie 19. a začiatku 20. storočia charakterizuje nielen nerozvinutosť vnútropolitického života a stranícko-politickej činnosti, slabá politologická úroveň verejných politických diskusií, ale aj osobnostné pokusy tematizovať dobovo relevantné otázky filozofie dejín, slovenskej národnej identity, vzťahu jednotlivca a spoločnosti, spoločnosti a politiky. Táto knižná monografia je prvým ucelenejším pokusom v podmienkach novó sa tvoriacej slovenskej politologickej komunity začať tvoriť dejiny slovenského politického myslenia a zároveň prvou časťou prezentácie výsledkov výskumu doc. Gbúrovej v oblasti národnej a občianskej identity a medzietnickej komunikácie.

ČLOVEK, PANSTVO, KOMUNIKÁCIA

Vladimír Leško – Stanislav Hubík

Prešov 2003

Je témou, ktorú spracovali v monografickej štúdii Vladimír Leško a Stanislav Hubík. Monografia má názov: Človek, panstvo, komunikácia, Prešov 2003. ISBN: 80-968897-7-X. Kniha je výsledkom mnohoročného bádateľského úsilia autorov teoreticky sa vyrovnat s touto aktuálnou problematikou.

Globálna ekologická

Ekologický problém súčasnej civilizácie svojim významom presahuje filozofický rámec. Vzťah človeka k prírode, stvoreniu, životu, rezonuje takmer vo všetkých oblastiach vedeckého výskumu, pretože sa bytostne dotýka ľudskej existencie. Táto problematika je aktuálna aj v oblasti teológie, ktorá podobne ako filozofia, skúma otázky samotného bytia človeka.

Spomínaná štúdia rozvíja nové horizonty pohľadov a je z vedeckého hľadiska prínosom pre ďalšie výskumy v danej oblasti. Kniha je koncipovaná historicko-filozoficky. Ide o historicko-filozofický prierez dejinami filozofie až po súčasnosť, kedy, zdá sa akoby ekologický problém kulminoval. Samotní autori sa zhodujú v tvrdení, že globálna kríza na začiatku tretieho milénia je, zdá sa, ešte dramatickejšia, než si to dokážeme predstaviť.

Kríza
Globálna ekologická kríza, podľa uvedených autorov, je dôsledkom sociálno-politického, ideologicko-politického a technologicko-technického údelu rozvoja našej civilizácie. Treba dodať, že naša situácia je reálnym prejavom aj duchovnej krízy dnešnej civilizácie. Môžeme povedať, že v tejto oblasti v určitom zmysle „zlyháva“ aj kresťanstvo.

Positívom štúdie je aj to, že jednotlivé filozofické systémy sú komentované v kontexte s kresťanstvom.

Štúdia je adresovaná širokej čitateľskej verejnosti nakoľko ekologický problém sa vzťahuje na všetkých nás. Konanie jedinca nie je partikulárne, jeho dôsledky sa premietajú v globalizačnom procese. Človek je subjekt, ale jeho konanie sa vždy prenáša do objektívnej roviny. Autori štúdie apelujú na zodpovednosť človeka v konaní, pretože tak ako európska aj svetová verejnosť doterajšie výzvy akoby ignorovala.

V mnohých filozofických reflexiách globálna ekologická kríza je interpretovaná ako osudovo-eschatologický stav doterajšej dejinnej existencie ľudskej spoločnosti, z ktorého už nie je možné nijaké reálne východisko. Preto v uvedenej štúdii jej autori formulujú základné postoje filozofie k technickému panstvu človeka a uvádzajú príčiny, ktoré vyústili do súčasnej ekologickej krízy. Zaujímavým konštatovaním je fakt, že filozofia len naplnila misiu vysvetľovať to, čo sa už v dejinách odohralo, pretože dejiny sveta sa neuskutočňujú podľa filozofických scenárov. **Tvorcom dejín je človek, preto štúdia skúma filozofické reflexie panského pomeru človeka k prírode v dvoch možných základných podobách – historickej a súčasnej.**

To sú iba niektoré konštatovania, ktoré sme sa Vám snažili priblížiť z tejto obsahovo veľmi hodnotnej publikácie.

Jej autorom blahoželáme a našej akademickej obci ju odporúčame na preštudovanie.

Imrich Belejkanič

LITERÁRNY FOND

Sekcia pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy

u d e ŕ ů j e

Prémii za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2002 v kategórii spoločenských vied

Doc. PhDr. Marcela Gbúrová, CSc.

za dielo
Dotyky s politikou.

Bratislava,
24. septembra 2003

JUDr. Ladislav Serdabých
riaditeľ LF

PhDr. Valerián Bystričný, DrSc.
predseda výboru sekcie

Predstavujeme členov akademických senátov fakúlt PU za študentskú časť a senátorov – študentov AS PU

Členovia AS PU

Erik Jesenko
nar. 15. 10. 1982
Poslucháč
3. roč. FF

Zuzana Gavulová
nar. 12. 8. 1982
Poslucháčka
4. roč. PF

Marián Grescho
nar. 17. 5. 1982
Poslucháč
4. roč. FHPV

Daniel Černý
nar. 15. 5. 1983
Poslucháč
3. roč. GBF

Mgr. Vladimír Kocvár
nar. 25. 7. 1978
doktorand

Členovia AS FF PU

Dušan Obšatník
nar. 27. 9. 1980
4. roč. FF
Štud. odbor
personálny
manažment

Miriama Mochnayová
nar. 7. 6. 1983
3. roč. FF
Štud. odbor
personálny
manažment

Jozef Kotulák
nar. 30. 4. 1979
3. roč. FF
Štud. odbor
angličtina-
dejejis

Michal Šima
nar. 1978
5. roč. FF
Štud. odbor
dejejis-
pedagogika

Slavomír Daňko
nar. 24. 5. 1983
3. roč. FF
Štud. odbor
personálny
manažment

Radovan Bačík
nar. 7. 6. 1983
3. roč. FF
Štud. odbor
personálny
manažment

Členovia AS FHPV PU

Radoslav Slovák
nar. 1983
3. roč. FHPV
Štud. odbor
dejejis-
geografia

Ján Kaňuk
nar. 1983
3. roč. FHPV
Štud. odbor
geografia-
telesná výchova

Lucia Kováčová
nar. 11. 8. 1983
3. roč. FHPV
Štud. odbor
anglický jazyk
a literatúra

Štefan Koco
nar. 1982
3. roč. FHPV
Štud. odbor
dejejis-
geografia

Martina Paulenová
nar.
3. roč. FHPV
Štud. odbor
ob. výchova-
geografia

Boris Kuzmiak
nar.
3. roč. FHPV
Štud. odbor
dejejis-
občianska výchova

Michal Šipoš
nar. 10. 1. 1982
3. roč. PF
Štud. odbor
1.-4. Tv

Eva Bražinová
nar. 19. 1. 1984
2. roč. PF
Štud. odbor
psychológia

Michal Larionov
nar. 3. 1. 1977
3. roč. PF
Štud. odbor
učiteľstvo 1.-4.
(anglický jazyk)

Martina Lochová
nar. 3. 9. 1981
4. roč. PF
Štud. odbor
predškolská
pedagogika

Zdenka Böhmerová
nar.
3. roč. PF
Štud. odbor
učiteľstvo 1.-4.

Členovia AS GBF PU

MUDr. Milan Štenko
nar. 14. 9. 1956
4. roč. GBF
Štud. odbor
teológia

Monika Lašová
nar. 2. 10. 1981
4. roč. GBF
Štud. odbor
etická výchova

Zuzana Macková-Kováčová
nar. 23. 11. 1978
4. roč. GBF
Štud. odbor
katolícka
teológia

Daniel Černý
nar. 15. 5. 1983
3. roč. GBF
Štud. odbor
katolícka
teológia

Členovia AS PBF PU

Marián Koval
nar. 1. 11. 1979
4. roč. PBF
Štud. odbor
pravoslávna
teológia

Mária Šimková
nar. 25. 6. 1981
5. roč. PBF
Štud. odbor
učiteľstvo náb.
a etiky

Peter Bačovčin
nar. 21. 3. 1981
4. roč. PBF
Štud. odbor
pravoslávna
teológia

Mgr. Vladimír Kocvár
nar. 25. 7. 1978
doktorand

Členovia AS FZ PU

Zuzana Kiššimová

Ján Farkašovský

Mária Geralská

Patrik Cvanciger

Prof. PaedDr. Ján Junger, CSc.

50-ročný

Vedúci Katedry telesnej výchovy a športu FHPV PU sa 16. septembra 2003 dožil významného životného jubilea 50 rokov. Detstvo prežil v gemerskej dedinke **Nižná Slaná**. V roku 1972 maturoval na **SVŽ v Dobšinej**. Vysokoškolské štúdium s vyznamenaním ukončil na **PdF UPJŠ v Prešove** v roku 1978. Po ukončení vojenskej základnej služby nastúpil v roku 1979 na vtedajšiu KTV PdF UPJŠ, kde doteraz pracuje a od r. 1994 pôsobí vo funkcii jej vedúceho. Od r. 1997 dve funkčné obdobia pôsobil vo funkcii štúdiijného prodekanu FHPV PU.

V r. 1981 získal akademický titul PaedDr. Vedeckú hodnosť CSc. obhájil na FTVŠ UK v Prahe v r. 1987. Za **docenta** sa habilitoval v r. 1993 na FTVŠ UK v Bratislave. Svoj kvalifikačný rast ukončil na domácej FHPV PU v r. 2001, inauguračiou za profesora vo vednom odbore športová edukológia. Mal som tú česť byť prítomný pri všetkých kvalifikačných postupoch jubilanta, či už ako člen komisie, školiteľ alebo predseda. Pri všetkých týchto udalostiach som mal príjemné pocity plynúce z jeho odbornej erudície, vďaka ktorej si ho začala ušľachť domáca i zahraničná vedecká komunita.

Objektom vedeckého záujmu **prof. Jungera** bola pohybová aktivita detí predškolského veku, rekreačná telesná výchova a v súčasnosti oblasť koordináčnych pohybových schopností mládeže. Na tieto oblasti a predmety, ktoré prednáša, bola zamierená doterajšia jeho publikačná aktivita, ktorá v súčasnosti predstavuje: **6 knižných, 5 skriptových publikácií, vyše 150 vedeckých a odborných prác z toho takmer 1/3 publikovaných v zahraničných časopisoch a zborníkoch.** Jeho práce boli citované **198** autormi, z toho **35** v zahraničí. Zúčastnil sa viacerých štúdiijných pobytov v zahraničí, ktoré prispeli k rozšíreniu jeho odborného rozhľadu (**Moskva, Varšava, Brusel, Biala Podlaska, a ďalšie**).

Už ako mladý učiteľ sa venoval zapájaniu študentov do **ŠVOČ**. Študenti pod jeho vedením získali na celoštátnej **ŠVK 9 medailových umiestnení**. **Prof. Junger** je v súčasnosti školiteľom **5 doktorandov** na našom pracovisku i FTVŠ UK. Ďalší dvaja už pod jeho vedením ukončili doktorandské štúdium a jeden sa už habilitoval za docenta. Bol a je členom **VR FHPV**, členom **VR PU** a dve

funkčné obdobia bol členom **VR FTVŠ UK** v Bratislave. Je podpredsedom spoločnej odbornej komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác vo vednom odbore športová humanistika. **Prof. Junger** má značný po-

Jubilant J. Junger
Nositeľ
Zlatej medaily FISU
a PU

diel na konštituovaní vedných odborov v systéme vied o športe v SR. Bol pri zrode Slovenskej vedeckej spoločnosti pre telesnú výchovu a šport, **10 rokov** bol členom jej výkonného výboru a redakčnej rady vedeckého časopisu **Telesná výchova a šport**. Zastával funkciu **prezidenta SAUŠ**, z titulu ktorej sa zúčastnil ako vedúci slovenskej výpravy na piatich svetových univerziádach (**Sicília, Vysoké Tatry, Mallorca, Zakopane, Peking**). Na ZŠU '99 vo **Vysokých Tatrách** pôsobil vo funkcii podpredsedu organizačného výboru, za čo obdržal zlatú medailu FISU. V roku 2000 bola na čele organizačného výboru **Akademických majstrovstiev vo vodnom slalome** a zjazd. Z ďalších aktivít môžeme spomenúť úlohu trénera reprezentácie SR na 3. majstrovstvách sveta v športovom aerobiku v **Austrálii** a účasť na svetovom FISU fóru v **Mexiku**.

Pri príležitosti 50. výročia KTVŠ mu bola udelená **Zlatá medaila PU** a z príležitosti jeho osobného životného jubilea **Zlatá medaila FHPV**. To sú len niektoré z ocenení, ktoré obdržal náš jubilant za bohatú spoločenskú činnosť.

Medzi záľuby nášho oslávenca patria prirodzene rôzne druhy pohybovej aktivity ako je lyžovanie, rôzne druhy turistiky, tenis a iné.

Z osobnostných vlastností nášho oslávenca do popredia vystupuje najmä cieľavedomosť, ctizadostivosť a pracovitosť. Neuspokojuje sa s tým, aby bol nevýrazným členom kolektívu, chce stáť v popredí a udávať smer jeho ďalšieho napredovania. Tieto vlastnosti ho dovedli k tomu, že sa stal najmladším profesorom vo vedách o športe v SR a úspešným akademickým a spoločenským funkcionárom. V súčasnosti koordinuje prípravné práce na zriadenie **Fakulty športu na PU**. Želáme Ti milý náš jubilant, aby sa Ti spoločne s kolektívom, ktorý vieš, podarilo tento vytúžený cieľ splniť.

Vážení pán profesor, do ďalšej Tvojej práce Ti všetci prajeme pevné zdravie, veľa tvorivých síl a šťastia v pracovnom i súkromnom živote.

Prof. PhDr. Michal Belej, CSc.

Zasadala VR FZ PU

V zasadačke Rektorátu PU 24. októbra 2003 sa uskutočnilo zasadanie Vedeckej rady FZ PU. Podľa § 23 odsek 1, písmeno b) a § 30 odsek 1, písmeno c) zákona č. 131/2002 Z. z. o VŠ a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli prerokované návrhy štúdiijných programov pre štúdiijné odbory: Zdravotnícke služby, zubné lekárstvo a fyzioterapia.

Členovia VR FZ predmetné programy posudzovali najmä v dimenziách § 50 citovaného zákona. Rokovanie VR FZ viedla jej predsedníčka a dekanka fakulty PhDr. Anna Eliášová, PhD.

Prvé zasadnutie VR FZ PU pozdravil rektor PU prof. František Mihina, CSc. Red.

POĎAKOVANIE

S veľkým potešením som si prečítal v čísle 5-6/2003 periodika Vašej akademickej obce, ktoré sa mi dostalo do rúk. Dovoľte mi, aby som Vám k vydávaniu a úrovni týchto listov úprimne zablahoželal a poďakoval za obsímne informácie o činnosti a diani na Prešovskej univerzite.

Pri tejto príležitosti by som sa obzvlášť chcel poďakovať autorke článku o prof. PhDr. Tomášovi Stejskalovi, pani Dr. Klaudivii Zuskovej, za výstižný a dojímavý popis charakteru a činnosti tohto významného odborníka českej a slovenskej športovej pedagogiky. Ako hosť KTVŠ FHPV Vašej univerzity som mal tú česť a potešenie zúčastniť sa v roku 1997 dnes už povestného splavu po Tisze, kde som nielen užíval, ako hovorí autorka článku „balzam pre telo i dušu“, ale mal aj možnosť pozorovať a obdivovať nenútené, na prirodzenej autorite spočívajúce vedenie študentov k senzibilizácii vzťahu a dôležitosti intaktného životného prostredia prof. Stejskalom. Je preto len logicky pochopiteľným dôsledkom, ak si Prešovská univerzita vymenovaním prof. Stejskala za „profesor emeritus“ i naďalej zabezpečuje spoluprácu s týmto prvotriednym odborníkom a obdivuhodnou osobnosťou.

Záverom si dovoľujem opakovane poďakovať Vašej redakcii i spomínanej autorke za uverejnenie článku a zaželať Vašej univerzite veľa úspechov vo výchove nových generácií mladých ľudí, ktorým – ako dúfam – životné kréda prof. Stejskala nebudú cudzie.

S úctou a srdečnými pozdravmi

MVDr. Ivan Seidl,
Dufourstr. 81
Zürich

Ako sa už stalo dobrou tradíciou, Univerzitná knižnica PU opäť usporiadala vo svojich priestoroch zaujímavú výstavu umeleckých diel. Tentokrát ide o výstavu fotografií pod názvom **IBA FOTOGRAFIE**, ktorou sa prezentuje pedagóg Fakulty humanitných a prírodných vied PU **Mgr. Jaro Ondo**. Vernisáž výstavy sa uskutočnila dňa 13. októbra 2003 za bohaty účasti tak laickej, ako aj odbornej verejnosti. Hudobným programom vernisáž obohatil Mgr. Martin Michelčík, ktorý sa prezentoval tvorbou Karla Plíhala. Autor výstavy o svojej fotografickej tvorbe hovorí:

„Fotografia je oko duše so schopnosťou zachytiť ľubovoľný moment z toho „nekoneč-

veci. Pritom krásne zaznievajú. Tie správne dotyky zaznievajú večnosť.“

Jaro ONDO: IBA FOTOGRAFIE

ného“ radu momentov, ktoré nazývame život. Spomienky, myšlienky majú obrovskú silu, energiu a z umeleckých foriem sa ju logicky darí zachytiť a najrealistickejšie práve fotografii. Stretli sme sa teda s realitou, ako sa stretáva slnko so svetlom na chodníku – svojím odrazom od okna. Fotografujem a hľadám práve tieto stretnutia. Je to vlastne o dotýkaní. Dotýkaním vznikajú

Názov výstavy je viac ako dvojsmyseľný. Pôvodne sme uvažovali o tom, že vystavíme aj ďalšie autorove práce (maľbu, kresbu ...), ktoré by dokumentovali autorovu všestrannosť, no nakoniec sme sa rozhodli realizovať prvú rýdzo fotografickú výstavu UK PU. To, že to nie sú „iba fotografie“ sa môže presvedčiť každý sám. Výstava potrvá do konca novembra 2003. -H-

V dňoch 5. – 7. septembra 2003 sa v gréckom meste Thiva konala významná lekársko-teologická konferencia s ústrednou témou **CIRKEV A CHOROBA** venovaná dvom významným osobnostiam, ktorí prinášali svoje služby ľuďom v lekárskej i teologickej oblasti.

Prvou osobnosťou bol lekár a evanjelista **Lukáš**, druhou lekár a biskup **Lukáš Voino-Jasenecký**.

Prvý Lukáš žil v dobe apoštola pred 2000 rokmi, druhý Lukáš v rokoch 1877 – 1961.

Konferenciu zorganizoval archimandrita Nektarios Antonopoulos, igumen (predstavený) monastiera Sagmata, pod záštitou biskupského úradu v Thive a Levadii, ako aj mestského úradu v Thive. Miestny biskup Jeronym a primátor mesta v úvodných príhovoroch vyzdvihli dôležitosť tejto konferencie pre ich mesto, kde pôsobil a zomrel evanjelista Lukáš, spolupracovník apoštola Pavla.

Evanjelista **Lukáš** bol jediným sprievodcom a útechou apoštola **Pavla** na všetkých jeho cestách. Po smrti **Pavla** dlhší čas pôsobil v Thive, kde aj zomrel. Na mieste, kde stojí chrám svätého evanjelistu **Lukáša**, sa pri posledných archeologických vykopávkach našiel hrob, ktorý pravdepodobne patrí evanjelistovi **Lukášovi**. Je faktom, že život obyvateľov mesta Thiva je počas dvoch tisícročí úzko spätý s osobou evanjelistu **Lukáša**, ktorý pre nich nie je minulosťou, ale neustálou prítomnosťou.

MEDZINÁRODNÁ LEKÁRSKO-TEOLOGICKÁ KONFERENCIA

Na konferencii k tejto problematike vystúpili: biskup **Lazar z Krymu na Ukrajine**, ktorý vo svojej prednáške analyzoval vzťah biskupa **Lukáša** k chorým a trpiacim. Veľmi zaujímavé bolo vystúpenie vnučky sv. biskupa **Lukáša**, lekárkou **Tatiany Voino-Jaseneckej z Odesy**, ktorá

hodnotila prínos biskupa **Lukáša** v oblasti regionálnej anesteziológie.

Okrem nich vystúpili ďalší teológovia a lekári

z **Grécka, Rakúska, Ruska, Ukrajiny, Čiernej Hory a Slovenska** s hodnotnými príspevkami, v ktorých sa snažili komplexne ohodnotiť činnosť evanjelistu **Lukáša** i lekára a biskupa **Lukáša Voino-Jaseneckého** a hlavne poukázať na fakt, že hoci sa študenti na lekárske fakultách učili a učia z kníh biskupa **Lukáša Voino-Jaseneckého**, väčšina z nich kvôli propagande nevedela nič nielen o jeho živote, ale dokonca ani o tom, že popri chirurgickej práci pracoval dlhé roky aj ako biskup. Až v posledných piatich rokoch sa o tejto veľkej osobnosti ruskej chirurgie začalo otvorené a často hovoriť v Rusku i v zahraničí.

Na budúci rok v septembri sa plánuje ďalšia konferencia v Odesse, ktorá má ešte viac priblížiť verejnosti túto vzácnu osobnosť.

Doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD.
(príspevok bol krátený)

Vysokoškolský klub vstupuje do tretieho roka svojej existencie

6. októbra 2003 sa uskutočnilo slávnostné **Veni Sancte** pri príležitosti otvorenia nového akademického roka. Svätú omšu v dome sv. **Mikuláša** celebroval **Mons. Bernard Bober**, pomocný košický biskup. Vo svojom príhovore vyzdvihol význam univerzity

pri formovaní mladej generácie a ocenil prácu pedagógov, ktorí sa na tomto formovaní podieľajú. Zdôraznil, že popri vzdelávaní je veľmi dôležitá aj duchovná formácia študentov.

Po skončení liturgickej slávnosti pokračoval program vo Vysokoškolskom klube. **Mgr. Martin Michelčík**, podpredseda VŠK, privítal pozvaných hostí: rektora PU **prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc.**, prorektorke pre vzdelávanie **prof. PhDr. Zuzanu Stanislavovú, CSc.**, predsedu AS PU **doc. PhDr. Jána Mojdisa, CSc.**, **Mons. Bernarda Bobera**, pomocného biskupa košickej arcidiecézy, **doc. PhDr. ThDr. Stanislava Stolárika, PhD.**, dekana – farára, zástupcu primátora **Ing. Stanislava Kahanca**, prednostu OÚ **Ing. Štefana Kužmu** a samozrejme študentov. Poďakoval za podporu a spoluprácu primátorovi **Ing. Milanovi Benčovi**, poslancom mestského zastupiteľstva, vedeniu Prešovskej univerzity, všetkým sponzorom a spolupracovníkom.

V kultúrnom programe vystúpil Miešaný zbor PU pod vedením umeleckej vedúcej a zbornajsterky **Mgr. Tatiany Kanišákovéj**.
Mgr. Ján Knapík

NOVÁ EURÓPA PO ROKU 2004

V dňoch 16. – 17. októbra 2003 sa v Istanbule (Turecko) konal **SIEDMY DIALÓG MEDZI PRAVOSLÁVNOU CIRKVOU A SKUPINOU EURÓPSKÝCH ĽUDOVÝCH STRÁN (KREŠŤANSKÝCH DEMOKRATOV) A EURÓPSKÝCH DEMOKRATOV**, na tému: **NOVÁ EURÓPA PO ROKU 2004**. Za Pravoslávnu cirkev v českých krajinách a na Slovensku sa na konferencii zúčastnil **doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD.**

Konferenciu otvoril **Jeho Svätosť Bartolomej I.**, ekumenický (konštantinopolský) patriarcha, ktorý zhodnotil súčasnú spoločenskú, politickú a náboženskú situáciu v Európe a vyjadril nádej, že spoločnými silami môžeme pomôcť pri dosahovaní stability vo všetkých oblastiach života. V mene tureckého premiéra sa prihovoril k účastníkom konferencie jeho zástupca **Saban Disli** a ubezpečil, že **Turecko** víta dialóg medzi Európskym parlamentom, kresťanskými cirkvami a moslimským svetom. V podobnom duchu predniesol reč poslanec Európskeho parlamentu pán **Wim van Velzen**, ktorý vyzdvihol doterajšie dialógy **MEDZI PRAVOSLÁVNOU CIRKVOU A SKUPINOU EURÓPSKÝCH ĽUDOVÝCH STRÁN (KREŠŤANSKÝCH DEMOKRATOV) A EURÓPSKÝCH DEMOKRATOV** a dotkol sa hlavne štvrtého a šiesteho dialógu so záverom, že spoločná práca všetkých zainteresovaných účinne prispela pri vyzdvíhovaní európskych hodnôt v súčasnom európskom dianí. Otázkou spolupráce musí byť venovaná patričná pozornosť, aby Pravoslávna cirkev mohla účinne pomôcť pri budovaní spoločného európskeho domu.

Na konferencii k tejto problematike vystúpili: biskup **Lazar z Krymu na Ukrajine**, ktorý vo svojej prednáške analyzoval vzťah biskupa **Lukáša** k chorým a trpiacim. Veľmi zaujímavé bolo vystúpenie vnučky sv. biskupa **Lukáša**, lekárkou **Tatiany Voino-Jaseneckej z Odesy**, ktorá hodnotila prínos biskupa **Lukáša** v oblasti regionálnej anesteziológie. Okrem nich vystúpili ďalší teológovia a lekári z **Grécka, Rakúska, Ruska, Ukrajiny, Čiernej Hory a Slovenska** s hodnotnými príspevkami, v ktorých sa snažili komplexne ohodnotiť činnosť evanjelistu **Lukáša** i lekára a biskupa **Lukáša Voino-Jaseneckého** a hlavne poukázať na fakt, že hoci sa študenti na lekárske fakultách učili a učia z kníh biskupa **Lukáša Voino-Jaseneckého**, väčšina z nich kvôli propagande nevedela nič nielen o jeho živote, ale dokonca ani o tom, že popri chirurgickej práci pracoval dlhé roky aj ako biskup. Až v posledných piatich rokoch sa o tejto veľkej osobnosti ruskej chirurgie začalo otvorené a často hovoriť v Rusku i v zahraničí. Na budúci rok v septembri sa plánuje ďalšia konferencia v Odesse, ktorá má ešte viac priblížiť verejnosti túto vzácnu osobnosť.

Pán Giorgio Lisi z Talianska, poslanec Európskeho parlamentu a podpredseda Forza Italia, urobil stručný náčrt vytvárania Európskej ústavy a zdôraznil niektoré dôležité kroky, ktoré boli doposiaľ vykonané. **Pán Alojz Peterle zo Slovinska** sa okrem iného vyjadril, že pre neho je dôležitý čl. 2 Ústavy, ktorý hovorí o hodnotách. Vyjadril tiež presvedčenie, že hoci v Európskej ústave nie je priamo uvedené kresťanstvo, celá sa nesie v kresťanskom duchu. Pre väčšinu kresťanov v Európe by zmena o kresťanstve v Preambule Ústavy bola iste vítaná. **Prof. Peter Serracino-Inglott z Malty** poznamenal, že prvoradou úlohou pri vytváraní Európskej ústavy bolo vniešť kresťanské hodnoty do celého textu Ústavy.

Pani Erna Hennicot-Schoepges, zástupkyňa vlády **Luxemburského kniežatstva**, povedala, že prijatie spoločnej Európskej ústavy je veľkou historickou udalosťou, pretože by mala určovať ďalší život miliónov obyvateľov, ktorí dobrovoľne budujú spoločnú Európu. **Wim van Velzen** v diskusii konštatoval, že na stretnutí premiérov Európskych krajín veľa premiérov bolo za vylepšenie Preambuly zmienkou o kresťanstve, ale ak sa nedosiahne názorová jednota, potom je lepšie celú Preambulu vypustiť.

Na záver konferencie účastníci prijali dokument ako spoločné vyhlásenie k danej problematike. Konferenciu zakončil záverečným príhovorom **Jeho Svätosť Bartolomej I.**

Doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD.
(Príspevok bol krátený.)

PRE ZEMEPISÁROV

Počet obyvateľov Zeme sa za posledných 50 rokov viac ako zdvojnásobil a vzrástol na dnešných 6 miliárd. Za posledných 100 rokov bolo zaznamenaných viac technických objavov, ale aj skultúrovanejšia výmera pôdy ako za celú doterajšiu históriu ľudstva. Tieto skutočnosti sú však sprevádzané aj mnohými negatívami. Tvoria viac odpadu, do atmosféry preniká mnoho látok, tzv. skleníkových plynov zvyšujúcich skleníkový efekt atmosféry. To spôsobuje anomálie všeobecnej cirkulácie atmosféry, s ktorými sú zvyčajne spojené extrémne meteorologické prvky, hlavne energetickej a vodnej bilancie. Tie opätovne vyvolávajú anomálie súvisiace napr. s vývojom rastlín, ich kalamitným poškodzovaním suchom, záplavami, chorobami a škodcami, ale aj inými živelnými pohromami.

Akademický Zvolen 2003 a Torysa

Striedavo každý rok sa Slovenská poľnohospodárska univerzita z Nitrý, Univerzita Konštantína filozofa z Nitrý a Technická univerzita zo Zvolena podieľajú na usporiadaní medzinárodného festivalu vysokoškolských folklórnych súborov, pod príznačným názvom Akademický Zvolen. Na tomto podujatí sa zúčastňuje približne 800 účastníkov z radov vysokoškolskej mládeže z našej vlasti i zo zahraničia. K jeho organizácii prispievajú i magistráti miest Nitra a Zvolen. Cieľom tohto festivalu je rozvíjať pozitívny vzťah k národným tradíciám, vymieňať si skúsenosti z práce s folklórom, konfrontovať dosiahnuté umelecké výsledky medzi jednotlivými umeleckými kolektívami a v neposlednom rade obohatiť kultúrny život miestnych obyvateľov i príslušných obcí.

Vysokoškolský folklórny súbor **Torysa**, akademické umelecké teleso Prešovskej

tohto roku v meste Zvolen. Po absolvovaní priestorových skúšok, vystúpení a spoločenských stretnutí s kolegami a priateľmi z iných súborov, po oficiálnych stretnutiach vedenia Torysy s vedením Technickej univerzity

PaedDr. Jozef Hrušovský, umelecký vedúci súboru, autor článku

i predstaviteľmi samotného mesta Zvolen, prebehli dva súťažné večery, kde sa každý zo zúčastnených súborov snažil ukázať odbornej porote a prítomným divákom to najlepšie zo svojho umenia. Vyvrcholením pobytu na festivale bol štvrtkový večerný galaprogram,

kde prebehlo vyhodnotenie súťaže. Laureátom festivalu AZ 2003 sa stal tohto roku folklórny súbor Váh z Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši.

Naši vysokoškooláci z Torysy si pripravili blok ľudovej hudby, spevu a tanca, zostavené do žartovného folklórneho pásma, ktorého námet autori programu – umelecký vedúci súboru PaedDr. Jozef Hrušovský a choreograf

ského folklóru“.

Torysania

chcú poďakovať vedeniu Prešovskej univerzity a všetkým, ktorí sa podieľali na tom, aby súbor v ťažkých ekonomických a priestorových podmienkach mohol existovať. Zvláštne poďakovanie si zasluhuje pán PhDr. Viliam Tarjányi, tajomník Rady pre umeleckú činnosť PU za nezištnú podporu pri realizácii umeleckých zámerov súboru a veľmi náročnej umeleckej príprave v tomto školskom roku.

Začiatok prázdnin je každoročne akýmsi zavŕšením umeleckej sezóny nášho folklórneho telesa, ktorá i tentokrát bola úspešná. Avšak od roku 1999, kedy Torysa musela opustiť optimálne nácvikové priestory vo Veľkej telocvični ŠD, už členovia súboru odchádzajú na prázdniny s doposiaľ nezodpovedanou vážnou otázkou: Kedy sa už konečne nájdú dlhoročne požadované adekvátne nácvikové miesta pre náš súbor, ktorý je naozaj v celoslovenskom meradle uznávaným folklórnym telesom, reprezentantom Prešovskej univerzity a dokázal doposiaľ i v improvizovaných pracovných podmienkach dosahovať rok čo rok úspechy?... Bývalým ve-

Odborná náplň štúdia učiteľstva na Slovensku zahŕňa široký okruh predmetov, v rámci výučby ktorých sa môže vyprofilovať budúci odborný záujem študentov o jednotlivé vedné disciplíny. Študentská vedecká odborná činnosť patrí k aktivitám, ktoré významným spôsobom prispievajú k uvedenej odbornej profilácii a ktoré zvyšujú úroveň vedeckého bádania u študentov v rámci jednotlivých disciplín. Takýto výskum v neposlednom rade prispieva k odstráneniu zjednodušeného chápania vysokoškolského štúdia. **Katedra anglického jazyka a literatúry Fakulty humanitných a prírodných**

Katedrové kolo ŠVOČ na KAJL FHPV PU

vied Prešovskej univerzity 7. 4. 2003 zorganizovala ďalší ročník katedrového kola študentskej vedeckej odbornej činnosti, v rámci ktorej boli prednesené príspevky študentov anglistiky z oblasti americkej literatúry a literárnej vedy (Anna Smolenová, 3. ročník jednopredmetového štúdia), lingvistiky (Lucia Kováčová, Zlatica Goblová a Maroš Matoušek – 2. ročník jednopredmetového štúdia) a psycholingvistiky (Alena Janíková – 2. ročník dvojpredmetového štúdia). Aj napriek dominancii lingvistických tém všetky príspevky potvrdili odbornú erudíciu a komunikatívne schopnosti prednášajúcich v cudzom jazyku. Odborná komisia pozostávajúca z členov Katedry anglického jazyka a literatúry FHPV PU v zložení PhDr. Magdaléna Bilá, Ph.D., PhDr. Jaroslav Kušník, Ph.D., a PhDr. Eva Pavličková za odborne najkvalitnejšie príspevky označila príspevky Lucie Kováčovej Dvojité úloha niektorých sloviac – sponové, alebo plnovýznamové lexikálne slovesá a Maroša Matouška Rozdiel vo využívaní prísloviac „too“ a „very“ v angličtine (sémantické a syntaktické odlišnosti).

Jaroslav Kušník, KAJL FHPV PU

univerzity, sa teda v dňoch od 7. do 11. júla 2003 zúčastnil tohto festivalu spolu s ďalšími desiatimi akademickými súbormi zo Slovenska a tromi zahraničnými telesami,

František Novotný čerpali zo šarišského prostredia. Predvedený program odmenili diváci obrovským aplausom a odborná porota ho ocenila za „hudobné spracovanie šariš-

dením PU bol pomenovaný stav, kedy súbor Torysa ostal „na ulici“, bez spoločných nácvikových priestorov, ako „prechodný“. Ibaže ten trvá doposiaľ a dnes sa naozaj stáva neúnosným a ohrozujúcim jeho existenciu. **Torysania sa s nádejou obracajú na nové vedenie PU** s jej rektorom prof. Františkom Mihinom a veria, že na budúcoročné **Akademický Nitru 2004** vyštartujú zo svojich vlastných reprezentačných priestorov. Iba kvalitné umelecké výkony, láska a pozitívny vzťah k tradícii totiž už nestačia na pozitívnu motiváciu vedenia súboru a jeho členov do ďalších umeleckých aktivít.

XXXVII. Akademický Prešov

Ministerstvo školstva SR,
Ministerstvo kultúry SR,
Rektorát PU v Prešove,
Katedra estetiky a vied o umení na FF PU v Prešove

Vyhlasujú súťaž amatérskej umeleckej tvorivosti vysokoškoolákov Slovenska
XXXVII. Akademický Prešov
17. – 19. 11. 2003

v kategóriách:

1. Pôvodná literárna tvorba (poézia, próza)
2. Umelecký prednes poézie a prózy
3. Študentské divadlo

Na Akademickom Prešove sa môžu zúčastniť študenti slovenských vysokých škôl bez ohľadu na typ školy a odbor štúdia.

Účastníci majú zabezpečené ubytovanie a stravu. Súťaže sa konajú v priestoroch vysokoškolského areálu PU v Prešove a v **Divadle Alexandra Duchnoviča** v Prešove. Hostami Akademického Prešova budú zahraničné divadelné súbory.

Adresa organizačného štábu Akademického Prešova 2003:

Katedra estetiky a vied o umení FF PU,
17. novembra 1, 080 78 Prešov

ATLETICKÁ VETERANIÁDA 2003

Atletický klub pri TJ Slávia Prešovská univerzita v Prešove usporiadal **23. septembra 2003 atletickú veteraniádu**. Zúčastnilo sa jej vyše dvadsať bývalých aktívnych pretekárov a vyznávačov kráľovnej športu. V tomto ročníku bola účasť obohatená o pretekárov z **Bardejova a Košíc**. Po uvítacom príhovore predsedu klubu atletici nastúpili na štart v jednotlivých disciplínach. Po skončení pretekov sa pospomínalo na mladé roky prežitú na atletických ováloch po celej československej republike. Na záver každý účastník dostal diplom v rámci dňa športu 2003.

Výsledky víťazov jednotlivých vekových kategórií:

60 m: (muži) 40–45 Štefan Pristaš, PO, 8,25 s; 45–50 Ján Kuzmiak, PO, 7,85; 50–55 Milan Židek, PO, 8,80; 55–60 František Stanek, PO, 9,72; 65–70 Jozef Štec, PO, 10,00. (Ženy) 40–45 Beáta Nagyová, PO, 9,8.

200 m: (muži) 40–45 Ján Točo, PO, 31,39 s;

50–55 Milan Židek, PO, 32,26. (Ženy) 40–45 Beáta Nagyová, PO, 36,90.

800 m: (muži) 40–45 Ján Tomčo, PO, 2:31,0; 50–55 Milan Židek, PO, 2:41,0; 55–60 František Stanek, PO, 3:06,0; 65–70 Jozef Štec, PO, 3:15,0. (Ženy) 40–45 Beáta Nagyová, PO 3:22,0.

5000 m: (muži) 45–50 Vladimír Pribula, PO, 18:17,0; 50–55 Milan Židek, PO, 19:28,0; 55–60 František Stanek, PO, 23:27,0; 65–70 Jozef Štec, PO, 23:28,0.

Skok do diaľky: (muži) 40–45 Štefan Pristaš, PO, 480; 45–50 Ján Kuzmiak, PO, 487.

Vrh guľou: (muži) 40–45 Marián Malek, PO, 10,70; 45–50 Pavol Zajac, BJ, 9,85; 50–55 Jozef Bicák, PO, 8,98; 60–65 Juraj Maľcovský, PO, 11,53. (Ženy) 50–55 Eva Polaková, KE, 7,24.

Hod diskom: (muži) 40–45 Marián Malek, PO, 30,02; 45–50 Pavol Zajac, BJ, 30,92; 50–55 Jozef Bicák, PO, 30,10; 60–65 Juraj Maľcovský, PO, 31,58. (Ženy) 50–55 Eva Polaková, KE, 25,22.

Hod oštepom: 40–45 Štefan Pristaš, PO, 38,40; 45–50 Michal Uchaľ, PO, 28,10; 50–55 Dušan Veľký, BJ, 24,74; 60–65 Juraj Maľcovský, PO, 35,90.

Hod kladivom: 40–45 Marián Malek, PO, 24,84; 45–50 Pavol Zajac, BJ, 38,10; 50–55 Jozef Bicák, PO, 36,90.

– J. Maľcovský –

NAJVÝZNAMNEJŠIE športové podujatia r. 2002

- Večerný beh Prešovom spojený s behom akademikov
- Memoriál Š. Stanislava v skoku do výšky
- Memoriál J. Nagya, zakladateľa džuda v TJ Slávia PU
- Šachový turnaj vysokoškolákov
- Pohár rektora PU vo vodnom póle
- Medzinárodné turnaje akademických
 - a) hádzaná
 - b) volejbal
- Aerobik ku Dňu študentov
- Medzinárodné majstrovstvá akademikov v bežeckej lyžovaní
- Športové všeličo v spolupráci s KTV FHPV
- Splav akademikov TISA spoločne s UPJŠ Košice
- Tenisový turnaj pod záštitou rektora PU a dekana FHPV

Najvýznamnejšie oddiely za r. 2002

- Džudo: a) juniori 1. miesto Majstrovstvá Slovenskej republiky
- b) muži 6. miesto Majstrovstvá SR
- Vodné pólo: žiaci 3. miesto Majstrovstvá Slovenskej republiky
- Športová gymnastika a športový aerobik: účastníci Majstrovstiev Slovenskej republiky a Majstrovstiev Akademického športu

6 otázok pre Mgr. Milenu ŠVEDOVÚ

Ste absolventkou PU – prečo ste sa rozhodli študovať práve tu a to Tv?

Som Prešovčanka a nielen to. Aktívne som sa venovala modernej gymnastike 18 rokov a ako športovkyňa som aj začala študovať Tv. Ale zároveň aj ruský jazyk, čo ma po roku nenaplnilo a presiedla som na geografiu. Bol to môj obľúbený predmet už na ZŠ a tajne som aj dúfala, že ho vyštudujem.

Spomínali ste, že 18 rokov bola súčasťou Vášho života aj moderná gymnastika. Aké úspechy ste dosiahli?

MG stále je mojou súčasťou. A úspechy. Začínala som ako 5-ročné dievčatko na ZŠ Kúpeľná v žltom drese (dnes si to pamätám) a do telocvične ma dovedla moja mama. Za čo jej dnes ďakujem. Ako veľmi hyperaktívne dieťa ma po roku vybrali na ZŠ Mukačevská a tam sa už začala ozajstná MG. Pod vedením I. Chalupovej a neskôr M. Chalupovej som postupne dostávala MG do krvi.

Už ako 8-9-ročná som sa stala majsterkou SR – jednotlivkyne aj spoločné skladby. Nasledovala reprezentácia v ČSFR a po rozdelení republiky v SR. Ako samostatný štát sme športovci dostali veľkú šancu ukázať sa, pretože za éry Československa sa to podarilo len málo Slovákom.

1. MS – Atlanta 1993 – náhradníčka (polročný pobyt v Bulharsku (Neška Robeva).
2. ME – Thesaloniky 1994 – individuálny
3. MS – Paríž 1994 – spoločné skladby

4. MS – Viedeň 1995 – spoločné skladby
5. MS – Budapešť 1996 – 13. miesto (najväčší úspech v mojej kariére)
6. ME – Patras 1997 – spoločné skladby
7. Svetová univerziáda – Sicília 1997 – (aj PU) 25. miesto
8. MS – Sevilla 1998 – spoločné skladby

Svoju športovú kariéru som skončila titulom Majsterky SR v spoločkách v decembri 2000. Ale MG som neopustila, začala som sa venovať trénerskej činnosti.

internú doktorandku na KTVŠ FHPV PU

Koho vlastne trénujete?

V Klube MG Mladost Prešov máme 60-člennú základňu detí od 4 do 17 rokov. Ja trénujem žiačky, juniorky a seniorky (vek 10-17 rokov).

Naplnia Vás táto práca, máte medzi svojimi zverenyňami malé talenty?

Práca s deťmi je úžasná, pretože sú veľmi vďačným produktom. Dajú sa formovať a sú úplne bezprostredné. Každým dňom napredujú. MG je špecifický šport, na ktorý treba mať talent (ja tomu hovorím „danosti od Boha“), ale ten nikdy nestačí. Za všetkým je tvrdá práca ako gymnastky tak aj trénerky.

Aké úspechy majú už Vaše gymnastky za sebou?

Nie sú to len moje dievčatá, ale aj pani trénerky Ľ. Razumskej, ktorá im dala veľmi dobré základy, ktoré som sa naučila využiť a zdokonaliť.

V tomto mesiaci sme na M SR junioriek získali striebro a zemiak a na MS SR senioriek tiež zemiak. (Dievčatá mali pestrú jarnú časť sezóny, v priebehu ktorej náš klub v júni usporiadal Medzinárodnú súťaž v MG pod záštitou rektora PU „PREŠOV 2003“: Prešovské gymnastky získali zlato v 3 kategóriách staršie žiačky, juniorky, seniorky.

Dve juniorske reprezentantky sa predstavili na Grand Prix v Izraeli kde boli aj vo finále. Je to úspech pri dnešnej konkurencii Rusiek, Bielorusiek, Ukrajčiek a Gruzínok.

Pekná bilancia, ale čo plánujete do budúcnosti, aké sú vaše ďalšie ambície?

Je to otázka, na ktorú je ťažké odpovedať, no určite chcem ukončiť štúdium a zároveň byť dobrým pedagógom a trénerom!

Red.

KVETOSLAVA PEREČINSKÁ rozhodovala na Majstrovstvách sveta

Naša gymnastka bude rozhodovať aj v Aténach

Doc. PhDr. Kvetoslava Perečinská, CSc., ktorá učí na FHPV PU rozhodovala v auguste t. r. na Majstrovstvách sveta v športovej gymnastike v americkom Anaime. Trénerka v Klube športovej gymnastiky a športového aerobiku TJ Slávia PU pôsobila na svetovom šampionáte v role rozhodkyne vo finále ženských družstiev.

O jej úspechoch i ďalšej činnosti prinesieme v nasledujúcom vydaní nášho periodika krátku reportáž.

Vydáva: **Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov**

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. Členovia redakčnej rady: prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Haľko, PhDr. Viliam Tarjányi, Mgr. František Dancák, doc. Ján Zozulák, doc. PhDr. Daniel Šimčík, CSc., Andrej Baňas – výtvarník, Mgr. Luboslav Krajčák – fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKEJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV DECEMBER 2003

ROČNÍK VII. č. 12 / 2003

Vedecká rada PU udelila titul doctor honoris causa bulharskému prezidentovi Georgimu Parvanovovi a Zlatú medailu PU prezidentovi SR R. Schusterovi

Slávnostný akt sa uskutočnil v historickej budove Divadla Jonáša Záborského ▲ Slávnostného aktu sa zúčastnil aj štátny tajomník MŠ SR p. František TÓTH a prezident Slovenskej rektorskej konferencie Dr.h.c. mult. prof. Ing. Juraj SINAY, DrSc. ▲ Úvodný príhovor rektora PU prof. Františka MIHINU a prejav bulharského prezidenta Georgija PARVANOVA ▲ Parvanov po prevzatí dekrétu zložil slávnostný sľub Dr.h.c.

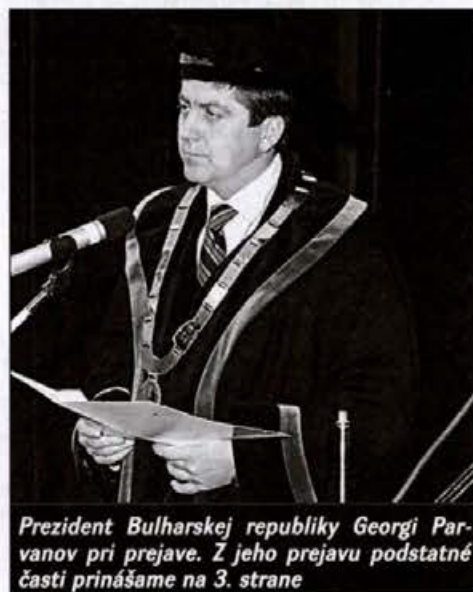

Začiatok inaugurácie bulharského prezidenta

Prešov, PU – Na pôde historickej budovy prešovského Divadla Jonáša Záborského sa 14. novembra 2003 konalo rozšírené zasadnutie Vedeckej rady PU o vedecké rady fakúlt PU.

Po slovenskej a bulharskej hymne slávnostné zasadnutie VR PU z poverenia vedenia PU otvorila prorektorka PU prof. Zuzana Stanislavová. Slávnostné zasadnutie sa uskutočnilo pri príležitosti udelenia čestného doktorátu historických vied prezidentovi Bulharskej republiky Georgi Parvanovovi. Slávnostného aktu sa zúčastnil aj prezident SR Rudolf Schuster s ctenou manželkou pani Irenou Schusterovou, prezident Rektorskej konferencie SR prof. Sinay, DrSc., prorektori

PU, predseda AS PU, štátny tajomník MŠ SR p. František Tóth, poslanec NR SR Peter Biroš, predseda VÚC Peter Chudík, primátor mesta Prešov Milan Benč. Všetkých prítomných prorektorka Stanislavová srdečne privítala ako aj prítomných rektorov slovenských vysokých škôl. Osobitne srdečne privítala cirkevných hodnostárov prešovského a košického kraja, ako aj predstaviteľov PU, pred-

Prezident Bulharskej republiky Georgi Parvanov pri prejave. Z jeho prejavu podstatné časti prinášame na 3. strane

sedov a predsedníčky AS fakúlt, členov a členky vedeckých rád.

Po privítaní úvodný príhovor predniesol rektor PU prof. PhDr. František Mihina, CSc.

**Vážené promočné zhromaždenie,
Vaše excelencie, Vaše magnificencie,
spektabiles, honorabiles,
dámy a páni,**

stretávame sa v tejto historickej budove Divadla Jonáša Záborského v Prešove, aby sme „z dôvodov čestných“, teda „ku cti a na počesť“ nášho vzácneho hosta, jeho excelencie prezidenta Bulharskej republiky Georgi Parvanova, odovzdali mu najvyššie vyznamenanie, ktoré naše vysoké školy

(Pokračovanie na 2. a 3. strane.)

Pohľad na účastníkov slávnostného zasadnutia VR PU

Vedecká rada PU udelila titul doctor honoris causa bulharskému prezidentovi Georgimu Parvanovovi a Zlatú medailu PU prezidentovi SR R. Schusterovi

(Dokončenie z 1. strany.)

a univerzity majú, čestný doktorát dr. h. c. – doctor honoris causa v oblasti historických vied. Ex definitione – ako teda vyplýva z označenia, je to titul výnimočný, naozaj exkluzívny, ktorý sa udeľuje len v ojedinelých prípadoch. Nazdávame sa, že aj teraz nepostupujeme len „ex lege“ – podľa práva, ale aj podľa najlepších tradícií, ktoré na našich vysokých školách ctíme a ktoré chceme aj naďalej rozvíjať.

Aj pri takýchto príležitostiach, aj keď nie sú časté, zamýšľame sa nad tým, čím vlastne vysoké školy sú, čím by mohli byť a čo je potrebné urobiť, aby naše univerzity naplnili svoj vlastný pojem. **Komuniké 33 ministrov** zodpovedných za realizáciu európskeho vysokoškolského priestoru z 19. septembra tohto roku definovalo vysoké školstvo ako „verejné dobro“ – vyššie učenie a označenie si vysoké školy ani nemohli želať. Je na nás, aby sme si uvedomili, čo to znamená, čo za tým máme vidieť, čo v tejto súvislosti znamená „byť verejným dobrom“. Na tom istom vysokom fóre odznel aj názor, že za vysoké školy „zodpovedá celá spoločnosť“. A my, pravda, pre ktorých ich život kariérny i každodenný s vysokými školami spojený, ju nesieme dvakrát. Naša starostlivosť o ne nie je len výsledkom nášho osobného vzťahu k tej „svojej škole“, univerzite, nie je len

Rektor PU prof. Mihina pri úvodnom prejave

podobou nášho remeselného stereotypu. Nazdávame sa, že stredoveké univerzity vznikli ako jeden z najlepších a najzrelších či najkrajších plodov spočiatku stredoeurópskeho, neskôr európskeho a svetového civilizačného a duchovného vývinu. Ich miesto v súčasnom svete nielen že neklesá, ale – naopak – vzrastá, aj keď nadobú-

Po úvodnom príhovore rektora prof. Mihinu predseda AS PU a člen VR PU doc. Ján Mojdis, CSc., predložil rektorovi Františkovi Mihinovi návrh na udelenie titulu Dr.h.c. páňovi Georgimu Parvanovovi a predniesol Laudatio, ktoré rektor prijal.

Vaša magnificencia, dovoľujem si Vám predložiť návrh, aby na dnešnom slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Prešovskej univerzity bola páňu Georgimu PARVANOVovi udelená hodnosť „doctor honoris causa“ z vedného odboru HISTORICKÉ VEDY.

Bulharsko a Slovensko majú veľa spoločného a to nielen v tom, že tak jednu ako aj druhú krajinu obýva prevažne slovanské obyvateľstvo, ale aj to, že tak jeden ako aj druhý národ prešiel v dejinách peripetiami cudzej nadvlády pokiaľ nezískal samostatnosť.

Vychádzajúc z historických prejavov bulharsko-slovenských stykov aj naša dnešná slávnosť by mala byť vnímaná cez prizmu uvedených skutočností ako pokračovanie vzájomného spoznávania a rozširovania spolupráce medzi Bulharskom a Slovenskom. Mám tu česť vám predstaviť jeho excelenciu prezidenta Bulharskej republiky Georgi PARVANOVA, nielen ako politika, ale aj ako vedca, historika a človeka, ktorý sa snaží o prehĺbenie bulharsko-slovenskej spolupráce.

Jeho excelencia Georgi PARVANOV sa narodil 28. júna 1957 v obci Siritnik, v kraji Pernik v Bulharsku. V roku 1975 ukončil matematické gymnázium v Perniku a následne pokračoval v štúdiu v Sofii na Univerzite sv. Klimenta Orchidského na fakulte histórie, ktorú úspešne ukončil v roku 1981. Po ukončení štúdia začal pracovať ako vedecký pracovník na inštitúte dejín a jeho vedecké

Člen VR PU a predseda AS PU doc. PhDr. Ján MOJDIS, CSc., pri prednese Laudatia

záujmy sa sústredili na problematiku spätú s bulharskou národnostnou otázkou a na počiatky dejín sociálnej demokracie v Bulharsku. Môžeme to dokumentovať jeho prvými vedeckými prácami z 80-desiatych rokov 20. storočia akými boli práce ako Založenie Zväzu bulharských ústavných klubov v roku 1908 z roku 1982, či práca **Názory Georgi Kirkova na bulharskú národnostnú otázku z roku 1988** alebo **Národno-federatívna strana v národnooslobodzovacom hnutí z roku 1989**.

V období rokov 1992 až 1996 pracoval ako riaditeľ Centra pre historické a politologické výskumy a zároveň od roku 1994 sa stal poslancom

da nové a nové podoby, aj keď sa prudko menia edukačné technológie, spôsoby a formy komunikácie a podobne. Nie je možné nerozumiť výpovedi, že vzdelanie je mostom k budúcnosti – len prostredníctvom vzdelania, ktoré je ukotvené v duchovnosti, ktorú dedíme od našich dávnych predkov, máme nádej na budúcnosť, ako jednotlivci, ako národy, ako ľudstvo. **Týmto „mostom“, „médiom“, s ktorým spájame svoju budúcnosť, sú generácie mladých ľudí, ktorí v hojnom počte časť svojich životov spájajú s našimi vysokými školami.**

Pripomínam to preto, dámy a páni, že len v týchto širších súvislostiach je možné, aby sme sa stretávali aj za účelom, aký je ten dnešný. Dovoľte mi vyjadriť potešenie, že dnešný slávnostný promočný akt sme mohli uskutočniť v prítomnosti prezidenta Slovenskej republiky, popredných predstaviteľov cirkví, mestskej a regionálnej samosprávy a štátnej správy, v prítomnosti Vás všetkých.

V mene vedenia Prešovskej univerzity, jej akademických orgánov, ako aj v mene reprezentácií jej fakúlt, chceme pozdraviť bulharských akademikov, teda študentov, učiteľov a všetkých, ktorí sú súčasťou veľkej rodiny tých, ktorí tvoria európsky vzdelávací a výskumný priestor, nezávisle na tom, v ktorej časti nášho starého kontinentu sa nachádzajú.

v 37., 38. a 39. Národnom zhromaždení do roku 2001, kedy bol zvolený za prezidenta Bulharskej republiky a funkcie prezidenta sa ujal 22. januára 2002.

Jeho excelencia Georgi Parvanov sa angažoval v realizácii významných projektov, ktoré mali kultúrno-historický rozmer, či už išlo o projekt obnovy Veľkej baziliky v Pliske (prvé bulharské hlavné mesto), či realizáciu a vydaním **Histórie slovanobulharskej alebo organizáciou Desiatdňových národných buditeľov**. Pod jeho patronátom bol otvorený v Bruseli kultúrny festival „Europalia – Bulharsko 2002“, národné oslavy 100-ročnice od lindencko-preobraženského povstania a pod.

Jeho excelencia Georgi Parvanov je aktívnym historikom čoho dokladom je autorstvo niekoľkých monografií a knižných publikácií, desiatky vedeckých štúdií a článkov.

Súčasťou jeho vedeckej práce sú aj prednáškové aktivity, či už doma v Bulharsku, napríklad na Sofijskej Univerzite sv. Klimenta Ochridského alebo Univerzite v Blagoevgrade. V zahraničí na Wroclavskej univerzite, či na Moskovskej štátnej univerzite alebo ďalších.

V svojich prejavoch venovaných historickým problémom jeho excelencia Georgi Parvanov neustále vyzdvihuje nutnosť nového hodnotenia bulharských dejín, hľadania nových ciest a rozširovania demokratického obzoru Bulharov na začiatku nového tisícročia. Rozvoj Bulharska a jeho zahranično-politické priority sú nemennou súčasťou jeho výziev a rozširovania spolupráce so všetkými demokratickými štátmi sveta, ale predovšetkým s krajinami Európy.

Vychádzajúc z tejto stručnej charakteristiky jeho excelencie Georgi Parvanova navrhujem, aby mu bola udelená čestná hodnosť Dr.h.c. Prešov-

skej univerzity v Prešove, pretože svojimi aktivitami tak v oblasti vedecko-výskumnej práce ako aj svojimi ďalšími aktivitami prispieva k rozvoju vzájomnej spolupráce štátov novo sa zjednocujúcej sa Európy, ktorej súčasťou chceme byť všetci.

PO PREDNESENÍ NÁVRHU REKTOR PROF. MIHINA PAVEDAL:

„S mimoriadnym záujmom som si vypočul Váš návrh, aby p. Georgi Parvanov bol na dnešnom slávnostnom zasadnutí VR PU rozšírenej o VR fakultu vyhlásený za čestného doktora PU.

Tento titul udeľuje univerzita len vo výnimočných prípadoch a je najvyšším ocenením, aké môže vysoká škola na základe zákona a štatútu udeliť.“ Vzápätí požiadal prorektor Viera Bačová, aby vykonala promočný akt, ktorým bulharskému prezidentovi udelila práva a výsady titulu.

Promótorka doc. V. BAČOVÁ, DrSc. odovzdáva dekrét bulharskému prezidentovi v prítomnosti rektora PU prof. F. MIHINU

Georgi Parvanov zložil sľub, podľa ktorého sa prijatím čestného doktorátu zaväzuje, že si PU uchová v pamäti, a nikdy jej neodoprie pomoc a radu.

„Prijmám toto vysoké ocenenie ako prejav osobitnej úcty k Bulharskej republike k jej vede, kultúre a školstvu. Som dojatý, že tento čestný doktorát získavam práve na Slovensku, kde sú životné hodnoty, tradície, svetonázor a cit pre slovanskú vzájomnosť tak blízke nám, Bulharom.“

Na záver zdôraznil, že historici a literáti v Bulharsku pociťujú zvláštnu úctu k slovenským vedcom a najmä k tvorcom modernej slavistiky Pavlovi Jozefovi Šafárikovi.

Sľub prezidenta Bulharskej republiky GEORGI PARVANOVA

Prejav prezidenta Bulharskej republiky Georgi Parvanova na ceremónii pri obdržaní čestného titulu doctor honoris causa Prešovskej univerzity v Prešove

Vaša Excelencia, vážený pán prezident,
Vaša Magnificencia, vážený pán rektor,
Vážení členovia akademickej obce,
Vážení hostia,
Drahí študenti,

je pre mňa veľkým potešením a ctou udelenie čestného doktorátu Prešovskej univerzity, ktorá je jedným z významných centier vysokého školstva vo vašej krásnej krajine. Prijíмам toto vysoké ocenenie ako prejav osobitnej úcty k Bulharskej republike, k jej vede, kultúre a školstvu. Som dojatý, že tento čestný doktorát získavam práve na Slovensku, kde sú životné hodnoty, tradície, svetonázor a cit pre slovanskú vzájomnosť tak blízke nám, Bulharom. Teší ma tiež, že je medzi nami dnes aj prezident Slovenskej republiky pán Rudolf Schuster, s ktorým ma spája osobné priateľstvo, zrkadliace srdečnosť bulharsko-slovenských vzťahov.

Vážené dámy a páni,

medzi našimi krajinami existujú dávne a hlboké historické a duchovné putá. Tie sú spojené nielen s našim slovanským koreňom a jazykom, kultúrou a svetonázorom, ale aj s veľkými životnými skúškami, so spoločnou a veľmi podobnou historickou cestou.

Historici a literáti v našej krajine pociťujú zvláštnu úctu k veľkým slovenským vedcom a najmä k tvorcom modernej slavistiky – Pavlovi Jozefovi Šafárikovi.

Priebehom stáročí sa formovala aj spoločná črta v národnej psychológii Slovákov a Bulharov. Je to odveká túžba po vzdelaní. Aj Bulhari, aj Slováci si veľmi vysoko cenia vzdelanosť a nešetria žiadne úsilie a prostriedky, aby ich deti mohli dostať kvalitné vysoké európske vzdelanie. Jedným z dôkazov toho je aj vaša univerzita, kráčajúca cieľavedome od minulosti ku sľubnej budúcnosti – svojimi historickými tradíciami a moderným dynamizmom, veľkými úspechmi v rôznych vedeckých oblastiach.

Som ale presvedčený, že dnes, keď zdieľame univerzálne hodnoty slobody a demokracie a máme spoločnú európsku perspektívu, sú naše potenciálne možnosti vývoja bilaterálnej spolupráce značne väčšie. Musíme sa oprieť o pozitívne a plodné tradície našich vzájomných vzťahov a rozvíjať ich ďalej ako rovnoprávni a dôstojní členovia rodiny demokratických národov.

Zjednotená Európa nie je len ekonomickým projektom. Ekonomické záujmy, akokoľvek dôležité, sú sami o sebe nedostačujúce. Zjednotená Európa je politickým, kultúrnym a ak chcete – aj civilizáčným projektom. Nazdávam sa, že dnes Európa potrebuje viac než kedykoľvek predtým aktívnu duchovnú a kultúrnu výmenu, aby mohla úspešne existovať v zajtrajšom svete. Vidím budúcu Európu predovšetkým ako Európu hodnôt ducha a solidarity medzi národmi. My všetci musíme vytvoriť tento nový obraz, vdychnúť „nový charakter a dušu“ Starému kontinentu. Znamená to hlbšie si uvedomiť spoločné duchovné a kultúrne korene, zachovať a rozvíjať mnohotvárnosť kultúry a jazykov, tradícií a náboženstiev, ktoré tvoria bohatstvo nášho európskeho domu.

Vážené dámy a páni,

keď americký spisovateľ John Steinbeck preberal Nobelovu cenu vyslovil lakonickú sentenciu: „Človek je mojou poslednou nádejou“. Samozrejme, človekom sa začína a končí všetko. Ale v tejto

Prezident Parvanov daroval pri tejto príležitosti rektorovi MIHINOVÍ ikonu zobrazujúcu CYRILA a METODA

pamätnej fráze nachádzam nôtu zúfalstva, badám dokonca aj paniku.

Atrament na pere, ktorým Bulhari a Slováci napísali dôležité stránky európskych dejín, ešte nevyšchol. Majú ešte čo dodať do bielych stránok budúcnosti!

Ďakujem za pozornosť.

Pred záverom slávnostného zhromaždenia prorektorka prof. Zuzana Stanislavová požiadala rektora prof. Mihinu, aby odovzdal Zlatú medailu PU Dr.h.c. Ing. Rudolfovi Schusterovi. Udelenie tejto medaily schválila VR PU na svojom zasadnutí dňa 3. novembra 2003 ako ocenenie pozornosti, ktorú p. Schuster venoval Prešovskému kraju, mestu Prešov a Prešovskej univerzite a za zásluhy o rozvoj a šírenie dobrého mena PU.

Pán prezident po prevzatí medaily povedal: „Je to pre mňa prekvapenie. Nečakal som to. V skutočnosti som do Prešova prišiel zblahoželať kolegovi k udeleniu čestného doktorátu. Ďakujem a sľubujem, že sa budem snažiť, aby sa vysoké školy dostali na cestu, kam patria.“ Rektor PU prof. Mihina pripomenul, že medailu PU udeľuje za mimoriadne zásluhy pri budovaní vedy a vzdelávania, podmienok pre vedu a výskum, ako aj pre výchovu mladej generácie na východe Slovenska. Preto sa VR PU rozhodla udeliť túto poctu práve prezidentovi SR.

Rektor PU prof. F. MIHINA odovzdáva Zlatú medailu PU prezidentovi SR p. Rudolfovi SCHUSTEROVÍ

Spracoval: doc. M. RUSINKO

Rozhovor s doc. Ing. Róbertom Štefkom, PhD.

Katedra manažmentu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity ponúka okrem svojich akreditovaných magisterských študijných odborov aj kurzy Manažment projektov pre čerpanie fondov Európskej únie pre VÚC a širokú verejnosť.

Naša prvá otázka:

- Ako vznikla myšlienka realizovať školenia zamerané na tvorbu projektov?

Predmet Manažment projektov ako súčasť nášho akreditovaného magisterského študijného odboru Ekonomika a manažment podniku v špecializácii Personálny manažment študujú študenti denného aj externého štúdia v zimnom semestri **5. ročníka vo výmere 3 hodiny týždenne** končiac zápočtom a skúškou. Mimochodom, rozširuje im to v súčasnosti aj oblasť uplatnenia. Už takmer pred dvoma rokmi nás napadlo, aby sme tento predmet ponúkli najprv na základe prejavenej akútnej potreby pre **pracovníkov VÚC Prešov** a potom **aj pre širokú verejnosť, napr. starostov obcí, podnikateľov, ale aj ďalších zamestnancov miestnej samosprávy**, pre ľubovoľných uchádzačov, ktorí by chceli čerpať financie z fondov Európskej únie a ďalších zdrojov a potrebujú sa naučiť tvoriť a manažovať projekty.

- V novembri sa začína už v poradí 4. cyklus vzdelávacích kurzov zameraných na tvorbu projektov...

Dňa 14. novembra 2003 začal a v januári 2004 bude končiť v poradí už štvrtý z cyklu rovnakých základných kurzov. **Prvý kurz sme realizovali v januári - marec 2003, druhý v apríli - jún 2003, tretí v septembri - októbri 2003.** Náš kurz nie je ani licencia ani vodičský preukaz. Neznamená to, že len tí, ktorí absolvovali daný kurz, sa môžu venovať projektom. Končí certifikátom o absolvovaní vzdelávacieho kurzu, ktorého základným cieľom je zvýšiť stav pripravenosti frekventantov na čerpanie fondov Európskej únie. Absolvovali ho ľudia, ktorí už majú nejaké skúsenosti s projektmi, ale aj takí, ktorí sú s nimi v kontakte prvýkrát. **Kurz trvá spolu 60 hodín** a odohráva sa formou piatich dvojdných sústreďení počas **3 mesiacov**. Pri finalizácii projektov sú k dispozícii pre účastníkov kurzov aj členovia vytvoreného expertízno poradenského zboru.

- Akí ľudia sú v tíme lektorov - praktici, alebo teoretici?

Lektorský tím máme už stabilizovaný. Tvoria ho **20 lektorov**. Všetci sú praktici - každý sa už podieľal konkrétne na mnohých úspešných projektoch. Sú to hlavne dve skupiny - prvou sú priamo projektoví manažéri, odovzdávajú nielen vedomosti, ale aj praktické skúsenosti frekventantom kurzu, pri učení spôsobov tvorby projektov, metódy a rámcových pravidiel, „logframes“ (logických plánovacích matíc), rôznych postupov, atď. Druhou skupinou sú nositelia zdrojov najaktuálnejších informácií - odborníci, priamo z riadiacich orgánov ministerstiev, **najmä Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja** a ďalších centrálnych a regionálnych odborných orgánov a komisíí. Ak sa aj medzi lektormi sem-tam vyskytujú aj ľudia s akademickými titulmi, sú to zase praktici - napr. jeden z lektorov doc. Ing. Tomáš Sabol, CSc., **dekan Ekonomickej fakulty Technickej univerzity z Košíc** bol už úspešný podľa mojich informácií v 14 projektoch, ktoré realizoval. Podobné je to ešte v 2-3 ďalších prípadoch lektorov.

Väčšia časť lektorov je z Bratislavy, ale sme aj **traja z Prešova, z Košíc, z Popradu, z Banskej Bystrice**. Kritériom výberu lektorov je odbornosť, praktická skúsenosť a znalosť už úspešne realizovaných projektov.

Róbert Štefko

- Koľko ľudí už skončilo doterajšie kurzy, resp. aký je ich výber na absolvovanie školenia?

Dosiaľ ukončilo kurz **141 absolventov**. Výber sme odmietli realizovať prijímačkami, aj keď ako minimálna požiadavka maturita je potrebná. Napokon - keďže záujem je značný, snažíme sa rozširovať kapacitu tak, aby sme mohli prijať všetkých hlásiacich sa uchádzačov. **V 1. kurze dominovali z VÚC Prešov v 2. kurze tak na polovicu, v 3. z takmer 40 účastníkov boli len 6 Prešovčania.** Zbytok bol už z celého Slovenska - aj z takých miest, ako **Prievidza, Trenčín, Stará Turá** atď. Podľa vyjadrení účastníkov aj podľa tlmočených

skúseností redaktorov Rádia Slovensko, naša Prešovská univerzita je dosiaľ **jediná na Slovensku**, ktorá ponúka takýto druh vzdelávacích kurzov širokej verejnosti.

- Jedným z cieľov je získať poznatky o tvorbe projektu. Znamená to, že účastníci kurzu po absolvovaní sú schopní vypracovať vlastné projekty?

Áno. Finálnym produktom kurzu je vypracovanie projektu každým účastníkom. Niektorí už pred začatím kurzu majú istý zámer, ale nevedia ho spracovať vo forme projektu. **Druhá kategória sú ľudia, ktorí pri vstupe do kurzu síce ešte nevedia, čo chcú, ale v priebehu kurzu dospejú k poznaniu, čo chcú robiť.** Vyskytujú sa aj takí účastníci, ktorí nemajú zámer, ani k nemu v priebehu kurzu nedospejú. Tí potom vypracujú fiktívny projekt.

- Vedeli by ste menovať nejaké prípady najvýznamnejšieho využitia poznatkov kurzu účastníkmi, spätnej väzby, po jeho absolvovaní?

Áno, máme viacero spätých väzieb, z ktorých môžem spomenúť minimálne štyri. Jednou je v závere kurzu anonymný prieskum spokojnosti absolventov. Dopĺňajú ho spätoväzobné individuálne rozhovory s účastníkmi. Prirodzene, v úvode kurzu tomu predchádza analýza očakávaní študentov. **Druhou častou spätnou väzbou sú obdržané ďakovné listy napr. od VÚC Prešov, od Regionálnej rozvojovej agentúry Svidník a iné.** Tretím druhom spätnej väzby sú vytvorené projekty a zakladanie rôznych agentúr zameraných na tvorbu projektov, združení a pod. Napr. Ing. Miron Mikita, riaditeľ regionálnej rozvojovej agentúry Svidník, ako náš absolvent, nám prezentoval svoj schválený úspešný projekt cezhraničnej spolupráce **PHARE CBC**, ďalej ide o úspešné projekty v oblasti ľudských zdrojov a mnohé ďalšie, čo nás len teší. Medzi našich ďalších úspešných absolventov kurzu patria aj manželka **Kollárovcí (MVDr. Kollár, JUDr. Kollárová)**, ktorí založili za týmto účelom výkonné občianske združenie, ďalej medzi našich bývalých študentov a teraz absolventov našich vzdelávacích kurzov patrí napr. **PaedDr. Igor Urban** a ostatní členovia jeho agentúry, ktorá sa snaží už vyvíjať projektovú činnosť a možno menovať mnoho ďalších pozitívnych dôsledkov našich kurzov.

- Realizujete iba vzdelávacie kurzy pre tvorbu projektov, alebo aj nejaké samé tvoríte?

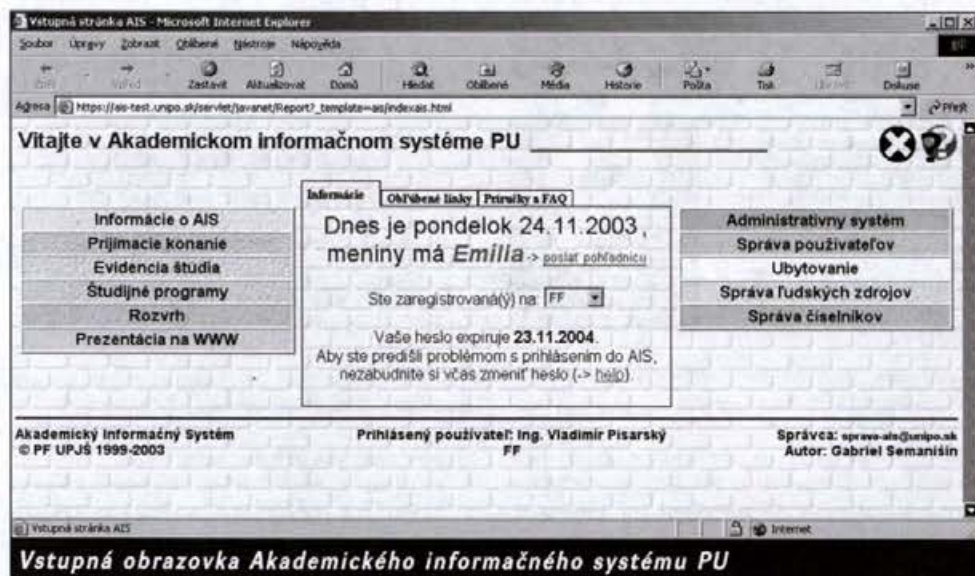
Prirodzene aj my sami, t. j. Katedra manažmentu FF PU, nielen vyučujeme a organizujeme tvorbu projektov, ale aj sami tvoríme a realizujeme projekty, kde subjektom a partnerom pre čerpanie fondov je naša Prešovská univerzita. Úspešne nám už bol schválený napríklad **projekt PHARE CBC vo výške necelých 2 miliónov SK pre oblasť vzdelávania našich aj poľských účastníkov.** Katedra je partnerom aj v ďalších projektoch v oblasti rozvoja ľudských zdrojov spolu s Bratislavským centrom Národného úradu práce, ale aj s médiami a ďalšími partnermi. Na druhej strane sme úspešní aj v projektoch čisto akademických - už druhýkrát sme úspešne získali výskumný grant

Vedeckej grantovej agentúry Bratislava v oblasti regionálneho rozvoja. Prvý nám po troch rokoch končí dňa 31. 12. 2003 a druhý nám začína 1. 1. 2004 a končí 31. 12. 2006.

- Vráťme sa teda späť ku Katedre manažmentu FF PU. Ste odborným aj organizačným garantom pre tieto kurzy manažmentu projektov. Nie je to zrejme hlavná činnosť katedry. Čo realizujete vo svojej hlavnej činnosti?

Ako hlavnú vzdelávaciu činnosť garantujeme a realizujeme dva akreditované študijné magisterské odbory, a to odbor Ekonomika a manažment podniku v špecializácii Personálny manažment a odbor Teória a riadenie kultúry, t. j. bývalý **Manažment kultúry**. **Uvedené odbory sú garantované docentmi a profesormi, čo je nevyhnutnosť.** To hlavné, čo v prospech ich kvalitného zabezpečenia robíme a k čomu neustále smerujeme svojich kolegov na katedre manažmentu, je kvalitu, permanentný a cielený zameraný výskum spojený s kvalifikačným rastom.

Za rozhovor poďakoval **doc. RUSINKO**

Vstupná obrazovka Akademičeského informačného systému PU

Úprimné poďakovanie

V mene vedenia Prešovskej univerzity v Prešove i jej akademickej obce by som na konci kalendárneho roka rada poďakovala členom redakčnej rady periodika **PREŠOVSKÁ UNIVERZITA**, zvlášť jej predsedovi a vedúcemu redaktorovi doc. PhDr. **MICHALOVI RUSINKOVI, CSc.**, za prácu, ktorú v predchádzajúcich rokoch pri príprave a profilácii časopisu vykonali. Keďže s výmenou kalendárnych rokov mala by sa vymeniť aj redakcia časopisu, prajem jej doterajším členom veľa zdravia, osobnej pohody a úspechov v ďalšej práci.

Prof. PhDr. Zuzana STANISLAVOVÁ, CSc.,
prorektorka pre vzdelávanie

Akademičeský informačný systém PU

Školenia používateľov

Technologický základ Akademičeského informačného systému (AIS) bol na PU implementovaný ešte v roku 2002. V súčasnosti sa využívajú moduly pre evidenciu študentov (register študentov), tvorbu rozvrhu hodín a prijímacie konanie. Hlavným zmyslom nasadenia AIS je však podpora celého životného cyklu kreditového systému štúdiá. V súvislosti s rozhodnutím zaviesť nový systém štúdiá na PU v akademickom roku 2004/2005 je nevyhnutnou podmienkou dobre pripraviť všetkých budúcich používateľov na prácu s týmto informačným systémom.

Základom prípravy používateľov bude séria seminárov a hromadných školení, ktoré musia prebiehať v dostatočnom časovom predstihu. Školenia budú rozdelené podľa jednotlivých kategórií používateľov. Časť používateľov (okolo 100 pracovníkov univerzity) už bola zaškolená v minulom a tomto roku (vedúce a referentky študijných oddelení, personalisti, katedroví plánovači a rozvrhári, fakultní rozvrhári, správcovia systému). Najväčšiu časť však školenia ešte len čakajú.

Na kolégium rektora PU dňa 3. 11. 2003 bol prezentovaný základný návrh harmonogramu školení a metodiky zavádzania kreditového systému štúdiá, ktorý vznikol v spolupráci s autorom systému - Prírodovedeckou fakultou UPJŠ Košice. O svoje bohaté skúsenosti sa podelil prodekan pre rozvoj PF UPJŠ Košice doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., a vedúci vývoja AIS na UPJŠ Košice RNDr. Gabriel Semanišín, PhD. Na realizácii harmonogramu sa bude za PU podieľať široký tím pracovníkov najmä

pod vedením prorektorky pre vzdelávanie prof. PhDr. Zuzany Stanislavovej, CSc. Technickú podporu a čiastočne aj organizáciu školení bude mať na starosti CVT PU v úzkej spolupráci s pracovníkmi fakultných výpočtových stredísk (CVT FHPV, LVT FF, PF).

Harmonogram školení AIS:

11/2003

Seminár pre širší manažment fakúlt (najmä pre prodekanov a vedúcich študijných oddelení) k zavádzaniu kreditového systému štúdiá. Seminár sa uskutočnil dňa 13. 11. 2003 v malej zasadačke R PU a zúčastnili sa ho lektori z PF UPJŠ Košice (doc. RNDr. Dušan Šveda, CSc., RNDr. Gabriel Semanišín, PhD., a vedúca študijného oddelenia PF UPJŠ Košice RNDr. Iveta Sováková), ktorí podrobne rozobrali problematiku zavádzania kreditového systému štúdiá a prezentovali svoje praktické skúsenosti. Súčasťou prednášky boli aj praktické ukážky z práce s jednotlivými modulmi AIS.

01/2004

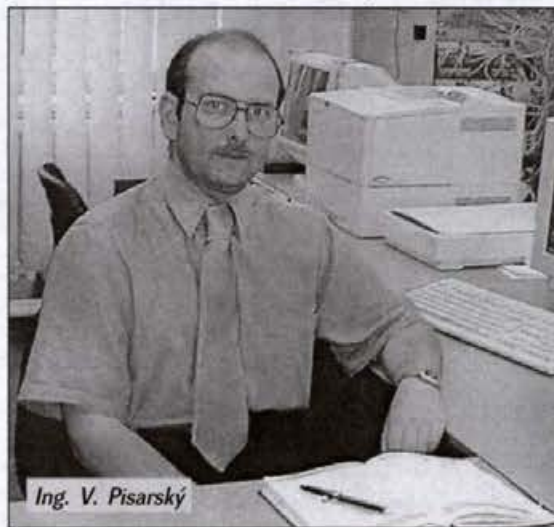
Školenie lokálnych administrátorov AIS (fakultní správcovia) – predmetom bude komplexné oboznámenie s AIS a administráciou systému. Školiteľmi budú lektori z UPJŠ Košice.

Školenie vybraných pracovníkov katedier – sek-

retárky katedier alebo vybraní učelia (z každej katedry aspoň jeden zástupca), ktorí budú v budúcnosti poskytovať aj operatívne poradenstvo priamo na katedrách. Z tohto dôvodu musia ovládať prácu v informačnom systéme pre všetky katedrové funkcie (vedúci katedry, garant odboru, gestor odboru, učiteľ, sekretárka katedry). Školiteľmi budú lektori z UPJŠ Košice, čo

02-05/2004

Školenia učiteľov – hromadné školenia všetkých učiteľov PU sa uskutočnia podľa jednotlivých cieľových skupín (vedúci katedry, garant odboru, gestor odboru, učiteľ) a budú prioritne zamerané na zvládnutie základov potrebných pre jednotlivé kategórie používateľov (najmä základy práce v AIS, študijné programy a evidencia študentov). Školiteľmi budú pracovníci PU – lokálni administrátori fakúlt a už zaškolení vybraní učelia.

Ing. V. Pisarský

od 09/2004

Školenie študentov – hromadného zaškolenie k základom práce s AIS sa zatiaľ zúčastnia len prvé ročníky, ktoré nastúpia na kreditový systém štúdiá. Školenie by mali zabezpečiť jednotlivé fakulty.

Komplexné nasadenie AIS v podmienkach PU predstavuje nevyhnutný krok pre zvládnutie kreditového systému štúdiá. Zapojenie veľkého počtu aktívnych používateľov (študentov a učiteľov) do tohto systému bude znamenať zvýšené nároky na osvojenie si nových vedomostí a zručností v pomerne krátkom čase. Všetci používatelia budú po nábehu kreditového systému viazaní dodržiavať presný cyklus a harmonogram práce a vkladať do systému včas potrebné údaje a to bez výnimiek. Len tak sa môže zabezpečiť bezproblémová organizácia kreditového systému štúdiá na našej univerzite.

Ing. V. Pisarský,
riaditeľ CVT PU

Pohľad na účastníkov seminára pre širší manažment fakúlt k problematike AIS, ktorý sa uskutočnil dňa 13. 11. 2003 v malej zasadačke R PU

NAŠA PORADŇA

Vy sa pýtate,
my odpovedáme

PRÁVO ZAMESTNANCOV NA INFORMÁCIE A VYJADROVAŤ SA K PRIPRAVOVANÝM ROZHODNUTIAM

Podľa § 229 ods. 2 zákona č. 210/2003 Z. z. (účinný od 1. 7. 2003) zamestnanci majú právo na poskytovanie informácií

- o hospodárskej a finančnej situácii zamestnávateľa a
- o predpokladanom vývoji činnosti zamestnávateľa, a to zrozumiteľným spôsobom a vo vhodnom čase. Zamestnanci majú právo vyjadrovať sa k týmto informáciám a k pripravovaným rozhodnutiam, ku ktorým môžu podávať svoje návrhy.

ÚČASŤ ZAMESTNANCOV NA UTVÁRANÍ SPRAVODLIVÝCH A USPOKOJIVÝCH PRACOVNÝCH PODMIENOK

V intenciách ods. 4 § 221 zákona č. 210/2003 Z. z. zamestnanci sa zúčastňujú prostredníctvom

- príslušného odborového orgánu
- zamestnaneckej rady, alebo
- zamestnaneckého dôverníka

- na uzatváraní spravodlivých a uspokojivých pracovných podmienok
- spolurozhodovaním
 - prerokovaním
 - právom na informácie
 - kontrolnou činnosťou

PRIESTUPOK NA ÚSEKU PRÁVA NA PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM (zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov)

V zmysle § 42a priestupku sa dopustí aj ten, kto vedome vydá a zverejní nepravdivé, neúplné informácie, alebo poruší povinnosť určenú osobitným zákonom (č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií), alebo ten, kto vydaním rozhodnutia, alebo vydaním príkazu, alebo iným opatrením zapríčini porušenie práva na sprístupnenie informácií. Za takto spáchaný priestupok možno uložiť pokutu do 50 000 Sk a zákaz činnosti až na dva roky.

ÚČASŤ ZÁSTUPCOV ZAMESTNANCOV PRI SKONČENÍ PRACOVNÉHO POMERU

Nadalej, t. j. aj po ostatnej novele Zákonníka práce, platí, že výpoveď alebo okamžité

skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa je zamestnávateľ povinný vopred prerokovať so zástupcom zamestnancov (nemusí ísť len o odborový orgán), inak je neplatná. Novinkou ale je, že zástupca zamestnancov je výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa povinný prerokovať do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia písanej žiadosti zamestnávateľom, inak sa má za to, že k prerokovaniu došlo, čo dávame do osobitnej pozornosti.

ZAMESTNANEC MÔŽE ODMIETNUŤ VYKONAŤ PRÁCU ALEBO SPLNIŤ POKYN ZAMESTNÁVATEĽA

Odo dňa, keď vznikol pracovný pomer je zamestnávateľ a zamestnanec povinný:

1. Zamestnávateľ je povinný:

- pridelovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy,
- platiť zamestnancovi za vykonanú prácu mzdu,
- utvárať podmienky na plnenie pracovných úloh a
- dodržiavať ostatné pracovné podmienky ustanovené
 - právnymi predpismi
 - kolektívnou zmluvou
 - pracovnou zmluvou

Zamestnávateľ je pri nástupe do zamestnania povinný zamestnanca oboznámiť

- s pracovným poriadkom
- s kolektívnou zmluvou
- s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré musí zamestnanec pri svojej práci dodržiavať a
- ustanoveniami upravujúcimi zákaz diskriminácie.

Zamestnávateľ je ďalej povinný predkladať zástupcom zamestnancov správy o dohodnutých nových pracovných pomeroch v lehotách, ktoré s ním dohodol.

2. Zamestnanec je povinný podľa pokynov zamestnávateľa vykonávať prácu osobne podľa pracovnej zmluvy v určenom pracovnom čase a dodržiavať pracovnú disciplínu.

3. Zamestnávateľ nesmie posudzovať ako nespĺnenie povinnosti, ak zamestnanec odmietne vykonať prácu alebo splniť pokyn, ktoré

- sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s dobrými mravmi,

- bezprostredne a vážne ohrozujú život alebo zdravie zamestnanca alebo iných osôb.

AJ ZAMESTNÁVATEĽ SA MÔŽE BEZDÔVODNE OBOHATIŤ NA ÚKOR ZAMESTNANCA

Z dikcie § 222 Zákonníka práce o. i. vyplýva, že ak sa zamestnávateľ bezdôvodne obohatí na úkor zamestnanca, musí obohatenie vydať. Bezdôvodné obohatenie na účely Zákonníka práce je majetkový prospech získaný

- plnením bez právneho dôvodu,
- plnením z neplatného právneho úkonu,
- plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj
- majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

ZVÝŠENÝ ZÁUJEM ŠTUDENTOV O NIEKOTRÉ PRÁVNE PREDMETY

V zimnom semestri akademického roka 2003-2004 na niektorých fakultách PU bol monitorovaný zvýšený záujem študentov dennej i externej formy štúdia o právne predmety, a to takmer 100% účasťou na prednáškach a seminároch. Išlo najmä o predmety: ústavné právo, sociálne právo, pracovné právo, právo a spoločnosť (BPF), medzinárodné právo verejné a súkromné (v tomto kontexte aj o vnútroštátne právo a komunitárne právo EÚ) a občianske právo procesné (FHPV), právo a legislatíva na FZ, ale aj o základy práva (PF). Osvedčila sa forma overovania si získaných poznatkov na organizovaných kolokviách a cvičením pri riešení aktuálnych prípadov za použitia príslušných právnych predpisov. Študenti tak získavajú schopnosť nielen orientovať sa v množstve zákonných a podzákonných predpisov, ale zároveň osvojiť si pravidlá súvisiace s ich správnu interpretáciou a aplikáciu v praxi.

Pripravil: doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.

NADIŠLA CHVÍĽA, KEĎ PRI PRÍLEŽITOSTI NAJOČAKÁVA-
NEJŠÍCH SVIATKOV ROKA – VIANOC A SILVESTRA, KEĎ JE
ČLOVEK K ČLOVEKU MILŠÍ NEŽ INOKEDY, A TIETO NEOPA-
KOVATEĽNÉ CHVÍLE PREŽÍVA V KRuhu SVOJEJ RODINY, JE
NAJVHODNEJŠIA PRÍLEŽITOSŤ ZAŽELAŤ SVOJÍM NAJBĽIŽŠÍM
A PRIATEĽOM PEVNÉ ZDRAVIE, PRACOVNÝCH A OSOBNÝCH
ÚSPECHOV DO NASTÁVAJÚCEHO ROKA 2004.

REDAKCIA ČASOPISU PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

Aktivity pedagógov Prešovskej univerzity

Dimenzia a faktory regionálneho rozvoja

Koncom novembra t. r. Katedra manažmentu FF PU v Prešove vydala Zborník vedeckých štúdií z výskumného grantu VEGA č. 1/8051/01 (217 str.). Oblasť zadania aj základné smery riešenia výskumnej úlohy korešpondujú s jedným z najväčších a veľmi akútnych komplexov problémov Prešovského samosprávneho kraja v súčasnosti. Výskumná úloha grantu VEGA s konkrétnym názvom „Kultúrno-antropologické, vzdelanostné a sociálno-ekonomické aspekty regionálneho rozvoja s akcentom na znižovanie nezamestnanosti“, patrí do oblasti, kde by popri nových rýdzo teoretických výskumoch a výsledkoch mala obsahovať aj prínosy pre prax. V prípade negatívnych zistení (ako výsledkov výskumu) sú naznačené trajektorie a opatrenia na radikálne zlepšenie situácie. Niektoré ďalšie úlohy a otázky, ku ktorým riešitelia, pod vedením doc. Ing. Roberta ŠTEFKA, PhD., vedúceho katedry manažmentu, zároveň vedeckého redaktora, zostaviteľa a výkonného redaktora „Zborníka“, dospeli, sa ukázali až v priebehu výskumu. Treba oceniť, že vedúci výskumného tímu a niektorí jeho členovia boli súčasťou komisií riešiacich regionálny rozvoj na úrovni VÚC Prešovského samosprávneho kraja a krajského mesta

(podieľali sa bezprostredne na praktickom riešení úlohy). Predkladaný zborník štúdií je však dobrým počínom v rámci PU, ktorá je zároveň univerzitou regionálneho typu a ktorá i touto formou reaguje na aktuálne potreby regiónu, v ktorom je uznávaným vedeckým, vzdelanostným a kultúrnym centrom.

Doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.

Vladimír Leško: Philosophy of the History of Philosophy. The main models and results.

Prešov 2003, 249 s.

Kniha V. Leška *Philosophy of the History of Philosophy*, v preklade prof. Štekauera, predstavuje doteraz rozhodujúcu výpoveď autora k problematike, ktorej sa zhdoboo intenzívne venuje. Je to filozofia dejín filozofie, ktorá predstavuje podľa autora metateoretický pohyb vo vnútri dejinnofilozofického myslenia. Slovenská verzia tejto práce (Leško, V.: *Filozofia dejín filozofie. Hlavné modely a výsledky. Prešov 1999*), ktorá predchádzala tomu vydaniu, sa stala podkladom pre autorovo inauguračné konanie. Táto monografia bola pozitívne prijatá v odborných kruhoch, okrem Slovenska aj v Českej republike a Poľsku, preto sa autor prekladom do anglického jazyka pokúša o jej rozšírenie aj v mimoslovenských krajinách.

V monografii sa V. Leško pokúša nadviazať na najkvalitnejšie práce v oblasti dejín filozofie na našej domácej filozofickej scéne (práce M. Ziga, M. Marcelliho, F. Novosada), pričom rozhodujúcim impulzom sa mu stávajú historicko-filozofické skúmania českého filozofa prof. M. Sobotku. Základným cieľom práce je predstaviť najvýznamnejšie historicko-filozofické koncepcie 19. a 20. storočia, v ktorých sa objavujú modely filozofie dejín filozofie v ich špecifických podobách. Ak prijmeme autorovo rozlíšenie silných (hlavných) a slabých (vedľajších, filiálnych) modelov filozofie dejín filozofie, potom sa práca orientuje výlučne na silné modely v učeniach G. W. F. Hegela, F. W. J. Schellinga, mladého K. Marxa, F. Nietzscheho, E. Husserla a M. Heideggera. Samotné rozlíšenie aj výber týchto filozofických postáv, ako na to upozorňuje aj autor práce, môže vyvolať množstvo otázok. Sústredený výskum autora však jednoznačne dokazuje, že nie každý pokus o filozofickú recepciu dejín filozofie automaticky prerastá do vedome koncipovanej a reálne naplnenej filozofie dejín filozofie.

Práca je členená, ako napovedá už jej podtitul,

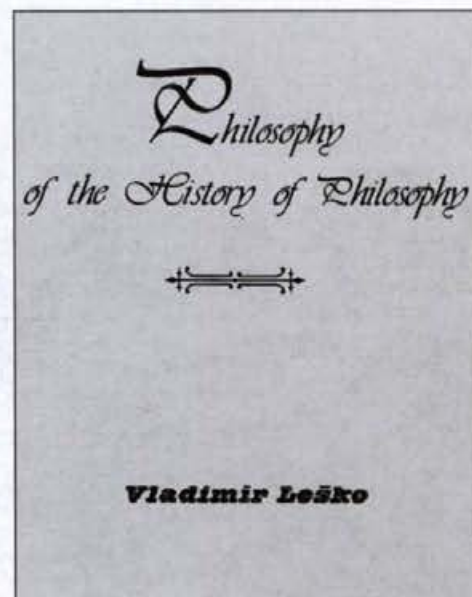

Foto: Ladislav Cuper

na dve časti. V prvej, ťažiskovej časti práce, autor skúma modely filozofie dejín filozofie v jej systémových (Hegel) a nesystémových (Schelling, Marx, Nietzsche, Husserl a Heidegger) podobách. V druhej časti prezentuje výsledky svojej práce, pričom vrcholnú filozofickú podobu skúmaných problémov predstavuje podľa neho Heideggerova snaha o myšlienkové vyrovnanie sa s Hegelovou filozofiou a Heideggerova prednáška z roku 1955 Čo je to – filozofia?

Slovenské vydanie tejto práce dovtedy na našom trhu chýbalo. Bude však chýbať aj za jeho hranicami? Náš vstup do Európskej únie nám nielen ponúka možnosť zúročiť svoju prácu na nových trhoch, ale dokonca nás k tomu zaväzuje. Také práce, ktoré nikdy neopustia hranice Slovenska, kraja, alebo dokonca okresu, sú len zbytočnou námahou. Kniha V. Leška má však ambície – a oprávnené – vyvolať aj v zahraničných odborných kruhoch záujem o prácu historika filozofie na Slovensku v jeho ťažiskovej oblasti. Úprimne verím, že sa jej to podarí.

Mgr. Milovan Ješič

KONFERENCIA NA POČESŤ JUBILANTA PROF. MICHALA DANILÁKA

Národnostná otázka v strednej Európe v rokoch 1848 – 1938 – konferencia konaná pri príležitosti životného jubilea Michala Daniláka

Začiatkom novembra 2003 sa dožil významného životného jubilea **Dr. h. c. prof. PhDr. Michal Danilák, CSc.**, človek ktorý svoj tvorivý vedecký a organizačný potenciál spojil s Prešovskou univerzitou (i predchodkyňou UPJŠ) a jej katedrami histórie. Pri príležitosti 70. narodenín ho prišli pozdraviť jeho kolegovia, žiaci a priatelia. Tí sa nestretli len pri pohári dobrého vína, ale, ako býva dobrým zvykom, oslávili jubileum prácou – účasťou na medzinárodnej vedeckej konferencii s názvom **Národnostná otázka v strednej Európe v rokoch 1848 – 1938**.

Jubilant prof. M. Danilák

Konferencia sa konala v dňoch 12. – 13. 11. 2003 a pripravil ju organizačný štáb, na čele ktorého stál skúsený tandem doc. PhDr. P. Švorc, CSc. a doc. PhDr. L. Harbuľová, CSc. Vďaka finančnej podpore rakúskeho Ústavu pre výskum východnej a juhovýchodnej Európy, Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV, Prešovskej univerzity a Filozofickej fakulty PU mohli na podujatí vystúpiť dve desiatky historikov zo 6 krajín (ČR, Poľsko, Ukrajina, Rusko, Rakúsko a SR).

Samotnému rokovaniu v pléne predchádzalo slávnostné otvorenie spojené s gratuláciou. V mene FF PU sa oslávencovi a prítomným prihovril dekan prof. PhDr. R. Dupkala, CSc., v mene organizačného štábu a pracovníkov oboch kateder dejín FF PU hlavný organizátor doc. PhDr. P. Švorc, CSc.

Úvodné slovo v rámci pracovnej časti konferencie dostal jubilujúci **Dr. h. c. prof. PhDr. Michal Danilák, CSc.**, ktorý predniesol ťažiskový referát **Národnostná otázka v strednej Európe v rokoch 1848 – 1938**. V rámci prvého dňa boli na konferenciu pozvané referáty týchto bádateľov: prof. Dr. hab. Marian **Stolarczyk** (Instytut Historii, Uniwersytet Rzeszów), prof. Ivan **Mandrik**, DrSc. (Užhorodskij nacionalnyj universitet, Užhorod), doc. Galina **Rokyna**, CSc. (Marijskij gosudarstvennyj

pedagogičeskij institut, Joškar – Ola), PhDr. Tatiana **Ivantyšinová**, CSc. (Historický ústav SAV, Bratislava), doc. PhDr. Libuša **Franková**, CSc. a doc. PhDr. Michal **Otčenáš**, CSc. (obaja Katedra slovenských dejín a archívniectva, FF PU, Prešov). Po bloku vystúpení nasledovala plodná diskusia. Prvý deň konferencie uzavrila spoločná večera. Na jej oslávencu pozdravili aj maďarskí historici, ktorí navštívili Prešov v súvislosti s inou medzinárodnou vedeckou konferenciou.

Do druhého dňa rokovania organizátori zaradili ďalších 14 referátov domácich i zahraničných autorov. Na záver sa hlavný organizátor konferencie poďakoval všetkým referentom i všetkým prítomným za účasť a za zdarný priebeh podujatia. Vyslovil nádej, že sa v prvých mesiacoch roku 2004 podarí vydať zborník príspevkov.

Konferencia **Národnostná otázka v strednej Európe v rokoch 1848 – 1938** nadviazala na mimoriadne úspešné a tematicky podobné konferencie, ktoré sa na pôde FF PU uskutočnili v rokoch 1998 a 2001. Opäť sa potvrdila téza o atraktivnosti i objektívnej potrebe výskumu stredoeurópskych dejín. Konferencia mala navyiac výrazný spoločenský rozmer. Všetci zúčastnení prispeli vlastným dielom k dôstojným oslavám životného jubilea jednej z osobností PU.

Martin Pekár

Dekan FF PU prof. R. Dupkala, CSc., blahoželá jubilantovi prof. M. Danilákovi

Pohľad na účastníkov konferencie, ktorá sa konala pri príležitosti jubilejných osláv prof. Daniláka. Pri prednáške jubilant prof. Michal Danilák

V auguste bol schválený prvý úspešný projekt Prešovskej univerzity z fondov Európskej únie. Ide o projekt z fondu PHARE CBC v rámci cezhraničnej spolupráce. Univerzita cez svojich realizačných partnerov, schválených v projekte, zabezpečí odborné vzdelávanie, tréning expertov a ich špecializačnú pripravenosť na participáciu na

Prvý schválený projekt PU

ďalších projektoch, a to expertov zo slovenskej a poľskej strany, ako aj ďalšie významné aktivity súvisiace predovšetkým s regionálnym rozvojom.

Projektovým manažérom, t. j. tvorcom prvého a zatiaľ jediného úspešného projektu Prešovskej univerzity čerpajúceho z fondov Európskej únie, odborným garantom a zároveň jeho zodpovedným prevádzkovateľom je doc. Ing. **Róbert Štefko, PhD.**

Projekt patrí medzi 21 úspešných schválených projektov zo 114 projektov uchádzajúcich sa o schválenie, teda úspešných projektov bolo 18,4 %. Projekt dostal pridelenú druhú najvyššiu finančnú sumu zo všetkých 21 projektov.

z fondov
Európskej
únie

Dňa 11. 11. 2003 došlo štatutárom Prešovskej univerzity prof. PhDr. Františkom Mihinom, CSc., k finálnemu podpisu zmluvy zo strany univerzity. Prof. PhDr. **FRANTIŠEK MIHINA, CSc.**, aktívne participoval na niektorých významných etapách genézy projektu.

Schválenie uvedeného projektu čerpajúceho z eurofondov má viacero významných pozitívnych implikácií. Okrem iného zvyšuje akreditačnú potenciú študijného odboru, fakulty a univerzity. Nasledne každý ďalší v budúcnosti posudzovaný projekt Prešovskej univerzity v štandardnej základnej a povinnej uvedenej hodnotenej položke žiadosti, ktorá sa týka predošlých schválených úspešných projektov pre prijímateľa pomoci z fondov Európskej únie, získa ďalšie hodnotiace body vďaka tomuto prvému úspešnému projektu. Konkrétne v prípade uvedeného prvého schváleného projektu táto položka z dôvodu „prvosti“ bola nenaplnená bodmi – strata z tohto dôvodu činila 5,5 bodu. -R-

Komorný orchester súboru CAMERATA ACADEMICA

Sláčikový orchester študentov odboru hudobná výchova sa zameriava hlavne na interpretáciu komornej hudby obdobia renesancie a baroka. Vystupuje na samostatných koncertoch v rámci mesta i regiónu, na vernisážach výstav v galériách Prešova a na slávnostných podujatiach univerzity. Súčasťou súboru je dychové trio a klavírne trio. Od roku 1992 je jeho umeleckým vedúcim a dirigentom Mgr. Karol **MEDŇANSKÝ, ArtD.**

O VÝSKUME REGIONÁLNEJ HISTÓRIE

Dňa 17. septembra 2003 sa na pôde Prešovskej univerzity uskutočnila celoslovenská vedecká konferencia, ktorú po deviatich mesiacoch pripravila Katedra dejín FHPV PU. Myšlienka zorganizovať podujatie s názvom **Teoretické a metodologické otázky výskumu regionálnych dejín** vznikla v súvislosti s prácou na grantovom projekte VEGA, riešeného kolektívom katedry pod odborným vedením doc. PhDr. Imricha Michnoviča, CSc.

Na konferenciu boli pozvaní odborníci z popredných slovenských pracovísk a inštitúcií. Väčšina oslovených pozvanie akceptovala, čím sa postupne sformoval zaujímavý program venovaný pomerne zanedbanej oblasti teoreticko-metodologických problémov výskumu regionálnych dejín.

Samotné rokovanie sa odohrávalo v síce komornej, no pracovnej atmosfére. Hoci sa viacerí referenti pre iné pracovné povinnosti ospravedlnili, na konferencii odzneli hodnotné a podnetné vystúpenia.

Účastníkov konferencie a všetkých prítomných v mene vedenia FHPV PU privítal prodekan doc. RNDr. René Matlovič, PhD. Prítomných tiež pozdravil zástupca primátora Prešova PhDr. Milan Laca.

Samotné referáty a koreferáty sa organizátori rozhodli rozdeliť do tematických blokov. Prvý blok vystúpení venovaný miestu regionálnych dejín v slovenskej historiografii otvoril svojím referátom

Slovenská historiografia a regionálne dejiny v 19. a 20. storočí doc. PhDr. P. Švorc, CSc., z Katedry slovenských dejín a archívniectva FF PU. V rámci tohto bloku odzneli ešte 2 koreferáty. Prvý, ktorého autormi boli doc. PhDr. I. Michnovič, CSc. (Katedra dejín FHPV PU), PhDr. M. Havrila a PhDr. M. Lipka (obaja z Katedry slovenských dejín a archívniectva FF PU), pojednával o *Podiele muzeálnych zbierok východného Slovenska na rozvoji regionálnych dejín*. Druhý z pera doc. PhDr. M. Otčenáša, CSc., niesol názov *Regionálne dejiny v tvorbe Júliusa Bottu*.

Ďalší blok bol venovaný metodologickým otázkam výskumu regionálnych dejín. Odzneli v ňom ťažiskové referáty odborníkov z akademických pracovísk i z praxe. V rámci druhého bloku odzneli príspevky od nasledovných autorov: doc. PhDr. P. Kónya, PhD. (Katedra všeobecných dejín FF PU), PhDr. M. Podrimavský, CSc. (Historický ústav SAV, Bratislava), prof. PhDr. L. Sokolovský, CSc. (Katedra archívniectva a pomocných vied historických FF UK, Bratislava), PhDr. M. Belej, CSc., PhDr. M. Bodnárová, CSc. (obaja Štátny archív Prešov), Mgr. P. Zmátló, PhD. (Katedra histórie FF Katolíckej univerzity, Ružomberok). S koreferátmi vystúpili PhDr. N. Jurčišinová, PhD. (Katedra dejín FHPV PU – *Využitie slovenskej dobovej tlače pri spracovaní dejín východného Slovenska na konci 19. a začiatku 20. storočia*) a PhDr. D. Vasilová (Katedra slovenských dejín a archívniectva FF PU).

V poslednom, treťom bloku odzneli

koreferáty ku konkrétnym parciálnym problémom regionálnych dejín stredného a východného Slovenska. Vystúpili: PhDr. P. Mičko, PhDr. M. Šmigel (obaja Katedra histórie FHV UMB, Banská Bystrica), PaedDr. M. Pekár (Katedra dejín FHPV PU – *Politický systém prvej SR so zreteľom na postavenie regiónu*) a Mgr. A. Tkáčová (Spoločenskovedný ústav SAV, Košice).

Viaceré z prednesených príspevkov dali podnet k diskusií, ktorá jasne naznačila opodstatnenosť a aktuálnosť nielen samotného regionálneho výskumu, ale aj jeho teoreticko-metodologickej prípravy.

Za tvorivý a zodpovedný prístup patrí všetkým aktívnym účastníkom konferencie vďaka organizátorov. Žiada sa ešte dodať, že všetci pozvaní odborníci, vrátane tých, ktorí sa rokovania osobne nemohli zúčastniť, prisľúbili odovzdať v stanovenom termíne svoje príspevky na publikovanie. Po schválení redakčnou radou sa tak stanú súčasťou *Ročenky Katedry dejín FHPV PU* na rok 2004.

Martin Pekár

Slávnostné odovzdávanie cien Grand PRIX ĽUDOVEJ BANKY 2003 vynikajúcim absolventom vysokých škôl Slovenskej republiky

Dňa 23. novembra 2003 sa uskutočnilo v Bratislave slávnostné odovzdávanie cien vynikajúcim absolventom vysokých škôl SR. Ceny odovzdal riaditeľ a predseda predstavenstva Ľudovej banky Ing. Jozef Kollár, PhD., a prezident Slovenskej rektorskej konferencie prof. Ing. Juraj Sinay, DrSc. Medzi odmenenými bola aj absolventka našej Prešovskej univerzity Mgr. Mária Kotuliaková z **Fakulty humanitných a prírodných vied**.

Magisterka Mária KOTULIAKOVÁ v školskom roku 2002/2003 s vyznamenaním ukončila štúdium na Prešovskej univerzite, Fakulte humanitných a prírodných vied v študijnom odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, špecializácia matematika – hudobná výchova.

Počas celého štúdia dosahovala vynikajúce študijné výsledky a jej priemer za celé štúdium vykazoval hodnotu 1,0. Okrem zodpovedného a svedomitého plnenia študijných povinností reprezentovala Mgr. Mária Kotuliaková Prešovskú univerzitu v priebehu celého štúdia v početných hudobných aktivitách:

- Ako členka ženského speváckeho zboru Iuventus Paedagogica Prešovskej univerzity a členka miešaného **Komorného zboru** Prešovskej univerzity reprezentovala univerzitu na domácich i medzinárodných súťažiach a prehliadkach speváckych zborov. Významnou mierou prispela k pravidelnému umiestňovaniu speváckeho zboru v najvyššom, **Zlatom pásme**, medzi speváckymi zbormi kategórie A, ako aj k získaniu umiestnení zboru na najvyšších miestach v súťažiach.

- Ako klavírna korepetitorka k sólovým hudobným nástrojom i k spevákom sa zúčastňovala prehliadok Študentskej vedeckej a umeleckej konferencie a celoslovenských prehliadok hudobnej tvorivosti študentov Moyzešiana, usporadúvaných na Prešovskej univerzite.

- Aktívne sa podieľala na príprave a realizácii hudobno-pedagogických projektov v Základnej umeleckej škole v Prešove, rozvíjala hudobné aktivity detí základných škôl v rámci mimoškolskej práce s nimi.

- Ako klaviristka a speváčka spolupracovala pri príprave vlastného CD GAMA.

Počty študentov Prešovskej univerzity v školskom roku 2003/2004

Fakulta	Všetky formy štúdia spolu	Denné štúdium celkom	Denné štúdium Počty študentov podľa ročníkov						Študenti inej štátnej príst.	ŠPZ	Doktorandské štúdium		Iné formy
			I	II	III	IV	V	VI			DŠ	ŠPZ	
FF	3 193	2 384	557	539	466	404	418	-	17	620	27	107	38
FHPV	3 161	1 994	743	473	356	227	195	-	2	1 111	19	33	2
PF	1 427	797	185	183	196	181	52	-	-	516	7	18	89
GBF	476	342	54	67	67	80	54	20	-	134	-	-	-
PBF	605	227	74	64	49	20	20	-	11	313	10	44	-
FZ	427	311	88	87	136	-	-	-	1	115	-	-	-
PU spolu:	9 289	6 055	1 701	1 413	1 270	912	739	20	31	2 809	63	202	129

Nárast počtu študentov Prešovskej univerzity v školskom roku 2003/2004 oproti školskému roku 2002/2003

Fakulta	Všetky formy štúdia spolu	Nárast	Denné štúdium celkom	Nárast	Študenti inej štátnej príst.	Nárast	ŠPZ	Nárast	Doktorandské štúdium		Iné formy	Nárast		
									DŠ	ŠPZ				
FF	2002 3 485	-292	2 359	25	14	3	861	-241	16	11	85	22	150	-112
FF	2003 3 193		2 384		17		620		27		107		38	
FHPV	2002 2 905	256	1 727	267	1	1	1 135	-24	12	7	28	5	2	-
FHPV	2003 3 161		1 994		2		1 111		19		33		2	
PF	2002 1 468	-41	824	-27	-	-	511	5	7	-	15	3	111	-22
PF	2003 1 427		797		-	-	516		7		18		89	
GBF	2002 390	86	350	-8	-	-	40	94	-	-	-	-	-	-
GBF	2003 476		342				134		8		40		4	
PBF	2002 472	133	197	30	11	-10	206	107	10	2	44	4	-	-
PBF	2003 605		227				313							
FZ	2002 250	177	249	62	1	-	-	115	-	-	-	-	-	-
FZ	2003 427		311		1		115							
Spolu:		319		349		-6		56	20		34		-134	

Zasadala Vedecká rada Pedagogickej fakulty PU

Dňa 22. októbra 2003 zasadala Vedecká rada PF PU. Zasadnutie otvoril a viedol predseda VR PF doc. Milan Portík, CSc., dekan fakulty.

VR prerokovala informatívnu správu o štúdijských programoch PF PU v školskom roku 2003/2004, informatívnu správu o doktorandskom štúdiu a vedecko-výskumnej činnosti na PF PU, a návrh na doplnenie zoznamu školiteľov doktorandského štúdia na PF PU. Ďalej VR prerokovala návrh na zloženie habilitačnej komisie a oponentov habilitačnej práce PhDr. Ivety Kovalčíkovej, PhD., ďalej návrhy na začatie habilitačného konania a zloženia habilitačných komisií a oponentov habilitačných prác PaedDr. Ľudmily Liptákovéj, CSc., a doc. PaedDr. Jaroslava Tomana, CSc.

Okrem iného prerokovala aj návrh na skrátenú formu doktorandského štúdia PaedDr. Ľubomíra Šimčíka. Na zasadnutí VR predseda VR PF PU doc. PhDr. Milan Portík, CSc., odovzdal členom novozloženej VR pre nastávajúce funkčné obdobie menovacie dekréty. Zaželal im veľa úspechov v práci a vyslovil presvedčenie, že aj ich pričinením bude činnosť fakulty v nastávajúcim období kvalitná.

K prerokovaným bodom v diskusii vystúpili viacerí členovia VR ako napr. prof. Zelina, prof. Bernasovský, prof. Stanislavová, prof. Turek, doc. Šimčík a ďalší, ktorí vyslovovali súhlasné stanoviská s predloženými návrhmi prerokovaných problémov.

Študentka PF PU v Japonsku

V čase od 18. novembra do 2. decembra tohto roku je na študijnom pobyte v Japonsku študentka Pedagogickej fakulty PU Alena Ščerbová. Na pozvanie Daito Bunka university v Tokiu a Japonsko-slovenskej spoločnosti sa zoznámia študentka našej univerzity s podmienkami štúdia na univerzite v Japonsku, ktorá je zameraná na prípravu budúcich učiteľov. Okrem študijnej časti počas svojho pobytu A. Ščerbová, ako víťazka celoštátnej speváckej súťaže Sakura, sakura v speve japonských piesní, vystúpi na niekoľkých samostatných koncertoch pre vysokoškolákov, študentov stredných škôl i pre širšiu verejnosť v Tokiu. Okrem japonských piesní bude v rámci týchto koncertov propagovať aj slovenskú hudobnú tvorbu, okrem iného aj tvorbu významného prešovského hudobného skladateľa Mikuláša Moyzesa. Na jar v roku 2004 sa japonskí študenti zúčastnia medzinárodnej speváckej súťaže Moyzesiana 2004, a tak je to vhodná príležitosť aj na prezentáciu tvorby skladateľa, na ktorého počesť pedagógovia Katedry hudobnej výchovy PF PU organizujú túto dnes už známú spevácku súťaž študentov učiteľských fakúlt.

Tento študijný pobyt je ďalšou konkrétnou formou spolupráce medzi našou Pedagogickou fakultou PU a Daito Bunka university v Tokiu. Hudba ako najuniverzálnejší komunikačný kanál otvára cestu ďalším perspektívnym oblastiam spolupráce, ktorá je pre najbližšie roky zakotvená v zmluve o spolupráci medzi oboma vysokoškolskými inštitúciami.

Daniel Šimčík

Slávnostná promócia a imatrikulácia na PF PU

V dňoch 8. a 10. novembra 2003 sa na pôde Pedagogickej fakulty PU uskutočnili slávnostné imatrikulačné a promočné akty.

Na fotodokumentácii sú zachytené okamihy z imatrikulácie študentov prvého ročníka v dennom štúdiu a štúdiu popri zamestnaní a zo slávnostnej promócie absolventov štúdia a rigorózneho konania na Pedagogickej fakulte PU v študijnom roku 2002/2003.

Daniel Šimčík

Učiteľstvo pre 1. stupeň základnej ZŠ

Profil absolventa

Pri profilácii učiteľského povolania vychádzame zo zabezpečovania odbornosti a kvalifikovanosti pedagogických pracovníkov pre základné a špeciálne školy v zmysle humanizačných a demokratizačných tendencií našej spoločnosti. Pri kcipovaní profilácie vychádzame z týchto priorít:

1. príprava učiteľa v rovine rozvíjania jeho postojov, osobnostných vlastností a učiteľských spôsobilostí,
2. v obsahovej príprave učiteľov sa sústreďujeme na posilnenie celostného a činnostného prístupu vo výučbe,
3. v obsahovej príprave odstrániť rozdrobenosť, duplicitu a presadzovať obsahovú a procesnú integritu v rámci komplexnej prípravy učiteľov,
4. pri príprave učiteľov vychádzať z potrieb spoločenskej praxe,
5. do prípravy učiteľov začleňovať najnovšie alternatívne vyučovacie postupy vo vyučovaní, poskytnúť študentom širší rozsah voliteľných predmetov na uspokojenie záujmov študentov.

Vysokoškolský folklórny súbor TORÝSA

Súbor vznikol v roku 1969 na pôde vtedajšej Pedagogickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika a patrí ku Katedre hudobnej výchovy, ktorá pre súbor vychováva mladých hudobníkov, spevákov a tanečníkov z radov všetkých prešovských fakúlt. Vychádzajúc z ľudovej kultúry šarišského regiónu sa súbor vo svojich troch zložkách - speváckej, hudobnej a tanečnej - snaží o osobitý prístup k spracovávaniu a prezentovaniu tradičného folklórneho materiálu. Tieto jeho črty mu umožnili v roku 1978 účasť na XI. svetovom festivale študentstva a mládeže na Kube, v roku 1994 ambiciózný súbor získal titul „laureát“ na Medzinárodnom folklórnom festivale vysokoškolských súborov Akademická Nitra '94.

Jeho základným poslaním je aktivizovať študentov PU k záujmovej umeleckej činnosti s folklórnym zameraním. Od roku 1999 pracuje pod vedením umeleckého vedúceho PaedDr. Jozefa Hrušovského.

Medzinárodný workshop o ochrane drevených chrámov

World Monuments Fund, the Samuel H. Kress Foundation, United States Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad, Gréckokatolícka biskupstvo v Prešove a Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, boli organizátormi trojdňového medzinárodného workshopu o ochrane drevených chrámov - Wooden Churches Conservation International Workshop, ktorý sa uskutočnil v dňoch 22. - 24. októbra 2003 v priestoroch Gréckokatolíckeho kňazského seminára blaženého biskupa - mučeníka Pavla Petra GOJDIČA v Prešove. V organizačnom výbore workshopu fakultu zastupovali odborný asistent Katedry praktickej teológie ThDr. Lubomír PETRIK a odborný asistent Katedry kresťanskej edukácie a spoločenskej komunikácie PaedDr. Ing. Gabriel PALA. Cieľom workshopu bola príprava vzorového pamiatkového plánu pre dlhodobú ochranu drevených chrámov na východnom Slovensku a v poľskom Krempe.

Vedúcim workshopu bol Stephen Kelly (Chicago, USA) expert v oblasti pamiatkových plánov a americký spolueditor vzorového plánu pre slovenské pamiatky; predsedom organizačného výboru Vincent Obsitnik (Washington D.C., USA) člen Komisie pre ochranu amerického dedičstva v zahraničí.

Na podujatí vystúpili aj prešovský eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak SJ, dekan GBF PU doc. ThDr. Vojtech Boháč, PhD., a rektor kňazského seminára Vasil Kormaník.

Workshop sa začal dňa 22. októbra o 9.00 hodine archijerejskou svätou liturgiou v kaplnke kňazského seminára, ktorú slúžil prešovský eparcha Ján Babjak. Pri otvorení okrem iného povedal: *„Je to veľmi symbolické, že tento workshop o ochrane drevených chrámov prebieha práve na pôde kňazského seminára, kde sú formovaní budúci kňazi, ktorí raz, aj v tých drevených chrámoch, budú zveďovať chrámy Svätého Ducha v dušiach veriacich.“*

Prvý deň workshopu jednotliví odborníci prezentovali výsledky výskumov a problémy, s ktorými sa stretávajú pri záchrane drevených pamiatok. Počas druhého dňa účastníci navštívili gréckokatolícke drevené chrámy v Potokoch, Lodomírovej, Krajnom Čiernom, Bodružali, Lukove-Venecii a Tročanoch. Posledný deň workshopu boli vytvorené štyri pracovné skupiny: legislatívna, technicko-stavebná, finančná a organizačná, ktoré vypracovali návrhy pre vzorový pamiatkový plán dlhodobej ochrany drevených chrámov.

Drevené gréckokatolícke chrámy sú jedinečné skvosty, ktoré svojou hodnotou a krásou ďaleko presahujú karpatský región. V zjednotenej Európe môžu veľmi napomôcť zviditeľneniu Slovenska, jeho kultúrnej identity a duchovnosti.

ThDr. PaedDr.
Marek Pribula, PhD.

Účastníci odborného seminára

Disputationes quodlibetales 2003 na GBF PU

(vystúpil aj prof. Giuseppe Ghiberty z Talianska)

Tak ako každoročne pri príležitosti Dňa študentstva, aj v tomto roku sa 18. novembra na GBF PU uskutočnil odborný seminár Disputationes quodlibetales. Seminár bol venovaný 25. výročiu pontifikátu pápeža Jána Pavla II. a jeho organizátormi boli Katedra kresťanskej filozofie a etiky a Katedra kresťanskej edukácie a spoločenskej komunikácie.

V prvej časti seminára vedúci Katedry cirkevných dejín doc. ThDr. Peter Šturák, PhD., priblížil účastníkom pohľad na vývoj beatifikačných kázus prešovských biskupov PAVLA a VASIĽA, ktorých blahorečil pápež Ján Pavol II. Predseda AS GBF a vicerektor kňazského seminára ThDr. Miroslav Dancák predstavil Jána Pavla II. ako ochrancu pravovernosti učenia Cirkvi. ThDr. Andrej Slodička, PhD., z Katedry systematickej teológie priblížil myšlienky Jána Pavla II. o východnom kresťanskom mníštvu. Prodekan fakulty ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD., sa zaoberal

problematikou spoločenských komunikačných prostriedkov v náuke Jána Pavla II. a vedúci Katedry systematickej teológie ThLic. Marek Petro hovoril o bioetických problémoch vo vybraných dokumentoch Svätého Otca. V úvode druhej časti seminára sa účastníkom prihovoril Mons. prof. Dr. Giuseppe Ghiberty, profesor Nového zákona na Katolíckej univerzite v Miláne a Teologickej fakulte v Turíne. Vo svojej prednáške priblížil poslucháčom vzťah Svätého Otca k Biblii a Turínskemu plátnu, ktorého verná kópia (ako jedna zo štyroch na svete) je od 17. novembra 2003 uložená aj v prešovskej katedrále sv. Jána Krstiteľa. Dekan fakulty doc. ThDr. Vojtech Boháč, PhD., sa vo svojom príspevku venoval vzťahu Jána Pavla II. k východným cirkvám. ThLic. Leander Tadeusz Pietras OSPPE z rehole pavlínov vo Vranove nad Topľou priblížil pontifikáty pápežov prestupujúcich hranice dvoch milénii a troch tisícročí. Záverečnú prednášku predniesol prodekan PhDr. Pavel Dancák, PhD., na tému Človek ako ústredná otázka filozofie Karola Wojtyły.

Seminár bol ukončený diskusiou, do ktorej sa okrem študentov a prednášajúcich zapojil aj prorektor PU doc. PhDr. Michal VARCHOLA, CSc. Príspevky, ktoré odzneli, budú do konca roka publikované v zborníku.

ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD.

Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta PU

Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta v Prešove je jednou z piatich fakúlt Prešovskej univerzity, ktorá bola zriadená zákonom č. 361/1996 Zb. s účinnosťou od 1. 1. 1997. Samotná fakulta bola zriadená (obnovená - keďže vznikla v roku 1880) až v roku 1990 zákonom č. 163/90 Zb., § 1 ods. 4 zo dňa 3. mája 1990 ešte ako súčasť Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Fakulta pripravuje kvalifikovaných odborníkov teologického zamerania, konkrétne v oblasti katolíckej teológie, náboženskej výchovy a etickej výchovy. Hlavné poslanie fakulty spočíva v zabezpečení odbornej prípravy duchovných pre potreby Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, ale v duchu koncilu a pápežských dekrétov podľa možností a potreby aj pre biskupstvá mimo územia Slovenska.

Základnou formou štúdia na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte je denné štúdium, ktorým možno nadobudnúť vysokoškolské vzdelanie stupňa magister. Perspektívne sa počíta s ďalšími formami štúdia s vedeckým zameraním. Absolventi denného 6-ročného štúdia, ak sú prijatí sídelným biskupom do služieb

biskupstva, nachádzajú svoje uplatnenie ako gréckokatolícki kňazi.

Ďalším, nie menej dôležitým, poslaním fakulty je odborná príprava laických pracovníkov pre cirkevnú a všeobecne výchovno-vzdelávaciu činnosť. Táto forma štúdia by nemala presahovať dĺžku 5 rokov. Laickí absolventi taktiež získavajú titul Mgr. a po ukončení štúdia pôsobia ako učitelia náboženskej, resp. etickej výchovy na základných a stredných školách všetkých typov.

Archívny záber

Miesto pre jubilantov

Prešovský emeritný biskup Mons. Ján Hirka oslávil 80 rokov života

Prešovský emeritný biskup Mons. Ján Hirka, sa narodil 16. novembra 1923 v Abranovciach, okres Prešov. Teologické štúdiá začal v Prešove a ukončil na Karlovej univerzite v Prahe. Za kňaza bol vysvätený 31. júla 1949 v Prešove.

Po krátkom pôsobení v pastorácii po likvidácii Gréckokatolíckej cirkvi v roku 1950 pokračoval tajne v pastoračnej činnosti. Bol však zaistený a dvakrát odsúdený, celkom na 7 rokov. Ako väzeň pracoval v hlbinných uhoľných baniach v Rtyni v Podkrkonoší. V roku 1958 sa vrátil z väzenia. Keďže mal zakázaný pobyt na východnom Slovensku, pracoval ako robotník v Brezne, Podbrezovej a po uplynutí trestov zakázaného pobytu sa vrátil do Prešova, kde pracoval v nemocnici ako elektrikár.

Tam ho zastihol rok 1968, v ktorom bola činnosť Gréckokatolíckej cirkvi povolená. Nastúpil do pastorácie ako administrátor prešovského katedrálneho chrámu a neskôr pôsobil ako okresný dekan. Pápež Pavol VI. ho vymenoval za prešov-

Prešove dňa 17. februára 1990.

Nová situácia po novembri 1989 priniesla aj pre Gréckokatolícku cirkev nové možnosti. Biskup Hirka sa dal do práce na povznesení pastoračnej činnosti, ale predovšetkým na obnove sakrálnych objektov. Má veľkú zásluhu na obnovení činnosti Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty i kňazského seminára, ako aj na ich ďalšom rozvoji.

Príkladná je jeho činnosť v prospech ekumenizmu. Má dobrých priateľov v radoch predstavi-

teľov iných cirkví a veľmi rád sa zúčastňuje na ekumenických akciách. Za svoje postoje v tejto oblasti mu bola udelená Pocta biskupov Moyzesa a Kuzmáného.

Za jeho celoživotné dielo a činnosť v prospech Cirkvi, veriaciach, za šírenie základných všeludských ideálov, duchovnosti, porozumenia, tolerance a za celoživotnú obetavú prácu pre zachovanie duchovnej tradície, morálnych postojov a preukázanú statočnosť v rokoch prenasledovania, mu premiér SR Mikuláš Dzurinda v zastúpení prezidenta udelil štátne vyznamenanie Rád Andreja Hlinku I. triedy, prezident SR Rudolf Schuster Pribinov kríž II. triedy a Prešovská univerzita v Prešove čestný doktorát.

Za dar života sa prešovský emeritný biskup Ján Hirka poďakoval slávením svätej liturgie dňa 15. novembra v rodných Abranovciach za účasti prešovského eparchu Mons. ThDr. Jána Babjaka SJ, košického exarchu Mons. Milana Chautura, CSsR., Jeho blaženosti arcibiskupa Nikolaja, metropolitu Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku, dekana GBF PU doc. ThDr. Vojtecha Boháča, PhD., prodekanov, vicerektora kňazského seminára ThDr. Miroslava Dancáka, predsedu Prešovského samosprávneho kraja MUDr. Petra Chudíka, primátora mesta Prešov Ing. Milana Benča, mnohých kňazov a veriaciach. „Na mnohá a blahaja fita!“

ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD.

Jubilant PaedDr. Peter Beisetzer – 50-ročný

Jubilant po ukončení vysokoškolského štúdia na Pedagogickej fakulte UPJŠ Košice v Prešove

10-ročnom pôsobení na SOU strojárskom v Prešove sa v roku 1985 vrátil na katedru

fyziky a základov techniky ako odborný asistent. V súčasnosti pôsobí na katedre technickej výchovy.

V roku 1986 získal akademický titul PaedDr. a vedeckú hodnosť PhD. obhájl na FPV UMB v Banskej Bystrici v roku 2000. V súčasnosti je v habilitačnom pokračovaní v odbore Technológia vzdelávania v Nitre.

Predmetom jeho vedeckého záujmu je proces inovácie a zefektívňovania edukačného procesu. Je autorom dvoch monografií, autorom a spoluautorom dvoch učebných textov, viac ako 50 vedeckých a odborných prác publikovaných v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch. Z jeho aktivít je možné spomenúť autorský podiel v zriaďovaní fyzikálnych laboratórií. Je členom predmetovej komisie pre Technickú výchovu pri ŠPU v Bratislave a spoluriešiteľom grantových úloh VEGA a KEGA. -R-

Doc. MUDr. Mirianna BRTKOVÁ, CSc., jubiluje

Na našu Katedru telesnej výchovy a športu FHPV PU nastúpila hneď po ukončení štúdia. Prednášala lekárske disciplíny a presadzovala význam biologizácie telovýchovného procesu. Pri jej jubileu sa chcem dotknúť dvoch aspektov: „Miri a šport“ a „Miri a veda“.

Športový výkon v jej prípade, reprezentantke Československa – plávanie znakom, má svojím spôsobom stránku technickú a kondičnú. Jej technika bola fascinujúca. Videl som plávať svetové znakové špičky ako Judit Temesovú, Lynn Bankeovú, Rica Beinischovú, Krisztinu Egerszegiovú... Tieto veľkánky svetového plávania plávali agresívnejšie, ale nedosahovali virtuóznou technikou Miri Brtkovej, jej nervosvalová koordinácia bola na hraniciach ľudskej možnosti, elegancia jej pohybu bola bezhraničná, jej talent spočíval v nevšednej intrapersonálnej empatii, ktorá umožnila jej štýlu dokonalú ladnosť a harmóniu.

V terajšom období na katedre v rámci projektu VEGA skúmame zákonitosti pohybovej koordinácie, nuž neváham konštatovať, Brtkovej štýl môžeme považovať za absolútny.

V druhej rovine sa chcem dotknúť činnosti doc. Brtkovej vo vede.

V začiatkoch jej pôsobenia na katedre som cítil určitú dilemu v jej orientácii, voliť tému problémov kuratívnej medicíny alebo venovať sa prevencii. Po absolvovaní stáže v Ústave preventívnej medicíny v Nórsku sa jej inklinácia k riešeniu preventívnych aspektov medicíny stala jednoznačnou.

Výskumne rieši možnosti predchádzania civilizačným chorobám, najmä otázky hypokinetickej biodegradácie človeka. Skúma vplyv rôznych telovýchovných aktivít na kardiovaskulárny systém. Jej práce sú publikované v medzinárodne uznávaných vedeckých časopisoch.

Pani doktorka, som presvedčený, že nielen tam je vysoká úroveň medicíny, kde vedú srdce operovať, ale predovšetkým tam, kde nie sú infarkty. Ty so svojou erudovanou prácou k tejto prevencii významne prispievaš, gratulujem.

Tomáš Stejskal, prof. emeritus

Rektori: Poplatky školám nepomôžu

Zavedenie poplatkov za štúdium nevyrieši finančné problémy univerzít. Tvrdia to rektori vysokých škôl. Od budúceho septembra by mali študenti platiť **od 3500 do 21 tisíc korún** za rok. „Vysokým školám chýba asi 8 miliárd korún oproti cieľu, ktorý je v programovom vyhlásení vlády. Zo školného sa pritom očakáva asi 1,5 miliardy korún. Nikto doteraz nepovedal, odkiaľ sa bude hradíť chýbajúcich 6,5 miliardy,“ povedal rektor Univerzity Komenského František Gahér.

Minister školstva Martin Fronc spoplatnenie, o ktorom má parlament rozhodnúť v januári, obhajuje. „Do školstva pride väčšie množstvo peňazí. Vytvorí sa tak priestor na lepšie narábanie s peniazmi daňových poplatníkov,“ tvrdí minister. Slovenskej rektorskej konferencii sa nakoniec nepodarilo presadiť možnosť bezplatného štúdia. Dokázala len presvedčiť vládu, aby najnižšie školné nebolo **7 tisíc, ale len 3500 korún**.

„Ak by vláda každoročne zvyšovala rozpočet o desatinu percenta hrubého domáceho produktu, tak k zavedeniu poplatkov vôbec nemuselo dôjsť.“

Rektor Košickej Technickej univerzity Juraj Sinay je presvedčený, že štát by po spoplatnení vysokého školstva mal ďalej zvyšovať rozpočet pre

- * na vysokých školách študuje 137 tisíc študentov
- * so spoplatnením štúdia nesúhlasí 59 % študentov
- * SR dáva na vysoké školy 0,72 % HDP
- * krajiny OECD dávajú vysokým školám priemerne 1,33 % HDP
- * v roku 2004/2005 by školné malo byť od 3500 do 21 tisíc korún

školstvo. Zároveň zdôrazňuje, že peniaze by sa nemali získavať len od študentov. „Dôležitá je aj podpora firiem a nimi vytvorených nadácií. Treba vytvoriť také právne prostredie, aby firmy mohli podporovať vysoké školy a oplatilo by sa im to,“ dodal Sinay. Vhodným zdrojom peňazí by podľa neho bolo, ak by univerzity riešili úlohy a projekty pre konkrétne firmy.

Návšteva z Ruska

Je príjemný, jesenný podvečer. Vonku sa už zotmelo, no **aula Prešovskej univerzity je vysvietená a prúdia do nej húfy ľudí.** V mnohých spoznáваме študentov a učiteľov, no vidieť aj rodičov s deťmi, či staršie páry. O malú chvíľu sa totiž začne koncert speváckeho akademického zboru z mesta Černogolovky v **Moskovskej oblasti.** Návštevníci zaplnili aulu do posledného miesta a s napätím počúvajú posledné tóny klavíra, vďaka ktorému sa zbor rozospieval.

A už prichádza **PhDr. Antoňáková z katedry ruského jazyka a translitológie.** V krátkom príhovore privíta hostí z Ruska. Ako druhá vystúpi dirigentka zboru, **Galina Borisovna Šiškina,** ktorá v krátkosti predstaví históriu zboru. Dozvedáme sa, že zbor vznikol v roku 1972 pri Inštitúte chemickej fyziky Akadémie vied a jeho členmi sú vedeckí pracovníci.

Koncert sa začína. V prvej časti zaznejú piesne nábožné, hlboko duchovné. Na tvárach niektorých spevákov badať počiatočnú trému. Teraz však prichádzajú na rad ruské

ľudové piesne. Jednu z nich zaspieva sólistka zboru. Sála oživa. Speváci sa pohybujú do rytmu, niektorí návštevníci spievajú s nimi. A teraz prichádza prekvapenie. Zbor spieva pieseň: **„A od Prešova“.** Diváci sú nadšení. **Je zvláštne počuť spievať cudzincov v našom jazyku, a to dokonca v šarišskom dialekte.** Treba dodať, že výslovnosť zvládli speváci veľmi dobre. A zbor pridáva ďalšiu slovenskú ľudovku: **„Ešte víno nevykyslo“.** Všetci sa usmievajú a spievajú spolu. Dva národy, tak navzájom vzdialené a predsa si tak podobné, sa zblížili vďaka hudbe. Hudbe ľudovej, ktorej autorom sú sami ľudia, sám život.

Zbor končí svoj koncert opäť ruskými ľudovými piesňami. Je čas rozlúčiť sa. No diváci neprestávajú tleskať a speváci pridávajú ďalšie piesne. Napokon sa po krátkom poďakovaní a odovzdaní kvetov postupne rozchádzame. Naplnení radosťou, pokojom, priateľstvom a s dobrou náladou. Opäť sa raz ukázalo, že pieseň nepozná žiadne hranice – ani politické, ani geografické, ani národnostné...

Naša vďaka za príjemne strávený pondelňajší večer však nepatrí len hosťom z Ruska, ale aj prof. Gerkovi z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, ktorý koncert organizoval a zabezpečil.

Katarína & Zuzana Tomková

Zazneli piesne „A od Prešova...“ a „Ešte víno nevykyslo...“

Byzantská kultúra
v kontexte európskej civilizácie

Ján Zozulák (ed.)

PREDSTAVUJEME NOVÝ VEDECKÝ ZBORNÍK

V týchto dňoch sa čoraz viac diskutuje o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie. Na rôznych úrovniach sa hovorí o nových možnostiach a perspektívach, o prínosoch i negatívnych stránkach. V tejto súvislosti bol daný vedeckej verejnosti, ale i širšej čitateľskej komunite, k dispozícii nový vedecký zborník štúdií, ktorý je výsledkom riešenia vedecko-výskumného projektu **„Byzantská tradícia v kontexte európskej civilizácie“** (VEGA č. 1/8226/01) na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte PU. Jeho editorom je **doc. Ján Zozulák, PhD.,** vedúci Katedry systematického bohoslovčia. Autori jednotlivých príspevkov sú členovia riešiteľského kolektívu a spolupracovníci z domácich i zahraničných vedecko-pedagogických inštitúcií (**Kappodistriacka univerzita v Aténach – Grécko, Alexandrijský patriarchát v Káhire – Egypt, Kancelária pravoslávnej Cirkvi pri Európskej únii v Bruseli – Belgicko.** Zvláštna synodálna komisia pre sledovanie európskych otázok Gréckej cirkvi v Bruseli – Belgicko). Počas riešenia projektu sa jeho riešitelia zúčastnili na niekoľkých zahraničných konferenciách, na ktorých aktívne spolupracovali so špičkovými odborníkmi v danej oblasti.

Otázky súvisiace s Byzanciou, jej kultúrou, filozofiou, sociálnou prácou a vplyvom na neskoršie formovanie Európy sú v našom prostredí veľmi málo preskúmané. Je to na škodu vedeckého výskumu v rôznych oblastiach, pretože lepšie pochopenie byzantského dedičstva, ktoré na územie Veľkej Moravy priniesli svätí bratia apoštolom rovni **Cyril a Metod,** môže účinne prispieť pri objasňovaní mnohých súvislostí kultúrneho, spoločenského i politického života dneška.

V období európskej integrácie sa stáva čoraz zrejmejší fakt, že Európa je komplexným systémom kultúrnych a duchovných hodnôt. Aby Európa mohla doceniť celú svoju bohatú tradíciu a kultúru v rámci očakávanej zjednotenej Európy, je nevyhnutné študovať rôzne aspekty európskeho kultúrneho dedičstva tak, aby sa rôznorodosť a bohatstvo rôznych európskych kultúr nestratili v zjednotenej Európe. Dôležitosť byzantskej civilizácie pre Európu je nesporná, avšak v tejto súvislosti je potrebné vykonať ešte mnoho práce pri definovaní vplyvu byzantského sveta na Európu a pri definovaní hodnôt byzantského sveta, ktoré sú aktuálne v dnešnej Európe.

Veríme, že nový vedecký zborník štúdií Byzantská tradícia v kontexte európskej civilizácie umožní čitateľovi zorientovať sa v historickom i súčasnom dianí v Európe.

Doc. Ján Zozulák, PhD.

Rektorát Prešovskej univerzity
Ministerstvo školstva SR

Katedra estetiky a vied o umení FF PU
Ministerstvo kultúry SR

AKADEMICKÝ PREŠOV

Súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov

DAD Prešov 17. - 19. novembra 2003 DJZ Prešov

Akademický Prešov už po 37-krát

V dňoch 17. - 20. novembra 2003 sa uskutočnil v poradí už 37. ročník celoslovenskej súťažnej prehliadky umeleckej tvorivosti vysokoškolákov **Akademický Prešov**. Jeho organizátori (Ministerstvo školstva SR, Rektorát PU Prešov, FF PU Prešov, Katedra estetiky a vied o umení FF PU Prešov) sa rozhodli ďalej rozvíjať jeho tradičné ideové a umelecké poslanstvá. Vsadili na osvedčený model spájania súťažných umeleckých produkcií s nesúťažnou prehliadkou tvorivých umeleckých projektov. V súťažných kategóriách (**študentské divadlá, vlastná literárna tvorba, umelecký prednes**) sa prezentovali svojimi produkciami študenti takmer zo všetkých slovenských vysokoškolských centier. Je potešiteľné, že v študentských divadlách sa prezentoval – po dlhej absencii – aj súbor z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a v kategórii vlastná literárna tvorba treba oceniť výrazný záujem vysokoškolákov z bratislavských vysokých škôl, osobitne z FF UK. Neodmysliteľnou súčasťou uvedených súťažných prehliadok boli rozborové semináre, o ktoré bol – najmä vo vlastnej literárnej tvorbe – mimoriadny záujem. Nesúťažné prehliadky umeleckých aktivít sa sústredili jednak na prezentáciu tvorivých dielní (viedli ich známe postavy slovenského divadelného, pantomimického, baletného a tanečno-choreografického umenia – **L. Šarik, J. Štrbák, M. Babjak, O. Šoth, M. Kasprzyk**) a jednak na divácky atraktívne večerné výpredaje študentskej recesnej zábavy (ich súčasťou boli známe Imprology a vystúpenia hostí AP – **Z. Homolovej, J. Vančíka, L. Romanovej**) a na prehliadku zahraničných súborov (českého súboru Dekadentní divadlo **Beruška** a poľský súbor **Teatr Cigiaty** z **Katowic** s predstavením **Aztec** hotel od W. Izdebského). Organizátori Akademického Prešova sú si vedomí náročnosti organizácie tohto kultúrneho podujatia. Napriek tomu urobia všetko pre to, aby jeho úspešná tradícia pokračovala aj v nasledujúcich rokoch.

Prof. PhDr. Ján Gbúr, CSc.

Karol Horák (predseda organizačného výboru a nestor AP) po skončení Akademického Prešova povedal: „Myslím si, že AP zohráva pozitívnu úlohu pri výchove mladej slovenskej inteligencie. Aj keď tie podmienky nie sú optimálne, mám pocit, že nie sú vždy rozhodujúce. Verím v nezastupiteľné miesto umenia a umeleckej tvorby v živote mladého človeka a zároveň, že tvorba hodnoty nie je zanedbateľná. Pocitíť okamih tvorby nie je ničím nahraditeľné. Skutočnosť, že viete hodinu zabávať ľudí a rozumejú vám, že ste našli jazyk a tému, ktorá ich zaujíma, je jedinečná. Môžete o tom počuť, čítať, ale keď to viete robiť, to je úžasný zážitok.“

Záber z vyhodnotenia Akademického Prešova

Univerzitný ples

sa uskutoční

dňa 20. februára 2004

v Parku kultúry a oddychu –
Čierny orol v Prešove.

Začiatok o 19.00 h.

Pozývame
všetkých
členov
Akademickej
obce
Prešovskej
univerzity

VÚB je členom Gruppo Banca Intesa
www.startkonto.sk • start KONTAKT 0850 18 19 20

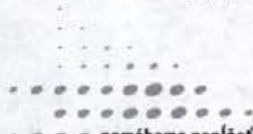
Start
konto

oslobod' svoje vrecká

Založ si svoje start konto a získaš:

- bežný účet s operáciami zadarmo,
- virtuálnu kartu VISA Web Student,
- službu KONTAKT,
- GSM & Internet banking,
- výpisy zasielané poštou a ešte viac.

To všetko za mesačný poplatok 0,- Sk. Start konto je určené mladým od 15 do 26 rokov.

pomáhame naplniť vaše túžby

vub
banka

Úspechy vysokoškolákov Prešovskej univerzity v Prešove

Podľa § 99 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov: „Vysoká škola podľa svojich možností utvára podmienky a podporuje športovú a kultúrnu činnosť študentov. Osobitným druhom podpory športových činností a kultúrnych činností študentov sú vysokoškolské telovýchovné jednoty, vysokoškolské kluby a akademické umelecké súbory“.

Vrcholom vysokoškolákov v oblasti športovej a kultúrnej činnosti sú Akademické majstrovstvá, súťaže, festivaly. V kalendárnom roku 2003 sa konali tieto podujatia:

- Akademické majstrovstvá SR vo volejbale družstiev mužov a dievčat v apríli, Trenčín,
- Akademické majstrovstvá SR v hádzanej mužov a žien 13. a 14. apríla, Prešov,
- Akademická Banská Bystrica, medzinárodný festival vysokoškolských speváckych zborov 3.-6. 7. 2003,

na poli umeleckom a športovom v roku 2003

- Akademický Zvolen, medzinárodný festival vysokoškolských folklórnych súborov 7.-11. 7. 2003,
- Akademický Prešov – súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska v troch kategóriách: študentské divadlá – umelecký prednes – vlastná literárna tvorba 17.-19. 11. 2003.

Naše športové kolektívy a umelecké súbory, ak by sme ich výsledky mali zhodnotiť myšlienkou Pierre de Coubertina: „najdôležitejšie na olympijských hrách nie je zvíťaziť, ale zúčastniť sa na nich...“ nielen naplnili, ale aj predčili.

ŠPORTOVÉ PODUJATIA:

Katedra telesnej výchovy a športu FHPV PU v Prešove zorganizovala Akademické majstrovstvá Slovenska v hádzanej mužov a žien za účasti šty-

roch univerzít. Celkovým víťazom v súťaži mužov sa stala PU Prešov. Ženy PU v Prešove obsadili 3. miesto. Najlepším hráčom sa stal Marek Gruca (PU Prešov). Najlepšou brankárkou Lenka Paľová (PU Prešov).

V mesiaci apríl 2003 usporiadala Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne Akademické majstrovstvá vo volejbale. Družstvo mužov vsl. regiónu, ktoré reprezentovali hráči VK PU v Prešove, sa stalo akademickým majstrom SR. Dievčatá, ktoré boli zložené z vysokoškolačiek Prešova a Košíc obsadili 4. miesto.

UMELECKÉ AKTIVITY:

V júli 2003 sa uskutočnil X. ročník medzinárodného festivalu vysokoškolských speváckych zborov Akademická Banská Bystrica 2003. V kategórii Ženských speváckych zborov v Zlatom pásme na 2. mieste sa umiestnil zbor Prešovskej univerzity v Prešove Iuventus Paedagogica Fakulta humanitných a prírodných vied.

Medzinárodný festival vysokoškolských folklórnych súborov Akademický Zvolen júl 2003. Vysokoškolský folklórny súbor Torysa bol odbornou porotou ocenený za „hudobné spracovanie šarišského folklóru“.

V mesiaci november 2003 súťaž amatérskej umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska XXXVII. Akademický Prešov.

Nedá sa vymenovať všetkých trénerov, umeleckých vedúcich a predovšetkým študentov-športovcov a členov umeleckých súborov, ktorí sa zaslúžili o pekné úspechy. Nedá sa vyčíslieť, koľko hodín tréningu, potu, resp. nácviku, úsilia vo svojom voľnom čase venovali k dosiahnutiu týchto úspechov.

Je však na mieste, keď najúspešnejším študentom-športovcom a členom umeleckých súborov, ktorí reprezentovali akademické farby v roku 2003 poďakujeme za to, že tieto výsledky dosiahli v ne-

lahkých ekonomických a materiálnych podmienkach. Poďakovanie, že významnou mierou ovplyvňujú kultúrno-spoločenský a športový život na univerzite a svojimi výsledkami robia dobré meno nielen univerzite, mestu Prešov, ale aj Prešovskému kraju.

PhDr. Viliam Tarjányi,
tajomník RUC PU

Nový vedúci Katedry elementárnych reálií na PF PU

Od 1. 11. 2003 vykonáva funkciu vedúceho Katedry elementárnych reálií na PF PU v Prešove doc. PaedDr. Jozef Liba (46).

Doc. Jozef Liba základné vzdelanie ukončil v Prešove v roku 1972 a v roku 1976 po ukončení gymnaziálneho štúdia nastúpil študovať na Fakultu telesnej výchovy a športu UK v Bratislave, kombinácia telesná výchova - biológia. Po skončení vysokoškolského štúdia pracoval ako stredoškolský profesor na Strednej lesníckej škole v Prešove, pozdšie na VŠT Košice, pracovisko Prešov ako odborný asistent a od roku 1988 až do roku 1997 pracoval na Katedre telesnej výchovy na PF UPJŠ Prešov ako docent. Od roku 1997 do roku 2003 pracoval na Katedre pedagogiky FHPV PU a od roku 2003 na Katedre elementárnych reálií PF PU.

Doc. Jozef Liba

Doc. Liba kandidáta vied získal na Katedre telesnej výchovy a športu UK v Bratislave a docentúru na FHV UMB v Banskej Bystrici v roku 1995.

V súčasnosti vyučuje biológiu dieťaťa, školskú hygienu, zdravotnú a drogovú prevenciu na PF PU.

Imatrikulácia zdravotníkov

V jesenných dňoch – október, november – sa uskutočňuje prijímanie prvákov medzi právoplatných členov akademickej obce na našich fakultách Prešovskej univerzity.

Ako prví si dňa 29. októbra 2003 indexy z rúk dekanky FZ PU dr. Anny Eliášovej, PhD., slávnostne prevzali študentky denného štúdia prvého ročníka odboru ošetrovateľstvo a pôrodná asistancia FZ PU, ktorá sa uskutočnila v sále Parku kultúry a oddychu v Prešove za prítomnosti členov VR FZ PU.

SPÄTÍ

Univerzitná knižnica sa vo svojej činnosti zameriava na poskytovanie informačných služieb pre všetky fakulty a pracoviská Prešovskej univerzity. Vo svojich fondoch má viac ako 300 tisíc zväzkov vedeckej, študijnej a periodickej literatúry.

Eviduje približne 6000 čitateľov najmä z radov učiteľov, vedeckých pracovníkov a študentov univerzity. Na prezenčné štúdium slúži študovňa a čitateľ s 350 titulmi domácich a zahraničných periodík. Zabezpečuje pre svojich čitateľov medziknižničnú službu zo slovenských a zahraničných knižníc. Bibliografické informácie pripravuje z databáz na CD-ROM a z priebežných profilov CCOD a CC.

S UNIVERZITNOU KNIŽNICOU

Poskytuje multimediálne databázy, hypertextové dokumenty a on-line služby cez INTERNET.

O to sa stará člen redakčnej rady PU a riaditeľ Univerzitnej knižnice PU Ing. Peter Haľko, ktorý v tejto oblasti má veľmi bohaté skúsenosti.

Teoretickú prípravu zvládol na Strojníckej fakulte TU v Košiciach, ktoré bolo zamerané na robototechnológiu, a pritom v ďalších rokoch po skončení vysokoškolského štúdia absolvoval niekoľko kurzov ako napríklad Automatizovaný knižničný systém CDS/ISI, KKaVI UK Bratislava, Operačný systém UNIX V, Novitech Košice, Systémový knihovník AKS ALEPH, ExLibrus Luxembursko.

V rokoch 1992 až 1996 pôsobil v univerzitnej knižnici UPJŠ – správca databáz, programátor, systémový knihovník a zástupca vedúceho. Od roku 1998 pôsobí Ing. P. Haľko ako riaditeľ Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity.

Zábery z podujatí pri príležitosti Dní študentstva, ktoré sa uskutočnili v športovej hale PU. Víťazov jednotlivých podujatí odmeňoval rektor PU prof. PhDr. František Mihina, CSc., (na dolnom obrázku)

Volejbalový turnaj mužov a žien

Deň študentstva si prešovskí vysokoškooláci tradične pripomínajú medzinárodným volejbalovým turnajom mužov a žien, ktorý v tomto roku sa konal za účasti 7 študentských družstiev. Prekvapila iba neúčast košických vysokoškoolákov, ktorí boli pravidelnými účastníkmi.

V kategórii žien víťazkami sa stali po zaujímavom priebehu študentky gymnázia z Vranova (ligové dorastenky MŠK Sokol) pred študentkami Prešovskej univerzity a dorastenkami MŠK

Stropkov. Na štvrtom mieste skončili dievčatá zo Sanoku (Poľsko).

V kategórii mužov si najlepšie počínali študenti Športového gymnázia L. Podjavorinskej z Prešova pred študentami FVT TU Prešov a študentami Prešovskej univerzity.

Najlepšími hráčmi turnaja boli: **M. Špak** (ŠG L. P. Prešov), **Potočný** (FVT TU), **J. Fedorišin** (PU), **K. Bury** (Sanok), **K. Šubertová** (Stropkov) a **Čepénová** (Vranov).

Vítané družstvá a najlepší jednotlivci obdržali poháre, vecné ceny a diplomy, ktoré venovali pre tento účel TJ Slávia PU, MsÚ Prešov, Slov. sporiteľňa, NACEVA, s. r. o., ATRACO, s. r. o., a Minerálne vody, a. s.

Dr. J. Húgoc

Účastníci študentských dní v športovej hale PU

Deň študentstva

Na Prešovskej univerzite sa počas 18. a 19. novembra 2003 uskutočnila séria podujatí pri príležitosti Dňa študentstva. Organizovali ho študentské časti akademických senátov fakúlt PU v spolupráci so Študentskou spoločnosťou pre politické vedy.

Spoločensko-pastoračné centrum Vysokoškolský klub sídliači v prešovskom hoteli Senátor na Hlavnej ulici zorganizoval ďalšiu Talkshow nazvanú Čaj u pána senátora, ktorý sa uskutočnil v spomínané dni o 19.30 h. Bola to súčasť študentských dní.

TJ Slávia PU Prešov

Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov ponúka študentom športové vyžitie v týchto oddieloch: športová gymnastika, vodné pólo, džudo, volejbal, atletika a lyžovanie.

Športovci TJ Slávia, aj vďaka odbornému vedeniu trénerov a učiteľov katedry telesnej výchovy, dosahujú výborné výsledky. V ich radoch vyrástlo niekoľko reprezentantov Slovenskej republiky. Pri TJ Slávia existujú kluby rekreačného zamerania – vysokohorskej a vodnej turistiky, hádzanej, tenisu, rekreačnej telesnej výchovy a športu.

Na turnaji ku Dňu študentstva v hádzanej

Eger obhájil prvenstvo

V hale Prešovskej univerzity sa uskutočnil ôsmy ročník medzinárodného turnaja v hádzanej žien z príležitosti Dňa študentstva. Záštitu nad podujatím mal rektor Prešovskej univerzity prof. PhDr. František Mihina, CSc. Vydarený turnaj pripravili klub ženskej hádzanej TJ Slávia PU, Prešovská univerzita a Mestský úrad v Prešove. Prvenstvo na ôsmom ročníku turnaja získali hádzanáčky Egeru pod vedením Árpáda Bocza. Obhájili tak svoj triumf zo siedmeho ročníka.

Poradie: 1. PF Eger 4 body, 2. PU Prešov 2, 3. UKF Nitra 0.

Najlepšia brankárka turnaja: Katalin Árvai (Eger), **Najlepšia hráčka:** Edina Bacsa (Eger), **najlepšie strelkyne:** Nataša Hrivňáková (PU Prešov) a Lucia Nosálová (UKF Nitra) po 18 gólov. **Miss turnaja** sa stala Zuzana Bernátová (PU Prešov).

Ceny družstvám a najlepším hráčkam odovzdali dekan FHPV PU prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc., predseda TJ Slávia PU prof. PhDr. Karol Feč, CSc., predseda organizačného výboru turnaja doc. PhDr. Rudolf Horváth, PhD., vedúci odboru školstva a telesnej kultúry mestského úradu Pavol Feňuš a podpredsa organizačného výboru Milan Cuker.

Atmosféru podujatia umocnili vystúpenia moderných gymnastiek Mladosti Prešov a športových aerobických klubu športovej gymnastiky a športového aerobiku TJ Slávia PU.

5-ročná tradícia futbalových stretnutí

Futbalový zápas snov sa konal 18. novembra o 14.30 v Športovej hale PU.

V tomto prípade bola zachovaná 5-ročná tradícia futbalových stretnutí žiakov proti vyučujúcim.

Tento zápas pripomínal nevídaný zvrät podobný finálovému zápasu Ligy Majstrov medzi Bayernom Mníchov a Manchesterom United v sezóne 1999/2000, keď hostujúce mužstvo zvrátilo nepriaznivý výsledok 1:0 na 1:2 v nadstavenom čase. V zápase Hviezdy z Hviezdy proti Hviezdam z fakulty prehrávali študenti po polčase už 0:5!!!

Mužstvo z fakulty sa prezentovalo raketovým nástupom už v úvodných minútach, čím zaskočili súpera. Polčasový výsledok by nebol až taký hrozivý, keby sa neprejavila strelecká impotencia študentov. Mužstvo vyučujúcich viedlo počas celého stretnutia. Vhodnou taktikou kontrolovalo priebeh zápasu o 4-5 gólov, ale nakoniec sa im podarilo umnou hrou, skvelými nahrávkami, dobrou obranou a prepracovanou taktikou vyrovnáť nepriaznivý priebeh zápasu na nevídaných 7:7. Následne v penaltovom rozstrele bolo úspešnejšie mužstvo študentov, keď s určitou dávkou šťastia a zdravej drzosti zvíťazili 3:1 na pokutové kopy. Famóznymi zákrokmi sa prezentovali brankári na oboch stranách.

Za výbornej podpory divákov sa vytvorila neopakovateľná atmosféra, ktorá gradovala v závere oboch polčasov a pri zahrávaní pokutových kopov. Týmto chceme poďakovať organizátorovi doc. Belásovi a dekanovi FF za skvelý zážitok a zároveň prajeme veľa úspechov v ďalšom zápase.

Martin Burík, 2. ročník fil. – dejepis

Vydáva: **Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 772 53 08, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov**

Predsa redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. Členovia redakčnej rady: prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Halfo, PhDr. Viliam Tarjány, Mgr. František Dancák, doc. Ján Zozulák, doc. PhDr. Daniel Šimčík, CSc., Andrej Bañas – výtvarník, Mgr. Ľuboslav Krajňák – fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako dvojmesačník, päťkrát ročne pre vlastnú potrebu.

Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

(Nepredajné)